

Dansk udgave

Retsforskrifter

66. årgang

20. september 2023

Indhold

I Lovgivningsmæssige retsakter

DIREKTIVER

- ★ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 af 13. september 2023 om energieffektivitet og om ændring af forordning (EU) 2023/995 (omarbejdning) ⁽¹⁾ 1

II Ikke-lovgivningsmæssige retsakter

FORORDNINGER

- ★ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2023/1792 af 13. september 2023 om godkendelse af EU-ændringen af produktspecifikationen for en beskyttet oprindelsesbetegnelse eller en beskyttet geografisk betegnelse (»Ribera del Guadiana« (BOB)) 112

AFGØRELSE

- ★ Afgørelse (EU) 2023/1793 vedtaget af repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer den 15. september 2023 om udnævnelse af to dommere ved Retten 114
- ★ Rådets afgørelse (EU) 2023/1794 af 18. september 2023 om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Udvalget for Offentlige Udbud vedrørende vedtagelsen af dets forretningsorden for valg af formand ⁽¹⁾ 115
- ★ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2023/1795 af 10. juli 2023 i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 om et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for personoplysninger inden for EU-USA-databeskyttelsesrammen (meddelt under nummer C(2023) 4745) ⁽¹⁾ 118

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst.

I

(Lovgivningsmæssige retsakter)

DIREKTIVER

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2023/1791
af 13. september 2023
om energieffektivitet og om ændring af forordning (EU) 2023/995 (omarbejdning)
(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 194, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU ⁽⁴⁾ er blevet ændret væsentligt flere gange ⁽⁵⁾. Da der skal foretages yderligere ændringer, bør direktivet af klarhedshensyn omarbejdes.
- (2) I sin meddelelse af 17. september 2020 om »Styrkelse af Europas klimaambitioner for 2030 – Investering i en klimaneutral fremtid til gavn for borgerne« (»klimaplanen«) foreslog Kommissionen at øge Unionens klimaambition ved at øge målet for drivhusgasemissioner til mindst 55 % under 1990-niveauerne senest i 2030. Dette er en væsentlig stigning i forhold til det eksisterende reduktionsmål på 40 %. Med forslaget blev der fulgt op på tilsagnet i Kommissionens meddelelse af 11. december 2019 om »Den europæiske grønne pagt« (»den europæiske grønne pagt«) om at forelægge en omfattende plan for at øge Unionens mål for 2030 hen imod 55 % på en ansvarlig måde. Det er også i overensstemmelse med målene i Parisaftalen, der blev vedtaget den 12. december 2015 under De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (»Parisaftalen«), om at holde den globale temperaturstigning et godt stykke under 2 °C og fortsætte bestræbelserne på at holde den på 1,5 °C.

⁽¹⁾ EUT C 152 af 6.4.2022, s. 134.

⁽²⁾ EUT C 301 af 5.8.2022, s. 139.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 11.7.2023 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 25.7.2023.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1).

⁽⁵⁾ Jf. bilag XVI, del A.

- (3) Det Europæiske Råds konklusioner af 10.-11. december 2020 godkendte Unionens bindende mål om en nettoreduktion af EU's egne drivhusgasemissioner på mindst 55 % senest i 2030 i forhold til 1990. Det Europæiske Råd konkluderede, at der er behov for at styrke klimaambitionen på en måde, som vil anspore til bæredygtig økonomisk vækst, skabe arbejdspladser, give EU-borgerne sundheds- og miljømæssige fordele og bidrage til EU-økonomiens langsigtede globale konkurrenceevne ved at fremme innovation inden for grønne teknologier.
- (4) Med gennemførelsen af disse mål for øje bebudede Kommissionen i sin meddelelse af 19. oktober 2020 om »Kommissionens arbejdsprogram 2021 – En Union med ny vitalitet i en skrøbelig verden« en lovgivningspakke, hvormed det tilsigtes at reducere drivhusgasemissionerne med mindst 55 % senest i 2030 (»Fit for 55-pakken«) og opnå en klimaneutral Europæisk Union senest i 2050. Denne pakke dækker en vifte af politikområder, herunder energieffektivitet, vedvarende energi, arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug, energibeskatning, indsatsfordeling og emissionshandel.
- (5) Formålet med »Fit for 55«-pakken er at sikre og skabe arbejdspladser i Unionen og sætte Unionen i stand til at blive førende på verdensplan inden for udvikling og udbredelse af rene teknologier i den globale energiomstilling, herunder energieffektivitetsløsninger.
- (6) Af fremskrivningerne fremgår det, at med en fuld gennemførelse af de nuværende politikker vil reduktionen af drivhusgasemissionerne frem til 2030 udgøre ca. 45 % i forhold til 1990-niveauerne, hvis der ses bort fra emissioner og optag som følge af arealanvendelse, og ca. 47 %, hvis de medregnes. I klimaplanen fastsættes der derfor en række påkrævede foranstaltninger på tværs af alle sektorer i økonomien samt revisioner af de vigtigste lovgivningsinstrumenter for at kunne nå dette højere klimaambitionsniveau.
- (7) I sin meddelelse af 28. november 2018 om »En ren planet for alle – En europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi« anførte Kommissionen, at energieffektivitet er et centralt indsatsområde, som er en forudsætning for at opnå en fuldstændig dekarbonisering af Unionens økonomi. Behovet for at udnytte de omkostningseffektive muligheder for at opnå energibesparelser har udmøntet sig i Unionens nuværende energieffektivitetspolitik. I december 2018 blev et nyt overordnet EU-energieffektivitetsmål for 2030 på mindst 32,5 % (sammenlignet med det forventede energiforbrug i 2030) medtaget som en del af »pakken om ren energi til alle europæere«, som havde til formål at sætte energieffektivitet i første række, opnå globalt lederskab inden for vedvarende energi og give forbrugerne rimelige vilkår.
- (8) Den konsekvensanalyse, der ledsager klimaplanen, viste at, forbedringerne af energieffektiviteten skal forøges betydeligt i forhold til det nuværende ambitionsniveau på 32,5 % for at opfylde den øgede klimaambition.
- (9) En stigning i Unionens energieffektivitetsmål for 2030 kan bidrage til at reducere energipriserne og være afgørende for at reducere drivhusgasemissionerne, ledsaget af en stigning i og udbredelse af elektrificering, brint, e-drivmidler og andre relevante teknologier, der er nødvendige for den grønne omstilling, herunder i transportsektoren. Selv med den hurtige vækst i produktionen af elektricitet fra vedvarende energikilder kan energieffektivitet bidrage til at mindske behovet for ny elproduktionskapacitet og de omkostninger, der er forbundet med lagring, transmission og distribution. Øget energieffektivitet er også særligt vigtig for Unionens energiforsyningsikkerhed, da det reducerer Unionens afhængighed af importen af brændsler fra tredjelande. Energieffektivitet er en af de reneste og mest omkostningseffektive foranstaltninger til at tackle denne afhængighed.
- (10) Summen af de nationale bidrag, som medlemsstaterne har meddelt i deres nationale energi- og klimaplaner, ligger under Unionens mål på 32,5 %. Bidragene vil føre til en reduktion på 29,7 % af primærenergiforbruget og 29,4 % af slutforbruget af energi sammenholdt med fremskrivningerne i EU's referencescenarie fra 2007 for 2030. Dette indebærer en kollektiv underopfyldelse på 2,8 procentpoint for primærenergiforbruget og 3,1 procentpoint for slutforbruget af energi for EU27.

- (11) En række medlemsstater forelagde ambitiøse nationale energi- og klimaplaner, som af Kommissionen blev vurderet som »tilstrækkelige«, og som indeholdt foranstaltninger, der vil gøre det muligt for disse medlemsstater at bidrage til at nå de kollektive mål for energieffektivitet med en sats, der er højere end EU-gennemsnittet. Desuden har en række medlemsstater dokumenteret »tidlige bestræbelser« på at opnå energibesparelser, dvs. energibesparelser, der er større end Unionens gennemsnitlige forløb i de seneste år. Begge tilfælde er vigtige bestræbelser, der bør anerkendes og bør medtages i Unionens fremtidige modelfremskrivninger, og som kan tjene som gode eksempler på, hvordan alle medlemsstaterne kan arbejde på deres energieffektivitetspotentiale for at opnå væsentlige fordele for deres økonomier og samfund.
- (12) I nogle tilfælde afviger de antagelser, der anvendes af Kommissionen i EU's referencescenarie fra 2020, fra de antagelser, der anvendes af nogle medlemsstater til deres referencescenarier, som ligger til grund for deres nationale energi- og klimaplaner. Dette kan føre til uoverensstemmelser ved beregningen af primærenergiforbruget, men begge tilgange er gyldige med hensyn til primærenergiforbruget.
- (13) Selv om potentialet for energibesparelser fortsat er betydeligt i alle sektorer, er der en særlig udfordring i forbindelse med transport, der tegner sig for mere end 30 % af slutforbruget af energi, og bygninger, eftersom 75 % af Unionens bygningsmasse har en dårlig energimæssig ydeevne. En anden stadig vigtigere sektor er informations- og kommunikationsteknologisektoren (IKT), der tegner sig for 5-9 % af verdens samlede elforbrug og mere end 2 % af de samlede emissioner. I 2018 tegnede datacentre sig for 2,7 % af efterspørgslen efter elektricitet i EU28. I den forbindelse fremhævede Kommissionen i sin meddelelse af 19. februar 2020 om »Europas digitale fremtid i støbeskeen« (»Unionens digitale strategi«) behovet for meget energieffektive og bæredygtige datacentre og forpligtelser for teleoperatører om åbenhed, hvad angår deres miljøaftryk. Desuden bør der også tages hensyn til den mulige stigning i industriens energiefterspørgsel som følge af dekarboniseringen, navnlig i forbindelse med energiintensive processer.
- (14) Det højere ambitionsniveau gør det påkrævet, at omkostningseffektive energieffektivitetsforanstaltninger fremmes i endnu højere grad inden for alle områder af energisystemet samt i alle relevante sektorer, hvor aktiviteten påvirker energiefterspørgslen såsom transport-, vand- og landbrugssektoren. Forbedring af energieffektiviteten i hele energikæden, herunder energiproduktion, -transmission, -distribution og -slutanvendelse, vil gavne miljøet, forbedre luftkvaliteten og folkesundheden, reducere drivhusgasemissionerne, forbedre energisikkerheden ved at reducere behovet for energiimport, navnlig fossile brændsler, reducere energiomkostningerne for husholdninger og virksomheder, bidrage til at afhjælpe energifattigdom og føre til øget konkurrenceevne, øget beskæftigelse og øget økonomisk aktivitet i hele økonomien. Forbedring af energieffektiviteten vil dermed forbedre borgernes livskvalitet, samtidig med at det vil bidrage til, at Unionens energiforbindelser med tredjelandspartnere omdannes hen imod målet om at opnå klimaneutralitet. Dette er i tråd med Unionens forpligtelser inden for rammerne af energiunionen og den globale klimadagsorden, der blev oprettet ved Parisaftalen. Forbedring af forskellige sektorerers energimæssige ydeevne har potentiale til at fremme byfornyelse, herunder forbedring af bygninger og ændringer i mobilitets- og tilgængelighedsmønstre, og samtidig fremme mere effektive, bæredygtige og økonomisk overkommelige muligheder.
- (15) Dette direktiv tager et skridt fremad hen imod klimaneutralitet senest i 2050, hvor energieffektivitet skal behandles som en selvstændig energikilde. Der bør som et overordnet princip tages hensyn til princippet »energieffektivitet først« på tværs af alle sektorer, og det rækker ud over energisystemet på alle niveauer, herunder i den finansielle sektor. Energieffektivitetsløsninger bør betragtes som det første alternativ i planlægnings- og investeringsbeslutninger ved fastsættelsen af nye regler for forsyningsiden og på andre politikområder. Selv om princippet om energieffektivitet først bør anvendes, uden at det berører andre retlige forpligtelser, målsætninger og principper, bør sådanne forpligtelser, målsætninger og principper ikke hindre princippet anvendelse eller føre til fritagelser fra anvendelsen heraf. Kommissionen bør sikre, at energieffektivitet og efterspørgselsstyring kan konkurrere på lige vilkår med produktionskapaciteten. Forbedringer af energieffektiviteten skal foretages, når de er mere omkostnings-effektive end tilsvarende løsninger på forsyningsiden. Det bør bidrage til at udnytte de mange fordele ved energieffektivitet for Unionen, navnlig for borgere og virksomheder. Gennemførelse af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten bør også være en prioritet i forbindelse med afhjælpning af energifattigdom.

- (16) Energieffektivitet bør anerkendes som et afgørende element og et prioriteret hensyn i fremtidige investeringsbeslutninger vedrørende Unionens energiinfrastruktur. Princippet om energieffektivitet først bør anvendes, idet der primært tages hensyn til en tilgang baseret på systemeffektivitet og det samfunds- og sundhedsmæssige perspektiv, og idet der lægges vægt på forsyningssikkerhed, integration af energisystemet og omstillingen til klimaneutralitet. Princippet om energieffektivitet først bør derfor bidrage til at øge effektiviteten i de enkelte slutbrugersektorer og energisystemet som helhed. Anvendelsen af princippet bør også støtte investeringer i energieffektive løsninger, der bidrager til miljømålene i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 ⁽⁶⁾.
- (17) Princippet om energieffektivitet først er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 ⁽⁷⁾ og udgør kernen i EU-strategien for integration af energisystemet, der blev fastlagt i Kommissionens meddelelse af 8. juli 2022. Princippet er baseret på omkostningseffektivitet, men dets anvendelse har mere vidtrækkende konsekvenser fra et samfundsmæssigt perspektiv. Disse konsekvenser kan variere afhængigt af omstændighederne og bør evalueres omhyggeligt ved hjælp af robuste metoder til cost-benefit-analyser, der tager højde for de mange fordele ved energieffektivitet. Kommissionen har udarbejdet særlige retningslinjer for gennemførelsen og anvendelsen af princippet med et forslag til specifikke redskaber og eksempler på anvendelse i forskellige sektorer. Kommissionen har også udstedt en henstilling til medlemsstaterne på grundlag af kravene fastlagt i dette direktiv og opfordrer til, at der træffes specifikke foranstaltninger i forbindelse med anvendelsen af princippet. Medlemsstaterne bør tage størst muligt hensyn til denne henstilling og følge den, når de gennemfører princippet om energieffektivitet i praksis.
- (18) Princippet om energieffektivitet først omfatter en helhedsorienteret tilgang, som tager hensyn til det integrerede energisystems samlede effektivitet, forsyningssikkerhed og omkostningseffektivitet og fremmer de mest effektive løsninger til klimaneutralitet i hele værdikæden, fra energiproduktion og nettransport til slutforbrug af energi, så der opnås effektivitet i både primærenergiforbruget og slutforbruget af energi. Ved denne tilgang bør der ses på systemets ydeevne og den dynamiske energianvendelse, hvor ressourcer på efterspørgselssiden og systemfleksibilitet betragtes som effektivitetsløsninger.
- (19) Af hensyn til gennemslagskraften må de nationale, regionale, lokale og sektorspecifikke beslutningstagere konsekvent anvende princippet om energieffektivitet først i alle relevante scenarier og politiske og planlægningsrelaterede beslutninger og større investeringsbeslutninger – dvs. omfattende investeringer til en værdi af mere end 100 000 000 EUR eller 175 000 000 EUR for transportinfrastrukturprojekters vedkommende – som påvirker energiforbruget eller -forsyningen. En korrekt anvendelse af princippet forudsætter, at den rigtige metode til cost-benefit-analyser anvendes, og at der fastsættes grundforudsætninger for energieffektive løsninger og tilstrækkelig overvågning. Cost-benefit-analyser bør systematisk udvikles og gennemføres, bør baseres på de mest ajourførte oplysninger om energipriser og bør omfatte scenarier for stigende priser, f.eks. som følge af mindskede kvoter i EU's emissionshandelssystem (EU ETS) i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF ⁽⁸⁾, for at tilskynde til anvendelse af energieffektivitetsforanstaltninger. Der bør gives prioritet til løsninger på efterspørgselssiden, når disse er mere omkostningseffektive end investeringer i energiforsyningsinfrastrukturen med hensyn til at nå de politiske mål. Fleksibilitet på efterspørgselssiden kan medføre bredere økonomiske, miljømæssige og samfundsmæssige fordele for forbrugerne og samfundet som helhed, herunder lokalsamfund, og den kan øge energisystemets effektivitet og mindske energiomkostningerne, f.eks. ved at reducere systemets driftsomkostninger og derved sikre lavere tariffer for alle forbrugere. Medlemsstaterne bør tage hensyn til de potentielle fordele ved fleksibilitet på efterspørgselssiden, når de anvender princippet om energieffektivitet først, og, hvis det er relevant, tage hensyn til efterspørgselsreaktion på både centralt og decentralt plan, energilagring og intelligente løsninger som led i deres bestræbelser på at øge det integrerede energisystems effektivitet.

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 af 18. juni 2020 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer og om ændring af forordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198 af 22.6.2020, s. 13).

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimainsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1).

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003 om et system for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Unionen og om ændring af Rådets direktiv 96/61/EF (EUT L 275 af 25.10.2003, s. 32).

- (20) Ved vurderingen af projekternes værdier med henblik på anvendelsen af princippet om energieffektivitet først bør Kommissionen i sin rapport til Europa-Parlamentet og Rådet navnlig vurdere, om og hvordan tærsklerne anvendes effektivt i hver medlemsstat.
- (21) Princippet om energieffektivitet først bør altid anvendes ud fra en rimelighedsbetragtning, og kravene fastlagt i dette direktiv bør ikke pålægge medlemsstaterne overlappende eller modstridende forpligtelser, hvis anvendelsen af princippet sikres direkte af anden lovgivning. Dette kan være tilfældet for de projekter af fælles interesse, der er opført på EU-listen i henhold til artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 ⁽⁹⁾, hvorved der indføres krav om at tage hensyn til princippet om energieffektivitet først i forbindelse med udviklingen og vurderingen af disse projekter.
- (22) En retfærdig omstilling til en klimaneutral Union senest i 2050 er af central betydning for den europæiske grønne pagt. Energifattigdom er et centralt begreb i pakken med titlen »Ren energi til alle europæere« og har til formål at fremme en retfærdig energiomstilling. I henhold til forordning (EU) 2018/1999 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 ⁽¹⁰⁾ forelagde Kommissionen i sin henstilling (EU) 2020/1563 om energifattigdom ⁽¹¹⁾ vejledende retningslinjer for relevante indikatorer til at måle energifattigdom og en definition af »betydeligt antal husholdninger, der lider under energifattigdom«. Ifølge Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF ⁽¹²⁾ og direktiv (EU) 2019/944 pålægges medlemsstaterne at træffe egnede foranstaltninger for at imødegå energifattigdom, hvor den konstateres, herunder generelt i forbindelse med fattigdom. Dette er særlig relevant i en situation med stigende energipriser og inflationspres, hvor der bør gennemføres både kortsigtede og langsigtede foranstaltninger for at tackle systemiske udfordringer for Unionens energisystem.
- (23) Personer, der er udsat for eller risikerer energifattigdom, sårbare kunder, herunder slutbrugere, husholdninger med lav og mellemhøj indkomst, og personer, der bor i socialt boligbyggeri, bør tilgodeses ved anvendelsen af princippet om energieffektivitet først. Der bør lægges vægt på gennemførelsen af energieffektivitetsforanstaltninger for at forbedre vilkårene for disse enkeltpersoner og husholdninger og for at afhjælpe energifattigdom, og de bør ikke tilskynde til en uforholdsmæssig stigning i udgifterne til bolig, mobilitet eller energi. En helhedsorienteret tilgang til udformningen og gennemførelsen af politikker og foranstaltninger forudsætter, at medlemsstaterne sikrer, at andre politikker og foranstaltninger ikke har ugunstige virkninger for disse enkeltpersoner og husholdninger.
- (24) Dette direktiv indgår i en bredere politisk ramme for energieffektivitetspolitikker, der omhandler energieffektivitetspotentialer på specifikke politikområder, herunder bygninger (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU ⁽¹³⁾), produkter (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF ⁽¹⁴⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 ⁽¹⁵⁾ og (EU) 2020/740 ⁽¹⁶⁾) og forvaltning (forordning (EU) 2018/1999). Disse politikker spiller en meget vigtig rolle med hensyn til at virkeliggøre energibesparelser, når produkter udskiftes, eller bygninger opføres eller renoveres.

⁽⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 af 30. maj 2022 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, om ændring af forordning (EF) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 og (EU) 2019/943 og af direktiv 2009/73/EF og (EU) 2019/944 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 347/2013 (EUT L 152 af 3.6.2022, s. 45).

⁽¹⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125).

⁽¹¹⁾ Kommissionens henstilling (EU) 2020/1563 af 14. oktober 2020 om energifattigdom (EUT L 357 af 27.10.2020, s. 35).

⁽¹²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94).

⁽¹³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne (EUT L 153 af 18.6.2010, s. 13).

⁽¹⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter (EUT L 285 af 31.10.2009, s. 10).

⁽¹⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 af 4. juli 2017 om opstilling af rammer for energimærkning og om ophævelse af direktiv 2010/30/EU (EUT L 198 af 28.7.2017, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/740 af 25. maj 2020 om mærkning af dæk for så vidt angår brændstofeffektivitet og andre parametre, om ændring af forordning (EU) 2017/1369 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1222/2009 (EUT L 177 af 5.6.2020, s. 1).

- (25) At nå et ambitiøst energieffektivitetsmål kræver, at hindringer ryddes af vejen, med henblik på at gøre det lettere at investere i energieffektivitetsforanstaltninger. I delprogrammet Omstilling til Ren Energi i Unionens Life-program, der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/783 ⁽¹⁷⁾, vil der blive afsat midler til at støtte udviklingen af Unionens bedste praksis for gennemførelse af energieffektivitetspolitikker, der tager fat på adfærdsmæssige, markedsmæssige og lovgivningsmæssige hindringer for energieffektivitet.
- (26) Det Europæiske Råd støttede i sine konklusioner af 23. og 24. oktober 2014 et energieffektivitetsmål på 27 % for 2030 på EU-plan, som skal revideres i 2020 med et mål på 30 % på EU-plan for øje. I sin beslutning af 15. december 2015 med titlen »Mod en europæisk energiunion« opfordrede Europa-Parlamentet Kommissionen til tillige at vurdere, hvorvidt et mål for energieffektivitet på 40 % kan gennemføres inden for samme periode.
- (27) I sin meddelelse af 28. november 2018 om »En ren planet for alle – En europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi« forventer Kommissionen, at Unionens energieffektivitetsmål på 32,5 % for 2030 og de øvrige politikinstrumenter i den eksisterende ramme vil føre til en reduktion af drivhusgasemissionerne på ca. 45 % senest i 2030. Med henblik på en øget klimaambition om en reduktion af drivhusgasemissionerne på 55 % senest i 2030 blev det i konsekvensanalysen af klimaplanen vurderet, hvor stor en indsats der vil være behov for på de forskellige politikområder. Det blev konkluderet, at set i forhold til grundscenariet vil opfyldelsen af målet for drivhusgasemissioner på en omkostningsoptimal måde være ensbetydende med, at primærenergiforbruget og slutforbruget af energi skal aftage med henholdsvis mindst 39-41 % og 36-37 %.
- (28) Unionens energieffektivitetsmål blev oprindeligt fastsat og beregnet ved hjælp af fremskrivningerne i EU's referencescenarie fra 2007 for 2030 som grundscenarie. Ændringen i Eurostats metode til beregning af energibalancen og forbedringerne i de efterfølgende modellfremskrivninger nødvendiggør en ændring af grundscenariet. Ved at anvende samme tilgang til at fastsætte målet, dvs. at sammenholde det med de fremtidige fremskrivninger af grundscenariet, fastsættes ambitionen for Unionens energieffektivitetsmål for 2030 i forhold til fremskrivningerne i EU's referencescenarie fra 2020 for 2030, der afspejler de nationale bidrag fra de nationale energi- og klimaplaner. Med dette ajourførte grundscenarie vil Unionen skulle øge sit ambitionsniveau for energieffektivitet yderligere med mindst 11,7 % i 2030 i forhold til indsatsniveauet under EU's referencescenarie fra 2020. Den nye metode til at udtrykke ambitionsniveauet for Unionens mål påvirker ikke det faktiske niveau for den nødvendige indsats, der svarer til en reduktion på henholdsvis 40,5 % for primærenergiforbruget og 38 % for slutforbruget af energi sammenholdt med fremskrivningerne i EU's referencescenarie fra 2007 for 2030.
- (29) Metoden til beregning af primærenergiforbrug og slutforbrug af energi er tilpasset den nye Eurostatmetode, men de indikatorer, der anvendes i forbindelse med dette direktiv, har et andet anvendelsesområde, da de udelukker omgivelsesenergi og indregner energiforbruget i den internationale lufttrafik i målene for primærenergiforbruget og slutforbruget af energi. Anvendelsen af nye indikatorer indebærer også, at eventuelle ændringer i højvognes energiforbrug nu kun afspejles i primærenergiforbruget.
- (30) Behovet for, at Unionen forbedrer sin energieffektivitet, bør udtrykkes i primærenergiforbrug og slutforbrug af energi, der skal nås i 2030, med angivelse af et fornødent yderligere indsatsniveau sammenholdt med de foranstaltninger, der er indført eller planlagt i de nationale energi- og klimaplaner. Ifølge EU's referencescenarie fra 2020 forventes det, at 864 Mtoe slutforbrug af energi og 1 124 Mtoe primærenergiforbrug nås inden 2030 (fraregnet omgivelsesenergi og medregnet international lufttrafik). En yderligere reduktion på 11,7 % giver henholdsvis 763 Mtoe og 992,5 Mtoe i 2030. Sammenholdt med niveauerne i 2005 indebærer dette, at slutforbruget af energi i Unionen bør reduceres med ca. 25 %, og primærenergiforbruget bør reduceres med ca. 34 %. Der er ingen bindende mål på medlemsstatsplan i 2020- og 2030-perspektiverne, og medlemsstaterne bør fastsætte deres bidrag til opfyldelsen af Unionens energieffektivitetsmål under hensyntagen til formlen i dette direktiv. Medlemsstaterne bør frit kunne fastsætte deres nationale mål på grundlag af enten primærenergiforbrug

⁽¹⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/783 af 29. april 2021 om oprettelse af et program for miljø- og klimaindsatsen (LIFE) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1293/2013 (EUT L 172 af 17.5.2021, s. 53).

eller slutforbrug af energi, primærenergibesparelser eller endelige energibesparelser eller energiintensitet. Ved dette direktiv ændres den måde, hvorpå medlemsstaterne bør udtrykke deres nationale bidrag til Unionens mål. Medlemsstaternes bidrag til Unionens mål bør udtrykkes i primærenergiforbrug og slutforbrug af energi for at sikre sammenhæng og overvågning af fremskridt. Der er behov for en regelmæssig evaluering af fremskridtene hen imod at nå Unionens mål for 2030, og en sådan evaluering er foreskrevet i forordning (EU) 2018/1999.

- (31) Senest den 30. november 2023 bør Kommissionen ajourføre EU's referencescenarie fra 2020 på grundlag af de seneste data fra Eurostat. Medlemsstater, der ønsker at anvende det ajourførte referencescenarie, bør meddele deres ajourførte nationale bidrag senest den 1. februar 2024 som led i den iterative proces, der er fastsat i forordning (EU) 2018/1999.
- (32) Det ville være at foretrække, hvis energieffektivitetsmålene kunne opnås som et resultat af den samlede gennemførelse af specifikke EU-foranstaltninger og nationale foranstaltninger til fremme af energieffektiviteten inden for forskellige områder. Medlemsstaterne bør derfor være forpligtet til at opstille nationale politikker og foranstaltninger for energieffektivitet. Kommissionen bør vurdere disse politikker og foranstaltninger og den individuelle indsats i hver enkelt medlemsstat og sammenholde dem med data om fremskridt for dermed at vurdere sandsynligheden for, at Unionens overordnede mål opnås, og i hvilket omfang den individuelle indsats er tilstrækkelig til at opfylde det fælles mål.
- (33) Den offentlige sektor tegner sig for ca. 5-10 % af Unionens samlede slutforbrug af energi. De offentlige myndigheder bruger ca. 1 800 000 000 000 EUR hvert år. Dette udgør ca. 14 % af Unionens bruttonationalprodukt. Af samme grund udgør den offentlige sektor en vigtig drivkraft, der kan stimulere markedet i retning af mere effektive produkter, bygninger og tjenester og udløse adfærdsmæssige ændringer hos borgerne og virksomhederne med hensyn til energiforbrug. Desuden kan faldende energiforbrug som følge af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten frigøre offentlige ressourcer til andre formål. Offentlige organer på nationalt, regionalt og lokalt plan bør danne eksempel med hensyn til energieffektivitet.
- (34) For at vise det gode eksempel bør den offentlige sektor fastsætte sine egne dekarboniseringsmål og energieffektivitetsmål. Forbedringerne af energieffektiviteten i den offentlige sektor bør afspejle den påkrævede indsats på EU-plan. For at opfylde målet for slutforbruget af energi bør Unionen reducere sit slutforbrug af energi med 19 % senest i 2030 sammenholdt med det gennemsnitlige energiforbrug i årene 2017, 2018 og 2019. Med en forpligtelse til at opnå en årlig reduktion af den offentlige sektors energiforbrug på mindst 1,9 % bør det sikres, at den offentlige sektor udfylder sin rolle som forbillede. Medlemsstaterne bevarer fuld fleksibilitet med hensyn til valget af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten med henblik på at opnå en reduktion af slutforbruget af energi. Kravet om en årlig reduktion af slutforbruget af energi medfører en mindre administrativ byrde, end hvis der fastlægges metoder til måling af energibesparelser.
- (35) For at opfylde deres forpligtelse bør medlemsstaterne fokusere på slutforbruget af energi for alle offentlige tjenester og installationer i de offentlige organer. Med henblik på at fastlægge kredsens af adressater bør medlemsstaterne anvende definitionen af »offentlige organer« som fastsat i dette direktiv, når »finansieres direkte af disse myndigheder« betyder, at disse enheder overvejende finansieres med offentlige midler og »administreres af disse myndigheder« betyder, at en national, regional eller lokal myndighed har et flertal med hensyn til valget af enhedens ledelse. Forpligtelsen kan opfyldes ved at reducere slutforbruget af energi inden for ethvert område af den offentlige sektor, herunder transport, offentlige bygninger, sundhedspleje, fysisk planlægning, vandforvaltning og spildevandsbehandling, spildevands- og vandrensning, affaldshåndtering, fjernvarme og fjernkøling, energidistribution, -forsyning og -lagring, offentlig belysning, infrastrukturplanlægning, uddannelse og sociale tjenester. Medlemsstaterne kan også medtage andre typer tjenester, når de gennemfører dette direktiv. For at mindske den administrative byrde for offentlige organer bør medlemsstaterne oprette digitale platforme eller redskaber til indsamling af aggregerede forbrugsdata fra offentlige organer, gøre dem offentligt tilgængelige og indberette dataene til Kommissionen. Medlemsstaterne bør sørge for planlægning af og årlig rapportering om offentlige organers forbrug i aggregeret form pr. sektor.

- (36) Medlemsstaterne bør fremme energieffektive mobilitetsformer, herunder i deres praksis for offentlige indkøb, såsom jernbanetransport, cykling, gang eller delt mobilitet, ved at forny og dekarbonisere flåder, tilskynde til skift i transportform og medtage disse former i mobilitetsplanlægningen i byerne.
- (37) Medlemsstaterne bør spille en forbilledlig rolle ved at sikre, at alle kontrakter om energimæssig ydeevne, energisyn og energiledelsessystemer gennemføres i den offentlige sektor i overensstemmelse med europæiske eller internationale standarder, eller at energisyn i vid udstrækning anvendes i de dele af den offentlige sektor, hvor energiforbruget er højt. Medlemsstaterne bør udstikke retningslinjer og bør fastlægge procedurer for anvendelsen af disse instrumenter.
- (38) Offentlige myndigheder tilskyndes til at opnå støtte fra enheder som f.eks. myndigheder for bæredygtig energi, der er etableret på regionalt eller lokalt plan, hvor dette er relevant. Disse myndigheders organisation afspejler normalt de offentlige myndigheders individuelle behov i en bestemt region eller i et bestemt område af den offentlige sektor. Centraliserede myndigheder kan opfylde behovene bedre og arbejde mere effektivt i andre henseender, f.eks. i mindre eller centraliserede medlemsstater, eller når det drejer sig om komplekse eller tværregionale aspekter såsom fjernvarme og fjernkøling. Myndigheder for bæredygtig energi kan fungere som one-stop-shopper. Disse myndigheder er ofte ansvarlige for at udvikle lokale eller regionale dekarboniseringsplaner, som også kan omfatte andre dekarboniseringsforanstaltninger såsom udskiftning af kedler til fossile brændsler, og for at støtte offentlige myndigheder i gennemførelsen af energirelaterede politikker. Myndigheder for bæredygtig energi eller andre enheder, som har til opgave at bistå regionale og lokale myndigheder, kan have klare kompetencer, målsætninger og ressourcer på området bæredygtig energi. Myndigheder for bæredygtig energi kan tilskyndes til at tage hensyn til initiativer, der tages inden for rammerne af borgmesteraftalen, som samler lokale myndigheder, der frivilligt forpligter sig til at gennemføre Unionens klima- og energimål, og andre eksisterende initiativer til dette formål. Dekarboniseringsplanerne bør knyttes til territoriale udviklingsplaner og tage hensyn til den omfattende vurdering, som medlemsstaterne bør foretage.
- (39) Medlemsstaterne bør støtte offentlige organer i forbindelse med planlægningen og udbredelsen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, herunder på regionalt og lokalt plan, ved at udstikke retningslinjer, der fremmer kompetenceopbygning og uddannelsesmuligheder samt tilskynder til samarbejde mellem offentlige organer, herunder mellem myndigheder. Til dette formål kan medlemsstaterne oprette nationale kompetencecentre, som tager sig af komplekse spørgsmål såsom rådgivning af lokale eller regionale energimyndigheder om fjernvarme eller fjernkøling. Kravet om at omdanne bygninger til næsten energineutrale bygninger udelukker eller forhindrer ikke, at der differentieres mellem niveauet af næsten energineutrale bygninger for så vidt angår nye eller renoverede bygninger. Næsten energineutrale bygninger, herunder omkostningsoptimalt niveau, er defineret i direktiv 2010/31/EU.
- (40) Medlemsstater, der renoverer over 3 % af det samlede etageareal i deres bygninger i et givet år indtil slutningen af 2026, bør have mulighed for at medregne overskuddet i den årlige renoveringsprocent for et af de tre efterfølgende år. En medlemsstat, der renoverer mere end 3 % af det samlede etageareal i sine bygninger fra den 1. januar 2027, bør kunne medregne overskuddet i den årlige renoveringsprocent for de efterfølgende to år. Denne mulighed bør ikke anvendes til formål, der ikke er i overensstemmelse med de generelle mål og ambitionsniveauet i dette direktiv.
- (41) Medlemsstaterne bør tilskynde offentlige organer til at tage hensyn til de bredere fordele, der rækker ud over energibesparelser, såsom kvaliteten af indeklima samt en forbedring af menneskers livskvalitet og komforten ved renoverede offentlige bygninger, navnlig skoler, daginstitutioner, plejehjem, beskyttede boliger, hospitaler og socialt boligbyggeri.
- (42) Bygninger og transport er sammen med industrien de største energiforbrugere og de største emissionskilder. Bygninger tegner sig for ca. 40 % af Unionens samlede energiforbrug og for 36 % af dens drivhusgasemissioner fra energi. I Kommissionens meddelelse af 14. oktober 2020 med titlen »Renoveringsbølgen« behandles den dobbelte udfordring med hensyn til energi- og ressourceeffektivitet og prisoverkommelighed i byggesektoren, og det tilsigtes at fordoble renoveringsprocenten. Heri fokuseres der på bygningerne med den dårligste ydeevne samt energifattigdom og offentlige bygninger. Endvidere er bygninger afgørende for at nå Unionens mål om at opnå klimaneutralitet senest i 2050. Bygninger, der ejes af offentlige organer, udgør en betydelig del af bygningsmassen og er meget synlige i det offentlige liv. Det er derfor hensigtsmæssigt at fastsætte, at en bestemt andel af bygninger, der ejes af offentlige organer på en medlemsstats område, hvert år renoveres til en højere energimæssig ydeevne og

som minimum omdannes til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger. Medlemsstaterne opfordres til at fastsætte en højere renoveringsprocent, hvis dette er omkostningseffektivt, i forbindelse med renoveringen af deres bygningsmasse og i overensstemmelse med deres langsigtede renoveringsstrategier eller nationale renoveringsprogrammer. Denne renoveringsprocent bør ikke indskrænke forpligtelserne med hensyn til næsten energineutrale bygninger som fastsat i direktiv 2010/31/EU. Medlemsstaterne bør kunne stille mindre strenge krav til visse bygninger såsom bygninger med særlig arkitektonisk eller historisk værdi. Kommissionen bør i forbindelse med den næste revision af direktiv 2010/31/EU vurdere, hvilke fremskridt medlemsstaterne har opnået med hensyn til at renovere offentlige organers bygninger. Kommissionen bør overveje at forelægge et lovgivningsmæssigt forslag med henblik på at revidere renoveringsprocenten, samtidig med at der tages hensyn til de fremskridt, der er opnået i medlemsstaterne, væsentlige økonomiske eller tekniske udviklingstendenser eller om nødvendigt Unionens tilsagn angående dekarbonisering og nulforurening. Forpligtelsen i nærværende direktiv til at renovere offentlige organers bygninger supplerer dette i direktiv 2010/31/EU, der kræver, at medlemsstaterne, når eksisterende bygninger gennemgår større renoveringsarbejder, sikrer, at bygningernes energimæssige ydeevne opgraderes med henblik på at opfylde kravene til næsten energineutrale bygninger.

- (43) Bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer og andre løsninger til aktiv energistyring er vigtige redskaber for offentlige organer til at forbedre og opretholde bygningens energimæssige ydeevne og sikre de nødvendige indendørs forhold i de bygninger, de ejer eller benytter, i overensstemmelse med direktiv 2010/31/EU.

- (44) Fremme af grøn mobilitet er en central del af den europæiske grønne pagt. Tilrådighedsstillelse af opladningsinfrastruktur er et af de nødvendige elementer i omstillingen. Opladningsinfrastruktur i bygninger er særligt vigtigt, da elektriske køretøjer parkerer regelmæssigt og i længere perioder i bygninger, hvilket dermed gør opladning lettere og mere effektiv. Offentlige organer bør gøre deres bedste for at installere opladningsinfrastruktur i bygninger, de ejer eller benytter, i overensstemmelse med direktiv 2010/31/EU.

- (45) Med henblik på at fastsætte renoveringsprocenten har medlemsstaterne behov for at have et overblik over de bygninger, der ikke kvalificerer sig som næsten energineutrale bygninger. Medlemsstaterne bør derfor offentliggøre og ajourføre en fortegnelse over offentlige bygninger, herunder, hvor det er relevant, socialt boligbyggeri, som en del af en samlet database over energiattester. Denne fortegnelse bør også gøre det muligt for private aktører, herunder energitjenesteeselskaber (ESCO'er), at foreslå renoveringsløsninger, og de kan aggregeres af EU-overvågningsorganet for bygningsmassen.

- (46) Fortegnelsen kan integrere data fra eksisterende fortegnelser over bygningsmassen. Medlemsstaterne bør træffe passende foranstaltninger til at lette dataindsamlingen og gøre fortegnelsen tilgængelig for private aktører, herunder ESCO'er, for at muliggøre deres aktive rolle i renoveringsløsninger. Tilgængelige og offentligt delte data om bygningsmassens karakteristika, bygningsrenovation og energimæssig ydeevne kan aggregeres af EU's overvågningsorgan for bygningsmassen for at sikre bedre forståelse af byggesektorens energimæssige ydeevne gennem sammenlignelige data.

- (47) I 2020 levede mere end halvdelen af verdens befolkning i byområder. Dette tal forventes at nå op på 68 % i 2050. Dertil kommer, at halvdelen af de byinfrastrukturer, som findes i 2050, endnu ikke er bygget. Byer og storbyområder er centre for økonomisk aktivitet, videnskabelse, innovation og ny teknologi. Byerne påvirker livskvaliteten for de borgere, der bor eller arbejder i dem. Medlemsstaterne bør bistå kommunerne teknisk og finansielt. En række kommuner og andre offentlige organer i medlemsstaterne har allerede indført integrerede strategier for energibesparelser og energiforsyning og bæredygtig mobilitet, for eksempel via handlingsplaner for bæredygtig energi eller planer for bæredygtig mobilitet i byerne, såsom dem, der er udviklet under borgmesteraftalen, samt integrerede byplanlægningsstilgange, der dækker bredere end de enkelte indgreb i bygninger og transportformer. Der er behov for en yderligere indsats for at forbedre energieffektiviteten i mobiliteten i byerne for både person- og godstransport, da den bruger omkring 40 % af al vejtransportenergi.

- (48) Alle principperne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU ⁽¹⁸⁾, 2014/24/EU ⁽¹⁹⁾ og 2014/25/EU ⁽²⁰⁾ finder fortsat fuld anvendelse inden for rammerne af nærværende direktiv.
- (49) Med hensyn til køb af visse produkter og tjenester samt køb og leje af bygninger bør ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, der indgår kontrakter vedrørende offentlige bygge- og anlægsarbejder, forsyningsvirksomhed eller tjenester, vise det gode eksempel og træffe energieffektive købsbeslutninger og derudover anvende princippet om energieffektivitet først, herunder for de offentlige kontrakter og koncessioner, for hvilke der ikke er fastsat specifikke krav i dette direktiv. Dette bør gælde for ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, der falder inden for anvendelsesområdet for direktiv 2014/23/EU, 2014/24/EU eller 2014/25/EU. Medlemsstaterne bør fjerne hindringer for fælles udbud inden for en medlemsstat eller på tværs af landegrænserne, hvis dette kan reducere omkostningerne og øge fordelene ved det indre marked, idet der skabes forretningsmuligheder for leverandører og leverandører af energitjenester.
- (50) Alle offentlige enheder, der investerer offentlige ressourcer gennem offentlige udbud, bør gå foran med et godt eksempel, når de tildeler kontrakter og koncessioner, ved at de vælger produkter, bygninger, bygge- og anlægsarbejder og tjenester med den højeste energieffektivitet, og dette gælder også i forbindelse med udbud, der ikke er underlagt specifikke krav i henhold til direktiv 2009/30/EF. I den forbindelse skal der i alle procedurer for tildeling af offentlige kontrakter og koncessioner med en værdi over de tærskelværdier, der er fastsat ved artikel 8 i direktiv 2014/23/EU, artikel 4 i direktiv 2014/24/EU og artikel 15 i direktiv 2014/25/EU, tages hensyn til produkters, bygningers og tjenesters energimæssige ydeevne som fastsat i EU-retten eller national ret, idet der gives forrang til princippet om energieffektivitet først i deres udbudsprocedurer.
- (51) Det er også vigtigt, at medlemsstaterne overvåger, hvordan de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder tager hensyn til energieffektivitetskravene i forbindelse med udbud vedrørende produkter, bygninger, bygge- og anlægsarbejder og tjenester, idet det sikres, at oplysninger om indvirkning på energieffektiviteten i de valgte bud ud over de tærskelværdier, der er omhandlet i udbudsdirektiverne, gøres offentligt tilgængelige. Dette vil give interessenter og borgere mulighed for at vurdere den offentlige sektors rolle med hensyn til at sikre princippet om energieffektivitet først i forbindelse med offentlige udbud på en gennemsigtig måde.
- (52) Medlemsstaternes forpligtelse til at sikre, at ordregivende myndigheder og ordregivere kun indkøber produkter, bygninger, bygge- og anlægsarbejder og tjenester med høj energieffektivitet, bør dog ikke forhindre medlemsstaterne i at købe varer, der er nødvendige for at beskytte den offentlige sikkerhed og reagere på folkesundhedsmæssige krisesituationer.
- (53) I den europæiske grønne pagt anerkendes den cirkulære økonomis rolle med hensyn til at bidrage til Unionens overordnede dekarboniseringsmål. Den offentlige sektor og navnlig transportsektoren bør bidrage til disse mål ved at bruge sin købekraft til, hvis det er relevant, at vælge miljøvenlige produkter, bygninger, bygge- og anlægsarbejder og tjenester med de redskaber, som kan benyttes til grønne offentlige udbud, og dermed yde et vigtigt bidrag til at reducere energiforbruget og miljøpåvirkningerne.
- (54) Det er vigtigt, at medlemsstaterne yder offentlige organer den nødvendige støtte ved udbredelsen af energieffektivitetskrav i forbindelse med offentlige udbud og, hvis det er relevant, ved anvendelsen af grønne offentlige udbud, idet de nødvendige retningslinjer og metoder stilles til rådighed med henblik på at vurdere livscyklusomkostninger samt miljøpåvirkninger og -omkostninger. Veludformede redskaber, navnlig digitale værktøjer, forventes at lette udbudsprocedurerne og mindske de administrative omkostninger, navnlig i mindre medlemsstater, som måske ikke har tilstrækkelig kapacitet til at udarbejde udbud. I den forbindelse bør medlemsstaterne aktivt fremme brugen af digitale værktøjer og samarbejdet mellem ordregivende myndigheder, også på tværs af landegrænserne, med henblik på at udveksle bedste praksis.

⁽¹⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om tildeling af koncessionskontrakter (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65).

⁽²⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 243).

- (55) Eftersom bygninger tegner sig for drivhusgasemissioner før og efter deres driftslevetid, bør medlemsstaterne også tage hensyn til hele livscyklussen for CO₂-emissioner fra bygninger. Dette bør ske i forbindelse med bestræbelserne på at øge bevågenheden om ydeevnen i hele livscyklussen, aspekter vedrørende den cirkulære økonomi og miljøpåvirkninger som led i den offentlige sektors rolle som forbillede. Offentlige udbud kan således tjene som en mulighed for at imødegå det indlejrede CO₂ i bygninger i løbet af deres livscyklus. I den forbindelse er ordregivende myndigheder vigtige aktører, der som led i udbudsprocedurer kan styrke indsatsen ved at købe nye bygninger, der imødegår det globale opvarmningspotentiale i hele livscyklussen.
- (56) Det globale opvarmningspotentiale i hele livscyklussen er et mål for de drivhusgasemissioner, der knytter sig til bygningen på forskellige stadier af dens livscyklus. Derved måles bygningens samlede bidrag til de emissioner, der fører til klimaændringer. Dette kaldes undertiden en »vurdering af CO₂-fodafttrykket« eller en »måling af CO₂-emissioner i hele livscyklussen«. Derigennem kumuleres CO₂-emissioner indlejret i byggevarer med direkte og indirekte CO₂-emissioner fra brugsfasen. Bygninger udgør en vigtig materialebank, der i mange årtier fungerer som et lager for CO₂-intensive ressourcer, og det er derfor vigtigt at udforske konstruktioner, der letter fremtidig genbrug og genanvendelse ved udløbet af driftslevetiden i overensstemmelse med den nye handlingsplan for den cirkulære økonomi. Medlemsstaterne bør fremme byggematerialers cirkularitet, holdbarhed og tilpasningsevne med henblik på at tage fat på byggevarers bæredygtigheidsydeevne.
- (57) Det globale opvarmningspotentiale udtrykkes som en numerisk indikator i kg CO₂eq/m² (for nytteetageareal) for hver livscyklusfase angivet som et årligt gennemsnit i en referenceundersøgelsesperiode på 50 år. Dataudvælgelsen, scenariedefinitionen og beregningerne udføres i overensstemmelse med standarden EN 15978. Anvendelsesområdet for bygningsdele og teknisk udstyr er fastsat i den fælles EU-niveauramme for indikator 1.2. Hvis der findes et nationalt beregningsværktøj, eller det er nødvendigt for at afgive oplysninger eller for at opnå byggetilladelser, bør dette nationale værktøj kunne benyttes til at forelægge de krævede oplysninger. Det bør være muligt at anvende andre beregningsværktøjer, hvis de opfylder de minimumskriterier, der er fastsat i den fælles EU-niveauramme.
- (58) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU ⁽²¹⁾ fastlægger regler om anlæg, der bidrager til energiproduktion eller anvender energi til produktionsformål, og fastsætter, at oplysninger om den energi, der anvendes i eller produceres af anlægget, skal indgå i ansøgninger om integrerede godkendelser (i overensstemmelse med artikel 12, stk. 1, litra b)). Desuden fastsættes det i direktivets artikel 11, at en effektiv energiudnyttelse er et af de generelle principper for driftslederens grundlæggende forpligtelser og et af kriterierne for bestemmelse af den bedste tilgængelige teknik i henhold til bilag III til nævnte direktiv. Energisystemernes operationelle effektivitet er på ethvert givet tidspunkt påvirket af evnen til at tilføre nettet strøm fra forskellige kilder med forskellige grader af inerti og opstartstider på en let og fleksibel måde. En forbedring af effektiviteten vil muliggøre en bedre udnyttelse af vedvarende energi.
- (59) Forbedring af energieffektiviteten kan bidrage til højere økonomisk output. Medlemsstaterne og Unionen bør sigte mod at nedbringe energiforbruget, uanset niveauet for økonomisk vækst.
- (60) Den energispareforpligtelse, der er fastsat i dette direktiv, bør øges og bør også gælde efter 2030. Dette vil sikre stabilitet for investorer og derved tilskynde til langsigtede investeringer og energieffektivitetsforanstaltninger såsom gennemgribende renovering af bygninger med det langsigtede mål at fremme en omkostningseffektiv omdannelse af eksisterende bygninger til næsten energineutrale bygninger. Energispareforpligtelsen spiller en central rolle i skabelsen af lokal vækst, beskæftigelse, konkurrenceevne og afhjælpning af energifattigdom. Den bør sikre, at Unionen kan nå sine energi- og klimamål ved at skabe yderligere muligheder og ved at bryde forbindelsen mellem energiforbrug og vækst. Samarbejde med den private sektor er vigtigt for at kunne vurdere de betingelser, hvorefter der kan frigøres private investeringer til energieffektivitetsprojekter, og for at udvikle nye indtægtsmodeller for innovation på energieffektivitetsområdet.

⁽²¹⁾ Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (EUT L 334 af 17.12.2010, s. 17).

- (61) Foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten har også en positiv indvirkning på luftkvaliteten, da mere energieffektive bygninger bidrager til at mindske efterspørgslen efter opvarmningsbrændsel, herunder fast opvarmningsbrændsel. Energieffektivitetsforanstaltninger bidrager derfor til at forbedre luftkvaliteten i og uden for bygninger, ligesom de medvirker til en omkostningseffektiv opnåelse af målene for Unionens luftkvalitetspolitik, som navnlig fastlagt i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284 ⁽²²⁾.
- (62) Med henblik på at sikre et stabilt og forudsigeligt bidrag til at nå Unionens energi- og klimamål for 2030 og målet om klimaneutralitet i 2050 er medlemsstaterne forpligtet til at opnå kumulative energibesparelser i slutanvendelserne for hele forpligtelsesperioden indtil 2030, hvilket svarer til nye årlige besparelser på mindst 0,8 % af slutforbruget af energi indtil den 31. december 2023 og mindst 1,3 % fra den 1. januar 2024, 1,5 % fra den 1. januar 2026 og 1,9 % fra den 1. januar 2028. Dette krav vil kunne opfyldes af nye politiktiltag, der vedtages i forpligtelsesperioden fra 1. januar 2021 til 31. december 2030, eller ved hjælp af nye individuelle foranstaltninger som følge af politiktiltag, der er vedtaget i eller før den foregående periode, forudsat at de individuelle foranstaltninger, som medfører energibesparelser, indføres i efter perioden. Med henblik herpå bør medlemsstaterne kunne anvende en ordning for energispareforpligtelser, alternative politiktiltag eller begge dele.
- (63) For perioden fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2023 bør Cypern og Malta være forpligtet til at opnå nye kumulative energibesparelser i slutanvendelserne svarende til 0,24 % af det årlige slutforbrug af energi målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019. For perioden fra den 1. januar 2024 til den 31. december 2030 bør Cypern og Malta være forpligtet til at opnå nye kumulative energibesparelser i slutanvendelserne på 0,45 % af det årlige slutforbrug af energi, målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019.
- (64) Når der anvendes en forpligtelsesordning, bør medlemsstaterne på grundlag af objektive og ikkeforskelsbehandlende kriterier udpege forpligtede parter blandt transmissionssystemoperatører, distributionssystemoperatører, energidistributører, energileverandører i detailledet og distributører af brændstof til transport eller detailforhandlere af brændstof til transport. Udpegelse eller fritagelse for udpegelse af visse kategorier af enheder bør ikke anses for at være uforenelig med princippet om ikkeforskelsbehandling. Medlemsstaterne kan derfor vælge, om sådanne enheder eller kun visse kategorier heraf udpeges som forpligtede parter. For at styrke og beskytte personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthushold og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, og for at prioritere gennemførelsen af politiktiltag blandt disse personer kan medlemsstaterne pålægge forpligtede parter at opnå energibesparelser blandt disse personer. Til dette formål kan medlemsstaterne også fastsætte mål for reduktion af energiomkostningerne. Forpligtede parter kan nå disse mål ved at fremme installation af foranstaltninger, der fører til energibesparelser og økonomiske besparelser på energiregninger, f.eks. installation af isolerings- og opvarmningsforanstaltninger, og ved at støtte initiativer til energibesparelser, som tages af VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber.
- (65) Ved udformningen af politiktiltag til opfyldelse af energispareforpligtelsen bør medlemsstaterne overholde Unionens standarder og prioriteter på klima- og miljøområdet og overholde princippet om »ikke at gøre væsentlig skade« som omhandlet i forordning (EU) 2020/852. Medlemsstaterne bør afholde sig fra at fremme aktiviteter, der ikke er miljømæssigt bæredygtige, såsom anvendelsen af fossile brændsler. Energispareforpligtelsen har til formål at styrke modforholdsreglerne mod klimaændringer ved at fremme incitamenter for medlemsstaterne til at gennemføre et bæredygtigt og rent policy mix, som er modstandsdygtigt og afbøder klimaændringerne. Energibesparelser fra politiktiltag, som involverer direkte forbrænding af fossile brændsler, kan derfor komme i betragtning som energibesparelser i henhold til energispareforpligtelsen på visse betingelser og i en overgangsperiode efter gennemførelsen af dette direktiv i overensstemmelse med bilag V. Det vil gøre det muligt at tilpasse energispareforpligtelsen til målene i den europæiske grønne pagt, klimaplanen og renoveringsbølgen og afspejle det behov for handling, som Det Internationale Energiagentur har påpeget i sin rapport om nul netto. Begrænsningen har til formål at tilskynde medlemsstaterne til kun at bruge offentlige midler på fremtidssikrede, bæredygtige teknologier. Det er vigtigt, at medlemsstaterne giver markedsaktørerne klare politiske rammer og investeringsmæssig sikkerhed. Gennemførelsen af beregningsmetoden i relation til energispareforpligtelsen bør give alle markedsaktører mulighed

⁽²²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284 af 14. december 2016 om nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer, om ændring af direktiv 2003/35/EF og om ophævelse af direktiv 2001/81/EF (EUT L 344 af 17.12.2016, s. 1).

for at tilpasse deres teknologier inden for en rimelig tidsramme. Hvis medlemsstaterne støtter udbredelsen af effektive teknologier baseret på fossile brændsler eller en tidlig udskiftning af en sådan teknologi, f.eks. gennem støtteordninger eller ordninger for energispareforpligtelser, er energibesparelser som følge heraf muligvis ikke længere støtteberettigede inden for rammerne af energispareforpligtelsen. Selv om energibesparelser som følge af f. eks. fremme af naturgasbaseret kraftvarmeproduktion ikke vil være støtteberettigede inden for rammerne af energispareforpligtelsen, vil begrænsningen ikke gælde for indirekte brug af fossile brændsler, f.eks. hvis elproduktionen omfatter produktion af fossilt brændsel. Politiktiltag målrettet adfærdsændringer med henblik på at mindske forbruget af fossile brændstoffer, f.eks. gennem oplysningskampagner og miljøvenlig kørsel, bør fortsat være berettiget til støtte. Politiktiltag, som er målrettet renovering af bygninger, kan omfatte foranstaltninger såsom udskiftningen af varmesystemer baseret på fossilt brændsel tillige med forbedringer af bygningsstrukturen. Disse foranstaltninger bør afgrænses til teknologier, der gør det muligt at opnå de påkrævede energibesparelser i henhold til de nationale bygningsreglementer, der er fastsat i en medlemsstat. Ikke desto mindre bør medlemsstaterne fremme opgradering af varmesystemer som led i gennemgribende renoveringer i tråd med det langsigtede mål om CO₂-neutralitet, dvs. reducere varmebehovet og dække det resterende varmebehov med en CO₂-fri energikilde. Når der tages højde for de besparelser, der er nødvendige for at opnå en andel af energispareforpligtelsen blandt personer, der er berørt af energifattigdom, kan medlemsstaterne tage hensyn til deres klimaforhold.

- (66) Medlemsstaternes foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten på transportområdet kan medregnes i opnåelsen af deres forpligtelse til energibesparelser i slutanvendelserne. Sådanne foranstaltninger omfatter politikker, der bl.a. er dedikeret til at fremme mere effektive køretøjer, skift i transportform til cykling, gang og kollektiv transport, eller mobilitets- og byplanlægning, der reducerer behovet for transport. Desuden er ordninger, som fremskynder udbredelsen af nye, mere effektive køretøjer, eller politiktiltag, der fremmer af overgangen til drivmidler med lavere emissionsniveauer, undtagen ordninger eller politiktiltag, som involverer direkte forbrænding af fossile brændstoffer, der nedbringer energiforbruget pr. kilometer, også mulige at medregne, forudsat at reglerne om væsentlighed og additionalitet i dette direktiv, er overholdt. Politiktiltag, der fremmer udbredelsen af nye køretøjer, der anvender fossile brændstoffer, bør ikke betragtes som støtteberettigede foranstaltninger i henhold til energispareforpligtelsen.
- (67) Foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/842 ⁽²³⁾, og som resulterer i verificerbare forbedringer af energieffektiviteten, der kan måles eller anslås, kan anses for at være en omkostningseffektiv måde for medlemsstaterne at opfylde deres energibesparelsesforpligtelse i henhold til dette direktiv.
- (68) Som alternativ til kravet om, at de forpligtede parter skal opnå den mængde kumulative energibesparelser i slutanvendelserne, der kræves i henhold til energibesparelsesforpligtelsen i dette direktiv, bør det være muligt for medlemsstaterne at tillade eller kræve i deres forpligtelsesordninger, at de forpligtede parter bidrager til en national energisparefond, som kan anvendes til at prioritere gennemførelsen af politiktiltag blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthushold og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri.
- (69) Medlemsstaterne og de forpligtede parter bør gøre brug af alle tilgængelige midler og teknologier, undtagen med hensyn til anvendelse af teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, for at opnå de krævede kumulative energibesparelser i slutanvendelserne, herunder ved at fremme intelligent og bæredygtig teknologi i effektive fjernvarme- og fjernkølingssystemer, effektiv opvarmnings- og kølingsinfrastruktur, effektive og intelligente bygninger, elektriske køretøjer og industrier og energisyn eller tilsvarende forvaltningssystemer, forudsat at de angivne energibesparelser overholder dette direktiv. Medlemsstaterne bør tilstræbe en høj grad af fleksibilitet i forbindelse med tilrettelæggelsen og gennemførelsen af alternative politiktiltag. Medlemsstaterne bør tilskynde til foranstaltninger, der fører til energibesparelser over en lang driftslevetid.

⁽²³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/842 af 30. maj 2018 om bindende årlige reduktioner af drivhusgasemissioner for medlemsstaterne fra 2021 til 2030 som bidrag til klimaindsatsen med henblik på opfyldelse af forpligtelserne i Parisaftalen og om ændring af forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 156 af 19.6.2018, s. 26).

- (70) Langsigtede energieffektivitetsforanstaltninger giver fortsat energibesparelser efter 2020, men for at bidrage til opfyldelsen af Unionens energieffektivitetsmål for 2030 bør disse foranstaltninger give nye besparelser efter 2020. På den anden side bør energibesparelser opnået efter den 31. december 2020 ikke medregnes i de kumulative energibesparelser i slutanvendelserne, som kræves for perioden fra 1. januar 2014 til 31. december 2020.
- (71) Additionalitet er et grundlæggende underliggende princip i energispareforpligtelsen i dette direktiv, for så vidt som det sikrer, at medlemsstaterne indfører politikker og foranstaltninger, der specifikt er udformet med henblik på at opfylde energispareforpligtelsen. De nye besparelser bør være supplerende i forhold til status quo, således at besparelser, der under alle omstændigheder ville være fremkommet, ikke bør medregnes i opfyldelsen af energibesparelserforpligtelsen. Ved beregning af virkningen af indførte foranstaltninger bør der kun medregnes nettobesparelser, målt som den ændring i energiforbruget, der direkte kan tilskrives den pågældende energieffektivitetsforanstaltning, som gennemføres med henblik på energispareforpligtelsen i dette direktiv. Med henblik på at beregne nettobesparelserne bør medlemsstaterne fastlægge et grundscenarie for, hvordan situationen ville udvikle sig uden den pågældende foranstaltning. Det pågældende politiktiltag bør vurderes på baggrund af dette grundscenarie. Medlemsstaterne bør tage hensyn til de mindstekrav, der er fastsat i den relevante lovgivningsmæssige ramme på EU-plan, og til, at der i samme periode kan blive iværksat andre politiktiltag, som også kan have en indvirkning på mængden af energibesparelser, så ikke alle ændringer, der er konstateret siden indførelsen af et bestemt politiktiltag, kan tilskrives udelukkende dette politiktiltag. Den forpligtede, deltagende eller bemyndigede parts handlinger bør reelt bidrage til opnåelsen af de angivne energibesparelser for at sikre opfyldelsen af væsentlighedskravet.
- (72) Det er vigtigt, hvor det er relevant, at tage alle led i energikæden i betragtning i beregningen af energibesparelser for at øge potentialet for energibesparelser ved transmission og distribution af elektricitet. Undersøgelser og høring af interessenter har afsløret et betydeligt potentiale. De fysiske og økonomiske forhold er imidlertid meget forskellige fra medlemsstat til medlemsstat – ofte selv inden for de enkelte medlemsstater – og der er et stort antal systemoperatører. Disse omstændigheder peger i retning af en decentraliseret tilgang i overensstemmelse med nærhedsprincippet. De nationale regulerende myndigheder har den nødvendige viden, juridiske kompetence og administrative kapacitet til at fremme udviklingen af et energieffektivt elnet. Enheder såsom det europæiske net af elektricitetstransmissionssystemoperatører (ENTSO-E) og den europæiske enhed for distributionssystemoperatører kan også yde nyttige bidrag til og bør støtte deres medlemmer i udbredelsen af energieffektivitetsforanstaltninger.
- (73) Lignende overvejelser gør sig gældende for det meget store antal naturgassystemoperatører. Naturgassens rolle og forsynings- og dækningsgraden af området er meget forskellig fra medlemsstat til medlemsstat. I disse tilfælde er de nationale regulerende myndigheder bedst placeret til at overvåge og styre systemudviklingen i retning af øget effektivitet, og enheder såsom Det Europæiske Net af Transmissionssystemoperatører på Gasområdet kan yde nyttige bidrag til og bør støtte deres medlemmer i udbredelsen af energieffektivitetsforanstaltninger.
- (74) ESCO'erne spiller en vigtig rolle med hensyn til at udvikle, designe, bygge og arrangere finansiering af projekter, der sparer energi, reducerer energiomkostninger og mindsker drifts- og vedligeholdelsesomkostninger i bl.a. bygnings-, industri- og transportsektorerne.
- (75) Det er særligt vigtigt at tage højde for sammenhængen mellem vand og energi for at håndtere det indbyrdes afhængige forbrug af energi og vand og det stigende pres på begge ressourcer. Effektiv vandforvaltning kan yde et væsentligt bidrag til energibesparelser, der ikke blot giver klimafordele, men også økonomiske og sociale fordele. Vand- og spildevandssektorerne står for 3,5 % af elforbruget i Unionen, og denne andel forventes at stige. Samtidig står vandlækager for 24 % af den samlede vandmængde, der forbruges i Unionen, og energisektoren er den største forbruger af vand med 44 % af forbruget. Potentialet for energibesparelser ved hjælp af intelligente teknologier og processer på tværs af alle industrielle, boligrelaterede og kommercielle vandcyklusser og -anvendelser bør undersøges fuldt ud og tages i anvendelse, når det er omkostningseffektivt, og princippet om energieffektivitet først bør tages i betragtning. Desuden kan avancerede kunstvandingsteknologier og teknologier til opsamling af regnvand og genanvendelse af vand i væsentlig grad reducere vandforbruget i landbruget, i bygninger og i industrien og den energi, der anvendes til behandling og transport af vand.

- (76) I overensstemmelse med artikel 9 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) bør Unionens energieffektivitetspolitikker være inkluderende og derfor sikre ligelig adgang til energieffektivitetsforanstaltninger for alle forbrugere, der er berørt af energifattigdom. Forbedringer på området energieffektivitet bør som en prioritet gennemføres blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og slutbrugere, personer i husholdninger med lav eller mellemhøj indkomst, personer, der bor i socialt boligbyggeri, samt ældre medborgere og personer, der lever i rurale og fjerntliggende områder og i regionerne i den yderste periferi. I den forbindelse må der ofres særlig opmærksomhed på bestemte grupper med en relativt større risiko for at blive berørt af energifattigdom, eller som er mere udsatte over for de ugunstige virkninger af energifattigdom, f.eks. kvinder, personer med handicap, ældre medborgere, børn og personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund. Medlemsstaterne kan kræve, at forpligtede parter medtager det sociale sigte i energibesparende foranstaltninger i relation til energifattigdom, og denne mulighed har allerede været udvidet til alternative politiktiltag og nationale energisparefonde. Dette bør ændres til en forpligtelse til at beskytte og styrke sårbare kunder og slutbrugere og afhjælpe energifattigdom, samtidig med at medlemsstaterne får mulighed for at bevare fuld fleksibilitet med hensyn til typen af politiktiltag samt dets størrelse, omfang og indhold. Hvis en ordning for energispareforpligtelser ikke tillader foranstaltninger vedrørende individuelle energiforbrugere, kan medlemsstaten træffe foranstaltninger til at afhjælpe energifattigdom alene ved hjælp af alternative politiktiltag. Medlemsstaterne bør i deres policy mix sikre, at andre politiktiltag ikke får ugunstige virkninger for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, slutbrugere og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Medlemsstaterne bør gøre bedst mulig brug af investeringerne med offentlige midler i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, herunder finansiering og finansielle faciliteter etableret på EU-plan.
- (77) Hver medlemsstat bør definere begrebet sårbare kunder, som kan vedrøre energifattigdom og herunder forbuddet mod at afbryde elforsyningen til sådanne kunder i kritiske perioder. Begrebet sårbare kunder kan omfatte indkomstniveauer, energiudgifternes indgreb i den disponible indkomst, boligernes energieffektivitet, kritisk afhængighed af elektrisk udstyr af sundhedsmæssige årsager, alder eller andre kriterier. Det giver medlemsstaterne mulighed for at omfatte personer i lavindkomsthusholdninger.
- (78) I henhold til henstilling (EU) 2020/1563 var omkring 34 millioner husholdninger i Unionen ude af stand til at holde deres hjem tilstrækkeligt varmt i 2019. I den europæiske grønne pagt prioriteres omstillingens sociale dimension med et tilsagn om at følge princippet om, at ingen lades i stikken. Den grønne omstilling, herunder omstillingen til ren energi, påvirker kvinder og mænd forskelligt og kan have en særlig indvirkning på visse dårligt stillede grupper, herunder personer med et handicap. Energieffektivitetsforanstaltninger må derfor nødvendigvis stå i centrum for enhver omkostningseffektiv strategi til at bekæmpe energifattigdom og forbrugersårbarhed, og de supplerer socialsikringspolitikker på medlemsstatsplan. For at sikre, at energieffektivitetsforanstaltninger mindsker energifattigdommen for lejere på bæredygtig vis, bør sådanne foranstaltningers omkostningseffektivitet samt deres overkommelighed for ejere og lejere af fast ejendom tages i betragtning, og der bør garanteres passende økonomisk og teknisk støtte til sådanne foranstaltninger på medlemsstatsplan. Medlemsstaterne bør støtte arbejdet på lokalt og regionalt plan med at afdække og afhjælpe energifattigdom. Det er nødvendigt, at Unionens bygningsmasse på lang sigt overgår til næsten energineutrale bygninger i overensstemmelse med målene i Parisaftalen. Det nuværende tempo for bygningsrenoveringer er utilstrækkeligt, og de bygninger, der bebos af borgere med lave indkomster, som er berørt af energifattigdom, er de vanskeligste at nå. De foranstaltninger, der er fastsat i dette direktiv, med hensyn til energispareforpligtelser, ordningerne for energispareforpligtelser og alternative politiktiltag er derfor af særlig betydning.
- (79) Medlemsstaterne bør bestræbe sig på at sikre, at foranstaltninger til fremme eller lettelse af energieffektivitet, navnlig dem, der vedrører bygninger og mobilitet, ikke fører til en uforholdsmæssig stigning i omkostningerne for tjenester i forbindelse med sådanne foranstaltninger eller til øget social udstødelse.
- (80) For at udnytte potentialet for energibesparelser i visse markedssegmenter, hvor der normalt ikke tilbydes energisyn på forretningsmæssigt grundlag (eksempelvis i små og mellemstore virksomheder (SMV'er)), bør medlemsstaterne udvikle programmer for at opfordre og støtte SMV'erne til at få foretaget energisyn og til at gennemføre anbefalingerne fra energisynene. Energisyn bør være obligatoriske og regelmæssige for virksomheder, hvis gennemsnitlige årlige energiforbrug ligger over en bestemt tærskel, da der kan være tale om betydelige energibesparelser. Energisyn bør tage hensyn til relevante europæiske eller internationale standarder såsom EN ISO 50001 (energieffektivitetssystemer) eller pr EN 16247-1 (energisyn) eller, hvis de omfatter et energisyn, EN ISO 14000 (miljøledelsessystemer) og dermed også være i overensstemmelse med dette direktiv, som ikke rækker videre end

kravene i de pågældende relevante standarder. I øjeblikket arbejdes der på en specifik europæisk standard for energisyn. Energisyn kan udføres separat eller indgå i et bredere miljøledelsessystem eller en kontrakt om energimæssig ydeevne. I alle sådanne tilfælde bør disse systemer opfylde mindstekravene fastlagt i dette direktiv. Desuden kan specifikke mekanismer og ordninger, der er indført for at overvåge visse transportoperatørers emissioner og brændstofforbrug, f.eks. EU ETS inden for rammerne af EU-retten, anses for at være forenelige med energisyn, herunder i energiledelsessystemer, hvis de opfylder mindstekravene fastlagt i dette direktiv. For de virksomheder, der allerede opfylder energisynsforpligtelsen, bør energisyn fortsat udføres mindst hvert fjerde år fra datoen for det foregående energisyn i overensstemmelse med dette direktiv.

- (81) Medlemsstaterne kan fastlægge retningslinjer, som virksomhederne skal følge i forbindelse med gennemførelsen af foranstaltninger til at opnå nye årlige besparelser, der er identificeret i energisyn.
- (82) Virksomhedens gennemsnitlige forbrug bør lægges til grund for at fastlægge anvendelsen af energiledelsessystemer og energisyn for at øge disse mekanismers følsomhed med hensyn til at udpege relevante muligheder for omkostningseffektive energibesparelser. En virksomhed, hvis forbrug ligger under de tærskler, der er fastsat for energiledelsessystemer og energisyn, bør tilskyndes til at få foretaget energisyn og gennemføre anbefalingerne fra disse energisyn.
- (83) Når energisyn udføres af egne eksperter, bør de ikke være direkte engageret i den aktivitet, der underkastes energisyn, med henblik på at sikre deres uafhængighed.
- (84) Medlemsstaterne bør fremme gennemførelsen af energiledelsessystemer og energisyn i den offentlige forvaltning på nationalt, regionalt og lokalt plan.
- (85) IKT-sektoren er en anden vigtig sektor, som får stadig større bevågenhed. I 2018 udgjorde datacentrenes energiforbrug i Unionen 76,8 TWh. Det forventes at stige til 98,5 TWh senest i 2030, dvs. en stigning på 28 %. Denne stigning i absolutte tal kan også iagttages i relative tal: I Unionen tegnede datacentre sig for 2,7 % af efterspørgslen efter el i 2018, og andelen vil nå op på 3,21 % i 2030, hvis udviklingen fortsætter uændret. Allerede i Unionens digitale strategi blev behovet for meget energieffektive og bæredygtige datacentre fremhævet, og telekommunikationsoperatører blev opfordret til at vise åbenhed vedrørende deres miljøaftryk. For at fremme en bæredygtig udvikling i IKT-sektoren, navnlig i datacentre, bør medlemsstaterne kræve indsamling og offentliggørelse af data, som er relevante for datacentrenes energimæssige ydeevne, vandfodaftryk og fleksibilitet på efterspørgselssiden, på grundlag af en fælles EU-skabelon. Medlemsstaterne bør kræve indsamling og offentliggørelse af data om datacentre med et betydeligt fodaftryk, for hvilke passende design- eller effektivitetsrelaterede indgreb for henholdsvis nye eller eksisterende anlæg kan medføre en betydelig reduktion af energi- og vandforbruget, en øget systemeffektivitet, der fremmer dekarbonisering af nettet, eller genbrug af spildvarme i nærliggende anlæg og varmenet. Der kan fastlægges bæredygtighedsindikatorer for datacentre på grundlag af de indsamlede data, idet der også tages hensyn til allerede eksisterende initiativer inden for sektoren.
- (86) Rapporteringsforpligtelsen gælder for de datacentre, der opfylder den i dette direktiv fastsatte tærskel. I alle tilfælde og specifikt for virksomhedsdatacentre på stedet bør denne rapporteringsforpligtelse forstås som en henvisning til de lokaler og det udstyr, der primært eller udelukkende bruges til datarelaterede funktioner (serverrum), herunder det nødvendige tilknyttede udstyr, f.eks. tilhørende køling, belysning, batterisystemer eller uafbrydelige strømforsyninger. IT-udstyr, der primært er anbragt eller installeret i offentligt tilgængelige lokaler, fælles lokaler eller kontorlokaler, eller som understøtter andre virksomhedsfunktioner såsom arbejdsstationer, bærbare computere, fotokopimaskiner, sensorer, sikkerhedsudstyr eller hvidevarer og audiovisuelt udstyr, bør undtages fra rapporteringsforpligtelsen. Samme udelukkelse bør også gælde for serverudstyr, netværksudstyr, lagringsudstyr og tilknyttet udstyr, der vil være spredt ud over et område såsom enkelte servere, enkelte rackskabe eller wi-fi- og netværkspunkter.

- (87) De indsamlede data bør anvendes til som minimum at måle en række grundlæggende dimensioner af et bæredygtigt datacenter, nemlig hvor effektivt det bruger energi, hvor stor en del af denne energi der stammer fra vedvarende energikilder, genbrug af eventuel spildvarme, som det producerer, effektiviteten af køling, effektiviteten af CO₂-anvendelsen og anvendelsen af ferskvand. De indsamlede data og bæredygtighedsindikatorerne bør øge bevidstheden blandt datacenterejere og -operatører, producenter af udstyr, udviklere af software og tjenester, brugere af datacentertjenester på alle niveauer samt enheder og organisationer, der udbyder, anvender eller indkøber cloud- og datacentertjenester. De indsamlede data og bæredygtighedsindikatorerne bør også skabe tillid til de faktiske forbedringer, der opnås som følge af bestræbelserne og foranstaltningerne med henblik på at øge bæredygtigheden i nye eller eksisterende datacentre. Endelig bør de disse data og indikatorer anvendes som grundlag for gennemsigtig og evidensbaseret planlægning og beslutningstagning. Kommissionen bør vurdere datacentrenes effektivitet på grundlag af de oplysninger, som er indsendt af de forpligtede datacentre.
- (88) Efter en vurdering bør Kommissionen, når den etablerer eventuelle sektorspecifikke energieffektivitetspartnerskaber, samle centrale interessenter, herunder ikkestatslige organisationer og arbejdsmarkedets parter, inden for bl.a. IKT-sektoren, transportsektoren, den finansielle sektor og byggesektoren på en inklusiv og repræsentativ måde.
- (89) Lavere forbrugerudgifter til energi bør opnås ved at hjælpe forbrugerne med at nedbringe deres energiforbrug gennem nedbringelse af bygningers energibehov og forbedringer af apparaters effektivitet, hvilket bør kombineres med tilgængeligheden af lavenergitransportformer, som er integreret med offentlig transport, delt mobilitet og cykling. Medlemsstaterne bør også overveje at forbedre konnektiviteten i rurale og fjerntliggende områder.
- (90) Det er afgørende at øge bevidstheden hos alle unionsborgere om fordelene ved øget energieffektivitet og at give dem nøjagtige oplysninger om måder, hvorpå det kan opnås. Borgere i alle aldre bør også involveres i energiomstillingen via den europæiske klimapagt og konferencen om Europas fremtid. Øget energieffektivitet er også yderst vigtig for Unionens energiforsyningssikkerhed, da det reducerer afhængigheden af import af brændsler fra tredjelande.
- (91) Omkostninger og fordele ved alle de energieffektivitetsforanstaltninger, der træffes, herunder tilbagebetalingstider, bør gøres fuldstændig gennemsigtige for forbrugerne.
- (92) Medlemsstaterne bør ved gennemførelsen af dette direktiv, og når de træffer andre foranstaltninger på energieffektivitetsområdet, være særligt opmærksomme på synergier mellem energieffektivitetsforanstaltninger og den effektive udnyttelse af naturressourcerne i overensstemmelse med den cirkulære økonomis principper.
- (93) Medlemsstaterne bør, når de benytter nye forretningsmodeller og teknologier, bestræbe sig på at fremme og lette udbredelsen af energieffektivitetsforanstaltninger, herunder gennem innovative energitjenester for store og små kunder.
- (94) Det er nødvendigt at give mulighed for hyppig og øget feedback om energiforbrug, hvor det er teknisk gennemførligt og omkostningseffektivt henset til de måleanordninger, der er installeret. Det præciseres i dette direktiv, at omkostningseffektiviteten ved fordelingsmåling afhænger af, om de dermed forbundne omkostninger står i et rimeligt forhold til de potentielle energibesparelser. Vurderingen af, om fordelingsmåling er omkostningseffektiv, kan tage hensyn til virkningerne af andre konkrete, planlagte foranstaltninger i en given bygning, såsom en eventuel kommende renovering.
- (95) Ifølge dette direktiv bør rettigheder vedrørende fakturering og oplysninger om fakturering eller forbrug gælde forbrugere, der køber opvarmning, køling eller varmt brugsvand, der leveres fra en central kilde, selv om de ikke har et direkte, individuelt kontraktforhold med en energileverandør.

- (96) For at opnå gennemsigtighed i opgørelsen af det individuelle forbrug af varmeenergi og derved lette gennemførelsen af fordelingsmåling bør medlemsstaterne sikre, at de har indført gennemsigtige, offentligt tilgængelige nationale regler om fordeling af omkostningerne i forbindelse med opvarmning, køling og forbrug af varmt brugsvand i ejendomme med flere lejligheder og bygninger til flere formål. Ud over at sikre gennemsigtighed kunne medlemsstaterne overveje at træffe foranstaltninger til at styrke konkurrencen inden for levering af fordelingsmålingstjenester og derved bidrage til at sikre, at eventuelle omkostninger, der bæres af slutbrugerne, er rimelige.
- (97) Nyinstallerede varmemålere og varmefordelingsmålere bør kunne fjernaflæses for at sikre en omkostningseffektiv og hyppig levering af forbrugsoplysninger. Det er hensigten, at bestemmelserne i dette direktiv, vedrørende måling af opvarmning, køling og varmt brugsvand, fordelingsmåling og omkostningsfordeling i forbindelse med opvarmning, køling og varmt brugsvand, fjernaflæsningskrav, fakturerings- og forbrugsoplysninger om opvarmning og køling samt varmt brugsvand, omkostninger ved adgang til målings- og faktureringsoplysninger samt forbrugsoplysninger om opvarmning, køling og varmt brugsvand og mindstekrav til fakturerings- og forbrugsoplysninger om varme, køling og varmt brugsvand, kun anvendes på opvarmning, køling og varmt brugsvand fra en central kilde. Medlemsstaterne kan frit beslutte, om walk-by- eller drive-by-teknologier skal betragtes som fjernaflæselige eller ej. Fjernaflæselige anordninger kræver ikke adgang til individuelle lejligheder eller enheder for at kunne aflæses.
- (98) Medlemsstaterne bør tage det faktum i betragtning, at en vellykket implementering af nye teknologier til måling af energiforbruget kræver øgede investeringer i uddannelse og kompetencer for både brugere og energileverandører.
- (99) Faktureringsoplysninger og årsopgørelser er en vigtig måde at informere kunderne om deres energiforbrug. Data om forbrug og omkostninger kan også indeholde andre oplysninger, som giver forbrugerne mulighed for at sammenligne deres nuværende aftale med andre tilbud og at gøre brug af klagebehandling og alternative tvistbilægselsesmekanismer. I betragtning af at tvister vedrørende fakturaer er en almindelig kilde til forbrugerklager og en faktor, der bidrager til en vedvarende lav grad af forbrugertilfredshed og -engagement i forhold til deres energileverandører, er det imidlertid nødvendigt at gøre fakturaerne enklere, klarere og lettere at forstå, samtidig med at det sikres, at særskilte instrumenter, såsom faktureringsoplysninger, informationsværktøjer og årsopgørelser, indeholder alle de nødvendige oplysninger til at sætte forbrugerne i stand til at regulere deres energiforbrug, sammenligne tilbud og skifte leverandør.
- (100) Når medlemsstaterne tilrettelægger foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, bør de tage behørigt hensyn til nødvendigheden af at sikre, at det indre marked fungerer korrekt, og at gældende EU-ret gennemføres konsekvent i overensstemmelse med TEUF.
- (101) Højeffektiv kraftvarmeproduktion og effektiv fjernvarme og fjernkøling har et betydeligt potentiale for besparelse af primærenergi i Unionen. Medlemsstaterne bør foretage en omfattende vurdering af potentialet for højeffektiv kraftvarmeproduktion og effektiv fjernvarme og fjernkøling. Disse vurderinger bør være i overensstemmelse med medlemsstaternes integrerede nationale energi- og klimaplaner og de langsigtede renoveringsstrategier og kan omfatte forløb, der fører til en national varme- og kølesektor baseret på vedvarende energi og spildvarme inden for en tidsramme, der er forenelig med opnåelsen af målet om klimaneutralitet. Nye elproduktionsanlæg og eksisterende anlæg, der undergår omfattende renovering, eller hvis tilladelse eller licens bliver opdateret, bør, med forbehold af en cost-benefit-analyse, der viser et cost-benefit-overskud, udstyres med højeffektive kraftvarmeanheder, hvor spildvarmen fra elproduktion kan genvindes. Tilsvarende bør andre anlæg med et betydeligt årligt gennemsnitligt energiinput udstyres med tekniske løsninger til udnyttelse af spildvarme fra anlægget, hvor cost-benefit-analysen viser et cost-benefit-overskud. Denne spildvarme kan overføres til steder, hvor der er et behov, gennem fjernvarmenet. De situationer, der udløser et krav om, at godkendelseskriterier skal anvendes, vil generelt være situationer, der også udløser krav om godkendelse i henhold til direktiv 2010/75/EU og om bevilling i henhold til direktiv (EU) 2019/944.

- (102) Det kan være hensigtsmæssigt at placere elproduktionsanlæg, der er beregnet til at anvende geologisk lagring, der er tilladt i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF ⁽²⁴⁾, på steder, hvor genvinding af spildvarmen gennem højeffektiv kraftvarmeproduktion eller ved fjernvarme- eller fjernkølenet ikke er omkostnings-effektiv. Medlemsstaterne bør derfor kunne undtage disse anlæg fra kravet om at gennemføre en cost-benefit-analyse for at udstyre anlægget med udstyr, der giver mulighed for at genvinde spildvarmen ved hjælp af en højeffektiv kraftvarmeanhed. Det bør også være muligt at undtage elproduktionsanlæg til spids- og reservelast, der planlægges at være i drift mindre end 1 500 driftstimer om året som rullende gennemsnit over en femårsperiode, fra kravet om også at producere varme.
- (103) Medlemsstaterne bør tilskynde til indførelse af foranstaltninger og procedurer til fremme af kraftvarmeanlæg med en samlet nominel indfyret termisk effekt på mindre end 5 MW med det formål at tilskynde til decentral energiproduktion.
- (104) For at gennemføre nationale omfattende vurderinger bør medlemsstaterne tilskynde til, at der foretages en vurdering af potentialet for højeffektiv kraftvarmeproduktion og effektiv fjernvarme og fjernkøling på regionalt og lokalt plan. Medlemsstaterne bør tage skridt til at fremme og lette realiseringen af det udpegede omkostningseffektive potentiale for højeffektiv kraftvarmeproduktion og effektiv fjernvarme og fjernkøling.
- (105) Kravene til effektiv fjernvarme og fjernkøling bør være i overensstemmelse med Unionens langsigtede klimapolitiske mål samt standarder og prioriteter på klima- og miljøområdet og overholde princippet om »ikke at gøre væsentlig skade« som omhandlet i forordning (EU) 2020/852. Alle fjernvarme- og fjernkølingssystemer bør stræbe mod bedre at kunne indgå i et samspil med andre dele af energisystemet for at optimere energianvendelsen og forebygge energispild, idet bygningers fulde potentiale til at lagre varme eller kulde udnyttes, herunder overskudsvarme fra servicefaciliteter og datacentre i nærheden. Det følger heraf, at effektive fjernvarme- og fjernkølingssystemer bør sikre øget primærenergieffektivitet og en gradvis integration af vedvarende energi og spildvarme og -kulde som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 ⁽²⁵⁾. Derfor bør der ved nærværende direktiv gradvist indføres strengere krav til varme- og køleforsyning – de bør finde anvendelse i specifikke fastlagte tidsperioder og bør finde varig anvendelse fra og med den 1. januar 2050.
- (106) Principperne for beregning af andelen af varme eller kulde fra vedvarende energikilder i effektiv fjernvarme og fjernkøling bør være i overensstemmelse med direktiv (EU) 2018/2001 og Eurostats metoder til statistisk rapportering. I henhold til artikel 7, stk. 1, i direktiv (EU) 2018/2001 omfatter det endelige bruttoenergiforbrug fra vedvarende energikilder det endelige bruttoenergiforbrug fra vedvarende energikilder i varme- og kølesektoren. Et endeligt bruttoslutforbrug af energi af varme eller kulde i fjernvarme eller fjernkøling svarer til varme- eller kuldeenergiforsyning, der tilføres det net, der betjener slutkunderne eller energidistributørerne.
- (107) Varmepumper har betydning for dekarboniseringen af varme- og køleforsyningen, også inden for fjernvarme. Metoden i bilag VII til direktiv (EU) 2018/2001 indeholder regler for at medregne energi opsamlet ved hjælp af varmepumper som energi fra vedvarende energikilder og forhindrer, at elektricitet fra vedvarende energikilder medregnes to gange. Med henblik på beregning af andelen af vedvarende energi i et fjernvarmenet bør al varme, der stammer fra varmepumpen og tilføres nettet, regnes som vedvarende energi, forudsat at varmepumpen opfylder kriterierne til minimumseffektivitet i bilag VII til direktiv (EU) 2018/2001 på installationstidspunktet.

⁽²⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 om geologisk lagring af kuldioxid og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF, 2001/80/EF, 2004/35/EF, 2006/12/EF, 2008/1/EF og forordning (EF) nr. 1013/2006 (EUT L 140 af 5.6.2009, s. 114).

⁽²⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82).

- (108) Højeffektiv kraftvarmeproduktion er blevet defineret ved de energibesparelser, som kan opnås ved kombineret produktion sammenholdt med separat produktion af varme og elektricitet. Kravene til højeffektiv kraftvarmeproduktion bør være i overensstemmelse med Unionens langsigtede klimapolitiske mål. Definitionerne af kraftvarmeproduktion og højeffektiv kraftvarmeproduktion i EU-lovgivningen bør ikke berøre anvendelsen i national lovgivning af andre definitioner til andre end de af den pågældende EU-lovgivning omfattede formål. Med henblik på at optimere energibesparelserne og undgå, at besparelsesmuligheder fortabes, bør der lægges størst mulig vægt på, hvordan kraftvarmeenhederne drives.
- (109) For at sikre gennemsigeligheden og gøre det muligt for slutkunderne at vælge mellem el fra kraftvarmeproduktion og el produceret på anden måde, bør der udstedes oprindelsesgaranti for højeffektiv kraftvarmeproduktion på grundlag af harmoniserede referenceværdier for virkningsgraden. Oprindelsesgarantiordninger indebærer ikke i sig selv ret til at blive omfattet af de nationale støtteordninger. Det er vigtigt, at alle former for elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion kan omfattes af en oprindelsesgaranti. Der bør klart sondres mellem oprindelsesgarantier og salgbare certifikater.
- (110) Ikke mindst ved revisionen af de administrative procedurer for meddelelse af bevillinger til opførelse af kraftvarmewærker eller anlæg af dertil knyttede net bør der under anvendelse af »tænk småt først«-princippet tages hensyn til den særlige struktur i kraftvarmesektoren og fjernvarme- og fjernkølesektoren, som i vidt omfang består af producenter, der er SMV'er.
- (111) De fleste EU-virksomheder er SMV'er. De udgør et enormt energibesparelspotentiale for Unionen. For at hjælpe dem med at træffe energieffektivitetsforanstaltninger bør medlemsstaterne fastlægge gunstige rammer, der skal give SMV'er teknisk bistand og målrettet information.
- (112) Medlemsstaterne bør på grundlag af objektive, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende kriterier fastsætte bestemmelser vedrørende afholdelse og deling af omkostningerne ved nettilslutninger og netforstærkninger samt bestemmelser vedrørende tekniske tilpasninger, der er nødvendige for at integrere nye producenter af elektricitet produceret ved højeffektiv kraftvarmeproduktion, under hensyntagen til netregler og -retningslinjer udarbejdet i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 ⁽²⁶⁾ og (EF) nr. 715/2009 ⁽²⁷⁾. Producenter af elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion bør kunne give tilslutningsarbejdet i udbud. Adgangen til forsyningsnettet for elektricitet, der produceres ved højeffektiv kraftvarmeproduktion, bør gøres lettere, navnlig for små kraftvarmeenheder og mikrokraftvarmeenheder. I overensstemmelse med artikel 3, stk. 2, i direktiv 2009/73/EF og artikel 9, stk. 2, i direktiv (EU) 2019/944 har medlemsstaterne mulighed for at pålægge virksomheder i henholdsvis elektricitets- og gassektoren offentlige serviceforpligtelser, herunder vedrørende energieffektivitet.
- (113) Det er nødvendigt at fastsætte bestemmelser vedrørende fakturering, et fælles kontaktpunkt, udenretslig tvistbilæggelse, energifattigdom og grundlæggende kontraktlige rettigheder med henblik på, hvor det er relevant, at tilpasse dem til de relevante bestemmelser vedrørende elektricitet i henhold til direktiv (EU) 2019/944 for at styrke forbrugerbeskyttelsen og give slutkunderne mulighed for at modtage hyppigere, klare og ajourførte oplysninger om deres forbrug af opvarmning, køling eller varmt brugsvand og for at regulere deres energiforbrug.
- (114) Dette direktiv styrker beskyttelsen af forbrugerne, idet der indføres grundlæggende kontraktlige rettigheder for fjernvarme, fjernkøling og varmt brugsvand, der svarer til det niveau af rettigheder, beskyttelse og indflydelse, som slutbrugerne i elektricitetssektoren fik med direktiv (EU) 2019/944. Forbrugerne bør råde over letforståelige og utvetydige oplysninger om deres rettigheder. Der er flere faktorer, der afholder forbrugerne fra at tilgå, forstå og reagere på de forskellige kilder til markedsoplysninger, der er til rådighed. Indførelsen af grundlæggende kontraktlige rettigheder kan bl.a. være med til at sikre en korrekt forståelse af udgangspunktet for kvaliteten af de tjenester, som leverandøren tilbyder i kontrakten, herunder kvaliteten og karakteren af den energi, der leveres. Det kan også bidrage til at minimere skjulte eller ekstra omkostninger som en eventuel følge af indførelsen af enten

⁽²⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 54).

⁽²⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 715/2009 af 13. juli 2009 om betingelserne for adgang til naturgas transmissionsnet og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1775/2005 (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 36).

opgraderede eller nye tjenester efter kontraktens undertegnelse uden kundens klare forståelse eller accept heraf. Disse tjenester kan bl.a. vedrøre den leverede energi, målings- og fakturerings-tjenester, køb og installation eller hjælpe-ydelser og vedligeholdelsesservice samt omkostninger vedrørende nettet, måleanordninger, opvarmnings- og køleanlæg mv. Kravene vil være med til at forbedre sammenligneligheden af tilbud og sikre samme niveau af grundlæggende kontraktlige rettigheder for alle unionsborgere med hensyn til opvarmning, køling og varmt brugsvand, uden at det begrænser de nationale kompetencer.

- (115) I tilfælde af en planlagt afbrydelse af opvarmning, køling og varmt brugsvand bør leverandører give de berørte kunder passende oplysninger om alternative foranstaltninger såsom kilder til støtte for at undgå afbrydelser, forudbetalingssystemer, energisyn, energikonsulent-ydelser, alternative betalingsplaner, rådgivning om gældsforvaltning eller udsættelse af afbrydelser.
- (116) Effektive, uafhængige ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister, der er tilgængelige for alle forbrugere, såsom en energiombudsmand, et forbrugerorgan eller en regulerende myndighed, bør sikre en øget forbrugerbeskyttelse. Medlemsstaterne bør derfor indføre procedurer for en hurtig og effektiv klagebehandling.
- (117) Bidraget fra VE-fællesskaber i henhold til direktiv (EU) 2018/2001 og borgerenergifællesskaber i henhold til direktiv (EU) 2019/944 til opfyldelse af målene i den europæiske grønne pagt og klimaplanen bør anerkendes og støttes aktivt. Medlemsstaterne bør derfor tage hensyn til og fremme den rolle, som VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber spiller. Sådanne fællesskaber kan hjælpe medlemsstaterne med at nå målene i nærværende direktiv ved at fremme energieffektiviteten på lokalt plan eller i husholdningerne og i offentlige bygninger i samarbejde med de lokale myndigheder. De kan styrke og engagere forbrugerne og give visse grupper af privatkunder, herunder i rurale og fjerntliggende områder, mulighed for at deltage i energieffektivitetsprojekter og -tiltag, som kan kombinere foranstaltninger med investeringer i vedvarende energi. Energifællesskaber kan have en vigtig rolle at spille med at uddanne borgerne og øge deres bevidsthed om foranstaltninger, der er udformet med henblik på at opnå energibesparelser. Hvis de får ordentlig støtte af medlemsstaterne, kan energifællesskaber bidrage til at bekæmpe energifattigdom ved at fremme energieffektivitetsprojekter, lavere energiforbrug og lavere forsyningsstariffer.
- (118) Langsigtede adfærdssændringer med hensyn til energiforbruget kan opnås ved at styrke borgernes indflydelse. Energifællesskaber kan bidrage til at opnå langsigtede energibesparelser, navnlig blandt husholdninger, og en stigning i bæredygtige investeringer fra borgere og små virksomheder. Medlemsstaterne bør give borgerne mulighed for at indgå i sådanne tiltag gennem støtte til energiprojekter og -organisationer i lokalsamfundet. Desuden kan inddragelsesstrategier, hvor alle relevante interessenter på nationalt og lokalt plan inddrages i den politiske beslutningsproces, være en del af de lokale eller regionale dekarboniseringsplaner eller nationale bygningsrenoveringsplaner med det formål at øge bevidstheden, få tilbagemeldinger om politikker og forbedre offentlighedens accept.
- (119) Bidraget fra one-stop-shopper eller lignende strukturer såsom mekanismer, der kan sætte flere målgrupper, herunder borgere, SMV'er og offentlige myndigheder, i stand til at udforme og gennemføre projekter og foranstaltninger vedrørende omstillingen til ren energi, bør anerkendes. Bidraget fra one-stop-shopper kan være meget vigtigt for sårbare kunder, da de kan modtage pålidelige og tilgængelige oplysninger om forbedringer af energieffektiviteten. Dette bidrag kan omfatte teknisk, administrativ og finansiell rådgivning og bistand, lettelse af de nødvendige administrative procedurer eller adgang til finansielle markeder, vejledning angående de EU- og nationale retlige rammer, herunder regler og kriterier for offentlige udbud, og EU-klassificeringssystemet.
- (120) Kommissionen bør vurdere virkningen af sine foranstaltninger til støtte for udviklingen af platforme eller fora, der blandt andet inddrager europæiske organer inden for den sociale dialog i at fremme uddannelsesprogrammer inden for energieffektivitet, og bør foreslå yderligere foranstaltninger, hvis det er relevant. Kommissionen bør også støtte de europæiske arbejdsmarkedsparters drøftelser om energieffektivitet, navnlig for sårbare kunder og slutbrugere, herunder dem, der er berørt af energifattigdom.

- (121) En retfærdig omstilling til en klimaneutral Union senest i 2050 er af central betydning for den europæiske grønne pagt. Ifølge den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017, er energi en af de basale tjenester, som alle har ret til adgang til. Støtte til adgang til disse tjenester skal være tilgængelig for dem, der har behov for det, navnlig i en situation med inflationspres og betydelige stigninger i energipriserne.
- (122) Det er nødvendigt at sikre, at personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomst-husstande og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, beskyttes og til dette formål sættes i stand til aktivt at deltage i de tiltag og foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten og tilknyttede forbruger-beskyttelsesforanstaltninger eller informationsforanstaltninger, som medlemsstaterne gennemfører. Der bør udformes målrettede bevidstgørelseskampagner for at illustrere fordelene ved energieffektivitet og for at levere oplysninger om den økonomiske støtte, der er tilgængelig.
- (123) Offentlige midler, der er til rådighed på EU-plan og nationalt plan, bør investeres strategisk i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, navnlig til gavn for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusstande og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Medlemsstaterne bør drage fordel af ethvert finansielt bidrag, de måtte modtage fra Den Europæiske Socialfond oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/955 ⁽²⁸⁾, og af indtægter fra kvoter fra EU ETS. Disse indtægter vil hjælpe medlemsstaterne med at opfylde deres forpligtelse til at prioritere gennemførelsen af energieffektivitetsforanstaltninger og politiktiltag inden for rammerne af energispareforpligtelsen blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusstande og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, herunder dem, der bor i rurale og fjerntliggende regioner.
- (124) De nationale finansieringsordninger bør suppleres med passende ordninger for bedre information, teknisk og administrativ bistand og lettere adgang til finansiering, som vil danne grundlag for bedst muligt at udnytte de disponible midler, navnlig for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomst-husstande og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri.
- (125) Medlemsstaterne bør styrke og beskytte alle mennesker ligeligt uanset køn, kønsidentitet, alder, handicap, race eller etnisk oprindelse, seksuel orientering, religion eller tro og sikre, at de personer, der er mest berørt, som i højere grad risikerer at blive berørt af energifattigdom, eller som er mest udsat for de negative virkninger af energifattigdom, beskyttes tilstrækkeligt. Desuden bør medlemsstaterne sikre, at energieffektivitetsforanstaltninger ikke forværrer eventuelle eksisterende uligheder, navnlig med hensyn til energifattigdom.
- (126) I henhold til artikel 15, stk. 2, i direktiv 2012/27/EU har alle medlemsstater foretaget en vurdering af potentialet for energieffektivitet i deres gas- og elinfrastruktur og udpeget konkrete foranstaltninger og investeringer med henblik på indførelse af omkostningseffektive forbedringer af energieffektiviteten i netinfrastrukturen med en tidsplan for deres indførelse. Resultaterne af disse tiltag udgør et solidt grundlag for anvendelsen af princippet om energieffektivitet først i deres netplanlægning, netudvikling og investeringsbeslutninger.
- (127) Nationale energireguleringsmyndigheder bør anvende en integreret fremgangsmåde omfattende potentielle besparelser i energiforsyningen og slutanvendelsessektorerne. Uden at det berører forsyningssikkerheden, markedintegrationen og de foregribende investeringer i offshorenet, der er nødvendige for at udbygge den vedvarende offshore-energi, bør de nationale energireguleringsmyndigheder sikre, at princippet om energieffektivitet først anvendes i planlægnings- og beslutningsprocesserne, og at nettariffr og -regler giver incitamenter til forbedringer af energieffektiviteten. Medlemsstaterne bør ligeledes sikre, at transmissions- og distributionssystem-operatørerne tager princippet om energieffektivitet først i betragtning. Dette vil bistå transmissions- og distributions-systemoperatørerne i deres overvejelser angående bedre energieffektivitetsløsninger og marginalomkostningerne ved indkøb af ressourcer på efterspørgselssiden samt de miljømæssige og socioøkonomiske virkninger af forskellige

⁽²⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/955 af 10. maj 2023 om oprettelse af en social klimafond og om ændring af forordning (EU) 2021/1060 (EUT L 130 af 16.5.2023, s. 1).

netinvesteringer og driftsplaner. En sådan tilgang kræver et skift fra det snævre økonomiske effektivitetsperspektiv til den maksimale sociale velfærd. Princippet om »energieffektivitet først« bør navnlig anvendes i forbindelse med opstillingen af scenarier for udvidelse af energiinfrastrukturen, hvor løsninger på efterspørgselssiden kan betragtes som rentable alternativer og må vurderes i tilstrækkelig grad, og bør indgå som en uadskillelig del af vurderingen af netplanlægningsprojekter. Anvendelsen heraf bør granskes af de nationale regulerende myndigheder.

- (128) Der bør være tilstrækkeligt mange pålidelige fagfolk med kompetencer inden for energieffektivitet til rådighed til at sikre en effektiv og rettidig gennemførelse af dette direktiv, eksempelvis med hensyn til overholdelse af kravene om energisyn og gennemførelse af ordninger for energispareforpligtelser. Medlemsstaterne bør derfor etablere certificering eller tilsvarende kvalifikation eller begge dele og passende uddannelsesordninger til leverandører af energitjenester, energisyn og andre foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten i nært samarbejde med arbejdsmarkedets parter, udbydere af uddannelse og andre relevante interessenter. Ordningerne bør vurderes hvert fjerde år fra december 2024 og om nødvendigt ajourføres for at sikre det nødvendige kompetenceniveau for leverandører af energitjenester, eksperter i udførelse af energisyn, ansvarlige for energistyringen og montører af bygningsdele.
- (129) Det er nødvendigt fortsat at udvikle markedet for energitjenester for at sikre, at der både efterspørges og udbydes energitjenester. Gennemsigtighed, eksempelvis ved hjælp af lister over certificerede leverandører af energitjenester og disponible standardkontrakter samt udveksling af bedste praksis og retningslinjer, bidrager meget til udbredelsen af energitjenester og kontrakter om energimæssig ydeevne og kan også bidrage til at stimulere efterspørgslen og øge tilliden til leverandører af energitjenester. Modtageren af en energitjeneste undgår investeringsomkostninger, når der foreligger en kontrakt om energimæssig ydeevne, ved at bruge en del af den økonomiske værdi af energibesparelsen til at betale den investering, der helt eller delvis finansieres af tredjepart. Dette kan bidrage til at tiltrække privat kapital, hvilket er afgørende for at øge renoveringsprocenten for bygninger i Unionen, tilføre markedet ekspertise og skabe innovative forretningsmodeller. Derfor bør der i forbindelse med erhvervsbygninger med et nytteareal på over 750 m² pålægges en pligt til at vurdere gennemførligheden af at anvende kontrakter om energimæssig ydeevne i forbindelse med renovering. Dette er et skridt på vejen til at øge tilliden til energitjenesteselskaber og bane vejen for at udbygge sådanne projekter fremover.
- (130) I betragtning af de ambitiøse renoveringsmål for det næste årti, jf. renoveringsbølgen, er det nødvendigt at styrke den rolle, som uafhængige markedsformidlere, herunder one-stop-shopper eller lignende støttemekanismer, spiller for at stimulere markedsudviklingen på efterspørgsels- og udbudssiden og fremme indgåelse af kontrakter om energimæssig ydeevne med henblik på renovering af både private og offentlige bygninger. Lokale energimyndigheder kan spille en central rolle i den forbindelse og udpege og støtte etableringen af potentielle formidlere eller one-stop-shopper. Dette direktiv bør bidrage til at forbedre tilgængeligheden af produkter, tjenester og rådgivning, herunder ved at fremme iværksætteres potentiale til at udfylde hullerne på markedet og skabe innovative måder til at forbedre energieffektiviteten, samtidig med at princippet om ikkeforskelsbehandling respekteres.
- (131) Kontrakter om energimæssig ydeevne påvirkes stadig af betydelige hindringer i flere medlemsstater på grund af de udestående lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige hindringer. Der må derfor tages fat på uklarhederne i de nationale lovgivningsrammer, manglen på ekspertise, navnlig med hensyn til udbudsprocedurer, samt konkurrerende lån og tilskud.
- (132) Medlemsstaterne bør fortsat støtte den offentlige sektor i udbredelsen af kontrakter om energimæssig ydeevne ved at udarbejde standardkontrakter, hvori der tages hensyn til de tilgængelige europæiske eller internationale standarder, udbudsretningslinjer og vejledningen om den statistiske behandling af kontrakter om energimæssig ydeevne, der blev offentliggjort i maj 2018 af Eurostat og Den Europæiske Investeringsbank (EIB) angående behandlingen af kontrakter om energimæssig ydeevne i offentlige regnskaber, som har åbnet mulighed for at imødegå de resterende lovgivningsmæssige hindringer for disse kontrakter i medlemsstaterne.

- (133) Medlemsstaterne har truffet foranstaltninger for at udpege og afhjælpe lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige hindringer. Dog er der behov for at øge indsatsen med henblik på at fjerne reguleringsmæssige og ikke-reguleringsmæssige hindringer for brugen af kontrakter om energimæssig ydeevne og ordninger, som bidrager til at opnå energibesparelser, og som finansieres af tredjepart. Disse hindringer er bl.a. regnskabsregler og -praksis, der forhindrer, at de kapitalinvesteringer og årlige økonomiske besparelser, som er en følge af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, i passende omfang afspejles i regnskabet for hele investeringens levetid.
- (134) Medlemsstaterne anvendte de nationale energieffektivitetshandlingsplaner fra 2014 og 2017 til at rapportere om fremskridt med hensyn til at fjerne lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige hindringer for energieffektivitet for så vidt angår fordelingen af incitamenter mellem ejere og lejere eller mellem ejere af en bygning eller bygningsenhed. Medlemsstaterne bør fortsat arbejde i samme retning og udnytte potentialet for energieffektivitet i forbindelse med Eurostats statistikker fra 2016, navnlig det forhold, at mere end fire ud af ti europæere bor i lejligheder, og mere end tre ud af ti europæere er lejere.
- (135) Medlemsstaterne, herunder regionale og lokale myndigheder, bør opfordres til at gøre fuld brug af de EU-midler, som står til rådighed inden for rammerne af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 som fastlagt ved Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽²⁹⁾, genopretnings- og resiliensfaciliteten som oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 ⁽³⁰⁾ samt de finansielle instrumenter og den tekniske bistand, der foreligger inden for InvestEU-programmet som oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/523 ⁽³¹⁾, for at udløse private og offentlige investeringer i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten. Investeringer i energieffektivitet har potentiale til at bidrage til økonomisk vækst, beskæftigelse, innovation og en reduktion af energifattigdom i husholdningerne, og de yder derfor et positivt bidrag til økonomisk, social og territorial samhørighed og grøn genopretning. Energieffektivitetsforanstaltninger for offentlige bygninger og boliger samt udvikling af nye færdigheder gennem udvikling af uddannelse, omskoling og opkvalificering af fagfolk, navnlig i job inden for bygningsrenovering, for at fremme beskæftigelsen i sektoren for energieffektivitet er potentielle områder for finansiering. Kommissionen vil sikre synergier mellem de forskellige finansieringsinstrumenter, navnlig midlerne under delt forvaltning og direkte forvaltning såsom de centralt forvaltede programmer: Horisont Europa og Life samt mellem tilskud, lån og teknisk bistand for at maksimere deres løftestangseffekt for privat finansiering og deres indvirkning på opfyldelsen af målene for energieffektivitetspolitikken.
- (136) Medlemsstaterne bør tilskynde til anvendelse af finansieringsfaciliteter med henblik på at fremme dette direktivs mål. Sådanne finansieringsfaciliteter kunne omfatte finansielle bidrag og bøder i forbindelse med overtrædelse af visse bestemmelser i dette direktiv, ressourcer afsat til energieffektivitet i henhold til artikel 10, stk. 3, i direktiv 2003/87/EF og ressourcer afsat til energieffektivitet i de europæiske fonde og programmer og formålsbestemte europæiske finansielle instrumenter såsom den europæiske energisparefond.
- (137) Finansieringsfaciliteter kunne i givet fald baseres på ressourcer afsat til energieffektivitet fra EU-projektobligationer, ressourcer afsat til energieffektivitet fra EIB og andre europæiske finansielle institutioner, særlig Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD) og Europarådets Udviklingsbank, ressourcer lånefinansieret i finansielle institutioner, nationale ressourcer, bl.a. ved indførelse af lovgivnings- og skattemæssige rammer, der tilskynder til gennemførelse af initiativer og programmer vedrørende energieffektivitet, samt indtægter fra årlige emissionstildelinger i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 406/2009/EF ⁽³²⁾.

⁽²⁹⁾ Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 af 17. december 2020 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 (EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 11).

⁽³⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

⁽³¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/523 af 24. marts 2021 om oprettelse af InvestEU-programmet og om ændring af forordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107 af 26.3.2021, s. 30).

⁽³²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 406/2009/EF af 23. april 2009 om medlemsstaternes indsats for at reducere deres drivhusgasemissioner med henblik på at opfylde Fællesskabets forpligtelser til at reducere drivhusgasemissionerne frem til 2020 (EUT L 140 af 5.6.2009, s. 136).

- (138) Finansieringsfaciliteterne kunne navnlig anvende bidrag, ressourcer og indtægter fra disse ressourcer til at muliggøre og tilskynde til private kapitalinvesteringer, særlig ved at trække på institutionelle investorer, og anvende kriterier, der sikrer, at de tildelte midler fører til opnåelse af både miljømæssige og sociale mål, gøre brug af innovative finansieringsmekanismer, herunder lånegarantier for privat kapital, lånegarantier til fremme af indgåelse af kontrakter om energimæssig ydeevne, tilskud, rentelejede lån og formålsbestemte kreditlinjer, tredjeparters finansieringssystemer, som reducerer risiciene i forbindelse med energieffektivitetsprojekter, og give mulighed for omkostningseffektive renoveringer selv blandt husholdninger med lav og mellemhøj indkomst, være tilknyttet programmer eller myndigheder, som samler og vurderer kvaliteten af energispareprojekter, yder teknisk bistand, fremmer markedet for energitjenester og hjælper med at oparbejde forbrugerefterspørgsel efter energitjenester.
- (139) Finansieringsfaciliteterne kunne også tilvejebringe passende ressourcer til at støtte uddannelses- og certificeringsprogrammer, som forbedrer og attesterer færdigheder med hensyn til energieffektivitet, tilvejebringe ressourcer til forskning i samt demonstration og fremskyndelse af anvendelsen af mindre teknologier og mikroteknologi til energiproduktion og optimere tilslutningen af disse generatorer til nettet, være tilknyttet programmer, som fremmer energieffektiviteten i alle boliger med henblik på at forebygge energifattigdom og stimulere udlejere til at gøre deres ejendomme så energieffektive som muligt, samt tilvejebringe passende ressourcer til fremme af den sociale dialog og fastlæggelse af standarder med henblik på at forbedre energieffektiviteten og sikre gode arbejdsforhold samt sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen.
- (140) Unionens finansieringsprogrammer, finansielle instrumenter og innovative finansieringsmekanismer, der står til rådighed, bør anvendes til at opfylde målet om at forbedre den energimæssige ydeevne for offentlige organers bygninger. I den henseende kan medlemsstaterne anvende deres indtægter fra årlige emissionstildelinger i henhold til beslutning nr. 406/2009/EF i forbindelse med udvikling af sådanne mekanismer på frivillig basis og under hensyntagen til nationale budgetregler. Kommissionen og medlemsstaterne bør sørge for, at de regionale og lokale myndigheder bliver tilstrækkeligt informeret om Unionens finansieringsprogrammer, finansielle instrumenter og innovative finansieringsmekanismer.
- (141) Ved gennemførelsen af energieffektivitetsmålet bør Kommissionen holde øje med, hvilke virkninger de relevante foranstaltninger får for direktiv 2003/87/EF for at fastholde incitamenterne i EU ETS, der belønner CO₂-besparende investeringer, og forberede sektorerne i EU ETS på de innovationer, der kræves i fremtiden. Den vil skulle overvåge virkningerne for de industrisektorer, der er udsat for en betydelig risiko for kulstoflækage som angivet i bilaget til Kommissionens afgørelse 2014/746/EU ⁽³³⁾, for at sikre, at nærværende direktiv fremmer og ikke hindrer udviklingen af disse sektorer.
- (142) Medlemsstaternes foranstaltninger bør understøttes af veltilrettelagte og effektive finansielle EU-instrumenter inden for rammerne af InvestEU-programmet og af finansiering fra EIB og EBRD, som bør støtte investeringer i energieffektivitet på alle trin i energikæden og anvende en omfattende cost-benefit-analyse med en model med differentierede kalkulationsrenter. Den finansielle støtte bør fokusere på omkostningseffektive metoder til at øge energieffektiviteten, hvilket ville føre til et fald i energiforbruget. EIB og EBRD bør sammen med nationale erhvervsfremmende banker tilrettelægge, skabe og finansiere programmer eller projekter, der er skræddersyet til effektivitetssektoren, herunder til energifattige husholdninger.
- (143) Tværsektoriel ret udgør et solidt grundlag for forbrugerbeskyttelse for en lang række eksisterende energitjenester, og denne udvikling forventes at fortsætte. Ikke desto mindre bør der fastsættes visse klare grundlæggende kontraktlige rettigheder for kunder. Forbrugerne bør råde over letforståelige og utvetydige oplysninger om deres rettigheder inden for energisektoren.
- (144) Med henblik på at kunne evaluere effektiviteten af dette direktiv bør der fastsættes et krav om at foretage en overordnet gennemgang af dette direktiv og om at fremlægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport senest den 28. februar 2027. Denne gennemgang bør muliggøre nødvendige tilpasninger, idet der også tages hensyn til økonomiske og innovative udviklinger.

⁽³³⁾ Kommissionens afgørelse 2014/746/EU af 27. oktober 2014 om opstilling af en liste over sektorer og delsektorer, der anses for at være udsat for en betydelig risiko for kulstoflækage, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF, for perioden 2015-2019 (EUT L 308 af 29.10.2014, s. 114).

- (145) Lokale og regionale myndigheder bør tildeles en ledende rolle i forbindelse med udviklingen og tilrettelæggelsen, gennemførelsen og vurderingen af de foranstaltninger, der er fastsat i dette direktiv, således at de er i stand til at tage behørigt hensyn til de særlige forhold, der kendetegner deres klima, kultur og samfund.
- (146) Som følge af de teknologiske fremskridt og den voksende andel af vedvarende energikilder i elproduktionssektoren bør standardkoefficienten for besparelser i kWh elektricitet revideres med henblik på at afspejle ændringer i primærenergifaktoren for elektricitet og andre energibærere. Beregningsmetoden er i overensstemmelse med Eurostats energibalancer og definitioner, med undtagelse af tildelingsmetoden for brændselsinput til varme og elektricitet i kombinerede kraftvarmeværker, for hvilken effektiviteten af det referencesystem, der kræves for tildelingen af brændstofforbrug, blev tilpasset Eurostats data for 2015 og 2020. Beregninger, som afspejler energimikset i primærenergifaktoren for elektricitet, baseres på årlige gennemsnitsværdier. Opgørelsesmetoden for »fysisk energiindhold« anvendes for nuklear el- og varmeproduktion, og metoden for »teknisk konverteringseffektivitet« anvendes for produktion af elektricitet og varme fra fossile brændsler og biomasse. For ikkebrændbar vedvarende energi anvendes direkte ækvivalens baseret på den »samlede primærenergi« som metode. Til beregning af primærenergiandelen for elektricitet i kraftvarmeproduktion anvendes den i dette direktiv fastlagte metode. Der anvendes en gennemsnitlig markedsstilling snarere end en marginal. Konverteringseffektiviteten antages at være 100 % for ikkebrændbar vedvarende energi, 10 % for geotermiske kraftværker og 33 % for atomkraftværker. Beregningen af den samlede effektivitet for kraftvarmeproduktion baseres på de seneste data fra Eurostat. Der tages hensyn til konverterings-, transmissions- og distributionstab. Distributionstab for andre energibærere end elektricitet tages ikke i betragtning i beregningerne på grund af manglende pålidelige data og beregningens kompleksitet. Hvad angår systemgrænser, er primærenergifaktoren 1 for alle energikilder. Den valgte koefficient for primærenergifaktoren for elektricitet er gennemsnittet af 2024- og 2025-værdierne, da en fremadrettet primærenergifaktor vil være en mere passende indikator end en historisk indikator. Analysen omfatter medlemsstaterne og Norge. Datasættet for Norge er baseret på data fra ENTSO-E.
- (147) Energibesparelser, som er en følge af gennemførelsen af EU-ret, bør ikke medregnes, medmindre de stammer fra en foranstaltning, der går videre end det, der som minimum kræves af den pågældende EU-retsakt, enten ved at fastsætte mere ambitiøse energieffektivitetskrav på medlemsstatsplan eller ved at styrke foranstaltningens udbredelse. Bygninger rummer et betydeligt potentiale for yderligere at øge energieffektiviteten, og renovering af bygninger yder et vigtigt og langsigtet bidrag med stordriftsfordele til øgede energibesparelser. Det er derfor nødvendigt at tydeliggøre, at det er muligt at medregne alle energibesparelser som følge af foranstaltninger til fremme af renovering af eksisterende bygninger, forudsat at de overstiger de besparelser, som ville være fremkommet uden politiktiltag, og forudsat at medlemsstaten dokumenterer, at den forpligtede, deltagende eller bemyndigede part faktisk har bidraget til opnåelsen af de energibesparelser, som er medregnet.
- (148) I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse af 25. februar 2015 om »En rammestrategi for en modstandsdygtig energiunion med en fremadskuende klimapolitik« og principperne om bedre lovgivning bør der lægges større vægt på reglerne for overvågning og kontrol med henblik på gennemførelsen af ordninger for energispareforpligtelser og alternative politiktiltag, herunder kravet om at kontrollere et statistisk repræsentativt udvalg af foranstaltninger.
- (149) Energi produceret på eller i bygninger ved hjælp af vedvarende energiteknologier reducerer mængden af energi leveret fra fossile brændsler. Reduktionen af energiforbruget og anvendelsen af energi fra vedvarende kilder i bygningssektoren er vigtige foranstaltninger til at reducere Unionens energiahængighed og drivhusgasemissioner, navnlig i betragtning af de ambitiøse klima- og energimål, der er fastsat for 2030, og den globale forpligtelse, der blev påtaget inden for rammerne af Parisaftalen. Med henblik på deres kumulative energispareforpligtelse har medlemsstaterne mulighed for at medregne energibesparelser fra politiktiltag, der fremmer vedvarende teknologi for at opfylde deres energibesparelseskrav i overensstemmelse med den beregningsmetode, som er angivet i dette direktiv. Energibesparelser fra politiktiltag, som involverer direkte forbrænding af fossile brændsler, bør ikke medregnes.

- (150) Nogle af de ændringer, der indføres ved dette direktiv, kan gøre det påkrævet efterfølgende at ændre forordning (EU) 2018/1999 for at sikre sammenhæng mellem de to retsakter. Nye bestemmelser, primært vedrørende fastsættelse af nationale bidrag, mekanismer til at afhjælpe underopfyldelse og rapporteringsforpligtelser, bør strømlines med og overføres til samme forordning, når denne er ændret. Nogle bestemmelser i forordning (EU) 2018/1999 bør muligvis også tages op til fornyet overvejelse i lyset af de foreslåede ændringer i dette direktiv. De yderligere rapporterings- og overvågningskrav bør ikke skabe nye sideløbende rapporteringssystemer, men bør være underlagt den eksisterende overvågnings- og rapporteringsramme i henhold til forordning (EU) 2018/1999.
- (151) For at fremme den praktiske gennemførelse af dette direktiv på nationalt, regionalt og lokalt plan bør Kommissionen fortsat støtte udvekslingen af erfaringer om praksis, benchmarking, netværksaktiviteter samt innovativ praksis via en onlineplatform.
- (152) Målene for dette direktiv, nemlig at opfylde Unionens mål for energieffektivitet og at bane vejen for yderligere energieffektivitetsforbedringer og for klimaneutralitet, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af handlingernes omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (153) For at muliggøre tilpasning til den tekniske udvikling og ændringer i fordelingen af energikilder bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF for så vidt angår gennemgangen af de harmoniserede referenceværdier for effektiviteten, der er fastsat på grundlag af dette direktiv, i overensstemmelse med værdier, beregningsmetoder, standardkoefficient for primærenergi og krav i bilagene til dette direktiv og med henblik på at supplere dette direktiv ved at fastlægge en fælles ordning i Unionen for vurdering af bæredygtigheden af datacentre på dens område. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning ⁽³⁴⁾. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.
- (154) Forordning (EU) 2023/955 bør ændres for at tage hensyn til definitionen af energifattigdom i dette direktiv. Dette vil sikre konsistens, sammenhæng, komplementaritet og synergi mellem forskellige instrumenter og finansieringskilder, navnlig rettet mod husholdninger, der er berørt af energifattigdom.
- (155) Forpligtelsen til at gennemføre nærværende direktiv i national ret bør kun omfatte de bestemmelser, hvori der er foretaget indholdsmæssige ændringer i forhold til det tidligere direktiv. Forpligtelsen til at gennemføre de bestemmelser, der er uændrede, følger af det tidligere direktiv.
- (156) Nærværende direktiv bør ikke berøre medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de i bilag XVI, del B, angivne frister for gennemførelse af direktiverne i national ret —

⁽³⁴⁾ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

KAPITEL I

GENSTAND, ANVENDELSESOMRÅDE, DEFINITIONER OG ENERGIEFFEKTIVITETSMÅL

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Dette direktiv opstiller en fælles ramme af foranstaltninger til fremme af energieffektivitet i Unionen med henblik på at sikre, at Unionens mål for energieffektivitet nås, og det skaber grundlaget for yderligere forbedringer af energieffektiviteten. Formålet med denne fælles ramme er at bidrage til gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 ⁽³⁵⁾ og til Unionens energiforsyningssikkerhed ved at mindske dens afhængighed af energiimport, herunder fossile brændsler.

Dette direktiv fastlægger regler beregnet til at gennemføre energieffektivitet på tværs af alle sektorer, fjerne hindringer på energimarkedet og overvinde markedssvigt, som hindrer en effektiv forsyning, transmission, lagring og anvendelse af energi. Det pålægger endvidere, at der fastsættes vejledende nationale energieffektivitetsbidrag for 2030.

Dette direktiv bidrager til gennemførelsen af princippet om energieffektivitet først og bidrager dermed også til Unionen som et inklusivt, retfærdigt og velstående samfund med en moderne, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi.

2. De i dette direktiv fastsatte krav er minimumskrav og er ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller indfører strengere foranstaltninger. Sådanne foranstaltninger skal overholde EU-retten. Fastsætter national lovgivning strengere foranstaltninger, underretter medlemsstaten Kommissionen om denne lovgivning.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »energi«: energiprodukter som defineret i artikel 2, litra d), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 ⁽³⁶⁾
- 2) »energieffektivitet først«: energieffektivitet først som defineret i artikel 2, nr. 18), i forordning (EU) 2018/1999
- 3) »energisystem«: et system, der primært er udformet til at levere energitjenester for at imødekomme slutbrugersektorerers efterspørgsel efter energi i form af varme, brændsler og elektricitet
- 4) »systemeffektivitet«: udvælgelse af energieffektive løsninger, hvor de også giver mulighed for en omkostningseffektiv dekarboniseringsvej, yderligere fleksibilitet og effektiv ressourceanvendelse
- 5) »primærenergiforbrug« eller »PEC«: disponibel bruttoenergi, bortset fra international maritim bunkring, endeligt ikkeenergirelateret forbrug og omgivelsesenergi

⁽³⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 («den europæiske klimalov») (EUT L 243 af 9.7.2021, s. 1).

⁽³⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 af 22. oktober 2008 om energistatistik (EUT L 304 af 14.11.2008, s. 1).

- 6) »slutforbrug af energi« eller »FEC«: al energi leveret til industri, til transport, herunder energiforbrug i den internationale luftfart, til husholdninger, til offentlige og private tjenester, til landbrug, til skovbrug, til fiskeri samt til andre slutbrugersektorer, bortset fra energiforbrug i forbindelse med international maritim bunkring, omgivelsesenergi og leverancer til omdannelsessektoren og til energisektoren og transmissions- og distributionstab (som defineret i bilag A til forordning (EF) nr. 1099/2008)
- 7) »omgivelsesenergi«: omgivelsesenergi som defineret i artikel 2, nr. 2), i direktiv (EU) 2018/2001
- 8) »energieffektivitet«: forholdet mellem resultat i form af ydeevne, tjenester, varer eller energi og tilførsel i form af energi
- 9) »energibesparelser«: en mængde sparet energi, der konstateres ved at måle eller anslå forbruget, eller begge dele, før og efter gennemførelsen af en foranstaltning til forbedring af energieffektiviteten, idet der korrigeres for eksterne forhold, der påvirker energiforbruget
- 10) »forbedring af energieffektiviteten«: en forøgelse af energieffektiviteten som følge af en teknologisk, adfærdsmæssig eller økonomisk ændring
- 11) »energitjeneste«: fysisk gavn, nytteværdi eller gode fremkommet ved at kombinere energi med energieffektiv teknik eller tiltag, der kan omfatte de drifts-, vedligeholdelses- og kontrolaktiviteter, der er nødvendige for at tilvejebringe tjenesten, som leveres på basis af en kontrakt, og som under normale omstændigheder har vist sig at medføre kontrollerbare forbedringer af energieffektiviteten eller primærenergibesparelser, der kan måles eller anslås
- 12) »offentlige organer«: nationale, regionale eller lokale myndigheder og enheder, som finansieres og administreres direkte af disse myndigheder, men som ikke har en industriel eller kommerciel karakter
- 13) »samlet nytteetageareal«: etageareal i en bygning eller del af en bygning, hvor der anvendes energi til regulering af indeklimaet
- 14) »ordregivende myndigheder«: ordregivende myndigheder som defineret i artikel 6, stk. 1, i direktiv 2014/23/EU, artikel 2, nr. 1), i direktiv 2014/24/EU og artikel 3, stk. 1, i direktiv 2014/25/EU
- 15) »ordregivende enheder«: ordregivende enheder som defineret i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2014/23/EU og artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/25/EU
- 16) »energiledelsessystem«: en samling af elementer i en strategi, der er indbyrdes forbundne eller påvirker hinanden, og som indgår i en plan med et fastsat mål, herunder overvågning af det faktiske energiforbrug, foranstaltninger, der træffes for at øge energieffektiviteten, og måling af fremskridt
- 17) »europæisk standard«: en standard, der er vedtaget af Den Europæiske Standardiseringsorganisation, Den Europæiske Komité for Elektroteknisk Standardisering eller Det Europæiske Standardiseringsinstitut for Telekommunikation, og som er stillet til rådighed for offentlig brug
- 18) »international standard«: en standard, der er vedtaget af Den Internationale Standardiseringsorganisation, og som er gjort offentlig tilgængelig
- 19) »forpligtet part«: en energidistributør, energileverandør i detaileddet eller transmissionssystemoperatør, der er bundet af den nationale ordning for energispareforpligtelser, jf. artikel 9
- 20) »bemyndiget part«: en juridisk person, der er tillagt delegerede beføjelser af en regering eller et andet offentligt organ til at udvikle, forvalte eller anvende en finansieringsordning på vegne af denne regering eller et andet offentligt organ
- 21) »deltagende part«: en virksomhed eller et offentligt organ, der har forpligtet sig til at nå visse mål i henhold til en frivillig aftale, eller som er omfattet af et nationalt politisk lovgivningsinstrument

- 22) »offentlig gennemførelsesmyndighed«: et offentligretligt organ, der har ansvaret for at udføre eller overvåge energi- eller CO₂-beskatning, finansielle ordninger og instrumenter, skattemæssige incitamenter, standarder og normer, energimærkningsordninger eller uddannelse
- 23) »politiktiltag«: et lovgivningsmæssigt, finansielt, skattemæssigt, frivilligt eller informationsformidlende instrument, der formelt er oprettet og gennemført i en medlemsstat for at skabe gunstige rammer, krav eller incitamenter, der kan få markedsaktørerne til at levere og købe energitjenester og iværksætte andre foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten
- 24) »individuel foranstaltning«: en foranstaltning, der medfører kontrollerbare forbedringer af energieffektiviteten, der kan måles eller anslås, og som iværksættes som følge af et politiktiltag
- 25) »energidistributør«: en fysisk eller juridisk person, herunder en distributionssystemoperatør, der er ansvarlig for transport af energi med henblik på levering til slutkunder eller til distributionsstationer, der sælger energi til slutkunder
- 26) »distributionssystemoperatør«: distributionssystemoperatør som defineret i artikel 2, nr. 29), i direktiv (EU) 2019/944, hvad angår elektricitet, eller artikel 2, nr. 6), i direktiv 2009/73/EF, hvad angår gas
- 27) »energileverandør i detaileddet«: en fysisk eller juridisk person, der sælger energi til slutkunder
- 28) »slutkunde«: en fysisk eller juridisk person, der køber energi til egen slutanvendelse
- 29) »leverandør af energitjenester«: en fysisk eller juridisk person, der leverer energitjenester eller foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten til en slutkundes facilitet eller lokaler
- 30) »små og mellemstore virksomheder« eller »SMV'er«: virksomheder som defineret i artikel 2, stk. 1, i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF ⁽³⁷⁾
- 31) »mikrovirksomhed«: en virksomhed som defineret i artikel 2, stk. 3, i bilaget til henstilling 2003/361/EF
- 32) »energisyn«: en systematisk fremgangsmåde, der har til formål at opnå tilstrækkelig viden om energiforbrugsprofilen for en bygning eller gruppe af bygninger, en industri- eller handelsvirksomheds drift eller anlæg eller en privat eller offentlig tjeneste, at identificere og kvantificere mulighederne for omkostningseffektive energibesparelser ved at udpege potentialet for omkostningseffektiv anvendelse eller produktion af vedvarende energi og at aflægge rapport om resultaterne
- 33) »kontrakt om energimæssig ydeevne«: en kontraktlig ordning mellem modtageren og leverandøren af en foranstaltning til forbedring af energieffektiviteten, som kontrolleres og overvåges under hele kontraktens løbetid, hvor bygge- og anlægsarbejder, leverancerne eller tjenesterne i den samme foranstaltning bliver betalt i forhold til en aftalt grad af forbedring af energieffektiviteten eller et andet aftalt kriterium for den energimæssige ydeevne, f.eks. økonomiske besparelser
- 34) »intelligent målersystem«: intelligent målersystem som defineret i artikel 2, nr. 23), i direktiv (EU) 2019/944 eller intelligent målersystem som omhandlet i direktiv 2009/73/EF
- 35) »transmissionssystemoperatør«: transmissionssystemoperatør som defineret i artikel 2, nr. 35), i direktiv (EU) 2019/944 hvad angår elektricitet og artikel 2, nr. 4), i direktiv 2009/73/EF hvad angår gas
- 36) »kraftvarmeproduktion«: samtidig produktion af termisk energi og elektrisk eller mekanisk energi i en og samme proces
- 37) »økonomisk begrundet efterspørgsel«: den efterspørgsel, der ikke overstiger behovet for opvarmning eller køling, og som ellers ville kunne imødekommes på markedets betingelser gennem andre energiproduktionsprocesser end kraftvarmeproduktion

⁽³⁷⁾ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

- 38) »nyttevarme«: varme, der produceres i en kraftvarmeproduktionsproces, med henblik på tilfredsstillelse af en økonomisk begrundet efterspørgsel efter varme eller køling
- 39) »el fra kraftvarmeproduktion«: el, der produceres ved en proces, der er knyttet til produktionen af nyttevarme og beregnes i overensstemmelse med de generelle principper i bilag II
- 40) »højeffektiv kraftvarmeproduktion«: kraftvarmeproduktion, der opfylder kriterierne i bilag III
- 41) »samlet effektivitet«: den årlige sum af el-, mekanisk energi- og nyttevarmeproduktion divideret med forbruget af brændsel til varmeproduktionen i en kraftvarmeproduktionsproces og til bruttoelektricitets- og mekanisk energiproduktion
- 42) »el/varmeforhold«: forholdet mellem el fra kraftvarmeproduktion og nyttevarme ved fuld kraftvarmeproduktion på baggrund af driftsdata for den bestemte enhed
- 43) »kraftvarmeenhed«: en enhed, der kan anvendes til kraftvarmeproduktion
- 44) »små kraftvarmeenheder«: kraftvarmeenheder med en installeret kapacitet på mindre end 1 MW_e
- 45) »mikrokraftvarmeenhed«: kraftvarmeenhed med en maksimal kapacitet på mindre end 50 kW_e
- 46) »effektiv fjernvarme og fjernkøling«: et fjernvarme- eller fjernkølesystem, der opfylder de kriterier, som er fastsat i artikel 26
- 47) »effektiv opvarmning og køling«: en mulighed for opvarmning og køling, som sammenlignet med et grundscenarie, der afspejler en business-as-usual-situation, målbart reducerer den tilførsel af primærenergi, der er påkrævet for på en omkostningseffektiv måde at forsyne en enhed af leveret energi inden for en relevant systemgrænse som vurderet i den cost-benefit-analyse, som er omhandlet i dette direktiv, under hensyntagen til påkrævet energi i forbindelse med udvinding, omdannelse, transport og distribution
- 48) »effektiv individuel opvarmning og køling«: en forsyningsmulighed inden for individuel opvarmning og køling, som sammenlignet med effektiv fjernvarme og fjernkøling målbart reducerer den tilførsel af ikkevedvarende primærenergi, der er påkrævet for at forsyne en enhed af leveret energi inden for en relevant systemgrænse, eller som kræver den samme tilførsel af ikkevedvarende primærenergi men til en lavere pris, under hensyntagen til påkrævet energi i forbindelse med udvinding, omdannelse, transport og distribution
- 49) »datacenter«: datacenter som defineret i bilag A, punkt 2.6.3.1.16, til forordning (EF) nr. 1099/2008
- 50) »omfattende renovering«: en renovering, hvis omkostninger overstiger 50 % af investeringsomkostningerne for en ny lignende enhed
- 51) »aggregator«: uafhængig aggregator som defineret i artikel 2, nr. 19), i direktiv (EU) 2019/944
- 52) »energifattigdom«: en husholdnings manglende adgang til væsentlige energitjenester, hvor sådanne tjenester sikrer grundlæggende niveauer og ordentlige leve- og sundhedsstandarde, herunder tilstrækkelig opvarmning, varmt vand, køling, belysning og energi til elapparater, i den relevante nationale kontekst, eksisterende national socialpolitik og andre relevante nationale politikker som følge af en kombination af faktorer, herunder som minimum utilstrækkelige økonomiske midler, utilstrækkelig disponibel indkomst, høje energiudgifter og dårlig energieffektivitet i boliger
- 53) »slutbruger«: en fysisk eller juridisk person, der køber opvarmning, køling eller varmt brugsvand til eget brug, eller en fysisk eller juridisk person, der bebor en individuel bygning eller enhed i en ejendom med flere lejligheder eller bygninger til flere formål, som forsynes med opvarmning, køling eller varmt brugsvand fra en central kilde, når en sådan person ikke har en direkte eller individuel kontrakt med energileverandøren

- 54) »fordeling af incitamenter«: manglende retfærdig og rimelig fordeling af finansielle forpligtelser og belønninger i forbindelse med investeringer i energieffektivitet blandt de berørte aktører, f.eks. ejere og lejere eller de forskellige ejere af bygningsenheder eller ejere og lejere eller forskellige ejere af ejendomme med flere lejligheder eller bygninger til flere formål
- 55) »inddragelsesstrategi«: strategi, hvor der opstilles mål, udvikles teknikker og fastlægges en proces, hvor alle relevante interessenter på nationalt eller lokalt plan, herunder civilsamfundets repræsentanter såsom forbrugerorganisationer, inddrages i den politiske beslutningsproces med henblik på at øge bevidstheden og få tilbagemeldinger om sådanne politikker og forbedre deres offentlige accept
- 56) »statistisk signifikant andel og en repræsentativ prøve af foranstaltningerne til forbedring af energieffektiviteten«: en andel og en prøve, der kræver udtagelse af en delmængde af en statistisk population af de pågældende energibesparende foranstaltninger på en sådan måde, at den afspejler hele populationen af alle energibesparende foranstaltninger og dermed gør det muligt at drage rimeligt pålidelige konklusioner med hensyn til tilliden til foranstaltningerne som helhed.

Artikel 3

Princippet om energieffektivitet først

1. I overensstemmelse med princippet om energieffektivitet først sikrer medlemsstaterne, at energieffektivitetsløsninger, herunder ressourcer og systemfleksibilitet på efterspørgselssiden, vurderes i forbindelse med planlægning, politikker og større investeringsbeslutninger til en værdi af mere end 100 000 000 EUR hver eller 175 000 000 EUR for transportinfrastrukturprojekter, der vedrører følgende sektorer:

- a) energisystemer, og
- b) sektorer uden for energisektoren, hvis disse sektorer har en indvirkning på energiforbruget og energieffektiviteten, herunder bygninger, transport, vand, informations- og kommunikationsteknologi (IKT), landbrug og finansielle sektorer.

2. Senest den 11. oktober 2027 foretager Kommissionen en vurdering af tærsklerne i stk. 1 med henblik på nedjustering, idet der tages hensyn til den mulige udvikling i økonomien og på energimarkedet. Kommissionen forelægger senest den 11. oktober 2028 Europa-Parlamentet og Rådet en rapport, eventuelt ledsaget af lovgivningsmæssige forslag.

3. Ved anvendelsen af denne artikel tilskyndes medlemsstaterne til at følge Kommissionens henstilling (EU) 2021/1749 ⁽³⁸⁾.

4. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente myndigheder overvåger anvendelsen af princippet om energieffektivitet først, herunder, hvor det er relevant, sektorintegration og tværsektorielle indvirkninger, i det omfang politik, planlægning og investeringsbeslutninger er underlagt krav om godkendelse og overvågning.

5. Ved anvendelsen af princippet om energieffektivitet først skal medlemsstaterne:

- a) fremme og, hvor der er behov for cost-benefit-analyser, sikre anvendelsen af og offentliggørelsen af cost-benefit-metoder, der gør det muligt at foretage en korrekt vurdering af de generelle fordele ved energieffektivitetsløsninger, hvor det er relevant, under hensyntagen til hele livscyklussen og det langsigtede perspektiv, system- og omkostningseffektivitet, forsyningssikkerhed og kvantificering ud fra et samfundsmæssigt, sundhedsmæssigt, økonomisk og klimaneutralt perspektiv samt principperne om bæredygtighed og cirkulær økonomi i omstillingen til klimaneutralitet
- b) tage højde for indvirkningen på energifattigdom

⁽³⁸⁾ Kommissionens henstilling (EU) 2021/1749 af 28. september 2021 om energieffektivitet først: fra principper til praksis – retningslinjer for og eksempler på gennemførelsen af princippet i beslutningstagningen inden for energisektoren og andet (EUT L 350 af 4.10.2021, s. 9).

- c) udpege en enhed eller enheder, der har ansvaret for at overvåge anvendelsen af princippet om energieffektivitet først samt de lovgivningsmæssige rammers, herunder finansforordningernes, planlægningens, politikkers og de i stk. 1 omhandlede større investeringsbeslutningers indvirkning på energiforbrug, energieffektivitet og energisystemer
 - d) rapportere til Kommissionen som led i de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter i overensstemmelse med artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999 om, hvordan der på nationalt og, hvor det er relevant, regionalt og lokalt plan er taget hensyn til princippet om energieffektivitet først i forbindelse med planlægning, politikker og større investeringsbeslutninger i relation til de nationale og regionale energisystemer, herunder som minimum følgende:
 - i) en vurdering af anvendelsen af og fordelene ved princippet om energieffektivitet først i energisystemer, navnlig i relation til energiforbrug
 - ii) en liste over foranstaltninger til afskaffelse af alle unødvendige lovgivningsmæssige eller ikkelovgivningsmæssige hindringer for gennemførelsen af princippet om energieffektivitet først og løsninger på efterspørgselssiden gennem identificering af national lovgivning og nationale foranstaltninger, der strider mod princippet om energieffektivitet først.
6. Senest den 11. april 2024 vedtager Kommissionen retningslinjer, der fastsætter en fælles overordnet ramme, der omfatter tilsyn og den overvågnings- og rapporteringsprocedure, som medlemsstaterne kan anvende ved udformningen af de i stk. 5, litra a), omhandlede cost-benefit-metoder, med henblik på at sikre sammenlignelighed og samtidig give medlemsstaterne mulighed for at tilpasse sig til de nationale og lokale omstændigheder.

Artikel 4

Energieffektivitetsmål

1. Medlemsstaterne sikrer i fællesskab en reduktion af energiforbruget på mindst 11,7 % i 2030 i forhold til fremskrivningerne i EU's referencescenarie fra 2020, således at Unionens slutforbrug af energi ikke overstiger 763 Mtoe. Medlemsstaterne gør en indsats for i fællesskab at bidrage til, at Unionens vejledende mål for primærenergiforbrug ikke overstiger 992,5 Mtoe i 2030.
2. Hver medlemsstat fastsætter et vejledende nationalt energieffektivitetsbidrag baseret på slutforbrug af energi med henblik på i fællesskab at nå Unionens bindende mål for slutforbruget af energi, som er omhandlet i denne artikels stk. 1, og gør en indsats for i fællesskab at bidrage til Unionens vejledende mål for primærenergiforbrug som omhandlet i nævnte stykke. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om disse bidrag tillige med en vejledende forløbskurve for disse bidrag som led i ajourføringerne af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, og i deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12 i nævnte forordning. I forbindelse med underretningen skal medlemsstaterne også udtrykke deres bidrag i form af et absolut tal for primærenergiforbruget i 2030. Når medlemsstaterne fastsætter deres vejledende nationale energieffektivitetsbidrag, skal de tage hensyn til kravene i nærværende artikels stk. 3 og forklare, hvordan og på grundlag af hvilke data disse bidrag er blevet beregnet. Med henblik herpå kan de anvende formelen i bilag I til dette direktiv.

Medlemsstaterne angiver andelen af primærenergiforbruget og slutforbruget af energi i slutanvendelsessektorerne som fastlagt i forordning (EF) nr. 1099/2008, herunder industri-, bolig-, service- og transportsektoren, i deres nationale energieffektivitetsbidrag. Medlemsstaterne angiver også prognoser for energiforbruget inden for IKT.

3. Ved fastsættelsen af deres vejledende nationale energieffektivitetsbidrag, jf. stk. 2, tager medlemsstaterne hensyn til:
- a) Unionens bindende mål for slutforbruget af energi i 2030 på maksimalt 763 Mtoe og målet for primærenergiforbrug på 992,5 Mtoe, jf. stk. 1

- b) de foranstaltninger, der er fastsat i dette direktiv
- c) andre foranstaltninger til fremme af energieffektivitet i medlemsstaterne og på EU-plan
- d) alle relevante faktorer, der påvirker effektivitetsindsatsen:
 - i) tidlige bestræbelser og tiltag inden for energieffektivitet
 - ii) den rimelige fordeling af indsatsen i hele Unionen
 - iii) økonomiens energiintensitet
 - iv) resterende potentiale for omkostningseffektive energibesparelser
- e) andre nationale forhold, der påvirker energiforbruget, navnlig:
 - i) udviklingen i og prognoser for BNP og demografiske forhold
 - ii) ændringer i import og eksport af energi, udviklingen i energimikset og ibrugtagningen af nye bæredygtige brændsler
 - iii) udviklingen inden for alle former for vedvarende energikilder, atomenergi, CO₂-opsamling og -lagring
 - iv) dekarboniseringen af energiintensive industrier
 - v) ambitionsniveauet i de nationale dekarboniserings- eller klimaneutralitetsplaner
 - vi) det økonomiske potentiale for energibesparelser
 - vii) nuværende klimatiske forhold og prognosticerede klimaændringer.

4. Når en medlemsstat anvender kravene i stk. 3, sikrer denne, at dens bidrag i Mtoe ikke er mere end 2,5 % over, hvad bidraget ville have været, hvis det havde været resultatet af formelen i bilag I.

5. Kommissionen vurderer, om medlemsstaternes samlede bidrag som minimum svarer til Unionens bindende mål for slutforbrug af energi som fastsat i denne artikels stk. 1. Hvis Kommissionen som led i sin vurdering af udkastene til ajourførte nationale energi- og klimaplaner, jf. artikel 9, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, og under alle omstændigheder senest den 1. marts 2024 under hensyntagen til det ajourførte EU-referencescenarie fra 2020 i henhold til nærværende stykke, konkluderer, at det er utilstrækkeligt, forelægger den hver medlemsstat et korrigeret vejledende nationalt energieffektivitetsbidrag med henblik på slutforbruget af energi på grundlag af:

- a) den resterende samlede reduktion af slutforbruget af energi, der er nødvendig for at nå Unionens bindende mål i stk. 1
- b) den relative drivhusgasintensitet pr. BNP-enhed i 2019 blandt de berørte medlemsstater
- c) de pågældende medlemsstaters BNP i 2019.

Inden anvendelsen af formelen i bilag I til den mekanisme, der er fastsat i dette stykke, og under alle omstændigheder senest den 30. november 2023 ajourfører Kommissionen EU-referencescenariet fra 2020 på grundlag af de seneste data fra Eurostat, som medlemsstaterne har indberettet, i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, litra b), og artikel 14 i forordning (EU) 2018/1999.

Uanset dette direktivs artikel 37 meddeler medlemsstater, der ønsker at ajourføre deres vejledende nationale energieffektivitetsbidrag i henhold til nærværende artikels stk. 2 ved hjælp af det ajourførte EU-referencescenarie fra 2020, deres ajourførte vejledende nationale energieffektivitetsbidrag senest den 1. februar 2024. Hvis en medlemsstat ønsker at ajourføre sit vejledende nationale energieffektivitetsbidrag, sikrer denne, at dens bidrag i Mtoe ikke er mere end 2,5 % over, hvad bidraget ville have været, hvis det havde været resultatet af formelen i bilag I ved anvendelse af det ajourførte EU-referencescenarie fra 2020.

Medlemsstater, som af Kommissionen har fået forelagt et korrigeret vejledende nationalt energieffektivitetsbidrag, ajourfører deres vejledende nationale energieffektivitetsbidrag i henhold til denne artikels stk. 2 med det korrigerede vejledende nationale energieffektivitetsbidrag med henblik på slutforbruget af energi sammen med en ajourføring af deres vejledende forløbskurve for disse bidrag og, hvor det er relevant, deres yderligere foranstaltninger som led i ajourføringerne af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999. Kommissionen pålægger i overensstemmelse med nævnte forordning medlemsstaterne, at de straks forelægger deres korrigerede vejledende energieffektivitetsbidrag og, hvor det er relevant, deres yderligere foranstaltninger for at sikre anvendelsen af den mekanisme, der er fastsat i nærværende stykke.

Når en medlemsstat har givet underretning om et vejledende nationalt energieffektivitetsbidrag med henblik på slutforbruget af energi i Mtoe, der svarer til eller er lavere end, hvad det ville have været, hvis det havde været resultatet af formelen i bilag I, ændrer Kommissionen ikke dette førnævnte bidrag.

Ved anvendelse af mekanismen i dette stykke sikrer Kommissionen, at der ikke er nogen forskel mellem summen af alle medlemsstaternes nationale bidrag og Unionens bindende mål, der er fastsat i stk. 1.

6. Hvis Kommissionen på grundlag af sin vurdering i henhold til artikel 29, stk. 1 og 3, i forordning (EU) 2018/1999 konkluderer, at der ikke er gjort tilstrækkelige fremskridt med hensyn til at opfylde energieffektivitetsbidragene, sikrer de medlemsstater, der ligger over deres vejledende forløb med henblik på slutforbruget af energi, jf. nærværende artikels stk. 2, at der gennemføres yderligere foranstaltninger senest et år efter datoen for modtagelsen af Kommissionens vurdering for at sikre, at de kommer tilbage på rette spor til at yde deres energieffektivitetsbidrag. Disse yderligere foranstaltninger omfatter, men er ikke begrænset til mindst én af følgende foranstaltninger:

- a) nationale foranstaltninger, der giver yderligere energibesparelser, herunder styrket projektudviklingsbistand til gennemførelse af energieffektivitetsfremmende foranstaltninger
- b) forøgelse af energispareforpligtelsen i dette direktivs artikel 8
- c) tilpasning af forpligtelsen for den offentlige sektor
- d) ydelse af et frivilligt finansielt bidrag til den nationale energieffektivitetsfond, jf. dette direktivs artikel 30, eller et andet finansieringsinstrument, der er øremærket til energieffektivitet, hvor de årlige finansielle bidrag skal svare til de investeringer, der er nødvendige for at nå den vejledende forløbskurve.

Hvis en medlemsstats slutforbrug af energi ligger over dens vejledende forløbskurve med henblik på slutforbruget af energi, jf. denne artikels stk. 2, medtager den i sin integrerede nationale energi- og klimastatusrapport, der er forelagt i henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999, en redegørelse for de foranstaltninger, den vil træffe for at dække efterslæbet for at sikre, at dens nationale energieffektivitetsbidrag nås, og omfanget af energibesparelser, som hver foranstaltning ventes at medføre.

Kommissionen vurderer, om de nationale foranstaltninger, der er omhandlet i dette stykke, er tilstrækkelige til at nå Unionens energieffektivitetsmål. Hvis de nationale foranstaltninger vurderes at være utilstrækkelige, foreslår Kommissionen i det relevante omfang foranstaltninger og udøver sin beføjelse på EU-plan for navnlig at sikre, at Unionens 2030-mål for energieffektivitet opfyldes.

7. Kommissionen vurderer senest den 31. december 2026 eventuelle metoderelaterede ændringer i de data, der indberettes i henhold til forordning (EF) nr. 1099/2008, hvad angår metoden til beregning af energibalancen og i energimodellerne for europæisk energianvendelse og foreslår om nødvendigt tekniske justeringer af beregningen af Unionens 2030-mål med henblik på at opretholde det ambitionsniveau, som er fastsat i denne artikels stk. 1.

KAPITEL II

DEN OFFENTLIGE SEKTORS ROLLE SOM FORBILLEDE

Artikel 5

Den offentlige sektors førende rolle med hensyn til energieffektivitet

1. Medlemsstaterne sørger for, at alle offentlige organers samlede slutforbrug af energi under ét reduceres med mindst 1,9 % hvert år sammenlignet med 2021.

Medlemsstaterne kan vælge at undtage offentlig transport eller de væbnede styrker fra forpligtelsen i første afsnit.

Med henblik på første og andet afsnit fastsætter medlemsstaterne et grundscenarie, som omfatter alle offentlige organers slutforbrug af energi, undtagen inden for offentlig transport eller de væbnede styrker, for 2021. Reduktion af energiforbruget inden for offentlig transport og de væbnede styrker er vejledende og kan stadig medregnes i opfyldelsen af forpligtelsen i første afsnit, selv om den er udelukket fra grundscenariet i henhold til denne artikel.

2. Det i stk. 1 fastsatte mål er vejledende i en overgangsperiode, der slutter den 11. oktober 2027. Medlemsstaterne kan i denne overgangsperiode anvende anslåede forbrugsoplysninger, og senest samme dato justerer medlemsstaterne grundscenariet og tilpasser det anslåede slutforbrug af energi for alle offentlige organer til det faktiske slutforbrug af energi for alle offentlige organer.

3. Forpligtelsen i stk. 1 omfatter indtil den 31. december 2026 ikke offentlige organers energiforbrug i lokale administrative enheder med en befolkning på under 50 000 indbyggere, og indtil den 31. december 2029 offentlige organers energiforbrug i lokale administrative enheder med en befolkning på under 5 000 indbyggere.

4. En medlemsstat kan tage hensyn til klimavariationer, når den beregner sine offentlige organers slutforbrug af energi.

5. Medlemsstaterne medtager i de ajourføringer, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, af deres nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12 i nævnte forordning, den reduktion af energiforbruget, som alle offentlige organer opdelt efter sektor skal opnå og de foranstaltninger, som de planlægger at vedtage med henblik på at opnå disse reduktioner. Som led i medlemsstaternes integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999, aflægger de rapport til Kommissionen om den reduktion af slutforbruget af energi, der er opnået hvert år.

6. Medlemsstaterne sikrer, at de regionale og lokale myndigheder fastsætter specifikke energieffektivitetsforanstaltninger i deres langsigtede planlægningsværktøjer såsom dekarboniseringsplaner eller planer for bæredygtig energi efter høring af relevante interessenter, herunder, hvor det er relevant, energimyndigheder, og offentligheden, herunder navnlig sårbare grupper, som er i risiko for at blive berørt af energifattigdom, eller som er mere udsatte over for virkningerne heraf.

Medlemsstaterne sikrer også, at de kompetente myndigheder træffer foranstaltninger til at afbøde væsentlige negative direkte eller indirekte virkninger af energieffektivitetsforanstaltninger på energifattige, lavindkomsthusholdninger eller sårbare grupper, når de udformer og gennemfører energieffektivitetsforanstaltninger.

7. Medlemsstaterne støtter de offentlige organer. En sådan støtte kan, uden at det berører statsstøttere reglerne, omfatte finansiel og teknisk støtte med henblik på at udbrede foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten og tilskynde offentlige organer til at tage hensyn til de bredere fordele, der rækker ud over energibesparelser, f.eks. kvaliteten af indeklima, herunder på regionalt og lokalt plan, ved at udstikke retningslinjer, der fremmer kompetenceopbygning, erhvervelse af færdigheder og uddannelsesmuligheder samt tilskynder til samarbejde mellem offentlige organer.

8. Medlemsstaterne tilskynder offentlige organer til at tage hensyn til CO₂-emissioner over hele livscyklussen samt de økonomiske og sociale fordele for deres offentlige organers investeringer og politiske aktiviteter.
9. Medlemsstaterne tilskynder de offentlige organer til at forbedre den energimæssige ydeevne i bygninger, der ejes eller benyttes af offentlige organer, herunder ved udskiftning af gamle og ineffektive varmeanlæg.

Artikel 6

Offentlige organers bygninger som forbillede

1. Uden at det berører artikel 7 i direktiv 2010/31/EU, sikrer hver medlemsstat, at mindst 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller nedkølede bygninger, der ejes af offentlige organer, renoveres hvert år, så de mindst omdannes til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger i henhold til artikel 9 i direktiv 2010/31/EU.

Medlemsstaterne kan vælge, hvilke bygninger der skal medtages i renoveringskravet på 3 %, under behørig hensyntagen til omkostningseffektivitet og teknisk gennemførlighed i valget af bygninger, der skal renoveres.

Medlemsstaterne kan fritage socialt boligbyggeri fra forpligtelsen til at renovere som omhandlet i første afsnit, hvis sådanne renoveringer ikke vil være omkostningsneutrale eller vil føre til huslejestigninger for personer, der bor i socialt boligbyggeri, medmindre sådanne huslejestigninger ikke er højere end de økonomiske besparelser på energiregningen.

Hvis offentlige organer benytter en bygning, som de ikke ejer, skal de forhandle med ejeren, navnlig når de når en udløsende begivenhed såsom fornyelse af leje, ændring af anvendelse eller omfattende reparations- eller vedligeholdelsesarbejde med henblik på at fastsætte kontraktbestemmelser om, at bygningen mindst skal blive en næsten energineutral bygning eller nulemissionsbygning.

De 3 % beregnes af det samlede etageareal i bygninger, der har et samlet nytteetageareal på mere end 250 m², som ejes af offentlige organer, og som den 1. januar 2024 ikke er næsten energineutrale bygninger.

2. Medlemsstaterne kan anvende mindre strenge krav end dem, der er fastsat i stk. 1, for følgende kategorier af bygninger:

- a) bygninger, der er officielt beskyttet som en del af et særligt udpeget miljø eller på grund af deres særlige arkitektoniske eller historiske værdi, for så vidt overholdelse af visse mindstekrav til energimæssig ydeevne ville indebære en uacceptabel ændring af deres karakter eller udseende
- b) bygninger, der ejes af de væbnede styrker eller statsforvaltningen og anvendes til nationale forsvarsformål, med undtagelse af indkvarteringsbygninger med enkeltværelser eller kontorbygninger til de væbnede styrker og andet personale, der er ansat af forsvarsmyndighederne
- c) bygninger, der anvendes til gudstjenester og religiøse formål.

Medlemsstaterne kan beslutte ikke at renovere bygninger, der ikke er omhandlet i dette stykkes første afsnit, op til det niveau, der er fastsat i stk. 1, hvis de vurderer, at det ikke er teknisk, økonomisk eller funktionelt muligt at omdanne den pågældende bygning til en næsten energineutral bygning. Hvis de beslutter dette, medregner medlemsstaterne ikke renoveringen af denne bygning i opfyldelsen af kravet i stk. 1.

3. For at fremskynde energibesparelserne og give et incitament til tidlige foranstaltninger kan en medlemsstat, som i et år renoverer mere end 3 % af det samlede etageareal i sine bygninger i overensstemmelse med stk. 1 frem til 31. december 2026, medregne overskuddet i den årlige renoveringsprocent for et af de efterfølgende tre år. En medlemsstat, der renoverer mere end 3 % af det samlede etageareal i sine bygninger fra den 1. januar 2027, kan medregne overskuddet i den årlige renoveringsprocent for de efterfølgende to år.

4. Medlemsstaterne kan i den årlige renoveringsprocent for bygninger medregne nye bygninger, der ejes som erstatning for offentlige organers bestemte bygninger, der er nedrevet inden for de to foregående år. Dette gælder kun, hvis de vil være mere omkostningseffektive og bæredygtige målt på de opnåede besparelser på energi og CO₂-livscyklusemissioner i forhold til at renovere sådanne bygninger. Hver medlemsstat fastlægger klare generelle kriterier, metoder og procedurer til at udpege sådanne ekstraordinære tilfælde og offentliggør disse.

5. Senest den 11. oktober 2025 udarbejder og gør medlemsstaterne med henblik på denne artikel en fortegnelse offentligt tilgængelig over opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes eller benyttes af offentlige organer, og som har et samlet nytteetageareal på mere end 250 m². Medlemsstaterne ajourfører denne fortegnelse mindst hvert andet år. Fortegnelsen knyttes til oversigten over bygningsmassen, der udarbejdes inden for rammerne af de nationale planer for renovering af bygninger i overensstemmelse med direktiv 2010/31/EU og de relevante databaser.

Offentligt tilgængelige data om bygningsmassens karakteristika, bygningsrenovation og energimæssig ydeevne kan aggregeres af EU's overvågningsorgan for bygningsmassen for at sikre bedre forståelse af byggesektorens energimæssige ydeevne gennem sammenlignelige data.

Fortegnelsen skal mindst indeholde følgende oplysninger:

- a) etagearealet i m²
- b) det årlige målte energiforbrug af varme, køling, elektricitet og varmt vand, når disse data er tilgængelige
- c) den enkelte bygnings energiattest udstedt i overensstemmelse med i direktiv 2010/31/EU.

6. Medlemsstaterne kan beslutte at anvende en alternativ tilgang til den, der er fastsat i stk. 1-4 med henblik på hvert år at opnå energibesparelser i offentlige organers bygninger, som mindst svarer til det omfang, der kræves i henhold til stk. 1.

Med henblik på at anvende den alternative tilgang, sørger medlemsstaterne for:

- a) at sikre, at der hvert år indføres et renoveringspas, hvor det er relevant, for bygninger, der udgør mindst 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes af offentlige organer. For disse bygninger skal renoveringen til næsten energineutrale bygninger opnås senest i 2040.
- b) at foretage et skøn over de energibesparelser, som stk. 1-4 ville give, ved anvendelse af passende standardværdier for energiforbruget for referencebygninger tilhørende offentlige organer før og efter renovering til næsten energineutrale bygninger, jf. direktiv 2010/31/EU.

Medlemsstater, der beslutter at anvende den alternative tilgang, underretter senest den 31. december 2023 Kommissionen om deres forventede energibesparelser med henblik på som minimum at opnå de tilsvarende energibesparelser i de bygninger, der er omfattet af stk. 1, senest den 31. december 2030.

Artikel 7

Offentlige udbud

1. Medlemsstaterne sikrer, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder ved indgåelse af offentlige kontrakter og koncessioner med en værdi, der svarer til eller overstiger tærskelværdierne i artikel 8 i direktiv 2014/23/EU, artikel 4 i direktiv 2014/24/EU og artikel 15 i direktiv 2014/25/EU, kun køber produkter, tjenester, bygninger og bygge- og anlægsarbejder med høj energieffektivitet i overensstemmelse med de krav, der er omhandlet i bilag IV til nærværende direktiv, medmindre det ikke er teknisk muligt.

Medlemsstaterne sikrer også, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder ved indgåelse af offentlige kontrakter og koncessioner med en værdi, der svarer til eller overstiger de i første afsnit nævnte tærskelværdier, anvender princippet om energieffektivitet først, jf. artikel 3, herunder for offentlige kontrakter og koncessioner, for hvilke der ikke er fastsat specifikke krav i bilag IV.

2. Forpligtelserne i denne artikels stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis de underminerer en den offentlige sikkerhed eller er til gene for reaktionen på folkesundhedsmæssige krisesituationer. Forpligtelserne i denne artikels stk. 1 finder kun anvendelse på de væbnede styrkers kontrakter, i det omfang deres anvendelse ikke skaber nogen konflikt med arten af og det primære mål med de væbnede styrkers aktiviteter. Forpligtelsen finder ikke anvendelse på kontrakter om levering af militært materiel som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF ⁽³⁹⁾.

3. Uanset artikel 29, stk. 4, sikrer medlemsstaterne, at de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder vurderer gennemførligheden af at indgå langsigtede kontrakter om energimæssig ydeevne, som fører til langsigtede energibesparelser, ved udbud af kontrakter vedrørende tjenester med et betydeligt energiindhold.

4. Ved køb af en produktpakke, der fuldt ud er omfattet af en delegeret retsakt vedtaget i henhold til forordning (EU) 2017/1369, kan medlemsstaterne, jf. dog denne artikels stk. 1, kræve, at den samlede energieffektivitet går forud for energieffektiviteten for de enkelte produkter i pakken, ved at den produktpakke, der opfylder kriteriet om at tilhøre den højeste tilgængelige energieffektivitetsklasse, købes.

5. Medlemsstaterne kan pålægge ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, når de indgår kontrakter som omhandlet i denne artikels stk. 1, hvor det er relevant, at tage hensyn til generelle aspekter vedrørende bæredygtighed, sociale forhold, miljø og cirkulær økonomi i forbindelse med udbudspraksis med henblik på at nå Unionens mål om dekarbonisering og nulforurening. Hvor det er relevant og i overensstemmelse med bilag IV pålægger medlemsstaterne de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder at tage hensyn til Unionens kriterier for grønne offentlige indkøb eller tilsvarende tilgængelige nationale kriterier.

For at sikre gennemsigtighed i anvendelsen af energieffektivitetskrav i udbudsproceduren sikrer medlemsstaterne, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder offentliggør oplysninger om energieffektivitetsvirkningen af kontrakter med en værdi, der svarer til eller overstiger de tærskler, der er nævnt i stk. 1, ved at offentliggøre disse oplysninger i de respektive udbudsbekendtgørelser på Tenders Electronic Daily (TED) i overensstemmelse med direktiv 2014/23/EU, 2014/24/EU og 2014/25/EU og Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/1780 ⁽⁴⁰⁾. De ordregivende myndigheder kan beslutte at pålægge tilbudsgivere at oplyse om det globale opvarmingspotentiale i hele livscyklussen, anvendelsen af kulstoffattige materialer og cirkulariteten af materialer, der anvendes til nye bygninger og bygninger, der skal renoveres. De ordregivende myndigheder kan gøre disse oplysninger offentligt tilgængelige med henblik på kontrakterne, navnlig for nye bygninger med et etageareal på over 2 000 m².

Medlemsstaterne støtter ordregivende myndigheder og ordregivende enheder med hensyn til udbredelsen af energieffektivitetskrav, herunder på regionalt og lokalt plan, ved at tilvejebringe klare regler og retningslinjer, herunder metoder til at vurdere livscyklusomkostninger samt miljøpåvirkninger og -omkostninger, oprette kompetencecentre, tilskynde til samarbejde mellem ordregivende myndigheder, også på tværs af landegrænserne, og anvende samlede udbud og digitale udbud, hvis det er muligt.

⁽³⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF af 13. juli 2009 om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (EUT L 216 af 20.8.2009, s. 76).

⁽⁴⁰⁾ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/1780 af 23. september 2019 om standardformularer til brug ved offentliggørelse af bekendtgørelser i forbindelse med offentlige udbud og om ophævelse af gennemførelsesforordning (EU) 2015/1986 («e-formularer») (EUT L 272 af 25.10.2019, s. 7).

6. Hvor det er relevant, kan Kommissionen yde yderligere vejledning for nationale myndigheder og indkøbsansvarlige i anvendelsen af energieffektivitetskrav i udbudsproceduren. En sådan støtte kan styrke eksisterende fora med henblik på at støtte medlemsstaterne, f.eks. gennem en samordnet indsats, og kan hjælpe dem med at tage hensyn til kriterierne for grønne offentlige indkøb.

7. Medlemsstaterne fastsætter love og reguleringsmæssige bestemmelser samt administrativ praksis for offentlige indkøb og årlig budgettering og regnskabsføring, som er nødvendig for at sikre, at de enkelte ordregivende myndigheder ikke afholder sig fra at foretage investeringer i forbedring af energieffektiviteten og fra at benytte kontrakter om energimæssig ydeevne og mekanismer til tredjepartsfinansiering på langsigtet kontraktlig basis.

8. Medlemsstaterne fjerner reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige hindringer for energieffektivitet, navnlig hvad angår love og reguleringsmæssige bestemmelser samt administrativ praksis for offentlige indkøb og årlig budgettering og regnskabsføring med henblik på at sikre, at de enkelte offentlige organer ikke afholder sig fra at foretage investeringer i forbedring af energieffektiviteten og fra at benytte indgåelse af kontrakter om energimæssig ydeevne og mekanismer til tredjepartsfinansiering på langsigtet kontraktlig basis.

Medlemsstaterne aflægger rapport til Kommissionen om de foranstaltninger, der er truffet for at imødegå hindringerne for at indføre forbedringer af energieffektiviteten som led i deres integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999.

KAPITEL III

EFFEKTIVITET I ENERGIANVENDELSEN

Artikel 8

Energispareforpligtelse

1. Medlemsstaterne skal opnå kumulative energibesparelser i slutanvendelserne svarende til mindst:
 - a) nye besparelser hvert år fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020 på 1,5 % af det årlige energisalg til slutkunder målt i mængde i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2013. Energisalg målt i mængde, der anvendes til transport, kan udelukkes helt eller delvis fra denne beregning
 - b) nye besparelser hvert år fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2030 på:
 - i) 0,8 % af det årlige slutforbrug af energi fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2023 målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019
 - ii) 1,3 % af det årlige slutforbrug af energi fra den 1. januar 2024 til den 31. december 2025 målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019
 - iii) 1,5 % af det årlige slutforbrug af energi fra den 1. januar 2026 til den 31. december 2027 målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019
 - iv) 1,9 % af det årlige slutforbrug af energi fra den 1. januar 2028 til den 31. december 2030 målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019.

Som en undtagelse fra stk. 1, litra b), nr. i), skal Cypern og Malta opnå nye besparelser hvert år fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2023 svarende til 0,24 % af det årlige slutforbrug af energi målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019.

Som en undtagelse fra stk. 1, litra b), nr. ii), iii) og iv), skal Cypern og Malta opnå nye besparelser hvert år fra den 1. januar 2024 til den 31. december 2030 svarende til 0,45 % af det årlige slutforbrug af energi målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019.

Medlemsstaterne beslutter, hvordan den beregnede mængde af nye besparelser fordeles over de i første afsnit, litra a) og b), omhandlede perioder, forudsat at de krævede samlede kumulative energibesparelser i slutanvendelserne er blevet opnået ved slutningen af hver forpligtelsesperiode.

Medlemsstaterne skal fortsætte med at opnå nye årlige besparelser i overensstemmelse med den besparelsesprocent, der er angivet i første afsnit, litra b), nr. iv), for tiårsperioder efter 2030.

2. Medlemsstaterne opnår den mængde energibesparelser, som er krævet i henhold til denne artikels stk. 1, ved enten at indføre en ordning for energispareforpligtelser som omhandlet i artikel 9 eller ved at vedtage alternative politiktiltag som omhandlet i artikel 10. Medlemsstaterne kan kombinere en ordning for energispareforpligtelser med alternative politiktiltag. Medlemsstaterne sikrer, at de energibesparelser, som følger af de i artikel 9 og 10 og artikel 30, stk. 14, omhandlede politiktiltag, beregnes i overensstemmelse med bilag V.

3. Medlemsstaterne gennemfører ordninger for energispareforpligtelser, alternative politiktiltag eller en kombination heraf eller programmer eller foranstaltninger, der finansieres via en national energisparefond, som en prioritet blandt, men ikke begrænset til personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusholdninger og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Medlemsstaterne sikrer, at politiktiltag, der gennemføres i henhold til denne artikel, ikke har ugunstige virkninger for disse personer. Hvor det er relevant, gør medlemsstaterne bedst mulig brug af finansiering, herunder offentlig finansiering, finansieringsfaciliteter, der er etableret på EU-plan, og indtægter fra kvoter i henhold til artikel 24, stk. 3, litra b), med henblik på at fjerne ugunstige virkninger og sikre en retfærdig og inklusiv energiomstilling.

Med henblik på at opnå de energibesparelser, der kræves i henhold til stk. 1, og uden at det berører forordning (EU) 2019/943 og direktiv (EU) 2019/944, tager medlemsstaterne med henblik på udformningen af sådanne politiktiltag hensyn til og fremmer VE-fællesskabers og borgerenergifællesskabers rolle i deres bidrag til gennemførelsen af disse politiktiltag.

Medlemsstaterne skal fastsætte og opnå en andel af den påkrævede mængde kumulative energibesparelser i slutanvendelserne blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusholdninger og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Denne andel skal mindst svare til den andel af husholdninger, som er berørt af energifattigdom ifølge vurderingen i deres nationale energi- og klimaplan, der er udarbejdet i overensstemmelse med artikel 3, stk. 3, litra d), i forordning (EU) 2018/1999. Medlemsstaterne tager i deres vurdering af energifattigdommens andel i deres nationale energi- og klimaplaner hensyn til følgende indikatorer:

- a) manglende evne til at opvarme boligen tilstrækkeligt (Eurostat, SILC [ilc_md01])
- b) restancer med betaling af forsyningsregninger (Eurostat, SILC, [ilc_md07])
- c) det totale antal borgere, der bor i en bolig med utæt tag, fugtige vægge, gulve eller fundament eller råd i vinduesrammer eller gulve (Eurostat, SILC [ilc_md01])
- d) andel af borgere i fattigdomsrisiko (Eurostat-, SILC- og ECHP-undersøgelser [ilc_li02]) (skæringspunkt: 60 % af den medianækvivalerede indkomst efter sociale overførsler).

Hvis en medlemsstat ikke har meddelt andelen af husholdninger, som er berørt af energifattigdom ifølge vurderingen i deres nationale energi- og klimaplan, skal andelen af den påkrævede mængde kumulative energibesparelser i slutanvendelserne blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusholdninger og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, mindst svare til den aritmetiske gennemsnitlige andel af de i tredje afsnit omhandlede indikatorer for 2019 eller, hvor den ikke foreligger for 2019, til den lineære ekstrapolering af værdierne heraf for de seneste tre år, som er til rådighed:

4. Medlemsstaterne medtager oplysninger om de anvendte indikatorer, den aritmetiske gennemsnitlige andel og resultatet af de politiktiltag, der er fastsat i henhold til denne artikels stk. 3, i ajourføringerne af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, i deres efterfølgende integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i medfør af artikel 3 og 7-12 i nævnte forordning, og i de tilhørende nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i henhold til artikel 17 i nævnte forordning.

5. Medlemsstaterne kan medregne energibesparelser, der skyldes politiktiltag, uanset om de er indført senest den 31. december 2020 eller efter nævnte dato, forudsat at disse tiltag fører til nye individuelle foranstaltninger, som gennemføres efter den 31. december 2020. Energibesparelser opnået i en forpligtelsesperiode medregnes ikke i den krævede mængde af energibesparelser for de tidligere forpligtelsesperioder, der er fastsat i stk. 1.

6. Forudsat at medlemsstaterne mindst opnår deres kumulative energispareforpligtelse i slutanvendelserne som omhandlet i stk. 1, første afsnit, litra b), nr. i), kan de beregne den krævede mængde af energibesparelser, der er nævnt i det pågældende stykke, på en eller flere af følgende måder:

- a) anvendelse af en årlig bespareelsesprocent på energisalg til slutkunder eller på slutforbruget af energi målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019
- b) hel eller delvis udelukkelse af energi anvendt til transport fra det beregningsmæssige grundscenarie
- c) gøre brug af en af mulighederne i stk. 8.

7. Hvis medlemsstaterne gør brug af nogen af mulighederne i stk. 6 angående de energibesparelser, der er omhandlet i stk. 1, første afsnit, litra b), nr. i), fastsætter de:

- a) deres egen årlige bespareelsesprocent, som vil blive anvendt ved beregningen af deres kumulative energibesparelser i slutanvendelserne, og som skal sikre, at den endelige mængde af deres nettoenergibesparelser ikke er lavere end den, der kræves i henhold til det pågældende stykke
- b) deres eget beregningsmæssige grundscenarie, der helt eller delvis kan udelukke energi anvendt til transport.

8. Med forbehold af stk. 9 kan hver medlemsstat:

- a) udføre den beregning, der kræves i henhold til stk. 1, første afsnit, litra a), under anvendelse af satsen 1 % i 2014 og 2015, 1,25 % i 2016 og 2017 og 1,5 % i 2018, 2019 og 2020
- b) fra beregningen udelukke hele eller en del af salget af energi målt i mængde, for så vidt angår den i stk. 1, første afsnit, litra a), omhandlede forpligtelsesperiode, eller slutforbruget af energi, for så vidt angår den i nævnte afsnits litra b), nr. i), omhandlede forpligtelsesperiode, der anvendes til de industrielle aktiviteter, der er anført i bilag I til direktiv 2003/87/EF
- c) i den krævede mængde af energibesparelser, jf. stk. 1, første afsnit, litra a), og litra b), nr. i), medregne energibesparelser, som opnås i energiomdannelsessektoren samt i distributions- og transmissionssektorerne, herunder ved infrastruktur til effektiv fjernvarme og fjernkøling, som følge af gennemførelsen af kravene i artikel 25, stk. 4, artikel 26, stk. 7, litra a), og artikel 27, stk. 1, 5-9 og 11. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om deres påtænkte politiktiltag i henhold til nærværende litra for perioden fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2030 som en del af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12. Virkningen af disse tiltag beregnes i overensstemmelse med bilag V og inkluderes i disse planer
- d) i den krævede mængde af energibesparelser medregne energibesparelser fra nylige individuelle foranstaltninger gennemført siden den 31. december 2008, der fortsat har virkninger i 2020 for så vidt angår forpligtelsesperioden omhandlet i stk. 1, første afsnit, litra a), og efter 2020 for så vidt angår perioden omhandlet i nævnte afsnits, litra b), nr. i), og som kan måles og verificeres

- e) i den krævede mængde af energibesparelser medregne energibesparelser, der skyldes politiktiltag, forudsat at det kan dokumenteres, at disse tiltag fører til individuelle foranstaltninger gennemført fra den 1. januar 2018 til den 31. december 2020, som giver besparelser efter den 31. december 2020
 - f) fra beregningen af den krævede mængde af energibesparelser i medfør af stk. 1, første afsnit, litra a), og litra b), nr. i), udelukke 30 % af den verificerbare mængde af energi produceret på eller i bygninger til eget brug, når denne mængde er produceret som følge af politiktiltag til fremme af nye installationer af vedvarende energiteknologier
 - g) i den krævede mængde af energibesparelser i medfør af stk. 1, første afsnit, litra a), og litra b), nr. i), medregne energibesparelser, der overstiger de energibesparelser, som kræves for forpligtelsesperioden fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020, forudsat at disse besparelser følger af individuelle foranstaltninger gennemført i henhold til politiktiltag, der er omhandlet i artikel 9 og 10, meddelt af medlemsstaterne i deres nationale energieffektivitetshandlingsplaner og rapporteret i deres statusrapporter i overensstemmelse med artikel 26.
9. Medlemsstaterne anvender og beregner virkningen af de muligheder, der er valgt i henhold til stk. 8, for den periode, som er omhandlet i stk. 1, første afsnit, litra a), og litra b), nr. i), separat:
- a) til beregning af den mængde energibesparelser, som kræves i den i stk. 1, første afsnit, litra a), omhandlede forpligtelsesperiode, kan medlemsstaterne anvende de i stk. 8, litra a)-d), anførte muligheder. Alle de muligheder, der er valgt i henhold til stk. 8, må tilsammen ikke udgøre mere end 25 % af den mængde energibesparelser, som er omhandlet i stk. 1, første afsnit, litra a)
 - b) til beregning af den mængde energibesparelser, som kræves i den i stk. 1, første afsnit, litra b), nr. i), omhandlede forpligtelsesperiode, kan medlemsstaterne anvende de i stk. 8, litra b)-g), anførte muligheder, forudsat at de individuelle foranstaltninger som omhandlet i stk. 8, litra d), fortsat har en verificerbar og målelig virkning efter den 31. december 2020. Alle de muligheder, der er valgt i henhold til stk. 8, må tilsammen ikke føre til en reduktion på mere end 35 % af den mængde energibesparelser, der er beregnet i overensstemmelse med stk. 6 og 7.

Uanset om medlemsstaterne udelukker energi anvendt til transport fra deres beregningsmæssige grundscenarie helt eller delvis eller gør brug af en af mulighederne i stk. 8, sikrer de, at den beregnede nettomængde af nye besparelser, der skal opnås i slutforbruget af energi i forpligtelsesperioden, jf. stk. 1, første afsnit, litra b), nr. i), fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2023, ikke er lavere end den mængde, der følger af at anvende den årlige besparelsesprocent, som er omhandlet i nævnte nummer.

10. Medlemsstaterne beskriver i ajourføringerne af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, i deres efterfølgende integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i medfør af artikel 3 og 7-12 i forordning (EU) 2018/1999 og i overensstemmelse med bilag III til forordning (EU) 2018/1999, og de respektive statusrapporter beregningen af den mængde energibesparelser, der skal opnås over perioden fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2030 og, hvis det er relevant, redegør for, hvordan den årlige besparelsesprocent og det beregningsmæssige grundscenarie er fastsat, samt for, hvordan og i hvilket omfang der er gjort brug af de i stk. 8 omhandlede muligheder.

11. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen mængden af de påkrævede energibesparelser, der er omhandlet i denne artikels stk. 1, første afsnit, litra b), og stk. 3, en beskrivelse af de politiktiltag, der skal gennemføres for at opnå den påkrævede samlede mængde af de kumulative energibesparelser i slutanvendelserne og deres beregningsmetode i henhold til bilag V til dette direktiv, som led i ajourføringerne af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, og som led i deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12 i forordning (EU) 2018/1999. Medlemsstaterne anvender den rapporteringsmodel, som Kommissionen stiller til rådighed for medlemsstaterne.

12. Hvis Kommissionen på grundlag af vurderingen af de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter i henhold til artikel 29 i forordning (EU) 2018/1999 eller udkastet til eller den endelige ajourføring af den senest meddelte integrerede nationale energi- og klimaplan, der er forelagt i henhold til artikel 14 i forordning (EU) 2018/1999, eller af vurderingen af det efterfølgende udkast til og de endelige integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12 i forordning (EU) 2018/1999 konkluderer, at politiktiltagene ikke sikrer opnåelsen af den påkrævede mængde kumulative energibesparelser i slutanvendelserne inden udgangen af forpligtelsesperioden, kan Kommissionen udstede henstillinger i overensstemmelse med artikel 34 i forordning (EU) 2018/1999 til de medlemsstater, hvis politiktiltag den anser for at være utilstrækkelige til at sikre, at de når deres energispareforpligtelser.

13. Hvis en medlemsstat ikke har opnået de påkrævede kumulative energibesparelser i slutanvendelserne ved udgangen af hver forpligtelsesperiode som fastsat i stk. 1, skal den opnå de udestående påkrævede energibesparelser foruden de kumulative energibesparelser i slutanvendelserne senest ved udgangen af den efterfølgende forpligtelsesperiode.

Omvendt har en medlemsstat, der har opnået kumulative energibesparelser, som overstiger det påkrævede niveau ved udgangen af hver forpligtelsesperiode som fastsat i stk. 1, ret til at overføre op til 10 % af et sådant overskud til den efterfølgende forpligtelsesperiode, uden at forpligtelsen vedrørende mål hæves.

14. Som en del af deres ajourføringer af nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, deres relevante nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i henhold til artikel 17 i nævnte forordning, og deres efterfølgende integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12 i nævnte forordning, dokumenterer medlemsstaterne, herunder, hvis det er relevant, med belæg og beregninger:

- a) såfremt virkningen af politiktiltag eller individuelle foranstaltninger overlapper, at energibesparelserne ikke medregnes to gange
- b) hvordan energibesparelser, der er opnået i henhold til nærværende artikels stk. 1, første afsnit, litra b), bidrager til at yde deres nationale bidrag i medfør af artikel 4
- c) at der er indført politiktiltag for at opfylde deres energispareforpligtelse, at de er udformet i overensstemmelse med nærværende artikel, og at disse politiktiltag kan komme i betragtning og er tilstrækkelige til at sikre, at den påkrævede mængde kumulative energibesparelser i slutanvendelserne opnås senest ved udgangen af hver forpligtelsesperiode.

Artikel 9

Ordninger for energispareforpligtelser

1. Beslutter medlemsstaterne at opfylde deres forpligtelser til at opnå den mængde besparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, ved hjælp af en ordning for energispareforpligtelser, sikrer de, at de i nærværende artikels stk. 3 omhandlede forpligtede parter, som opererer på hver medlemsstats område, opfylder kravet med hensyn til deres kumulative energibesparelser i slutanvendelserne som fastsat i artikel 8, stk. 1, uden at dette dog berører artikel 8, stk. 8 og 9.

Hvor det er relevant, kan medlemsstaterne beslutte, at de forpligtede parter opfylder besparelserne helt eller delvist ved at yde et bidrag til den nationale energisparefond i overensstemmelse med artikel 30, stk. 14.

2. Beslutter medlemsstaterne at opfylde deres forpligtelser til at opnå den mængde besparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, ved hjælp af en ordning for energispareforpligtelser, kan de udpege en offentlig gennemførelsesmyndighed til at administrere ordningen.

3. Medlemsstaterne udpeger på grundlag af objektive og ikkeforskelsbehandlende kriterier forpligtede parter blandt de transmissionssystemoperatører, distributionssystemoperatører, energidistributører, energileverandører i detailledet og distributører eller detailforhandlere af brændstof til transport, der opererer på deres område. Den mængde af energibesparelser, der kræves for at opfylde forpligtelsen, skal de forpligtede parter opnå hos slutkunder, som medlemsstaten har udpeget, uafhængigt af beregningen foretaget i henhold til artikel 8, stk. 1, eller, hvis medlemsstaterne beslutter det, ved hjælp af certificerede besparelser fra andre parter som beskrevet i nærværende artikels stk. 11, litra a).

4. Når energileverandører i detailledet udpeges som forpligtede parter i henhold til stk. 3, sikrer medlemsstaterne, at energileverandører i detailledet i forbindelse med opfyldelsen af deres forpligtelse ikke skaber nogen hindringer, som forhindrer forbrugerne i at skifte fra en leverandør til en anden.

5. Medlemsstaterne kan pålægge forpligtede parter at opnå en andel af deres påkrævede mængde kumulative energibesparelser i slutanvendelserne blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthushold og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Medlemsstaterne kan også pålægge forpligtede parter at opfylde mål for reduktion af energiomkostningerne, forudsat at de resulterer i energibesparelser i slutanvendelserne og beregnes i overensstemmelse med bilag V, og opnå energibesparelser ved at fremme foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, herunder finansielle støtteforanstaltninger, der mindsker CO₂-priseffekten for SMV'ers og mikrovirksomheders vedkommende.

6. Medlemsstaterne kan pålægge forpligtede parter at samarbejde med sociale myndigheder, regionale myndigheder, lokale myndigheder eller kommuner om at fremme foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthushold og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Dette omfatter afdækning og imødekomme af særlige behov hos bestemte grupper, som risikerer at blive berørt af energifattigdom, eller som er mere udsatte over for virkningerne heraf. For at beskytte personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, tilskynder medlemsstaterne forpligtede parter til at gennemføre foranstaltninger såsom renovering af bygninger, herunder socialt boligbyggeri, udskiftning af apparater, finansiell støtte og incitamenter til foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten i overensstemmelse med nationale finansierings- og støtteordninger eller energisyn. Medlemsstaterne sørger for, at foranstaltninger rettet mod individuelle enheder i ejendomme med flere lejligheder er støtteberettigede.

7. I forbindelse med anvendelsen af stk. 5 og 6 pålægger medlemsstaterne forpligtede parter årligt at indberette de energibesparelser, som de forpligtede parter har opnået ved foranstaltninger, der fremmes blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthushold og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, og kræver aggregerede statistiske oplysninger om deres slutkunder, der afdækker ændringer i energibesparelser i forhold til tidligere indsendte oplysninger, og om ydet teknisk og finansiell støtte.

8. Medlemsstaterne udtrykker den mængde af energibesparelser, der kræves af hver forpligtet part, som enten primærenergiforbrug eller slutforbrug af energi. Den metode, der vælges til at udtrykke den krævede mængde energibesparelser, anvendes også til at beregne de besparelser, forpligtede parter hævder at have opnået. Når mængden af energibesparelser omregnes, anvendes de nedre brændværdier i bilag VI til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2018/2066 ⁽⁴¹⁾, og primærenergifaktoren i henhold til artikel 31 finder anvendelse, medmindre anvendelsen af andre omregningsfaktorer kan begrundes.

9. Medlemsstaterne etablerer måle-, kontrol- og verifikationssystemer med henblik på udførelsen af, dokumenteret verifikation på mindst en statistisk signifikant andel og en repræsentativ prøve af de foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, der er indført af de forpligtede parter. Målingen, kontrollen og verifikationen udføres uafhængigt af de forpligtede parter. Hvis en enhed er en forpligtet part ifølge en national ordning for energispareforpligtelser i henhold til artikel 9 og i henhold til EU ETS for bygninger og vejtransport i overensstemmelse med direktiv 2003/87/EF, skal overvågnings- og kontrolsystemet sikre, at den CO₂-pris, der videregives ved frigivelse af brændsel og brændstof til forbrug i overensstemmelse med direktiv 2003/87/EF, skal tages i betragtning ved beregningen og rapporteringen af energibesparelser som følge af enhedens energibesparelsesforanstaltninger.

⁽⁴¹⁾ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2018/2066 af 19. december 2018 om overvågning og rapportering af drivhusgasemissioner i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF og om ændring af Kommissionens forordning (EU) nr. 601/2012 (EUT L 334 af 31.12.2018, s. 1).

10. Medlemsstaterne underretter som led i de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999, Kommissionen om de indførte måle-, kontrol- og verifikations-systemer, herunder de anvendte metoder, de afdækkede problemer, og hvordan disse problemer er håndteret.

11. Inden for rammerne af ordningen for energispareforpligtelser kan medlemsstaterne godkende forpligtede parter til at gøre følgende:

- a) medregne certificerede energibesparelser, der er opnået af leverandører af energitjenester eller andre tredjeparter, i opfyldelsen af forpligtelsen, herunder når forpligtede parter fremmer foranstaltninger gennem andre organer, som staten har godkendt, eller gennem offentlige myndigheder, som kan omfatte formelle partnerskaber, og som kan være kombineret med andre finansieringskilder,
- b) medregne besparelser opnået i et givet år, som om de var opnået i et af de fire foregående eller tre efterfølgende år, så længe dette ikke er efter afslutningen af de forpligtelsesperioder, der er fastlagt i artikel 8, stk. 1.

Godkender medlemsstaterne dette, sikrer de, at certificeringen af energibesparelser som omhandlet i første afsnit, litra a), følger en godkendelsesproces, som er indført i medlemsstaterne, som er klar, gennemsigtig og åben for alle markedsdeltagere, og som sigter mod at minimere omkostningerne ved certificering.

Medlemsstaterne vurderer og, hvis det er relevant, træffer foranstaltninger til at minimere virkningerne af de direkte og indirekte omkostninger ved ordninger for energispareforpligtelser for konkurrenceevnen for energiintensive industrier, der er udsat for international konkurrence.

12. Medlemsstaterne offentliggør årligt de energibesparelser, der er opnået af hver forpligtet part eller af hver underkategori af forpligtede parter og samlet set under ordningen.

Artikel 10

Alternative politiktiltag

1. Beslutter medlemsstaterne at opfylde deres forpligtelser til at opnå de besparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, ved hjælp af alternative politiktiltag, sikrer de, uden at dette berører artikel 8, stk. 8 og 9, at de i henhold til artikel 8, stk. 1, krævede energibesparelser opnås hos slutkunderne.

2. For alle andre tiltag end dem, der vedrører beskatning, indfører medlemsstaterne måle-, kontrol- og verifikations-systemer, som indebærer, at der udføres dokumenteret verifikation på mindst en statistisk signifikant andel og en repræsentativ prøve af de foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, der er indført af de deltagende eller bemyndigede parter. Målingen, kontrollen og verifikationen udføres uafhængigt af de deltagende eller bemyndigede parter.

3. Medlemsstaterne underretter som led i de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999, Kommissionen om de indførte måle-, kontrol- og verifikations-systemer, herunder anvendte metoder og afdækkede problemer, og hvordan disse er håndteret.

4. Ved indberetning af en beskatningsforanstaltning skal medlemsstaterne påvise, hvordan effektiviteten af prissignalet, såsom skatteprocent og synlighed over tid, er blevet sikret i forbindelse med udformningen af skatteforanstaltningen. Hvis skatteprocenten nedsættes, skal medlemsstaterne begrunde, hvordan beskatningsforanstaltningerne stadig fører til nye energibesparelser.

Artikel 11

Energiledelsessystemer og energisyn

1. Medlemsstaterne sikrer, at virksomheder med et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over 85 TJ i de foregående tre år, alle energibærere iberegnet, indfører et energiledelsessystem. Energiledelsessystemet skal certificeres af et uafhængigt organ i overensstemmelse med de relevante europæiske eller internationale standarder.

Medlemsstaterne sikrer, at de virksomheder, der er omhandlet i første afsnit, har indført et energiledelsessystem senest den 11. oktober 2027.

2. Medlemsstaterne sikrer, at virksomheder med et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over 10 TJ i løbet af de foregående tre år, alle energibærere iberegnet, som ikke gennemfører et energiledelsessystem, underkastes et energisyn.

Et sådant energisyn skal enten:

- a) udføres på en uafhængig og omkostningseffektiv måde af kvalificerede eller akkrediterede eksperter i overensstemmelse med artikel 28, eller
- b) gennemføres og overvåges af uafhængige myndigheder i henhold til national lovgivning.

Medlemsstaterne sikrer, at de virksomheder, der er omhandlet i første afsnit, udfører et første energisyn senest den 11. oktober 2026, og at der udføres efterfølgende energisyn mindst hvert fjerde år. Hvis sådanne virksomheder allerede udfører energisyn i overensstemmelse med første afsnit, skal de fortsat gøre dette mindst hvert fjerde år i overensstemmelse med dette direktiv.

De berørte virksomheder udarbejder en konkret og gennemførlig handlingsplan på grundlag af anbefalingerne fra disse energisyn. Handlingsplanen skal identificere foranstaltninger til gennemførelse af hver enkelt revisionsanbefaling, hvor det er teknisk eller økonomisk gennemførligt. Handlingsplanen forelægges virksomhedens ledelse.

Medlemsstaterne sikrer, at handlingsplanerne og gennemførelsesgraden for anbefalingerne offentliggøres i virksomhedens årsberetning, og at de gøres offentligt tilgængelige med forbehold af EU-retten og national lovgivning om beskyttelse af handels- og forretningshemmeligheder og fortrolighed.

3. Hvis en virksomhed som omhandlet i stk. 1 i et givet år har et årligt forbrug på over 85 TJ, og en virksomhed som omhandlet i stk. 2 har et årligt forbrug på over 10 TJ, sikrer medlemsstaterne, at de pågældende oplysninger gøres tilgængelige for de nationale myndigheder, der er ansvarlige for gennemførelsen af denne artikel. Medlemsstaterne kan med henblik herpå fremme brugen af en ny eller en eksisterende platform for at lette indsamlingen af de krævede oplysninger på nationalt plan.

4. Medlemsstaterne kan tilskynde de i stk. 1 og 2 omhandlede virksomheder til i deres årsrapport at give oplysninger om deres årlige energiforbrug i kWh, mængden af deres årlige vandforbrug i kubikmeter og en sammenligning af deres energi- og vandforbrug med de foregående år.

5. Medlemsstaterne arbejder for, at alle slutkunder får mulighed for at få udført energisyn af høj kvalitet, der er omkostningseffektive og:

- a) udføres på en uafhængig måde af kvalificerede eller akkrediterede eksperter i overensstemmelse med kvalifikationskriterier eller
- b) gennemføres og overvåges af uafhængige myndigheder i henhold til national lovgivning.

De energisyn, der er omhandlet i første afsnit, kan udføres af egne eksperter eller eksperter i udførelse af energisyn, hvis den pågældende medlemsstat har indført en ordning for at sikre deres kvalitet, herunder om nødvendigt en tilfældig årlig udvælgelse af en statistisk signifikant procentdel af alle de energisyn, der udføres af sådanne egne eksperter eller eksperter i udførelse af energisyn.

For at sikre energisyn og energiledelsessystemer af høj kvalitet fastsætter medlemsstaterne gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende minimumskriterier for energisyn i overensstemmelse med bilag VI og under hensyntagen til europæiske eller internationale standarder. Medlemsstaterne udpeger en kompetent myndighed eller et kompetent organ til at sikre, at fristerne for gennemførelse af energisyn som fastsat i denne artikels stk. 2 overholdes, og at minimumskriterierne i bilag VI anvendes korrekt.

Energisyn må ikke indeholde bestemmelser, der forhindrer, at resultaterne af energisynene overføres til kvalificerede eller akkrediterede leverandører af energitjenester, forudsat at kunden ikke gør indsigelse.

6. Medlemsstaterne tilrettelægger programmer med det formål at tilskynde og yde teknisk støtte til SMV'er, som ikke er omfattet af stk. 1 eller 2, til at få foretaget energisyn og til efterfølgende at gennemføre anbefalingerne fra disse energisyn.

På grundlag af gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende kriterier og med forbehold af EU-retten om statsstøtte kan medlemsstaterne indføre mekanismer såsom energisynscentre for SMV'er og mikrovirksomheder, forudsat at sådanne mekanismer ikke konkurrerer med private eksperter i udførelse af energisyn, for at yde energisyn. De kan også indføre andre støtteordninger for SMV'er, herunder når sådanne SMV'er har indgået frivillige aftaler, for at dække omkostningerne ved energisyn og gennemførelsen af meget omkostningseffektive anbefalinger fra energisynene, hvis de foranstaltninger, der foreslås i disse anbefalinger, gennemføres.

7. Medlemsstaterne sikrer, at de programmer, der er omhandlet i stk. 6, omfatter støtte til SMV'er til kvantificering af de mange fordele ved energieffektivitetsforanstaltninger i deres drift, til udvikling af energieffektivitetskøreplaner og til udvikling af energieffektivitetsnet for SMV'er med støtte fra uafhængige eksperter.

Medlemsstaterne gør bl.a. gennem deres respektive repræsentative organisationer SMV'er opmærksom på konkrete eksempler, der viser, hvordan energiledelsessystemer kunne gavne deres forretning. Kommissionen bistår medlemsstaterne ved at støtte udveksling af bedste praksis på dette område.

8. Medlemsstaterne tilrettelægger programmer for at tilskynde virksomheder, som ikke er SMV'er, og som ikke er omfattet af stk. 1 eller 2, til at få foretaget energisyn og til efterfølgende at gennemføre anbefalingerne fra disse energisyn.

9. Energisyn anses for at opfylde stk. 2, når de:

- a) udføres på en uafhængig måde, på grundlag af minimumskriterierne i bilag VI
- b) gennemføres inden for rammerne af frivillige aftaler indgået mellem de berørte parter organisationer og et organ, som er udpeget og overvåget af den berørte medlemsstat, af et andet organ, til hvem de kompetente myndigheder har uddelegeret det pågældende ansvar, eller af Kommissionen.

Adgangen for markedsdeltagere, der tilbyder energitjenester, baseres på gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende kriterier.

10. Virksomheder, der gennemfører en kontrakt om energimæssig ydeevne, fritages for kravene fastlagt i denne artikels stk. 1 og 2, forudsat at kontrakten om energimæssig ydeevne indeholder energiledelsessystemets nødvendige elementer, og at kontrakten opfylder kravene i bilag XV.

11. Virksomheder, som indfører et miljøledelsessystem, som er certificeret af et uafhængigt organ i overensstemmelse med de relevante europæiske eller internationale standarder, fritages for kravene fastlagt i denne artikels stk. 1 og 2, forudsat at medlemsstaterne sikrer, at det pågældende miljøledelsessystem omfatter et energisyn på grundlag af minimumskriterierne i bilag VI.

12. Energisyn kan stå alene eller indgå i en bredere miljørevision. Medlemsstaterne kan kræve, at en vurdering af den tekniske og økonomiske gennemførlighed af tilslutningen til et eksisterende eller planlagt fjernvarme- eller fjernkølenet skal være en del af energisynet.

Med forbehold af EU-retten om statsstøtte kan medlemsstaterne indføre incitaments- og støtteordninger med henblik på gennemførelse af anbefalingerne fra energisyn og lignende foranstaltninger.

Artikel 12

Datacentre

1. Senest den 15. maj 2024 og efterfølgende hvert år pålægger medlemsstaterne ejere og operatører af datacentre på deres område med et effektforbrug for installeret informationsteknologi (IT) på mindst 500 kW at gøre de oplysninger, som er fastsat i bilag VII, offentligt tilgængelige, bortset fra oplysninger, der er omfattet af EU-retten og national ret om beskyttelse af handels- og forretningshemmeligheder og fortrolighed.
2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på datacentre, der udelukkende bruges til eller leverer tjenester til et endeligt formål, der vedrører forsvar og civilbeskyttelse.
3. Kommissionen opretter en europæisk database over datacentre, der omfatter oplysninger, som de forpligtede datacentre har meddelt i overensstemmelse med stk. 1. Den europæiske database skal være offentligt tilgængelig på et overordnet niveau.
4. Medlemsstaterne tilskynder ejere og operatører af datacentre på deres område med et effektforbrug for installeret IT på 1 MW eller derover til at tage højde for bedste praksis som omhandlet i den seneste udgave af den europæiske adfærdskodeks for energieffektivitet i datacentre.
5. Senest den 15. maj 2025 vurderer Kommissionen de tilgængelige data om datacentres energieffektivitet, som den har fået forelagt i henhold til stk. 1 og 3, og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport, eventuelt ledsaget af lovgivningsmæssige forslag, der indeholder yderligere foranstaltninger til at forbedre energieffektiviteten, herunder fastsættelse af minimumsstandards for ydeevne og en vurdering af gennemførligheden af omstillingen til en sektor med nettonulemissionsdatacentre i tæt samråd med de relevante interessenter. Sådanne forslag kan fastsætte en tidsfrist, inden for hvilken de eksisterende datacentre vil skulle overholde minimumsydeevnen.

Artikel 13

Målere for naturgas

1. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder i forbindelse med forbrug af naturgas, så vidt det er teknisk muligt og økonomisk fornuftigt og står i et rimeligt forhold til de potentielle energibesparelser, udstyres med individuelle målere til en konkurrencedygtig pris, som nøjagtigt afspejler slutkundens faktiske energiforbrug og angiver det faktiske forbrugstidspunkt.

En sådan individuel måler til konkurrencedygtig pris stilles altid til rådighed, når:

- a) en eksisterende måler udskiftes, medmindre dette ikke er teknisk muligt eller ikke er omkostningseffektivt i forhold til den anslåede potentielle energibesparelse på lang sigt
 - b) der oprettes en ny forbindelse i en ny bygning, eller der foretages større renoveringsarbejder i en bygning, jf. direktiv 2010/31/EU.
2. Såfremt og i det omfang medlemsstaterne gennemfører intelligente målersystemer og indfører intelligente målere for naturgas i henhold til direktiv 2009/73/EF
 - a) sikrer de sig, at målersystemerne angiver oplysninger om det faktiske forbrugstidspunkt til slutkunderne, og at der tages fuldt hensyn til målsætningerne om energieffektivitet og slutkundefordele, når der fastsættes mindstekrav til målerfunktioner og forpligtelser for markedsdeltagerne

- b) sikrer de sig de intelligente måleres og datakommunikationens sikkerhed samt beskyttelse af slutkundernes privatliv i overensstemmelse med EU-retten om databeskyttelse og beskyttelse af privatlivets fred
- c) kræver de, at der gives passende rådgivning og information til kunderne på tidspunktet for installationen af intelligente målere, navnlig vedrørende deres fulde potentiale med hensyn til administration af måleraflæsning og overvågning af energiforbruget.

Artikel 14

Måling af opvarmning, køling og varmt brugsvand

1. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder af fjernvarme, fjernkøling og varmt brugsvand udstyres med målere til en konkurrencedygtig pris, som nøjagtigt afspejler deres faktiske energiforbrug.
2. Leveres opvarmning, køling eller varmt brugsvand til en bygning fra en central kilde, der betjener flere bygninger, eller fra et fjernvarme- eller fjernkølingssystem, installeres der en måler ved varmeveksleren eller på leveringsstedet.

Artikel 15

Fordelingsmåling og omkostningsfordeling i forbindelse med opvarmning, køling og varmt brugsvand

1. I ejendomme med flere lejligheder og bygninger til flere formål med en central varme- eller central kølekilde eller forsyning fra et fjernvarme- eller fjernkølingssystem skal der installeres individuelle målere, der måler forbruget af opvarmning, køling eller varmt brugsvand for hver bygningsenhed, hvis det er teknisk gennemførligt og omkostnings-effektivt i den forstand, at det står i rimeligt forhold til de potentielle energibesparelser.

Er det ikke teknisk gennemførligt eller omkostningseffektivt at benytte individuelle målere til at måle varmemeforbruget i hver bygningsenhed, anvendes der individuelle varmefordelingsmålere til at måle varmemeforbruget i hver radiator, medmindre den pågældende medlemsstat godtgør, at installationen af sådanne varmefordelingsmålere ikke vil være omkostnings-effektiv. Der kan i disse tilfælde overvejes alternative omkostningseffektive metoder til måling af varmemeforbruget. Hver medlemsstat fastlægger klare generelle kriterier, metoder og procedurer til at fastslå, om der foreligger manglende teknisk gennemførlighed og manglende omkostningseffektivitet, og offentliggør disse.

2. I nye ejendomme med flere lejligheder og i beboelsesdelene af nye bygninger til flere formål, som er udstyret med en central varmekilde til varmt brugsvand eller forsynes fra fjernvarmesystemer, skal der uanset stk. 1, første afsnit, være individuelle målere for varmt brugsvand.

3. Forsynes ejendomme med flere lejligheder eller bygninger til flere formål af fjernvarme eller fjernkøling, eller er egne fælles opvarmnings- eller kølingssystemer til sådanne ejendomme almindelige, sikrer medlemsstaterne indførelse af gennemsigtige, offentligt tilgængelige nationale regler for fordeling af omkostningerne ved opvarmning, køling og forbrug af varmt brugsvand i sådanne ejendomme for at sikre gennemsigtighed og nøjagtighed i opgørelsen af det individuelle forbrug. Sådanne regler skal, når det er relevant, omfatte retningslinjer for metoden til fordeling af omkostningerne ved energi, der anvendes til:

- a) varmt brugsvand
- b) varme fra ejendommens installation og med henblik på opvarmning af fællesarealer, hvis trapper og gange er udstyret med radiatorer
- c) opvarmning eller køling af lejligheder.

*Artikel 16***Fjernaflæsningskrav**

1. Med henblik på artikel 14 og 15 skal nyinstallerede målere og varmemfordelingsmålere være fjernaflæselige anordninger. De betingelser om teknisk gennemførlighed og omkostningseffektivitet, der er fastsat i artikel 15, stk. 1, finder anvendelse.
2. Målere og varmemfordelingsmålere, som ikke kan fjernaflæses, men allerede er blevet installeret, skal gøres fjernaflæselige eller udskiftes med fjernaflæselige anordninger senest den 1. januar 2027, medmindre den pågældende medlemsstat påviser, at dette ikke er omkostningseffektivt.

*Artikel 17***Faktureringsoplysninger for naturgas**

1. Har slutkunderne ikke intelligente målere for naturgas som omhandlet i direktiv 2009/73/EF, sikrer medlemsstaterne, hvis det er teknisk muligt og økonomisk begrundet, at faktureringsoplysningerne for naturgas er pålidelige, nøjagtige og bygger på det faktiske forbrug, jf. bilag VIII, punkt 1.1.

Denne forpligtelse kan opfyldes ved at indføre et system, hvor slutkunderne selv regelmæssigt foretager aflæsningen og underretter energileverandøren om aflæsningerne fra deres måler. Kun i de tilfælde, hvor slutkunden ikke har givet meddelelse om måleraflæsning for en given faktureringsperiode, baseres faktureringen på et anslået forbrug eller en fast takst.

2. De målere, der installeres i overensstemmelse med direktiv 2009/73/EF, skal muliggøre nøjagtig fakturering baseret på faktisk forbrug. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunderne har mulighed for let adgang til supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug, der giver dem mulighed for selv at foretage detaljeret kontrol.

Supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug skal omfatte:

- a) de samlede oplysninger for mindst de foregående tre år eller perioden siden starten på forsyningskontrakten, hvis den er kortere
- b) detaljerede oplysninger om forbrugstidspunktet for en hvilken som helst dag, uge eller måned og et hvilket som helst år.

De oplysninger, der er omhandlet i andet afsnit, litra a), skal svare til de perioder, for hvilke der er fremskaffet hyppige faktureringsoplysninger.

De oplysninger, der er omhandlet i andet afsnit, litra b), stilles til rådighed for slutkunden via internettet eller målergrænsefladen for en periode på mindst de foregående 24 måneder eller perioden siden starten på forsyningskontrakten, hvis den er kortere.

3. Uanset om der er installeret intelligente målere:

- a) skal medlemsstaterne kræve, at i det omfang der foreligger oplysninger om slutkundernes energifakturering og hidtidige forbrug, stilles de på slutkundens anmodning til rådighed for en leverandør af energitjenester, der er udpeget af slutkunden
- b) skal medlemsstaterne sikre, at slutkunderne får mulighed for at vælge elektroniske faktureringsoplysninger og fakturaer, og at de på anmodning modtager en klar og letforståelig redegørelse for, hvordan deres faktura er fremkommet, navnlig hvis fakturaer ikke er baseret på det faktiske forbrug
- c) skal medlemsstaterne sikre, at fakturaen ledsages af relevante oplysninger, der giver slutkunderne en samlet oversigt over de aktuelle energiomkostninger, jf. bilag VIII

- d) kan medlemsstaterne fastsætte, at oplysningerne på disse fakturaer på slutkundens anmodning ikke skal anses for at udgøre en betalingsanmodning. I sådanne tilfælde sikrer medlemsstaterne, at leverandører af energikilder tilbyder fleksible ordninger for faktiske betalinger
- e) skal medlemsstaterne kræve, at oplysninger om og overslag over energiomkostninger rettidigt gives til forbrugerne efter anmodning og i et letforståeligt format, som de kan bruge til at sammenligne aftaler på et ensartet grundlag.

Artikel 18

Fakturerings- og forbrugsoplysninger om opvarmning, køling og varmt brugsvand

1. Er der installeret målere eller varmemfordelingsmålere, sikrer medlemsstaterne, at fakturerings- og forbrugsoplysningerne er pålidelige og nøjagtige og bygger på det faktiske forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere, jf. bilag IX, punkt 1 og 2, for alle slutbrugere.

Med undtagelse af forbrug, der måles ved hjælp af fordelingsmåling på grundlag af varmemfordelingsmålere i henhold til artikel 15, kan denne forpligtelse, hvis det fastsættes af en medlemsstat, opfyldes ved at indføre et system, hvor slutkunden eller slutbrugeren selv regelmæssigt aflæser sin måler og meddeler aflæsningen. Kun hvor slutkunden eller slutbrugeren ikke har givet meddelelse om måler aflæsning for en given faktureringsperiode, baseres faktureringen på et anslået forbrug eller en fast takst.

2. Medlemsstaterne:

- a) kræver, at hvis der foreligger oplysninger om slutbrugernes energifakturering og hidtidige forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere, stilles de på anmodning af slutbrugeren til rådighed for en leverandør af energitjenester, der er udpeget af slutbrugeren
- b) sikrer, at slutkunderne får mulighed for at vælge elektroniske faktureringsoplysninger og fakturaer
- c) sikrer, at der med fakturaen følger klare og letforståelige oplysninger til alle slutbrugere i overensstemmelse med bilag IX, punkt 3
- d) fremmer cybersikkerhed og sikrer beskyttelse af privatlivets fred og databeskyttelse for slutbrugere i overensstemmelse med gældende EU-ret.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at meddelelsen af faktureringsoplysninger på slutkundens anmodning ikke anses for at udgøre en betalingsanmodning. I sådanne tilfælde sørger medlemsstaterne for, at der tilbydes fleksible ordninger for faktiske betalinger.

3. Medlemsstaterne beslutter, hvem der skal være ansvarlig for at give de oplysninger, der er omhandlet i stk. 1 og 2, til slutbrugere uden direkte eller individuel kontrakt med en energileverandør.

Artikel 19

Omkostninger ved adgang til målings- og faktureringsoplysninger for naturgas

Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder gratis modtager alle deres fakturaer for og faktureringsoplysninger om energiforbrug, og at slutkunder har passende og gratis adgang til deres forbrugsoplysninger.

Artikel 20

Omkostninger ved adgang til målings- og faktureringsoplysninger samt forbrugsoplysninger om opvarmning, køling og varmt brugsvand

1. Medlemsstaterne sikrer, at slutbrugere gratis modtager alle deres fakturaer for og faktureringsoplysninger om energiforbrug, og at slutbrugere har passende og gratis adgang til deres forbrugsoplysninger.

2. Uanset denne artikels stk. 1 skal fordelingen af omkostningerne ved faktureringsoplysninger om individuelt forbrug af varme, køling og varmt brugsvand i ejendomme med flere lejligheder og bygninger til flere formål i henhold til artikel 15, udføres på nonprofitbasis. Omkostninger som følge af overdragelsen af denne opgave til en tredjepart, såsom en tjenesteleverandør eller den lokale energileverandør, som omfatter måling og fordeling af samt opgørelse af det faktiske individuelle forbrug i sådanne ejendomme, kan videreføres til slutbrugerne, i det omfang sådanne omkostninger er rimelige.

3. For at sikre rimelige omkostninger ved fordelingsmålingstjenester som omhandlet i stk. 2 kan medlemsstaterne stimulere konkurrencen i denne servicesektor ved at træffe passende foranstaltninger, såsom at anbefale eller på anden måde fremme brug af udbud eller brug af interoperable anordninger og systemer, der gør det lettere at skifte mellem tjenesteleverandører.

KAPITEL IV

FORBRUGEROPLYSNING OG -INDFLYDELSE

Artikel 21

Grundlæggende kontraktlige rettigheder vedrørende opvarmning, køling og varmt brugsvand

1. Med forbehold af Unionens bestemmelser om forbrugerbeskyttelse, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU ⁽⁴²⁾ og Rådets direktiv 93/13/EØF ⁽⁴³⁾, sikrer medlemsstaterne, at slutkunder og, hvis disse nævnes eksplicit, slutbrugere tildeles de i denne artikels stk. 2-9 fastsatte rettigheder.

2. Slutkunder har ret til en kontrakt med deres leverandør, idet der i kontrakten skal angives følgende:

- a) leverandørens navn, adresse og kontaktoplysninger
- b) hvilke ydelser der leveres, og hvilket tjenestekvalitetsniveau der er omfattet
- c) hvilke typer vedligeholdsservice der indgår i kontrakten uden ekstra gebyrer
- d) hvordan aktuel information om gældende tariffer, vedligeholdsgebyrer og pakketilbudsprodukter eller -tjenester kan indhentes
- e) kontraktens løbetid, betingelserne for fornyelse og opsigelse af kontrakten og ydelserne, herunder pakketilbudsprodukter eller -tjenester i forbindelse med disse tjenester, og hvorvidt det er muligt at opsiges kontrakten uden omkostninger
- f) eventuel erstatning eller tilbagebetaling, hvis det i kontrakten fastsatte tjenestekvalitetsniveau ikke overholdes, herunder unøjagtig eller forsinket fakturering
- g) hvordan en procedure til udenretslig bilæggelse af tvister, jf. artikel 22, iværksættes
- h) oplysninger om forbrugerrettigheder, herunder oplysninger om klagebehandling og alle de i dette stykke omhandlede oplysninger, som videreformidles ved fakturering eller via virksomhedens websted på en klar og letforståelig måde, og som indeholder kontaktoplysninger eller link til webstedet for de fælles kontaktpunkter, der er omhandlet i artikel 22, stk. 3 litra e)

⁽⁴²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 64).

⁽⁴³⁾ Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugerftaler (EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29).

- i) kontaktoplysninger, der giver kunden mulighed for at finde frem til relevante one-stop-shopper som omhandlet i artikel 22, stk. 3, litra a).

Leverandørernes vilkår skal være rimelige og skal stilles til rådighed for slutkunderne på forhånd. De oplysninger, der er omhandlet i dette stykke, skal gives inden kontraktens indgåelse eller bekræftelse. Hvis kontrakterne indgås via mellemmand, skal disse oplysninger ligeledes gives inden kontraktens indgåelse.

Slutkunder og slutbrugere skal have et resumé af de vigtigste kontraktbetingelser, herunder priser og tariffer, på en forståelig måde i et præcist og enkelt sprog.

Slutkunder skal have en kopi af kontrakten og klare oplysninger på en gennemsigtig måde om gældende priser og tariffer og om standardvilkår og betingelser for adgang til og brug af tjenester for varme, køling og varmt brugsvand.

Medlemsstaterne beslutter, hvem der skal være ansvarlig for, efter anmodning, på en passende måde og gratis, at give de oplysninger, der er omhandlet i dette stykke, til slutbrugere uden direkte eller individuel kontrakt med en leverandør.

3. Slutkunderne underrettes med et passende varsel, hvis det påtænkes at ændre kontraktbetingelserne. Leverandører giver på en gennemsigtig og forståelig måde deres kunder direkte meddelelse om enhver justering af leveringsprisen og om årsagerne hertil og forudsætningerne herfor samt om justeringens omfang på et passende tidspunkt og senest to uger, eller for så vidt angår husholdningskunder senest én måned, før justeringen træder i kraft. Slutkunder oplyser straks slutbrugere om de nye kontraktbetingelser.

4. Leverandører tilbyder slutkunder et bredt udvalg af betalingsmetoder. Sådanne betalingsmetoder må ikke indebære urimelig forskelsbehandling af kunder. Eventuelle forskelle i gebyrer i forbindelse med betalingsmetoder eller forudbetalingssystemer skal være objektive, ikkeforskelsbehandlende og forholdsmæssige og må i overensstemmelse med artikel 62 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366⁽⁴⁴⁾ ikke overstige de direkte omkostninger, som afholdes af betalingsmodtageren for brug af den pågældende betalingsmetode eller et forudbetalingssystem.

5. I henhold til stk. 4 må husholdningskunder, som har adgang til forudbetalingssystemer, ikke stilles ufordelagtigt som følge af forudbetalingssystemerne.

6. Slutkunder og, hvor det er relevant, slutbrugere skal tilbydes rimelige og gennemsigtige generelle vilkår og betingelser, som skal anføres i et letforståeligt og utvetydigt sprog, og som ikke må indeholde ikkekontraktmæssige hindringer for at udøve kundernes rettigheder såsom overdreven kontraktmæssig dokumentation. Slutbrugere skal efter anmodning gives adgang til disse generelle vilkår og betingelser. Slutkunderne og slutbrugere skal beskyttes mod urimelige eller vildledende salgsmetoder. Slutkunder med et handicap gives alle relevante oplysninger om deres kontrakt med deres leverandør i tilgængelige formater.

7. Slutkunder og slutbrugere har ret til ydelser og klagebehandling af god standard fra deres leverandører. Leverandører skal behandle klager på en enkel, retfærdig og hurtig måde.

8. De kompetente myndigheder sikrer, at de forbrugerbeskyttelsesforanstaltninger, der er fastsat i dette direktiv, håndhæves. De kompetente myndigheder handler uafhængigt af eventuelle markedsinteresser.

9. I tilfælde af en planlagt afbrydelse skal de berørte slutkunder gives passende oplysninger om alternative foranstaltninger i tilstrækkelig god tid i forvejen, senest en måned inden den planlagte afbrydelse og uden ekstra omkostninger.

⁽⁴⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 af 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om ophævelse af direktiv 2007/64/EF (EUT L 337 af 23.12.2015, s. 35).

Artikel 22

Oplysning og bevidstgørelse

1. Medlemsstaterne sikrer i samarbejde med regionale og lokale myndigheder, hvor det er relevant, at oplysninger om tilgængelige foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, individuelle foranstaltninger og økonomiske og juridiske rammer er gennemsigtige, tilgængelige og formidles bredt til alle relevante markedsaktører, f.eks. slutkunder, slutbrugere, forbrugerorganisationer, repræsentanter for civilsamfundet, VE-fællesskaber, borgerenergifællesskaber, lokale og regionale myndigheder, energimyndigheder, udbydere af sociale tjenester, entreprenører, arkitekter, ingeniører, miljørevisorer og eksperter i udførelse af energisyn samt montører af bygningsdele som defineret i artikel 2, nr. 9), i direktiv 2010/31/EU.

2. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger for at fremme og lette en effektiv brug af energi hos slutkunder og slutbrugere. Disse foranstaltninger skal være en del af en national strategi såsom de integrerede nationale energi- og klimaplaner som fastsat i forordning (EU) 2018/1999 eller den langsigtede renoveringsstrategi som fastlagt i henhold til artikel 2a i direktiv 2010/31/EU.

Med henblik på nærværende artikel omfatter disse foranstaltninger en række instrumenter og politikker til fremme af adfærdsændring, f.eks.:

- a) skattemæssige incitamenter
- b) adgang til finansiering, værdikuponer, tilskud eller subsidier
- c) offentligt støttede vurderinger af energiforbrug og målrettede rådgivningstjenester for og støtte til private forbrugere, navnlig personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri
- d) målrettede rådgivningstjenester for SMV'er og mikrovirksomheder
- e) formidling af oplysninger i tilgængelig form for personer med et handicap
- f) forbilledlige projekter
- g) arbejdspladsaktiviteter
- h) uddannelsesaktiviteter
- i) digitale værktøjer
- j) inddragelsesstrategier.

3. Med henblik på denne artikel omfatter de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 2, oprettelsen af gunstige rammer for markedsaktører som dem, der er omhandlet i stk. 1, navnlig med henblik på:

- a) oprettelse af one-stop-shopper eller lignende mekanismer til levering af teknisk, administrativ og finansiel rådgivning og bistand vedrørende energieffektivitet såsom energikontroller for husholdninger, energirenovering af bygninger, information om udskiftning af gamle og ineffektive varmesystemer med moderne og mere effektive apparater og ibrugtagning af vedvarende energi og energilagring i bygninger til slutkunder og slutbrugere, navnlig husholdninger og andre små slutkunder og slutbrugere, herunder SMV'er og mikrovirksomheder
- b) samarbejde med private aktører, der leverer tjenester såsom energisyn og vurderinger af energiforbrug, finansieringsløsninger og gennemførelse af energirenoveringer
- c) kommunikation af omkostningseffektive og letopnåelige ændringer i energianvendelse
- d) formidling af oplysninger om energieffektivitetsforanstaltninger og finansieringsinstrumenter

e) etablering af fælles kontaktpunkter for at give slutkunderne og slutbrugerne alle nødvendige oplysninger om deres rettigheder, gældende ret og de tilgængelige tvistbilæggelsesordninger i tilfælde af tvister. Disse fælles kontaktpunkter kan være en del af et generelt informationspunkt for forbrugere.

4. Med henblik på denne artikel opretter medlemsstaterne i samarbejde med de kompetente myndigheder og, hvor det er relevant, private interessenter særlige one-stop-shopper eller lignende mekanismer med henblik på ydelse af teknisk, administrativ og finansiel rådgivning om energieffektivitet. Disse faciliteter skal:

- a) rådgive med strømlinet information om tekniske og økonomiske muligheder og løsninger til husholdninger, SMV'er, mikrovirksomheder og offentlige organer
- b) yde helhedsorienteret støtte til alle husholdninger med særligt fokus på husholdninger, der er berørt af energifattigdom, og bygninger med den dårligste ydeevne samt akkrediterede virksomheder og montører, som leverer opgraderings-tjenester, tilpasset forskellige boligtyper og geografiske forhold, og yde støtte i de forskellige faser af opgraderings-projektet, herunder for at lette gennemførelsen af minimumsstandarder for energimæssig ydeevne, når en sådan standard er fastsat i en EU-retsakt
- c) rådgive om energiforbrugsadfærd.

5. Særlige one-stop-shop-faciliteter som omhandlet i stk. 4 skal, hvor det er relevant:

- a) give oplysninger om kvalificerede fagfolk inden for energieffektivitet
- b) indsamle typologisk aggregerede data fra energieffektivitetsprojekter, udveksle erfaringer og gøre dem offentligt tilgængelige
- c) koble potentielle projekter sammen med markedsaktører, navnlig mindre lokale projekter.

Med henblik på første afsnit, litra b), bistår Kommissionen medlemsstaterne med at lette udvekslingen af og styrke det grænseoverskridende samarbejde med hensyn til bedste praksis.

6. De one-stop-shopper, der er omhandlet i stk. 4, tilbyder særlige tjenester til personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og personer i lavindkomsthusholdninger.

Kommissionen giver medlemsstaterne retningslinjer for at udvikle disse one-stop-shopper med det mål at skabe en harmoniseret tilgang i hele Unionen. Retningslinjerne skal tilskynde til samarbejde mellem offentlige organer, energimyndigheder og lokalsamfundsbaseerede initiativer.

7. Medlemsstaterne skaber hensigtsmæssige rammer for, at markedsaktørerne kan give passende og målrettet oplysning og rådgivning om energieffektivitet til slutkunder, herunder personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, SMV'er og mikrovirksomheder.

8. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder, slutbrugere, personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, har adgang til enkle, retfærdige, gennemsigtige, uafhængige, virkningsfulde og effektive ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister vedrørende rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i dette direktiv, i kraft af en uafhængig ordning som f.eks. en energiombudsmand eller et forbrugerorgan eller gennem en regulerende myndighed. Hvis slutkunden er en forbruger som omhandlet i definitionen i artikel 4, stk. 1, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU ⁽⁴⁵⁾, skal sådanne ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister opfylde de krav, der er fastsat deri. Ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister, der allerede findes i medlemsstaterne, kan anvendes til dette formål, forudsat at de er lige så effektive.

⁽⁴⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU af 21. maj 2013 om alternativ tvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF (direktiv om ATB på forbrugerområdet) (EUT L 165 af 18.6.2013, s. 63).

Om nødvendigt sikrer medlemsstaterne, at alternative tvistbilæggelsesinstanser samarbejder om at sikre en enkel, retfærdig, gennemsigtig, uafhængig, virkningsfuld og effektiv ordning til udenretslig bilæggelse af tvister i forbindelse med enhver tvist, der hidrører fra produkter eller ydelser, der er knyttet til eller er en del af ethvert produkt eller ydelse, der er omfattet af nærværende direktivs anvendelsesområde.

Det er obligatorisk for virksomheder at deltage i ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister for husholdningskunder, medmindre medlemsstaten over for Kommissionen godtgør, at andre ordninger er tilsvarende effektive.

9. Med forbehold af de grundlæggende principper i medlemsstaternes ejendoms- og lejeret træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for at afvikle reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige hindringer for energieffektivitet hvad angår skæve incitamentfordelinger mellem ejere og lejere eller mellem flere ejere af en bygning eller en bygningsenhed med henblik på at sikre, at disse parter ikke afholder sig fra at investere i større effektivitet, alene fordi de ikke hver især vil få det fulde udbytte, eller fordi der ikke er regler for, hvordan omkostninger og fordele skal fordeles mellem dem.

Foranstaltninger til at afvikle sådanne hindringer kan omfatte tilvejebringelse af incitamenter, ophævelse eller ændring af love eller andre retsforskrifter, vedtagelse af retningslinjer og fortolkende meddelelser, forenkling af administrative procedurer, herunder nationale regler og foranstaltninger, der regulerer beslutningsprocesser i ejendomme med flere ejere, og muligheden for at ty til tredjepartsfinansieringsløsninger. Foranstaltningerne kan kombineres med uddannelse i, specifik oplysning om samt teknisk bistand til energieffektivitet til markedsaktører såsom dem, der er nævnt i stk. 1.

Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger med henblik på at støtte en multilateral dialog blandt relevante partnere såsom lokale og regionale myndigheder, sociale partnere, ejer- og lejerorganisationer, forbrugerorganisationer, energidistributører eller energileverandører i detalledet, ESCO'er, VE-fællesskaber, borgerenergifællesskaber, offentlige myndigheder og myndigheder, med det formål at fremsætte forslag til alment godkendte foranstaltninger, incitamenter og retningslinjer, der er relevante for skæve incitamentsfordelinger mellem ejere og lejere eller blandt ejere af en bygning eller bygningsenhed.

Hver medlemsstat indberetter sådanne hindringer og de foranstaltninger, den har truffet i sin langsigtede renoveringsstrategi, som er oprettet i henhold til artikel 2a i direktiv 2010/31/EU og forordning (EU) 2018/1999.

10. Kommissionen tilskynder til, at oplysninger om god praksis for energieffektivitet og metoder udveksles og udbredes bredt, og yder teknisk bistand til at rette op på fordelingen af incitamenter i medlemsstaterne.

Artikel 23

Energieffektivitetspartnerskaber

1. Senest den 11. oktober 2024 vurderer Kommissionen, om energieffektivitet er omfattet af eksisterende partnerskaber. Hvis vurderingen viser, at energieffektivitet ikke i tilstrækkelig grad er omfattet af eksisterende partnerskaber, etablerer Kommissionen sektorspecifikke energieffektivitetspartnerskaber på EU-plan med underpartnerskaber pr. manglende sektor ved at samle centrale interessenter, herunder sociale partnere, i bl.a. IKT-sektoren, transportsektoren, den finansielle sektor og byggesektoren på en inklusiv og repræsentativ måde.

Hvis der oprettes et partnerskab, udpeger Kommissionen, hvor det er relevant, en formand for hvert sektorspecifikt EU-energieffektivitetspartnerskab.

2. De partnerskaber, der er omhandlet i stk. 1, har til formål at fremme klima- og energiomstillingsdialoger mellem de relevante aktører og tilskynde sektorerne til at udarbejde køreplaner for energieffektivitet med henblik på at kortlægge tilgængelige foranstaltninger og teknologiske muligheder for at opnå energibesparelser, forberede sig på vedvarende energi og dekarbonisere sektorerne.

Sådanne køreplaner vil yde et værdifuldt bidrag til at bistå sektorerne med at planlægge de investeringer, der er nødvendige for at nå målene i dette direktiv og forordning (EU) 2021/1119, og letter det grænseoverskridende samarbejde mellem aktører for at styrke det indre marked.

Artikel 24

Styrkelse og beskyttelse af sårbare kunder og afhjælpning af energifattigdom

1. Uden at det berører deres nationale økonomiske og sociale politikker og deres forpligtelser i henhold til EU-retten, træffer medlemsstaterne passende foranstaltninger for at styrke og beskytte personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusstande og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri.

Ved definitionen af begrebet sårbare kunder i henhold til artikel 3, stk. 3, i direktiv 2009/73/EF og artikel 28, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944 tager medlemsstaterne slutbrugerne i betragtning.

2. Uden at det berører deres nationale økonomiske og sociale politikker og deres forpligtelser i henhold til EU-retten, gennemfører medlemsstaterne foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten og dertil knyttede forbruger- eller informationsforanstaltninger, navnlig dem, der er omhandlet i dette direktivs artikel 8, stk. 3, og artikel 22, som en prioritet blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusstande og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, for at afhjælpe energifattigdom. Overvågning af og rapportering om disse foranstaltninger foretages inden for rammerne af de eksisterende rapporteringskrav, der er fastsat i artikel 24 i forordning (EU) 2018/1999.

3. For at støtte personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusstande og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, skal medlemsstaterne, hvor det er relevant:

- a) gennemføre foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten for at afbøde de fordelingsmæssige virkninger af andre politikker og foranstaltninger, f.eks. beskatningsforanstaltninger, der gennemføres i overensstemmelse med dette direktivs artikel 10, eller anvendelse af emissionshandel i bygnings- og transportsektoren i overensstemmelse med direktiv 2003/87/EF
- b) bedst muligt gøre brug af de offentlige midler, der er til rådighed på EU-plan og nationalt plan, herunder, hvor det er relevant, det finansielle bidrag, som medlemsstater modtager fra den sociale klimafond i henhold til artikel 9 og 14 i forordning (EU) 2023/955, og indtægter fra kvoteauktioner fra emissionshandel i medfør af EU ETS i overensstemmelse med direktiv 2003/87/EF til investeringer i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten som prioriterede aktioner
- c) foretage tidlige, fremtidsorienterede investeringer i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, før de fordelingsmæssige virkninger af andre politikker og foranstaltninger får gennemslagskraft
- d) fremme teknisk bistand og indføre støttefinansiering og finansielle redskaber såsom ordninger via regning, lokal reserve til imødegåelse af tab på udlån, garantifonde, midler til gennemgribende renoveringer og renoveringer med et mindstemål af energigevinster
- e) fremme teknisk bistand til sociale aktører for at fremme sårbare kunders aktive engagement på energimarkedet og gunstige ændringer i deres energiforbrugsadfærd
- f) sikre adgang til finansiering, tilskud eller subsidier på betingelse af, at der opnås et mindstemål af energigevinster, og dermed lette adgang til prisoverkommelige banklån eller særlige kreditlinjer.

4. Medlemsstaterne opretter et netværk af eksperter fra forskellige sektorer såsom sundhedssektoren, byggesektoren og den sociale sektor eller overdrager opgaven til et eksisterende netværk med henblik på at opstille strategier til støtte for lokale og nationale beslutningstagere i gennemførelsen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, teknisk bistand og finansielle redskaber, der har til formål at afhjælpe energifattigdommen. Medlemsstaterne bestræber sig på at sikre, at sammensætningen af netværket af eksperter sikrer balance mellem kønnene og afspejler alle personers perspektiver.

Medlemsstaterne kan give netværket af eksperter til opgave at tilbyde rådgivning om:

- a) nationale definitioner, indikatorer og kriterier for energifattigdom, energifattige personer og konceptet sårbare kunder inklusive slutbrugere
- b) udvikling eller forbedring af relevante indikatorer og datasæt vedrørende energifattighedsproblemet, som bør anvendes, og der bør rapporteres om
- c) metoder og foranstaltninger til at sikre overkommelige leveomkostninger, fremme af boligernes omkostningsneutralitet eller metoder til at sikre, at offentlig finansiering, der investeres i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, gavner både ejere og lejere af bygninger og bygningsenheder, navnlig hvad angår personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthushold og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri
- d) foranstaltninger til at forebygge eller afhjælpe situationer, hvor bestemte grupper er mere berørt eller i større risiko for at blive berørt af energifattigdom eller er mere udsatte over for de ugunstige virkninger af energifattigdom såsom på grundlag af deres indkomst, køn, sundhedstilstand eller tilhørsforhold til en minoritetsgruppe og demografi.

KAPITEL V

EFFEKTIVITET I ENERGIFORSYNINGEN

Artikel 25

Opvarmning og køling – vurdering og planlægning

1. Hver medlemsstat forelægger en omfattende vurdering af opvarmning og køling for Kommissionen som led i sin integrerede nationale energi- og klimaplan og ajourføringerne heraf i henhold til forordning (EU) 2018/1999. Denne omfattende vurdering skal indeholde de oplysninger, der er anført i bilag X til dette direktiv, og skal ledsages af den vurdering, der foretages i medfør af artikel 15, stk. 7, i direktiv (EU) 2018/2001.
2. Medlemsstaterne sikrer, at interessenter, der berøres af den omfattende vurdering, der er omhandlet i stk. 1, gives mulighed for at deltage i udarbejdelsen af planerne for opvarmning og køling, den omfattende vurdering samt politikker og foranstaltninger, samtidig med at det sikres, at de kompetente myndigheder ikke videregiver eller offentliggør handels- og forretningshemmeligheder, der er blevet identificeret som sådan.
3. Med henblik på den omfattende vurdering, der er omhandlet i stk. 1, gennemfører medlemsstaterne en cost-benefit-analyse for deres land på grundlag af klimatiske forhold, økonomisk gennemførlighed og teknisk egnethed. Cost-benefit-analysen skal kunne lette identifikationen af de mest ressource- og omkostningseffektive løsninger med henblik på at opfylde varme- og kølebehovene under hensyntagen til princippet om energieffektivitet først. Cost-benefit-analysen kan være en del af en miljøvurdering i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF ⁽⁴⁶⁾.

Medlemsstaterne udpeger de kompetente myndigheder, der er ansvarlige for at udføre cost-benefit-analyserne, forelægger de detaljerede metoder og antagelser i henhold til bilag XI og fastlægger og offentliggør procedurerne for den økonomiske analyse.

4. Identificerer den omfattende vurdering, der er omhandlet i denne artikels stk. 1, og analysen, der er omhandlet i denne artikels stk. 3, et potentiale for anvendelse af højeffektiv kraftvarmeproduktion og/eller effektiv fjernvarme og fjernkøling fra spildvarme, hvor fordelene er større end omkostningerne, træffer medlemsstaterne passende foranstaltninger for at udvikle en effektiv fjernvarme- og fjernkøleinfrastruktur, tilskynde til udvikling af anlæg til udnyttelse af spildvarme, herunder i industrisektoren og/eller åbne for udvikling af højeffektiv kraftvarmeproduktion og anvendelse af opvarmning og køling fra spildvarme og vedvarende energikilder i overensstemmelse med denne artikels stk. 1 og artikel 26, stk. 7 og 9.

⁽⁴⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet (EFT L 197 af 21.7.2001, s. 30).

Identificerer den omfattende vurdering, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 1 og analysen, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 3, ikke et potentiale, hvis fordele er større end omkostningerne, herunder de administrative omkostninger ved at gennemføre den cost-benefit-analyse, der er omhandlet i artikel 26, stk. 7, kan den pågældende medlemsstat sammen med de lokale og regionale myndigheder, hvis det er relevant, fritage anlæg for kravene i nærværende artikels stk. 1 og 3.

5. Medlemsstaterne vedtager politikker og foranstaltninger, hvormed det sikres, at potentialet ifølge de omfattende vurderinger, som foretages i henhold til denne artikels stk. 1, virkeliggøres. Disse politikker og foranstaltninger skal mindst omfatte de elementer, der er anført i bilag X. Hver medlemsstat meddeler disse politikker og foranstaltninger som led i ajourføringen af sine integrerede nationale energi- og klimaplaner, der forelægges i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, sin efterfølgende integrerede nationale energi- og klimaplan, der meddeles i medfør af artikel 3 og 7-12 i nævnte forordning, og de relevante nationale energi- og klimastatusrapporter, der forelægges i henhold til nævnte forordning.

6. Medlemsstaterne skal sikre, at de regionale og lokale myndigheder udarbejder lokale varme- og køleplaner – som minimum i kommuner med et samlet indbyggertal på over 45 000. Disse planer bør som minimum:

- a) være baseret på oplysningerne og dataene i de omfattende vurderinger, der er foretaget i henhold til stk. 1, og anslå og kortlægge potentialet for at øge dels energieffektiviteten, herunder gennem lavtemperatur-fjernvarmeberedskab, højeffektiv kraftvarmeproduktion, og genvinding af spildvarme, og dels vedvarende energi til opvarmning og køling i det pågældende område
- b) overholde princippet om energieffektivitet først
- c) indeholde en strategi for udnyttelse af det afdækkede potentiale i henhold til litra a)
- d) udarbejdes under medvirken af alle relevante regionale eller lokale interessenter, og sikre den brede offentligheds deltagelse, herunder operatører af lokal energiinfrastruktur
- e) tage hensyn til den relevante eksisterende energiinfrastruktur
- f) tage hensyn til lokalsamfundenes og talrige lokale eller regionale administrative enheders eller regioners fælles behov
- g) vurdere betydningen af energifællesskaber og andre forbrugerledede initiativer, der aktivt kan bidrage til gennemførelse af lokale varme- og køleprojekter
- h) omfatte en analyse af varme- og køleapparater i lokale bygningsmasser, som tager hensyn til det områdespecifikke potentiale for energieffektivitetsforanstaltninger og håndterer bygninger med den dårligste ydeevne og sårbare husholdningers behov
- i) vurdere mulighederne for finansiering af gennemførelsen af politikker og foranstaltninger og identificere finansielle mekanismer, der giver forbrugere mulighed for at skifte til opvarmning og køling ved hjælp af vedvarende energikilder
- j) omfatte en forløbskurve med henblik på opnåelse af planens mål i overensstemmelse med klimaneutralitet og overvågning af fremskridtene med hensyn til gennemførelsen af de udpegede politikker og foranstaltninger
- k) sigte mod at udskifte gamle og ineffektive varme- og køleapparater i offentlige organer med højeffektive alternativer med det formål at udfase fossile brændsler
- l) vurdere mulige synergier med planerne hos regionale eller lokale myndigheder i naboområder for at tilskynde til fælles investeringer og omkostningseffektivitet.

Medlemsstaterne sikrer, at alle relevante parter, herunder offentlige og relevante private interessenter, gives lejlighed til at deltage i udarbejdelsen af planerne for opvarmning og køling, den omfattende vurdering, der er omhandlet i stk. 1, samt de politikker og foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 5.

Til dette formål udarbejder medlemsstaterne anbefalinger, der støtter de regionale og lokale myndigheders gennemførelse af politikker og foranstaltninger inden for energieffektiv opvarmning og køling, der er baseret på vedvarende energi, på regionalt og lokalt plan ved at udnytte det afdækkede potentiale. Medlemsstaterne støtter i videst muligt omfang de regionale og lokale myndigheder med alle midler, herunder finansiel støtte og tekniske støtteordninger. Medlemsstaterne sikrer, at varme- og køleplaner er i overensstemmelse med andre lokale klima-, energi- og miljøplanlægningskrav for at undgå administrative byrder for lokale og regionale myndigheder og tilskynde til en effektiv gennemførelse af planerne.

Lokale varme- og køleplaner kan gennemføres i fællesskab af en gruppe af flere lokale myndigheder i naboerområder, forudsat at den geografiske og administrative kontekst samt opvarmnings- og kølingsinfrastrukturen er hensigtsmæssig.

Lokale varme- og køleplaner vurderes af en kompetent myndighed, og efterfølges om nødvendigt af passende gennemførelsesforanstaltninger.

Artikel 26

Varme- og køleforsyning

1. For at sikre et mere effektivt forbrug af primærenergi og øge andelen af vedvarende energi i den varme- og køleforsyning, der tilføres nettet, skal et effektivt fjernvarme- og fjernkølingssystem opfylde følgende kriterier:

- a) indtil den 31. december 2027 et system, der anvender mindst 50 % vedvarende energi, 50 % spildvarme, 75 % kraftvarme eller 50 % af en kombination af energi og varme af den nævnte art
- b) fra den 1. januar 2028 et system, der anvender mindst 50 % vedvarende energi, 50 % spildvarme, 50 % vedvarende energi og spildvarme, 80 % højeffektiv kraftvarme eller mindst en kombination af denne type termisk energi, der tilføres nettet, hvor andelen af vedvarende energi udgør mindst 5 %, og den samlede andel af vedvarende energi, spildvarme eller højeffektiv kraftvarme udgør mindst 50 %
- c) fra den 1. januar 2035 et system, der anvender mindst 50 % vedvarende energi, 50 % spildvarme eller 50 % vedvarende energi og spildvarme, eller et system, hvor den samlede andel af vedvarende energi, spildvarme eller højeffektiv kraftvarme udgør mindst 80 %, og den samlede andel af vedvarende energi eller spildvarme derudover udgør mindst 35 %
- d) fra den 1. januar 2040 et system, der anvender mindst 75 % vedvarende energi, 75 % spildvarme eller 75 % vedvarende energi og spildvarme, eller et system, som anvender mindst 95 % vedvarende energi, spildvarme og højeffektiv kraftvarme, og den samlede andel af vedvarende energi eller spildvarme derudover udgør mindst 35 %
- e) fra den 1. januar 2045 et system, der anvender mindst 75 % vedvarende energi, 75 % spildvarme eller 75 % vedvarende energi og spildvarme
- f) fra den 1. januar 2050 et system, der udelukkende anvender vedvarende energi, udelukkende spildvarme eller udelukkende en kombination af vedvarende energi og spildvarme.

2. Medlemsstaterne kan også som alternativ til kriterierne i denne artikels stk. 1 vælge et kriterium for bæredygtighedspræstation på grundlag af mængden af drivhusgasemissioner fra fjernvarme- og fjernkølingssystemet pr. varme- eller kuldeenhed, der leveres til kunderne, under hensyntagen til de foranstaltninger, der er gennemført for at opfylde forpligtelsen i henhold til artikel 24, stk. 4, i direktiv (EU) 2018/2001. Ved valget af nævnte kriterier har et effektivt fjernvarme- og fjernkølingssystem maksimalt følgende mængde drivhusgasemissioner pr. varme- eller kuldeenhed til kunderne:

- a) indtil den 31. december 2025: 200 g/kWh
- b) fra den 1. januar 2026: 150 g/kWh
- c) fra den 1. januar 2035: 100 g/kWh
- d) fra den 1. januar 2045: 50 g/kWh
- e) fra den 1. januar 2050: 0 g/kWh.

3. Medlemsstaterne kan vælge at anvende kriterierne for drivhusgasemissioner pr. varme- eller kuldeenhed for en given periode som omhandlet i denne artikels stk. 2, litra a)-e). Hvis de vælger dette, meddeler de Kommissionen dette senest den 11. januar 2024 for den periode, der er omhandlet i denne artikels stk. 2, litra a), og mindst seks måneder før begyndelsen af de relevante perioder, der er omhandlet i denne artikels stk. 2, litra b)-e). En sådan meddelelse skal omfatte de foranstaltninger, der er gennemført for at opfylde forpligtelsen i henhold til artikel 24, stk. 4, i direktiv (EU) 2018/2001, hvis de ikke allerede er blevet meddelt i den seneste ajourføring af deres nationale energi- og klimaplan.

4. For at et fjernvarme- og fjernkølingssystem opfylder betingelserne for at være effektivt sikrer medlemsstaterne, at fjernvarme- og fjernkølingssystemet, hvis det opføres eller dets forsyningsenheder får foretaget en omfattende renovering, opfylder de kriterier i stk. 1 eller 2, der finder anvendelse på det tidspunkt, hvor systemet idrættes eller fortsætter driften efter renoveringen. Medlemsstaterne sikrer desuden, at der ved opførelse af et fjernvarme- og fjernkølingssystem eller omfattende renovering af dets forsyningsenheder:

- a) ikke sker en stigning i anvendelsen af andre fossile brændsler end naturgas i eksisterende varmekilder sammenholdt med det gennemsnitlige årlige forbrug i de foregående tre kalenderår med fuld drift forud for renoveringen, og
- b) at eventuelle nye varmekilder i dette system ikke anvender andre fossile brændsler end naturgas, hvis det opføres eller der foretages en omfattende renovering heraf indtil 2030.

5. Medlemsstaterne sikrer, at operatører af alle eksisterende fjernvarme- og fjernkølingssystemer med en samlet varme- og kuldeproduktion på mere end 5 MW, som ikke opfylder kriterierne i stk. 1, litra b)-e), fra den 1. januar 2025 og derefter hvert femte år udarbejder en plan for at sikre et mere effektivt forbrug af primærenergi, for at reducere distributionstab og for at øge andelen af vedvarende energi i varme- og køleforsyningen. Planen skal omfatte foranstaltninger til at opfylde kriterierne i stk. 1, litra b)-e), og den kræver godkendelse af den kompetente myndighed.

6. Medlemsstaterne sikrer, at datacentre med en samlet nominel energitilførsel på mere end 1 MW udnytter spildvarmen eller andre former for genvinding af spildvarme, medmindre de kan påvise, at det ikke er teknisk eller økonomisk gennemførligt i henhold til den vurdering, der er omhandlet i stk. 7.

7. Medlemsstaterne sikrer med henblik på at vurdere den økonomiske gennemførlighed af at øge energieffektiviteten i varme- og køleforsyningen, at der gennemføres en cost-benefit-analyse på anlægsniveau i overensstemmelse med bilag XI, hvis de nedennævnte anlæg planlægges opført eller får foretaget en omfattende renovering:

- a) et termisk kraftværk med en gennemsnitlig årlig samlet energitilførsel på mere end 10 MW for at vurdere omkostningerne og fordelene ved at sikre anlæggets drift som et højeffektivt kraftvarmeværk
- b) et industrianlæg med en gennemsnitlig årlig samlet energitilførsel på mere end 8 MW for at vurdere udnyttelsen af spildvarmen på og uden for lokaliteten
- c) en servicefacilitet med en årlig gennemsnitlig samlet energitilførsel på mere end 7 MW, f.eks. spildevandsrensningsanlæg og LNG-anlæg, for at vurdere udnyttelsen af spildvarme på og uden for lokaliteten
- d) et datacenter med en samlet nominel energitilførsel på mere end 1 MW for at vurdere cost-benefit-analysen, herunder, men ikke begrænset til, teknisk gennemførlighed, omkostningseffektivitet, og virkningerne på energieffektiviteten og den lokale efterspørgsel efter varme, herunder sæsonudsving, ved at udnytte spildvarmen til at dække en økonomisk begrundet efterspørgsel og dette anlægs tilslutning til et fjernvarmenet eller et effektivt/VE-baseret fjernkølingssystem eller andre former for genvinding af spildvarme.

Den analyse, der er omhandlet i første afsnit, litra d), skal omfatte kølesystemløsninger, der gør det muligt at fjerne eller opfange spildvarmen på et nyttigt temperaturniveau med minimale supplerende energitilførsler.

Medlemsstaterne tilsigter at fjerne hindringer for udnyttelsen af spildvarme og yde støtte til anvendelsen af spildvarme, hvis anlæggene planlægges opført eller renoveret.

Installationen af udstyr til opsamling af kuldioxid produceret af et fyringsanlæg med henblik på at lagre det geologisk som fastsat i direktiv 2009/31/EF anses ikke for at være renovering i henhold til dette stykkes litra b) og c).

Medlemsstaterne stiller krav om, at cost-benefit-analysen gennemføres i samarbejde med de virksomheder, der har ansvaret for driften af faciliteten.

8. Medlemsstaterne kan fritage følgende for kravene i stk. 7:

- a) elproduktionsanlæg til spids- og reservelast, der efter planen skal være i drift mindre end 1 500 driftstimer om året som rullende gennemsnit over en femårsperiode, på baggrund af en verifikationsprocedure fastlagt af medlemsstaterne, der skal sikre, at dette fritagelseskriterium opfyldes
- b) anlæg, der skal placeres tæt på en geologisk lagringslokalitet med godkendelse i henhold til direktiv 2009/31/EF
- c) datacentre, hvis spildvarme anvendes eller vil blive anvendt i et fjernvarmenet eller direkte til rumopvarmning, varmt brugsvand eller andre anvendelser i den bygning eller gruppe af bygninger eller faciliteter, hvori de er beliggende.

Medlemsstaterne kan også fastsætte tærskelværdier udtrykt som mængden af tilgængelig nyttig spildvarme, efterspørgslen efter varme eller afstandene mellem industrianlæggene og fjernvarmenettene for at fritage individuelle anlæg fra stk. 7, litra c) og d).

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om fritagelser vedtaget i medfør af nærværende stykke.

9. Medlemsstaterne vedtager bevillingskriterier som omhandlet i artikel 8 i direktiv (EU) 2019/944 eller tilsvarende tilladelseskriterier for at:

- a) tage hensyn til resultatet af den omfattende vurdering, der er omhandlet i artikel 25, stk. 1
- b) sikre, at kravene i fastlagt i stk. 7 opfyldes
- c) tage hensyn til resultatet af den cost-benefit-analyse, der er omhandlet i stk. 7.

10. Medlemsstaterne kan fritage individuelle anlæg for i henhold til bevillingskriterierne eller tilsvarende tilladelseskriterier, der er omhandlet i stk. 9, at skulle gennemføre de muligheder, hvis fordele er større end omkostningerne, hvis dette af retlige, ejendomsretlige eller finansielle grunde er strengt nødvendigt. I disse tilfælde fremsender den berørte medlemsstat en begrundet afgørelse til Kommissionen senest tre måneder efter den dato, hvor den traf denne afgørelse. Kommissionen kan afgive udtalelse om afgørelsen inden for tre måneder efter modtagelsen heraf.

11. Denne artikels stk. 7, 8, 9 og 10 finder anvendelse på anlæg, der omfattes af direktiv 2010/75/EU, uden at det berører kravene fastlagt i nævnte direktiv.

12. Medlemsstaterne indsamler oplysninger om cost-benefit-analyser, der er foretaget i overensstemmelse med stk. 7, litra a)-d). Disse oplysninger bør som minimum indeholde data om tilgængelige varmemforsyningsmængder og temperatur, antal planlagte driftstimer pr. år og lokaliteternes geografiske beliggenhed. Disse data offentliggøres under behørig hensyntagen til deres potentielle følsomhed.

13. Medlemsstaterne sikrer, at oprindelsen af elektricitet produceret ved højeffektiv kraftvarmeproduktion kan garanteres ved hjælp af objektive, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende kriterier, som hver medlemsstat fastsætter på grundlag af de harmoniserede referenceværdier for effektiviteten, der er nævnt i bilag III, litra d). De sikrer, at denne oprindelsesgaranti opfylder de krav, der er fastlagt i bilag XII, og mindst indeholder de oplysninger, der er anført i bilag XII. Medlemsstaterne anerkender gensidigt hinandens oprindelsesgarantier, udelukkende som bevis for de i dette stykke

omhandlede oplysninger. En eventuel afvisning af at anerkende en oprindelsesgaranti som et sådant bevis – særlig af grunde, der vedrører forebyggelse af svig – skal bygge på objektive, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende kriterier. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om en sådan afvisning og angiver en begrundelse for den. Hvis en medlemsstat afviser at anerkende en oprindelsesgaranti, kan Kommissionen træffe afgørelse om at tvinge den pågældende medlemsstat til at anerkende den, navnlig under hensyn til objektive, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende kriterier, som ligger til grund for anerkendelsen.

14. Medlemsstaterne sikrer, at det er en forudsætning for eventuel støtte til kraftvarmeproduktion, at elproduktionen foregår på højeffektive kraftvarmewærker, og at spildvarmen faktisk udnyttes til at opnå primærenergibesparelser. Statsstøttere reglerne finder anvendelse på offentlig støtte til kraftvarmeproduktion og til fjernvarmeproduktion og -net, hvor det er relevant.

Artikel 27

Energiomformning, -transmission og -distribution

1. Nationale energireguleringsmyndigheder anvender under udførelsen af de reguleringsopgaver, der er fastsat i direktiv 2009/73/EF og (EU) 2019/944, princippet om energieffektivitet først i henhold til nærværende direktivs artikel 3 i deres beslutninger vedrørende driften af gas- og elinfrastrukturen, herunder deres beslutninger om nettariffer. Ud over princippet om energieffektivitet først kan de nationale energireguleringsmyndigheder tage hensyn til omkostningseffektivitet, systemeffektivitet, forsynings sikkerhed og markedsintegration, samtidig med at Unionens klimamål og bæredygtighed som fastsat i artikel 18 i forordning (EU) 2019/943 og i artikel 13 i forordning (EF) nr. 715/2009 sikres.

2. Medlemsstaterne sikrer, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne for gas og elektricitet anvender princippet om energieffektivitet først i overensstemmelse med dette direktivs artikel 3 i forbindelse med deres netplanlægning, netudvikling og investeringsbeslutninger. De nationale regulerende myndigheder eller andre udpegede nationale myndigheder kontrollerer, at de metoder, som transmissionssystemoperatørerne og distributionssystemoperatørerne anvender, vurderer alternativer i cost-benefit-analysen og tager hensyn til de generelle fordele af energieffektivitetsløsninger, fleksibilitet på efterspørgselssiden og investeringer i aktiver, der bidrager til at afbøde klimaændringer. De nationale regulerende myndigheder og andre udpegede nationale myndigheder kontrollerer også transmissionssystemoperatørernes eller distributionssystemoperatørernes gennemførelse af princippet om energieffektivitet først, når de godkender, kontrollerer eller overvåger deres projekter og netudviklingsplaner i henhold til artikel 22 i direktiv 2009/73/EF og artikel 32, stk. 3, og artikel 51 i direktiv (EU) 2019/944. De nationale regulerende myndigheder kan fastsætte metoder og retningslinjer for, hvordan alternativer kan vurderes i cost-benefit-analysen i tæt samarbejde med transmissionssystemoperatørerne og distributionssystemoperatørerne, der kan dele vigtig teknisk ekspertise.

3. Medlemsstaterne sikrer, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne overvåger og opgør det samlede nettab og, hvis det er teknisk og finansielt muligt, optimerer nettene og forbedrer neteffektiviteten. Transmissions- og distributionssystemoperatørerne indberetter disse foranstaltninger og de forventede energibesparelser gennem reduktion af nettab til den nationale energireguleringsmyndighed. Medlemsstaterne sikrer, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne vurderer foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten i forhold til deres eksisterende transmissions- eller distributionssystemer for gas eller elektricitet og forbedrer energieffektiviteten i forbindelse med udformningen og driften af infrastrukturen, navnlig med hensyn til udbygningen af intelligente net. Medlemsstaterne tilskynder transmissions- og distributionssystemoperatørerne til at udvikle innovative løsninger for at forbedre energieffektiviteten i eksisterende og fremtidige systemer med incitamentsbaserede regler i overensstemmelse med tarifprincipperne i artikel 18 i forordning (EU) 2019/943 og artikel 13 i forordning (EF) nr. 715/2009.

4. De nationale energireguleringsmyndigheder medtager et særligt afsnit om de fremskridt, der er gjort med hensyn til at forbedre energieffektiviteten i relation til driften af gas- og elinfrastrukturen, i den årsrapport, der udarbejdes i henhold til artikel 41 i direktiv 2009/73/EF og i henhold til artikel 59, stk. 1, litra i), i direktiv (EU) 2019/944. I disse rapporter forelægger de nationale energireguleringsmyndigheder en vurdering af den samlede effektivitet i forbindelse med driften af gas- og elinfrastrukturen, transmissions- og distributionssystemoperatørernes gennemførte foranstaltninger, og fremsætter, hvor det er relevant, anbefalinger til, hvordan energieffektiviteten kan forbedres, herunder omkostningseffektive alternativer, der reducerer spidsbelastninger og det samlede elforbrug.

5. For så vidt angår el sikrer medlemsstaterne, at netregulering og nettariffer opfylder kriterierne i bilag XIII under hensyntagen til de netregler og -retningslinjer, der er udarbejdet i henhold til forordning (EU) 2019/943, og forpligtelsen i artikel 59, stk. 7, litra a), i direktiv (EU) 2019/944 for at gøre det muligt at gennemføre nødvendige investeringer i nettene på en måde, der sikrer nettenes levedygtighed.
6. Medlemsstaterne kan tillade, at der ved netbunden energitransmission og -distribution indføres komponenter i ordninger og tarifstrukturer med et socialt sigte, såfremt eventuelle forstyrrende effekter på transmissions- og distributions-systemet begrænses mest muligt og ikke er ude af proportioner med det sociale sigte.
7. De nationale regulerende myndigheder sørger for at fjerne incitamenter i transmissions- og distributionstarifferne, der er skadelige for energieffektiviteten af produktionen, transmissionen, distributionen og forsyningen af elektricitet og gas. Medlemsstaterne sikrer effektivitet i udformningen af infrastrukturen og driften af den eksisterende infrastruktur i overensstemmelse med forordning (EU) 2019/943, og at tariffærne giver mulighed for en efterspørgselsreaktion.
8. Transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører skal opfylde bilag XIV.
9. I relevante tilfælde kan de nationale regulerende myndigheder kræve, at transmissionssystemoperatører og distributionsystemoperatører tilskynder til placering af højeffektiv kraftvarmeproduktion tæt på områder med efterspørgsel efter varme ved at nedsætte tilslutningsafgifterne og afgifterne ved brug af systemet.
10. Medlemsstaterne kan tillade, at producenter af el fra højeffektiv kraftvarmeproduktion, der ønsker tilslutning til elforsyningsnettet, sender tilslutningsarbejdet i udbud.
11. Ved indberetning i henhold til direktiv 2010/75/EU og med forbehold af nævnte direktivs artikel 9, stk. 2, overvejer medlemsstaterne at medtage oplysninger om energieffektivitetsniveauer for anlæg, der foretager forbrænding af brændsler med en samlet nominel indfyret termisk effekt på 50 MW eller derover i lyset af de relevante bedste tilgængelige teknikker, der er udviklet i medfør af direktiv 2010/75/EU.

KAPITEL VI

HORISONTALE BESTEMMELSER

Artikel 28

Tilgængelighed af kvalifikations-, akkrediterings- og certificeringsordninger

1. Medlemsstaterne etablerer et netværk, der sikrer et passende kompetenceniveau inden for energieffektivitetsrelaterede erhverv, svarende til markedets behov. Medlemsstaterne sikrer i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, at certificeringsordninger eller tilsvarende kvalifikationsordninger, herunder om nødvendigt passende uddannelsesprogrammer, står til rådighed for energieffektivitetsrelaterede erhverv, herunder leverandører af energitjenester, leverandører af energisyn, ansvarlige for energistyringen, uafhængige eksperter, montører af bygningsdele, jf. direktiv 2010/31/EU, og udbydere af integrerede renoveringsarbejder, og at de er pålidelige og bidrager til de nationale energieffektivitetsmål og Unionens overordnede dekarboniseringsmål.

Medlemsstaterne sikrer, at udbydere af certificeringsordninger eller tilsvarende kvalifikationsordninger, herunder om nødvendigt passende uddannelsesprogrammer, er akkrediteret i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 ⁽⁴⁷⁾ eller godkendt i overensstemmelse med konvergerende national lovgivning eller nationale standarder.

⁽⁴⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 af 9. juli 2008 om kravene til akkreditering og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 339/93 (EUT L 218 af 13.8.2008, s. 30).

2. Medlemsstaterne fremmer deltagelse i certificerings- og uddannelsesprogrammer for at sikre et passende kompetenceniveau inden for erhverv, der beskæftiger sig med energieffektivitet, svarende til markedets behov.

3. Senest den 11. oktober 2024 skal Kommissionen:

- a) i samarbejde med en gruppe eksperter udpeget af medlemsstaterne etablere en ramme for eller udforme en kampagne for at få flere til at vælge erhverv, der beskæftiger sig med energieffektivitet, samtidig med at princippet om ikkeforskelsbehandling respekteres
- b) vurdere gennemførligheden af at oprette en fælles adgangsplatform, idet der gøres brug af eksisterende initiativer, hvor det er muligt, med henblik på at yde støtte til medlemsstaterne i forbindelse med iværksættelsen af deres foranstaltninger til at sikre det passende niveau af kvalificerede fagfolk, der er nødvendigt for at følge med fremskridtene inden for energieffektivitet, med henblik på at nå Unionens klima- og energimål. Platformen skal samle eksperter fra medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner, den akademiske verden og andre relevante interessenter for at styrke og fremme bedste praksis inden for kvalifikationsordninger og uddannelsesprogrammer med henblik på at sikre flere fagfolk inden for energieffektivitet samt omskoling eller opkvalificering af eksisterende fagfolk med henblik på at opfylde markedets behov.

4. Medlemsstaterne sikrer, at der i nationale certificerings- eller tilsvarende kvalifikationsordninger, herunder om nødvendigt uddannelsesprogrammer, tages hensyn til eksisterende europæiske eller internationale standarder for energieffektivitet.

5. Medlemsstaterne offentliggør de i stk. 1 omhandlede certificeringsordninger, tilsvarende kvalifikationsordninger eller passende uddannelsesprogrammer og samarbejder indbyrdes og med Kommissionen om sammenligning og anerkendelse af ordningerne.

Medlemsstaterne træffer i overensstemmelse med artikel 29, stk. 1, passende foranstaltninger for at gøre forbrugerne opmærksom på, at ordningerne er til rådighed.

6. Senest den 31. december 2024 og mindst hvert fjerde år derefter vurderer medlemsstaterne, om ordningerne sikrer det nødvendige kompetenceniveau og lige adgang for alle i overensstemmelse med princippet om ikkeforskelsbehandling for leverandører af energitjenester, eksperter i udførelse af energisyn, ansvarlige for energistyringen, uafhængige eksperter, montører af bygningsdele, jf. direktiv 2010/31/EU, og udbydere af integrerede renoveringsarbejder. Medlemsstaterne vurderer også kløften mellem tilgængelige og efterspurgte fagfolk. Medlemsstaterne gør vurderingen og anbefalingerne på grundlag heraf offentligt tilgængelige og stiller dem til rådighed via den e-platform, der er oprettet i overensstemmelse med artikel 28 i forordning (EU) 2018/1999.

Artikel 29

Energitjenester

1. Medlemsstaterne fremmer markedet for energitjenester og SMV'ers adgang til det ved at udbrede klar og lettilgængelig information om:

- a) foreliggende energitjenestekontrakter og om de bestemmelser, de bør omfatte for at garantere, at der opnås energibesparelser, og at slutkundernes rettigheder beskyttes
- b) finansieringsinstrumenter, incitamenter, tilskud, revolverende fonde, garantier, forsikringsordninger og lån som støtte for energieffektivitetstjenesteprojekter
- c) tilgængelige leverandører af energitjenester såsom ESCO'er, der er kvalificerede eller certificerede, og deres kvalifikationer eller certificeringer i overensstemmelse med artikel 28
- d) tilgængelige overvågnings- og kontrolmetoder og kvalitetskontrolordninger.

2. Medlemsstaterne fremmer udviklingen af kvalitetsmærker, der bl.a. udvikles af handelssammenslutninger, baseret på europæiske eller internationale standarder, hvis det er relevant.

3. Medlemsstaterne skal offentliggøre og regelmæssigt ajourføre en liste over disponible og kvalificerede eller certificerede leverandører af energitjenester og deres kvalifikationer eller certificeringer, jf. artikel 28, eller skabe en grænseflade, hvor leverandører af energitjenester kan formidle disse oplysninger.

4. Hvis det er teknisk og økonomisk gennemførligt, fremmer og sikrer medlemsstaterne anvendelse af kontrakter om energimæssig ydeevne i forbindelse med renovering af store bygninger, der ejes af offentlige organer. Ved renovering af store erhvervsbygninger med et samlet nytteareal på over 750 m² sikrer medlemsstaterne, at de offentlige organer vurderer gennemførligheden af at anvende kontrakter om energimæssig ydeevne og andre ydeevnebaserede energitjenester.

Medlemsstaterne kan tilskynde offentlige organer til at kombinere kontrakter om energimæssig ydeevne med udvidede energitjenester, herunder efterspørgselsreaktion og lagring, for at sikre energibesparelser og opretholde de opnåede resultater over tid ved hjælp af løbende overvågning, effektiv drift og vedligeholdelse.

5. Medlemsstaterne skal støtte den offentlige sektor med at tage imod tilbud om energitjenester, navnlig i forbindelse med renovering af bygninger ved at tilvejebringe:

- a) standardkontrakter i forbindelse med indgåelse af kontrakter om energimæssig ydeevne, der mindst omfatter de i bilag XV anførte punkter og tage hensyn til de eksisterende europæiske eller internationale standarder, tilgængelige udbudsretningslinjer og Eurostats vejledning om den statistiske behandling af kontrakter om energimæssig ydeevne i offentlige regnskaber
- b) oplysninger om bedste praksis vedrørende kontrakter om energimæssig ydeevne, herunder, hvis den forefindes, en cost-benefit-analyse på grundlag af en livscyklustilgang
- c) fremme og offentliggørelse af en database over gennemførte og igangværende projekter vedrørende kontrakter om energimæssig ydeevne, som omfatter de forventede og opnåede energibesparelser.

6. Medlemsstaterne støtter den korrekte funktion af markedet for energitjenester ved at træffe følgende foranstaltninger:

- a) identificere og offentliggøre et eller flere kontaktpunkter, hvor slutkunderne kan indhente de i stk. 1 nævnte oplysninger
- b) fjerne de reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige hindringer for brugen af kontrakter om energimæssig ydeevne og andre energieffektivitetstjenestemodeller med henblik på identificering eller gennemførelse af energibesparende foranstaltninger eller begge dele
- c) oprette rådgivende organer og uafhængige markedsformidlere og fremme deres rolle, herunder one-stop-shopper eller lignende støttemekanismer, der skal stimulere markedsudviklingen på efterspørgsels- og udbudssiden, og stille oplysninger om disse støttemekanismer til rådighed for offentligheden og gøre dem tilgængelige for markedsaktørerne.

7. Med henblik på at støtte et velfungerende marked for energitjenester kan medlemsstaterne oprette en individuel mekanisme eller udpege en ombudsmand for at sikre en effektiv behandling af klager og udenretslig bilæggelse af tvister, der opstår i forbindelse med energitjenestekontrakter og kontrakter om energimæssig ydeevne.

8. Medlemsstaterne sikrer, at energidistributører, distributionssystemoperatører og energileverandører i detalj afstår fra enhver aktivitet, der kan hæmme efterspørgslen efter eller leveringen af energitjenester eller foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten eller hindre udviklingen af markeder for sådanne tjenester eller foranstaltninger, herunder aktiviteter, der kan holde konkurrenter ude af markedet eller udgøre misbrug af en dominerende stilling.

Artikel 30

National energisparefond, finansiering og teknisk støtte

1. Med forbehold af artikel 107 og 108 i TEUF letter medlemsstaterne oprettelsen af finansieringsfaciliteter eller anvendelsen af eksisterende faciliteter til foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten med henblik på at maksimere fordelene ved en flerstrengt finansiering og kombinationen af tilskud, finansielle instrumenter og teknisk støtte.

2. Kommissionen bistår i givet fald direkte eller gennem de finansielle institutioner medlemsstaterne med oprettelsen af finansieringsfaciliteter og faciliteter rettet mod projektudviklingsbistand på nationalt, regionalt eller lokalt niveau med henblik på at øge investeringerne i energieffektiviteten i forskellige sektorer samt beskytte og styrke personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthushold og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, bl.a. ved at integrere et ligestillingsperspektiv, således at ingen lades i stikken.

3. Medlemsstaterne vedtager foranstaltninger, der fremmer udlånsprodukter vedrørende energieffektivitet, f.eks. grønne realkreditlån og grønne lån, sikrede og usikrede, og sikrer, at finansielle institutioner tilbyder dem bredt og uden forskelsbehandling, og at de er synlige og tilgængelige for forbrugerne. Medlemsstaterne vedtager foranstaltninger med henblik på at lette gennemførelsen af finansieringsordninger via regning og skattefinansieringsordninger under hensyntagen til Kommissionens vejledning i overensstemmelse med stk. 10. Medlemsstaterne sørger for, at banker og andre finansielle institutioner får oplysninger om mulighederne for at deltage i finansieringen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, herunder gennem oprettelse af offentlig-private partnerskaber. Medlemsstaterne tilskynder til oprettelse af lånegarantifaciliteter til investeringer i energieffektivitet.

4. Med forbehold af artikel 107 og 108 i TEUF fremmer medlemsstaterne etableringen af finansielle støtteordninger for at øge udbredelsen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten med henblik på omfattende renovering af individuelle varme- og kølingssystemer og fjernvarme- og fjernkølingssystemer.

5. Medlemsstaterne fremmer etableringen af lokal ekspertise og teknisk bistand, hvis det er relevant gennem eksisterende net og faciliteter, med henblik på rådgivning om bedste praksis med hensyn til dekarbonisering af lokal fjernvarme og -køling, såsom adgang til målrettet finansiel støtte.

6. Kommissionen fremmer udvekslingen af bedste praksis mellem de kompetente nationale eller regionale myndigheder eller organer, herunder via årlige møder mellem tilsynsorganerne, offentlige databaser med oplysninger om medlemsstaternes gennemførelse af foranstaltninger samt sammenligninger mellem lande.

7. For at mobilisere privat finansiering til energieffektivitetsforanstaltninger og energirenovering og for at bidrage til opfyldelse af Unionens energieffektivitetsmål og af de nationale bidrag i henhold til dette direktivs artikel 4 og af målene i direktiv 2010/31/EU fører Kommissionen en dialog med både offentlige og private finansielle institutioner samt relevante specifikke sektorer for at kortlægge behov og tilrettelægge mulige foranstaltninger, den kan træffe.

8. De i stk. 7 omhandlede foranstaltninger omfatter følgende elementer:

- a) mobilisering af kapitalinvesteringer i energieffektivitet i lyset af energibesparelsers bredere virkninger
- b) lettelse af gennemførelsen af målrettede finansielle instrumenter og finansieringsordninger til energieffektivitet i stor skala, der skal oprettes af finansielle institutioner
- c) sikring af bedre data vedrørende energi- og finansieringsmæssig ydeevne ved at:
 - i) undersøge yderligere, hvordan investeringer i energieffektivitet forbedrer de underliggende aktivers værdi
 - ii) støtte undersøgelser, der skal vurdere monetariseringen af ikkeenergirelaterede fordele ved investeringer i energieffektivitet.

9. Med henblik på at mobilisere privat finansiering af energieffektivitetsforanstaltninger og energirenovering skal medlemsstaterne, når de gennemfører dette direktiv:

- a) overveje metoder til at gøre bedre brug af energiledelsessystemer og energisyn i henhold til artikel 11 for at påvirke beslutningstagningen

- b) gøre optimal brug af de muligheder og redskaber, der er til rådighed i Unionens budget, og som foreslås i initiativet om intelligent finansiering til intelligente bygninger og i Kommissionens meddelelse af 14. oktober 2020 med titlen »En renoveringsbølge for Europa – grønnere bygninger, flere arbejdspladser, bedre levevilkår«.

10. Kommissionen yder senest den 31. december 2024 vejledning til medlemsstaterne og markedsaktørerne om, hvordan private investeringer kan frigøres.

Vejledningen har til formål at hjælpe medlemsstaterne og markedsaktørerne med at udvikle og gennemføre deres investeringer i energieffektivitet, herunder i de forskellige EU-programmer, og indeholder forslag til passende finansielle mekanismer og innovative finansieringsløsninger med en kombination af tilskud, finansielle instrumenter og projektudviklingsstøtte med henblik på at opskalere eksisterende initiativer og anvende EU-programmer som en katalysator til at mobilisere og udløse privat finansiering.

11. Medlemsstaterne kan oprette en national energisparefond. Formålet med denne fond skal være at gennemføre energieffektivitetsforanstaltninger med henblik på at støtte medlemsstaterne i at nå deres nationale energieffektivitetsbidrag og deres vejledende forløb som nævnt i artikel 4, stk. 2. Den nationale energisparefond kan oprettes som en særlig fond inden for en allerede eksisterende national facilitet, der fremmer kapitalinvesteringer. Den nationale energisparefond kan finansieres med indtægter fra kvoteauktionering i henhold til EU ETS for bygnings- og transportsektoren.

12. Når medlemsstaterne opretter nationale energisparefonde som omhandlet i denne artikels stk. 11, opretter de finansieringsinstrumenter, herunder offentlige garantier, for at øge udbredelsen af private investeringer i energieffektivitet og af de udlånsprodukter vedrørende energieffektivitet og innovative ordninger, der er omhandlet i denne artikels stk. 3. I henhold til artikel 8, stk. 3, og artikel 24 støtter den nationale energisparefond som en prioritet gennemførelsen af foranstaltninger blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthushold og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Denne støtte skal omfatte finansiering af energieffektivitetsforanstaltninger for SMV'er for at mobilisere og udløse privat finansiering til SMV'er.

13. Medlemsstaterne kan tillade, at de offentlige myndigheder opfylder de forpligtelser, der er fastsat i artikel 6, stk. 1, ved hjælp af årlige bidrag til den nationale energisparefond svarende til det investeringsbeløb, der er nødvendigt for at opfylde disse forpligtelser.

14. Medlemsstaterne kan fastsætte, at forpligtede parter kan opfylde deres forpligtelser i artikel 8, stk. 1 og 4, ved at yde et bidrag hvert år til den nationale energisparefond, der svarer til de investeringer, der er nødvendige for at opfylde disse forpligtelser.

15. Medlemsstaterne kan anvende deres indtægter fra de årlige emissionstildelinger i henhold til beslutning nr. 406/2009/EF til udvikling af innovativ finansiering med henblik på forbedringer af energieffektiviteten.

16. Kommissionen vurderer effektiviteten og virkningsfuldheden af den offentlige finansieringsstøtte til energieffektivitet på EU-plan og nationalt plan samt medlemsstaternes evne til at øge andelen af private investeringer i energieffektivitet og tager samtidig hensyn til de offentlige finansieringsbehov, der kommer til udtryk i de nationale energi- og klimaplaner. Kommissionen evaluerer, hvorvidt en energieffektivitetsmekanisme på EU-plan, der skal levere en EU-garanti, teknisk bistand og tilhørende tilskud, der kan muliggøre gennemførelsen af finansielle instrumenter, samt finansierings- og støtteordninger på nationalt plan kan være en omkostningseffektiv måde at støtte opfyldelsen af Unionens energieffektivitets- og klimamål, og foreslår i givet fald oprettelsen af en sådan mekanisme.

Med henblik herpå forelægger Kommissionen senest den 30. marts 2024 Europa-Parlamentet og for Rådet en rapport, i givet fald ledsaget af lovgivningsmæssige forslag.

17. Medlemsstaterne indberetter følgende data til Kommissionen senest den 15. marts 2025 og herefter hvert andet år som led i deres integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, der forelægges i henhold til artikel 17 og i overensstemmelse med artikel 21 i forordning (EU) 2018/1999:

- a) størrelsen af offentlige investeringer vedrørende energieffektivitet og den gennemsnitlige mobiliseringsfaktor, der er opnået ved offentlig finansiering til støtte for energieffektivitetsforanstaltninger
- b) omfanget af udlånsprodukter vedrørende energieffektivitet med sondring mellem forskellige produkter
- c) hvis det er relevant, nationale finansieringsprogrammer, der er indført for at øge udbredelsen af energieffektivitet og bedste praksis, og innovative finansieringsordninger til energieffektivitet.

For at lette udarbejdelsen af den rapport, der er omhandlet i dette stykkes første afsnit, integrerer Kommissionen kravene i nævnte afsnit i den fælles skabelon, der er fastsat i de gennemførelsesretsakter, der er vedtaget i henhold til artikel 17, stk. 4, i forordning (EU) 2018/1999.

18. Med henblik på at opfylde den forpligtelse, der er omhandlet i stk. 17, litra b), og med forbehold af yderligere nationale foranstaltninger skal medlemsstaterne tage hensyn til de eksisterende oplysningsforpligtelser for finansielle institutioner, herunder:

- a) reglerne om offentliggørelse af oplysninger for kreditinstitutter i henhold til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2021/2178 ⁽⁴⁸⁾
- b) kravene om offentliggørelse af ESG-risici for kreditinstitutter i overensstemmelse med artikel 449a i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 ⁽⁴⁹⁾.

Med henblik på at lette indsamling og aggregering af data om omfanget af udlånsprodukter vedrørende energieffektivitet til brug for opfyldelse af den forpligtelse, der er omhandlet i stk. 17, litra b), giver Kommissionen senest den 15. marts 2024 retningslinjer til medlemsstaterne om ordningerne for adgang til og indsamling og aggregering af data om omfanget af udlånsprodukter vedrørende energieffektivitet på nationalt plan.

Artikel 31

Konverteringsfaktorer og primærenergifaktorer

1. De nedre brændværdier i bilag VI til forordning (EU) 2018/2066 og primærenergifaktorerne i denne artikels stk. 2 anvendes ved omregning af energibesparelser til en fælles enhed med henblik på sammenligning, medmindre anvendelse af andre værdier eller faktorer kan begrundes.
2. En primærenergifaktor finder anvendelse, når energibesparelser opgøres i primærenergi ved hjælp af en bottom-up-tilgang baseret på slutforbrug af energi.
3. For besparelser i kWh elektricitet anvender medlemsstaterne en koefficient til nøjagtigt at beregne de deraf følgende besparelser i primærenergiforbruget. Medlemsstaterne anvender en standardkoefficient på 1,9, medmindre de anvender deres skønsmæssige til at fastsætte en anden koefficient baseret på begrundede nationale forhold.
4. For besparelser i kWh for andre energibærere anvender medlemsstaterne en koefficient til nøjagtigt at beregne de deraf følgende besparelser i primærenergiforbruget.
5. Hvis medlemsstaterne fastsætter deres egen koefficient for en standardværdi i henhold til dette direktiv, fastsætter medlemsstaterne denne koefficient ved hjælp af en gennemsnitlig metode på grundlag af nationale, regionale eller lokale forhold, der påvirker primærenergiforbruget. Forholdene skal være begrundede, verificerbare og baseret på objektive og ikkeforskelsbehandlende kriterier.

⁽⁴⁸⁾ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2021/2178 af 6. juli 2021 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852, som præciserer indholdet og fremlæggelsen af de oplysninger, der skal offentliggøres af virksomheder, som er omfattet af artikel 19a eller 29a i direktiv 2013/34/EU, vedrørende miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter, og som præciserer metodologien til sikring af overholdelse af denne oplysningsforpligtelse (EUT L 443 af 10.12.2021, s. 9).

⁽⁴⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og om ændring af forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT L 176 af 27.6.2013, s. 1).

6. Medlemsstaterne skal ved fastsættelsen af en sådan koefficient tage hensyn til energimikset i ajourføringen af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, som meddeles i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, og deres efterfølgende integrerede nationale energi- og klimaplaner, som meddeles Kommissionen i henhold til nævnte forordnings artikel 3 og 7-12. Hvis medlemsstaterne afviger fra standardværdien, underretter de Kommissionen om den koefficient, de anvender, sammen med beregningsmetoden og de underliggende data i nævnte ajourføringer og efterfølgende planer.

7. Senest den 25. december 2026 og hvert fjerde år derefter reviderer Kommissionen standardkoefficienterne på grundlag af registrerede data. Disse revisioner foretages under hensyntagen til deres indvirkning på EU-retten såsom direktiv 2009/125/EF og forordning (EU) 2017/1369.

KAPITEL VII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 32

Sanktioner

Medlemsstaterne fastsætter regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af de nationale regler, der er vedtaget i medfør af dette direktiv, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelserne og have afskrækkende virkning. Medlemsstaterne giver senest den 11. oktober 2025 Kommissionen meddelelse om disse regler og foranstaltninger, og underretter den straks om alle senere ændringer, der berører dem.

Artikel 33

Delegerede retsakter

1. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 34 for at revidere de harmoniserede referenceværdier for effektiviteten, der er fastsat ved forordning (EU) 2015/2402.
2. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 34 for at ændre dette direktiv ved at tilpasse værdierne, beregningsmetoderne, standardkoefficienterne for primærenergi og kravene i artikel 31 og i bilag II, III, V, VIII-XII og XIV til den tekniske udvikling.
3. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 34 for at supplere dette direktiv ved efter høring af de relevante interessenter at fastlægge en fælles ordning i Unionen for vurdering af bæredygtigheden af datacentre på dens område. Kommissionen vedtager den første sådanne delegerede retsakt senest den 31. december 2023. I den fælles ordning i Unionen fastlægges definitionen af indikatorer for datacentres bæredygtighed og de centrale præstationsindikatorer og metoden til at måle disse.

Artikel 34

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 33, tillægges Kommissionen for en periode på fem år fra den 10. oktober 2023. Kommissionen udarbejder en rapport vedrørende delegationen af beføjelser senest ni måneder inden udløbet af femårsperioden. Delegationen af beføjelser forlænges stiltiende for perioder af samme varighed, medmindre Europa-Parlamentet eller Rådet modsætter sig en sådan forlængelse senest tre måneder inden udløbet af hver periode.

3. Den i artikel 33 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.
5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.
6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 33 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 35

Evaluering og tilsyn med gennemførelsen

1. Inden for rammerne af dens rapport om status over energiunionen, som forelægges i henhold til artikel 35 i forordning (EU) 2018/1999, aflægger Kommissionen rapport om det europæiske kvotemarkeds funktion i overensstemmelse med artikel 35, stk. 1, og artikel 35, stk. 2, litra c), i nævnte forordning, idet der tages hensyn til virkningerne af gennemførelsen af dette direktiv.
2. Senest den 31. oktober 2025 og derefter hvert fjerde år evaluerer Kommissionen de eksisterende foranstaltninger med henblik på at opnå øget energieffektivitet og dekarbonisering inden for opvarmning og køling. I evalueringen tages alle følgende punkter i betragtning:
 - a) tendenser med hensyn til energieffektivitet og drivhusgasemissioner inden for opvarmning og køling, herunder inden for fjernvarme og fjernkøling
 - b) indbyrdes forbindelser mellem de trufne foranstaltninger
 - c) ændringer med hensyn til energieffektivitet og drivhusgasemissioner inden for opvarmning og køling
 - d) eksisterende og planlagte energieffektivitetspolitikker og -foranstaltninger tillige med politikker og foranstaltninger til reduktion af drivhusgasemissioner på EU-plan og nationalt plan
 - e) foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet ifølge deres omfattende vurderinger i henhold til dette direktivs artikel 25, stk. 1, og meddelt i overensstemmelse med artikel 17, stk. 1, i forordning (EU) 2018/1999.

Senest den 31. oktober 2025 og derefter hvert fjerde år forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådets en rapport om nævnte evaluering og foreslår, hvor det er relevant, foranstaltninger til at sikre opfyldelsen af Unionens klimaa- og energimål.

3. Inden den 30. april hvert år sender medlemsstaterne Kommissionen statistiske oplysninger om den nationale el- og varmeproduktion fra høj- og laveeffektiv kraftvarmeproduktion opgjort efter de generelle principper i bilag II og sat i forhold til den samlede varme- og elproduktion. Desuden fremsender de årlige statistikker om varme- og elkapaciteten i kraftvarmeanlæg, om hvilke brændsler der anvendes i kraftvarmeanlæggene samt produktions- og kapacitetstal for fjernvarme og fjernkøling sat i forhold til den samlede varme- og elproduktion og -kapacitet. Medlemsstaterne fremsender statistiske oplysninger om, hvilke primærenergibesparelser der er opnået ved udnyttelsen af kraftvarmeproduktion opgjort efter metoden i bilag III.

4. Senest den 1. januar 2021 forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet en rapport på grundlag af en vurdering af energieffektivitetspotentialer inden for konvertering, omformning, transmission, transport og lagring af energi, hvor det er relevant ledsaget af lovgivningsmæssige forslag.

5. Med forbehold af eventuelle ændringer af bestemmelserne vedrørende detailmarkeder i direktiv 2009/73/EF foretager Kommissionen senest den 31. december 2021 en vurdering af bestemmelserne vedrørende måling, fakturering og forbrugeroplysninger i forbindelse med naturgas og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport med henblik på, hvor det er relevant, at tilpasse bestemmelserne til de relevante bestemmelser om elektricitet i direktiv (EU) 2019/944 for at styrke forbrugerbeskyttelsen og gøre det muligt for slutkunder at modtage hyppigere, klarere og bedre ajourførte oplysninger om deres forbrug af naturgas og at regulere deres energiforbrug. Hurtigst muligt efter forelæggelsen af denne rapport vedtager Kommissionen lovgivningsmæssige forslag, hvor det er relevant.

6. Kommissionen vurderer senest den 31. oktober 2022, om Unionen har nået sine overordnede 2020-mål for energieffektivitet.

7. Senest den 28. februar 2027 og derefter hvert femte år evaluerer Kommissionen gennemførelsen af dette direktiv og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport.

Denne evaluering skal omfatte:

- a) en vurdering af dette direktivs generelle virkning og behovet for yderligere at tilpasse Unionens politik for energieffektivitet i overensstemmelse med målene i Parisaftalen og i lyset af den økonomiske og innovative udvikling
- b) en detaljeret vurdering af de samlede makroøkonomiske virkninger af dette direktiv med vægt på indvirkningen på Unionens energisikkerhed, energipriser, minimering af energifattigdom, økonomisk vækst, konkurrenceevne, jobskabelse, mobilitetsomkostninger og husholdningernes købekraft
- c) Unionens overordnede 2030-mål for energieffektivitet, der er fastsat i artikel 4, stk. 1, med henblik på at opjustere disse mål i tilfælde af væsentlige nedbringelser af omkostningerne som følge af den økonomiske eller teknologiske udvikling eller om nødvendigt for at opfylde Unionens dekarboniseringsmål for 2040 eller 2050 eller dens internationale forpligtelser med hensyn til dekarbonisering
- d) hvorvidt medlemsstaterne fortsat skal opnå nye årlige besparelser i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, første afsnit, litra b), nr. iv), for tiårsperioderne efter 2030
- e) hvorvidt medlemsstaterne fortsat skal sikre, at mindst 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes af offentlige organer, renoveres hvert år i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, med henblik på at revidere renoveringsprocenten i nævnte artikel
- f) hvorvidt medlemsstaterne fortsat skal opnå en andel af energibesparelser blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, i henhold til artikel 8, stk. 3, i tiårsperioderne efter 2030
- g) hvorvidt medlemsstaterne fortsat skal opnå en reduktion af slutforbruget af energi i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1
- h) virkningerne af dette direktiv med hensyn til at understøtte økonomisk vækst, forøge industriproduktionen, udbrede vedvarende energi eller fremskynde bestræbelserne for at opnå klimaneutralitet.

Evalueringen skal også omfatte virkningerne på bestræbelserne for at elektrificere økonomien og på indførelsen af brint, herunder om en ændring i behandlingen af rene vedvarende energikilder kan være berettiget, og den skal, hvis det er relevant, indeholde forslag til løsninger på eventuelle identificerede negative virkninger.

Rapporten ledsages af en detaljeret vurdering af, om der er behov for at ændre dette direktiv af hensyn til lovgivningsmæssig forenkling og, hvor det er relevant, af forslag til yderligere foranstaltninger.

8. Kommissionen vurderer senest den 31. oktober 2032, om Unionen har nået sine overordnede 2030-mål for energieffektivitet.

Artikel 36

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme artikel 1, 2 og 3, artikel 4, stk. 1-4, stk. 5, første, andet, fjerde, femte og sjette afsnit, og stk. 6 og 7, artikel 5-11, artikel 12, stk. 2-5, artikel 21-25, artikel 26, stk. 1, 2 og 4-14, artikel 27, artikel 28, stk. 1-5, artikel 29-32 og bilag I, III-VII, X, XI og XV senest den 11. oktober 2025.

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme artikel 4, stk. 5, tredje afsnit, artikel 12, stk. 1, artikel 26, stk. 3, og artikel 28, stk. 6, senest på de deri omhandlede datoer. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse love og bestemmelser.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De skal ligeledes indeholde oplysning om, at henvisninger i gældende love og administrative bestemmelser til det direktiv, der ophæves ved nærværende direktiv, gælder som henvisninger til nærværende direktiv. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen og træffer bestemmelse om affattelsen af den nævnte oplysning.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale love og bestemmelser, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 37

Ændring af forordning (EU) 2023/955

Artikel 2, nr. 1), i forordning (EU) 2023/955 affattes således:

»1) »energifattigdom«: energifattigdom som defineret i artikel 2, nr. 52), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 (*)

(*) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 af 13. september 2023 om energieffektivitet og om ændring af forordning (EU) 2023/955 (EUT L 231 af 20.9.2023, s. 1).«

Artikel 38

Ophævelse

Direktiv 2012/27/EU, som ændret ved de retsakter, der er nævnt i bilag XVI, del A, ophæves med virkning fra den 12. oktober 2025, uden at dette berører medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de i bilag XVI, del B, angivne frister for gennemførelse i national ret af direktiverne.

Henvisninger til de ophævede direktiver gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag XVII.

*Artikel 39***Ikrafttræden og anvendelse**

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 og 20 og bilag II, VIII, IX, XII, XIII og XIV finder anvendelse fra den 12. oktober 2025.

Artikel 37 finder anvendelse fra den 30. juni 2024.

*Artikel 40***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 13. september 2023.

På Europa-Parlamentets vegne

R. METSOLA

Formand

På Rådets vegne

J. M. ALBARES BUENO

Formand

BILAG I

NATIONALE BIDRAG TIL UNIONENS MÅL FOR ENERGIEFFEKTIVITET I 2030 I SLUTFORBRUG AF ENERGI OG/ELLER PRIMÆRENERGIFORBRUG

1. De nationale bidragsniveauer beregnes på grundlag af den vejledende formel:

$$FEC_{C2030} = C_{EU} (1 - \text{Target}) FEC_{B2030}$$

$$PEC_{C2030} = C_{EU} (1 - \text{Target}) PEC_{B2030}$$

hvor C_{EU} er en korrektionsfaktor, Target er det nationale specifikke ambitionsniveau, og FEC_{B2030} PEC_{B2030} er EU-referencescenariet for 2020, der anvendes som grundscenarie for 2030.

2. Følgende vejledende formel udgør de objektive kriterier, som afspejler de i artikel 4, stk. 3, litra d), nr. i)-iv) anførte faktorer, og som hver især anvendes til at fastlægge det nationale specifikke ambitionsniveau i % (Target) og har samme vægt i formlen (0,25):
 - a) et bidrag baseret på tidlige foranstaltninger ($F_{\text{early-action}}$)
 - b) et bidrag baseret på BNP pr. indbygger (F_{wealth})
 - c) et bidrag baseret på energiintensitet ($F_{\text{intensity}}$)
 - d) et bidrag baseret på potentialet for omkostningseffektive energibesparelser ($F_{\text{potential}}$).
3. $F_{\text{early-action}}$ beregnes for hver medlemsstat som produktet af mængden af energibesparelser og den forbedring af energiintensiteten, som hver medlemsstat har opnået. Mængden af energibesparelser for hver medlemsstat beregnes på grundlag af reduktionen i energiforbruget (i toe) i forhold til Unionens reduktion i energiforbruget mellem det treårige gennemsnit for perioden 2007-2009 og det treårige gennemsnit for perioden 2017-2019. Forbedringen af energiintensiteten for hver medlemsstat beregnes på grundlag af reduktionen i energiintensiteten (i toe/EUR) i forhold til Unionens reduktion i energiintensiteten mellem det treårige gennemsnit for perioden 2007-2009 og det treårige gennemsnit for perioden 2017-2019.
4. F_{wealth} beregnes for hver medlemsstat på grundlag af dennes treårige gennemsnit af Eurostats indeks over reelt BNP pr. indbygger i forhold til Unionens treårige gennemsnit i perioden 2017-2019 udtrykt i købekraftspariteter (PPP'er).
5. $F_{\text{intensity}}$ beregnes for hver medlemsstat på grundlag af dennes treårige gennemsnitlige endelige energiintensitet (FEC eller PEC pr. reelt BNP i PPP) i forhold til Unionens treårige gennemsnit i perioden 2017-2019.
6. $F_{\text{potential}}$ beregnes for hver medlemsstat på grundlag af de endelige energibesparelser eller primærenergibesparelserne under PRIMES MIX 55 %-scenariet for 2030. Besparelserne er udtrykt i forhold til fremskrivningerne for 2030 i EU-referencescenariet fra 2020.
7. For hvert af kriterierne i punkt 2, litra a)-d), anvendes en nedre og øvre grænse. For hver af faktorerne F_{wealth} , $F_{\text{intensity}}$ og $F_{\text{potential}}$ begrænses ambitionsniveauet til 50 % og 150 % af Unionens gennemsnitlige ambitionsniveau inden for rammerne af en given faktor. For faktor $F_{\text{early-action}}$ begrænses ambitionsniveauet til 50 % og 100 % af Unionens gennemsnitlige ambitionsniveau.
8. Eurostat er kilden til de inputdata, der anvendes til at beregne faktorerne, medmindre andet er angivet.

9. F_{total} beregnes som den vægtede sum af alle fire faktorer ($F_{\text{early-action}}$, F_{wealth} , $F_{\text{intensity}}$ og $F_{\text{potential}}$). Målet beregnes derefter som produktet af den samlede faktor F_{total} og EU-målet.
 10. Kommissionen beregner en korrektionsfaktor C_{EU} for primærenergi og endelig energi, som anvendes med henblik på at tilpasse summen af formlens resultater for alle nationale bidrag til de respektive EU-mål i 2030. Faktoren C_{EU} er identisk for alle medlemsstater.
-

BILAG II

GENERELLE PRINCIPPER FOR BEREGNING AF EL FRA KRAFTVARMEPRODUKTION

Del I

Generelle principper

De værdier, der benyttes til beregning af el fra kraftvarmeproduktion, fastsættes på grundlag af den forventede eller faktiske drift af enheden under normale forhold. I forbindelse med mikrokraftvarmeeenheder kan beregningen baseres på certificerede værdier.

- 1) El produceret ved kraftvarme ansættes til den samlede årlige elproduktion fra enheden målt ved hovedgeneratorernes afgangsklemmer, hvis følgende betingelser er opfyldt:
 - a) i kraftvarmeeenheder af type 2), 4), 5), 6), 7) og 8), jf. del II, med en af medlemsstaterne fastsat årlig samlet effektivitet på mindst 75 %
 - b) i kraftvarmeeenheder af type 1) og 3), jf. del II, med en af medlemsstaterne fastsat årlig samlet effektivitet på mindst 80 %.
- 2) I kraftvarmeeenheder med en årlig samlet effektivitet på mindre end værdien i punkt 1), litra a), dvs. kraftvarmeeenheder af type 2), 4), 5), 6), 7) og 8), jf. del II, eller en årlig samlet effektivitet på mindre end værdien i punkt 1), litra b), dvs. kraftvarmeeenheder af type 1) og 3), jf. del II, beregnes el fra kraftvarmeproduktion efter følgende formel:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} * C$$

hvor:

E_{CHP} er mængden af el fra kraftvarmeproduktion

C er el/varmeforholdet

H_{CHP} er mængden af nyttevarme fra kraftvarmeproduktion (i denne forbindelse beregnet som den samlede varmeproduktion minus al varme, der produceres i separate kedler eller ved udtag af fri damp fra dampgeneratoren før turbinen).

Beregningen af el fra kraftvarmeproduktion baseres på det faktiske el/varmeforhold. Hvis det faktiske el/varmeforhold i en kraftvarmeeenhed ikke er kendt, kan nedenstående standardværdier benyttes, navnlig i statistisk øjemed, for enheder af type 1), 2), 3), 4) og 5), jf. del II, men den beregnede kraftvarme-el må ikke være større end enhedens samlede elproduktion:

Type	Standard el/varmeforhold, C
Gasturbine med kombineret cyklus og varmegenvinding	0,95
Damp turbine med modtryksdrift	0,45
Damp turbine med kondensation og dampudtag	0,45
Gasturbine med varmegenvinding	0,55
Forbrændingsmotor	0,75

Hvis medlemsstaterne indfører standardværdier for el/varmeforholdet for enheder af type 6), 7), 8), 9), 10) og 11), jf. del II, skal de offentliggøre dem og give Kommissionen meddelelse herom.

- 3) Hvis en del af energiindholdet i det brændsel, der benyttes til kraftvarmeproduktionsprocessen, kan genvindes i kemikalier og genanvendes, kan denne del fratrækkes brændselsforbruget, inden den samlede effektivitet i punkt 1) og 2) beregnes.

- 4) Medlemsstaterne kan bestemme el/varmeforholdet som forholdet mellem elektricitet og nyttevarme ved kraftvarme-
produktion ved lavere kapacitet på baggrund af driftsdata for den bestemte enhed.
- 5) Medlemsstaterne kan anvende andre indberetningsperioder end årlige indberetningsperioder i forbindelse med
beregningerne i henhold til punkt 1) og 2).

Del II

Kraftvarmeteknologier, der er omfattet af dette direktiv

- 1) Gasturbine med kombineret cyklus og varmegenvinding
- 2) Damp turbine med modtryksdrift
- 3) Damp turbine med kondensation og dampudtag
- 4) Gasturbine med varmegenvinding
- 5) Forbrændingsmotor
- 6) Mikroturbiner
- 7) Stirlingmotor
- 8) Brændselscelle
- 9) Dampmaskine
- 10) Rankine kredsproces med organisk medium
- 11) Anden teknologi eller kombination af teknologier, der omfatter kraftvarmeproduktion.

Ved gennemførelsen og anvendelsen af de generelle principper for beregning af el fra kraftvarmeproduktion skal
medlemsstaterne anvende de detaljerede retningslinjer, der er fastsat ved Kommissionens beslutning 2008/952/EF ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Kommissionens beslutning 2008/952/EF af 19. november 2008 om detaljerede retningslinjer for gennemførelsen og anvendelsen af
bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/8/EF (EUT L 338 af 17.12.2008, s. 55).

BILAG III

METODE TIL BESTEMMELSE AF EFFEKTIVITETEN AF KRAFTVARMEPRODUKTIONSPROCESSEN

De værdier, der benyttes til beregning af kraftvarmeproduktionens effektivitet og primærenergibesparelserne, fastsættes på grundlag af den forventede eller faktiske drift af enheden under normale forhold.

a) Højeffektiv kraftvarmeproduktion

Med henblik på dette direktiv skal højeffektiv kraftvarmeproduktion opfylde følgende kriterier:

- Kraftvarmeproduktionen fra kraftvarmeeenheder skal føre til primærenergibesparelser beregnet i overensstemmelse med litra b) på mindst 10 % i forhold til referenceværdien for separat produktion af el og varme.
- Produktionen fra små kraftvarmeeenheder og mikrokraftvarmeeenheder, som giver primærenergibesparelser, kan betegnes som højeffektiv kraftvarmeproduktion.
- For kraftvarmeeenheder, der opføres eller får foretaget en omfattende renovering efter gennemførelsen af dette bilag, er de direkte emissioner af kuldioxid fra kraftvarmeproduktion, som benytter fossile brændsler, mindre end 270 g CO₂ pr. 1 kWh energiproduktion fra den kombinerede produktion (herunder opvarmning/køling, energi og mekanisk energi).
- Kraftvarmeeenheder, der er i drift før den 10. oktober 2023, kan fravige dette krav indtil den 1. januar 2034, forudsat at de har en plan om gradvist at reducere emissionerne for at overholde tærsklen på mindre end 270 g CO₂ per 1 kWh senest den 1. januar 2034, og at de har meddelt denne plan til de relevante operatører og kompetente myndigheder.

Når en kraftvarmeeenhed opføres eller får foretaget en omfattende renovering, sikrer medlemsstaterne, at der ikke sker en stigning i anvendelsen af andre fossile brændsler end naturgas i eksisterende varmekilder sammenholdt med det årlige gennemsnitlige forbrug over de seneste tre kalenderår i fuld drift forud for renoveringen, og at nye varmekilder i dette system ikke anvender andre fossile brændsler end naturgas.

b) Beregning af primærenergibesparelser

Primærenergibesparelsen ved kraftvarmeproduktion som defineret i bilag II beregnes ved hjælp af nedenstående formel:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHPH_{\eta}}{RefH_{\eta}} + \frac{CHPE_{\eta}}{RefE_{\eta}}} \right) \times 100\%$$

hvor:

PES er primærenergibesparelsen.

CHP H_η er varmevirkningsgraden ved kraftvarmeproduktionen defineret som den årlige nyttevarmeproduktion divideret med det brændselsforbrug, der er medgået til at producere summen af nyttevarme og el fra kraftvarmeproduktion.

Ref H_η er referenceværdien for effektiviteten ved separat varmeproduktion.

CHP E_η er elvirkningsgraden ved kraftvarmeproduktionen defineret som den årlige mængde el fra kraftvarmeproduktion divideret med det brændselsforbrug, der er medgået til at producere summen af nyttevarme og el fra kraftvarmeproduktion. Hvis en kraftvarmeeenhed producerer mekanisk energi, kan den årlige mængde el fra kraftvarmeproduktion forøges med et supplerende element, som udgøres af den mængde elektricitet, der svarer til mængden af mekanisk energi. Et sådant supplerende element giver ikke ret til at udstede oprindelsesgarantier i henhold til artikel 26, stk. 13.

Ref E_η er referenceværdien for effektiviteten ved separat elproduktion.

c) Beregning af energibesparelser efter alternative metoder

Medlemsstaterne kan beregne primærenergibesparelsen ved produktion af el, varme og mekanisk energi som anført nedenfor uden at anvende bilag II for at udelukke den ikke-kraftvarmeproducerede el og varme inden for samme proces. En sådan produktion kan betragtes som højeffektiv kraftvarmeproduktion, hvis den opfylder effektivitetskriterierne i litra a) i nærværende bilag, og hvis den samlede effektivitet er over 70 %, når der er tale om kraftvarmeanheder med en elkapacitet på over 25 MW. Med henblik på udstedelse af en oprindelsesgaranti og til statistiske formål fastlægges mængden af el fra kraftvarmeproduktion produceret ved en sådan produktion imidlertid i overensstemmelse med bilag II.

Hvis primærenergibesparelserne for en proces beregnes ved anvendelse af en alternativ beregning som anført ovenfor, beregnes primærenergibesparelserne efter formelen i litra b) i nærværende bilag, idet »CHP H_q« ændres til »H_q« og »CHP E_q« ændres til »E_q«, hvor:

H_q er varmekvirkningsgraden ved processen defineret som den årlige varmeproduktion divideret med det brændselsforbrug, der er medgået til at producere summen af varme og elektricitet.

E_q er elvirkningsgraden ved processen defineret som den årlige elproduktion divideret med det brændselsforbrug, der er medgået til at producere summen af varme og elektricitet. Hvis en kraftvarmeanhed producerer mekanisk energi, kan den årlige mængde el fra kraftvarmeproduktion forøges med et supplerende element, som udgøres af den mængde elektricitet, der svarer til mængden af mekanisk energi. Et sådant supplerende element giver ikke ret til at udstede oprindelsesgarantier i henhold til artikel 26, stk. 13.

Medlemsstaterne kan anvende andre indberetningsperioder end årlige indberetningsperioder i forbindelse med beregningerne i henhold til litra b) og c) i nærværende bilag.

For mikrokraftvarmeanheder kan beregningen af primærenergibesparelserne baseres på certificerede data.

d) Referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af el og varme

Disse harmoniserede referenceværdier for effektiviteten skal bestå af en matrix af værdier, der differentieres på grundlag af relevante faktorer, herunder bygningsår og brændselstype, og bygge på en veldokumenteret analyse, der tager hensyn til bl. a. data fra drift under realistiske forhold, brændsels sammensætning, klimaforhold samt anvendte kraftvarmeteknologier.

Driftseffektiviteten ved den separate produktion af el og varme, som kraftvarmeproduktionen skal erstatte, fastsættes efter referenceværdierne for effektiviteten ved separat produktion af el og varme, jf. formelen i litra b).

Referenceværdierne for effektiviteten beregnes efter følgende principper:

- i) for kraftvarmeanheder tages der ved sammenligningen med separat elproduktion udgangspunkt i princippet om sammenligning mellem samme brændselskategorier
 - ii) hver kraftvarmeanhed sammenlignes med den bedste tilgængelige og økonomisk begrundede teknologi for separat produktion af el og varme på markedet i det år, hvor kraftvarmeanheden blev bygget
 - iii) referenceværdierne for effektiviteten af kraftvarmeanheder, der er over ti år gamle, fastsættes på grundlag af referenceværdierne for enheder, der er ti år gamle
 - iv) referenceværdierne for effektiviteten af separat produktion af el og varme afspejler de klimatiske forskelle mellem medlemsstaterne.
-

BILAG IV

ENERGIEFFEKTIVITETSKRAV I FORBINDELSE MED OFFENTLIGE INDKØB

I forbindelse med ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af offentlige kontrakter og koncessioner om indkøb af produkter, tjenester, bygninger og bygge- og anlægsarbejder skal de foretage sig følgende:

- a) Når et produkt er omfattet af en delegeret retsakt vedtaget i henhold til forordning (EU) 2017/1369, direktiv 2010/30/EU eller af en relateret gennemførelsesretsakt vedtaget af Kommissionen, køber de kun produkter, der opfylder kriteriet i den nævnte forordnings artikel 7, stk. 2.
- b) Når et produkt, der ikke er omfattet af litra a), er omfattet af en gennemførelsesforanstaltning i henhold til direktiv 2009/125/EF, køber de kun produkter, der opfylder gennemførelsesforanstaltningens referenceværdier for energieffektivitet.
- c) Hvis et produkt eller en tjeneste er omfattet af Unionens kriterier for grønne offentlige indkøb eller tilgængelige tilsvarende nationale kriterier med relevans for produktets eller tjenestens energieffektivitet, gør de deres bedste for kun at købe produkter og tjenester, der som minimum overholder de tekniske specifikationer, der er fastsat på »centralt« niveau i de relevante EU-kriterier for grønne offentlige indkøb eller tilgængelige tilsvarende nationale kriterier, herunder bl.a. for datacentre, serverrum og cloudtjenester, vejbelysning og trafiksignaler, computere, skærme, tablets og smartphones.
- d) De køber kun dæk, der opfylder kriterierne for at tilhøre den højeste brændstofeffektivitetsklasse som defineret i forordning (EU) 2020/740, hvilket ikke hindrer offentlige organer i at købe dæk i den højeste vådgrebsklasse eller klasse for afgivelse af rullestøj til omgivelserne, hvis sikkerheds- eller sundhedshensyn berettiger det.
- e) De kræver i deres udbud af tjenestekontrakter, at tjenesteleverandørerne kun bruger produkter, der opfylder litra a), b) og d), når de leverer de pågældende tjenester. Dette krav finder kun anvendelse på nye produkter, der delvis eller udelukkende er købt af tjenesteleverandører med henblik på at levere den pågældende tjeneste.
- f) De køber eller indgår nye lejeaftaler for bygninger, der som minimum opfylder det næsten energineutrale niveau, med forbehold af dette direktivs artikel 6, medmindre formålet med købet er:
 - i) at foretage gennemgribende renovering eller nedrivning
 - ii) for så vidt angår offentlige organer, at videresælge bygningen uden at anvende den til det offentlige organs eget formål eller
 - iii) at bevare bygningen som en bygning, der officielt er fredet som en del af et særligt område eller som følge af dens særlige arkitektoniske eller historiske værdi.

Overholdelsen af kravene fastlagt i dette bilags litra f) verificeres ved energiattester, jf. artikel 11 i direktiv 2010/31/EU.

BILAG V

FÆLLES METODER TIL OG PRINCIPPER FOR BEREGNING AF VIRKNINGEN AF ORDNINGER FOR ENERGISPAREFORPLIGTELSE ELLER ANDRE POLITIKTILTAG I HENHOLD TIL ARTIKEL 8, 9 OG 10 OG ARTIKEL 30, STK. 14:

1. Metoder til beregning af energibesparelser med henblik på artikel 8, 9 og 10 og artikel 30, stk. 14, undtagen når disse besparelser skyldes beskatningsforanstaltninger.

De forpligtede, deltagende eller bemyndigede parter eller offentlige gennemførelsesmyndigheder kan benytte følgende metoder til beregning af energibesparelser:

- a) antagne besparelser, med henvisning til resultaterne af tidligere uafhængigt overvågede energiforbedringer i lignende anlæg. Den generiske tilgang kaldes »ex-ante«
- b) målte besparelser, hvor besparelserne ved installationen af en foranstaltning eller pakke af foranstaltninger fastslås ved at registrere den faktiske reduktion i energiforbruget, hvor der skal tages behørigt hensyn til faktorer som additionalitet, beboelse, produktionsniveauer og vejret, der kan påvirke forbruget. Den generiske tilgang kaldes »ex-post«
- c) skalerede besparelser, hvor der anvendes tekniske vurderinger af besparelser. Denne tilgang må kun anvendes, hvis det er vanskeligt eller uforholdsmæssigt dyrt at opnå solide målte data for et specifikt anlæg, f.eks. ved udskiftning af en kompressor eller elektrisk motor med en anden kWh-ydelse end den, som de uafhængige oplysninger om besparelser er blevet målt for, eller hvis disse vurderinger foretages på grundlag af nationalt fastsatte metoder og benchmarks af kvalificerede eller akkrediterede eksperter, der er uafhængige af de forpligtede, deltagende eller bemyndigede parter, der er involveret
- d) ved beregningen af de energibesparelser med henblik på artikel 8, stk. 3, der kan medregnes for at opfylde forpligtelsen i nævnte artikel, kan medlemsstaterne foretage et skøn over energibesparelserne for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusstande og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, på grundlag af tekniske vurderinger ved hjælp af standardiserede betingelser eller parametre for beboelses- og varmekomfort såsom parametre defineret i nationale bygningsforskrifter. Den måde, som komfort betragtes på i forbindelse med tiltag i bygninger, bør indberettes af medlemsstaterne til Kommissionen sammen med en redegørelse for beregningsmetoden herfor
- e) undersøgte besparelser, hvor forbrugernes reaktion på rådgivning, oplysningskampagner, mærknings- eller certificeringsordninger eller intelligent måling fastslås. Denne tilgang anvendes kun for besparelser, der skyldes ændringer i forbrugernes adfærd. Den må ikke anvendes for besparelser, der skyldes installation af fysiske foranstaltninger.

2. Ved beregning af energibesparelser ved en energieffektivitetsforanstaltning med henblik på artikel 8, 9 og 10 og artikel 30, stk. 14, gælder følgende principper:

- a) medlemsstaterne dokumenterer, at et af målene med politiktiltaget, hvad enten det er nyt eller eksisterende, er at opnå energibesparelser i slutanvendelserne i henhold til artikel 8, stk. 1, og de forelægger belæg og dokumentation for, at energibesparelserne følger af et politiktiltag, herunder frivillige aftaler
- b) besparelserne skal påviseligt supplere de besparelser, som under alle omstændigheder ville være fremkommet uden de forpligtede, deltagende eller bemyndigede parters eller offentlige gennemførelsesmyndigheders aktiviteter. Med henblik på at fastslå de besparelser, der kan medregnes som supplerende, skal medlemsstaterne tage hensyn til, hvordan energiforbrug og -efterspørgsel ville udvikle sig uden det pågældende politiktiltag, ved som minimum at tage følgende faktorer i betragtning: tendenser inden for energiforbrug, ændringer i forbrugernes adfærd, teknologiske fremskridt og ændringer som følge af andre foranstaltninger, der gennemføres på EU-plan og nationalt plan

- c) besparelser som følge af gennemførelsen af obligatorisk EU-ret betragtes som besparelser, der under alle omstændigheder ville være fremkommet, og må således ikke medregnes som energibesparelser med henblik på artikel 8, stk. 1. Som en undtagelse til nævnte krav kan besparelser i forbindelse med renovering af eksisterende bygninger, herunder de besparelser, som følger af gennemførelsen af minimumsstandarder for energimæssig ydeevne i bygninger i overensstemmelse med direktiv 2010/31/EU, medregnes som energibesparelser med henblik på artikel 8, stk. 1, forudsat at væsentlighedskriteriet omhandlet i dette bilags punkt 3, litra h), er opfyldt. Foranstaltninger, der fremmer forbedringer af energieffektiviteten i den offentlige sektor i medfør af artikel 5 og 6, kan tages i betragtning med henblik på opfyldelsen af de energibesparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, forudsat at de medfører verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås. Beregningen af energibesparelser skal opfylde dette bilag
- d) energibesparelser i slutanvendelserne som følge af gennemførelsen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, som blev truffet i henhold til nødbestemmelserne i artikel 122 i TEUF, kan medregnes med henblik på artikel 8, stk. 1, forudsat at de medfører verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås, med undtagelse af de energibesparelser, der følger af rationerings- eller begrænsningsforanstaltninger
- e) foranstaltninger, der træffes i henhold til forordning (EU) 2018/842, kan anses for væsentlige, men medlemsstaterne skal dokumentere, at de fører til verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås. Beregningen af energibesparelser skal opfylde dette bilag
- f) medlemsstaterne medregner kun energibesparelser i slutanvendelserne fra politiktiltag i sektorer eller anlæg, der er omfattet af kapitel IVa i direktiv 2003/87/EF, hvis de følger af gennemførelsen af nærværende direktivs artikel 9 eller 10, og som går videre end kravene fastlagt i direktiv 2003/87/EF eller videre end gennemførelsen af tiltag, der er knyttet til tildeling af gratis kvoter i henhold til nævnte direktiv. Medlemsstaterne dokumenterer, at politiktiltagene medfører verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås. Beregningen af energibesparelser skal opfylde dette bilag. Hvis en enhed er en forpligtet part i henhold til en national ordning for energispareforpligtelser i henhold til artikel 9 i nærværende direktiv og EU ETS for bygninger og vejtransport i henhold til kapitel IVa i direktiv 2003/87/EF, skal overvågnings- og verifikations-systemet sikre, at der tages hensyn til den CO₂-pris, der videregives ved frigivelse af brændstof til forbrug i henhold til nævnte kapitel, ved beregning og rapportering af energibesparelser i forbindelse med dennes energibesparende foranstaltninger
- g) besparelser må medregnes, hvis kun de besparelser, der overstiger følgende niveauer, medregnes:
- i) Unionens præstationsnormer for nye personbilers og nye lette erhvervskøretøjers emissioner efter gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/631 ⁽¹⁾; medlemsstaterne skal forelægge begrundelser samt deres antagelser og beregningsmetode for at påvise additionalitet i forhold til Unionens nye CO₂-krav til køretøjer
- ii) Unionens krav vedrørende visse energirelaterede produkters fjernelse fra markedet efter gennemførelsen af gennemførelsesforanstaltningerne i henhold til direktiv 2009/125/EF. Medlemsstaterne forelægger belæg samt deres antagelser og beregningsmetode for at påvise additionalitet
- h) politikker, der har til formål at tilskynde til højere niveauer af energieffektivitet i produkter, udstyr, transport-systemer, køretøjer og brændstoffer, bygninger og bygningsdele, processer eller markeder, er tilladt, bortset fra politiktiltag:
- i) vedrørende teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, og som er gennemført for nylig fra og med den 1. januar 2026, og
- ii) der yder støtte til teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, i beboelsesejendomme fra og med den 1. januar 2026

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/631 af 17. april 2019 om fastsættelse af præstationsnormer for nye personbilers og nye lette erhvervskøretøjers CO₂-emissioner og om ophævelse af forordning (EF) nr. 443/2009 og (EU) nr. 510/2011 (EUT L 111 af 25.4.2019, s. 13).

- i) energibesparelser som følge af politiktiltag, der er gennemført for nylig fra og med den 1. januar 2024, vedrørende anvendelse af direkte forbrænding af fossilt brændsel/fossile brændsler i produkter, udstyr, transport-systemer, køretøjer, bygninger eller bygge- og anlægsarbejder medregnes ikke i opfyldelsen af energisparefor-pligtelsen i henhold til artikel 8, stk. 1, litra b). I tilfælde af politiktiltag, der fremmer kombinationer af teknologier, medregnes andelen af energibesparelser i forbindelse med teknologier, hvori forbrænding af fossile brændsler indgår, ikke fra og med den 1. januar 2024
- j) for perioden fra den 1. januar 2024 til den 31. december 2030 kan energibesparelser fra teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, der forbedrer energieffektiviteten i energiintensive virksomheder i industrisektoren, uanset litra i) kun medregnes som energibesparelser med henblik på artikel 8, stk. 1, litra b) og c), indtil den 31. december 2030, forudsat at:
- (i) virksomheden har gennemført et energisyn i henhold til artikel 11, stk. 2, og en gennemførelsesplan, herunder:
- en oversigt over alle omkostningseffektive energieffektivitetsforanstaltninger med en tilbagebeta-lingsperiode på fem år eller mindre på grundlag af simple tilbagebetalingsperiodemetoder, som medlemsstaten stiller til rådighed
 - en tidsramme for gennemførelsen af alle anbefalede energieffektivitetsforanstaltninger med en tilbagebe-talingsperiode på fem år eller mindre
 - en beregning af de forventede energibesparelser som følge af de anbefalede energieffektivitetsforan-staltninger og
 - energieffektivitetsforanstaltninger vedrørende anvendelsen af teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, med de relevante oplysninger, der er nødvendige til at:
 - påvise, at den identificerede foranstaltning ikke øger mængden af den fornødne energi eller et anlægs kapacitet
 - begrunde, at det ikke er teknisk muligt at anvende bæredygtige ikkefossile brændstofteknologier
 - vise, at den teknologi, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, er i overensstemmelse med den senest ajourførte tilsvarende EU-lovgivning om emissionspræstationer og forebygger teknologiske fastlåsnings effekter ved at sikre fremtidig kompatibilitet med klimaneutrale alternative ikkefossile brændsler og teknologier
- ii) fortsat anvendelse af teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, er en energieffektivitetsforanstaltning med henblik på at reducere energiforbruget med en tilbagebetalingsperiode på fem år eller mindre på grundlag af simple tilbagebetalingsperiodemetoder, som medlemsstaten stiller til rådighed, er anbefalet som resultat af et energisyn i henhold til artikel 11, stk. 2, og er medtaget i gennemførelsesplanen
- iii) anvendelsen af teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, er i overensstemmelse med den senest ajourførte tilsvarende EU-lovgivning om emissionspræstationer, fører ikke til teknologiske fastlåsnings effekter og sikrer fremtidig kompatibilitet med klimaneutrale alternative drivmidler og teknologier
- iv) anvendelsen af teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, i virksomheden fører ikke til et øget energiforbrug eller øger anlæggets kapacitet i den pågældende virksomhed
- v) der fremlægges belæg for, at det ikke var teknisk muligt at anvende en alternativ, bæredygtig, ikkefossil brændstofløsning
- vi) anvendelsen af teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, resulterer i verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås, beregnet i overensstemmelse med dette bilag
- vii) der offentliggøres belæg herfor på et websted eller belæg gøres offentligt tilgængelig for alle interesserede borgere

- k) foranstaltninger, der fremmer installation af mindre teknologier inden for vedvarende energi på eller i bygninger, kan tages i betragtning med henblik på opfyldelsen af de energibesparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, forudsat at de medfører verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås. Beregningen af energibesparelser skal opfylde dette bilag
 - l) foranstaltninger, der fremmer installation af solvarmeteknologier, kan tages i betragtning med henblik på opfyldelsen af de energibesparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, forudsat at de medfører verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås. Den varme, der produceres af solvarmeteknologier fra solstråling, kan udelukkes fra deres energiforbrug i slutanvendelserne
 - m) for politikker, som fremskynder udbredelsen af mere effektive produkter og køretøjer, bortset fra dem, der for nylig er gennemført pr. 1. januar 2024 vedrørende direkte forbrænding af fossilt brændsel, kan der foretages fuld medregning, forudsat at det påvises, at en sådan udbredelse finder sted inden udløbet af produktets eller køretøjets gennemsnitlige forventede levetid, eller inden produktet eller køretøjet normalt ville blive udskiftet, og besparelserne kan kun medregnes for perioden indtil udløbet af den gennemsnitlige forventede levetid for det produkt eller køretøj, som udskiftes
 - n) i forbindelse med fremme af udbredelsen af energieffektivitetsforanstaltninger skal medlemsstaterne, hvor det er relevant, sikre, at kvalitetsstandards for produkter, tjenester og installation af foranstaltninger opretholdes eller, såfremt sådanne standarder ikke findes, indføres
 - o) for at tage hensyn til variationer i klimaforhold mellem regioner kan medlemsstaterne vælge at justere besparelserne til en standardværdi eller tillade forskellige energibesparelser i overensstemmelse med variationer i temperatur mellem regioner
 - p) beregningen af energibesparelser skal tage hensyn til foranstaltningernes levetid og den hastighed, hvormed besparelsen mindskes over tid. Denne beregning skal optælle de besparelser, som hver individuel foranstaltning vil opnå i perioden fra dens gennemførelsesdato til udløbet af hver forpligtelsesperiode. Alternativt kan medlemsstaterne anvende en anden metode, der skønnes at opnå mindst samme samlede mængde besparelser. Når der anvendes en anden metode, skal medlemsstaterne sikre, at den samlede mængde energibesparelser, der beregnes med denne anden metode, ikke overstiger den mængde energibesparelser, der ville have været resultatet af beregningen, når man optæller de besparelser, som hver individuel foranstaltning vil opnå i perioden fra dens gennemførelsesdato til 2030. Medlemsstaterne skal i deres integrerede nationale energi- og klimaplaner meddele i henhold til artikel 3 og 7-12 i forordning (EU) 2018/1999 i detaljer beskrive denne anden metode og de forholdsregler, der er truffet til at sikre, at det bindende beregningskrav overholdes.
3. Medlemsstaterne sikrer, at følgende krav til politiktiltag truffet i henhold til artikel 10 og artikel 30, stk. 14, er opfyldt:
- a) politiktiltag og individuelle foranstaltninger giver verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne
 - b) hver deltagende parts, bemyndiget parts eller offentlig gennemførelsesmyndigheds ansvar, alt efter hvad der er relevant, er klart defineret
 - c) de energibesparelser, der opnås eller skal opnås, fastlægges på en gennemsigtig måde
 - d) den mængde energibesparelser, der kræves, eller som skal opnås ved hjælp af politiktiltaget, udtrykkes i enten primærenergiforbrug eller slutforbrug af energi under anvendelse af faktorerne nedre brændværdier eller primærenergi, der er nævnt i artikel 31
 - e) en årlig rapport om de energibesparelser, som de bemyndigede parter, de deltagende parter og offentlige gennemførelsesmyndigheder har opnået, fremsendes og gøres offentligt tilgængelig sammen med data om den årlige tendens i energibesparelserne
 - f) overvågning af resultaterne og iværksættelse af passende foranstaltninger foretages, hvis der ikke gøres tilfredsstillende fremskridt
 - g) energibesparelserne fra en individuel foranstaltning medregnes ikke af mere end én part

- h) det påvises, at den deltagende parts, bemyndigede parts eller offentlige gennemførelsesmyndigheds aktiviteter er væsentlige for, at de angivne besparelser er opnået
 - i) den deltagende parts, den bemyndigede parts eller den offentlige gennemførelsesmyndigheds aktiviteter har ingen ugunstige virkninger for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri.
4. Ved beregning af energibesparelserne ved beskatningsrelaterede politiktiltag, der er iværksat i henhold til artikel 10, gælder følgende principper:
- a) der medregnes alene energibesparelser ved beskatningsforanstaltninger, som overstiger minimumsafgiftssatserne for brændstoffer i Rådets direktiv 2003/96/EF ⁽²⁾ eller 2006/112/EF ⁽³⁾
 - b) de kortsigtede priselasticiteter ved beregningen af beskatningsforanstaltningernes virkning for energi repræsenterer energiefterspørgselsens følsomhed over for prisændringer og vurderes på grundlag af nylige og repræsentative officielle datakilder, som gælder for medlemsstaten og, hvis det er relevant, på grundlag af ledsagende undersøgelser fra et uafhængigt institut. Hvis der anvendes en anden priselasticitet end kortsigtede elasticiteter, skal medlemsstaterne redegøre for, hvordan forbedringer af energieffektiviteten som følge af gennemførelsen af anden EU-lovgivning er medtaget i det grundscenarie, der anvendes til at anslå energibesparelserne, eller hvordan det undgås at medregne energibesparelser fra anden EU-lovgivning to gange
 - c) energibesparelserne fra ledsagende skattepolitiske instrumenter, herunder skattemæssige incitamenters eller indbetalinger til en fond, opgøres separat
 - d) skøn over den kortsigtede elasticitet bør anvendes til at vurdere energibesparelserne fra beskatningsforanstaltninger for at undgå overlap med EU-retten og andre politiktiltag
 - e) medlemsstaterne fastslår de fordelingsmæssige virkninger af beskatning og tilsvarende foranstaltninger for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, og angiver virkningerne af de afbødende foranstaltninger, der gennemføres i henhold til artikel 24, stk. 1-3
 - f) medlemsstaterne forelægger belæg og herunder beregningsmetoder for, at energibesparelserne ikke medregnes to gange i tilfælde af overlap mellem virkningen af energi- eller CO₂-beskatningsforanstaltninger eller emissionshandel i henhold til direktiv 2003/87/EF.
5. Meddelelse om metoder
- Medlemsstaterne giver i overensstemmelse med forordning (EU) 2018/1999 Kommissionen meddelelse om deres foreslåede detaljerede metoder til anvendelse af ordningerne for energispareforpligtelser og de alternative foranstaltninger, som er omhandlet i dette direktivs artikel 9 og 10 samt artikel 30, stk. 14. Denne meddelelse skal, medmindre det drejer sig om beskatning, indeholde oplysninger om:
- a) niveauet af energibesparelse krævet i henhold til artikel 8, stk. 1, første afsnit, eller de besparelser, der forventes opnået over hele perioden fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2030
 - b) hvordan den beregnede mængde nye energibesparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, første afsnit, eller de energibesparelser, der forventes opnået, fordeles over forpligtelsesperioden
 - c) forpligtede, deltagende eller bemyndigede parter eller offentlige gennemførelsesmyndigheder
 - d) omfattede sektorer
 - e) politiktiltag og individuelle foranstaltninger, herunder de forventede samlede kumulative energibesparelser for hvert tiltag

⁽²⁾ Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet (EUT L 283 af 31.10.2003, s. 51).

⁽³⁾ Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (EUT L 347 af 11.12.2006, s. 1).

- f) politiktiltag, programmer eller foranstaltninger finansieret via en national energisparefond, der gennemføres som en prioritet blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri
 - g) andelen og mængden af energibesparelser, der skal opnås blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri
 - h) hvor det er relevant, de anvendte indikatorer, den aritmetiske gennemsnitlige andel og resultatet af de politiktiltag, der er fastsat i henhold til artikel 8, stk. 3
 - i) hvor det er relevant, konsekvenser og ugunstige virkninger af politiktiltag, der gennemføres i henhold til artikel 8, stk. 3, for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri
 - j) varigheden af forpligtelsesperioden for ordningen for energispareforpligtelser
 - k) hvor det er relevant, mængden af energibesparelser eller omkostningsreduktionsmål, der skal opnås af forpligtede parter blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri
 - l) de foranstaltninger, der indgår i politiktiltaget
 - m) beregningsmetoderne, herunder hvordan additionalitet og væsentlighed er blevet fastslået, og hvilke metoder og benchmarks der benyttes i forbindelse med antagne og skalerede besparelser og, hvis det er relevant, de anvendte nedre brændværdier og konverteringsfaktorer
 - n) foranstaltningernes levetid, og hvordan de er beregnet, eller hvad de bygger på
 - o) den anvendte tilgang til håndtering af klimavariationer i medlemsstaten
 - p) overvågnings- og kontrolsystemerne for foranstaltninger i henhold til artikel 9 og 10, og hvordan deres uafhængighed af de forpligtede, deltagende eller bemyndigede parter sikres
 - q) når det drejer sig om beskatning:
 - i) de omfattede sektorer og skatteydersegmentet
 - ii) den offentlige gennemførelsesmyndighed
 - iii) de besparelser, der forventes opnået
 - iv) beskatningsforanstaltningens varighed
 - v) beregningsmetoden, herunder de anvendte priselasticiteter, og hvordan de er blevet fastlagt, og
 - vi) hvordan der er taget højde for overlap med EU ETS i overensstemmelse med direktiv 2003/87/EF, og risikoen for dobbelttælling er elimineret.
-

BILAG VI

MINIMUMSKRITERIER FOR ENERGISYN, HERUNDER DEM, DER GENNEMFØRES SOM EN DEL AF ENERGILEDELSSES-SYSTEMER

De energisyn, der er omhandlet i artikel 11, skal:

- a) bygge på ajourførte, målte, sporbare driftsdata om energiforbrug og (for elektricitet) belastningsprofiler
- b) omfatte en detaljeret gennemgang af energiforbrugsprofilen for bygninger eller grupper af bygninger, industrielle aktiviteter eller anlæg, herunder transport
- c) udpege energieffektivitetsforanstaltninger med henblik på at nedbringe energiforbruget
- d) afdække potentialet for omkostningseffektiv anvendelse eller produktion af vedvarende energi
- e) når det er muligt bygge på en livscyklusomkostningsanalyse i stedet for simple tilbagebetalingsperioder for at tage hensyn til langsigtede besparelser, langsigtede investeringers restværdier og kalkulationsrenter
- f) være forholdsmæssige og tilstrækkeligt repræsentative til at gøre det muligt at tegne et troværdigt billede af den samlede energimæssige ydeevne og pålideligt identificere de betydeligste muligheder for forbedringer.

Energisyn skal give mulighed for detaljerede og validerede beregninger af de foreslåede foranstaltninger, således at der tilvejebringes præcise oplysninger om potentielle besparelser.

De data, der anvendes i energisyn, skal kunne opbevares med henblik på historisk analyse og udvikling i ydeevne.

BILAG VII

MINDSTEKRAV TIL OVERVÅGNING OG OFFENTLIGGØRELSE AF DATACENTRES ENERGIMÆSSIGE YDEEVNE

Følgende udgør mindstekrav til overvågning og offentliggørelse af oplysninger med hensyn til datacentres energimæssige ydeevne, jf. artikel 12:

- a) navnet på datacentret, navnet på datacentrets ejer og operatører, datoen, hvor datacentret blev sat i drift, samt den kommune, hvori datacentret er beliggende
 - b) datacentrets etageareal, den installerede effekt, den årlige indgående og udgående datatrafik og mængden af data, der lagres og behandles i datacentret
 - c) datacentrets præstationer i det seneste hele kalenderår i overensstemmelse med de centrale præstationsindikatorer for bl.
 - a. energiforbrug, strømforbrug, temperaturindstillingspunkter, udnyttelse af spildvarme, vandforbrug og brug af vedvarende energi, i givet fald på grundlag af CEN/CENELEC EN 50600-4 »Informationsteknologi – Faciliteter og infrastrukturer i datacentre«, indtil ikrafttrædelsen af den delegerede retsakt vedtaget i henhold til dette direktivs artikel 33, stk. 3.
-

BILAG VIII

MINDSTEKRAV TIL FAKTURERING OG FAKTURERINGSOPLYSNINGER BASERET PÅ FAKTISK FORBRUG AF
NATURGAS

1. Mindstekrav til fakturering

1.1. Fakturering baseret på faktisk forbrug

For at give slutkunderne mulighed for at styre deres eget energiforbrug bør faktureringen finde sted på grundlag af det faktiske forbrug mindst en gang årligt, og faktureringsoplysningerne bør stilles til rådighed mindst hvert kvartal, på anmodning eller hvis forbrugerne har valgt elektronisk fakturering, ellers to gange årligt. Gas, der kun anvendes til madlavning, kan være fritaget for dette krav.

1.2. Mindstekrav til oplysningerne i fakturaen

Medlemsstaterne sørger for, at slutkunderne i relevant omfang får klare og letforståelige oplysninger om følgende forhold i eller sammen med fakturaer, kontrakter, transaktioner og kvitteringer fra distributionsstationer:

- a) faktiske aktuelle priser og faktisk energiforbrug
- b) sammenligning af slutkundens aktuelle energiforbrug med forbruget i samme periode året før, helst i en grafisk fremstilling
- c) kontaktoplysninger om slutkundeorganisationer, energimyndigheder eller lignende organer, herunder websteder, hvorfra der kan hentes oplysninger om, hvilke foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten der tilbydes, sammenlignende slutbrugerprofiler og objektive tekniske specifikationer for energiforbrugende udstyr.

Endvidere sørger medlemsstaterne for, at slutkunderne, når det er muligt og nyttigt, får klare og letforståelige oplysninger om sammenligninger med en normeret, gennemsnitlig slutkunde eller referenceslutkunde i samme brugerkategori i, sammen med eller som henvisninger i fakturaer, kontrakter, transaktioner og kvitteringer fra distributionsstationer.

1.3. Rådgivning om energieffektivitet som bilag til fakturaer og anden feedback til slutkunder

Ved afsendelse af kontrakter og kontraktændringer og i de fakturaer, kunderne modtager, eller via websteder til individuelle kunder, skal energidistributører, distributionssystemoperatører og energileverandører i detailleddet give deres kunder klare og letforståelige oplysninger om, hvordan de kan kontakte uafhængige forbrugerrådgivningscentre, energimyndigheder eller lignende institutioner, herunder disses internetadresser, hvor de kan få råd om, hvilke energieffektivitetsforanstaltninger der tilbydes, referenceprofiler for deres energiforbrug og tekniske specifikationer for energiforbrugende apparater, der kan tjene til at begrænse forbruget af disse apparater.

Bilag IX

MINDSTEKRAV TIL FAKTURERINGS- OG FORBRUGSOPPLYSNINGER OM OPVARMNING, KØLING OG VARMT BRUGSVAND

1. Fakturering baseret på faktisk forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere

For at give slutbrugerne mulighed for at styre deres eget energiforbrug skal faktureringen finde sted mindst én gang årligt på grundlag af det faktiske forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere.

2. Mindstehyppighed af fakturerings- og forbrugsoplysninger

Indtil den 31. december 2021 skal der, såfremt der er installeret fjernaflæselige målere eller varmemfordelingsmålere, leveres fakturerings- eller forbrugsoplysninger baseret på faktisk forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere til slutbrugere, der anmoder herom, eller hvor slutkunder har valgt at modtage elektroniske fakturaer, mindst hvert kvartal og ellers to gange årligt.

Fra den 1. januar 2022 skal der, såfremt der er installeret fjernaflæselige målere eller varmemfordelingsmålere, leveres fakturerings- eller forbrugsoplysninger baseret på faktisk forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere til slutbrugerne mindst hver måned. De kan også gøres tilgængelige via internettet og opdateres så ofte, som de anvendte måleanordninger og -systemer tillader. Opvarmning og køling kan undtages fra dette krav uden for sæsonen for opvarmning eller køling.

3. Mindstekrav til oplysningerne i fakturaen

Medlemsstaterne sikrer, at slutbrugerne i eller sammen med deres fakturaer får følgende klare og letforståelige oplysninger, når disse oplysninger er baseret på faktisk forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere:

- a) aktuelle faktiske priser og aktuelt faktisk energiforbrug eller samlede varmeomkostninger og aflæsninger af varmemfordelingsmålere
- b) brændselssammensætningen og de hermed forbundne årlige drivhusgasemissioner, herunder for slutbrugere, der forsynes via fjernvarme eller fjernkøling, og en beskrivelse af de forskellige afgifter, gebyrer og tariffer, der anvendes
- c) sammenligninger af slutbrugernes aktuelle energiforbrug med forbruget i samme periode året før i en grafisk fremstilling og klimakorrigeret for opvarmning og køling
- d) kontaktoplysninger om slutkundeorganisationer, energimyndigheder eller lignende organer, herunder websteder, hvorfra der kan hentes oplysninger om, hvilke foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten der tilbydes, og om sammenlignende slutbrugerprofiler og objektive tekniske specifikationer for energiforbrugende udstyr
- e) oplysninger om tilknyttede klageprocedurer, ombudsmandstjenester eller alternative tvistbilæggelsesmekanismer, som er gældende i medlemsstaterne
- f) sammenligning med en normeret, gennemsnitlig slutbruger eller referenceslutbruger i samme brugerkategori. I forbindelse med elektroniske fakturaer kan sådanne sammenligninger i stedet gøres tilgængelige online med henvisning i fakturaerne.

Medlemsstaterne kan begrænse kravet om at fremlægge oplysninger om drivhusgasemissioner i henhold til første afsnit, litra b), til kun at omfatte forsyninger fra fjernvarmesystemer med en samlet nominel indfyret termisk effekt på over 20 MW.

Fakturaer, der ikke er baseret på faktisk forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere, skal indeholde en klar og letforståelig redegørelse for, hvordan det beløb, der er angivet på fakturaen, er beregnet, og som minimum de oplysninger, der er omhandlet i litra d) og e).

BILAG X

POTENTIALE FOR VARME- OG KØLEEFFEKTIVITET

Den omfattende vurdering af nationale varme- og kølepotentialer i henhold til artikel 25, stk. 1, skal omfatte og skal være baseret på følgende:

Del I

ET OVERBLIK OVER OPVARMNING OG NEDKØLING

1. varme- og kølebehovet, dvs. den anslåede nytteenergi ⁽¹⁾ og det kvantificerede slutforbrug af energi i GWh/år ⁽²⁾ fordelt efter sektor:
 - a) beboelse
 - b) tjenester
 - c) industri
 - d) andre sektorer, der isoleret set forbruger mere end 5 % af den samlede nationale nytteenergi til varme- og kølebehov
2. identifikationen af eller, for så vidt angår litra a), nr. i), identifikationen af eller et overslag over den nuværende varme- og køleforsyning:
 - a) identifikationen af teknologier, i GWh/år ⁽³⁾, hvis det er muligt indenfor de i punkt 1 omhandlede sektorer, idet der skelnes mellem energi fra fossile energikilder og vedvarende energikilder:
 - i) der stilles til rådighed på stedet på beboelses- eller tjenestelokaliteter i form af:
 - kedler, der kun producerer varme
 - højeffektiv kraftvarmeproduktion
 - varmepumper
 - andre teknologier og kilder på stedet
 - ii) der stilles til rådighed på stedet på andre lokaliteter end tjeneste- eller beboelseslokaliteter i form af:
 - kedler, der kun producerer varme
 - højeffektiv kraftvarmeproduktion
 - varmepumper
 - andre teknologier og kilder på stedet
 - iii) der stilles til rådighed udefra i form af:
 - højeffektiv kraftvarmeproduktion
 - spildvarme
 - andre teknologier og kilder udefra
 - b) identifikationen af anlæg, der producerer spildvarme eller -kulde, og disses potentielle varme- eller køleforsyning, i GWh/år:
 - i) termiske kraftproduktionsanlæg, som kan levere eller opgraderes til at levere spildvarme med en samlet indfyret termisk effekt på mere end 50 MW
 - ii) kraftvarmeanlæg, som anvender de teknologier, der er anført i del II i bilag II, med en samlet indfyret termisk effekt på mere end 20 MW
 - iii) affaldsforbrændingsanlæg

⁽¹⁾ Den mængde termisk energi, der er brug for til at opfylde slutbrugernes varme- og kølebehov.

⁽²⁾ De nyeste data bør anvendes.

⁽³⁾ De nyeste data bør anvendes.

- iv) anlæg, som producerer vedvarende energi, med en samlet indfyret termisk effekt på mere end 20 MW, med undtagelse af de anlæg, der er omhandlet i nr. i) og ii), som producerer varme eller kulde fra energi fra vedvarende kilder
 - v) industrianlæg med en samlet indfyret termisk effekt på mere end 20 MW, som kan levere spildvarme
 - c) den indberettede andel af energi fra vedvarende energikilder og fra spildvarme og -kulde af slutforbruget af energi for sektoren for fjernvarme og fjernkøling ⁽⁴⁾ de sidste fem år, jf. direktiv (EU) 2018/2001
3. aggregerede data om kraftvarmeeenheder i eksisterende fjernvarme- og fjernkølenet i fem kapacitetsintervaller, der omfatter:
- a) primærenergiforbrug
 - b) samlet effektivitet
 - c) primærenergibesparelser
 - d) CO₂-emissionsfaktorer
4. aggregerede data om eksisterende fjernvarme- og fjernkølenet leveret fra kraftvarmeproduktion i fem kapacitetsintervaller, der omfatter:
- a) samlet primærenergiforbrug
 - b) kraftvarmeeenheders primærenergiforbrug
 - c) andel af kraftvarmeproduktion i fjernvarme- eller fjernkøleforsyningen
 - d) tab i fjernvarmesystemet
 - e) tab i fjernkølesystemet
 - f) tilslutningstæthed
 - g) andele af systemer for hver driftstemperaturgruppe
5. et kort over hele det nationale territorium, der, samtidig med at forretningsmæssigt følsomme oplysninger beskyttes, angiver:
- a) varme- og kølebehovsområder, jf. punkt 1, idet der anvendes konsekvente kriterier, der koncentrerer de energitætte områder i kommuner og bysammenvoksninger
 - b) eksisterende varme- og køleforsyningspunkter, jf. punkt 2, litra b), og fjernvarmetransmissionsanlæg
 - c) planlagte varme- og køleforsyningspunkter, jf. punkt 2, litra b), og kortlagte nye områder for fjernvarme og fjernkøling
6. en prognose over tendenserne for varme- og kølebehovet med henblik på at få et overblik over de næste 30 år, angivet i GWh, og idet der især tages højde for fremskrivningerne for de næste 10 år, ændringerne i behovet i bygninger og forskellige sektorer i industrien og virkningen af politikker og strategier vedrørende efterspørgselsstyring, såsom de langsigtede renoveringsstrategier for bygninger, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/844 ⁽⁵⁾.

⁽⁴⁾ Identifikationen af «køling fra vedvarende kilde» foretages i overensstemmelse med direktiv (EU) 2018/2001, når metoden til beregning af den mængde vedvarende energi, der anvendes til køling og fjernkøling, er fastlagt i henhold til artikel 35 i nævnte direktiv. Indtil da foretages den i overensstemmelse med den relevante nationale metode.

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/844 af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne og direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (EUT L 156 af 19.6.2018, s. 75).

Del II

MÅLSÆTNINGER, STRATEGIER OG POLITIKTILTAG

7. medlemsstatens planlagte bidrag til dens nationale målsætninger, mål og bidrag i relation til energiunionens fem dimensioner, jf. artikel 3, stk. 2, litra b), i forordning (EU) 2018/1999, der nås ved hjælp af varme- og køleeffektivitet, jf. navnlig artikel 4, litra b), nr. 1)-4), og artikel 15, stk. 4, litra b), i nævnte forordning, idet det præciseres, hvilke af disse elementer der supplerer den integrerede nationale energi- og klimaplan meddelt i henhold til artikel 3 samt artikel 7-12 i nævnte forordning
8. et generelt overblik over eksisterende politikker og foranstaltninger som beskrevet i den seneste rapportering i henhold til artikel 3, 20 og 21 og artikel 27, litra a) i forordning (EU) 2018/1999

Del III

ANALYSE AF DET ØKONOMISKE POTENTIALE FOR VARME- OG KØLEEFFEKTIVITET

9. analyse af det økonomiske potentiale ⁽⁶⁾ for forskellige varme- og køleteknologier, som dækker hele det nationale territorium, og som udarbejdes ved hjælp af den cost-benefit-analyse, der er omhandlet i artikel 25, stk. 3. Analysen skal identificere alternative scenarier med henblik på mere effektive teknologier til opvarmning og køling ved hjælp af vedvarende energikilder, idet der skelnes mellem energi fra fossile energikilder og vedvarende energikilder, hvis det er relevant.

Følgende teknologier bør analyseres:

- a) industriel spildvarme og -kulde
- b) affaldsforbrænding
- c) højeffektiv kraftvarmeproduktion
- d) andre vedvarende energikilder såsom geotermisk energi, solvarmeenergi og biomasseenergi end dem, der anvendes til højeffektiv kraftvarmeproduktion
- e) varmepumper
- f) reduktion af varme- og kuldatabet på eksisterende fjernvarmenet
- g) fjernvarme og fjernkøling

10. analysen af det økonomiske potentiale skal omfatte følgende trin og overvejelser:

- a) Overvejelser:
 - i) Cost-benefit-analyser med henblik på artikel 25, stk. 3, skal omfatte en økonomisk analyse af de samfundsøkonomiske og miljømæssige faktorer ⁽⁷⁾ og en finansiel analyse med henblik på at vurdere projekterne fra investors synsvinkel, idet såvel den økonomiske som den finansielle analyse anvender et nettonutidsværdikriterium med henblik på vurderingen.
 - ii) Grundscenariet bør fungere som referencepunkt og tager højde for de politikker, der er gældende på det tidspunkt, den omfattende vurdering udarbejdes ⁽⁸⁾, og er knyttet til de data, der indsamles med henblik på del I og del II, punkt 6, i dette bilag.

⁽⁶⁾ Analysen af det økonomiske potentiale bør omfatte den mængde energi (i GWh), som hver analyseret teknologi kan producere pr. år. Der skal også tages højde for energisystemets begrænsninger og indbyrdes sammenhænge. Der kan anvendes modeller, som anvender antagelser om aktiviteter, der afspejler almindelige typer teknologier eller systemer.

⁽⁷⁾ Inklusive den vurdering, der er omhandlet i artikel 15, stk. 7, i direktiv (EU) 2018/2001.

⁽⁸⁾ Skæringsdatoen for de politikker, der skal tages højde for i grundscenariet, er slutningen af året før det år, hvor den omfattende vurdering skal foreligge ved udgangen af året. Det vil sige, at det ikke er nødvendigt at tage højde for politikker, der er i kraft i det år, der leder op til fristen for fremsendelse af den omfattende vurdering.

- iii) Alternative scenarier til grundscenariet skal tage hensyn til målsætningerne om energieffektivitet og vedvarende energi i forordning (EU) 2018/1999, idet hvert scenarie omfatter følgende elementer sammenlignet med grundscenariet:

- det økonomiske potentiale undersøgt ved anvendelse af nettonutidsværdikriteriet
- reduktion af drivhusgasemissioner
- primærenergibesparelser i GWh pr. år
- virkningen for andelen af vedvarende energi i det nationale energimiks.

Scenarier, der af tekniske eller finansielle årsager eller på grund af national lovgivning ikke er gennemførlige, kan udelukkes i en tidlig fase af cost-benefit-analysen, hvis det kan begrundes i nøje, klare og veldokumenterede overvejelser.

Vurderingen og beslutningstagningen bør tage hensyn til omkostninger og energibesparelser som følge af den øgede fleksibilitet i energiforsyningen og af en mere optimal drift af elnettene, herunder undgåede omkostninger og besparelser som følge af reducerede infrastrukturinvesteringer, i de analyserede scenarier.

b) Omkostninger og fordele:

De omkostninger og fordele, der er omhandlet i litra a), skal mindst omfatte følgende:

i) omkostninger:

- kapitalomkostninger ved anlæg og udstyr
- kapitalomkostninger ved de tilhørende energinet
- variable og faste driftsomkostninger
- energiomkostninger
- miljø-, sundheds- og sikkerhedsomkostninger i det omfang, det er muligt
- arbejdsmarkedsomkostninger, energisikkerhed og konkurrenceevne i det omfang, det er muligt.

ii) fordele:

- værdien af produktionen for forbrugeren (varme, køling og elektricitet)
- eksterne fordele såsom fordele med hensyn til miljø, drivhusgasemissioner samt sundhed og sikkerhed i det omfang, det er muligt
- indvirkninger på arbejdsmarkedet, energisikkerhed og konkurrenceevne i det omfang, det er muligt.

c) Scenarier, der er relevante for grundscenariet:

Alle scenarier, der er relevante for grundscenariet, skal overvejes, herunder den rolle som individuel varme- og køleeffektivitet spiller. Cost-benefit-analysen kan omfatte enten en vurdering af et projekt eller en gruppe projekter eller en bredere lokal, regional eller national vurdering med det formål at fastlægge den mest omkostningseffektive og fordelagtige mulighed for opvarmning eller køling sammenlignet med et grundscenarie for et bestemt geografisk område med henblik på planlægning.

d) Grænser og integreret tilgang:

- i) Den geografiske grænse skal dække et passende og veldefineret geografisk område.
- ii) Cost-benefit-analyserne skal tage hensyn til alle relevante centraliserede og decentraliserede forsyningskilder, som er tilgængelige inden for systemet og den geografiske grænse, herunder teknologierne i del III, punkt 9, i dette bilag, og til tendenser i og karakteristikaene for varme- og kølebehov.

e) Antagelser:

- i) Medlemsstaterne anslår med henblik på cost-benefit-analyserne priserne på væsentlige input- og outputfaktorer og kalkulationsrenten.

- ii) Den kalkulationsrente, der anvendes til beregning af nettonutidsværdien i den økonomiske analyse, vælges ud fra europæiske eller nationale retningslinjer.
- iii) Medlemsstaterne anvender nationale, europæiske eller internationale prognoser for udviklingen i energipriserne, hvis det er hensigtsmæssigt i deres nationale, regionale eller lokale kontekst.
- iv) De priser, der anvendes i den økonomiske analyse, skal afspejle de samfundsøkonomiske omkostninger og fordele. Eksterne omkostninger, f.eks. miljø- og sundhedsmæssige virkninger, bør omfattes i det omfang, det er muligt, dvs. når en markedspris foreligger, eller når den allerede indgår i europæisk eller national lovgivning.
- f) Følsomhedsanalyse: Der skal foretages en følsomhedsanalyse for at vurdere omkostningerne og fordelene ved et projekt eller en gruppe projekter på grundlag af variable faktorer, der har væsentlig indflydelse på resultatet af beregningerne, såsom forskellige energipriser, efterspørgsel, kalkulationsrenter og andre.

Del IV

POTENTIELLE NYE STRATEGIER OG POLITIKTILTAG

11. et overblik over nye lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige politiktiltag ⁽⁹⁾ med henblik på at realisere det økonomiske potentiale, der er identificeret i punkt 9 og 10, sammen med en prognose over:
- a) reduktion af drivhusgasemissioner
 - b) primærenergibesparelser i GWh pr. år
 - c) virkning for andelen af højeffektiv kraftvarmeproduktion
 - d) virkning for andelen af vedvarende energi i det nationale energimiks og i varme- og kølesektoren
 - e) forbindelse til de nationale finansieringsprogrammer og omkostningsbesparelser for det offentlige budget og markedsdeltagerne
 - f) anslåede offentlige støtteordninger, hvis sådanne findes, og deres årsbudget samt identifikation af det potentielle støtteelement.

⁽⁹⁾ Dette overblik skal omfatte finansieringsforanstaltninger og -programmer, der måtte blive vedtaget i den periode, som den omfattende vurdering dækker, uden at dette foregriber en særskilt anmeldelse af offentlige støtteordninger med henblik på vurdering af deres forenelighed med statsstøttere reglerne.

BILAG XI

COST-BENEFIT-ANALYSER

Cost-benefit-analyser skal give oplysninger med henblik på foranstaltningerne, der er omhandlet i artikel 25, stk. 3, og artikel 26, stk. 7.

Hvis der planlægges et rent elproducerende anlæg eller et anlæg uden varmegenvinding, foretages der en sammenligning mellem de planlagte anlæg eller den planlagte renovering og et tilsvarende anlæg, der producerer den samme mængde elektricitet eller procesvarme, men genvinder spildvarmen og leverer varme gennem højeffektiv kraftvarmeproduktion eller fjernvarme- og fjernkølenet eller begge dele.

Inden for en given geografisk afgrænsning skal vurderingen tage hensyn til det planlagte anlæg og eventuelle hensigtsmæssige, eksisterende eller potentielle varme- eller kølebehovspunkter, der kan forsynes derfra, under hensyntagen til rationelle muligheder, f.eks. teknisk gennemførlighed og afstand.

Systemgrænsen sættes til at omfatte det planlagte anlæg og varme- og kølebelastningerne såsom bygning(er) og industriprocesser. Inden for denne systemgrænse fastsættes de samlede omkostninger til varme- og elproduktion for begge tilfælde og sammenlignes.

Varme - eller kølebelastninger skal omfatte eksisterende varme - eller kølebelastninger såsom et industrianlæg eller et eksisterende fjernvarme- eller fjernkølesystem og i byområder tillige den varme - eller kølebelastning og de omkostninger, der ville forekomme, hvis en gruppe bygninger eller en bydel blev forsynet med eller tilsluttet til et nyt fjernvarme- eller fjernkølenet eller begge dele.

Cost-benefit-analyser baseres på en beskrivelse af det planlagte anlæg og det/de anlæg, det sammenlignes med, og omfatter i givet fald elektrisk kapacitet og varmekapacitet, brændselstype, planlagt anvendelse og antallet af planlagte driftstimer pr. år, beliggenhed og el- og varmebehov.

Ved vurdering af spildvarmens udnyttelse skal der tages hensyn til de nuværende teknologier. Vurderingen skal tage hensyn til den direkte brug af spildvarme eller opgradering heraf til højere temperaturer eller begge dele. Genvindes spildvarme på stedet, vurderes som minimum brugen af varmevekslere, varmepumper og varme til elproduktion. Genvindes spildvarme uden for stedet, vurderes som minimum industrianlæg, landbrugsanlæg og fjernvarmenet som potentielle behovspunkter.

Ved sammenligningen tages varmeenergibehovet og de former for opvarmning og køling, der anvendes af de nærliggende varme- eller kølebehovspunkter, i betragtning. Sammenligningen skal omfatte infrastrukturrelaterede omkostninger for det planlagte anlæg og det anlæg, det sammenlignes med.

Cost-benefit-analyser med henblik på artikel 26, stk. 7, skal omfatte en økonomisk analyse med en finansiell analyse, der viser faktiske pengestrømstransaktioner som følge af investeringer i og drift af de enkelte anlæg.

Projekter med positivt cost-benefit-resultat er dem, hvor summen af tilbagediskonterede fordele i den økonomiske og finansielle analyse overstiger summen af tilbagediskonterede omkostninger (cost-benefit-overskud).

Medlemsstaterne fastsætter de vejledende principper metoderne, antagelserne og tidshorisonten for den økonomiske analyse.

Medlemsstaterne kan kræve, at de selskaber, der har ansvar for driften af de termiske elproduktionsanlæg, industriselskaber, fjernvarme- og fjernkølenet eller andre parter, der er berørt af den fastlagte systemgrænse og geografiske grænse, giver oplysninger til brug for vurderingen af omkostningerne og fordelene ved et bestemt anlæg.

BILAG XII

OPRINDELSESGARANTI FOR ELEKTRICITET FRA HØJEFFEKTIV KRAFTVARMEPRODUKTION

- 1) Medlemsstaterne træffer foranstaltninger for at sikre,
 - a) at oprindelsesgarantien for elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion
 - gør det muligt for producenter at dokumentere, at den elektricitet, de sælger, er produceret ved højeffektiv kraftvarmeproduktion og udstedes med henblik herpå efter anmodning fra producenten:
 - er nøjagtig, pålidelig og sikret mod svindel
 - udstedes, overføres og annulleres elektronisk
 - b) at den samme enhed af energi fra højeffektiv kraftvarmeproduktion kun medregnes en gang.
 - 2) Den i artikel 26, stk. 13, omhandlede oprindelsesgaranti skal mindst indeholde følgende oplysninger:
 - a) navn, beliggenhed, type og kapacitet (varme og elektrisk) for det anlæg, hvor energien er produceret
 - b) dato og sted for produktionen
 - c) nedre brændværdi for det brændsel, der er brugt til at producere den pågældende elektricitet
 - d) mængde og anvendelse af den varme, der er produceret sammen med elektriciteten
 - e) hvor meget elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion i henhold til bilag III oprindelsesgarantien omfatter
 - f) primærenergibesparelserne beregnet i overensstemmelse med bilag III på grundlag af harmoniserede referenceværdier for effektiviteten, jf. bilag III, litra d)
 - g) anlæggets nominelle elektriske og termiske effekt
 - h) hvorvidt og i hvilket omfang anlægget har modtaget investeringsstøtte
 - i) hvorvidt og i hvilket omfang energienheden på andre måder har modtaget støtte fra en national støtteordning samt fra hvilken type støtteordning
 - j) dato for, hvornår anlægget blev sat i drift, og
 - k) udstedelsesdato og -land og et entydigt identifikationsnummer.Oprindelsesgarantien skal være af standardstørrelsen 1 MWh. Den skal gælde for nettoproduktionen af elektricitet målt på anlægsgrænsen og tilført elnettet.
-

BILAG XIII

ENERGIEFFEKTIVITETSKRITERIER FOR REGULERING AF ENERGINET OG FOR ELNETTARIFTER

1. Nettetariffer skal være gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende og skal følge artikel 18 i forordning (EU) 2019/943 og afspejle omkostningsbesparelser i net, der opnås ved foranstaltninger på efterspørgselssiden og som efterspørgselsreaktion samt decentral produktion, herunder besparelser som følge af lavere omkostninger ved levering eller ved netinvesteringer og mere optimal drift af nettet.
 2. Netregulering og -tariffer må ikke hindre netoperatører eller energiforhandlere i at stille systemtjenester til rådighed for foranstaltninger om efterspørgselsreaktion, efterspørgselsstyring og decentral produktion på organiserede elmarkeder, herunder OTC-markeder (over the counter) og elbørser, hvor der handles med energi, kapacitet, balancerings- og hjælpeydelse inden for alle tidsrammer, herunder markeder for terminshandel, kommende dag-handel og intradag-handel, navnlig:
 - a) flytning af belastningen fra spidslast- til lavlastperioder, foretaget af slutkunderne selv under hensyntagen til tilgængeligheden af vedvarende energi, energi fra kraftvarmeproduktion og decentral produktion
 - b) energibesparelser opnået af uafhængige aggregators efterspørgselsreaktion fra spredte forbrugere
 - c) reduktion af efterspørgslen som følge af energieffektivitetsforanstaltninger gennemført af leverandører af energitjenester, herunder ESCO'er
 - d) tilkobling og indsættelse af produktionskilder ved lavere spændingsniveauer
 - e) tilkobling af produktionskilder, der ligger tættere på forbrugsstedet, og
 - f) lagring af energi.
 3. Netværks- eller detailtariffer kan understøtte dynamisk prissætning for slutkundernes foranstaltninger om efterspørgselsreaktion, f.eks.:
 - a) tidsdifferentierede tariffer
 - b) priser i kritiske spidslastperioder
 - c) realtidspriser og
 - d) spidslastrabatter.
-

BILAG XIV

ENERGIEFFEKTIVITETSKRAV TIL TRANSMISSIONSSYSTEMOPERATØRER OG DISTRIBUTIONSSYSTEMOPERATØRER

Transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører skal:

- a) udarbejde og offentliggøre deres standardregler for, hvem der skal bære og dele omkostningerne ved tekniske tilpasninger såsom nettilslutninger, netforstærkninger og indførelse af nye net, forbedret netdrift og regler for ikkeforskelsbehandlende gennemførelse af de netregler, der er nødvendige for at integrere nye producenter, der leverer elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion, i det sammenkoblede elforsyningsnet
- b) give nye producenter af elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion, der ønsker at blive tilsluttet til systemet, fyldestgørende og nødvendige oplysninger, herunder
 - i) et udtømmende og detaljeret skøn over, hvad tilslutningen vil koste
 - ii) en rimelig og nøjagtig tidsplan for modtagelse og behandling af ansøgningen om nettilslutning
 - iii) en rimelig, vejledende tidsplan for en foreslået nettilslutning. Hele nettilslutningsprocessen bør ikke tage mere end 24 måneder under hensyntagen til, hvad der er praktisk muligt og ikkeforskelsbehandlende
- c) tilvejebringe standardiserede og forenklede procedurer for tilslutning af decentrale højeffektive kraftvarmeproducenter for at lette deres tilslutning til nettet.

De i første afsnit, litra a), omhandlede standardregler skal bygge på objektive, gennemskelige og ikkeforskelsbehandlende kriterier, hvor der navnlig et taget hensyn til samtlige omkostninger og fordele ved at tilslutte de pågældende producenter til nettet. De kan give mulighed for forskellige typer tilslutning.

BILAG XV

KONTRAKTER OM ENERGIMÆSSIG YDEEVNE ELLER DE TILHØRENDE UDBUDSBETINGELSER SKAL MINDST INDEHOLDE FØLGENDE:

- Resultater og anbefalinger i analyser og energisyn, som er foretaget før indgåelsen af kontrakten og omfatter bygningens energiforbrug med henblik på at gennemføre foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten.
 - En klar og gennemskelig liste over de effektivitetsforanstaltninger, der skal gennemføres, eller de effektivitetsresultater, der skal opnås.
 - Garanterede besparelser, der kan opnås ved at gennemføre foranstaltningerne i kontrakten.
 - Kontraktens løbetid, delmål for gennemførelsen, vilkår og opsigelsesfrist.
 - En klar og gennemskelig liste over hver kontraherende parts forpligtelser.
 - Referencedato(er) for konstatering af de opnåede besparelser.
 - En klar og gennemskelig liste over, hvilke skridt der skal tages for at gennemføre en foranstaltning eller en pakke af foranstaltninger, og i givet fald hvilke omkostninger de kræver.
 - En forpligtelse til fuldt ud at gennemføre de i kontrakten indeholdte foranstaltninger og dokumentation for alle ændringer undervejs i projektet.
 - Bestemmelser om medtagelse af tilsvarende krav i underentrepriser med tredjeparter.
 - En klar og gennemskelig angivelse af de økonomiske virkninger af projektet og fordelingen af parternes andel i de opnåede økonomiske besparelser, dvs. aflønning af tjenesteleverandøren.
 - Klare og gennemskelige bestemmelser om måling og verifikation af de realiserede garanterede besparelser, kvalitetskontroller og garantier.
 - Bestemmelser, der tydeliggør proceduren for håndtering af skiftende rammevilkår, der påvirker indholdet og resultatet af kontrakten, dvs. ændrede energipriser og brugsintensiteten af en installation.
 - Detaljerede oplysninger om hver kontraherende parts forpligtelser og om sanktioner ved tilsidesættelse heraf.
-

BILAG XVI

Del A

Ophævet direktiv med oversigt over ændringer (jf. artikel 39)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU
(EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1)

Rådets direktiv 2013/12/EU
(EUT L 141 af 28.5.2013, s. 28)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/844
(EUT L 156 af 19.6.2018, s. 75)

kun artikel 2

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2002
(EUT L 328 af 21.12.2018, s. 210)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999
(EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1)

kun artikel 54

Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2019/504
(EUT L 85 I af 27.3.2019, s. 66)

kun artikel 1

Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/826
(EUT L 137 af 23.5.2019, s. 3)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944
(EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125)

kun artikel 70

Del B

Frister for gennemførelse i national ret (jf. artikel 39)

Direktiv	Frist for gennemførelse
2012/27/EU	5. juni 2014
(EU) 2018/844	10. marts 2020
(EU) 2018/2002	25. juni 2020, med undtagelse af artikel 1, nr. 5)-10), og nr. 3) og 4) i bilaget 25. oktober 2020 for så vidt angår artikel 1, nr. 5)-10), og nr. 3) og 4) i bilaget
(EU) 2019/944	31. december 2019 for så vidt angår artikel 70, nr. 5), litra a) 25. oktober 2020 for så vidt angår artikel 70, nr. 4) 31. december 2020 for så vidt angår artikel 70, nr. 1)-3), nr. 5), litra b), og nr. 6)

BILAG XVII

Sammenligningstabel

Direktiv 2012/27/EU	Nærværende direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2, indledningen	Artikel 2, indledningen
Artikel 2, nr. 1)	Artikel 2, nr. 1)
-	Artikel 2, nr. 2), 3) og 4)
Artikel 2, nr. 2)	Artikel 2, nr. 5)
Artikel 2, nr. 3)	Artikel 2, nr. 6)
-	Artikel 2, nr. 7)
Artikel 2, nr. 4)	Artikel 2, nr. 8)
Artikel 2, nr. 5)	Artikel 2, nr. 9)
Artikel 2, nr. 6)	Artikel 2, nr. 10)
Artikel 2, nr. 7)	Artikel 2, nr. 11)
Artikel 2, nr. 8)	Artikel 2, nr. 12)
Artikel 2, nr. 9)	-
Artikel 2, nr. 10)	Artikel 2, nr. 13)
-	Artikel 2, nr. 14) og 15)
Artikel 2, nr. 11)	Artikel 2, nr. 16)
Artikel 2, nr. 12)	Artikel 2, nr. 17)
Artikel 2, nr. 13)	Artikel 2, nr. 18)
Artikel 2, nr. 14)	Artikel 2, nr. 19)
Artikel 2, nr. 15)	Artikel 2, nr. 20)
Artikel 2, nr. 16)	Artikel 2, nr. 21)
Artikel 2, nr. 17)	Artikel 2, nr. 22)
Artikel 2, nr. 18)	Artikel 2, nr. 23)
Artikel 2, nr. 19)	Artikel 2, nr. 24)
Artikel 2, nr. 20)	Artikel 2, nr. 25)
Artikel 2, nr. 21)	Artikel 2, nr. 26)
Artikel 2, nr. 22)	Artikel 2, nr. 27)
Artikel 2, nr. 23)	Artikel 2, nr. 28)
Artikel 2, nr. 24)	Artikel 2, nr. 29)
-	Artikel 2, nr. 30)
-	Artikel 2, nr. 31)
Artikel 2, nr. 25)	Artikel 2, nr. 32)
Artikel 2, nr. 26)	-
Artikel 2, nr. 27)	Artikel 2, nr. 33)
Artikel 2, nr. 28)	Artikel 2, nr. 34)
Artikel 2, nr. 29)	Artikel 2, nr. 35)

Direktiv 2012/27/EU	Nærværende direktiv
Artikel 2, nr. 30)	Artikel 2, nr. 36)
Artikel 2, nr. 31)	Artikel 2, nr. 37)
Artikel 2, nr. 32)	Artikel 2, nr. 38)
Artikel 2, nr. 33)	Artikel 2, nr. 39)
Artikel 2, nr. 34)	Artikel 2, nr. 40)
Artikel 2, nr. 35)	Artikel 2, nr. 41)
Artikel 2, nr. 36)	Artikel 2, nr. 42)
Artikel 2, nr. 37)	Artikel 2, nr. 43)
Artikel 2, nr. 38)	Artikel 2, nr. 44)
Artikel 2, nr. 39)	Artikel 2, nr. 45)
Artikel 2, nr. 40)	-
Artikel 2, nr. 41)	Artikel 2, nr. 46)
Artikel 2, nr. 42)	Artikel 2, nr. 47)
Artikel 2, nr. 43)	Artikel 2, nr. 48)
-	Artikel 2, nr. 49)
Artikel 2, nr. 44)	Artikel 2, nr. 50)
Artikel 2, nr. 45)	Artikel 2, nr. 51)
-	Artikel 2, nr. 52), 53), 54), 55) og 56)
-	Artikel 3
-	Artikel 4, stk. 1
Artikel 3, stk. 1, første afsnit	Artikel 4, stk. 2, første afsnit Artikel 4, stk. 2, andet afsnit
Artikel 3, stk. 1, andet afsnit, indledningen	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, indledningen
Artikel 3, stk. 1, andet afsnit, litra a) og b)	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra a) og b)
Artikel 3, stk. 1, andet afsnit, litra c)	-
Artikel 3, stk. 1, andet afsnit, litra d)	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra c)
Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, indledningen	-
-	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra d), indledningen
-	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra d), nr. i), ii) og iii)
Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, litra a)	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra d), nr. iv)
-	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra e), indledningen
Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, litra b)	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra e), nr. i)

Direktiv 2012/27/EU	Nærværende direktiv
Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, litra c)	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra e), nr. ii)
Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, litra d)	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra e), nr. iii)
Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, litra e)	-
-	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra e), nr. iv)
Artikel 3, stk. 2 og 3	-
Artikel 3, stk. 4	Artikel 35, stk. 6
Artikel 3, stk. 5 og 6	-
-	Artikel 4, stk. 4
-	Artikel 4, stk. 5
	Artikel 4, stk. 6
	Artikel 4, stk. 7
-	Artikel 5
Artikel 5, stk. 1, første afsnit	Artikel 6, stk. 1, første afsnit
Artikel 5, stk. 1, andet afsnit	Artikel 6, stk. 1, femte afsnit
-	Artikel 6, stk. 1, andet og tredje afsnit
Artikel 5, stk. 1, tredje afsnit	Artikel 6, stk. 1, fjerde afsnit
Artikel 5, stk. 1, fjerde og femte afsnit	-
Artikel 5, stk. 2	Artikel 6, stk. 2
-	Artikel 6, stk. 2, andet afsnit
Artikel 5, stk. 3	Artikel 6, stk. 3
Artikel 5, stk. 4	Artikel 6, stk. 4
Artikel 5, stk. 5	Artikel 6, stk. 5
Artikel 5, stk. 5, første afsnit, litra b)	Artikel 6, stk. 5, andet afsnit, litra c)
-	Artikel 6, stk. 5, andet afsnit, litra b)
Artikel 5, stk. 6	Artikel 6, stk. 6
-	Artikel 6, stk. 6, andet afsnit, litra a)
Artikel 5, stk. 6, andet afsnit	Artikel 6, stk. 6, andet afsnit, litra b)
Artikel 5, stk. 6, tredje afsnit	Artikel 6, stk. 6, tredje afsnit
Artikel 5, stk. 7	-
Artikel 6, stk. 1, første afsnit	Artikel 7, stk. 1, første afsnit
Artikel 6, stk. 1, andet afsnit	Artikel 7, stk. 1, første afsnit
	Artikel 7, stk. 1, andet afsnit
	-
Artikel 6, stk. 2, 3 og 4	Artikel 7, stk. 2, 3 og 4
-	Artikel 7, stk. 5, 6, 7 og 8
-	
Artikel 7, stk. 1, indledningen, litra a) og b)	Artikel 8, stk. 1, indledningen, litra a) og b)

Direktiv 2012/27/EU	Nærværende direktiv
-	Artikel 8, stk. 1, litra c)
Artikel 7, stk. 1, andet afsnit	Artikel 8, stk. 5
Artikel 7, stk. 1, tredje afsnit	Artikel 8, stk. 1, femte afsnit
Artikel 7, stk. 1, fjerde afsnit	Artikel 8, stk. 1, fjerde afsnit
-	Artikel 8, stk. 3 og 4
Artikel 7, stk. 2	Artikel 8, stk. 6
Artikel 7, stk. 3	Artikel 8, stk. 7
Artikel 7, stk. 4	Artikel 8, stk. 8
Artikel 7, stk. 5	Artikel 8, stk. 9
Artikel 7, stk. 6	Artikel 8, stk. 10
Artikel 7, stk. 7	-
Artikel 7, stk. 8	-
Artikel 7, stk. 9	-
Artikel 7, stk. 10	Artikel 8, stk. 2
Artikel 7, stk. 11	-
	Artikel 8, stk. 11, 12 og 13
Artikel 7, stk. 12	Artikel 8, stk. 14
Artikel 7a, stk. 1	Artikel 9, stk. 1
Artikel 7a, stk. 2	Artikel 9, stk. 3
Artikel 7a, stk. 3	Artikel 9, stk. 4
-	Artikel 9, stk. 2
-	Artikel 9, stk. 5, 6 og 7
Artikel 7a, stk. 4 og 5	Artikel 9, stk. 8 og 9
-	Artikel 9, stk. 10
Artikel 7a, stk. 6 og 7	Artikel 9, stk. 11 og 12
Artikel 7b, stk. 1 og 2	Artikel 10, stk. 1 og 2
-	Artikel 10, stk. 3 og 4
-	Artikel 11, stk. 1 og 2
-	Artikel 11, stk. 3 og 4
Artikel 8, stk. 1 og 2	Artikel 11, stk. 5, 6 og 7
Artikel 8, stk. 3 og 4	-
-	Artikel 11, stk. 8
Artikel 8, stk. 5	Artikel 11, stk. 9
-	Artikel 11, stk. 10
Artikel 8, stk. 6	Artikel 11, stk. 11
Artikel 8, stk. 7	Artikel 11, stk. 12
-	Artikel 12

Direktiv 2012/27/EU	Nærværende direktiv
Artikel 9	Artikel 13
Artikel 9a	Artikel 14
Artikel 9b	Artikel 15
Artikel 9c	Artikel 16
Artikel 10	Artikel 17
Artikel 10a	Artikel 18
Artikel 11	Artikel 19
Artikel 12	Artikel 20
-	Artikel 21
-	Artikel 22, stk. 1
Artikel 12, stk. 1	Artikel 22, stk. 2
Artikel 12, stk. 2, indledningen, og litra a), nr. i)-v)	Artikel 22, stk. 2, andet afsnit, litra a)-g) Artikel 22, stk. 2, andet afsnit, litra h)
Artikel 12, stk. 2, litra b)	Artikel 22, stk. 3, tredje afsnit
-	Artikel 22, stk. 3, tredje afsnit, litra a) og b)
Artikel 12, stk. 2, litra b), nr. i) og ii)	Artikel 22, stk. 3, tredje afsnit, litra c) og d)
-	Artikel 22, stk. 3, tredje afsnit, litra e)
-	Artikel 22, stk. 4-9
-	Artikel 23
-	Artikel 24
Artikel 13	Artikel 32
Artikel 14, stk. 1	Artikel 25, stk. 1
-	Artikel 25, stk. 2
Artikel 14, stk. 2	Artikel 25, stk. 5
Artikel 14, stk. 3	Artikel 25, stk. 3, første afsnit
-	Artikel 25, stk. 3, andet afsnit
Artikel 14, stk. 4	Artikel 25, stk. 4
-	Artikel 25, stk. 6
-	Artikel 26, stk. 1, 2, 3, 4, 5 og 6
Artikel 14, stk. 5, indledningen, og litra a)	Artikel 26, stk. 7, indledningen, og litra a)
Artikel 14, stk. 5, litra b), c) og d)	-
-	Artikel 26, stk. 7, litra b), c) og d), og andet afsnit
Artikel 14, stk. 5, andet og tredje afsnit	Artikel 26, stk. 7, tredje og fjerde afsnit
Artikel 14, stk. 6, litra a)	Artikel 26, stk. 8, litra a)

Direktiv 2012/27/EU	Nærværende direktiv
Artikel 14, stk. 6, litra b)	-
Artikel 14, stk. 6, litra c)	Artikel 26, stk. 8, litra b)
-	Artikel 26, stk. 8, litra c)
Artikel 14, stk. 6, andet og tredje afsnit	Artikel 26, stk. 8, andet og tredje afsnit
Artikel 14, stk. 7, 8 og 9	Artikel 26, stk. 9, 10 og 11
-	Artikel 26, stk. 12
Artikel 14, stk. 10 og 11	Artikel 26, stk. 13 og 14
Artikel 15, stk. 1, første afsnit	Artikel 27, stk. 1
Artikel 15, stk. 1, andet og tredje afsnit	-
-	Artikel 27, stk. 2, 3 og 4
Artikel 15, stk. 1, fjerde afsnit	Artikel 27, stk. 5
Artikel 15, stk. 2 og 2a	-
Artikel 15, stk. 3 og 4, og stk. 5, første afsnit	Artikel 27, stk. 6, 7 og 8
Artikel 15, stk. 5, andet afsnit	-
Artikel 15, stk. 6, første afsnit	-
Artikel 15, stk. 6, andet afsnit	Artikel 27, stk. 9
Artikel 15, stk. 7	Artikel 27, stk. 10
Artikel 15, stk. 9, første afsnit	Artikel 27, stk. 11
Artikel 15, stk. 9, andet afsnit	-
Artikel 16, stk. 1 og 2	-
-	Artikel 28, stk. 1, 2, 3 og 5
Artikel 16, stk. 3	Artikel 28, stk. 4
Artikel 17, stk. 1, første afsnit	-
Artikel 17, stk. 1, andet afsnit	Artikel 30, stk. 3
Artikel 17, stk. 2	Artikel 22, stk. 7
Artikel 17, stk. 3	-
Artikel 17, stk. 4	-
Artikel 17, stk. 5	Artikel 22, stk. 10
Artikel 18, stk. 1, indledningen	Artikel 29, stk. 1, indledningen
Artikel 18, stk. 1, litra a), nr. i) og ii)	Artikel 29, stk. 1, litra a) og b)
-	Artikel 29, stk. 1, litra c) og d)
Artikel 18, stk. 1, litra b)	Artikel 29, stk. 2
Artikel 18, stk. 1, litra c)	Artikel 29, stk. 3
-	Artikel 29, stk. 4
Artikel 18, stk. 1, litra d), nr. i) og ii)	Artikel 29, stk. 5, litra a) og b)

Direktiv 2012/27/EU	Nærværende direktiv
-	Artikel 29, stk. 5, litra c)
Artikel 18, stk. 2, litra a) og b)	Artikel 29, stk. 6, litra a) og b)
Artikel 18, stk. 2, litra c) og d)	-
-	Artikel 29, stk. 6, litra c)
-	Artikel 29, stk. 7
Artikel 18, stk. 3	Artikel 29, stk. 8
Artikel 19, stk. 1, litra a)	Artikel 22, stk. 5, første afsnit
Artikel 19, stk. 1, litra b)	Artikel 7, stk. 7, første afsnit
Artikel 19, stk. 1, andet afsnit	Artikel 22, stk. 9, andet afsnit
Artikel 19, stk. 2	-
Artikel 20, stk. 1 og 2	Artikel 30, stk. 1 og 2
-	Artikel 30, stk. 3, 4, 5
Artikel 20, stk. 3, 3a, 3b og 3c	Artikel 30, stk. 6, 7, 8 og 9
Artikel 20, stk. 3d	Artikel 30, stk. 10, første afsnit
-	Artikel 30, stk. 10, andet afsnit
Artikel 20, stk. 4, 5, 6 og 7	Artikel 30, stk. 11, 13, 14 og 15
-	Artikel 30, stk. 12
-	Artikel 30, stk. 16
-	Artikel 30, stk. 17 og 18
Artikel 21	Artikel 31, stk. 1
Bilag IV, fodnote 3	Artikel 31, stk. 2, 3 og 4
-	Artikel 31, stk. 5
Bilag IV, fodnote 3	Artikel 31, stk. 6 og 7
Artikel 22, stk. 1 og 2	Artikel 33, stk. 1 og 2
-	Artikel 33, stk. 3
Artikel 23	Artikel 34
Artikel 24, stk. 4a, 5 og 6	Artikel 35, stk. 1, 2 og 3
Artikel 24, stk. 7, 8, 9, 10 og 12	-
Artikel 24, stk. 13 og 14	Artikel 35, stk. 4 og 5
Artikel 24, stk. 15, indledningen	Artikel 35, stk. 7, indledningen
Artikel 24, stk. 15, litra a)	-
Artikel 24, stk. 15, litra b)	Artikel 35, stk. 7, litra a)
-	Artikel 35, stk. 7, litra b), c), d), e), f), g) og h)
-	Artikel 35, stk. 7, andet afsnit
Artikel 24, stk. 8	Artikel 35, stk. 7, tredje afsnit
Artikel 25	-
Artikel 26	-

Direktiv 2012/27/EU	Nærværende direktiv
Artikel 28	Artikel 36
-	Artikel 37
Artikel 27, stk. 1	Artikel 38, stk. 1
Artikel 27, stk. 2	-
Artikel 27, stk. 3	Artikel 38, stk. 2
Artikel 28, stk. 1, første afsnit	Artikel 36, stk. 1, første afsnit
Artikel 28, stk. 1, andet afsnit	-
Artikel 28, stk. 1, tredje og fjerde afsnit	Artikel 36, stk. 1, andet afsnit
Artikel 28, stk. 2	Artikel 36, stk. 2
Artikel 29	Artikel 39
-	Artikel 39, stk. 2
-	Artikel 39, stk. 3
Artikel 30	Artikel 40
-	Bilag I
Bilag I	Bilag II
Bilag II	Bilag III
Bilag III	Bilag IV
Bilag IV	-
Bilag V	Bilag V
Bilag VI	Bilag VI
-	Bilag VII
Bilag VII	Bilag VIII
Bilag VIIa	Bilag IX
Bilag VIII	Bilag X
Bilag IX	Bilag XI
Bilag X	Bilag XII
Bilag XI	Bilag XIII
Bilag XII	Bilag XIV
Bilag XIII	Bilag XV
Bilag XV	-
-	Bilag XVI
-	Bilag XVII

II

(Ikke-lovgivningsmæssige retsakter)

FORORDNINGER

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESFORORDNING (EU) 2023/1792

af 13. september 2023

om godkendelse af EU-ændringen af produktspecifikationen for en beskyttet oprindelsesbetegnelse eller en beskyttet geografisk betegnelse (»Ribera del Guadiana« (BOB))

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/33 af 17. oktober 2018 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår ansøgninger om beskyttelse af oprindelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og traditionelle benævnelser i vinsektoren, indsigelsesproceduren, restriktioner for anvendelsen, ændringer af produktspecifikationer, annullering af beskyttelsen og mærkning og præsentation ⁽¹⁾, særlig artikel 15, stk. 2, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Kommissionen har behandlet den ansøgning om godkendelse af en ændring af produktspecifikationen for den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Ribera del Guadiana«, der er indgivet af Spanien efter artikel 105 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 ⁽²⁾ sammenholdt med artikel 15 i delegerede forordning (EU) 2019/33.
- (2) Kommissionen har i overensstemmelse med artikel 97, stk. 3, i forordning (EU) nr. 1308/2013 offentliggjort ansøgningen om godkendelse af EU-ændringen af produktspecifikationen i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽³⁾.
- (3) Kommissionen har ikke modtaget indsigelser i henhold til artikel 98 i forordning (EU) nr. 1308/2013.
- (4) EU-ændringen af produktspecifikationen bør derfor godkendes i overensstemmelse med artikel 99 i forordning (EU) nr. 1308/2013 sammenholdt med artikel 15, stk. 2, i delegeret forordning (EU) 2019/33 —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

Den ændring af varespecifikationen, der er offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*, og som vedrører betegnelsen »Ribera del Guadiana« BOB, godkendes.

⁽¹⁾ EUT L 9 af 11.1.2019, s. 2.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671).

⁽³⁾ EUT C 215 af 19.6.2023, s. 25.

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. september 2023.

På Kommissionens vegne
For formanden
Janusz WOJCIECHOWSKI
Medlem af Kommissionen

AFGØRELSE

AFGØRELSE (EU) 2023/1793 VEDTAGET AF REPRÆSENTANTERNE FOR MEDLEMSSTATERNES REGERINGER

den 15. september 2023

om udnævnelse af to dommere ved Retten

REPRÆSENTANTERNE FOR REGERINGERNE FOR DEN EUROPÆISKE UNIONS MEDLEMSSTATER HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 19,

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 254 og 255, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Embedsperioden for 23 dommere ved Retten udløb den 31. august 2019.
- (2) I denne forbindelse er Saulius Lukas KALĖDA blevet indstillet til embedet som dommer ved Retten for en embedsperiode, der udløber den 31. august 2025.
- (3) I henhold til artikel 5 og 7 i protokol nr. 3 vedrørende statuten for Den Europæiske Unions Domstol bør der desuden, efter at Sten FRIMODT NIELSEN er trådt tilbage, udnævnes en dommer ved Retten for resten af Sten FRIMODT NIELSENS embedsperiode, dvs. indtil den 31. august 2028.
- (4) Louise SPANGSBERG GRØNFELDT er blevet indstillet til den ledige stilling.
- (5) Det udvalg, der er nedsat ved artikel 255 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, har afgivet positiv udtalelse om disse kandidaters kvalifikationer til at udøve embedet som dommer ved Retten —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Saulius Lukas KALĖDA udnævnes til dommer ved Retten for perioden fra datoen for denne afgørelses ikrafttræden til den 31. august 2025.

Artikel 2

Louise SPANGSBERG GRØNFELDT udnævnes til dommer ved Retten for perioden fra datoen for denne afgørelses ikrafttræden til den 31. august 2028.

Artikel 3

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den 15. september 2023.

Formand

M. ALONSO ALONSO

RÅDETS AFGØRELSE (EU) 2023/1794**af 18. september 2023****om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Udvalget for Offentlige Udbud vedrørende vedtagelsen af dets forretningsorden for valg af formand****(EØS-relevant tekst)**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 207, stk. 4, første afsnit, sammenholdt med artikel 218, stk. 9,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Aftalen om offentlige udbud er en multilateral aftale inden for rammerne af Verdenshandelsorganisationen, som sigter mod gensidigt at åbne markederne for offentlige udbud blandt parterne. Den reviderede udgave af nævnte aftale trådte i kraft den 6. april 2014 (»den reviderede GPA«).
- (2) I henhold til artikel XXI, stk. 1, i den reviderede GPA nedsættes et udvalg for offentlige udbud (»udvalget«) for at give parterne lejlighed til at konsultere hinanden om anliggender vedrørende virkemåden af den reviderede GPA eller befordringen af dens mål.
- (3) I henhold til artikel XXI, stk. 1, i den reviderede GPA skal udvalget vælge sin formand.
- (4) Udkastet til forretningsordenen for valg af formand blev udsendt af udvalget den 12. maj 2023.
- (5) Det er hensigtsmæssigt at fastlægge den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i udvalget til vedtagelsen af dets forretningsorden, da disse får bindende virkning for Unionen.
- (6) Udkastet til forretningsordenen for valg af formand, der blev udsendt af udvalget den 12. maj 2023, bør derfor vedtages for at regulere udvalgets funktionsmåde —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Udvalget for Offentlige Udbud, der er nedsat i henhold til aftalen om offentlige indkøb, er at støtte vedtagelsen af forretningsordenen for valg af formand.

Teksten til denne forretningsorden er knyttet til nærværende afgørelse.

Artikel 2

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den 18. september 2023.

På Rådets vegne
L. PLANAS PUCHADES
Formand

Procedureregler for valg af formand for WTO-Udvalget for Offentlige Udbud («udvalget»)

- 1) Parterne vælger for et år ad gangen blandt deres repræsentanter en formand for Udvalget for Offentlige Udbud.
 - 2) Parterne kan beslutte at forlænge mandatet for formanden baseret på formandens arbejdsplan for det følgende år.
 - 3) En kandidat vælges som formand på basis af kandidatens evner, erfaring, disponibilitet og kompetencer for at påtage sig det pågældende ansvar. Formanden arbejder i sin personlige egenskab.
 - 4) Den fratrædende formand arrangerer konsultationer for at facilitere valget. Hvis der ikke er nogen formand, kan parterne ved konsensus udvælge en midlertidig formand eller bede den part, hvorfra den foregående formand kom, arrangere sådanne konsultationer.
 - 5) Forud for eller i løbet af konsultationerne skal kandidaten/kandidaterne til stillingen som formand have mulighed for at fremlægge sine/deres planer for parterne for den periode, hvortil der skal vælges formand for udvalget.
 - 6) Udnævnelsen sker ved årets første ordinære udvalgmøde. Hvis formandskabet bliver ledigt midt på året, skal parterne med kortest mulig forsinkelse forsøge at finde en afløser.
 - 7) Udnævnelsen træder i kraft ved slutningen af det møde, der er omtalt i det foregående afsnit. Hvis der på det tidspunkt ikke er nogen formand, træder udnævnelsen i kraft med det samme.
 - 8) Formanden fungerer som sådan indtil slutningen af første ordinære møde i efterfølgende kalenderår, medmindre formanden på et tidligere tidspunkt ikke er i stand til at arbejde eller fratræder.
 - 9) Hvis parterne ikke kan nå til enighed om valg af formand, hvorved udvalget er forhindret i at udføre sin forpligtelse om at mødes mindst én gang om året, kan udvalget ved konsensus udnævne en midlertidig formand blandt kandidaterne, eller alternativt bede den part, hvorfra den tidligere formand kom, om midlertidigt at facilitere udvalgets møder, indtil der kan udnævnes en formand.
 - 10) Parterne kan beslutte at udvide procedurereglerne yderligere. Procedurereglerne kan genvurderes inden for fem år efter deres vedtagelse.
-

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESAFGØRELSE (EU) 2023/1795**af 10. juli 2023****i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 om et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for personoplysninger inden for EU-USA-databeskyttelsesrammen***(meddelt under nummer C(2023)4745)***(EØS-relevant tekst)**

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) ⁽¹⁾, særlig artikel 45, stk. 3, og

ud fra følgende betragtninger:

1. INDLEDNING

- (1) I forordning (EU) 2016/679 ⁽²⁾ fastsættes reglerne for overførsel af personoplysninger fra en dataansvarlig eller databehandler i Unionen til tredjelande og internationale organisationer, i det omfang overførslen falder inden for forordningens anvendelsesområde. Reglerne for internationale dataoverførsler er fastsat i forordningens kapitel V. Strømmen af personoplysninger til og fra lande uden for EU er af afgørende betydning for udbygningen af den grænseoverskridende samhandel og det internationale samarbejde, men det beskyttelsesniveau, som personoplysninger sikres i Unionen, må ikke undermineres af overførsler til tredjelande eller internationale organisationer ⁽³⁾.
- (2) I henhold til artikel 45, stk. 3, i forordning (EU) 2016/679 kan Kommissionen ved hjælp af en gennemførelsesretsakt fastslå, at et tredjeland, et område eller en eller flere specifikke sektorer i et tredjeland sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. I så fald kan personoplysninger overføres til et tredjeland uden yderligere godkendelse, som fastsat i artikel 45, stk. 1, og betragtning 103 til forordning (EU) 2016/679.
- (3) Som omhandlet i artikel 45, stk. 2, i forordning (EU) 2016/679 skal vedtagelsen af en afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet finde sted på grundlag af en omfattende analyse af det pågældende tredjelandets retsorden, både hvad angår de regler, der finder anvendelse på dataimportøren, og de begrænsninger og garantier, der gælder med hensyn til offentlige myndigheders adgang til personoplysninger. Kommissionen skal i sin vurdering fastslå, om det pågældende tredjeland sikrer et beskyttelsesniveau, som »i det væsentlige svarer« til det, der sikres i Unionen (betragtning 104 til forordning (EU) 2016/679). Om det er tilfældet, skal vurderes ud fra EU-lovgivningen, navnlig forordning (EU) 2016/679, samt Den Europæiske Unions Domstols (Domstolen) praksis ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1.⁽²⁾ Af hensyn til overskueligheden findes der i bilag VIII en liste over forkortelser, der anvendes i denne afgørelse.⁽³⁾ Jf. betragtning 101 til forordning (EU) 2016/679.⁽⁴⁾ Jf. senest sag C-311/18, Facebook Ireland og Schrems (*Schrems II*) ECLI:EU:C:2020:559.

- (4) Som Domstolen fastslog i sin dom af 6. oktober 2015 i sag C-362/14, Maximilian Schrems mod Data Protection Commissioner ⁽⁵⁾ (*Schrems*), indebærer dette ikke, at der skal findes et identisk beskyttelsesniveau. Navnlig kan de midler, som det pågældende tredjeland anvender til at beskytte personoplysninger, være forskellige fra de midler, som gennemføres inden for Unionen, så længe de i praksis viser sig at være effektive med henblik på at sikre et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau ⁽⁶⁾. Standarden for tilstrækkelighed er derfor ikke, at EU-reglerne duplikeres afsnit for afsnit. Testen består nærmere i, om det udenlandske system som helhed sikrer det krævede beskyttelsesniveau gennem kerneindholdet i retten til privatlivets fred og den effektive gennemførelse, overvågning og håndhævelse heraf ⁽⁷⁾. I henhold til denne dom bør Kommissionen desuden ved anvendelsen af denne standard navnlig vurdere, om det pågældende tredjelands retlige ramme indeholder regler, hvorved det tilsigtes at begrænse indgreb i de grundlæggende rettigheder hos de personer, hvis oplysninger bliver videregivet fra Unionen, hvilke indgreb de statslige enheder i dette land er beføjede til at foretage, når der herved forfølges legitime mål, såsom statens sikkerhed, og yder effektiv domstolsbeskyttelse mod indgreb af denne art ⁽⁸⁾. Det Europæiske Databeskyttelsesråds reference vedrørende et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau (Adequacy Referential), der skal præcisere denne standard yderligere, giver også vejledning i denne henseende ⁽⁹⁾.
- (5) Den gældende standard med hensyn til et sådant indgreb i de grundlæggende rettigheder til privatlivets fred og databeskyttelse blev yderligere præciseret af Domstolen i dom af 16. juli 2020 i sag C-311/18, Data Protection Commissioner mod Facebook Ireland Limited og Maximilian Schrems (*Schrems II*), som ugyldiggjorde Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2016/1250 ⁽¹⁰⁾ om en tidligere transatlantisk ramme for datastrømme, EU's og USA's værn om privatlivets fred (privatlivsskjoldet). Domstolen fandt, at de begrænsninger af beskyttelsen af personoplysninger, som følger af USA's nationale lovgivning om de amerikanske offentlige myndigheders adgang til og brug af sådanne oplysninger, der overføres fra Unionen til USA af hensyn til den nationale sikkerhed, ikke var afgrænset på en sådan måde, at de lever op til krav, som i det væsentlige svarer til dem, der er foreskrevet i EU-retten, hvad angår nødvendigheden og proportionaliteten af sådanne indgreb i retten til databeskyttelse ⁽¹¹⁾. Domstolen fandt ligeledes, at der ikke var tilvejebragt et retsmiddel for et organ, som giver personer, hvis oplysninger overføres til USA, garantier, der i det væsentlige svarer til dem, der kræves i henhold til chartrets artikel 47 om adgang til effektive retsmidler ⁽¹²⁾.
- (6) Efter *Schrems II*-dommen indledte Kommissionen drøftelser med den amerikanske regering med henblik på en eventuel ny afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet, som ville opfylde kravene i artikel 45, stk. 2, i forordning (EU) 2016/679 som fortolket af Domstolen. Som et resultat af disse drøftelser vedtog USA den 7. oktober 2022 det præsidentielle dekret om fremme af garantier i de amerikanske signalefterretningsaktiviteter (Executive Order 14086 »Enhancing Safeguards for US Signals Intelligence Activities« (EO 14086)), som suppleres af en forordning om Data Protection Review Court udstedt af den amerikanske justitsminister (Attorney General) (justitsministerens forordning) ⁽¹³⁾. Desuden er den ramme, der finder anvendelse på kommercielle enheder, som behandler oplysninger overført fra Unionen i henhold til denne afgørelse – »EU-USA-databeskyttelsesrammen« – blevet ajourført.
- (7) Kommissionen har nøje analyseret amerikansk lovgivning og praksis, herunder EO 14086 og justitsministerens forordning. På grundlag af konklusionerne i betragtning 9-200 konkluderer Kommissionen, at USA sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for personoplysninger, der i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen overføres fra en dataansvarlig eller en databehandler i Unionen ⁽¹⁴⁾ til certificerede organisationer i USA.

⁽⁵⁾ Sag C-362/14, Maximilian Schrems mod Data Protection Commissioner (*Schrems*), ECLI:EU:C:2015:650, præmis 73.

⁽⁶⁾ *Schrems*, præmis 74.

⁽⁷⁾ Jf. meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om udveksling og beskyttelse af personoplysninger i en globaliseret verden, COM(2017) 7 af 10.1.2017, afsnit 3.1., s. 6-7.

⁽⁸⁾ *Schrems*, præmis 88-89.

⁽⁹⁾ Det Europæiske Databeskyttelsesråd, Adequacy Referential, WP 254 rev. 01. Kan findes på følgende link: https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614108.

⁽¹⁰⁾ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2016/1250 af 12.7.2016 i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF om tilstrækkeligheden af den beskyttelse, der opnås ved hjælp af EU's og USA's værn om privatlivets fred (EUT L 207, 1.8.2016, s. 1).

⁽¹¹⁾ *Schrems II*, præmis 185.

⁽¹²⁾ *Schrems II*, præmis 197.

⁽¹³⁾ 28 CFR Part 302.

⁽¹⁴⁾ Nærværende afgørelse er relevant for EØS. I henhold til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen) udvides Den Europæiske Unions indre marked til at omfatte de tre EØS-stater Island, Liechtenstein og Norge. Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse om indarbejdelse af forordning (EU) 2016/679 i bilag XI til EØS-aftalen blev vedtaget af Det Blandede EØS-Udvalg den 6.7.2018 og trådte i kraft den 20.7.2018. Forordningen er således omfattet af nævnte aftale. Med henblik på afgørelsen skal henvisninger til EU og EU-medlemsstaterne derfor forstås således, at de også omfatter EØS-staterne.

- (8) Denne afgørelse indebærer, at overførsel af personoplysninger fra dataansvarlige og databehandlere i Unionen ⁽¹⁵⁾ til certificerede organisationer i USA kan finde sted uden yderligere godkendelse. Den berører ikke den direkte anvendelse af forordning (EU) 2016/679 på sådanne organisationer, når betingelserne vedrørende nævnte forordnings geografiske anvendelsesområde, jf. forordningens artikel 3, er opfyldt.

2. EU-USA-DATABESKYTTELSESRAMMEN

2.1 Personligt og materielt anvendelsesområde

2.1.1 Certificerede organisationer

- (9) EU-USA-databeskyttelsesrammen er baseret på et certificeringssystem, hvorved amerikanske organisationer forpligter sig til at overholde en række principper for beskyttelse af privatlivets fred — »principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen«, herunder de supplerende principper (tilsammen: principperne) — udstedt af det amerikanske handelsministerium og indeholdt i bilag I til denne afgørelse ⁽¹⁶⁾. For at være berettiget til certificering i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen skal en organisation være underlagt de undersøgelses- og håndhævelsesbeføjelser, der er tillagt Federal Trade Commission (den føderale handelskommission, FTC) eller det amerikanske transportministerium ⁽¹⁷⁾. Principperne finder anvendelse straks efter certificering. Som forklaret nærmere i betragtning 48-52 skal organisationer under EU-USA-databeskyttelsesrammen hvert år recertificere deres overholdelse af principperne ⁽¹⁸⁾.

2.1.2 Definition af personoplysninger og begreberne »dataansvarlig« og »mandatar«

- (10) Den beskyttelse, der ydes i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen, gælder for alle personoplysninger, der overføres fra Unionen til organisationer i USA, som har certificeret deres overholdelse af principperne over for handelsministeriet, med undtagelse af oplysninger, der indsamles med henblik på offentliggørelse, radio- eller TV-udsendelser eller andre former for offentlig kommunikation af journalistisk materiale og oplysninger, der stammer fra tidligere offentliggjort materiale, der opbevares i et pressearkiv ⁽¹⁹⁾. Sådanne oplysninger kan derfor ikke overføres på grundlag af EU-USA-databeskyttelsesrammen.
- (11) I principperne defineres personoplysninger på samme måde som i forordning (EU) 2016/679, dvs. som »oplysninger, som kan henføres til en bestemt identificeret eller identificerbar person, som er omfattet af databeskyttelsesforordningen, som modtages fra EU af en organisation i USA, og som er registreret på en hvilken som helst måde« ⁽²⁰⁾. De omfatter derfor også pseudonymiserede (eller »kodede«) forskningsdata (herunder når nøglen ikke deles med den modtagende amerikanske organisation) ⁽²¹⁾. På samme måde defineres begrebet behandling som »enhver operation eller række af operationer — med eller uden brug af elektronisk databehandling — som personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, selektion, søgning, brug, videregivelse eller formidling og slettelse eller tilintetgørelse« ⁽²²⁾.
- (12) EU-USA-databeskyttelsesrammen finder anvendelse på organisationer i USA, der betragtes som dataansvarlige (dvs. som en person eller en organisation, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilke formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af personoplysninger) ⁽²³⁾ eller databehandlere (dvs. mandatarer for den dataansvarlige) ⁽²⁴⁾. Databehandlere i USA skal være kontraktligt forpligtede til udelukkende at handle på den dataansvarlige i EU's anvisning og bistå denne med at besvare anmodninger fra fysiske personer, der udøver deres

⁽¹⁵⁾ Denne afgørelse berører ikke de krav i forordning (EU) 2016/679, der finder anvendelse på de enheder (dataansvarlige og databehandlere) i Unionen, der overfører oplysningerne, f.eks. vedrørende formålsbegrænsning, dataminimering, gennemsigtighed og datasikkerhed (jf. ligeledes artikel 44 i forordning (EU) 2016/679).

⁽¹⁶⁾ Jf. i denne forbindelse *Schrems*, præmis 81, hvori Domstolen bekræftede, at et selvcertificeringssystem kan sikre et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau.

⁽¹⁷⁾ Bilag I, afsnit I, punkt 2. FTC har bred jurisdiktion over kommercielle aktiviteter, med visse undtagelser, f.eks. med hensyn til banker, luftfartsselskaber, forsikringsvirksomhed og teletjenesteudbydere. Fælles transportaktiviteter (selv om afgørelsen fra U.S. Court of Appeals for the Ninth Circuit af 26. februar 2018 i *FTC v. AT&T* har bekræftet, at FTC har jurisdiktion over sådanne enheders ikke-fælles luftfartsaktiviteter). Se også bilag IV, fodnote 2. Transportministeriet har kompetence til at håndhæve luftfartsselskabers og rejsebureauers overholdelse (for lufttransport), se bilag V, afsnit A.

⁽¹⁸⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 6.

⁽¹⁹⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 2.

⁽²⁰⁾ Bilag I, afsnit I, punkt 8.a.

⁽²¹⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 14.g.

⁽²²⁾ Bilag I, afsnit I, punkt 8.b.

⁽²³⁾ Bilag I, afsnit I, punkt 8.c.

⁽²⁴⁾ Se f.eks. bilag I, del II.2.b, og afsnit II.3.b og 7.d, som gør det klart, at agenter handler på vegne af en dataansvarlig efter dennes instrukser og i henhold til specifikke kontraktlige forpligtelser.

rettigheder i henhold til principperne ⁽²⁵⁾. I forbindelse med udlicitering af databehandling skal databehandlere indgå en aftale med den underkontraherede databehandler, der sikrer det samme niveau af beskyttelse som i principperne, og sørge for, at den gennemføres korrekt ⁽²⁶⁾.

2.2 Principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen

2.2.1 Formålsbegrænsning og valgfrihed

- (13) Enhver behandling af personoplysninger skal være lovlig og rimelig. Personoplysninger skal indsamles til et specifikt formål og efterfølgende udelukkende anvendes, såfremt dette ikke er uforeneligt med behandlingsformålet.
- (14) I EU-USA-databeskyttelsesrammen sikres dette ved forskellige principper. For det første må en organisation i henhold til *princippet om dataintegritet og formålsbegrænsning*, i lighed med artikel 5, stk. 1, litra b), i forordning (EU) 2016/679, ikke behandle personoplysninger på en måde, der strider imod det formål, hvortil de oprindeligt er blevet indsamlet, eller det formål, der efterfølgende er blevet godkendt af den registrerede ⁽²⁷⁾.
- (15) For det andet skal organisationen, inden det anvender personoplysninger til et nyt (ændret) formål, der er væsentligt forskelligt, men stadig foreneligt med det oprindelige formål, eller videregiver dem til tredjemand, i overensstemmelse med *princippet om valgfrihed* ⁽²⁸⁾, give den registrerede mulighed for at modsætte sig anvendelsen af oplysningerne på en klar, åbenlys og let tilgængelig måde. Det er vigtigt at bemærke, at dette princip ikke træder i stedet for det udtrykkelige forbud mod uforenelig behandling ⁽²⁹⁾.

⁽²⁵⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 10.a. Se også vejledningen udarbejdet af det amerikanske handelsministerium i samråd med Det Europæiske Databeskyttelsesråd under privatlivsskjoldet, som præciserede de forpligtelser, der påhviler amerikanske databehandlere, som modtager personoplysninger fra Unionen i henhold til rammen. Da disse regler ikke har ændret sig, er denne vejledning/FAQ fortsat relevant under EU-USA-databeskyttelsesrammen (<https://www.privacyshield.gov/article?id=Processing-FAQs>).

⁽²⁶⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 3.b.

⁽²⁷⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 5.a. Formål, der er forenelige med behandling, kan omfatte revision og bekæmpelse af svig eller andre formål, der stemmer overens med en fornuftig persons forventninger på baggrund af konteksten for indsamlingen (jf. bilag I, fodnote 6).

⁽²⁸⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 2.a. Dette gælder ikke, når en organisation videregiver personoplysninger til en databehandler, der handler på dens vegne og efter dens anvisninger (bilag I, afsnit II, punkt 2.b). I dette tilfælde skal organisationen dog have indgået en aftale og sikre overholdelse af *princippet om ansvar for videreoverførsel*, som beskrevet nærmere i betragtning 43. Desuden kan princippet om *valgfrihed* (og princippet om *oplysningspligt*) begrænses, når personoplysninger behandles i forbindelse med due diligence (som led i en potentiel fusion eller overtagelse) eller revisioner, i det omfang og så længe det er nødvendigt for at opfylde lovbestemte krav eller tilgodesee vigtige samfundsinteresser, eller i det omfang og så længe anvendelsen af disse principper vil være til skade for organisationens legitime interesser i forbindelse med due diligence-undersøgelser eller -revisioner (bilag I, afsnit III, punkt 4). Supplerende princip 15 (bilag I, afsnit III, punkt 15.a og b) indeholder også en undtagelse fra princippet om *valgfrihed* (samt fra principperne om *oplysningspligt* og *ansvar for videreoverførsel*) for personoplysninger fra offentligt tilgængelige kilder (medmindre dataeksportøren i EU angiver, at oplysningerne er underlagt begrænsninger, der kræver anvendelse af disse principper) eller personoplysninger indsamlet fra registre, der er tilgængelige for offentligheden generelt (såfremt de ikke sammenføres med oplysninger i ikkeoffentlige registre, og såfremt alle betingelser for indsigt overholdes). Tilsvarende indeholder supplerende princip 14 (bilag I, afsnit III, punkt 14.f) en undtagelse fra *princippet om valgfrihed* (samt fra *principperne om oplysningspligt* og *ansvar for videreoverførsel*) for behandling af personoplysninger foretaget af virksomheder, der fremstiller farmaceutiske eller medicinske anordninger, med henblik på deres produktsikkerheds- og kontrolaktiviteter, i det omfang princippernes overholdelse falder sammen med overholdelsen af de gældende lovkrav.

⁽²⁹⁾ Det gælder alle overførsler af oplysninger inden for rammerne af EU-USA-databeskyttelsesrammen, også oplysninger, der er indsamlet i forbindelse med ansættelsesforhold. En certificeret organisation i USA kan dermed i princippet benytte oplysninger om menneskelige ressourcer til andre, ikke-ansættelsesrelaterede formål (f.eks. i forbindelse med markedsføring), men den skal overholde forbuddet mod uforenelig behandling, og en sådan brug må udelukkende ske i overensstemmelse med *principperne om oplysningspligt og valgfrihed*. En organisation kan undtagelsesvist anvende personoplysninger til et yderligere kompatibelt formål uden om princippet om *oplysningspligt* og *valgfrihed*, men kun i det omfang og så længe, det er nødvendigt for at undgå at skade organisationens evne til at foretage fremmeelser, udnævnelser eller andre lignende ansættelsesbeslutninger (se bilag I, afsnit III.9.b, nr. iv)). Forbuddet for den amerikanske organisation mod at straffe den ansatte for at have truffet et sådant valg, herunder en eventuel begrænsning af ansættelsesmuligheder, vil sikre, at den ansatte trods det hierarkiske forhold og dennes naturlige afhængighed ikke er underlagt et pres og dermed frit kan træffe et reelt frit valg. Jf. bilag I, afsnit III, punkt 9.b, nr. i.

2.2.2 *Behandling af særlige kategorier af personoplysninger*

- (16) Der skal forefindes særlige garantier i forbindelse med behandling af »særlige kategorier« af oplysninger.
- (17) I overensstemmelse med *princippet om valgfrihed* findes der særlige garantier for behandling af »følsomme oplysninger«, dvs. personoplysninger om helbredsforhold, race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmedlemskab, oplysninger om seksuelle forhold eller andre oplysninger, som modtages fra tredjemand, og som af den pågældende tredjemand betegnes og behandles som følsomme ⁽³⁰⁾. Det betyder, at certificerede organisationer vil behandle alle oplysninger, der betragtes som følsomme i henhold til EU's databeskyttelseslovgivning (herunder oplysninger om seksuel orientering, genetiske data og biometriske data), som følsomme i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen.
- (18) Generelt skal organisationer indhente de pågældende personers udtrykkelige samtykke (dvs. opt in), hvis oplysningerne skal anvendes til et andet formål end det, hvortil de oprindeligt er blevet indsamlet, eller som de pågældende personer efterfølgende har givet tilladelse til, eller hvis de skal videregives til tredjemand ⁽³¹⁾.
- (19) Et sådant samtykke skal ikke indhentes under begrænsede omstændigheder, som kan sammenlignes med undtagelser i henhold til EU's databeskyttelseslovgivning, f.eks. hvis behandlingen af følsomme oplysninger er i en persons vitale interesse, er nødvendig for at fastslå et retskrav, eller er nødvendig i forbindelse med medicinsk behandling eller diagnosticering ⁽³²⁾.

2.2.3 *Oplysningernes nøjagtighed, minimering og sikkerhed*

- (20) Oplysningerne skal være nøjagtige og om nødvendigt holdes ajour. De skal være tilstrækkelige og relevante og ikke for omfattende i forhold til de formål, hvortil de behandles, og de må i princippet ikke opbevares i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil de behandles.
- (21) I henhold til *princippet om dataintegritet og formålsbegrænsning* ⁽³³⁾ skal personoplysninger være begrænset til de oplysninger, der er relevante for formålene med behandlingen. Derudover skal organisationer, i det omfang det er nødvendigt for behandlingen, træffe passende foranstaltninger for at sikre, at personoplysningerne er pålidelige, nøjagtige, fuldstændige og ajourførte.
- (22) Personoplysninger må desuden alene opbevares i en form, der giver mulighed for at identificere eller gøre en person identificerbar (dvs. i form af personoplysninger) ⁽³⁴⁾, så længe det tjener de(t) formål, hvortil de oprindeligt blev indsamlet eller efterfølgende godkendt i henhold til *princippet om valgfrihed*. Denne pligt forhindrer ikke organisationer i at fortsætte med behandlingen af personoplysninger i længere perioder, men dog kun så længe og i det omfang en sådan behandling med rimelighed tjener et af følgende formål, som kan sammenlignes med undtagelser i henhold til EU's databeskyttelseslovgivning: arkivering i samfundets interesse, journalistik, kunst og litteratur, videnskabelig og historisk forskning samt statistisk analyse ⁽³⁵⁾. Hvis personoplysninger opbevares til et af disse formål, er behandlingen heraf underlagt garantierne i principperne ⁽³⁶⁾.
- (23) Personoplysninger skal endvidere behandles på en måde, der garanterer deres sikkerhed, herunder beskyttelse mod uautoriseret eller ulovlig behandling og mod hændeligt tab, tilintetgørelse eller beskadigelse. Med henblik herpå skal de dataansvarlige og databehandlere træffe passende tekniske eller organisatoriske foranstaltninger for at beskytte personoplysninger mod mulige trusler. Disse foranstaltninger skal vurderes under hensyntagen til det aktuelle tekniske niveau og de dermed forbundne omkostninger samt behandlingens karakter, omfang, sammenhæng og formål samt risiciene for den enkeltes rettigheder.

⁽³⁰⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 2.c.

⁽³¹⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 2.c.

⁽³²⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 1.

⁽³³⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 5.

⁽³⁴⁾ Jf. bilag I, fodnote 7, hvori det præciseres, at en person anses for at være »identificerbar«, såfremt den pågældende i betragtning af den med rimelighed forventede identifikationsmetode (under hensyntagen til bl.a. omkostningerne og det fornødne tidsforbrug ved identificeringen samt den på behandlingstidspunktet tilgængelige teknologi) med rimelighed kan identificeres af organisationen eller af en tredjemand.

⁽³⁵⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 5.b.

⁽³⁶⁾ *Ibid.*

- (24) I henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen sikres dette ved *sikkerhedsprincippet*, som i lighed med artikel 32 i forordning (EU) 2016/679 kræver, at der træffes rimelige og passende sikkerhedsforanstaltninger under hensyntagen til de risici, som behandlingen indebærer, og de pågældende oplysningers karakter ⁽³⁷⁾.

2.2.4 Gennemsigtighed

- (25) De registrerede skal informeres om de vigtigste elementer i behandlingen af deres personoplysninger.
- (26) Dette sikres ved *princippet om oplysningspligt* ⁽³⁸⁾, som i lighed med kravene om gennemsigtighed i forordning (EU) 2016/679 kræver, at organisationer giver oplysninger til registrerede om bl.a. i) organisationens deltagelse i databeskyttelsesrammen, ii) typen af indsamlede oplysninger, iii) formålet med behandlingen, iv) typen eller identiteten af tredjeparter, som personoplysninger kan blive videregivet til, og formålene hermed, v) deres individuelle rettigheder, vi) organisationens kontaktoplysninger og vii) tilgængelige klagemuligheder.
- (27) Meddelelsen herom skal formidles klart og tydeligt, når den enkelte første gang anmodes om at udlevere personoplysninger, eller så hurtigt som muligt derefter, dog under alle omstændigheder inden personoplysningerne anvendes til et væsentligt andet (men kompatibelt) formål end det, hvortil de blev indsamlet, eller inden de videregives til tredjemand ⁽³⁹⁾.
- (28) Derudover skal organisationer offentliggøre deres politikker til beskyttelse af privatlivets fred, der afspejler principperne (eller, hvis der er tale om data vedrørende menneskelige ressourcer, gøre dem let tilgængelige for de berørte personer), og angive links til handelsministeriets websted (med yderligere oplysninger om certificering, de registreredes rettigheder og tilgængelige klagemekanismer), listen over deltagende organisationer i databeskyttelsesrammen og webstedet for en relevant udenretslig tvistbilæggesinstans ⁽⁴⁰⁾.

2.2.5 Individuelle rettigheder

- (29) De registrerede skal have visse rettigheder, som kan håndhæves over for den dataansvarlige eller databehandleren, navnlig retten til indsigt i oplysninger, retten til at gøre indsigelse mod behandlingen og retten til at få oplysninger berigtiget og slettet.
- (30) *Princippet om indsigt* ⁽⁴¹⁾ i EU-USA-databeskyttelsesrammen giver den enkelte sådanne rettigheder. Navnlig har registrerede ret til uden begrundelse at få oplyst, om en organisation behandler personoplysninger om dem, at få oplysningerne udleveret og at få oplysninger om formålet med behandlingen, de kategorier af personoplysninger, der behandles, og de (kategorier af) modtagere, som oplysningerne videregives til ⁽⁴²⁾. Organisationer skal besvare anmodninger om indsigt inden for en rimelig frist ⁽⁴³⁾. En organisation kan fastsætte en passende maksimumsgrænse for det antal gange, anmodninger om indsigt fra en bestemt person inden for en bestemt

⁽³⁷⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 4.a. Hvad angår oplysninger om menneskelige ressourcer kræver EU-USA-databeskyttelsesrammen desuden, at arbejdsgiverne respekterer de ansattes ønsker om hemmeligholdelse af personoplysninger ved at give begrænset indsigt i personoplysninger, gøre visse oplysninger anonyme eller anvende koder eller pseudonymer (bilag I, afsnit III, punkt 9.b, nr. iii).

⁽³⁸⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 1.

⁽³⁹⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 1.b. Supplerende princip 14 (bilag I, afsnit III, punkt 14.b og c) indeholder specifikke bestemmelser om behandling af personoplysninger i forbindelse med sundhedsforskning og kliniske forsøg. Dette princip giver navnlig organisationer mulighed for at behandle oplysninger om kliniske forsøg, selv efter at en person har trukket sig ud af forsøget, hvis dette blev præciseret i den meddelelse, der blev givet, da personen indvilligede i at deltage. Tilsvarende må en organisation under EU-USA-databeskyttelsesrammen, hvis den modtager personoplysninger til sundhedsforskningsformål, kun anvende dem til en ny forskningsaktivitet i overensstemmelse med *principperne om oplysningspligt og valgfrihed*. I så fald skal meddelelsen til den enkelte person i princippet indeholde oplysninger om alle fremtidige specifikke anvendelser af oplysningerne (f.eks. relaterede undersøgelser). Hvis det ikke er muligt at medtage alle fremtidige anvendelser af oplysningerne fra starten af (fordi der kan opstå en ny forskningsanvendelse som følge af ny viden eller medicinsk/forskningsmæssig udvikling), skal der vedlægges en forklaring om, at oplysningerne kan blive anvendt i fremtidige uventede medicinske og farmaceutiske forskningsaktiviteter. Hvis en sådan yderligere anvendelse ikke er i overensstemmelse med de generelle forskningsformål, som dataene blev indsamlet til (dvs. hvis de nye formål er væsentligt anderledes, men stadig forenelige med det oprindelige formål, se betragtning 14-15), skal der indhentes nyt samtykke (dvs. tilvalg). Jf. desuden de specifikke begrænsninger for/undtagelser fra *princippet om oplysningspligt*, der er beskrevet i fodnote 28.

⁽⁴⁰⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 6.d.

⁽⁴¹⁾ Jf. ligeledes det supplerende princip »Indsigt« (bilag I, afsnit III, punkt 8).

⁽⁴²⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 8.a., nr. i-ii.

⁽⁴³⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 8.i.

periode vil blive behandlet, og kan opkræve et gebyr, der ikke er uforholdsmæssigt stort, f.eks. hvis anmodningerne om indsigt er tydeligt overdrevne, navnlig fordi de gentages ⁽⁴⁴⁾.

- (31) Retten til indsigt kan kun begrænses under særlige omstændigheder svarende til dem, der er fastsat i EU's databeskyttelseslovgivning, navnlig hvor det ville medføre en krænkelse af andre personers legitime rettigheder, hvor meradministrationen eller meromkostningerne ved at give indsigt i disse oplysninger ville være uforholdsmæssig store i forhold til risikoen for den pågældende persons privatliv under sagens omstændigheder (selv om meromkostninger og meradministration ikke er afgørende faktorer ved vurderingen af, om det er rimeligt at give indsigt), hvis en videregivelse kan antages at vanskeliggøre beskyttelsen af vigtige altovervejende offentlige interesser, herunder den nationale sikkerhed, den offentlige sikkerhed eller forsvaret), hvis oplysningerne indeholder fortrolige forretningsoplysninger, eller hvis oplysningerne udelukkende behandles med henblik på forskning eller i statistisk øjemed ⁽⁴⁵⁾. Enhver nægtelse eller begrænsning af en rettighed skal være nødvendig og behørigt begrundet, og organisationen skal dokumentere, at disse krav er opfyldt ⁽⁴⁶⁾. I forbindelse med denne vurdering skal organisationen navnlig tage hensyn til den enkeltes interesser ⁽⁴⁷⁾. Hvis det er muligt at adskille oplysningerne fra andre data, der er omfattet af en begrænsning, skal organisationen bortredigere de beskyttede oplysninger og videregive de resterende oplysninger ⁽⁴⁸⁾.
- (32) De registrerede har desuden ret til at få berigtiget eller ændret ukorrekte oplysninger og til at få slettet oplysninger, der er blevet behandlet i strid med principperne ⁽⁴⁹⁾. Som forklaret i betragtning 15 har personer desuden ret til at gøre indsigelse mod/fravælge behandlingen af deres oplysninger til formål, der er væsentligt anderledes end (men forenelige med) dem, hvortil oplysningerne blev indsamlet, og videregivelsen af deres oplysninger til tredjemand. Når personoplysninger anvendes til direkte markedsføring, har personer generelt ret til enhver tid at fravælge behandlingen ⁽⁵⁰⁾.
- (33) Principperne omhandler ikke specifikt spørgsmålet om beslutninger vedrørende en person, der alene er baseret på automatiseret behandling af personoplysninger. I forbindelse med personoplysninger, der er indsamlet i Unionen, vil enhver beslutning baseret på automatiseret behandling imidlertid typisk blive truffet af den dataansvarlige i Unionen (som har en direkte relation til den berørte registrerede), og den vil således være omfattet af forordning (EU) 2016/679 ⁽⁵¹⁾. Dette omfatter overførselsscenarier, hvor behandlingen foretages af en udenlandsk (f. eks. amerikansk) erhvervsdrivende, der handler som mandatar (databehandler) på vegne af den dataansvarlige i Unionen (eller som en underkontraheret databehandler, der handler på vegne af en databehandler i Unionen, som har modtaget oplysningerne fra den indsamlede dataansvarlige i Unionen), og som på dette grundlag således træffer beslutningen.
- (34) Dette blev bekræftet af en undersøgelse bestilt af Kommissionen i 2018 i forbindelse med den anden årlige evaluering af privatlivsskjoldets funktion ⁽⁵²⁾, som konkluderede, at der på daværende tidspunkt ikke var noget, der tydede på, at organisationer i privatlivsskjoldet normalt traf automatiserede beslutninger på grundlag af personoplysninger, som blev overført under privatlivsskjoldet.

⁽⁴⁴⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 8.f., nr. i-ii, og g.

⁽⁴⁵⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 4, punkt 8.b, c, e, punkt 14.e, f og punkt 15.d.

⁽⁴⁶⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 8.e., nr. ii. Organisationens skal underrette den pågældende om årsagerne til nægtelsen/begrænsningen og oplyse, hvor vedkommende kan henvende sig for yderligere oplysninger, afsnit III, punkt 8.a., nr. iii.

⁽⁴⁷⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 8.a., nr. ii-iii.

⁽⁴⁸⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 8.a., nr. i.

⁽⁴⁹⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 6, og afsnit III, punkt 8.a., nr. i.

⁽⁵⁰⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 8.12.

⁽⁵¹⁾ I de ekstraordinære tilfælde, hvor den amerikanske organisation har en direkte relation til den registrerede i EU, vil det omvendt typisk være en konsekvens af, at organisationen har rettet sin indsats mod den pågældende person i Unionen ved at tilbyde denne varer eller tjenesteydelser eller ved at overvåge dennes adfærd. I dette scenarie vil den amerikanske organisation selv være omfattet af anvendelsesområdet for forordning (EU) 2016/679 (artikel 3, stk. 2) og skal derfor direkte overholde EU's databeskyttelseslovgivning.

⁽⁵²⁾ SWD(2018) 497 final, afsnit 4.1.5. Undersøgelsen fokuserede på, i) i hvilket omfang organisationer i privatlivsskjoldet i USA træffer beslutninger vedrørende enkeltpersoner på grundlag af automatiseret behandling af personoplysninger, der overføres fra virksomheder i EU under privatlivsskjoldet, og ii) de garantier, som USA's føderale lovgivning yder enkeltpersoner i forbindelse med denne type situationer, og betingelserne for, at disse garantier finder anvendelse.

- (35) Under alle omstændigheder indeholder amerikansk ret på de områder, hvor organisationer ofte anvender automatiseret behandling af personoplysninger til at træffe beslutninger vedrørende en fysisk person (f.eks. långivning, realkreditlån, ansættelse, bolig og forsikring), særlige garantier vedrørende negative beslutninger ⁽⁵³⁾. Disse love indeholder typisk bestemmelser, der giver fysiske personer ret til at blive oplyst om de specifikke årsager til beslutningen (f.eks. afvisning af lån), at bestride ufuldstændige eller unøjagtige oplysninger (samt anvendelsen af uretmæssige forhold) samt til at klage. På forbrugerkreditområdet indeholder Fair Credit Reporting Act (FCRA) og Equal Credit Opportunity Act (ECOA) garantier, der giver forbrugerne en form for ret til en forklaring og ret til at anfægte beslutningen. Disse love er relevante på en lang række områder, herunder långivning, ansættelse, bolig og forsikring. Desuden giver visse love om bekæmpelse af forskelsbehandling, såsom Title VII i Civil Rights Act og Fair Housing Act, personer beskyttelse med hensyn til modeller, der anvendes i automatiserede beslutningsprocesser, som kan føre til forskelsbehandling på grundlag af visse kendetegn, og de giver personer ret til at anfægte sådanne beslutninger, herunder de automatiserede beslutninger. Hvad angår sundhedsrelaterede oplysninger skaber reglen om beskyttelse af privatlivets fred i Health Insurance Portability and Accountability Act (HIPAA) visse rettigheder, der svarer til rettighederne i forordning (EU) 2016/679 med hensyn til adgangen til personlige sundhedsoplysninger. Derudover kræver retningslinjer fra de amerikanske myndigheder, at udbydere af sundhedsydelser modtager oplysninger, der gør det muligt for dem at informere enkeltpersoner om automatiserede beslutningssystemer, der anvendes i sundhedssektoren ⁽⁵⁴⁾.
- (36) Disse regler giver derfor en beskyttelse svarende til den, der er fastsat i EU's databeskyttelseslovgivning, i den usandsynlige situation, hvor organisationen under EU-USA-databeskyttelsesrammen selv træffer automatiserede beslutninger.

2.2.6 Begrænsninger for videreoverførsler

- (37) Beskyttelsesniveauet for personoplysninger, der overføres fra Unionen til organisationer i USA, må ikke undergraves ved videre overførsel af sådanne oplysninger til en modtager i USA eller et andet tredjeland.
- (38) I henhold til *princippet om ansvar for videreoverførsel* ⁽⁵⁵⁾ findes der særlige regler for såkaldte »videreoverførsler«, dvs. overførsler af personoplysninger fra en organisation under EU-USA-databeskyttelsesrammen til tredjemand, som er dataansvarlig eller databehandler, uanset om sidstnævnte befinder sig i USA eller et tredjeland uden for USA (og EU). Videreoverførsel kan alene finde sted i) til begrænsede og bestemte formål, ii) på grundlag af en aftale mellem organisationen under EU-USA-databeskyttelsesrammen og den pågældende tredjepart ⁽⁵⁶⁾ (eller et tilsvarende arrangement i en koncern ⁽⁵⁷⁾) og iii) udelukkende, hvis denne aftale sikrer, at tredjeparten sikrer det samme beskyttelsesniveau som principperne.
- (39) Denne forpligtelse til at sikre det samme beskyttelsesniveau som principperne, sammenholdt med *princippet om dataintegritet og formålsbegrænsning*, betyder navnlig, at tredjemand kun må behandle de personoplysninger, der videregives til vedkommende, til formål, der ikke er uforenelige med de formål, hvortil de blev indsamlet, eller som den registrerede efterfølgende har godkendt (i overensstemmelse med *princippet om valgfrihed*).

⁽⁵³⁾ Jf. f.eks. Equal Credit Opportunity Act (15 U.S.C. 1691 et seq.), Fair Credit Reporting Act (15 USC § 1681 et seq.) eller Fair Housing Act (42 U.S.C. 3601 et seq.). Desuden har USA tilsluttet sig Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udviklings principper for kunstig intelligens, som bl.a. omfatter principper om gennemsigtighed, forklarlighed, sikkerhed og ansvarlighed.

⁽⁵⁴⁾ Jf. f.eks. retningslinjerne på 2042-What personal health information do individuals have a right under HIPAA to access from their health care providers and health plans? | HHS.gov.

⁽⁵⁵⁾ Jf. bilag I, afsnit II, punkt 3, og det supplerende princip »Obligatoriske aftaler om videreoverførsel« (bilag I, afsnit III, punkt 10).

⁽⁵⁶⁾ Som en undtagelse fra dette generelle princip kan en organisation videregive personoplysninger om et lille antal medarbejdere uden at indgå en aftale med modtageren, når der er tale om lejlighedsvis ansættelsesrelaterede operationelle behov, f.eks. i forbindelse med booking af et fly, hotelværelse eller forsikringsdækning. I dette tilfælde skal organisationen dog stadig overholde *principperne om oplysningspligt og valgfrihed* (jf. bilag I, afsnit III, punkt 9.e).

⁽⁵⁷⁾ Jf. det supplerende princip »Obligatoriske aftaler om videreoverførsel« (bilag I, afsnit III, punkt 10.b). Selv om dette princip giver mulighed for overførsler, der også er baseret på ikkekontraktlige instrumenter (f.eks. koncerninterne overholdelses- og kontrolprogrammer), fremgår det klart af teksten, at disse instrumenter altid skal »sikre kontinuitet i beskyttelsen af personoplysninger i henhold til principperne«. Eftersom den certificerede organisation i USA fortsat vil skulle overholde principperne, vil den have et stærkt incitament til at benytte instrumenter, som rent faktisk fungerer godt i praksis.

- (40) Princippet om ansvar for videreoverførsel bør også ses i sammenhæng med princippet om oplysningspligt og, i tilfælde af videreoverførsel til en dataansvarlig tredjepart ⁽⁵⁸⁾, princippet om valgfrihed, ifølge hvilke den registrerede skal oplyses om (bl.a.) typen/identiteten af en eventuel tredjepartsmodtager, formålet med videreoverførslen og valgfriheden og kan vælge at modsætte sig (opt out) eller, i forbindelse med følsomme oplysninger, skal give sit »udtrykkelige samtykke« (opt in) til videreoverførslen.
- (41) Pligten til at yde samme niveau af beskyttelse som krævet i principperne gælder alle tredjeparter, der deltager i behandlingen af overførte oplysninger, uanset hvor de befinder sig (i USA eller et andet tredjeland), også når den oprindelige modtagende tredjepart selv overfører oplysningerne til en anden modtagende tredjepart f.eks. i forbindelse med udlicitering.
- (42) Under alle omstændigheder skal det fastslås i aftalen med den modtagende tredjepart, at denne underretter organisationen under EU-USA-databeskyttelsesrammen, hvis den beslutter, at den ikke længere kan opfylde denne pligt. Når en tredjepart træffer en sådan beslutning, skal denne ophøre med at behandle oplysningerne eller træffe andre rimelige og passende skridt for at rette op på situationen ⁽⁵⁹⁾.
- (43) Der gælder yderligere garantier i tilfælde af videreoverførsel til en tredjepart, der fungerer som mandatar (dvs. en databehandler). I et sådant tilfælde skal den amerikanske organisation sikre, at mandataren kun handler efter dets anvisninger, og træffe rimelige og passende foranstaltninger til i) at sikre, at mandataren behandler de overførte personoplysninger i overensstemmelse med organisationens pligter i henhold til principperne, og ii) at indstille og afhjælpe uautoriseret behandling efter eventuel meddelelse herom ⁽⁶⁰⁾. Organisationen kan af handelsministeriet blive pålagt at forelægge et sammendrag eller en repræsentativ kopi af de relevante bestemmelser om beskyttelse af privatlivets fred i aftalen ⁽⁶¹⁾. I tilfælde af problemer med overholdelsen i udliciterings- eller behandlingskæden skal organisationen, der fungerer som dataansvarlig for personoplysningerne, påtage sig ansvaret, jf. *princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar*, medmindre det beviser, at det ikke er skyld i den begivenhed, der medførte skaden ⁽⁶²⁾.

2.2.7 **Ansvar**

- (44) I henhold til princippet om ansvar skal enheder, der behandler oplysninger, træffe passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger med henblik på effektiv overholdelse af deres databeskyttelsesforpligtelser, og de skal være i stand til at dokumentere denne overholdelse, navnlig over for den kompetente tilsynsmyndighed.
- (45) Når en organisation frivilligt har besluttet at foretage certificering ⁽⁶³⁾ under EU-USA-databeskyttelsesrammen, skal det overholde principperne til fulde, og overholdelsen skal håndhæves. I henhold til *princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar* ⁽⁶⁴⁾ skal organisationer under EU-USA-databeskyttelsesrammen iværksætte effektive mekanismer, der sætter dem i stand til at overholde principperne. Organisationer skal desuden træffe foranstaltninger til at kontrollere ⁽⁶⁵⁾, at deres politik til beskyttelse af privatlivets fred er i overensstemmelse med principperne og rent faktisk overholdes. Dette kan enten gøres gennem selvevaluering, som skal inkludere interne procedurer, der sikrer, at de ansatte informeres om implementeringen af organisationens politik til beskyttelse af privatlivets fred, og at overholdelsen kontrolleres regelmæssigt og objektivt, eller gennem ekstern kontrol af overholdelsen, der kan omfatte revision, stikprøvekontrol eller anvendelse af teknologiske værktøjer.

⁽⁵⁸⁾ Registrerede har ikke ret til opt out, hvis personoplysningerne overføres til en tredjepart, der fungerer som mandatar og udfører opgaver på vegne af den amerikanske organisation og i henhold til dens anvisninger. Det kræver dog, at der er indgået en aftale med mandataren, og at den amerikanske organisation bærer ansvaret for at garantere den beskyttelse, der skal ydes i henhold til principperne, ved at udnytte dens anvisningsbeføjelser.

⁽⁵⁹⁾ Omstændighederne varierer, afhængigt af om tredjeparten er en dataansvarlig eller en databehandler (mandatar). I det første tilfælde skal aftalen med tredjeparten fastslå, at sidstnævnte ophører med behandlingen eller træffer andre rimelige eller passende foranstaltninger til at rette op på situationen. I det andet tilfælde er det organisationen under EU-USA-databeskyttelsesrammen — som har ansvaret for behandlingen og giver anvisninger til mandataren — der skal træffe disse foranstaltninger. Jf. bilag I, afsnit II, punkt 3.

⁽⁶⁰⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 3.b.

⁽⁶¹⁾ *Ibid.*

⁽⁶²⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 7.d.

⁽⁶³⁾ Jf. også det supplerende princip »Selvcertificering« (bilag I, afsnit III, punkt 6).

⁽⁶⁴⁾ Jf. også det supplerende princip »Bilæggelse af tvister og håndhævelse« (bilag I, afsnit III, punkt 11).

⁽⁶⁵⁾ Jf. også det supplerende princip »Kontrol (verifikation)« (bilag I, afsnit III, punkt 7).

- (46) Derudover skal organisationerne føre protokol over implementeringen af deres praksis under EU-USA-databeskyttelsesrammen og på anmodning herom stille disse protokoller til rådighed for et uafhængigt tvistbilægelsesorgan eller en kompetent håndhævelsesmyndighed i forbindelse med en undersøgelse eller klage vedrørende manglende overholdelse ⁽⁶⁶⁾.

2.3 Forvaltning, tilsyn og håndhævelse

- (47) EU-USA-databeskyttelsesrammen vil blive forvaltet og overvåget af det amerikanske handelsministerium. Rammen indeholder tilsyns- og håndhævelsesmekanismer til at kontrollere og sikre, at organisationer under EU-USA-databeskyttelsesrammen overholder principperne, og at der tages hånd om eventuel manglende overholdelse. Disse mekanismer er indeholdt i principperne (bilag I) og de tilsagn, der er afgivet af det amerikanske handelsministerium (bilag III), FTC (bilag IV) og det amerikanske transportministerium (bilag V).

2.3.1 (Re)certificering

- (48) Certificering i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen (eller årlig recertificering) kræver, at organisationerne offentligt erklærer deres tilslutning til principperne, offentliggør deres politik til beskyttelse af privatlivets fred og implementerer den fuldt ud ⁽⁶⁷⁾. Som led i deres ansøgning om (re)certificering skal organisationerne indsende oplysninger til handelsministeriet om bl.a. navnet på den relevante organisation, en beskrivelse af de formål, hvortil organisationen vil behandle personoplysninger, de personoplysninger, der vil være omfattet af certificeringen, samt den valgte kontrolmetode, den relevante uafhængige klageinstans og det lovbestemte organ, der har kompetence til at håndhæve overholdelsen af principperne ⁽⁶⁸⁾.
- (49) Organisationer kan modtage personoplysninger på grundlag af EU-USA-databeskyttelsesrammen fra den dato, hvor handelsministeriet optager dem på listen over deltagende organisationer i databeskyttelsesrammen. Af hensyn til retssikkerheden og for at undgå »falske påstande« er organisationer, der certificeres for første gang, ikke berettiget til offentligt at henvise til deres tilslutning til principperne, før handelsministeriet har fastslået, at organisationens anmeldelse om certificering er fuldstændig, og har tilføjet organisationen til listen over deltagende organisationer ⁽⁶⁹⁾. For fortsat at kunne modtage personoplysninger fra EU inden for EU-USA-databeskyttelsesrammen skal disse organisationer årligt recertificere deres deltagelse. Hvis en organisation af den ene eller anden årsag forlader EU-USA-databeskyttelsesrammen, skal det fjerne alle udtalelser, der lader formode, at organisationen fortsat deltager i databeskyttelsesrammen ⁽⁷⁰⁾.
- (50) Som det fremgår af tilsagnene i bilag III, kontrollerer det amerikanske handelsministerium, om organisationerne opfylder alle certificeringskrav og har indført en (offentlig) politik til beskyttelse af privatlivets fred, som indeholder de oplysninger, der kræves i henhold til *princippet om oplysningspligt* ⁽⁷¹⁾. På grundlag af erfaringerne med (re)certificeringsprocessen under privatlivsskjoldet vil handelsministeriet foretage en række kontroller, herunder for at kontrollere, om organisationernes politikker til beskyttelse af privatlivets fred indeholder et hyperlink til den korrekte klageformular på det relevante tvistbilægelsesorgans websted, og — hvis flere af en organisations enheder og datterselskaber er omfattet af en anmeldelse om certificering — om alle disse enheders politikker til beskyttelse af privatlivets fred opfylder certificeringskravene og er let tilgængelige for de registrerede ⁽⁷²⁾. Derudover vil handelsministeriet om nødvendigt foretage krydskontrol sammen med FTC og transportministeriet for at kontrollere, at organisationerne er underlagt det tilsynsorgan, der er identificeret i deres anmeldelse om (re)certificering, og det vil samarbejde med alternative tvistbilægelsesorganer for at kontrollere, at organisationerne er registreret hos den uafhængige klageinstans, der er identificeret i deres anmeldelse om (re)certificering ⁽⁷³⁾.

⁽⁶⁶⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 7.

⁽⁶⁷⁾ Bilag I, afsnit I, 2.

⁽⁶⁸⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 6.b, og bilag III, jf. afsnittet »Kontrol af selvcertificeringskrav«.

⁽⁶⁹⁾ Bilag I, fodnote 12.

⁽⁷⁰⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 6.h.

⁽⁷¹⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 6.a, og fodnote 12, og bilag III, jf. afsnittet »Kontrol af selvcertificeringskrav«.

⁽⁷²⁾ Bilag III, afsnittet »Kontrol af selvcertificeringskrav«.

⁽⁷³⁾ Tilsvarende vil handelsministeriet samarbejde med den tredjepart, der vil fungere som depotinstitution for de midler, der indsamles via et gebyr til panelet af databeskyttelsesmyndigheder (jf. betragtning 73), for at kontrollere, at organisationer, der vælger databeskyttelsesmyndighederne som deres uafhængige klageinstans, har betalt gebyret for det relevante år. Jf. bilag III, afsnittet »Kontrol af selvcertificeringskrav«.

- (51) Handelsministeriet underretter organisationerne om, at de for at fuldføre (re)certificeringen skal afhjælpe alle de problemer, der blev identificeret under ministeriets revision. Såfremt en organisation ikke svarer inden for en af handelsministeriet fastsat frist (f.eks. forventes det i forbindelse med (re)certificering, at processen afsluttes inden for 45 dage) ⁽⁷⁴⁾ eller på anden måde ikke fuldfører certificeringen, anses anmeldelsen for at være opgivet. I så fald kan der mod en organisation, der afgiver urigtige oplysninger vedrørende dets deltagelse i eller overholdelse af EU-USA-databeskyttelsesrammen, anlægges en håndhævelsessag for FTC eller transportministeriet ⁽⁷⁵⁾.
- (52) For at sikre en korrekt anvendelse af EU-USA-databeskyttelsesrammen skal interesserede parter, f.eks. registrerede, dataeksportører og de nationale databeskyttelsesmyndigheder kunne identificere de organisationer, der har tilsluttet sig principperne. For at sikre en sådan gennemsigtighed på »indgangsstedet« har handelsministeriet påtaget sig at føre og offentliggøre listen over organisationer, der på grundlag af certificering har tilsluttet sig principperne, og som er underlagt mindst en af de håndhævelsesmyndigheder, der er nævnt i bilag IV og V til denne afgørelse ⁽⁷⁶⁾. Handelsministeriet vil ajourføre listen på grundlag af en organisations årlige anmeldelser om recertificering, og når en organisation trækker sig ud af eller udelukkes fra EU-USA-databeskyttelsesrammen. For også at sikre gennemsigtigheden på »udgangsstedet« vil ministeriet ligeledes føre og offentliggøre en fortegnelse over organisationer, der er blevet fjernet fra listen, og i hvert enkelt tilfælde angive årsagen hertil ⁽⁷⁷⁾. Endelig vil ministeriet angive et link FTC's websted vedrørende EU-USA-databeskyttelsesrammen, som indeholder en liste over FTC-håndhævelsessager relateret til databeskyttelsesrammen ⁽⁷⁸⁾.

2.3.2 Overvågning af overholdelsen

- (53) Handelsministeriet vil løbende holde øje med, at organisationerne under EU-USA-databeskyttelsesrammen faktisk overholder principperne ved hjælp af forskellige mekanismer ⁽⁷⁹⁾. Det vil navnlig foretage stikprøvekontrol af tilfældigt udvalgte organisationer samt ad hoc-stikprøvekontrol af specifikke organisationer, når der konstateres potentielle problemer med overholdelsen (som f.eks. er blevet indberettet til handelsministeriet af tredjeparter), for at kontrollere, om i) de kontaktpunkter, der håndterer klager og anmodninger fra registrerede, er tilgængelige og imødekommende, ii) organisationens politik til beskyttelse af privatlivets fred er let tilgængelig, både på dens websted og via et hyperlink på handelsministeriets websted, iii) organisationens politik til beskyttelse af privatlivets fred fortsat er i overensstemmelse med certificeringskravene, og iv) det uafhængige tvistbilægelsesorgan, som organisationen har valgt, er til rådighed til at behandle klager ⁽⁸⁰⁾.
- (54) Hvis der er troværdig dokumentation for, at en organisation ikke overholder sine forpligtelser i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen (herunder hvis handelsministeriet modtager klager, eller organisationen ikke svarer tilfredsstillende på dets forespørgsler), vil handelsministeriet kræve, at organisationen udfylder og indsender et detaljeret spørgeskema ⁽⁸¹⁾. en organisation, der ikke besvarer spørgeskemaet rettidigt og på tilfredsstillende vis, vil blive henvist til den relevante myndighed (FTC eller transportministeriet) med henblik på eventuelle håndhævelsesforanstaltninger ⁽⁸²⁾. Som led i sine overvågningsaktiviteter under privatlivsskjoldet gennemførte handelsministeriet

⁽⁷⁴⁾ Bilag III, fodnote 2.

⁽⁷⁵⁾ Jf. bilag III, afsnittet »Kontrol af selvcertificeringskrav«.

⁽⁷⁶⁾ Bilag III (jf. indledningen under »Handelsministeriets forvaltning af og tilsyn med rammeprogrammet for databeskyttelse«) og bilag I (afsnit I, punkt 3, afsnit I, punkt 4, afsnit III, punkt 6.d, og afsnit III, punkt 11.g) indeholder oplysninger om forvaltningen af listen over deltagere i databeskyttelsesrammen.

⁽⁷⁷⁾ Bilag III, jf. indledningen under »Handelsministeriets forvaltning af og tilsyn med rammeprogrammet for databeskyttelse«.

⁽⁷⁸⁾ Jf. bilag III, afsnittet »Skræddersyet websted for databeskyttelsesrammen til bestemte målgrupper«.

⁽⁷⁹⁾ Jf. bilag III, afsnittet »Gennemførelse af regelmæssige ex officio-kontroller og -vurderinger af rammeprogrammet for databeskyttelse«.

⁽⁸⁰⁾ Handelsministeriet kan i sine overvågningsaktiviteter benytte forskellige værktøjer, herunder til at kontrollere, om der er døde links til politikker til beskyttelse af privatlivets fred, eller aktivt holde øje med rapporter i nyhederne, der giver troværdig dokumentation for manglende overholdelse.

⁽⁸¹⁾ Jf. bilag III, afsnittet »Gennemførelse af regelmæssige ex officio-kontroller og -vurderinger af rammeprogrammet for databeskyttelse«.

⁽⁸²⁾ Jf. bilag III, afsnittet »Gennemførelse af regelmæssige ex officio-kontroller og -vurderinger af rammeprogrammet for databeskyttelse«.

regelmæssigt de stikprøvekontroller, der er nævnt i betragtning 53, og overvågede løbende offentlige rapporter, hvilket gjorde det muligt at identificere, tage fat om og løse problemer med overholdelsen ⁽⁸³⁾. Organisationer, der vedvarende overtræder principperne, vil blive fjernet fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen, og de skal tilbagesende eller slette de personoplysninger, de har modtaget i henhold til databeskyttelsesrammen ⁽⁸⁴⁾.

- (55) I andre tilfælde af fjernelse, f.eks. frivillig udtræden eller manglende recertificering, skal organisationen enten slette eller tilbagesende oplysningerne, eller det kan beholde dem, hvis det hvert år bekræfter over for handelsministeriet, at det fortsat vil anvende principperne, eller sikrer en tilstrækkelig beskyttelse af personoplysningerne på anden godkendt vis (f.eks. ved hjælp af en aftale, der fuldt ud afspejler kravene i de relevante standardkontraktbestemmelser, som Kommissionen har godkendt) ⁽⁸⁵⁾. I dette tilfælde skal en organisation desuden udpege et kontaktpunkt i organisationen for alle spørgsmål relateret til EU-USA-databeskyttelsesrammen.

2.3.3 Identificering og håndtering af falske påstande om deltagelse

- (56) Handelsministeriet vil holde øje med falske påstande om deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen eller uretmæssig brug af certificeringsmærket for EU-USA-databeskyttelsesrammen, både ex officio og på grundlag af klager (f.eks. fremsendt af databeskyttelsesmyndigheder) ⁽⁸⁶⁾. Handelsministeriet vil navnlig løbende kontrollere, at organisationer, der i) trækker sig ud af EU-USA-databeskyttelsesrammen, ii) ikke foretager den årlige recertificering (dvs. som enten påbegyndte, men ikke afsluttede den årlige recertificeringsproces rettidigt, eller slet ikke påbegyndte den årlige recertificeringsproces), iii) fjernes fra listen over deltagere, navnlig for »vedvarende overtrædelse«, eller iv) ikke foretager den indledende certificering (dvs. som påbegyndte, men ikke afsluttede den første recertificeringsproces rettidigt), fjerner alle henvisninger til EU-USA-databeskyttelsesrammen fra alle relevante offentliggjorte politikker til beskyttelse af privatlivets fred, der lader formode, at organisationen fortsat deltager aktivt i databeskyttelsesrammen ⁽⁸⁷⁾. Handelsministeriet vil endvidere foretage internetsøgninger for at identificere henvisninger til EU-USA-databeskyttelsesrammen, herunder for at identificere falske påstande fremsat af organisationer, som aldrig har deltaget i EU-USA-databeskyttelsesrammen ⁽⁸⁸⁾.
- (57) Hvis ministeriet konstaterer, at henvisninger til EU-USA-databeskyttelsesrammen ikke er blevet fjernet eller bruges uretmæssigt, vil ministeriet underrette organisationen om, at det eventuelt vil henvise sagen til FTC/transportministeriet ⁽⁸⁹⁾. Hvis en organisation ikke reagerer på tilfredsstillende vis, henviser handelsministeriet sagen til den relevante myndighed med henblik på eventuelle håndhævelsesforanstaltninger ⁽⁹⁰⁾. En organisation, der afgiver urigtige oplysninger til offentligheden vedrørende dens tilslutning til principperne i form af vildledende udtalelser eller praksis, kan indbringes for FTC, transportministeriet eller andre relevante håndhævelsesmyndigheder i USA. Afgivelse af urigtige oplysninger til handelsministeriet kan håndhæves i henhold til False Statements Act (18 U.S.C. § 1001).

⁽⁸³⁾ I forbindelse med den anden årlige evaluering af privatlivsskjoldet oplyste handelsministeriet, at det havde foretaget stikprøvekontrol af 100 organisationer og fremsendt spørgeskemaer om overholdelse i 21 tilfælde (hvorefter de konstaterede problemer blev afhjulpet), jf. Kommissionens SWD(2018) 497 final, s. 9. Tilsvarende rapporterede handelsministeriet i forbindelse med den tredje årlige evaluering af privatlivsskjoldet, at det havde identificeret tre hændelser gennem sin overvågning af offentlige rapporter og var begyndt at foretage stikprøvekontrol af 30 virksomheder hver måned, hvilket havde ført til opfølgning med spørgeskemaer om overholdelse i 28 % af tilfældene (hvorefter de konstaterede problemer straks blev afhjulpet eller — i tre tilfælde — blev løst efter en advarselsskrivelse), jf. Kommissionens arbejdsdokument SWD(2019) 495 final, s. 8.

⁽⁸⁴⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 11.g. En vedvarende overtrædelse af principperne forekommer navnlig, når en organisation nægter at rette sig efter en endelig afgørelse truffet af en uafhængig selvregulerende tvistbilæggelsesinstans med kompetence inden for beskyttelse af privatlivets fred eller af en håndhævelsesinstans.

⁽⁸⁵⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 6.f.

⁽⁸⁶⁾ Bilag III, afsnittet »Søgning efter og håndtering af falske påstande om deltagelse i databeskyttelsesrammen«.

⁽⁸⁷⁾ *Ibid.*

⁽⁸⁸⁾ *Ibid.*

⁽⁸⁹⁾ *Ibid.*

⁽⁹⁰⁾ Under privatlivsskjoldet rapporterede handelsministeriet i forbindelse med den tredje årlige evaluering af rammen, at det havde identificeret 669 tilfælde af falske påstande om deltagelse (mellem oktober 2018 og oktober 2019), hvoraf de fleste blev afhjulpet efter handelsministeriets advarselsskrivelse, mens 143 sager blev henvist til FTC (jf. betragtning 62 nedenfor). Jf. Kommissionens SWD(2019) 495 final, s. 10.

2.3.4 Håndhævelse

- (58) For at garantere, at der også i praksis sikres et tilstrækkeligt niveau for databeskyttelse, skal der oprettes en uafhængig tilsynsmyndighed, der har beføjelser til at overvåge og håndhæve overholdelsen af databeskyttelsesreglerne.
- (59) Organisationer under EU-USA-databeskyttelsesrammen skal være underlagt de kompetente amerikanske myndigheders kompetence (FTC og transportministeriet), som har de nødvendige undersøgelses- og håndhævelsesbeføjelser til effektivt at sikre overholdelse af principperne ⁽⁹¹⁾.
- (60) FTC er en uafhængig myndighed bestående af fem kommissærer, som udnævnes af præsidenten efter råd fra Senatet og med dets samtykke ⁽⁹²⁾. Kommissærerne udnævnes for en syvårig periode og kan kun afsættes af præsidenten på grund af uduelighed, tjenesteforsømmelse eller embedsmisbrug. FTC må ikke have mere end tre kommissærer fra samme politiske parti, og kommissærerne må under deres mandat ikke beskæftige sig med andre former for virksomhed, erhverv eller arbejde.
- (61) FTC kan undersøge overholdelsen af principperne samt falske påstande om tilslutning til principperne eller deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen fra organisationer, som enten ikke længere er opført på listen over deltagere i databeskyttelsesrammen eller aldrig har foretaget certificering ⁽⁹³⁾. FTC kan håndhæve overholdelsen ved at anmode om administrative eller føderale retsafgørelser (herunder »consent orders« (forligsafgørelser)) ⁽⁹⁴⁾ med henblik på foreløbige eller endelige forbud eller påbud eller andre afhjælpende foranstaltninger og vil systematisk overvåge overholdelsen af disse afgørelser ⁽⁹⁵⁾. Hvis en organisation ikke efterlever afgørelsen, kan FTC søge idømmelse af civilretlige sanktioner eller andre afhjælpende foranstaltninger, herunder for enhver skade som følge af den ulovlige adfærd. Enhver forligsafgørelse, der udstedes til en organisation under EU-USA-databeskyttelsesrammen, vil indeholde bestemmelser om selvrapportering ⁽⁹⁶⁾, og organisationerne vil blive anmodet om at offentliggøre alle afsnit relateret til databeskyttelsesrammen i alle overholdelses- eller vurderingsrapporter forelagt FTC. Endelig vil FTC føre en onlineliste over organisationer omfattet af FTC- eller retsafgørelser i sager om EU-USA-databeskyttelsesrammen ⁽⁹⁷⁾.
- (62) Med hensyn til privatlivsskjoldet traf FTC håndhævelsesforanstaltninger i ca. 22 sager, både i forbindelse med overtrædelser af specifikke krav under rammen (f.eks. manglende bekræftelse over for handelsministeriet af, at organisationen fortsat anvendte beskyttelsen under privatlivsskjoldet, efter at det havde forladt rammen, manglende kontrol — gennem selvevaluering eller eksternt kontrol af overholdelsen — af, at organisationen overholdt rammen) ⁽⁹⁸⁾ og falske påstande om deltagelse i rammen (f.eks. fra organisationer, der ikke fuldførte de nødvendige skridt for at opnå certificering eller lod deres certificering udløbe, men afgav urigtige oplysninger om deres fortsatte deltagelse i rammen) ⁽⁹⁹⁾. Disse håndhævelsesforanstaltninger var bl.a. et resultat af den proaktive brug af administrative pålæg til at indhente materiale fra visse deltagere i privatlivsskjoldet for at kontrollere, om der forelå væsentlige tilsidesættelser af forpligtelserne i privatlivsskjoldet ⁽¹⁰⁰⁾.

⁽⁹¹⁾ En organisation under EU-USA-databeskyttelsesrammen skal offentligt erklære sin tilslutning til principperne, offentliggøre sin politik til beskyttelse af privatlivets fred i overensstemmelse med principperne og fuldt ud implementere den. En overtrædelse af principperne kan retshåndhæves i henhold til Section 5 i FTC Act, der forbyder illoyal eller vildledende handelspraksis (15 U.S.C. § 45) og 49 U.S.C. § 41712, der forbyder transportører eller rejsebureauer at anvende en illoyal eller vildledende praksis i forbindelse med lufttransportydelser eller salg af lufttransportydelser.

⁽⁹²⁾ 15 U.S.C. § 41.

⁽⁹³⁾ Bilag IV.

⁽⁹⁴⁾ FTC er ifølge egne oplysninger ikke bemyndiget til at foretage kontrol på stedet inden for beskyttelse af privatlivets fred. Handelskommissionen har dog kompetence til at tvinge organisationer til at fremsende dokumenter og vidneudsagn (jf. Section 20 i FTC Act) og kan benytte sig af retssystemet til at få håndhævet sådanne afgørelser i tilfælde af manglende overholdelse.

⁽⁹⁵⁾ Jf. bilag IV, afsnittet »Anmodning om og overvågning af afgørelser«.

⁽⁹⁶⁾ Organisationer kan ved FTC- eller retsafgørelser pålægges at iværksætte programmer til beskyttelse af privatlivets fred og regelmæssigt forelægge overholdelsesrapporter eller uafhængige eksterne vurderinger af disse programmer for FTC.

⁽⁹⁷⁾ Bilag IV, afsnittet »Anmodning om og overvågning af afgørelser«.

⁽⁹⁸⁾ Kommissionens SWD(2019) 495 final, s. 11.

⁽⁹⁹⁾ Jf. de sager, der er opført på FTC's websted, på <https://www.ftc.gov/business-guidance/privacy-security/privacy-shield>. Jf. også Kommissionens SWD(2017) 344 final, s. 17, Kommissionens SWD(2018) 497 final, s. 12, og Kommissionens SWD(2019) 495 final, s. 11.

⁽¹⁰⁰⁾ Jf. f.eks. Prepared Remarks of Chairman Joseph Simons at the Second Privacy Shield Annual Review (ftc.gov).

- (63) Mere generelt har FTC i de seneste år truffet håndhævelsesforanstaltninger i en række sager vedrørende overholdelse af specifikke databeskyttelseskrav, der også er fastsat i EU-USA-databeskyttelsesrammen, f.eks. med hensyn til principperne om formålsbegrænsning og datalagring ⁽¹⁰¹⁾, dataminimering ⁽¹⁰²⁾, datasikkerhed ⁽¹⁰³⁾ og datanøjagtighed ⁽¹⁰⁴⁾.
- (64) Transportministeriet har enekompetence til at regulere luftfartsselskabernes databeskyttelsespraksis og deler kompetence med FTC for så vidt angår rejsebureauernes databeskyttelsespraksis i forbindelse med salg af lufttransporttydelser. Transportministeriets embedsmænd sigter først og fremmest mod at nå frem til et forlig og kan, hvis dette ikke er muligt, indlede en håndhævelsesprocedure, der omfatter bevishøring for en af ministeriets forvaltningsdommere, som er bemyndiget til at udstede forbud og idømme civile sanktioner ⁽¹⁰⁵⁾. Forvaltningsdommere er omfattet af flere beskyttelsesforanstaltninger i henhold til Administrative Procedure Act (APA) for at sikre deres uafhængighed og upartiskhed. De kan f.eks. kun afsættes med god grund, tildeles sager efter tur, må ikke udføre opgaver, der er uforenelige med deres pligter og ansvar som forvaltningsdommere, er ikke underlagt tilsyn af undersøgelsesholdet hos den myndighed, de er ansat af (i dette tilfælde transportministeriet), og de skal udøve deres dømmende/håndhævende funktion upartisk ⁽¹⁰⁶⁾. Transportministeriet har påtaget sig at overvåge håndhævelsesafgørelser og sikre, at afgørelser, der udstedes i sager om EU-USA-databeskyttelsesrammen, offentliggøres på dets websted ⁽¹⁰⁷⁾.

2.4 Klageadgang

- (65) Med henblik på at sikre tilstrækkelig beskyttelse og navnlig håndhævelse af individuelle rettigheder bør den registrerede have effektive muligheder for administrativ og retslig prøvelse.
- (66) I henhold til *princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar* inden for rammerne af EU-USA-databeskyttelsesrammen skal organisationer give fysiske personer, der er berørt af manglende overholdelse, mulighed for at klage, dvs. give registrerede i EU mulighed for at indgive klager vedrørende organisationer i EU-USA-databeskyttelsesrammens manglende overholdelse og om nødvendigt få disse klager afgjort ved en afgørelse om effektive afhjælpende foranstaltninger ⁽¹⁰⁸⁾. Som led i deres certificering skal organisationer opfylde kravene i dette princip ved at sørge for effektive og let tilgængelige uafhængige klageinstanser, som kan undersøge og finde en hurtig løsning på klager fra fysiske personer eller eventuelle tvister, uden ekstra omkostninger for den pågældende ⁽¹⁰⁹⁾.

⁽¹⁰¹⁾ Se f.eks. FTC's afgørelse i Drizly, LLC., der bl.a. kræver, at virksomheden 1) destruerer personoplysninger, som den har indsamlet, og som ikke er nødvendige for, at den kan levere produkter eller tjenesteydelser til forbrugere, 2), afholder sig fra at indsamle eller lagre personoplysninger, medmindre det er nødvendigt til specifikke formål, der er beskrevet i en opbevaringsplan.

⁽¹⁰²⁾ Se f.eks. FTC's afgørelse i CafePress (24. marts 2022), der bl.a. kræver, at den mængde data, der indsamles, minimeres.

⁽¹⁰³⁾ Se f.eks. FTC's håndhævelsesforanstaltninger i Drizzly, LLC og CafePress, hvor den krævede, at de relevante virksomheder skulle indføre et særligt sikkerhedsprogram eller specifikke sikkerhedsforanstaltninger. For så vidt angår brud på datasikkerheden, se desuden FTC's afgørelse af 27. januar 2023 i Chegg, forliget med Equifax i 2019 (<https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2019/07/equifax-pay-575-million-part-settlement-ftc-cfpb-states-related-2017-data-breach>).

⁽¹⁰⁴⁾ Se f.eks. sagen om RealPage, Inc (16. oktober 2018), hvor FTC traf håndhævelsesforanstaltninger i henhold til FCRA over for en virksomhed, der screener lejere, og som fremlagde baggrundsrapporter om enkeltpersoner til ejendomssejere og ejendomsadministrationsselskaber baseret på oplysninger fra udlejningshistorier, oplysninger fra offentlige registre (herunder tidligere lovovertrædelser og udsættelser) og kreditoplysninger, der blev anvendt som en faktor ved afgørelsen af, om lejer var berettiget til boligen. FTC fandt, at virksomheden ikke havde truffet rimelige foranstaltninger til at sikre nøjagtigheden af de oplysninger, den fremlagde på grundlag af sit automatiske beslutningsværktøj.

⁽¹⁰⁵⁾ Jf. bilag V, afsnittet »Håndhævelsespraksis«.

⁽¹⁰⁶⁾ Jf. 5 U.S.C. § 3105, 7521(a), 554(d) og 556(b)(3).

⁽¹⁰⁷⁾ Bilag V, jf. afsnittet »Overvågning og offentliggørelse af håndhævelsesafgørelser vedrørende overtrædelser af EU-USA-databeskyttelsesrammen«.

⁽¹⁰⁸⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 7.

⁽¹⁰⁹⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 11.

- (67) Organisationer kan vælge at benytte uafhængige klageinstanser i enten EU eller i USA. Som forklaret nærmere i betragtning 73 omfatter dette også muligheden for frivilligt at forpligte sig til at samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne i EU. Når organisationerne behandler oplysninger om menneskelige ressourcer, er det obligatorisk at samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne i EU. Andre alternativer er udenretslig tvistbilæggelse eller programmer til beskyttelse af privatlivets fred udviklet i den private sektor, som principperne indarbejdes i. Disse programmer skal omfatte effektive håndhævelsesmekanismer i overensstemmelse med kravene i *princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar*.
- (68) EU-USA-databeskyttelsesrammen giver således de registrerede en række muligheder for at udøve deres rettigheder, indgive klager vedrørende organisationer i EU-USA-databeskyttelsesrammens manglende overholdelse og om nødvendigt at få klagerne afgjort ved en afgørelse om effektive afhjælpende foranstaltninger. Fysiske personer kan indbringe en klage direkte til en organisation, til en uafhængig tvistbilæggesinstans, der er udpeget af organisationen, til de nationale databeskyttelsesmyndigheder, til handelsministeriet eller til FTC. Hvis deres klager ikke afgøres ved hjælp af disse klage- eller håndhævelsesmekanismer, kan fysiske personer indbringe sagen til tvungen voldgift (bilag I til bilag I til denne afgørelse). Med undtagelse af indbringelse for voldgiftspanelet, der kræver, at visse andre retsmidler først skal være udtømt, kan fysiske personer frit vælge at benytte enhver af eller alle disse mekanismer og er ikke forpligtet til at vælge en bestemt mekanisme frem for en anden eller til at følge en bestemt rækkefølge.
- (69) For det første kan registrerede i EU rette klager vedrørende manglende overholdelse af principperne direkte til organisationerne under EU-USA-databeskyttelsesrammen⁽¹¹⁰⁾. Organisationen skal indføre en effektiv klagemekanisme til behandling af disse klager for at fremme en løsning. En organisations politik til beskyttelse af privatlivets fred skal derfor indeholde klare oplysninger til fysiske personer om et kontaktpunkt i eller uden for organisationen, der behandler klagerne (herunder ethvert relevant organ i EU, som kan besvare forespørgsler eller klager), og oplysninger om den udpegede uafhængige tvistbilæggesinstans (jf. betragtning 70). Ved modtagelsen af en klage fra en fysisk person, enten direkte fra personen selv eller via handelsministeriet, som har fået sagen henvist fra en databeskyttelsesmyndighed, skal organisationen fremsende et svar til den registrerede i EU inden for 45 dage⁽¹¹¹⁾. Organisationerne skal ligeledes straks besvare henvendelser og andre anmodninger om oplysninger fra handelsministeriet eller en databeskyttelsesmyndighed⁽¹¹²⁾ (hvis organisationen har forpligtet sig til at samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne) vedrørende deres tilslutning til principperne.
- (70) For det andet kan fysiske personer ligeledes indgive klagen direkte til den uafhængige tvistbilæggesinstans (enten i USA eller i EU), der er udpeget af en organisation til at undersøge og afgøre individuelle klager (medmindre klagerne tydeligt er ubegrundede eller useriøse) og sikre fysiske personer passende gratis klageadgang⁽¹¹³⁾. De sanktioner og afhjælpende foranstaltninger, der pålægges af denne instans, skal være af en sådan karakter, at organisationerne tilskyndes til at overholde principperne, og de bør sikre, at organisationen imødegår eller afhjælper følgerne af den manglende overholdelse og, afhængigt af omstændighederne, at den videre behandling af de pågældende personoplysninger indstilles, eller at oplysningerne slettes, og at konstateringerne af manglende overholdelse offentliggøres⁽¹¹⁴⁾. De uafhængige tvistbilæggesinstanser, der udpeges af en organisation, skal angive relevante oplysninger om EU-USA-databeskyttelsesrammen og om de tjenester, de tilbyder i tilknytning hertil, på deres offentlige websteder⁽¹¹⁵⁾. De skal hvert år offentliggøre en årlig rapport med en samlet statistik over disse tjenester⁽¹¹⁶⁾.

⁽¹¹⁰⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 11.d., nr. i.

⁽¹¹¹⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 11.d., nr. i.

⁽¹¹²⁾ Den myndighed, der er blevet udpeget af panelet af databeskyttelsesmyndigheder til at behandle sagerne, i overensstemmelse med det supplerende princip »Databeskyttelsesmyndighedernes rolle« (bilag I, afsnit III, punkt 5).

⁽¹¹³⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 11.d.

⁽¹¹⁴⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 7, og afsnit III, punkt 11.e.

⁽¹¹⁵⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 11.d., nr. ii.

⁽¹¹⁶⁾ Den årlige rapport skal indeholde oplysninger om: 1) det samlede antal klager relateret til EU-USA-databeskyttelsesrammen modtaget i rapporteringsåret, 2) typen af modtagne klager, 3) kvalitetsmål for tvistbilæggelse såsom klagebehandlingstid og 4) resultaterne af de modtagne klager, navnlig antal og typer af pålagte foranstaltninger eller sanktioner.

- (71) Handelsministeriet kan som led i sin kontrol af overholdelsen ligeledes kontrollere, om organisationer under EU-USA-databeskyttelsesrammen rent faktisk har ladet sig registrere ved den uafhængige klageinstans, som de påstår at have registreret sig ved ⁽¹¹⁷⁾. Både organisationerne og de ansvarlige uafhængige klageinstanser skal straks besvare forespørgsler og anmodninger fra handelsministeriet om oplysninger vedrørende EU-USA-databeskyttelsesrammen. Handelsministeriet vil samarbejde med de uafhængige klageinstanser for at kontrollere, at de lægger oplysninger ud på deres websteder om principperne og de tjenester, de tilbyder i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen, og at de offentliggør årlige rapporter ⁽¹¹⁸⁾.
- (72) I tilfælde, hvor organisationen ikke følger et tvistbilægelsesorgans eller et selvregulerende organs afgørelse, skal disse indberette den manglende overholdelse til handelsministeriet og FTC (eller en anden amerikansk myndighed med kompetence til at undersøge organisationens manglende overholdelse) eller til en kompetent domstol ⁽¹¹⁹⁾. Hvis en organisation nægter at følge et selvregulerende organs, et uafhængigt tvistbilægelsesorgans eller et statsligt organs endelige afgørelse, eller hvis et sådant organ fastslår, at en organisation regelmæssigt overtræder principperne, kan dette blive betragtet som en vedvarende overtrædelse med det resultat, at handelsministeriet, efter at have givet den pågældende organisation 30 dages varsel og mulighed for at fremsætte bemærkninger, fjerner organisationen fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen ⁽¹²⁰⁾. Hvis organisationen efter at være blevet fjernet fra listen fastholder påstande om deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen, henviser ministeriet det til FTC eller en anden retshåndhævende myndighed ⁽¹²¹⁾.
- (73) For det tredje kan enkeltpersoner også indgive deres klager til en national databeskyttelsesmyndighed i Unionen, som kan gøre brug af deres undersøgelsesbeføjelser og afhjælpende beføjelser i henhold til forordning (EU) 2016/679. Organisationer er forpligtede til at samarbejde med databeskyttelsesmyndigheden i forbindelse med undersøgelsen og afgørelsen af klager, enten når det drejer sig om behandling af oplysninger om menneskelige ressourcer, der er indsamlet i forbindelse med ansættelsesforhold, eller når den pågældende organisation frivilligt har underlagt sig databeskyttelsesmyndighedernes tilsyn ⁽¹²²⁾. Organisationerne skal navnlig besvare forespørgsler, rette sig efter databeskyttelsesmyndighedens anbefalinger, herunder om afhjælpende eller kompenserende foranstaltninger, og give databeskyttelsesmyndigheden en skriftlig bekræftelse på, at disse foranstaltninger er truffet ⁽¹²³⁾. I tilfælde af manglende overholdelse af databeskyttelsesmyndighedens rådgivning vil databeskyttelsesmyndigheden henvise sådanne sager til handelsministeriet (som kan fjerne organisationer fra EU-USA-databeskyttelsesrammens liste) eller, med henblik på eventuelle håndhævelsesforanstaltninger, til FTC eller transportministeriet (manglende samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne eller overholdelse af principperne kan anfægtes i henhold til amerikansk lovgivning) ⁽¹²⁴⁾.
- (74) For at fremme samarbejdet om effektiv behandling af klager har både handelsministeriet og FTC udpeget et særligt kontaktpunkt, der skal fungere som bindeled direkte til databeskyttelsesmyndighederne ⁽¹²⁵⁾. Disse kontaktpunkter hjælper databeskyttelsesmyndigheden med at besvare forespørgsler om en organisations overholdelse af principperne.
- (75) Databeskyttelsesmyndighedernes anbefalinger ⁽¹²⁶⁾ afgives, når begge parter i sagen har haft passende mulighed for at fremsætte bemærkninger og fremlægge eventuel dokumentation, som de finder relevant. Panelet kan afgive sine anbefalinger så hurtigt som muligt under hensyntagen til kravet om behørig behandling og som hovedregel senest 60 dage efter modtagelse af klagen ⁽¹²⁷⁾. Hvis en organisation ikke har rettet sig efter en anbefaling senest 25 dage efter anbefalingens afgivelse og ikke har givet en tilfredsstillende forklaring på denne forsinkelse, kan panelet meddele, at det agter at indbringe sagen for FTC (eller et andet kompetent amerikansk retshåndhævende organ) eller

⁽¹¹⁷⁾ Bilag I, afsnittet »Kontrol af selvcertificeringskrav«.

⁽¹¹⁸⁾ Jf. bilag III, afsnittet »Lettelse af samarbejdet med alternative tvistbilægelsesorganer, der tilbyder principrelaterede tjenester«. Jf. ligeledes bilag I, afsnit III, punkt 11.d., nr. ii-iii.

⁽¹¹⁹⁾ Jf. bilag I, afsnit III, punkt 11.e.

⁽¹²⁰⁾ Jf. bilag I, afsnit III, punkt 11.g, særlig nr. ii og iii.

⁽¹²¹⁾ Jf. bilag III, afsnittet »Søgning efter og håndtering af falske påstande om deltagelse i databeskyttelsesrammen«.

⁽¹²²⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 7.b.

⁽¹²³⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 5.

⁽¹²⁴⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 5.c., nr. ii.

⁽¹²⁵⁾ Bilag III (jf. afsnittet »Fremme af samarbejdet med databeskyttelsesmyndighederne«) og bilag IV (jf. afsnittet »Prioritering af henviste sager og undersøgelser« og »Håndhævelsessamarbejde med EU's databeskyttelsesmyndigheder«).

⁽¹²⁶⁾ Databeskyttelsesmyndighederne bør fastlægge forretningsordenen for det uformelle panel på grundlag af deres kompetence til at tilrettelægge deres arbejde og samarbejde med hinanden.

⁽¹²⁷⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 5.c., nr. i.

at konkludere, at der er sket en væsentlig overtrædelse af samarbejdsaftalen. I det første tilfælde kan det føre til håndhævelsesforanstaltninger i henhold til Section 5 i FTC Act (eller tilsvarende lov) ⁽¹²⁸⁾. I det andet tilfælde vil panelet underrette handelsministeriet, der vil betragte organisationens afslag på at efterkomme panelet af databeskyttelsesmyndighedens anbefalinger som en vedvarende overtrædelse, der indebærer, at organisationen fjernes fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen.

- (76) Hvis den databeskyttelsesmyndighed, som har modtaget en klage, ikke har truffet eller har truffet utilstrækkelige foranstaltninger vedrørende klagen, har den enkelte klager mulighed for at indbringe sagen for de nationale domstole i den pågældende EU-medlemsstat.
- (77) Fysiske personer kan også indgive klager til databeskyttelsesmyndighederne, selv om organisationen ikke har udpeget panelet som tvistbilæggesinstans. I disse tilfælde kan databeskyttelsesmyndigheden henvise klagen til enten handelsministeriet eller FTC. For at fremme og styrke samarbejdet om spørgsmål relateret til individuelle klager og manglende overholdelse fra deltagere i EU-USA-databeskyttelsesrammens side vil handelsministeriet udpege et særligt kontaktpunkt, der skal agere bindeled og hjælpe med at besvare forespørgsler om en organisations overholdelse af principperne ⁽¹²⁹⁾. Tilsvarende har FTC forpligtet sig til at udpege et særligt kontaktpunkt ⁽¹³⁰⁾.
- (78) For det fjerde har handelsministeriet forpligtet sig til at modtage, gennemgå og gøre sit yderste for at behandle klager om en organisations manglende overholdelse af principperne ⁽¹³¹⁾. Handelsministeriet har i den forbindelse indført særlige procedurer, som databeskyttelsesmyndighederne skal følge ved henvisning af klager til et særligt kontaktpunkt, sporing af klagerne og opfølgning over for organisationerne for at fremme en løsning ⁽¹³²⁾. For at fremskynde behandlingen af individuelle klager tager kontaktpunktet direkte kontakt til den pågældende databeskyttelsesmyndighed i tilfælde af problemer med overholdelsen og underretter navnlig myndigheden om status for klagerne senest 90 dage efter henvisningen ⁽¹³³⁾. Dette giver registrerede mulighed for at indgive klager over organisationer under EU-USA-databeskyttelsesrammen, der ikke overholder principperne, direkte til deres nationale databeskyttelsesmyndighed og få dem kanaliseret videre til handelsministeriet, der er den amerikanske myndighed, som forvalter EU-USA-databeskyttelsesrammen.
- (79) Hvis handelsministeriet på grundlag af sin ex officio-kontrol, klager eller andre oplysninger konkluderer, at en organisation vedvarende overtræder principperne, kan det fjerne organisationen fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen ⁽¹³⁴⁾. Hvis en organisation nægter at rette sig efter den endelige afgørelse truffet af en uafhængig selvregulerende tvistbilæggesinstans med kompetence inden for beskyttelse af privatlivets fred eller af en statslig instans, herunder en databeskyttelsesmyndighed, vil det blive betragtet som en vedvarende overtrædelse af principperne ⁽¹³⁵⁾.
- (80) For det femte skal en organisation i EU-USA-databeskyttelsesrammen være underlagt de amerikanske myndigheders, og navnlig FTC's, kompetence ⁽¹³⁶⁾, idet de har de undersøgelses- og håndhævelsesbeføjelser, som er nødvendige for effektivt at sikre overholdelsen af principperne. FTC prioriterer sager om manglende overholdelse af principperne, der henvises fra uafhængige tvistbilæggesorganer eller selvregulerende organer, handelsministeriet og databeskyttelsesmyndighederne (der handler på eget initiativ eller på grundlag af klager) for at bestemme, om Section 5 i FTC Act er blevet overtrådt ⁽¹³⁷⁾. FTC har forpligtet sig til at indføre en standardiseret henvisningsprocedure, til at udpege et kontaktpunkt for henvisninger fra databeskyttelsesmyndighederne og til at udveksle oplysninger om henvisninger. Derudover kan FTC tage imod klager direkte fra fysiske personer og på eget initiativ foretage undersøgelser relateret til EU-USA-databeskyttelsesrammen, navnlig som led i sine mere generelle undersøgelser af forhold vedrørende beskyttelse af privatlivets fred.

⁽¹²⁸⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 5.c., nr. ii.

⁽¹²⁹⁾ Jf. bilag III, afsnittet »Fremme af samarbejdet med databeskyttelsesmyndighederne«.

⁽¹³⁰⁾ Jf. bilag IV, afsnittet »Prioritering af henviste sager og undersøgelser« og »Håndhævelsessamarbejde med EU's databeskyttelsesmyndigheder«.

⁽¹³¹⁾ Bilag III, jf. f.eks. afsnittet »Fremme af samarbejdet med databeskyttelsesmyndighederne«.

⁽¹³²⁾ Bilag I, afsnit II, punkt 7.e, og bilag III, afsnittet »Fremme af samarbejdet med databeskyttelsesmyndighederne«.

⁽¹³³⁾ *Ibid.*

⁽¹³⁴⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 11.g.

⁽¹³⁵⁾ Bilag I, afsnit III, punkt 11.g.

⁽¹³⁶⁾ En organisation under EU-USA-databeskyttelsesrammen skal offentligt erklære sin tilslutning til principperne, offentliggøre sin politik til beskyttelse af privatlivets fred i overensstemmelse med principperne og fuldt ud implementere den. En overtrædelse af principperne kan retshåndhæves i henhold til Section 5 i FTC Act, der forbyder illoyal eller vildledende handelspraksis.

⁽¹³⁷⁾ Jf. ligeledes de tilsvarende forpligtelser, som transportministeriet har påtaget sig, i bilag V.

- (81) Hvis en klage fra en fysisk person ikke er blevet afgjort på tilfredsstillende vis via de andre tilgængelige klagemuligheder, kan den registrerede i EU for det sjette som en sidste udvej indbringe sagen for »panelet i EU-USA-databeskyttelsesrammen« med henblik på tvungen voldgift ⁽¹³⁸⁾. Organisationer skal informere de registrerede om muligheden for at indbringe sagen til tvungen voldgift, og de er forpligtede til at reagere, når en registreret benytter sig af denne mulighed og retter henvendelse til den berørte organisation ⁽¹³⁹⁾.
- (82) Panelet i EU-USA-databeskyttelsesrammen består af en pulje af mindst ti voldgiftsmænd udpeget af det amerikanske handelsministerium og Kommissionen på grundlag af deres uafhængighed, integritet samt erfaring med USA's og EU's databeskyttelsesregler. I forbindelse med de enkelte tvister skal parterne sammensætte et panel med en eller tre ⁽¹⁴⁰⁾ voldgiftsmænd fra denne pulje.
- (83) Handelsministeriet har udvalgt International Centre for Dispute Resolution (ICDR), den internationale afdeling af American Arbitration Association (AAA), til at forvalte voldgiftssager. Proceduren ved panelet for EU-USA-databeskyttelsesrammen vil være underlagt en række godkendte voldgiftsregler og en adfærdskodeks for de udpegede voldgiftsmænd. ICDR-AAA's websted indeholder klare og kortfattede oplysninger til fysiske personer om voldgiftsordningen og proceduren for indgivelse af voldgiftssager.
- (84) De voldgiftsregler, der er fastlagt af handelsministeriet og Kommissionen, supplerer EU-USA-databeskyttelsesrammen, der indeholder flere elementer, som giver registrerede i EU større mulighed for at anvende denne ordning, bl.a. i) kan den registrerede få hjælp af sin nationale databeskyttelsesmyndighed til at fremsætte en klage for panelet, ii) har den registrerede i EU mulighed for at deltage i voldgiftsbehandlingen, som foregår i USA, via video- eller telekonference uden ekstra omkostninger for den registrerede, iii) vil voldgiftsproceduren som regel foregå på engelsk, men den registrerede vil på begrundet anmodning normalt have adgang til tolkning under voldgiftsbehandlingen og oversættelser uden ekstra omkostninger for den registrerede, iv) og endelig skal hver part afholde egne omkostninger til advokatsalær, hvis parten møder ved advokat for panelet, men handelsministeriet vil etablere en fond finansieret via årlige bidrag fra organisationerne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, som skal dække voldgiftsomkostningerne op til maksimumsbeløb, der skal fastlægges af de amerikanske myndigheder i samråd med Kommissionen ⁽¹⁴¹⁾.
- (85) Panelet i EU-USA-databeskyttelsesrammen har beføjelse til at give rimelig individuel ikkepengemæssig oprejsning ⁽¹⁴²⁾ (»individual-specific, non-monetary equitable relief«) for at afhjælpe overtrædelsen af principperne. Selv om panelet tager højde for andre afhjælpende foranstaltninger, der allerede er iværksat gennem andre mekanismer i EU-USA-databeskyttelsesrammen, når det træffer sin afgørelse, kan den enkelte stadig vælge at få sagen afgjort ved voldgift, hvis den pågældende mener, at disse andre retsmidler er utilstrækkelige. Det giver registrerede i EU mulighed for at kræve sagen afgjort ved voldgift, hver gang de tiltag, som organisationerne under EU-USA-databeskyttelsesrammen, de uafhængige klageinstanser eller de kompetente amerikanske myndigheder (f. eks. FTC) har (eller ikke har) iværksat, ikke har ført til en tilfredsstillende afgørelse af deres klager. Der kan ikke stilles krav om voldgift, hvis en databeskyttelsesmyndighed har retligt grundlag for at afgøre den pågældende klage over organisationen under EU-USA-databeskyttelsesrammen, nemlig i de sager, hvor organisationen enten er forpligtet til at samarbejde med og rette sig efter databeskyttelsesmyndighedernes anbefalinger om behandling af personoplysninger om menneskelige ressourcer, der indsamles inden for rammerne af et ansættelsesforhold, eller hvis de frivilligt har forpligtet sig til at gøre dette. Fysiske personer kan få fuldbyrdet voldgiftsavgørelser ved de amerikanske domstole i henhold til Federal Arbitration Act, som således sikrer effektive retsmidler i tilfælde af, at en organisation ikke overholder principperne.

⁽¹³⁸⁾ Jf. bilag I til bilag I, »Voldgiftsmodel«.

⁽¹³⁹⁾ Jf. bilag I, afsnit II, punkt 1.a., nr. xi, og afsnit II, punkt 7.c.

⁽¹⁴⁰⁾ Parterne skal nå til enighed om antallet af voldgiftsmænd i panelet.

⁽¹⁴¹⁾ Bilag I til bilag I, afsnit G.6.

⁽¹⁴²⁾ Registrerede kan ikke kræve erstatning i voldgiftssager, men selv om de kræver voldgift, har de fortsat mulighed for at søge erstatning ved de almindelige amerikanske domstole.

- (86) For det syvende findes der i tilfælde af en organisations manglende overholdelse af principperne og af dens offentliggjorte politik til beskyttelse af privatlivets fred andre muligheder for retslig prøvelse i de enkelte amerikanske staters lovgivning, herunder for at opnå skadeserstatning. Personer kan f.eks. på visse betingelser opnå domstolsprøvelse (herunder skadeserstatning) i henhold til en stats forbrugerlovgivning i tilfælde af svigagtig afgivelse af urigtige oplysninger, illoyal eller vildledende praksis ⁽¹⁴³⁾ og i henhold til erstatningsretten (navnlig i tilfælde af krænkelse af privatlivets fred ⁽¹⁴⁴⁾, tilegnelse af navn eller lignende ⁽¹⁴⁵⁾ og offentliggørelse af private forhold ⁽¹⁴⁶⁾).
- (87) Tilsammen sikrer de forskellige klagemuligheder, der er beskrevet ovenfor, at alle klager over certificerede organisationers manglende overholdelse af EU-USA-databeskyttelsesrammen effektivt vil blive afgjort og afhjulpet.

3. DE AMERIKANSKE MYNDIGHEDERS ADGANG TIL OG BRUG AF PERSONOPLYSNINGER OVERFØRT FRA EU

- (88) Kommissionen har også vurderet begrænsningerne og garantierne, herunder tilsynet og de enkelte prøvelsesmekanismer, i amerikansk ret i forbindelse med amerikanske offentlige myndigheders indsamling og efterfølgende anvendelse af personoplysninger, der er blevet overført til dataansvarlige og databehandlere i USA i offentlighedens interesse, navnlig med henblik på strafferetlig håndhævelse og til nationale sikkerhedsformål (myndighedsadgang) ⁽¹⁴⁷⁾. Ved vurderingen af, om de betingelser, hvorunder myndighedsadgangen til oplysninger, der overføres til USA i medfør af denne afgørelse, opfylder »væsentlighedskriteriet« i henhold til artikel 45, stk. 1, i forordning (EU) 2016/679, som fortolket af Domstolen i lyset af chartret om grundlæggende rettigheder, har Kommissionen taget hensyn til flere kriterier.
- (89) Navnlig skal enhver begrænsning af retten til beskyttelse af personoplysninger være fastlagt i lovgivningen, og det retsgrundlag, som tillader et indgreb i disse rettigheder, skal selv definere rækkevidden af begrænsningen af udøvelsen af den pågældende rettighed ⁽¹⁴⁸⁾. For at opfylde kravet om proportionalitet, ifølge hvilket undtagelserne fra og begrænsningerne af beskyttelsen af personoplysninger skal holdes inden for det, der i et demokratisk samfund er strengt nødvendigt for at opfylde specifikke mål af almen interesse svarende til dem, der er anerkendt af Unionen, skal dette retsgrundlag fastsætte klare og præcise regler, der regulerer rækkevidden og anvendelsen af den pågældende foranstaltning, og som opstiller en række mindstekrav, således at de personer, hvis data er blevet overført, råder over tilstrækkelige garantier, der gør det muligt effektivt at beskytte deres personoplysninger mod risikoen for misbrug ⁽¹⁴⁹⁾. Desuden skal disse regler og garantier være juridisk bindende og kunne håndhæves af

⁽¹⁴³⁾ Jf. f.eks. statens forbrugerbeskyttelseslovgivning i Californien (Cal. Civ. Code § 1750-1785 (West) Consumers Legal Remedies Act), District of Columbia (D.C. Code § 28-3901), Florida (Fla. Stat. § 501.201-501.213, Deceptive and Unfair Trade Practices Act), Illinois (815 Ill. Comp. Stat. 505/1-505/12, Consumer Fraud and Deceptive Business Practices Act), Pennsylvania (73 Pa. Stat. Ann. § 201-1 — 201-9.3 (West) Unfair Trade Practices and Consumer Protection Law).

⁽¹⁴⁴⁾ Dvs. i tilfælde af et forsægtigt indgreb i en persons private sager eller anliggender på en måde, der ville være særdeles krænkende for en fornuftig person (Restatement (2nd) of Torts, § 652(b)).

⁽¹⁴⁵⁾ Almindeligvis i tilfælde af tilegnelse og brug af en persons navn eller lignende til at reklamere for en virksomhed eller et produkt eller til et lignende kommercielt formål (jf. Restatement (2nd) of Torts, § 652C).

⁽¹⁴⁶⁾ Dvs. når oplysninger om en persons privatliv offentliggøres, og dette er særdeles krænkende for en fornuftig person, og oplysningerne ikke er af legitim interesse for offentligheden (Restatement (2nd) of Torts, § 652D).

⁽¹⁴⁷⁾ Dette er også relevant i lyset af bilag I, afsnit I, punkt 5. I henhold til dette afsnit og i lighed med databeskyttelsesforordningen kan overholdelse af databeskyttelseskrav og rettigheder, der er en del af principperne om beskyttelse af privatlivets fred, være underlagt begrænsninger. Sådanne begrænsninger er imidlertid ikke absolutte, men kan kun påberåbes på flere betingelser, f.eks. i det omfang det er nødvendigt for at efterkomme en retskendelse eller opfylde almene hensyn, retshåndhævelse eller nationale sikkerhedskrav. I denne forbindelse og af klarhedshensyn henvises der i dette afsnit også til de betingelser, der er fastsat i EO 14086, og som vurderes i blandt andet betragtning 127-141.

⁽¹⁴⁸⁾ Jf. *Schrems II*, præmis 174-175 og den deri nævnte retspraksis. Jf. ligeledes sag C-623/17, *Privacy International*, ECLI:EU:C:2020:790, præmis 65, for så vidt angår adgang for medlemsstaternes offentlige myndigheder, og forenede sager C-511/18, C-512/18 og C-520/18, *La Quadrature du Net m.fl.*, ECLI:EU:C:2020:791, præmis 175.

⁽¹⁴⁹⁾ Jf. *Schrems II*, præmis 176 og 181 og den deri nævnte retspraksis. Jf. ligeledes *Privacy International*, præmis 68, for så vidt angår adgang for medlemsstaternes offentlige myndigheder, og *La Quadrature du Net m.fl.*, præmis 132.

retssubjekter ⁽¹⁵⁰⁾. De registrerede skal navnlig have mulighed for at anlægge sag ved en uafhængig og upartisk domstol med henblik på at få adgang til deres personoplysninger eller for at få sådanne oplysninger berigtiget eller slettet ⁽¹⁵¹⁾.

3.1 Amerikanske offentlige myndigheders adgang til og anvendelse af oplysninger med henblik på strafferetlig håndhævelse

- (90) Med hensyn til indgreb i personoplysninger overført under EU-USA-databeskyttelsesrammen med henblik på strafferetlig håndhævelse, indfører USA's lovgivning en række begrænsninger i adgangen til og anvendelsen af personoplysninger og indeholder tilsyns- og klagemekanismer, som er i overensstemmelse med de krav, der er omhandlet i betragtning 89 til denne afgørelse. De betingelser, hvorunder en sådan adgang kan finde sted, og de garantier, der gælder for udøvelsen af disse beføjelser, vurderes nærmere i de følgende afsnit. I denne forbindelse har den amerikanske regering (gennem det amerikanske justitsministerium) ligeledes givet sikkerhed for de gældende begrænsninger og garantier (bilag VI til denne afgørelse).

3.1.1 Retsgrundlag, begrænsninger og garantier

3.1.1.1 Begrænsninger og garantier med hensyn til indsamling af personoplysninger med henblik på strafferetlig håndhævelse

- (91) Amerikanske forbundsanklagere og føderale efterforskningsagenter kan få adgang til personoplysninger, der behandles af certificerede amerikanske organisationer, og som er overført fra EU på grundlag af EU-USA-databeskyttelsesrammen, med henblik på strafferetlig håndhævelse i henhold til forskellige procedurer, som forklaret nærmere i betragtning 92-99. Disse procedurer gælder på samme måde, når der indhentes oplysninger fra en hvilken som helst amerikansk organisation, uanset de pågældende registreredes nationalitet eller opholdssted ⁽¹⁵²⁾.
- (92) For det første kan en dommer efter anmodning fra en føderal retshåndhævelsesembedsmand eller en regeringsadvokat udstede en kendelse om ransagnings eller beslaglæggelse (herunder af elektronisk lagrede oplysninger) ⁽¹⁵³⁾. En sådan kendelse kan kun udstedes, hvis der er begrundet mistanke (»probable cause«) ⁽¹⁵⁴⁾ om, at der sandsynligvis kan findes genstande, der kan beslaglægges (»seizable items«) (bevis for en forbrydelse, genstande, som en person er i ulovlig besiddelse af, eller ejendele, der er designet eller beregnet til eller brugt til at begå en forbrydelse), på det sted, der er angivet i kendelsen. I kendelsen skal de ejendele eller genstande, der skal beslaglægges, identificeres, og den dommer, som kendelsen skal tilbageleveres til, skal angives. En person, der er

⁽¹⁵⁰⁾ Jf. *Schrems II*, præmis 181-182.

⁽¹⁵¹⁾ Jf. *Schrems I*, præmis 95, og *Schrems II*, præmis 194. I den forbindelse har EU-Domstolen navnlig understreget, at overholdelsen af artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder, der garanterer retten til effektive retsmidler ved en uafhængig og upartisk domstol, ligeledes bidrager til »det i Unionen krævede beskyttelsesniveau, som Kommissionen skal fastslå er overholdt, før den vedtager en afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 45, stk. 1« (*Schrems II*, præmis 186).

⁽¹⁵²⁾ Jf. bilag VI. Jf. f.eks. med hensyn til Wiretap Act, Stored Communications Act og Pen Register Act (nævnt mere udførligt i betragtning 95-98), *Suzlon Energy Ltd v. Microsoft Corp.*, 671 F.3d 726, 729 (9th Cir. 2011).

⁽¹⁵³⁾ Federal Rules of Criminal Procedure, 41. I en dom fra 2018 bekræftede Supreme Court, at der også kræves en ransagningskendelse eller en fritagelse herfra for, at de retshåndhavende myndigheder kan få adgang til historiske registreringer af mobiltelefoners lokationer, som giver et samlet overblik over en brugers færden, og at brugeren kan have en rimelig forventning om privatlivets fred med hensyn til sådanne oplysninger (*Timothy Ivory Carpenter v. United States of America*, nr. 16-402, 585 U.S. (2018)). Som følge heraf kan sådanne oplysninger generelt ikke indhentes fra et mobiltelefonselskab på grundlag af en retsafgørelse, som er afsagt, fordi der er rimelig grund til at antage, at oplysningerne er relevante og væsentlige for en igangværende strafferetlig efterforskning, men kræver, at det påvises, at der foreligger en begrundet mistanke, når der anvendes en ransagningskendelse.

⁽¹⁵⁴⁾ Ifølge Supreme Court er »begrundet mistanke« en »praktisk, ikketeknisk« standard, der bygger på »faktuelle og praktiske dagligdags overvejelser, som fornuftige og forsigtige personer handler efter« (*Illinois v. Gates*, 462 U.S. 213, 232 (1983)). Hvad angår ransagningskendelser foreligger der en begrundet mistanke, når der er rimelig sandsynlighed for, at en ransagnings vil føre til, at man finder et bevis for en forbrydelse (id).

udstedt en ransagningskendelse mod, eller hvis ejendele er genstand for en ransagning, kan kræve, at bevismateriale, der er fremskaffet under eller kan henføres til en ulovlig ransagning, slettes, hvis dette bevismateriale føres mod den pågældende under en straffesag ⁽¹⁵⁵⁾. Når en dataindehaver (f.eks. en virksomhed) skal videregive oplysninger i henhold til en kendelse, kan den pågældende navnlig anfægte kravet om videregivelse som værende urimeligt byrdefuldt ⁽¹⁵⁶⁾.

- (93) For det andet kan en anklagejury (grand jury, domstolens efterforskningsgren, som udpeges af en dommer) udstede en stævning i forbindelse med efterforskning af visse alvorlige forbrydelser ⁽¹⁵⁷⁾, normalt på forbundsanklagerens foranledning, for at pålægge en person at tilvejebringe eller udlevere forretningsoplysninger, elektronisk lagrede oplysninger eller andre konkrete ting. Derudover kan der i henhold til forskellige love udstedes administrative pålæg om tilvejebringelse eller udlevering af forretningsoplysninger, elektronisk lagrede oplysninger eller andre konkrete ting i sager, der involverer misbrug af sundhedsydelser, børnemishandling, beskyttelse af efterretningstjenester og kontrollerede stoffer samt i forbindelse med generalinspektørernes undersøgelser ⁽¹⁵⁸⁾. I begge tilfælde skal oplysningerne være relevante for efterforskningen, og pålægget må ikke være urimeligt, dvs. overdrevent, undertrykkende eller byrdefuldt (og kan anfægtes af modtageren af pålægget med henvisning til disse grunde) ⁽¹⁵⁹⁾.
- (94) Der gælder meget lignende betingelser for administrative pålæg, der udstedes for at søge adgang til oplysninger, som virksomheder i USA er i besiddelse af, til civile eller lovgivningsmæssige formål (»offentlig interesse«). Bemyndigelsen af agenturer med civilt og reguleringsmæssigt ansvar til at udstede sådanne administrative pålæg skal fastsættes ved lov. Anvendelsen af et administrativt pålæg er underlagt en »rimelighedstest«, som kræver, at undersøgelsen gennemføres i overensstemmelse med et legitimt formål, at de oplysninger, der anmodes om i henhold til anmodningen, er relevante for dette formål, at agenturet ikke allerede er i besiddelse af de oplysninger, som det søger sammen med anmodningen, og at de nødvendige administrative skridt til at udstede anmodningen er blevet fulgt ⁽¹⁶⁰⁾. Højesteret har også i sin retspraksis præciseret behovet for at afveje betydningen af den offentlige interesse i de oplysninger, der anmodes om, med betydningen af personlige og organisatoriske interesser i privatlivets fred ⁽¹⁶¹⁾. Selv om anvendelsen af et administrativt pålæg ikke er betinget af en forudgående retslig godkendelse, bliver den genstand for domstolsprøvelse i tilfælde af, at modtageren anfægter dette af ovennævnte grunde, eller hvis den udstedende myndighed søger at fuldbyrde stævningen i retten ⁽¹⁶²⁾. Ud over disse generelle overordnede begrænsninger kan specifikke (strengere) krav følge af individuelle love ⁽¹⁶³⁾.

⁽¹⁵⁵⁾ Mapp v. Ohio, 367 U.S. 643 (1961).

⁽¹⁵⁶⁾ Jf. *In re Application of United States*, 610 F.2d 1148, 1157 (3d Cir. 1979) (hvori det fastslås, at »en retfærdig rettergang kræver en høring om denne byrde, før et telefonselskab kan tvinges til at yde« bistand i forbindelse med en ransagningskendelse), og *In re Application of United States*, 616 F.2d 1122 (9th Cir. 1980).

⁽¹⁵⁷⁾ Den femte tilføjelse (»amendment«) til den amerikanske forfatning kræver, at en anklagejury rejser tiltale i forbindelse med »forbrydelser, der straffes med døden, og andre infame forbrydelser«. Anklagejuryen består af 16-23 medlemmer og afgør, om der er begrundet mistanke om, at der er begået en forbrydelse. For at nå frem til denne konklusion har anklagejurier undersøgelsesbeføjelser, der giver dem mulighed for at udstede stævninger.

⁽¹⁵⁸⁾ Jf. bilag VI.

⁽¹⁵⁹⁾ Federal Rules of Criminal Procedure, 17.

⁽¹⁶⁰⁾ United States v. Powell, 379 U.S. 48 (1964).

⁽¹⁶¹⁾ Oklahoma Press Publishing Co. v. Walling, 327 U.S. 186 (1946).

⁽¹⁶²⁾ Højesteret har præciseret, at i tilfælde af anfægtelse af et administrativt pålæg skal en domstol tage stilling til, om 1) efterforskningen er lovligt tilladt, 2) den pågældende tilladelse til at udstede pålæg henhører under Kongressens kommandobeføjelse, og 3) de ønskede dokumenter er relevante for undersøgelsen. Domstolen bemærkede også, at en anmodning om et administrativt pålæg skal være »rimelig«, dvs. kræve, at »en specifikation af de dokumenter, der skal fremlægges, er tilstrækkelig, men ikke overdreven, med henblik på den relevante undersøgelse«, herunder »specificitet i forbindelse med beskrivelse af det sted, der skal ransages, og de personer eller ting, der skal beslaglægges«.

⁽¹⁶³⁾ For eksempel giver Right to Financial Privacy Act kun en statslig myndighed beføjelse til at indhente finansielle optegnelser, som en finansiell institution er i besiddelse af i henhold til et administrativt pålæg, hvis 1) der er grund til at antage, at de ønskede optegnelser er relevante for en legitim retshåndhævelsesundersøgelse, og 2) der er blevet givet en kopi af anmodningen eller indkaldelsen til kunden sammen med en meddelelse med rimelig specificitet om undersøgelsens karakter (12 U.S.C. § 3405). Et andet eksempel er Fair Credit Reporting Act, som forbyder forbrugerindberetningsbureauer at offentliggøre forbrugerindberetninger som svar på anmodninger om administrative pålæg (og kun giver dem mulighed for at besvare anmodninger om stævninger udstedt af anklagejurier eller retskendelser, 15 U.S.C. § 1681 ff.). Med hensyn til adgang til kommunikationsoplysninger finder de specifikke krav i Stored Communications Act anvendelse, herunder med hensyn til muligheden for at anvende administrative pålæg (se betragtning 96-97 for en detaljeret oversigt).

- (95) For det tredje findes der flere retsgrundlag, som giver de strafferetlige håndhævelsesmyndigheder mulighed for at få adgang til kommunikationsdata. En domstol kan udstede en afgørelse, der giver tilladelse til indsamling af ikkeindholdsmæssige realtidsoplysninger om opkald, routing, adressering og signalering for et telefonnummer eller en e-mailadresse (ved anvendelse af en pen-register- eller trap and trace-anordning), hvis den finder, at myndigheden har attesteret, at de oplysninger, der forventes opnået, er relevante for en verserende strafferetlig efterforskning ⁽¹⁶⁴⁾. Afgørelsen skal bl.a. angive den mistænkte identitet, hvis den kendes, de væsentligste egenskaber ved den kommunikation, den vedrører, og en angivelse af den lovovertrædelse, som de oplysninger, der skal indsamles, relaterer til. Anvendelsen af en pen-register- eller trap and trace-anordning kan tillades for en periode på højst 60 dage, som kun kan forlænges ved en ny retsafgørelse.
- (96) Desuden kan der med henblik på strafferetlig håndhævelse opnås adgang til internetudbyderes, teleselskabers og andre eksterne tjenesteudbyderes opbevarede abonnentoplysninger, trafikdata og lagrede kommunikationsindhold på grundlag af Stored Communications Act ⁽¹⁶⁵⁾. For at få udleveret lagret elektronisk kommunikationsindhold skal strafferetlige håndhævende myndigheder generelt have udstedt et påbud af en dommer med den begrundelse, at der er begrundet mistanke om, at den pågældende konto indeholder beviser for en forbrydelse ⁽¹⁶⁶⁾. Strafferetlige håndhævende myndigheder kan få udleveret abonnentoplysninger, IP-adresser og tilknyttede tidsstempler samt faktureringsoplysninger på grundlag af et påbud. I forbindelse med de fleste andre lagrede, ikkeindholdsmæssige oplysninger såsom e-mail-hoveder uden emnelinjen skal de strafferetlige håndhævende myndigheder have en retsafgørelse, som udstedes, hvis dommeren mener, at der er rimelig grund til at antage, at de udbedte oplysninger er relevante og væsentlige for en verserende strafferetlig efterforskning.
- (97) Udbydere, der modtager anmodninger i henhold til Stored Communications Act, kan frivilligt underrette en kunde eller abonnent, hvis oplysninger udbedes, medmindre den relevante strafferetlige håndhævende myndighed indhenter en sikrende kendelse, der forbyder sådan underretning ⁽¹⁶⁷⁾. En sådan sikrende kendelse er en retsafgørelse, der pålægger en udbyder af elektroniske kommunikationstjenester eller fjerndatabehandlingstjenester, som en ransagningskendelse, et pålæg eller en retsafgørelse er rettet til, ikke at underrette andre om ransagningskendelsen, pålægget eller retsafgørelsen, så længe retten finder det hensigtsmæssigt. Der afsiges sikrende kendelser, hvis en ret finder, at der er grund til at antage, at en underretning i alvorlig grad ville skade en efterforskning eller forsinke en retssag unødigt, f.eks. fordi det ville bringe en persons liv eller fysiske sikkerhed i fare, medføre flugt for at undgå retsforfølgning, intimidering af potentielle vidner osv. Et memorandum fra vicejustitsministeren (som er bindende for alle advokater og befuldmægtigede) kræver, at anklagerne foretager en detaljeret vurdering af behovet for en sikrende kendelse og begrunder over for retten, hvordan de lovbestemte kriterier for indhentning af en sikrende kendelse er opfyldt i det konkrete tilfælde ⁽¹⁶⁸⁾. Ifølge dette memorandum må anmodninger om sikrende kendelser desuden generelt ikke have til formål at forsinke underretningen i mere end et år. Hvis det under særlige omstændigheder kan være nødvendigt med sikrende kendelser med en længere varighed, kan sådanne kendelser kun indhentes efter skriftlig aftale med en tilsynsmyndighed udpeget af den amerikanske justitsminister eller den relevante assisterende justitsminister. Derudover skal en anklager, når en efterforskning nedlukkes, straks vurdere, om der er grundlag for at opretholde eventuelle udestående sikrende kendelser, og, hvis dette ikke er tilfældet, bringe den sikrende kendelse til ophør og sikre, at tjenesteudbyderen underrettes herom ⁽¹⁶⁹⁾.

⁽¹⁶⁴⁾ 18 U.S.C. § 3123.

⁽¹⁶⁵⁾ 18 U.S.C. § 2701-2713.

⁽¹⁶⁶⁾ 18 U.S.C. § 2701(a)-(b)(1)(A). Hvis den pågældende abonnent eller kunde underrettes herom (enten på forhånd eller under visse omstændigheder ved senere underretning), kan de indholdsoplysninger, der lagres i mere end 180 dage, også indhentes på grundlag af et administrativt pålæg eller en stævning udstedt af anklagejuryen (18 U.S.C. § 2701(b)(1)(B)) eller en retsafgørelse (hvis der er rimelig grund til at antage, at oplysningerne er relevante og væsentlige for en verserende strafferetlig efterforskning (18 U.S.C. § 2701(d))). I overensstemmelse med en afgørelse fra en forbundsappeldomstol får statens efterforskere imidlertid generelt ransagningskendelser fra dommere med henblik på indsamling af indholdet af privat kommunikation eller lagrede oplysninger hos en kommerciel udbyder af kommunikationstjenester. *United States v. Warshak*, 631 F.3d 266 (6th Cir. 2010).

⁽¹⁶⁷⁾ 18 U.S.C. § 2705(b).

⁽¹⁶⁸⁾ Jf. memorandum udstedt af vicejustitsminister Rod Rosenstein den 19.10.2017 om en mere restriktiv politik for anmodninger om sikrende kendelser (eller kendelser om beskyttelse af oplysninger), som findes på <https://www.justice.gov/criminal-ccips/page/file/1005791/download>.

⁽¹⁶⁹⁾ Memorandum udstedt af vicejustitsminister Lisa Moncao den 27.5.2022 om en supplerende politik vedrørende anmodninger om sikrende kendelser i henhold til 18 U.S.C. § 2705(b).

- (98) De strafferetlige håndhævende myndigheder kan desuden opfange trådbåren, mundtlig eller elektronisk kommunikation i realtid på grundlag af en retsafgørelse, hvor en dommer bl.a. vurderer, at der er begrundet mistanke om, at aflytningen eller den elektroniske opfangning vil tilvejebringe bevis for en føderal forbrydelse eller for opholdsstedet for en person, der er på flugt for at undgå retsforfølgning ⁽¹⁷⁰⁾.
- (99) Der ydes yderligere beskyttelse gennem justitsministeriets politikker og retningslinjer, herunder justitsministerens retningslinjer for FBI's indenlandske operationer (AGG-DOM), som bl.a. kræver, at Federal Bureau of Investigation (FBI) anvender de mindst indgribende efterforskningsmetoder under hensyntagen til indvirkningen på privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder ⁽¹⁷¹⁾.
- (100) Ifølge den amerikanske regerings udredninger er der det samme eller et højere beskyttelsesniveau som beskrevet ovenfor i forbindelse med retshåndhævende efterforskninger på delstatsniveau (efterforskninger omfattet af delstatslove) ⁽¹⁷²⁾. Navnlig bekræfter forfatningsmæssige bestemmelser samt love og retspraksis på statsniveau ovennævnte beskyttelse mod urimelige ransagninger og beslaglæggelser ved at kræve udstedelse af en ransagningskendelse ⁽¹⁷³⁾. I lighed med den beskyttelse, der ydes på forbundsplan, kan der kun udstedes ransagningskendelser, hvis der kan påvises begrundet mistanke, og det skal angives, hvor ransagningen skal foretages, og hvilken person eller ting der skal beslaglægges ⁽¹⁷⁴⁾.

⁽¹⁷⁰⁾ 18 U.S.C. § 2510-2522.

⁽¹⁷¹⁾ Attorney General's Guidelines for Domestic Federal Bureau of Investigation (FBI) Operations (september 2008), findes på <http://www.justice.gov/archive/opa/docs/guidelines.pdf>. Der er fastlagt yderligere regler og politikker, der begrænser forbundsanklagernes efterforskningsaktiviteter i United States Attorneys' Manual, der er tilgængelig på <http://www.justice.gov/usam/united-states-attorneys-manual>. For at kunne fravige disse retningslinjer skal FBI's direktør, vicedirektør eller assisterende direktør, der er udpeget af direktøren, indhente en forudgående godkendelse, medmindre det ikke er muligt at opnå en sådan godkendelse på grund af den umiddelbart forestående eller alvorlige trussel mod sikkerheden for personer eller ejendom eller mod den nationale sikkerhed (i så fald skal direktøren eller en anden bemyndiget person underrettes så hurtigt, som det er praktisk muligt). Hvis ikke retningslinjerne følges, skal FBI underrette justitsministeriet herom, som derefter underretter justitsministeren og vicejustitsministeren.

⁽¹⁷²⁾ Bilag VI, fodnote 2. Jf. også f.eks. *Arnold v. City of Cleveland*, 67 Ohio St.3d 35, 616 N.E.2d 163, 169 (1993) («Med hensyn til individuelle rettigheder og borgerlige frihedsrettigheder giver den amerikanske forfatning, hvor det er relevant for staterne, en nedre grænse, som statsdomstolsafgørelser ikke må falde under»). *Cooper v. California*, 386 U.S. 58, 62, 87 S.Ct. 788, 17 L.Ed.2d 730 (1967) («Vores besiddelse berører naturligvis ikke statens beføjelse til at fastsætte højere standarder for ransagninger og beslaglæggelser end krævet i forbundsforfatningen, hvis den vælger at gøre det»). *Petersen v. City of Mesa*, 63 P.3d 309, 312 (Ariz. Ct. App. 2003) («selv om Arizonas forfatning kan fastsætte strengere standarder for ransagninger og beslaglæggelser end den føderale forfatning, kan Arizonas domstole ikke yde mindre beskyttelse end fjerde amendement»).

⁽¹⁷³⁾ De fleste stater har gentaget beskyttelsen i fjerde amendement i deres forfatninger. Jf. Alabamas forfatning, art. I, § 5), Alaskas forfatning, art. I, § 14, 1, Arkansas' forfatning, art. II, § 15, Californiens forfatning, art. I, § 13, Colorados forfatning, art. II, § 7, Connecticut's forfatning, art. I, § 7, Delawares forfatning, art. I, § 6, Floridas forfatning, art. I, § 12, Georgias forfatning, art. I, § 1, para. XIII, Hawais forfatning, art. I, § 7, Idahos forfatning, art. I, § 17, Illinois' forfatning, art. I, § 6, Indianas forfatning, art. I, § 11, Iowas forfatning, art. I, § 8, Kansas' forfatning, Bill of Rights, § 15, Kentuckys forfatning, § 10, Louisianas forfatning, art. I, § 5, Maines forfatning, art. I, § 5, Massachusetts' forfatning, Decl. of Rights art. 14, Michigans forfatning, art. I, § 11, Minnesotas forfatning, art. I, § 10, Mississippis forfatning, art. III, § 23, Missouris forfatning, art. I, § 15, Montanas forfatning, art. II, § 11, Nebraskas forfatning, art. I, § 7, Nevadas forfatning, art. I, § 18, New Hampshires forfatning, pt. 1, art. 19, N.J.'s forfatning, art. II, § 7, New Mexicos forfatning, art. II, § 10, New Yorks forfatning, art. I, § 12, North Dakotas forfatning, art. I, § 8, Ohios forfatning, art. I, § 14, Oklahomas forfatning, art. II, § 30, Oregons forfatning, art. I, § 9, Pennsylvanias forfatning, art. I, § 8, Rhode Islands forfatning, art. I, § 6, South Carolinas forfatning, art. I, § 10, South Dakotas forfatning, art. VI, § 11, Tennessees forfatning, art. I, § 7, Texas' forfatning, art. I, § 9, Utahs forfatning, art. I, § 14, Vermonts forfatning, ch. I, art. 11, West Virginias forfatning, art. III, § 6, Wisconsin's forfatning, art. I, § 11, Wyomings forfatning, art. I, § 4. Andre (f.eks. Maryland, North Carolina og Virginia) har i deres forfatninger indføjet et særligt sprog vedrørende arrestordrer, der er blevet fortolket for at give en beskyttelse, der svarer til eller er højere end fjerde amendement (jf. Maryland. Decl. of Rts. art. 26, North Carolinas forfatning, art. I, § 20, Virginias forfatning, art. I, § 10, og relevant retspraksis, f.eks. *Hamel v. State*, 943 A.2d 686, 701 (Md. Ct. Spec. App. 2008, *State v. Johnson*, 861 S.E.2d 474, 483 (N.C. 2021) og *Lowe v. Commonwealth*, 337 S.E.2d 273, 274 (Va. 1985)). Endelig har Arizona og Washington forfatningsmæssige bestemmelser, der beskytter privatlivets fred mere generelt (Arizonas forfatning, art. 2, § 8, Washingtons forfatning, art. I, § 7), som af domstolene er blevet fortolket som mere beskyttende end fjerde amendement (jf. f.eks. *State v. Bolt*, 689 P.2d 519, 523 (Ariz. 1984), *State v. Ault*, 759 P.2d 1320, 1324 (Ariz. 1988), *State v. Myrick*, 102 Wn.2d 506, 511, 688 P.2d 151, 155 (1984), *State v. Young*, 123 Wn.2d 173, 178, 867 P.2d 593, 598 (1994)).

⁽¹⁷⁴⁾ Jf. f.eks. California Penal Code § 1524,3(b), Rule 3.6-3.13 Alabama Rules of Criminal Procedure, Section 10.79.035; Revised Code of Washington, Section 19.2-59 i Chapter 5, Title 19.2 Criminal Procedure, Code of Virginia.

3.1.1.2 Videre anvendelse af de indsamlede oplysninger

- (101) Hvad angår den videre anvendelse af oplysninger indsamlet af føderale strafferetlige håndhævende myndigheder indeholder forskellige love, retningslinjer og standarder specifikke garantier. Med undtagelse af de specifikke instrumenter, der finder anvendelse på FBI's aktiviteter (AGG-DOM og FBI's interne undersøgelses- og driftsvejledning (Domestic Investigations and Operations Guide)), gælder kravene i dette afsnit generelt for alle føderale myndigheders videre anvendelse af data, herunder data, der tilgås til civile eller lovgivningsmæssige formål. Dette omfatter de krav, der følger af Office of Management and Budget memos/regulations, Federal Information Security Management Modernisation Act, E-Government Act og Federal Records Act.
- (102) I overensstemmelse med den bemyndigelse, der er fastsat i Clinger-Cohen Act (P.L. 104-106, Division E) og Computer Security Act af 1987 (P.L. 100-235), udstedte Office of Management and Budget (OMB) cirkulære nr. A-130 om fastsættelse af generelle bindende retningslinjer, der finder anvendelse på alle forbundsmyndigheder (herunder retshåndhævende myndigheder), når de håndterer personligt identificerbare oplysninger ⁽¹⁷⁵⁾. Cirkulæret kræver navnlig, at alle forbundsorganer »begrænser udarbejdelsen, indsamlingen, anvendelsen, behandlingen, opbevaringen, vedligeholdelsen, udbredelsen og videregivelsen af personligt identificerbare oplysninger til de oplysninger, der er godkendt ved lov, relevante og med rimelighed kan anses for nødvendige for en korrekt udførelse af de autoriserede organers opgaver« ⁽¹⁷⁶⁾. Desuden skal forbundsorganer i det omfang, det med rimelighed er praktisk muligt, sikre, at personligt identificerbare oplysninger er nøjagtige, relevante, rettidige og fuldstændige og reduceret til det minimum, der er nødvendigt for en korrekt udførelse af et organs opgaver. Mere generelt skal forbundsorganer udarbejde et omfattende program til beskyttelse af privatlivets fred for at sikre, at de gældende krav om beskyttelse af privatlivets fred overholdes, udvikle og evaluere politikker til beskyttelse af privatlivets fred og håndtere risici for privatlivets fred, opretholde procedurer til at identificere, dokumentere og indberette tilfælde af manglende respekt for privatlivets fred, udvikle oplysnings- og uddannelsesprogrammer om privatlivets fred for medarbejdere og kontrahenter og indføre politikker og procedurer for at sikre, at personalet holdes ansvarligt for overholdelsen af krav og politikker til beskyttelse af privatlivets fred ⁽¹⁷⁷⁾.
- (103) Derudover kræver E-Government Act ⁽¹⁷⁸⁾, at alle forbundsorganer (herunder strafferetlige håndhævende myndigheder) indfører informationssikkerhedsbeskyttelse, der står i et rimeligt forhold til risikoen for og omfanget af den skade, der ville opstå som følge af uautoriseret adgang, anvendelse, videregivelse, afbrydelse, ændring eller tilintetgørelse, har en informationschef, som sikrer overholdelse af informationssikkerhedskravene og foranlediger en årlig uafhængig evaluering (f.eks. foretaget af en generalinspektør, jf. betragtning 109) af deres program og praksis med hensyn til informationssikkerhed ⁽¹⁷⁹⁾. Tilsvarende kræver Federal Records Act (FRA) ⁽¹⁸⁰⁾ og supplerende bestemmelser ⁽¹⁸¹⁾, at oplysninger, som forbundsorganer er i besiddelse af, er underlagt sikkerhedsforanstaltninger, der sikrer oplysningernes fysiske integritet og beskytter dem mod uautoriseret adgang.
- (104) I henhold til deres føderale lovhjemmel, herunder Federal Information Security Modernisation Act af 2014, har OMB og National Institute of Standards and Technology (NIST) udviklet standarder, som er bindende for forbundsorganer (herunder strafferetlige håndhævende myndigheder), og som yderligere fastsætter de mindstekrav til informations-sikkerhed, der skal indføres, herunder adgangskontrol, oplysning og uddannelse, beredskabsplanlægning, reaktion på hændelser, værktøjer med hensyn til revision og ansvar, sikring af system- og informationsintegriteten, gennemførelse af vurderinger vedrørende privatlivets fred og sikkerhedsrisici osv. ⁽¹⁸²⁾ Derudover skal alle

⁽¹⁷⁵⁾ Dvs. »oplysninger, der kan anvendes til at fastslå eller spore en persons identitet, enten alene eller kombineret med andre oplysninger, der er knyttet til eller kan knyttes til en bestemt person«, jf. OMB-cirkulære nr. A-130, s. 33 (definition af »personligt identificerbare oplysninger«).

⁽¹⁷⁶⁾ OMB-cirkulære nr. A-130, Managing Information as a Strategic Resource, tillæg II, Responsibilities for Managing Personally Identifiable Information, 81 Fed. Reg. 49,689 (28.7.2016), s. 17.

⁽¹⁷⁷⁾ Tillæg II, § 5(a)-(h).

⁽¹⁷⁸⁾ 44 U.S.C. kapitel 36.

⁽¹⁷⁹⁾ 44 U.S.C. § 3544-3545.

⁽¹⁸⁰⁾ FAC, 44 U.S.C. § 3105.

⁽¹⁸¹⁾ 36 C.F.R. § 1228,150 et seq., 1228,228 og tillæg A.

⁽¹⁸²⁾ Jf. f.eks. OMB-cirkulære nr. A-130, NIST SP 800-53, Rev. 5, Security and Privacy Controls for Information Systems and Organizations (10. december 2020) og NIST Federal Information Processing Standards 200: Minimum Security Requirements for Federal Information and Information Systems.

forbundsorganer (herunder strafferetlige håndhævende myndigheder) i overensstemmelse med OMB's retningslinjer udarbejde og gennemføre en plan for håndtering af brud på datasikkerheden, herunder reaktion på sådanne brud og vurdering af risikoen for skade ⁽¹⁸³⁾.

- (105) Med hensyn til opbevaring af oplysninger kræver FRA ⁽¹⁸⁴⁾, at amerikanske forbundsorganer (herunder strafferetlige håndhævende myndigheder) fastsætter opbevaringsperioder for deres optegnelser (hvorefter sådanne optegnelser skal bortskaffes), som skal godkendes af National Archives and Record Administration ⁽¹⁸⁵⁾. Varigheden af denne opbevaringsperiode fastsættes ud fra forskellige faktorer, såsom efterforskningstype, om beviserne stadig er relevante for efterforskningen osv. Hvad angår FBI fastsætter AGG-DOM, at FBI skal have en sådan plan for opbevaring af optegnelser og føre et system, der hurtigt kan hente status over og grundlaget for en efterforskning.
- (106) Endelig indeholder OMB-cirkulære nr. A-130 ligeledes visse krav, der skal overholdes ved videregivelse af personligt identificerbare oplysninger. Formidling og videregivelse af personligt identificerbare oplysninger skal i princippet begrænses til, hvad der er retligt tilladt, relevant og anset for rimeligt nødvendigt for en korrekt udførelse af et agenturs opgaver ⁽¹⁸⁶⁾. Når amerikanske forbundsorganer udveksler personligt identificerbare oplysninger med andre statslige enheder, skal de, hvor det er relevant, opstille betingelser (herunder gennemførelse af specifikke kontroller af sikkerheden og respekten for privatlivets fred), der regulerer behandlingen af oplysninger gennem skriftlige aftaler (herunder kontrakter, aftaler om dataanvendelse, aftaler om udveksling af oplysninger og aftalememoranda) ⁽¹⁸⁷⁾. For så vidt angår grundene til, at oplysninger kan udbredes, fastsætter AGG-DOM og FBI Domestic Investigations and Operations Guide ⁽¹⁸⁸⁾ f.eks., at FBI kan være underlagt et retligt krav herom (f.eks. i henhold til en international aftale) eller har tilladelse til at formidle oplysninger under visse omstændigheder, f.eks. til andre amerikanske myndigheder, hvis videregivelsen er forenelig med det formål, som oplysningerne blev indsamlet til, og er relateret til deres ansvar, til kongressen, til udenlandske agenturer, hvis oplysningerne vedrører deres ansvar, og videregivelsen er i overensstemmelse med USA's interesser; videregivelsen er navnlig nødvendig for at beskytte personer eller ejendom eller beskytte mod eller forebygge en forbrydelse eller trussel mod den nationale sikkerhed, og videregivelsen er forenelig med det formål, hvortil oplysningerne blev indsamlet ⁽¹⁸⁹⁾.

3.1.2 Tilsyn

- (107) De føderale strafferetlige håndhævende myndigheder er underlagt forskellige organers tilsyn ⁽¹⁹⁰⁾. Som forklaret i betragtning 92-99 omfatter dette i de fleste tilfælde forudgående tilsyn fra retsvæsenets side, som skal godkende individuelle indsamlingsforanstaltninger, før de kan anvendes. Desuden fører andre organer tilsyn med forskellige faser af de retshåndhævende myndigheders aktiviteter, herunder indsamling og behandling af personoplysninger. Tilsammen sikrer disse retslige og udenretslige organer, at de retshåndhævende myndigheder er underlagt uafhængigt tilsyn.

⁽¹⁸³⁾ Memorandum 17-12, »Preparing for and Responding to a Breach of Personally Identifiable Information«, som findes på https://obamawhitehouse.archives.gov/sites/default/files/omb/memoranda/2017/m-17-12_0.pdf, og OMB-cirkulære nr. A-130. F.eks. justitsministeriets procedurer for reaktion på brud på datasikkerheden, jf. <https://www.justice.gov/file/4336/download>.

⁽¹⁸⁴⁾ FRA, 44 U.S.C. § 3101 et seq.

⁽¹⁸⁵⁾ National Archives and Record Administration har beføjelse til at vurdere organernes praksis for forvaltning af optegnelser og kan afgøre, om det er berettiget fortsat at opbevare visse optegnelser (44 U.S.C. § 2904(c), 2906).

⁽¹⁸⁶⁾ OMB-cirkulære nr. A-130, Section 5.f.1.(d).

⁽¹⁸⁷⁾ OMB-cirkulære nr. A-130, tillæg I § 3(d).

⁽¹⁸⁸⁾ Jf. også FBI Domestic Investigations and Operations Guide (DIOG), Section 14.

⁽¹⁸⁹⁾ AGG-DOM, Section VI, B og C, FBI Domestic Investigations and Operations Guide (DIOG), Section 14.

⁽¹⁹⁰⁾ De mekanismer, der er nævnt i dette afsnit, finder også anvendelse på forbundsmyndighedernes indsamling og anvendelse af data til civile og lovgivningsmæssige formål. Føderale civile og regulerende organer er underlagt kontrol fra deres respektive Inspectors General (generalinspektører) og tilsyn fra Kongressen, herunder Government Accountability Office, Kongressens revisions- og undersøgelsesorgan. Medmindre agenturet har en udpeget databeskyttelsesansvarlig (Privacy and Civil Liberties Officer) — en stilling, der typisk findes i agenturer som justitsministeriet og Department of Homeland Security (ministeriet for national sikkerhed) på grund af deres ansvar for retshåndhævelse og national sikkerhed — påhviler disse opgaver agenturets øverste embedsmand for privatlivets fred (Senior Agency Official for Privacy — SAOP). Alle føderale myndigheder er retligt forpligtede til at udpege en SAOP, som har ansvaret for at sikre, at agenturet overholder lovgivningen om privatlivets fred, og føre tilsyn med relaterede spørgsmål. Jf. f.eks. OMB M-16-24, Role and Dedesignation of Senior Agency Officials for Privacy (2016).

- (108) For det første findes der databeskyttelsesansvarlige (Privacy and Civil Liberties Officers) i forskellige ministerier med ansvar for strafferetlig håndhævelse ⁽¹⁹¹⁾. Selv om disse databeskyttelsesansvarliges specifikke beføjelser kan variere afhængigt af lovhjemlen, omfatter de typisk tilsynet med procedurer for at sikre, at det pågældende ministerium/organ tager tilstrækkeligt hensyn til beskyttelsen af privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder, og at der er indført passende procedurer for behandling af klager fra fysiske personer, der mener, at deres privatliv eller borgerlige frihedsrettigheder er blevet krænket. Lederne af de forskellige ministerier eller organer skal sikre, at de databeskyttelsesansvarlige har materiale og ressourcer til at varetage deres mandat, har adgang til alt det materiale og personale, der er nødvendigt for at udføre deres opgaver og underrettes og høres om forslag til politiske ændringer ⁽¹⁹²⁾. De databeskyttelsesansvarlige rapporterer regelmæssigt til den amerikanske Kongres, herunder om antallet og karakteren af de klager, som ministeriet/organet har modtaget, med en oversigt over afgørelserne i disse klagesager, de gennemførte undersøgelser og forespørgsler og resultaterne af deres aktiviteter ⁽¹⁹³⁾.
- (109) For det andet fører en uafhængig generalinspektør (Inspector General) tilsyn med justitsministeriets, herunder FBI's, aktiviteter ⁽¹⁹⁴⁾. Generalinspektører er lovmæssigt uafhængige ⁽¹⁹⁵⁾ og har ansvaret for at foretage uafhængige undersøgelser, revisioner og inspektioner af ministeriets programmer og operationer. De har adgang til alle optegnelser, rapporter, revisioner, evalueringer, dokumenter, papirer, anbefalinger eller andet relevant materiale, om nødvendigt på grundlag af et pålæg, og kan indhente vidneudsagn ⁽¹⁹⁶⁾. Selv om generalinspektørerne fremsætter ikkebindende anbefalinger om korrigerende foranstaltninger, offentliggøres deres rapporter, herunder om opfølgende foranstaltninger (eller mangel herpå) ⁽¹⁹⁷⁾, generelt, og de fremsendes til den amerikanske Kongres, der på dette grundlag kan udøve sin tilsynsfunktion (jf. betragtning 111) ⁽¹⁹⁸⁾.

⁽¹⁹¹⁾ Jf. 42 U.S.C. § 2000ee-1. Dette omfatter f.eks. justitsministeriet, ministeriet for national sikkerhed og FBI. I ministeriet for national sikkerhed er en ledende databeskyttelsesansvarlig (Chief Privacy Officer) desuden ansvarlig for at opretholde og forbedre beskyttelsen af privatlivets fred og fremme gennemsigtigheden i ministeriet (6 U.S.C. 142, Section 222). I ministeriet for national sikkerhed er alle systemer, teknologier, formularer og programmer, der indsamler personoplysninger eller har indvirkning på privatlivets fred, underlagt den ledende databeskyttelsesansvarliges tilsyn, idet denne har adgang til alle optegnelser, rapporter, revisioner, evalueringer, dokumenter, papirer, anbefalinger og andet materiale, som ministeriet har til rådighed, om nødvendigt ved fremsættelse af et pålæg. Den databeskyttelsesansvarlige skal hvert år aflægge rapport til Kongressen om ministeriets aktiviteter, der har indvirkning på privatlivets fred, herunder klager over krænkelser af privatlivets fred.

⁽¹⁹²⁾ 42 U.S.C. § 2000ee-1(d).

⁽¹⁹³⁾ Jf. 42 U.S.C. § 2000ee-1 (f)(1)-(2). Rapporten fra justitsministeriets ledende databeskyttelsesansvarlige og kontoret for databeskyttelse og borgerlige frihedsrettigheder (Office of Privacy and Civil Liberties) for perioden oktober 2020-marts 2021 viser f.eks., at der blev foretaget 389 evalueringer af respekten for privatlivets fred, herunder af informationssystemer og andre programmer (https://www.justice.gov/d9/pages/attachments/2021/05/10/2021-4-21opclsection803reportfy20sa1_final.pdf).

⁽¹⁹⁴⁾ Tilsvarende blev der ved Homeland Security Act af 2002 oprettet et generalinspektorat i ministeriet for national sikkerhed.

⁽¹⁹⁵⁾ Generalinspektørerne har et fast embede og kan kun afsættes af præsidenten, der skriftligt skal meddele den amerikanske Kongres årsagerne til denne afsættelse.

⁽¹⁹⁶⁾ Jf. Inspector General Act af 1978, § 6.

⁽¹⁹⁷⁾ Jf. i denne henseende f.eks. oversigten fra justitsministeriets generalinspektorat over de anbefalinger, det har fremsat, og det omfang, hvori de er blevet gennemført ved opfølgende foranstaltninger fra ministeriets eller organets side, <https://oig.justice.gov/sites/default/files/reports/22-043.pdf>.

⁽¹⁹⁸⁾ Jf. Inspector General Act af 1978, § 4(5), 5. Justitsministeriets generalinspektorat offentliggjorde f.eks. for nylig sin halvårslige rapport til Kongressen (1.10.2021-31.3.2022, <https://oig.justice.gov/node/23596>), som giver et overblik over dets revisioner, vurderinger, inspektioner, særlige evalueringer og undersøgelser af justitsministeriets programmer og operationer. Disse aktiviteter omfattede en undersøgelse af en tidligere kontrahent vedrørende uretmæssig videregivelse af elektronisk overvågning (aflytning af en person) i en igangværende efterforskning, hvorefter kontrahenten blev dømt. Generalinspektoratet gennemførte ligeledes en undersøgelse af justitsministeriets organers programmer og praksis vedrørende informationssikkerhed, som omfatter kontrol af effektiviteten af informationssikkerhedspolitikker, -procedurer og -praksis i en repræsentativ undergruppe af organernes systemer.

- (110) For det tredje er afdelinger med ansvar for strafferetlig håndhævelse, i det omfang de udfører terrorbekæmpelsesaktiviteter, underlagt tilsyn af rådet for tilsyn med privatlivets fred og borgerlige rettigheder (Privacy and Civil Liberties Oversight Board — PCLOB), et uafhængigt agentur inden for den udøvende magt, der består af et tværpolitisk råd med fem medlemmer, der udpeges af formanden for en fast periode på seks år med senatets godkendelse⁽¹⁹⁹⁾. I henhold til PCLOB's stiftelsesdokument har rådet ansvarsområder relateret til terrorbekæmpelsespolitikker og deres gennemførelse med henblik på at beskytte privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder. I forbindelse med sin revision kan rådet få adgang til alle tjenesternes relevante optegnelser, rapporter, revisioner, evalueringer, dokumenter, papirer og anbefalinger, herunder klassificerede oplysninger, gennemføre interview og indhente vidneudsagn⁽²⁰⁰⁾. Det modtager rapporter fra databeskyttelsesansvarlige i en række føderale ministerier og organer⁽²⁰¹⁾, det kan udstede anbefalinger til statslige og retshåndhævende myndigheder og rapporterer regelmæssigt til forskellige kongresudvalg og præsidenten⁽²⁰²⁾. Rådets rapporter, herunder dets rapporter til Kongressen, skal i videst muligt omfang gøres offentligt tilgængelige⁽²⁰³⁾.
- (111) Endelig er strafferetlige håndhævelsesaktiviteter underlagt specifikke kongresudvalgs tilsyn (retsudvalgene i Repræsentanternes Hus og Senatet). Retsudvalgene fører regelmæssigt tilsyn på forskellig vis, navnlig ved høringer, undersøgelser, revisioner og rapporter⁽²⁰⁴⁾.

3.1.3 *Klageadgang*

- (112) Som nævnt skal de strafferetlige håndhævende myndigheder i de fleste tilfælde indhente en forudgående retskendelse for at kunne indsamle personoplysninger. Selv om dette ikke er påkrævet i forbindelse med administrative pålæg, er disse begrænset til særlige situationer, og de vil blive underlagt uafhængig domstolsprøvelse, i hvert fald når regeringen anmoder om at få håndhævet pålægget ved domstolene. Modtagere af administrative pålæg kan navnlig anfægte dem ved domstolene med den begrundelse, at de er urimelige, dvs. overdrevne, undertrykkende eller byrdefulde⁽²⁰⁵⁾.
- (113) Enkeltpersoner kan først og fremmest indgive anmodninger eller klager til de retshåndhævende myndigheder på det strafferetlige område vedrørende behandlingen af deres personoplysninger. Dette omfatter muligheden for at anmode om adgang til og berigtigelse af personoplysninger⁽²⁰⁶⁾. For så vidt angår aktiviteter i forbindelse med terrorbekæmpelse kan enkeltpersoner også indgive en klage til databeskyttelsesansvarlige (Privacy and Civil Liberties Officers) (eller andre embedsmænd, der beskæftiger sig med beskyttelse af privatlivets fred) hos retshåndhævende myndigheder⁽²⁰⁷⁾.
- (114) Derudover er der i amerikansk ret fastsat en række klagemuligheder for fysiske personer, så de kan klage over offentlige myndigheder eller en offentlig ansat i tilfælde, hvor disse myndigheder behandler personoplysninger⁽²⁰⁸⁾. Disse muligheder, der navnlig er fastsat i APA, Freedom of Information Act (FOIA) og Electronic Communications Privacy Act (ECPA), er tilgængelige for alle fysiske personer uanset nationalitet under iagttagelse af gældende betingelser.

⁽¹⁹⁹⁾ Rådets medlemmer skal udelukkende udvælges på grundlag af deres faglige kvalifikationer, arbejdspræstationer, offentlige status, ekspertise inden for borgerlige frihedsrettigheder og privatlivets fred samt deres relevante erfaringer, uden at der tages hensyn til deres politiske tilhørsforhold. Rådet kan under ingen omstændigheder have mere end tre medlemmer, som tilhører det samme politiske parti. En person, der udnævnes til rådet, kan ikke i sin mandatperiode være en valgt embedsmand, offentlig ansat eller ansat under den udøvende magt, undtagen i sin egenskab af medlem af rådet. Jf. 42 U.S.C. § 2000ee (h).

⁽²⁰⁰⁾ 42 U.S.C. § 2000ee (g).

⁽²⁰¹⁾ Jf. 42 U.S.C. § 2000ee-1 (f)(1)(A)(iii). Disse omfatter som minimum justitsministeriet, forsvarsministeriet, ministeriet for national sikkerhed samt andre ministerier, organer eller enheder inden for den udøvende magt, som PCLOB betragter som værende relevante i denne sammenhæng.

⁽²⁰²⁾ 42 U.S.C. § 2000ee, (e).

⁽²⁰³⁾ 42 U.S.C. § 2000ee (f).

⁽²⁰⁴⁾ Udvalgene afholder f.eks. tematiske høringer (jf. f.eks. en nylig høring afholdt af retsudvalget i Repræsentanternes Hus om »digital klapjagt«, <https://judiciary.house.gov/calendar/eventsingle.aspx?EventID=4983>), samt regelmæssige tilsynshøringer, f.eks. af FBI og justitsministeriet, se <https://www.judiciary.senate.gov/meetings/08/04/2022/oversight-of-the-federal-bureau-of-investigation>, <https://judiciary.house.gov/calendar/eventsingle.aspx?EventID=4966> og <https://judiciary.house.gov/calendar/eventsingle.aspx?EventID=4899>.

⁽²⁰⁵⁾ Jf. bilag VI.

⁽²⁰⁶⁾ OMB-cirkulære nr. A-130, tillæg II, Section 3(a) og (f), som pålægger forbundsmyndighederne at sikre passende adgang og berigtigelse efter anmodning fra enkeltpersoner og fastlægge procedurer for modtagelse og behandling af klager og anmodninger om beskyttelse af privatlivets fred.

⁽²⁰⁷⁾ Jf. 42 U.S.C. § 2000ee-1 for så vidt angår f.eks. justitsministeriet og ministeriet for national sikkerhed. Jf. også OMB Memorandum M-16-24, *Role and Dedesignation of Senior Agency Officials for Privacy*.

⁽²⁰⁸⁾ De klagemekanismer, der er nævnt i dette afsnit, finder også anvendelse på forbundsmyndighedernes indsamling og anvendelse af data til civile og lovgivningsmæssige formål.

- (115) I bestemmelserne om adgang til retslig prøvelse i APA ⁽²⁰⁹⁾ slås det fast, at »enhver person, mod hvem der er begået juridisk uret på grund af et agents foranstaltninger, eller som er blevet krænkede eller forurettet herved«, kan begære retslig prøvelse ⁽²¹⁰⁾. Det omfatter muligheden for at anmode domstolen om at »erklære agents foranstaltninger, konstateringer og konklusioner for ulovlige og annullere dem, hvis de er vilkårlige, ustadige eller udtryk for magtmisbrug eller på anden vis ikke er i overensstemmelse med loven« ⁽²¹¹⁾.
- (116) Mere specifikt fastsættes der i Title II i ECPA ⁽²¹²⁾ en række lovbestemte rettigheder med hensyn til privatlivets fred, der regulerer retshåndhævende myndigheders adgang til indholdet af trådbåren, mundtlig eller elektronisk kommunikation, der lagres af tredjepartsudbydere ⁽²¹³⁾. Herved kriminaliseres den ulovlige adgang (dvs. den adgang, der ikke er godkendt af en domstol eller i øvrigt tilladt) til sådan kommunikation, og den pågældende person får mulighed for at anlægge et civilt søgsmål ved en amerikansk forbundsdomstol mod en embedsmand, der forsætligt har begået sådanne ulovlige handlinger, eller mod USA for at få tilkendt direkte og pønalt begrundet erstatning eller for at søge oprejsning og anerkendelse.
- (117) Derudover giver adskillige andre bestemmelser de registrerede ret til at anlægge sag mod en amerikansk offentlig myndighed eller offentlig ansat for behandling af deres personoplysninger, herunder Wiretap Act ⁽²¹⁴⁾, Computer Fraud and Abuse Act ⁽²¹⁵⁾, Federal Torts Claim Act ⁽²¹⁶⁾, Right to Financial Privacy Act ⁽²¹⁷⁾ og Fair Credit Reporting Act ⁽²¹⁸⁾.

⁽²⁰⁹⁾ 5 U.S.C. § 702.

⁽²¹⁰⁾ Generelt er det kun agents »endelige« — og ikke »foreløbige, proceduremæssige eller mellemliggende« — foranstaltninger, der er genstand for retslig prøvelse. Jf. 5 U.S.C. § 704.

⁽²¹¹⁾ 5 U.S.C. § 706(2)(A).

⁽²¹²⁾ 18 U.S.C. § 2701-2712.

⁽²¹³⁾ ECPA beskytter kommunikation, som to definerede kategorier af netværksudbydere ligger inde med, nemlig udbydere af: i) elektroniske kommunikationstjenester, f.eks. telefoni eller e-mail, og ii) fjerndatabasebehandlingstjenester såsom datalagrings- eller databasebehandlingstjenester.

⁽²¹⁴⁾ 18 U.S.C. § 2510 et seq. Ifølge Wiretap Act (18 U.S.C. § 2520) kan en person, hvis trådbårne, mundtlige eller elektroniske kommunikation er blevet opfanget, offentliggjort eller forsætligt anvendt, anlægge et privat søgsmål for overtrædelse af Wiretap Act, herunder, under visse omstændigheder, mod en individuel embedsmand eller USA. Hvad angår indsamling af ikkeindholdsmæssige oplysninger (f.eks. IP-adresse, e-mails afsender- og modtageradresse), se også kapitlet om pen-register- og trap and trace-anordninger i Title 18 (18 U.S.C. § 3121-3127, og vedrørende private søgsmål § 2707).

⁽²¹⁵⁾ 18 U.S.C. § 1030. Ifølge Computer Fraud and Abuse Act kan en person anlægge sag mod en anden person for bevidst uautoriseret adgang (eller adgang ud over autoriseret adgang) for at indhente oplysninger fra en finansiell institution, den amerikanske regerings computersystemer eller en anden specificeret computer, herunder, under visse omstændigheder, mod en individuel embedsmand.

⁽²¹⁶⁾ 28 U.S.C. § 2671 et seq. Ifølge Federal Tort Claims Act kan en person, under visse omstændigheder, anlægge sag mod USA for »en embedsmands uagtsomme eller ulovlige handling eller udeladelse i forbindelse med udførelsen af vedkommendes embede«.

⁽²¹⁷⁾ 12 U.S.C. § 3401 et seq. Ifølge Right to Financial Privacy Act kan en person, under visse omstændigheder, anlægge sag mod USA vedrørende adgang til eller offentliggørelse af beskyttede finansielle oplysninger, der udgør en lovovertrædelse. Statslig adgang til beskyttede finansielle oplysninger er generelt forbudt, medmindre regeringen gør anmodningen til genstand for et retsligt pålæg eller en ransagningskendelse, eller, i begrænsede tilfælde, en formel skriftlig anmodning, hvilket den pågældende person, hvis oplysninger udbedes, underrettes om.

⁽²¹⁸⁾ 15 U.S.C. § 1681-1681x. Ifølge Fair Credit Reporting Act kan en person anlægge sag mod enhver person, som ikke overholder betingelserne (herunder især kravet om lovlig tilladelse) for indsamling, videregivelse og anvendelse af forbrugerkreditrapporter eller, under visse omstændigheder, mod et statsligt organ.

- (118) I henhold til FOIA ⁽²¹⁹⁾, 5 U.S.C., § 552, har enhver person ret til at få adgang til registre fra forbundsagenturet, herunder hvis disse indeholder personens personoplysninger. Når de administrative retsmidler er udtømt, kan en person påberåbe sig en sådan ret til aktindsigt i retten, medmindre disse registre er beskyttet mod offentliggørelse ved en undtagelse eller en særlig udelukkelse fra retshåndhævelse ⁽²²⁰⁾. I dette tilfælde vil retten vurdere, om en undtagelse finder anvendelse eller lovligt er blevet påberåbt af den relevante offentlige myndighed.

3.2 De amerikanske offentlige myndigheders adgang til og brug af personoplysninger til nationale sikkerhedsformål

- (119) Amerikansk ret indeholder forskellige begrænsninger og garantier med hensyn til adgangen til og brugen af personoplysninger til nationale sikkerhedsformål samt tilsyns- og klagemekanismer, der er i overensstemmelse med de krav, der er omhandlet i betragtning 89 til denne afgørelse. De betingelser, hvorunder en sådan adgang kan finde sted, og de garantier, der gælder for udøvelsen af disse beføjelser, vurderes nærmere i de følgende afsnit.

3.2.1 Retsgrundlag, begrænsninger og garantier

3.2.1.1 Relevante retsregler

- (120) De amerikanske myndigheder kan indsamle personoplysninger, der overføres fra Unionen til organisationer under EU-USA-databeskyttelsesrammen, til nationale sikkerhedsformål på grundlag af forskellige retlige instrumenter. Denne indsamling er dog underlagt specifikke betingelser og garantier.
- (121) Når organisationer i USA har modtaget personoplysninger, kan amerikanske efterretningstjenester kun søge adgang til sådanne oplysninger af hensyn til den nationale sikkerhed i henhold til loven, nærmere bestemt i henhold til Foreign Intelligence Surveillance Act (FISA) eller lovbestemmelser, der giver adgang via nationale sikkerhedsbreve (NSL) ⁽²²¹⁾. Der er en række retsgrundlag i FISA, som kan anvendes til at indsamle (og efterfølgende behandle) personoplysninger for registrerede i EU overført under EU-USA-databeskyttelsesrammen (Section 105 i FISA ⁽²²²⁾, Section 302 i FISA ⁽²²³⁾, Section 402 i FISA ⁽²²⁴⁾, Section 501 i FISA ⁽²²⁵⁾ og Section 702 i FISA ⁽²²⁶⁾), som nærmere beskrevet i betragtning 142-152.

⁽²¹⁹⁾ 5 U.S.C. § 552.

⁽²²⁰⁾ Disse undtagelser er dog begrænsede. F.eks. er rettigheder i henhold til FOIA, 5 U.S.C. § 552 (b)(7), udelukket for »optegnelser eller oplysninger, der er indsamlet til retshåndhævelsesformål, men kun i det omfang, at fremlæggelsen af sådanne retshåndhævelsesoptegnelser eller -oplysninger A) med rimelighed kan antages at hindre retshåndhævende foranstaltninger, B) vil fratage en person retten til en retfærdig rettergang eller en uvildig pådømmelse, C) med rimelighed kan antages at udgøre en uberettiget krænkelse af privatlivets fred, D) med rimelighed kan forventes at afsløre identiteten på en hemmelig kilde (herunder en stat, en inden- eller udenlandsk tjeneste eller myndighed eller enhver privat institution, som har tilvejebragt oplysninger på et fortroligt grundlag, og — i tilfælde af en optegnelse eller oplysning indsamlet af en strafferetlig håndhævende myndighed i forbindelse med en strafferetlig efterforskning eller af en tjeneste, som foretager en lovlig national sikkerhedsefterretningsundersøgelse — oplysninger tilvejebragt af en hemmelig kilde), E) vil offentliggøre teknikker og procedurer brugt i de retshåndhævende myndigheders efterforskninger eller retsforfølgelser eller offentliggøre retningslinjer for de retshåndhævende myndigheders efterforskninger eller retsforfølgelse, hvis en sådan offentliggørelse med rimelighed kan antages at medføre en omgåelse af retten, eller F) med rimelighed kan antages at bringe en persons liv eller fysiske sikkerhed i fare«. Dertil kommer, at »når der indgives en anmodning om indsigt i optegnelser, hvis fremlæggelse med rimelighed kan antages at hindre retshåndhævende foranstaltninger, og A) undersøgelsen eller proceduren vedrører en mulig overtrædelse af strafferetten, og B) der er grund til at tro, at i) genstanden for undersøgelsen eller proceduren ikke har kendskab hertil, og ii) offentliggørelse af optegnelsernes eksistens med rimelighed kan antages at hindre retshåndhævende foranstaltninger, kan agenturet, udelukkende i den periode omstændighederne varer ved, behandle optegnelserne, som om de ikke var underlagt betingelserne i dette stykke« (5 U.S.C. § 552 (c)(1)).

⁽²²¹⁾ 12 U.S.C. § 3414, 15 U.S.C. § 1681u-1681v og 18 U.S.C. § 2709. Jf. betragtning 153.

⁽²²²⁾ 50 U.S.C. § 1804, som vedrører individualiseret elektronisk overvågning.

⁽²²³⁾ 50 U.S.C. § 1822, som vedrører fysiske ransagninger til udenlandske efterretningsformål.

⁽²²⁴⁾ 50 U.S.C. § 1842, sammenholdt med § 1841(2) og Section 3127 i Title 18, som vedrører installation af pen-register- eller trap and trace-anordninger.

⁽²²⁵⁾ 50 U.S.C. § 1861, hvorefter FBI kan indgive »en anmodning om en afgørelse, som tillader en transportvirksomhed, en offentlig indkvarteringsfacilitet, en fysisk lagerfacilitet eller en biludlejningsfacilitet at frigive optegnelser, der er i dens besiddelse, til en efterforskning med henblik på at indsamle udenlandske efterretningsoplysninger eller en efterforskning vedrørende international terrorisme«.

⁽²²⁶⁾ 50 U.S.C. § 1881a, hvorefter amerikanske efterretningsenheder kan søge indsigt i oplysninger, herunder i indholdet af internetkommunikation, fra amerikanske virksomheder, som vedrører visse ikkeamerikanske personer uden for USA, med retsligt påbudt bistand fra udbydere af elektronisk kommunikation.

- (122) Amerikanske efterretningstjenester har endvidere mulighed for at indsamle personoplysninger uden for USA, hvilket kan omfatte personoplysninger i transit mellem Unionen og USA. Indsamlingen af personoplysninger uden for USA er baseret på præsidentielt dekret 12333 (EO 12333) ⁽²²⁷⁾, udstedt af præsidenten ⁽²²⁸⁾.
- (123) Indsamlingen af signalefterretninger er den form for indsamling af efterretninger, der er mest relevant for den foreliggende konstatering af et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, da den vedrører indsamling af elektronisk kommunikation og data fra informationssystemer. En sådan indsamling kan foretages af amerikanske efterretnings-tjenester i USA (på grundlag af FISA), og mens oplysningerne er i transit til USA (på grundlag af EO 12333).
- (124) Den 7. oktober 2022 udstedte den amerikanske præsident EO 14086 med titlen Enhancing Safeguards for United States Signals Intelligence, der fastsætter begrænsninger og garantier for alle amerikanske signalefterretningsaktiviteter. Dette præsidentielle dekret erstatter i vid udstrækning præsidentielt direktiv PPD 28 ⁽²²⁹⁾, styrker de betingelser, begrænsninger og garantier, der gælder for alle signalefterretningsaktiviteter (dvs. på grundlag af FISA og EO 12333), uanset hvor de finder sted ⁽²³⁰⁾, og indfører en ny klagemekanisme, hvorigennem disse garantier kan påberåbes og håndhæves af fysiske personer ⁽²³¹⁾ (jf. betragtning 176-194 for yderligere oplysninger). Derved gennemfører det resultatet af de drøftelser, der fandt sted mellem EU og USA efter Domstolens ugyldiggørelse af Kommissionens afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet vedrørende privatlivsskjoldet, i amerikansk ret (jf. betragtning 6). Det er derfor et særdeles vigtigt element i den retlige ramme, der vurderes i denne afgørelse.
- (125) De begrænsninger og garantier, der blev indført ved EO 14086, supplerer de begrænsninger og garantier, der er fastsat i Section 702 i FISA og EO 12333. Efterretningstjenesterne skal anvende de krav, der er beskrevet nedenfor (i afsnit 3.2.1.2 og 3.2.1.3), når de deltager i signalefterretningsaktiviteter i henhold til Section 702 i FISA og EO 12333, f.eks. ved udvælgelse/identifikation af kategorier af udenlandske efterretningsoplysninger, der skal indhentes i henhold til Section 702 i FISA, indsamle udenlandske efterretninger eller kontrafterretninger i henhold til EO 12333 og træffe individuelle afgørelser om målretning i henhold til Section 702 i FISA og EO 12333.
- (126) Kravene i dette præsidentielle dekret er bindende for hele efterretningssamfundet. De skal gennemføres yderligere ved efterretningstjenesternes politikker og procedurer, der omsætter dem til konkrete retningslinjer for de daglige operationer. I den forbindelse giver EO 14086 de amerikanske efterretningstjenester en frist på højst et år til at ajourføre deres eksisterende politikker og procedurer (dvs. senest den 7.10.2023) og bringe dem i overensstemmelse med kravene i det præsidentielle dekret. Sådanne ajourførte politikker og procedurer skal udarbejdes i samråd med den amerikanske justitsminister, den ansvarlige for beskyttelse af borgerlige frihedsrettigheder (Civil Liberties Protection Officer) under direktøren for den nationale efterretningstjeneste (ODNI CLPO) og PCLOB — et uafhængigt tilsynsorgan, der er bemyndiget til at gennemgå den udøvende magts politikker og gennemførelsen heraf med henblik på at beskytte privatlivets fred og de borgerlige frihedsrettigheder (jf. betragtning 110 for så vidt angår PCLOB's rolle og status) — og gøres offentligt tilgængelige ⁽²³²⁾. Når de ajourførte
-
- ⁽²²⁷⁾ EO 12333: United States Intelligence Activities, Federal Register Vol. 40, No 235 (af 8.12.1981, som ændret den 30.7.2008). EO 12333 definerer mere overordnet den amerikanske efterretningsindsats' formål, retning, opgaver og ansvarsområder (herunder de forskellige efterretningsenheders rolle) og fastlægger de generelle parametre for udøvelsen af efterretningsaktiviteter.
- ⁽²²⁸⁾ I henhold til artikel II i den amerikanske forfatning henhører ansvaret for den nationale sikkerhed, herunder navnlig indsamling af udenlandske efterretninger, under præsidentens myndighed som øverstbefalende for de væbnede styrker.
- ⁽²²⁹⁾ EO 14086 erstatter et tidligere præsidentielt direktiv, PPD 28, med undtagelse af Section 3 og et supplerende bilag (som kræver, at efterretningstjenester hvert år reviderer deres signalefterretningsprioriteter og -krav under hensyntagen til fordelene ved signalefterretningsaktiviteter for USA's nationale interesser samt den risiko, som disse aktiviteter indebærer) og Section 6 (som indeholder generelle bestemmelser), jf. National Security Memorandum on Partial Revocation of Presidential Policy Directive 28, som findes på <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/10/07/national-security-memorandum-on-partial-revocation-of-presidential-policy-directive-28/>.
- ⁽²³⁰⁾ Jf. Section 5(f) i EO 14086, hvor det forklares, at det præsidentielle dekret har samme anvendelsesområde som PPD 28, der i henhold til direktivets fodnote 3 fandt anvendelse på signalefterretningsaktiviteter, der blev udført med henblik på at indsamle kommunikation eller oplysninger om kommunikation, bortset fra signalefterretningsaktiviteter, der blev udført for at teste eller udvikle signalefterretningskapacitet.
- ⁽²³¹⁾ Jf. i denne forbindelse f.eks. Section 5(h) i EO 14086, hvori det præciseres, at dekretets garantier skaber en juridisk rettighed og kan håndhæves af fysiske personer gennem klagemekanismen.
- ⁽²³²⁾ Jf. Section 2(c)(iv)(C) i EO 14086.

politikker og procedurer er på plads, foretager PCLOB desuden en gennemgang for at sikre, at de er i overensstemmelse med det præsidentielle dekret. Senest 180 dage efter, at PCLOB har afsluttet denne gennemgang, skal de enkelte efterretningstjenester nøje overveje og gennemføre eller på anden måde forholde sig til alle PCLOB's anbefalinger. Den 3. juli 2023 offentliggjorde den amerikanske regering sådanne ajourførte politikker og procedurer ⁽²³³⁾.

3.2.1.2 Begrænsninger og garantier med hensyn til indsamling af personoplysninger til nationale sikkerhedsformål

- (127) EO 14086 fastsætter en række vidtgående krav, som gælder for alle signalefterretningsaktiviteter (indsamling, anvendelse, videregivelse osv. af personoplysninger).
- (128) For det første skal sådanne aktiviteter være hjemlet ved lov eller præsidentiel bemyndigelse og udføres i overensstemmelse med amerikansk lovgivning, herunder forfatningen ⁽²³⁴⁾.
- (129) For det andet skal der være indført passende garantier for at sikre, at hensynet til privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder integreres i planlægningen af sådanne aktiviteter ⁽²³⁵⁾.
- (130) Navnlig må enhver signalefterretningsaktivitet kun udføres, »efter at det på grundlag af en rimelig vurdering af alle relevante faktorer er fastslået, at aktiviteterne er nødvendige for at fremme en valideret efterretningsprioritet« (jf. betragtning 135, hvad angår begrebet »valideret efterretningsprioritet«) ⁽²³⁶⁾.
- (131) Derudover kan sådanne aktiviteter kun udføres »i et omfang og på en måde, der står i et rimeligt forhold til den validerede efterretningsprioritet, som de er godkendt til« ⁽²³⁷⁾. Med andre ord skal der findes en passende balance »mellem betydningen af den efterretningsprioritet, der forfølges, og indvirkningen på privatlivets fred og de berørte personers borgerlige frihedsrettigheder, uanset deres nationalitet og opholdssted« ⁽²³⁸⁾.
- (132) For at sikre overholdelsen af disse generelle krav — som afspejler principperne om lovlighed, nødvendighed og proportionalitet — er signalefterretningsaktiviteter underlagt tilsyn (se nærmere i afsnit 3.2.2) ⁽²³⁹⁾.
- (133) Disse overordnede krav underbygges yderligere med hensyn til indsamling af signalefterretninger af en række betingelser og begrænsninger, der sikrer, at indgrebet i fysiske personers rettigheder begrænses til, hvad der er nødvendigt og forholdsmæssigt for at fremme et legitimt mål.
- (134) For det første begrænser det præsidentielle dekret de forhold, der kan ligge til grund for dataindsamling som led i signalefterretningsaktiviteter, på to måder. På den ene side fastlægger det præsidentielle dekret de legitime mål, der kan forfølges ved indsamling af signalefterretninger, f.eks. at forstå eller vurdere udenlandske organisationers, herunder internationale terrororganisationers, kapaciteter, hensigter eller aktiviteter, der udgør en aktuel eller potentiell trussel mod USA's nationale sikkerhed, at beskytte landet mod udenlandsk militærs kapaciteter og aktiviteter, at forstå eller vurdere tværnationale trusler, der påvirker den globale sikkerhed, såsom klimaændringer og andre miljøændringer, risici for folkesundheden og humanitære trusler ⁽²⁴⁰⁾. På den anden side opregner det præsidentielle dekret visse mål, som aldrig må forfølges med signalefterretningsaktiviteter, f.eks. at undertrykke

⁽²³³⁾ <https://www.intel.gov/ic-on-the-record-database/results/oversight/1278-odni-releases-ic-procedures-implementing-new-safeguards-in-executive-order-14086>.

⁽²³⁴⁾ Section 2(a)(i) i EO 14086.

⁽²³⁵⁾ Section 2(a)(ii) i EO 14086.

⁽²³⁶⁾ Section 2(a)(ii)(A) i EO 14086. Dette kræver ikke altid, at signalefterretninger er det eneste middel til at fremme aspekter af en valideret efterretningsprioritet. Indsamlingen af signalefterretninger kan f.eks. anvendes til at sikre alternative veje til validering (f.eks. til at bekræfte oplysninger modtaget fra andre efterretningskilder) eller til at opretholde pålidelig adgang til de samme oplysninger (Section 2(c)(i)(A) i EO 14086).

⁽²³⁷⁾ Section 2(a)(ii)(B) i EO 14086.

⁽²³⁸⁾ Section 2(a)(ii)(B) i EO 14086.

⁽²³⁹⁾ Section 2(a)(iii), sammenholdt med Section 2(d) i EO 14086.

⁽²⁴⁰⁾ Section 2(b)(i) i EO 14086. På grund af den afgrænsede liste over legitime mål i det præsidentielle dekret, som ikke omfatter eventuelle fremtidige trusler, giver det præsidentielle dekret præsidenten mulighed for at ajourføre denne liste, hvis der opstår nye trusler mod den nationale sikkerhed. Sådanne ajourføringer skal i princippet offentliggøres, medmindre præsidenten fastslår, at dette i sig selv ville udgøre en risiko for USA's nationale sikkerhed (Section 2(b)(i)(B) i EO 14086).

kritik, uenighed eller fysiske personers eller pressens frie tilkendegivelse af meninger eller politiske holdninger, at forskelsbehandle mennesker på grund af etnisk oprindelse, race, køn, kønsidentitet, seksuel orientering eller religion, eller at give amerikanske virksomheder en konkurrencefordel ⁽²⁴¹⁾.

- (135) Desuden kan efterretningstjenesterne ikke alene påberåbe sig de legitime mål, der er fastsat i EO 14086, som en begrundelse for indsamling af signalefterretninger, idet disse mål i operationelt øjemed skal omsættes til mere konkrete prioriteter, til hvilke der kan indsamles signalefterretninger. Med andre ord kan egentlig indsamling kun finde sted for at fremme en mere specifik prioritet. Sådanne prioriteter fastlægges gennem en særlig proces, der har til formål at sikre, at de gældende retlige krav overholdes, herunder dem, der vedrører privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder. Efterretningsprioriteterne opstilles nærmere bestemt først af direktøren for den nationale efterretningstjeneste (gennem den såkaldte National Intelligence Priorities Framework), hvorefter de forelægges præsidenten til godkendelse ⁽²⁴²⁾. Inden direktøren forelægger præsidenten sådanne efterretningsprioriteter, skal direktøren i overensstemmelse med EO 14086 indhente en vurdering fra ODNI CLPO for hver prioritet med hensyn til, om den 1) fremmer et eller flere af de legitime mål i det præsidentielle dekret, 2) hverken er udformet til eller forventes at resultere i indsamling af signalefterretninger med henblik på et af de forbudte formål i det præsidentielle dekret, og 3) er fastlagt, efter at der er taget behørigt hensyn til privatlivets fred og de borgerlige frihedsrettigheder for alle personer, uanset deres nationalitet og opholdssted ⁽²⁴³⁾. Såfremt direktøren er uenig i CLPO's vurdering, skal begge synspunkter forelægges præsidenten ⁽²⁴⁴⁾.
- (136) Denne proces sikrer dermed navnlig, at der tages hensyn til privatlivets fred allerede i den indledende fase, hvor efterretningsprioriteterne opstilles.
- (137) For det andet gælder det, at når en efterretningsprioritet er blevet fastlagt, er der en række krav, der bestemmer, om og i hvilket omfang der kan indsamles signalefterretninger for at fremme en sådan prioritet. Disse krav operationaliserer de overordnede nødvendigheds- og proportionalitetsstandarder, der er fastsat i Section 2(a) i EO.
- (138) Navnlig må der kun indsamles signalefterretninger, »når det på grundlag af en rimelig vurdering af alle relevante faktorer er fastslået, at indsamlingen er nødvendig for at fremme en specifik efterretningsprioritet« ⁽²⁴⁵⁾. Ved afgørelsen af, om en bestemt indsamling af signalefterretninger er nødvendig for at fremme en valideret efterretningsprioritet, skal de amerikanske efterretningstjenester overveje, om andre mindre indgribende kilder og metoder, herunder diplomatiske og offentlige kilder, er tilgængelige, anvendelige og hensigtsmæssige ⁽²⁴⁶⁾. Sådanne alternative, mindre indgribende kilder og metoder skal prioriteres, når de er tilgængelige ⁽²⁴⁷⁾.
- (139) Når indsamling af signalefterretninger anses for nødvendig ved anvendelsen af disse kriterier, skal den være så »målrettet som muligt« og må ikke i uforholdsmæssig grad påvirke privatlivets fred og de borgerlige frihedsrettigheder« ⁽²⁴⁸⁾. For at sikre, at privatlivets fred og de borgerlige frihedsrettigheder ikke påvirkes uforholdsmæssigt — dvs. for at finde en passende balance mellem nationale sikkerhedsbehov og beskyttelsen af privatlivets fred og de borgerlige frihedsrettigheder — skal der tages behørigt hensyn til alle relevante faktorer, såsom arten af det forfulgte mål, indsamlingens indgribende karakter, herunder dens varighed, indsamlingens sandsynlige bidrag til opnåelsen af det forfulgte mål, de konsekvenser for fysiske personer, der med rimelighed kan forudses, og arten og følsomheden af de oplysninger, der skal indsamles ⁽²⁴⁹⁾.

⁽²⁴¹⁾ Section 2(b)(ii) i EO 14086.

⁽²⁴²⁾ Section 102A i National Security Act og Section 2(b)(iii) i EO 14086.

⁽²⁴³⁾ I særlige tilfælde (navnlig når en sådan proces ikke kan gennemføres på grund af et behov for at imødekomme et nyt efterretningsbehov eller et behov under udvikling) kan sådanne prioriteter fastsættes direkte af præsidenten eller af chefen for en af efterretningsenhederne, som i princippet skal anvende de samme kriterier som dem, der er beskrevet i Section 2(b)(iii)(A)(1)-(3), jf. Section 4(n) i EO 14086.

⁽²⁴⁴⁾ Section 2(b)(iii)(C) i EO 14086.

⁽²⁴⁵⁾ Section 2(b) og (c)(i)(A) i EO 14086.

⁽²⁴⁶⁾ Section 2(c)(i)(A) i EO 14086.

⁽²⁴⁷⁾ Section 2(c)(i)(A) i EO 14086.

⁽²⁴⁸⁾ Section 2(c)(i)(B) i EO 14086.

⁽²⁴⁹⁾ Section 2(c)(i)(B) i EO 14086.

(140) Hvad angår formen for indsamling af signalefterretninger skal indsamlingen af oplysninger i USA, som er mest relevant for den nuværende konstatering af et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, da den vedrører oplysninger, der er blevet overført til organisationer i USA, altid være målrettet, som forklaret nærmere i betragtning 142-153.

(141) »Masseindsamling«⁽²⁵⁰⁾ må kun gennemføres uden for USA på grundlag af EO 12333. Også i dette tilfælde skal målrettet indsamling prioriteres i henhold til EO 14086⁽²⁵¹⁾. Omvendt er masseindsamling kun tilladt, hvis de oplysninger, der er nødvendige for at fremme en valideret efterretningsprioritet, ikke med rimelighed kan opnås gennem målrettet indsamling⁽²⁵²⁾. Når det er nødvendigt at foretage masseindsamling af oplysninger uden for USA, gælder der særlige garantier i henhold til EO 14086⁽²⁵³⁾. For det første skal der anvendes metoder og tekniske foranstaltninger for at begrænse de indsamlede oplysninger til det, der er nødvendigt for at fremme en valideret efterretningsprioritet, samtidig med at indsamlingen af ikkerekvante oplysninger mindskes⁽²⁵⁴⁾. For det andet begrænser det præsidentielle dekret anvendelsen af masseindsamlede oplysninger (herunder søgninger) til seks specifikke mål, herunder beskyttelse mod terrorisme, gidseltagning og tilbageholdelse af personer, der holdes fanget af eller på vegne af en udenlandsk regering, en udenlandsk organisation eller en udlænding, beskyttelse mod udenlandsk spionage, sabotage eller mord, beskyttelse mod trusler som følge af udvikling, besiddelse eller spredning af masseødelæggelsesvåben eller relaterede teknologier og trusler osv.⁽²⁵⁵⁾ Endelig må enhver søgning i masseindsamlede signalefterretninger kun finde sted, når det er nødvendigt for at fremme en valideret efterretningsprioritet, med henblik på at nå disse seks mål og i overensstemmelse med politikker og procedurer, der tager behørigt hensyn til søgningernes indvirkning på privatlivets fred og de borgerlige frihedsrettigheder for alle personer, uanset deres nationalitet og opholdssted⁽²⁵⁶⁾.

(142) Ud over kravene i EO 14086 er signalefterretningsindsamling af oplysninger, der er blevet overført til en organisation i USA, underlagt specifikke begrænsninger og garantier i henhold til Section 702 i FISA⁽²⁵⁷⁾. Section 702 i FISA gør det muligt at indsamle udenlandske efterretningsoplysninger ved at foretage målrettet overvågning af ikkeamerikanske personer, der med rimelighed kan formodes at befinde sig uden for USA, med påbudt bistand fra amerikanske udbydere af elektroniske kommunikationstjenester⁽²⁵⁸⁾. Med henblik på at indsamle udenlandske efterretningsoplysninger i henhold til Section 702 i FISA indsender den amerikanske justitsminister og direktøren for den nationale efterretningstjeneste årlige certificeringer til den amerikanske domstol for overvågning

⁽²⁵⁰⁾ Dvs. indsamling af store mængder signalefterretninger, der på grund af tekniske eller operationelle forhold foretages uden brug af diskriminanter (f.eks. uden brug af specifikke identifikatorer eller selektorer), jf. Section 4(b) i EO 14086. I henhold til EO 14086 og som nærmere forklaret i betragtning 141 finder masseindsamling i henhold til EO 12333 kun sted, når det er nødvendigt for at fremme specifikke validerede efterretningsprioriteter, og den er underlagt en række begrænsninger og garantier, der skal sikre, at der ikke gives adgang til oplysninger på et vilkårligt grundlag. Masseindsamling skal derfor holdes adskilt fra indsamling, der finder sted på et generelt og vilkårligt grundlag (»masseovervågning«) uden begrænsninger og garantier.

⁽²⁵¹⁾ Section 2(c)(ii)(A) i EO 14086.

⁽²⁵²⁾ Section 2(c)(ii)(A) i EO 14086.

⁽²⁵³⁾ De specifikke regler for masseindsamling i EO 14086 finder også anvendelse på en målrettet indsamling af signalefterretninger, som midlertidigt anvender data, der er indsamlet uden forskelsbehandling (f.eks. specifikke selektorer eller identifikatorer), dvs. masseindsamling (hvilket kun er muligt uden for USA's område). Dette er ikke tilfældet, når sådanne data kun anvendes til at understøtte den indledende tekniske fase af den målrettede indsamling af signalefterretninger, kun opbevares i en kort periode, der er nødvendig for at afslutte denne fase, og slettes umiddelbart derefter (Section 2(c)(ii)(D) EO 14086). I dette tilfælde er det eneste formål med den første indsamling uden forskelsbehandling at muliggøre en målrettet indsamling af oplysninger ved at anvende en specifik identifikator eller selektor. I et sådant scenarie indlæses kun oplysninger, der reagerer ved anvendelse af en bestemt diskriminant, i statslige databaser, mens de resterende oplysninger destrueres. En sådan målrettet indsamling er derfor fortsat underlagt de generelle regler, der gælder for indsamling af signalefterretninger, herunder Section 2(a) og 2(c)(i) i EO 14086.

⁽²⁵⁴⁾ Section 2(c)(ii)(A) i EO 14086.

⁽²⁵⁵⁾ Section 2(c)(ii)(B) i EO 14086. Hvis der opstår nye trusler mod den nationale sikkerhed, kan præsidenten ajourføre denne liste. Sådanne ajourføringer skal i princippet offentliggøres, medmindre præsidenten fastslår, at dette i sig selv ville udgøre en risiko for USA's nationale sikkerhed (Section 2(c)(ii)(C) EO 14086). Hvad angår søgninger i masseindsamlede oplysninger, jf. Section 2(c)(iii)(D) i EO 14086.

⁽²⁵⁶⁾ Section 2(a)(ii)(A), sammenholdt med Section 2(c)(iii)(D) i EO 14086. Jf. også bilag VII.

⁽²⁵⁷⁾ 50 U.S.C. § 1881.

⁽²⁵⁸⁾ 50 U.S.C. § 1881a (a). Som påpeget af PCLOB er overvågning i henhold til Section 702 navnlig »udelukkende rettet mod specifikke [ikkeamerikanske] personer, som er blevet individuelt identificeret« (Privacy and Civil Liberties Oversight Board, Report on the Surveillance Program Operated Pursuant to Section 702 in the Foreign Intelligence Surveillance Act, 2.7.2014, Section 702 Report, s. 111). Jf. ligeledes NSA CLPO, NSA's Implementation of Foreign Intelligence Act Section 702, 16.4.2014. Udtrykket »udbydere af elektroniske kommunikationstjenester« er defineret i 50 U.S.C. § 1881 (a)(4).

af efterretningsvirksomhed i udlandet (Foreign Intelligence Surveillance Court (FISC)), som identificerer kategorier af udenlandske efterretningsoplysninger, der skal indhentes ⁽²⁵⁹⁾. Certificeringerne skal ledsages af målretnings-, minimerings- og søgningsprocedurer, som også godkendes af domstolen og er juridisk bindende for amerikanske efterretningstjenester.

(143) FISC er en uafhængig domstol ⁽²⁶⁰⁾ oprettet ved føderal lov, hvis afgørelser kan indbringes for appeldomstolen for overvågning af efterretningsvirksomhed i udlandet (Foreign Intelligence Court of Review (FISCR)) ⁽²⁶¹⁾ og i sidste ende for De Forenede Staters højesteret (Supreme Court of the United States) ⁽²⁶²⁾. FISC (og FISCR) understøttes af et fast panel bestående af fem advokater og fem tekniske eksperter i national sikkerhed og borgerlige frihedsrettigheder ⁽²⁶³⁾. Domstolen udnævner en person fra denne gruppe til at optræde som *amicus curiae* og bistå ved behandlingen af en anmodning om en kendelse eller prøvelse, der efter domstolens opfattelse udgør en ny eller væsentlig fortolkning af lovbestemmelser, medmindre domstolen finder, at en sådan udnævnelse ikke er hensigtsmæssig ⁽²⁶⁴⁾. Dette sikrer navnlig, at hensynet til privatlivets fred afspejles behørigt i domstolens vurdering. Domstolen kan ligeledes udpege en person eller en organisation til at optræde som *amicus curiae*, herunder til at bistå med teknisk ekspertise, når den finder det hensigtsmæssigt, eller på begæring tillade personer eller organisationer at indgive *amicus curiae*-indlæg ⁽²⁶⁵⁾.

(144) FISC gennemgår certificeringerne og de dermed forbundne procedurer (navnlig målretnings- og minimeringsprocedurer) for overholdelse af kravene i FISA. Hvis domstolen mener, at kravene ikke er opfyldt, kan den helt eller delvist afvise certificeringen og anmode om, at procedurerne ændres ⁽²⁶⁶⁾. I denne forbindelse har FISC gentagne gange bekræftet, at dets gennemgang af målretnings- og minimeringsprocedurer i henhold til Section 702 ikke er begrænset til de nedskrevne procedurer, men også omfatter regeringens gennemførelse af procedurerne ⁽²⁶⁷⁾.

(145) Individuelle afgørelser om målrettet overvågning træffes af National Security Agency (NSA, den efterretningstjeneste, der er ansvarlig for målretning i henhold til Section 702 i FISA) i overensstemmelse med FISC-godkendte målretningsprocedurer, som kræver, at NSA på grundlag af samtlige omstændigheder vurderer, at det er sandsynligt, at målretning mod en bestemt person vil udmønte sig i modtagelse af en kategori af udenlandske efterretningsoplysninger, der er identificeret i en certificering ⁽²⁶⁸⁾. Denne vurdering skal være specifik, baseret på kendsgerninger

⁽²⁵⁹⁾ 50 U.S.C. § 1881a (g).

⁽²⁶⁰⁾ FISC består af dommere udnævnt af USA's højesteretspræsident blandt siddende amerikanske distriktsdommere, der er blevet udnævnt af præsidenten og godkendt af Senatet. Dommerne er ansat i livstidsstillinger og kan kun afsættes med god grund, og de sidder ved FISC i forskudte syvårige embedsperioder. I henhold til FISA skal dommerne hentes fra mindst syv forskellige amerikanske retskredse. Jf. 50 U.S.C. § 1803 (a). Dommerne bistås af erfarne dommerfuldmægtige, der udgør domstolens retspersonale og udarbejder juridiske analyser af anmodninger om indsamling. Jf. brev fra Reggie B. Walton, retspræsident for U.S. Foreign Intelligence Surveillance Court, til Patrick J. Leahy, formand for retsudvalget i det amerikanske Senat (29.7.2013) (Walton-brevet), s. 2, findes på <https://fas.org/irp/news/2013/07/fisc-leahy.pdf>.

⁽²⁶¹⁾ FISCR består af dommere udnævnt af USA's højesteretspræsident og hentet fra amerikanske distriktsdomstole eller appeldomstole, og de sidder i en forskudt syvårig embedsperiode. Jf. 50 U.S.C. § 1803 (b).

⁽²⁶²⁾ Jf. 50 U.S.C. § 1803 (b), 1861 a (f), 1881 a (h), 1881 a (i)(4).

⁽²⁶³⁾ 50 U.S.C. § 1803 (i)(1),(3)(A).

⁽²⁶⁴⁾ 50 U.S.C. § 1803 (i)(2)(A).

⁽²⁶⁵⁾ 50 U.S.C. § 1803 (i)(2)(B).

⁽²⁶⁶⁾ Jf. f.eks. FISC's udtalelse af 18. oktober 2018, som findes på https://www.intelligence.gov/assets/documents/702%20Documents/declassified/2018_Cert_FISC_Opin_18Oct18.pdf, som bekræftet af Foreign Intelligence Court of Reviews udtalelse af 12. juli 2019, som findes på https://www.intelligence.gov/assets/documents/702%20Documents/declassified/2018_Cert_FISCR_Opinion_12Jul19.pdf.

⁽²⁶⁷⁾ Jf. f.eks. FISC, Memorandum Opinion and Order, s. 35 (18.11.2020) (offentlig frigivelse tilladt den 26.4.2021), (bilag D).

⁽²⁶⁸⁾ 50 U.S.C. § 1881a(a), Procedures used by the National Security Agency for Targeting Non-United States Persons Reasonably Believed to be Located outside the United States to Acquire Foreign Intelligence Information Pursuant to Section 702 of the Foreign Intelligence Surveillance Act of 1978, as amended, of March 2018 (NSA's målretningsprocedurer), findes på: https://www.intelligence.gov/assets/documents/702%20Documents/declassified/2018_Cert_NSA_Targeting_27Mar18.pdf, s. 1-4, nærmere forklaret i PCLOB-rapporten, s. 41-42.

og udfærdiget på grundlag af en analytisk vurdering, analytikerens specialuddannelse og erfaring samt arten af de udenlandske efterretningsoplysninger, der skal indhentes ⁽²⁶⁹⁾. Måltreningen foretages ved at fastlægge såkaldte selektorer, der identificerer specifikke kommunikationsfaciliteter, såsom målets e-mailadresse eller telefonnummer, men aldrig nøgleord eller navne på enkeltpersoner ⁽²⁷⁰⁾.

- (146) NSA-analytikere vil først identificere ikkeamerikanske personer uden for USA, hvor en overvågning ifølge analytikernes vurdering vil resultere i indsamling af relevante udenlandske efterretningsoplysninger som præciseret i certificeringen ⁽²⁷¹⁾. Som det fremgår af NSA's målretningsprocedurer, kan NSA kun overvåge et mål, når det ved noget om målet ⁽²⁷²⁾. Denne viden kan følge af oplysninger fra forskellige kilder, f.eks. menneskelige efterretninger. Gennem disse andre kilder skal analytikeren også indhente viden om en specifik selektor (dvs. kommunikationskonto), der anvendes af det potentielle mål. Når disse individualiserede personer er blevet identificeret og den målrettede overvågning godkendt på grundlag af en omfattende evalueringsmekanisme i NSA ⁽²⁷³⁾, vil de selektorer, der identificerer de kommunikationsfaciliteter (f.eks. e-mailadresser), som anvendes af målene, derefter blive aktiveret (dvs. udviklet og anvendt) ⁽²⁷⁴⁾.

- (147) NSA skal dokumentere det faktuelle grundlag for udvælgelsen af målet ⁽²⁷⁵⁾ og med jævne mellemrum efter den første målrettede overvågning bekræfte, at målretningsstandarden fortsat er opfyldt ⁽²⁷⁶⁾. Så snart målretningsstandarden ikke længere er opfyldt, skal indsamlingen indstilles ⁽²⁷⁷⁾. NSA's udvælgelse af hvert enkelt mål og dets optegnelser over hver enkelt registreret målsætningsvurdering og -begrundelse gennemgås hver anden måned hvad angår overholdelsen af målretningsprocedurerne af embedsmænd i justitsministeriets efterretningstilsynsmyndigheder, som er forpligtet til at indberette enhver overtrædelse til FISC og Kongressen ⁽²⁷⁸⁾. NSA's skriftlige dokumentation gør det lettere for FISC at føre tilsyn med, om specifikke personer er velegnede mål i henhold til Section 702 i FISA, i overensstemmelse med de tilsynsbeføjelser, der er beskrevet i betragtning 173-174 ⁽²⁷⁹⁾. Endelig skal direktøren for den nationale efterretningstjeneste (DNI) også hvert år indberette det samlede antal mål i henhold til Section 702 i FISA i offentlige årlige statistiske rapporter om gennemsigthed. Virksomheder, der modtager direktiver i henhold til Section 702 i FISA, kan offentliggøre aggregerede data (via gennemsigthedsrapporter) om de anmodninger, de modtager ⁽²⁸⁰⁾.

⁽²⁶⁹⁾ NSA's målretningsprocedurer, s. 4.

⁽²⁷⁰⁾ Jf. PCLOB, Section 702 Report, s. 32-33 og 45 med yderligere henvisninger. Jf. ligeledes Semiannual Assessment of Compliance with Procedures and Guidelines Issued Pursuant to Section 702 of the Foreign Intelligence Surveillance Act, Submitted by the Attorney General and the Director of National Intelligence, Reporting Period: December 1, 2016 – May 31, 2017, s. 41 (oktober 2018), findes på https://www.dni.gov/files/icotr/18th_Joint_Assessment.pdf.

⁽²⁷¹⁾ PCLOB, Section 702 Report, s. 42-43.

⁽²⁷²⁾ NSA's målretningsprocedurer, s. 2.

⁽²⁷³⁾ PCLOB, Section 702 Report, s. 46. NSA skal f.eks. kontrollere, at der er en forbindelse mellem målet og selektoren, og dokumentere de udenlandske efterretningsoplysninger, som forventes at blive indhentet, og disse oplysninger skal gennemgås og godkendes af to ledende analytikere i NSA, og ODNI og det amerikanske justitsministerium vil spore hele processen ved efterfølgende kontrol af overholdelsen. Jf. NSA CLPO, NSA's Implementation of Foreign Intelligence Act Section 702, 16.4.2014.

⁽²⁷⁴⁾ 50 U.S.C. § 1881a (h).

⁽²⁷⁵⁾ NSA's målretningsprocedurer, s. 8. Jf. også PCLOB, Section 702 Report, s. 46. Manglende skriftlig begrundelse udgør et tilfælde af manglende dokumentation, der skal indberettes til FISC og Kongressen. Jf. Semiannual Assessment of Compliance with Procedures and Guidelines Issued Pursuant to Section 702 of the Foreign Intelligence Surveillance Act, Submitted by the Attorney General and the Director of National Intelligence, Reporting Period: December 1, 2016 – May 31, 2017, s. 41 (oktober 2018), DoJ/ODNI Compliance Report to FISC for Dec. 2016 – May 2017, s. A-6, findes på https://www.dni.gov/files/icotr/18th_Joint_Assessment.pdf.

⁽²⁷⁶⁾ Jf. den amerikanske regerings indlæg til den amerikanske domstol for overvågning af efterretningsvirksomhed i udlandet, 2015 Summary of Notable Section 702 Requirements, s. 2-3 (15.7.2015), og oplysningerne i bilag VII.

⁽²⁷⁷⁾ Jf. den amerikanske regerings indlæg til den amerikanske domstol for overvågning af efterretningsvirksomhed i udlandet, 2015 Summary of Notable Section 702 Requirements, s. 2-3 (15.7.2015), hvori det hedder, at »hvis regeringen senere vurderer, at den fortsatte aktivering af et måls selektor ikke forventes at resultere i indhentning af udenlandske efterretningsoplysninger, skal selektoren omgående deaktiveres, og enhver forsinkelse kan medføre et indberetningspligtigt tilfælde af manglende overholdelse«. Jf. ligeledes oplysningerne i bilag VII.

⁽²⁷⁸⁾ PCLOB, Section 702 Report, s. 70-72, Regel 13(b) i procedurereglerne for den amerikanske domstol for overvågning af efterretningsvirksomhed i udlandet, som findes på <https://www.fisc.uscourts.gov/sites/default/files/FISC%20Rules%20of%20Procedure.pdf>.

⁽²⁷⁹⁾ Jf. endvidere DoJ/ODNI Compliance Report to FISC for Dec. 2016 – May 2017, s. A-6.

⁽²⁸⁰⁾ 50 U.S.C. § 1874.

- (148) Hvad angår de andre retsgrundlag for indsamling af personoplysninger, der overføres til organisationer i USA, gælder der forskellige begrænsninger og garantier. Generelt er masseindsamling af oplysninger og anvendelse af NSL specifikt forbudt i henhold til Section 402 i FISA (pen-register- og trap and trace-tilladelse), idet der i stedet anvendes specifikke »selektorer«⁽²⁸¹⁾.
- (149) For at udføre traditionel individualiseret elektronisk overvågning (i henhold til Section 105 i FISA) skal efterretnings-tjenesterne indgive en anmodning til FISC med en erklæring om de faktiske forhold og omstændigheder, der gøres gældende som begrundelse for den antagelse, at der er begrundet mistanke om, at faciliteten anvendes eller snart vil blive anvendt af en fremmed magt eller en agent fra en fremmed magt⁽²⁸²⁾. FISC vil bl.a. vurdere, om der på grundlag af de forelagte faktiske forhold er begrundet mistanke om, at dette reelt er tilfældet⁽²⁸³⁾.
- (150) For at foretage ransagning af lokaler eller ejendom, der skal føre til inspektion, beslaglæggelse m.v. af oplysninger, materiale eller ejendom (f.eks. computerudstyr) på grundlag af Section 301 i FISA, kræves der en anmodning om et pålæg fra FISC⁽²⁸⁴⁾. En sådan anmodning skal bl.a. påvise, at der er en begrundet mistanke om, at målet for ransagningen er en fremmed magt eller en agent for en fremmed magt, at det lokale eller den ejendom, der skal ransages, indeholder udenlandske efterretningsoplysninger, og at det lokale, der skal ransages, ejes eller bruges af eller er i transit til eller fra en (agent fra en) fremmed magt eller er i dennes besiddelse⁽²⁸⁵⁾.
- (151) Tilsvarende kræver installation af pen-register- eller trap and trace-anordninger (i henhold til Section 402 i FISA), at der indgives en anmodning til FISC (eller en amerikansk undersøgelsesdommer) om en afgørelse, og at der anvendes en specifik selektor, dvs. en term, der specifikt identificerer en person, konto osv., og som anvendes til at begrænse mængden af indhentede oplysninger i muligt og rimeligt omfang⁽²⁸⁶⁾. Denne tilladelse vedrører ikke kommunikationens indhold, men derimod oplysninger om den kunde eller abonnent, der anvender en tjeneste (såsom navn, adresse, abonnentnummer, den modtagne tjeneskes længde/type, betalingskilde/-mekanisme).
- (152) I henhold til Section 501 i FISA⁽²⁸⁷⁾, som giver mulighed for indsamling af forretningsoplysninger fra en transportvirksomhed (dvs. enhver person eller enhed, der transporterer personer eller ejendom med bil, tog, skib eller fly mod vederlag), offentlig indkvarteringsfacilitet (f.eks. hotel, motel eller kro), biludlejningsfacilitet eller fysisk lagerfacilitet (dvs. som udbyder plads til eller tjenesteydelser i forbindelse med oplagring af varer og materialer)⁽²⁸⁸⁾, skal der også indgives en anmodning til FISC eller en undersøgelsesdommer. Denne anmodning skal indeholde oplysninger om de ønskede optegnelser og de specifikke og præcise faktiske forhold, der giver grund til at antage, at den person, som optegnelserne vedrører, er en fremmed magt eller en agent for en fremmed magt⁽²⁸⁹⁾.
- (153) Endelig er NSL tilladt i henhold til forskellige lovbestemmelser og giver efterforskningsorganer mulighed for at indhente visse oplysninger (bortset fra indholdet af kommunikation) fra visse enheder (f.eks. finansielle institutioner, kreditoplysningsbureauer, udbydere af elektronisk kommunikation), der er indeholdt i kreditoplysninger, finansielle oplysninger og elektroniske abonnent- og transaktionsoplysninger⁽²⁹⁰⁾. Loven om NSL, der tillader indsigt i elektronisk kommunikation, må kun anvendes af FBI og kræver, at anmodninger anvender en term, der specifikt identificerer en person, en enhed, et telefonnummer eller en konto og attesterer, at oplysningerne er af relevans for en godkendt national sikkerhedsundersøgelse med henblik på beskyttelse mod international terrorisme eller hemmelige efterretningsaktiviteter⁽²⁹¹⁾. Modtagere af et NSL kan anfægte det ved domstolene⁽²⁹²⁾.

⁽²⁸¹⁾ 50 U.S.C. § 1842(c)(3), og 12 U.S.C. § 3414(a)(2) for så vidt angår NSL, 15 U.S.C. § 1681u, 15 U.S.C. § 1681v(a) og 18 U.S.C. § 2709(a).

⁽²⁸²⁾ »En agent fra en fremmed magt« kan omfatte ikkeamerikanske personer involveret i international terrorisme eller international spredning af masseødelæggelsesvåben (herunder forberedende foranstaltninger) (50 U.S.C. § 1801 (b)(1)).

⁽²⁸³⁾ 50 U.S.C. § 1804. Jf. ligeledes § 1841(4) hvad angår valget af selektorer.

⁽²⁸⁴⁾ 50 U.S.C. § 1821(5).

⁽²⁸⁵⁾ 50 U.S.C. § 1823(a).

⁽²⁸⁶⁾ 50 U.S.C. § 1842, sammenholdt med § 1841(2) og Section 3127 i Title 18.

⁽²⁸⁷⁾ 50 U.S.C. § 1862.

⁽²⁸⁸⁾ 50 U.S.C. § 1861-1862.

⁽²⁸⁹⁾ 50 U.S.C. § 1862(b).

⁽²⁹⁰⁾ 12 U.S.C. § 3414, 15 U.S.C. § 1681u-1681v og 18 U.S.C. § 2709.

⁽²⁹¹⁾ 18 U.S.C. § 2709(b).

⁽²⁹²⁾ F.eks. 18 U.S.C. § 2709(d).

3.2.1.3 Videre anvendelse af de indsamlede oplysninger

- (154) Behandlingen af personoplysninger, som amerikanske efterretningstjenester indsamler gennem signalefterretninger, er underlagt en række sikkerhedsforanstaltninger.
- (155) For det første skal de enkelte efterretningstjenester sørge for passende datasikkerhed og forhindre uautoriserede personer i at få adgang til personoplysninger indsamlet gennem signalefterretninger. I denne forbindelse præciserer forskellige instrumenter, herunder lovbestemmelser, retningslinjer og standarder, de mindstekrav til informations-sikkerhed, der skal indføres (f.eks. multifaktorgodkendelse, kryptering osv.) ⁽²⁹³⁾. Indsigt i indsamlede oplysninger skal begrænses til autoriseret, uddannet personale, der har brug for oplysningerne for at varetage deres opgaver ⁽²⁹⁴⁾. Mere generelt skal efterretningstjenesterne sørge for passende uddannelse af deres ansatte, herunder i procedurer for indberetning og håndtering af lovovertrædelser (herunder EO 14086) ⁽²⁹⁵⁾.
- (156) For det andet skal efterretningstjenesterne overholde efterretningssamfundets standarder for nøjagtighed og objektivitet, navnlig med hensyn til at sikre oplysningernes kvalitet og pålidelighed, hensyntagen til alternative informationskilder og objektivitet ved udførelsen af analyser ⁽²⁹⁶⁾.
- (157) For det tredje præciseres det i EO 14086 for så vidt angår opbevaring af data, at personoplysninger om ikkeamerikanske personer er omfattet af de samme opbevaringsperioder som dem, der gælder for oplysninger om amerikanere ⁽²⁹⁷⁾. Efterretningstjenester skal definere specifikke opbevaringsperioder og/eller de faktorer, der skal tages i betragtning ved fastsættelsen af længden af de gældende opbevaringsperioder (f.eks. om oplysningerne er bevis for en forbrydelse, om oplysningerne udgør udenlandske efterretningsoplysninger, om oplysningerne er nødvendige for at beskytte sikkerheden for personer eller organisationer, herunder ofre for eller mål for international terrorisme), som er fastsat i forskellige retlige instrumenter ⁽²⁹⁸⁾.
- (158) For det fjerde gælder der særlige regler for videregivelse af personoplysninger indsamlet gennem signalefterretninger. Som et generelt krav må personoplysninger om ikkeamerikanske personer kun videregives, hvis de omfatter samme type oplysninger som dem, der må videregives om amerikanere, f.eks. oplysninger, der er nødvendige for at beskytte en persons eller en organisations sikkerhed (f.eks. internationale terrororganisationers mål, ofre eller gidsler) ⁽²⁹⁹⁾. Derudover må personoplysninger ikke videregives alene på grund af en persons nationalitet eller opholdssted eller med det formål at omgå kravene i EO 14086 ⁽³⁰⁰⁾. Videregivelse inden for den amerikanske regering må kun finde sted, hvis en autoriseret og uddannet person har rimelig grund til at antage, at modtageren har behov for at kende

⁽²⁹³⁾ Section 2(c)(iii)(B)(1) i EO 14086. Jf. også Title VIII i National Security Act (med nærmere oplysninger om de krav, der skal være opfyldt for at få indsigt i klassificerede oplysninger), EO 12333 Section 1.5 (som kræver, at lederne af efterretningstjenesterne skal følge retningslinjerne for informationsudveksling og -sikkerhed, beskyttelse af privatlivets fred med hensyn til oplysninger og andre retlige krav), nationalt sikkerhedsdirektiv 42, »National Policy for the Security of National Security Telecommunications and Information Systems« (der pålægger udvalget for nationale sikkerhedssystemer at vejlede administrative afdelinger og agenturer i systemsikkerhed for nationale sikkerhedssystemer) og nationalt sikkerhedsmemorandum 8, »Improving the Cybersecurity of National Security, Department of Defense, and Intelligence Community Systems« (som fastsætter tidsfrister og retningslinjer for, hvordan cybersikkerhedskrav implementeres for nationale sikkerhedssystemer, herunder multifaktorgodkendelse, kryptering, cloudteknologier og endpointdetektionstjenester).

⁽²⁹⁴⁾ Section 2(c)(iii)(B)(2) i EO 14086. Derudover må personoplysninger, for hvilke der ikke er truffet en endelig afgørelse om opbevaring, kun tilgås for at træffe eller understøtte en sådan afgørelse eller for at udføre autoriserede administrative funktioner eller test-, udviklings-, sikkerheds- eller tilsynsfunktioner (Section 2(c)(iii)(B)(3) i EO 14086).

⁽²⁹⁵⁾ Section 2(d)(ii) i EO 14086.

⁽²⁹⁶⁾ Section 2(c)(iii)(C) i EO 14086.

⁽²⁹⁷⁾ Section 2(c)(iii)(A)(2)(a)-(c) i EO 14086. Mere generelt skal hver tjeneste indføre politikker og procedurer, der har til formål at minimere videregivelsen og opbevaringen af personoplysninger indsamlet gennem signalefterretninger (Section 2(c)(iii)(A) i EO 14086).

⁽²⁹⁸⁾ Jf. f.eks. Section 309 i Intelligence Authorization Act for Fiscal Year 2015, minimeringsprocedurer, der er vedtaget af de enkelte efterretningstjenester i henhold til Section 702 i FISA og godkendt af FISC, procedurer godkendt af den amerikanske justitsminister og FRA (krav om, at amerikanske føderale myndigheder, herunder nationale sikkerhedsagenturer, skal fastsætte opbevaringsperioder for deres registre, som skal godkendes af National Archives and Record Administration).

⁽²⁹⁹⁾ Section 2(c)(iii)(A)(1)(a) og 5(d) i EO 14086, sammenholdt med Section 2.3 i EO 12333.

⁽³⁰⁰⁾ Section 2(c)(iii)(A)(1)(b) og (e) i EO 14086.

oplysningerne ⁽³⁰¹⁾ og vil beskytte dem på passende vis ⁽³⁰²⁾. For at afgøre, om personoplysninger kan videregives til modtagere uden for den amerikanske regering (herunder en udenlandsk regering eller international organisation), skal der tages hensyn til formålet med videregivelsen, arten og omfanget af de oplysninger, der videregives, og den potentielle skadelige indvirkning på den eller de berørte personer ⁽³⁰³⁾.

- (159) Endelig skal de enkelte efterretningstjenester, herunder for at lette tilsynet med overholdelsen af de gældende retlige krav og sikre effektiv klageadgang, i henhold til EO 14086 opbevare passende dokumentation om indsamlingen af signalefterretninger. Dokumentationskravene omfatter elementer såsom det faktuelle grundlag for den vurdering, hvorefter en specifik indsamlingsaktivitet er nødvendig for at fremme en valideret efterretningsprioritet ⁽³⁰⁴⁾.
- (160) Ud over ovennævnte garantier i EO 14086 for anvendelse af oplysninger indsamlet gennem signalefterretninger er alle amerikanske efterretningstjenester underlagt mere generelle krav om formålsbegrænsning, dataminimering, nøjagtighed, sikkerhed, opbevaring og formidling, navnlig i henhold til OMB-cirkulære nr. A-130, E-Government Act, Federal Records Act (se betragtning 101-106) og retningslinjer fra udvalget for nationale sikkerhedssystemer (CNSS) ⁽³⁰⁵⁾.

3.2.2 Tilsyn

- (161) De amerikanske efterretningstjenesters aktiviteter er underlagt forskellige organers tilsyn.
- (162) For det første kræver EO 14086, at de enkelte efterretningstjenester har ledende juridiske samt tilsyns- og kontrolansvarlige embedsmænd, som sikrer, at gældende amerikansk lovgivning overholdes ⁽³⁰⁶⁾. De skal navnlig føre regelmæssigt tilsyn med signalefterretningsaktiviteter og sikre, at enhver manglende overholdelse afhjælpes. Efterretningstjenesterne skal give sådanne embedsmænd adgang til alle relevante oplysninger, så de kan udføre deres tilsynsfunktioner, og må ikke træffe foranstaltninger for at hindre eller påvirke deres tilsynsaktiviteter uretmæssigt ⁽³⁰⁷⁾. Endvidere skal alle væsentlige tilfælde af manglende overholdelse ⁽³⁰⁸⁾, som en tilsynsembedsmand eller en anden medarbejder konstaterer, straks indberettes til lederen af efterretningstjenesten og direktøren for den nationale efterretningstjeneste, som skal sikre, at alle nødvendige foranstaltninger træffes for at afhjælpe og forhindre en gentagelse af det væsentlige tilfælde af manglende overholdelse ⁽³⁰⁹⁾.
- (163) Denne tilsynsfunktion varetages af embedsmænd, der er udpeget til at varetage en kontrollfunktion, samt af databeskyttelsesansvarlige og generalinspektører ⁽³¹⁰⁾.
-
- ⁽³⁰¹⁾ Se f.eks. AGG-DOM, hvori det fastlægges, at FBI kun må formidle oplysninger, hvis modtageren har behov for at kende dem, for at modtageren kan udføre sin opgave eller beskytte offentligheden.
- ⁽³⁰²⁾ Section 2(c)(iii)(A)(1)(c) i EO 14086. Efterretningsagenturer kan f.eks. formidle oplysninger under omstændigheder, der er relevante for en strafferetlig efterforskning, eller som vedrører en forbrydelse, f.eks. ved at udsende advarsler om trusler om drab, alvorlig legemsbeskadigelse eller kidnapning, formidling af oplysninger om cybertrusler, cyberhændelser eller reaktioner på indtrængen og underretning af ofre eller varsling af potentielle ofre for kriminalitet.
- ⁽³⁰³⁾ Section 2(c)(iii)(A)(1)(d) i EO 14086.
- ⁽³⁰⁴⁾ Section 2(c)(iii)(E) i EO 14086.
- ⁽³⁰⁵⁾ Se CNSS Policy No. 22, Cybersecurity Risk Management Policy og CNSS Instruction 1253, som indeholder detaljerede retningslinjer for sikkerhedsforanstaltninger, der skal indføres for nationale sikkerhedssystemer.
- ⁽³⁰⁶⁾ Section 2(d)(i)(A)-(B) i EO 14086.
- ⁽³⁰⁷⁾ Section 2(d)(i)(B)-(C) i EO 14086.
- ⁽³⁰⁸⁾ Dvs. en systemisk eller forsætlig tilsidesættelse af gældende amerikansk lovgivning, der kan så tvivl om en efterretningsenheds omdømme eller integritet eller på anden vis rejse tvivl om sømmeligheden af en af efterretningstjenestens aktiviteter, herunder i lyset af enhver væsentlig indvirkning på den eller de berørte personers interesser med hensyn til privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder, jf. Section 5(l) i EO 14086.
- ⁽³⁰⁹⁾ Section 2(d)(iii) i EO 14086.
- ⁽³¹⁰⁾ Section 2(d)(i)(B) i EO 14086.

- (164) Som det er tilfældet med de strafferetlige håndhævende myndigheder, findes der databeskyttelsesansvarlige i alle efterretningstjenester ⁽³¹¹⁾. Disse embedsmænds beføjelser omfatter typisk tilsynet med procedurer for at sikre, at det pågældende ministerium/organ tager tilstrækkeligt hensyn til beskyttelsen af privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder, og at der er indført passende procedurer for behandling af klager fra fysiske personer, der mener, at deres privatliv eller borgerlige frihedsrettigheder er blevet krænket (og i nogle tilfælde har de selv beføjelse til at undersøge klager, f.eks. direktøren for den nationale efterretningstjeneste (ODNI) ⁽³¹²⁾). Lederne af efterretningstjenesterne skal sikre, at de databeskyttelsesansvarlige har ressourcer til at varetage deres mandat, at de får adgang til alt materiale og personale, der er nødvendigt for at udføre deres opgaver, og at de informeres og høres om foreslåede politiske ændringer ⁽³¹³⁾. De databeskyttelsesansvarlige rapporterer regelmæssigt til den amerikanske Kongres og til PCLOB, herunder om antallet og karakteren af de klager, som ministeriet/organet har modtaget, med en oversigt over afgørelserne i disse klagesager, de gennemførte undersøgelser og forespørgsler og resultaterne af deres aktiviteter ⁽³¹⁴⁾.
- (165) For det andet har hver efterretningstjeneste en uafhængig generalinspektør med ansvar for bl.a. tilsyn med udenlandske efterretningsaktiviteter. Dette omfatter inden for ODNI et generalinspektorat for efterretnings-samfundet (Office of the Inspector General of the Intelligence Community), som har brede beføjelser til at føre tilsyn med hele den amerikanske efterretningstjeneste og til at undersøge klager eller oplysninger om påstande om ulovlig praksis eller magtmisbrug i forbindelse med ODNI's og/eller efterretningstjenestens programmer og aktiviteter ⁽³¹⁵⁾. Som det er tilfældet med de strafferetlige håndhævende myndigheder (jf. betragtning 109), er sådanne generalinspektører lovmæssigt uafhængige ⁽³¹⁶⁾ og har ansvar for revisioner og undersøgelser af de programmer og operationer, den pågældende tjeneste gennemfører til nationale efterretningsformål, herunder af misbrug og lovovertrædelser ⁽³¹⁷⁾. De har adgang til alle optegnelser, rapporter, revisioner, evalueringer, dokumenter,
-
- ⁽³¹¹⁾ Jf. 42 U.S.C. § 2000ee-1. Herunder udenrigsministeriet (Department of State), justitsministeriet, ministeriet for national sikkerhed, forsvarsministeriet (Department of Defense), NSA, Central Intelligence Agency (CIA), FBI og ODNI.
- ⁽³¹²⁾ Jf. Section 3(c) i EO 14086.
- ⁽³¹³⁾ 42 U.S.C. § 2000ee-1(d).
- ⁽³¹⁴⁾ Jf. 42 U.S.C. § 2000ee-1 (f)(1),(2). Det fremgår f.eks. af rapporten fra NSA's kontor for borgerlige frihedsrettigheder, privatlivets fred og gennemsigtighed (Civil Liberties, Privacy and Transparency Office), der dækker januar 2021-juni 2021, at det gennemførte 591 undersøgelser af de borgerlige frihedsrettigheder og privatlivets fred i forskellige sammenhænge, f.eks. med hensyn til indsamlingsaktiviteter, informationsudvekslingsordninger og -afgørelser, afgørelser om opbevaring af data osv., idet der blev taget hensyn til forskellige faktorer såsom mængden og typen af oplysninger, der var knyttet til aktiviteten, de involverede personer, formålet med og den forventede anvendelse af oplysningerne, de eksisterende sikkerhedsforanstaltninger til afhjælpning af potentielle risici for privatlivets fred osv. (https://media.defense.gov/2022/Apr/11/2002974486/-1/-1/1/REPORT%20CLPT%20JANUARY%20-%20JUNE%202021%20_FINAL.PDF). Tilsvarende indeholder rapporterne fra CIA's kontor for privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder (Office of Privacy and Civil Liberties) for januar-juni 2019 oplysninger om kontorets tilsynsaktiviteter, f.eks. en undersøgelse af overholdelsen af justitsministerens retningslinjer under EO 12333 med hensyn til opbevaring og videregivelse af oplysninger, vejledning om gennemførelsen af PPD 28 og krav med henblik på at identificere og håndtere brud på datasikkerheden samt undersøgelser af anvendelsen og håndteringen af personoplysninger (<https://www.cia.gov/static/9d762fbef6669c7e6d7f17e227fad82c/2019-Q1-Q2-CIA-OPCL-Semi-Annual-Report.pdf>).
- ⁽³¹⁵⁾ Denne generalinspektør udnævnes af præsidenten med Senatets godkendelse og kan kun afsættes af præsidenten.
- ⁽³¹⁶⁾ Generalinspektørerne har et fast embede og kan kun afsættes af præsidenten, der skriftligt skal meddele den amerikanske Kongres årsagerne til denne afsættelse. Det betyder ikke nødvendigvis, at de slet ikke er underlagt instrukser. I nogle tilfælde kan lederen af ministeriet forbyde generalinspektøren at indlede, gennemføre eller afslutte en revision eller efterforskning, hvis det anses for nødvendigt for at beskytte vigtige nationale (sikkerheds)interesser. Kongressen skal imidlertid orienteres om udøvelse af denne myndighed og kan på dette grundlag holde den pågældende leder ansvarlig. Jf. f.eks. Inspector General Act af 1978, § 8 (for forsvarsministeriet), § 8E (for justitsministeriet), § 8G (d)(2)(A),(B) (for NSA), 50. U.S.C. § 403q (b) (for CIA), Intelligence Authorization Act For Fiscal Year 2010, Sec. 405(f) (for efterretningssamfundet).
- ⁽³¹⁷⁾ Inspector General Act af 1978, som ændret, Pub. L. 117-108 af 8.4.2022. Som forklaret i de halvårige rapporter til Kongressen for perioden 1.4.2021-31.3.2022 udførte NSA's generalinspektør f.eks. evalueringer af håndteringen af amerikanske personoplysninger indsamlet i henhold til EO 12333, processen med at slette signalefterretningsoplysninger, et automatiseret målretningsværktøj, som anvendes af NSA, og overholdelsen af dokumentations- og søgeregler i forbindelse med indsamling i henhold til Section 702 i FISA og fremsatte i denne forbindelse en række anbefalinger (jf. <https://oig.nsa.gov/Portals/71/Reports/SAR/NSA%20OIG%20SAR%20-%20APR%202021%20-%20SEP%202021%20-%20Unclassified.pdf?ver=IwtrthntGdfEb-EKTOm3gg%3d%3d>, s. 5-8, og <https://oig.nsa.gov/Portals/71/Images/NSAOIGMAR2022.pdf?ver=jbq2rCrJ00HJ9qDXGHqHLw%3d%3d×tamp=1657810395907>, s. 10-13). Jf. også den amerikanske efterretningstjenestes generalinspektørs seneste revisioner og undersøgelser vedrørende informationsikkerhed og uautoriseret videregivelse af klassificerede nationale sikkerhedsoplysninger (https://www.dni.gov/files/ICIG/Documents/Publications/Semiannual%20Report/2021/ICIG_Semiannual_Report_April_2021_to_September_2021.pdf, s. 8 og 11, og https://www.dni.gov/files/ICIG/Documents/News/ICIGNews/2022/Oct21_SAR/Oct%202021-Mar%202022%20ICIG%20SAR_Unclass_FINAL.pdf, s. 19-20).

papirer, anbefalinger eller andet relevant materiale, om nødvendigt på grundlag af et pålæg, og kan indhente vidneudsagn⁽³¹⁸⁾. Generalinspektørerne henviser sager om formodede strafferetlige overtrædelser til retsforfølgning og fremsætter anbefalinger om korrigerende foranstaltninger for tjenesternes ledere⁽³¹⁹⁾. Selv om deres anbefalinger ikke er bindende, offentliggøres deres rapporter, herunder om opfølgende foranstaltninger (eller mangel herpå)⁽³²⁰⁾, og de fremsendes til den amerikanske Kongres, der på dette grundlag kan udøve sin tilsynsfunktion (jf. betragtning 168-169)⁽³²¹⁾.

(166) For det tredje fører Intelligence Oversight Board (IOB), som er nedsat under President's Intelligence Advisory Board (PIAB), tilsyn med de amerikanske efterretningsmyndigheders overholdelse af forfatningen og alle gældende bestemmelser⁽³²²⁾. PIAB er et rådgivende organ i præsidentens kabinet, der består af 16 medlemmer udpeget af præsidenten, som ikke er med i den amerikanske regering. IOB består af højst fem medlemmer, som er udpeget af præsidenten blandt PIAB's medlemmer. Ifølge EO 12333⁽³²³⁾ skal lederne af alle efterretningstjenester indberette enhver efterretningsaktivitet, for hvilken der er grund til at tro, at den kan være ulovlig eller i strid med et præsidentielt dekret eller direktiv, til IOB. For at sikre, at IOB har adgang til de oplysninger, der er nødvendige for, at det kan udføre sine opgaver, pålægger EO 13462 direktøren for den nationale efterretningstjeneste og lederne af efterretningstjenesterne at fremlægge alle de oplysninger og yde den bistand, som IOB finder nødvendig for at udføre sine opgaver, i det omfang det er tilladt ved lov⁽³²⁴⁾. IOB skal til gengæld underrette præsidenten om efterretningsaktiviteter, som det mener kan være i strid med amerikansk ret (herunder præsidentielle dekreter), og som ikke behandles hensigtsmæssigt af justitsministeren, direktøren for den nationale efterretningstjeneste eller lederen af en efterretningstjeneste⁽³²⁵⁾. Derudover skal IOB underrette justitsministeren om mulige overtrædelser af straffelovgivningen.

(167) For det fjerde er efterretningstjenester underlagt PCLOB's tilsyn. I henhold til PCLOB's stiftelsesdokument har rådet ansvarsområder relateret til terrorbekæmpelsespolitikker og deres gennemførelse med henblik på at beskytte privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder. I forbindelse med sin revision af efterretningstjenesternes handlinger kan rådet få adgang til alle tjenesternes relevante optegnelser, rapporter, revisioner, evalueringer, dokumenter, papirer og anbefalinger, herunder klassificerede oplysninger, gennemføre interview og indhente vidneudsagn⁽³²⁶⁾. Det modtager rapporter fra databeskyttelsesansvarlige i en række føderale ministerier og organer⁽³²⁷⁾, det kan udstede anbefalinger til statslige agenturer og efterretningstjenester og rapporterer regelmæssigt til forskellige kongresudvalg og præsidenten⁽³²⁸⁾. Rådets rapporter, herunder dets rapporter til Kongressen, skal i videst muligt omfang gøres offentligt tilgængelige⁽³²⁹⁾. PCLOB har udstedt flere tilsyns- og opfølgingsrapporter, herunder en analyse af de programmer, der gennemføres på grundlag af Section 702 i FISA, og beskyttelsen af privatlivets fred i denne sammenhæng, samt om gennemførelsen af PPD 28 og EO 12333⁽³³⁰⁾.

⁽³¹⁸⁾ Jf. Inspector General Act af 1978, § 6.

⁽³¹⁹⁾ Jf. *ibid.* § 4, 6-5.

⁽³²⁰⁾ For så vidt angår opfølgningen på generalinspektørernes rapporter og anbefalinger se f.eks. svaret på en rapport fra generalinspektøren for justitsministeriet, hvori det blev konstateret, at FBI ikke havde udvist tilstrækkelig gennemsigtighed over for FISC i anmodninger fra 2014-2019, hvilket førte til reformer for at forbedre kontrollen, tilsynet og ansvaret hos FBI (f.eks. anordnede FBI's direktør mere end 40 korrigerende foranstaltninger, herunder 12, der var specifikke for FISA-proceduren vedrørende dokumentation, overvågning, filvedligeholdelse, uddannelse og revision) (jf. <https://www.justice.gov/opa/pr/departments-justice-and-federal-bureau-investigation-announce-critical-reforms-enhance> og <https://oig.justice.gov/reports/2019/o20012.pdf>). Jf. f.eks. generalinspektøren for justitsministeriets revision af FBI's chefjurists rolle og ansvar i forbindelse med tilsynet med overholdelsen af gældende love, politikker og procedurer vedrørende FBI's nationale sikkerhedsaktiviteter og tillæg 2, som indeholder et brev fra FBI, som godkender alle anbefalinger. I den forbindelse giver tillæg 3 et overblik over den opfølgning og de oplysninger, som generalinspektøren anmodede FBI om for at kunne afslutte sine anbefalinger (<https://oig.justice.gov/sites/default/files/reports/22-116.pdf>).

⁽³²¹⁾ Jf. Inspector General Act af 1978, § 4(5), 5.

⁽³²²⁾ Jf. EO 13462.

⁽³²³⁾ Section 1.6(c) i EO 12333.

⁽³²⁴⁾ Section 8(a) i EO 13462.

⁽³²⁵⁾ Section 6(b) i EO 13462.

⁽³²⁶⁾ 42 U.S.C. § 2000ee (g).

⁽³²⁷⁾ Jf. 42 U.S.C. § 2000ee-1 (f)(1)(A)(iii). Disse omfatter som minimum justitsministeriet, forsvarsministeriet, ministeriet for national sikkerhed, direktøren for den nationale efterretningstjeneste og direktøren for CIA (Central Intelligence Agency) samt andre ministerier, organer eller enheder inden for den udøvende magt, som PCLOB betragter som værende relevante i denne sammenhæng.

⁽³²⁸⁾ 42 U.S.C. § 2000ee (e).

⁽³²⁹⁾ 42 U.S.C. § 2000ee (f).

⁽³³⁰⁾ Findes på <https://www.pclob.gov/Oversight>.

PCLOB varetager endvidere specifikke tilsynsfunktioner i forbindelse med gennemførelsen af EO 14086, navnlig ved at undersøge, om organernes procedurer er i overensstemmelse med det præsidentielle dekret (jf. betragtning 126), og evaluere, om klagemekanismen fungerer korrekt (jf. betragtning 194).

- (168) For det femte fører særlige udvalg i den amerikanske Kongres (efterretnings- og retsudvalgene i Repræsentanternes Hus og Senatet), ud over tilsynsmekanismerne under den udøvende magt, tilsyn med alle amerikanske udenlandske efterretningsaktiviteter. Udvalgsmedlemmerne har både adgang til klassificerede oplysninger og til efterretningsmetoder og -programmer ⁽³³¹⁾. Udvalgene udøver deres tilsynsfunktioner på forskellig vis, navnlig gennem høringer, undersøgelser, evalueringer og rapporter ⁽³³²⁾.
- (169) Kongresudvalgene modtager regelmæssige rapporter om efterretningsaktiviteter, herunder fra justitsministeren, direktøren for den nationale efterretningstjeneste, efterretningstjenesterne og andre tilsynsorganer (f.eks. generalinspektørerne), jf. betragtning 164-165. I henhold til National Security Act »sikrer præsidenten, at Kongressens efterretningsudvalg orienteres fuldt ud og løbende om amerikanske efterretningsaktiviteter, herunder om betydelige forventede efterretningsaktiviteter som krævet i dette afsnit« ⁽³³³⁾. Det er ligeledes anført, at »præsidenten sikrer, at enhver ulovlig efterretningsaktivitet og enhver gennemført eller planlagt korrigerende foranstaltning over for denne ulovlige aktivitet straks indberettes til Kongressens efterretningsudvalg« ⁽³³⁴⁾.
- (170) Specifikke love indeholder yderligere rapporteringskrav. I henhold til FISA skal den amerikanske justitsminister navnlig »orientere« Repræsentanternes Hus' og Senatets efterretnings- og retsudvalg »fuldt ud« om regeringens aktiviteter i henhold til bestemte paragraffer i FISA ⁽³³⁵⁾. Der stilles ligeledes krav om, at regeringen giver kongresudvalgene kopier af alle afgørelser, kendelser eller udtalelser fra FISC eller FISCR, som indeholder en »væsentlig forståelse eller fortolkning« af FISA-bestemmelser. Med hensyn til overvågning i henhold til Section 702 i FISA udøves det parlamentariske tilsyn gennem lovpligtige rapporter til efterretnings- og retsudvalgene og gennem hyppige briefinger og høringer. Disse omfatter en halvårlig rapport udarbejdet af den amerikanske justitsminister om anvendelsen af Section 702 i FISA med tilhørende dokumenter, herunder justitsministeriets og ODNI's overholdelsesrapporter og en redegørelse for eventuelle tilfælde af manglende overholdelse ⁽³³⁶⁾, og en særskilt halvårlig vurdering fra den amerikanske justitsminister og DNI, der dokumenterer overholdelsen af målretnings- og minimeringsprocedurerne ⁽³³⁷⁾.

⁽³³¹⁾ 50 U.S.C. § 3091.

⁽³³²⁾ Udvalgene afholder f.eks. tematiske høringer (jf. f.eks. en nylig høring afholdt af retsudvalget i Repræsentanternes Hus om »digital klapjagt«, <https://judiciary.house.gov/calendar/eventsingle.aspx?EventID=4983>, og en høring i efterretningsudvalget i Repræsentanternes Hus om efterretningsindsatsens brug af AI, <https://docs.house.gov/Committee/Calendar/ByEvent.aspx?EventID=114263>), samt regelmæssige tilsynshøringer, f.eks. af FBI's og justitsministeriets afdeling for national sikkerhed, jf. <https://www.judiciary.senate.gov/meetings/08/04/2022/oversight-of-the-federal-bureau-of-investigation>, <https://judiciary.house.gov/calendar/eventsingle.aspx?EventID=4966> og <https://judiciary.house.gov/calendar/eventsingle.aspx?EventID=4899>. Som eksempel på en undersøgelse henvises til Senatets efterretningsudvalgs undersøgelse af russisk indblanding i det amerikanske valg i 2016, jf. <https://www.intelligence.senate.gov/publications/report-select-committee-intelligence-united-states-senate-russian-active-measures>. For så vidt angår rapportering, jf. f.eks. oversigten over udvalgets (tilsyns)aktiviteter i rapporten fra Senatets efterretningsudvalg for perioden 4.1.2019-3.1.2021 til Senatet, <https://www.intelligence.senate.gov/publications/report-select-committee-intelligence-united-states-senate-covering-period-january-4>.

⁽³³³⁾ Jf. 50 U.S.C. § 3091(a)(1). Denne bestemmelse indeholder generelle krav vedrørende Kongressens tilsyn med nationale sikkerhedsanliggender.

⁽³³⁴⁾ Jf. 50 U.S.C. § 3091(b).

⁽³³⁵⁾ Jf. 50 U.S.C. § 1808, 1846, 1862, 1871, 1881f.

⁽³³⁶⁾ Jf. 50 U.S.C. § 1881f.

⁽³³⁷⁾ Jf. 50 U.S.C. § 1881a(l)(1).

- (171) I henhold til FISA skal den amerikanske regering desuden hvert år bl.a. oplyse Kongressen (og offentligheden) om det antal FISA-kendelser, der er anmodet om og udstedt, og om det skønnede antal overvågede amerikanske og ikkeamerikanske personer ⁽³³⁸⁾. I loven stilles der ligeledes yderligere krav om offentliggørelse af antallet af udstedte NSL'er, også her vedrørende både amerikanske og ikkeamerikanske personer (og modtagerne af FISA-kendelser og -certificeringer og NSL-anmodninger får mulighed for at udarbejde gennemsigthedsrapporter på visse betingelser) ⁽³³⁹⁾.
- (172) Mere generelt bestræber det amerikanske efterretningssamfund sig på forskellig vis på at skabe gennemsigthed omkring dets (udenlandske) efterretningsaktiviteter. I 2015 vedtog ODNI f.eks. principperne for gennemsigthed i efterretningsoplysninger og en plan for gennemførelse af gennemsigthed og pålagde de enkelte efterretnings-tjenester at udpege en ansvarlig for gennemsigthed i efterretningsoplysninger for at fremme gennemsigtheden og gennemføre gennemsigthedsinitiativer ⁽³⁴⁰⁾. Som led i disse bestræbelser har efterretningssamfundet offentliggjort — og fortsætter med at offentliggøre — afklassificerede dele af politikker, procedurer, tilsynsrapporter, rapporter om aktiviteter i henhold til Section 702 i FISA og EO 12333, FISC-afgørelser og andet materiale, bl.a. på et særligt websted »IC on the Record«, der forvaltes af ODNI ⁽³⁴¹⁾.
- (173) Endelig er indsamlingen af personoplysninger i henhold til Section 702 i FISA ud over tilsynsorganernes tilsyn, som omhandlet i betragtning 162-168, underlagt FISC's tilsyn ⁽³⁴²⁾. I henhold til regel 13 i FISC's procedureregler skal kontrolansvarlige i de amerikanske efterretnings tjenester indberette enhver overtrædelse af målretnings-, minimerings- og søgningsprocedurer i henhold til Section 702 i FISA til justitsministeriet og ODNI, som så indberetter dem til FISC. Derudover indsender justitsministeriet og ODNI fælles halvårslige tilsynsvurderings-rapporter til FISC, i hvilke der identificeres tendenser med hensyn til overholdelsen af målretningsprocedurerne, afgives statistiske oplysninger, beskrives kategorier af tilfælde af manglende overholdelse, gives en detaljeret beskrivelse af årsagerne til, at visse tilfælde af manglende overholdelse af målretningsprocedurerne er opstået, og i hvilke de foranstaltninger, som efterretningstjenesterne har truffet for at undgå gentagelse, skitseres ⁽³⁴³⁾.
- (174) Domstolen kan om nødvendigt (f.eks. hvis der konstateres overtrædelser af målretningsprocedurerne) pålægge den relevante efterretningstjeneste at træffe afhjælpende foranstaltninger ⁽³⁴⁴⁾. De pågældende afhjælpende foranstaltninger kan spænde fra individuelle til strukturelle foranstaltninger, f.eks. fra ophør med indsamlingen af oplysninger og sletning af ulovligt indhentede oplysninger til en ændring i indsamlingspraksis, herunder med hensyn til vejledning og uddannelse af personale ⁽³⁴⁵⁾. Desuden tager FISC i forbindelse med sin årlige evaluering af

⁽³³⁸⁾ 50 U.S.C. § 1873(b). I henhold til Section 402 skal »direktøren for den nationale efterretningstjeneste i samråd med den amerikanske justitsminister foretage en afklassificeringsgennemgang af enhver afgørelse, kendelse eller udtalelse udstedt af Foreign Intelligence Surveillance Court eller Foreign Intelligence Surveillance Court of Review (som defineret i Section 601(e)), som indeholder en væsentlig forståelse eller fortolkning af lovbestemmelser, herunder en ny eller væsentlig forståelse eller fortolkning af den specifikke selektor (»specific selection term«), og i overensstemmelse med denne gennemgang i videst muligt omfang offentliggøre sådanne afgørelser, kendelser eller udtalelser«.

⁽³³⁹⁾ 50 U.S.C. § 1873(b)(7) og 1874.

⁽³⁴⁰⁾ <https://www.dni.gov/index.php/ic-legal-reference-book/the-principles-of-intelligence-transparency-for-the-ic>.

⁽³⁴¹⁾ Jf. »IC on the Record«, som findes på <https://icontherecord.tumblr.com/>.

⁽³⁴²⁾ FISC har tidligere konkluderet, at »det er klart for domstolen, at gennemførelsesorganerne samt ODNI og justitsministeriets afdeling for national sikkerhed afsætter betydelige ressourcer til deres kontrol- og tilsynsopgaver i henhold til Section 702. Generelt identificeres tilfælde af manglende overholdelse omgående, og der træffes passende afhjælpende foranstaltninger, herunder sletning af oplysninger, der er indhentet uretmæssigt eller på anden måde er omfattet af destruktionskrav i henhold til gældende procedurer«. FISA-domstolen, Memorandum Opinion and Order [overskrift redigeret] (2014), findes på <https://www.dni.gov/files/documents/0928/FISC%20Memorandum%20Opinion%20and%20Order%2026%20August%202014.pdf>.

⁽³⁴³⁾ Jf. f.eks. DoJ/ODNI FISA 702 Compliance Report to FISC for June 2018 – Nov. 2018, s. 21-65.

⁽³⁴⁴⁾ 50 U.S.C. § 1803(h). Jf. ligeledes PCLOB, Section 702 Report, s. 76. Jf. desuden FISC Memorandum Opinion and Order af 3.10.2011 som et eksempel på en utilstrækkelighedskendelse, hvori regeringen blev pålagt at afhjælpe de konstaterede mangler inden for 30 dage. Findes på <https://www.dni.gov/files/documents/0716/October-2011-Bates-Opinion-and%20Order-20140716.pdf>. Jf. Walton-brevet, afsnit 4, s. 10-11. Jf. ligeledes FISC's udtalelse af 18.10.2018, som findes på https://www.intelligence.gov/assets/documents/702%20Documents/declassified/2018_Cert_FISC_Opin_18Oct18.pdf, som bekræftet af FISC i dens udtalelse af 12.7.2019, som findes på https://www.intelligence.gov/assets/documents/702%20Documents/declassified/2018_Cert_FISC_Opinion_12Jul19.pdf, hvori FISC bl.a. pålagde regeringen at overholde visse underretnings-, dokumentations- og rapporteringskrav over for FISC.

⁽³⁴⁵⁾ Jf. f.eks. FISC, Memorandum Opinion and Order, s. 76 (6.12.2019) (offentlig frigivelse tilladt den 4.9.2020), hvori FISC pålagde regeringen at forelægge en skriftlig rapport senest den 28.2.2020 om de skridt, som regeringen tog for at forbedre procedurerne for identifikation og fjernelse af rapporter udledt af FISA 702-oplysninger, der blev tilbagekaldt af overholdelseshensyn, samt om andre emner. Jf. også bilag VII.

Section 702-certificeringerne hensyn til tilfældene af manglende overholdelse for at afgøre, om de indsendte certificeringer opfylder FISA's krav. Tilsvarende kan FISC, hvis den finder, at regeringens certificeringer ikke var tilstrækkelige, bl.a. på grund af særlige tilfælde af manglende overholdelse, udstede en såkaldt »utilstrækkelighedskendelse«, der pålægger regeringen at afhjælpe overtrædelsen inden for 30 dage eller kræver, at regeringen indstiller eller undlader at påbegynde gennemførelsen af Section 702-certificeringen. Endelig vurderer FISC tendenser, som den observerer med hensyn til overholdelsesproblemer, og kan kræve ændringer af procedurer eller yderligere tilsyn og rapportering for at tage højde for overholdelsestendenser ⁽³⁴⁶⁾.

3.2.3 Klageadgang

- (175) Som forklaret nærmere i dette afsnit giver amerikansk ret de registrerede i EU en række muligheder for at anlægge sag ved en uafhængig og upartisk domstol med bindende beføjelser. Tilsammen giver de registrerede mulighed for at få indsigt i deres personoplysninger, få kontrolleret lovligheden af statslige organers adgang til deres oplysninger og, hvis det konstateres, at der er sket en overtrædelse, få en sådan overtrædelse afhjulpet, herunder ved at få berigtiget eller slettet deres personoplysninger.
- (176) For det første oprettes der i henhold til EO 14086 en særlig klagemekanisme, som suppleres af justitsministerens forordning om oprettelse af Data Protection Review Court (DPRC), der skal sikre, at klager fra fysiske personer vedrørende amerikanske signalefterretningsaktiviteter behandles og løses. Enhver person i EU har ret til at indgive en klage til klagemekanismen vedrørende en påstået overtrædelse af amerikansk ret om signalefterretningsaktiviteter (f.eks. EO 14086, Section 702 i FISA, EO 12333), der er til skade for den pågældendes interesser med hensyn til privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder ⁽³⁴⁷⁾. Denne klagemekanisme er tilgængelig for fysiske personer i lande eller regionale organisationer for økonomisk integration, der af den amerikanske justitsminister er udpeget som »kvalificerede stater« ⁽³⁴⁸⁾. Den 30. juni 2023 blev Den Europæiske Union og de tre lande i Den Europæiske Frihandels sammenslutning, der tilsammen udgør Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, udpeget af Attorney General i henhold til section 3 (f) EO 14086 som en »kvalificeret stat« ⁽³⁴⁹⁾. Denne udpegelse berører ikke artikel 4, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union.
- (177) En registreret i Unionen, der ønsker at indgive en sådan klage, skal indgive den til en tilsynsmyndighed i en EU-medlemsstat, der har kompetence til at føre tilsyn med offentlige myndigheders behandling af personoplysninger (en databeskyttelsesmyndighed) ⁽³⁵⁰⁾. Dette sikrer let adgang til klagemekanismen, idet personer kan henvende sig til en »lokal« myndighed, som de kan kommunikere med på deres eget sprog. Når kravene til indgivelse af en klage, jf. betragtning 178, er blevet kontrolleret, vil den kompetente databeskyttelsesmyndighed via Det Europæiske Databeskyttelsesråds sekretariat kanalisere klagen videre til klagemekanismen.
- (178) Fysiske personer skal kun opfylde få krav for at kunne indgive en klage til klagemekanismen, og de behøver f.eks. ikke at påvise, at deres oplysninger faktisk har været genstand for amerikanske signalefterretningsaktiviteter ⁽³⁵¹⁾. Samtidig skal der som et udgangspunkt for klagemekanisms behandling af klagen afgives visse grundlæggende oplysninger, f.eks. vedrørende de personoplysninger, der med rimelighed kan antages at være blevet overført til USA, og de midler, hvormed de menes at være blevet overført, identiteten af de statslige enheder i USA, der menes at være involveret i den påståede overtrædelse (hvis de er kendt), grundlaget for påstanden om, at der er sket en overtrædelse af amerikansk ret (selv om dette igen ikke kræver, at det påvises, at personoplysninger rent faktisk er blevet indsamlet af amerikanske efterretnings tjenester), og arten af den ønskede afhjælpning.

⁽³⁴⁶⁾ Jf. bilag VII.

⁽³⁴⁷⁾ Jf. Section 4(k)(iv) i EO 14086, hvori det fastsættes, at klager til klagemekanismen skal indgives af en klager, der handler på egne vegne (dvs. ikke som repræsentant for en regering eller en ikkestatslig eller mellemstatslig organisation). Begrebet »påvirkes negativt« kræver ikke, at klageren opfylder en vis tærskel for at få adgang til klagemekanismen (se betragtning 178 i denne henseende). Den præciserer snarere, at ODNI CLPO og DPRC har beføjelse til at afhjælpe overtrædelser af amerikansk lovgivning om signalefterretningsaktiviteter, der har en negativ indvirkning på en klagers individuelle interesser vedrørende privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder. Omvendt ville overtrædelser af krav i henhold til gældende amerikansk lovgivning, der ikke har til formål at beskytte enkeltpersoner (f.eks. budgetkrav), falde uden for ODNI CLPO's og DPRC's jurisdiktion.

⁽³⁴⁸⁾ Section 3(f) i EO 14086.

⁽³⁴⁹⁾ <https://www.justice.gov/opcl/executive-order-14086>.

⁽³⁵⁰⁾ Section 4(d)(v) i EO 14086.

⁽³⁵¹⁾ Jf. Section 4(k)(i)-(iv) i EO 14086.

- (179) Den indledende undersøgelse af klager, der er indgivet til denne klagemekanisme, foretages af ODNI CLPO, hvis eksisterende lovbestemte rolle og beføjelser er blevet udvidet til også at omfatte de specifikke foranstaltninger, der skal træffes i henhold til EO 14086 ⁽³⁵²⁾. Inden for efterretningssamfundet er CLPO bl.a. ansvarlig for at sikre, at beskyttelsen af borgerlige frihedsrettigheder og privatlivets fred på passende vis indarbejdes i ODNI's og efterretningstjenesternes politikker og procedurer, for at føre tilsyn med, at ODNI overholder de gældende krav vedrørende borgerlige frihedsrettigheder og privatlivets fred, og for at foretage analyser af konsekvenserne for privatlivets fred ⁽³⁵³⁾. ODNI CLPO kan kun afsættes af direktøren for den nationale efterretningstjeneste i tilfælde af tjenesteforseelse, embedsmisbrug, brud på sikkerheden, tjenesteforsømmelse eller uarbejdsdygtighed ⁽³⁵⁴⁾.
- (180) ODNI CLPO har i forbindelse med sin behandling adgang til oplysningerne for at kunne foretage sin vurdering og kan regne med påbudt bistand fra de databeskyttelsesansvarlige i de forskellige efterretningstjenester ⁽³⁵⁵⁾. Efterretningstjenesterne må ikke hindre eller uretmæssigt påvirke ODNI CLPO's behandling. Dette omfatter direktøren for den nationale efterretningstjeneste, som ikke må blande sig i behandlingen ⁽³⁵⁶⁾. Ved behandlingen af en klage skal ODNI CLPO »anvende loven upartisk« under hensyntagen til både de nationale sikkerhedsinteresser inden for signalefterretningsaktiviteterne og beskyttelsen af privatlivets fred ⁽³⁵⁷⁾.
- (181) Som led i behandlingen afgør ODNI CLPO, om der er sket en overtrædelse af gældende amerikansk ret, og træffer i givet fald afgørelse om en passende afhjælpning ⁽³⁵⁸⁾. Sidstnævnte henviser til foranstaltninger, der fuldt ud afhjælper en konstateret overtrædelse, såsom ophør med ulovlig indsamling af oplysninger, sletning af ulovligt indsamlede oplysninger, sletning af resultaterne af ubehørigt foretagne søgninger i ellers lovligt indsamlede oplysninger, begrænsning af adgangen til lovligt indsamlede oplysninger til behørigt uddannet personale eller tilbagekaldelse af efterretningsrapporter, som indeholder oplysninger, der er indhentet uden lovlig tilladelse, eller som er blevet ulovligt videregivet ⁽³⁵⁹⁾. ODNI CLPO's afgørelser om individuelle klager (herunder om afhjælpning) er bindende for de berørte efterretningstjenester ⁽³⁶⁰⁾.
- (182) ODNI CLPO skal kunne dokumentere sin vurdering og fremlægge en klassificeret afgørelse, der forklarer grundlaget for dens faktuelle konklusioner, beslutningen om, hvorvidt der har fundet en overtrædelse sted, og beslutningen om passende afhjælpning ⁽³⁶¹⁾. Såfremt ODNI CLPO's behandling afslører en overtrædelse begået af en myndighed, der er underlagt FISC's tilsyn, skal CLPO desuden forelægge en klassificeret rapport for den assisterende justitsminister for national sikkerhed (Assistant Attorney General for National Security), som igen er forpligtet til at indberette den manglende overholdelse til FISC, som kan træffe yderligere håndhævelsesforanstaltninger (i overensstemmelse med den procedure, der er beskrevet i betragtning 173-174) ⁽³⁶²⁾.
- (183) Når behandlingen er afsluttet, underretter ODNI CLPO via den nationale myndighed klageren om, at »behandlingen enten ikke identificerede nogen overtrædelse, eller at ODNI CLPO udstedte en beslutning om passende afhjælpning« ⁽³⁶³⁾. Dermed beskyttes fortroligheden af aktiviteter, der gennemføres for at beskytte den nationale sikkerhed, samtidig med at de omhandlede personer får en afgørelse, der bekræfter, at deres klage er blevet behørigt behandlet og afgjort. Denne afgørelse kan i øvrigt anfægtes af den omhandlede person. Med henblik herpå vil han eller hun blive underrettet om muligheden for at få CLPO's beslutninger prøvet ved DPRC (jf. betragtning 184 ff.), og at der, hvis sagen indbringes for domstolen, vil blive udpeget en særlig advokat til at forsvare klagerens interesser ⁽³⁶⁴⁾.

⁽³⁵²⁾ Section 3(c)(iv) i EO 14086. Jf. endvidere National Security Act 1947, 50 U.S.C. § 403-3d, Section 103D, vedrørende CLPO's rolle i ODNI.

⁽³⁵³⁾ 50 U.S.C § 3029 (b).

⁽³⁵⁴⁾ Section 3(c)(iv) i EO 14086.

⁽³⁵⁵⁾ Section 3(c)(iii) i EO 14086.

⁽³⁵⁶⁾ Section 3(c)(iv) i EO 14086.

⁽³⁵⁷⁾ Section 3(c)(i)(B)(i) og (iii) i EO 14086.

⁽³⁵⁸⁾ Section 3(c)(i) i EO 14086.

⁽³⁵⁹⁾ Section 4(a) i EO 14086.

⁽³⁶⁰⁾ Section 3(c)(d) i EO 14086.

⁽³⁶¹⁾ Section 3(c)(i)(F)-(G) i EO 14086.

⁽³⁶²⁾ Jf. endvidere Section 3(c)(i)(D) i EO 14086.

⁽³⁶³⁾ Section 3(c)(i)(E)(1) i EO 14086.

⁽³⁶⁴⁾ Section 3(c)(i)(E)(2)-(3) i EO 14086.

- (184) Enhver klager og enhver enhed i efterretningstjenesten kan anmode om at få ODNI CLPO's afgørelse prøvet ved Data Protection Review Court. Sådanne anmodninger om prøvelse skal indgives senest 60 dage efter modtagelsen af meddelelsen fra ODNI CLPO om, at dens behandling er afsluttet, og indeholde alle de oplysninger, som den pågældende ønsker at forelægge DPRC (f.eks. argumenter om retlige spørgsmål eller lovens anvendelse på sagens faktiske omstændigheder) ⁽³⁶⁵⁾. Registrerede i Unionen kan igen indgive deres ansøgning til den kompetente databeskyttelsesmyndighed (se betragtning 177).
- (185) DPRC er en uafhængig domstol, der er oprettet af justitsministeren på grundlag af EO 14086 ⁽³⁶⁶⁾. Den består af mindst seks dommere, der udnævnes af justitsministeren i samråd med PCLOB, handelsministeren og direktøren for den nationale efterretningstjeneste for en periode på fire år, der kan forlænges ⁽³⁶⁷⁾. Justitsministerens udnævnelse af dommere sker på grundlag af de kriterier, som den udøvende magt anvender ved vurderingen af kandidater til den føderale dommerstand, idet der lægges vægt på tidligere erfaring fra retsvæsenet ⁽³⁶⁸⁾. Desuden skal dommerne være aktører inden for retsvæsenet (dvs. være aktive medlemmer, der har et godt omdømme og har behørig tilladelse til at arbejde som advokat) og have relevant erfaring med lovgivningen om privatlivets fred og national sikkerhed. Justitsministeren skal bestræbe sig på at sikre, at mindst halvdelen af dommerne til enhver tid har tidligere erfaring fra retsvæsenet, og alle dommere skal være i besiddelse af sikkerhedsgodkendelser, så de kan få adgang til klassificerede nationale sikkerhedsoplysninger ⁽³⁶⁹⁾.
- (186) Kun personer, der har de kvalifikationer, der er nævnt i betragtning 185, og som ikke er eller har været ansat under den udøvende magt på tidspunktet for deres udnævnelse eller i de foregående to år, kan udnævnes til DPRC. Tilsvarende må dommerne under deres embedsperiode i DPRC ikke have andre officielle pligter eller være ansat i andre statslige organer end DPRC ⁽³⁷⁰⁾.
- (187) Beslutningsprocessens uafhængighed sikres gennem en række garantier. Navnlig er den udøvende magt (justitsministeren og efterretningstjenesterne) afskåret fra at blande sig i eller på utilbørlig vis påvirke DPRC's arbejde ⁽³⁷¹⁾. DPRC er selv forpligtet til at træffe upartiske afgørelser i sager ⁽³⁷²⁾ og fungerer i henhold til sine egne procedureregler (vedtaget med flertal). Desuden kan DPRC's dommere kun afsættes af justitsministeren og kun i tilfælde af tjenesteforseelse (dvs. embedsmisbrug, brud på sikkerheden, tjenesteforsømmelse eller uarbejdsdygtighed), efter at der er taget behørigt hensyn til de standarder, der gælder for forbundsdommere, og som er fastsat i reglerne for sager om retsvæsenets aktørers adfærd og handicap (Rules for Judicial-Conduct and Judicial-Disability Proceedings) ⁽³⁷³⁾.
-
- ⁽³⁶⁵⁾ Section 201.6(a)-(b) i justitsministerens forordning.
- ⁽³⁶⁶⁾ Section 3(d)(i) og justitsministerens forordning. USA's højesteret har anerkendt muligheden for, at justitsministeren kan oprette uafhængige organer med beslutningskompetence, herunder til at træffe afgørelse i individuelle sager, jf. navnlig *United States ex rel. Accardi v. Shaughnessy*, 347 U.S. 260 (1954) og *United States v. Nixon*, 418 U.S. 683, 695 (1974). Overholdelsen af de forskellige krav i EO 14086, f.eks. kriterierne og proceduren for udnævnelse og afskedigelse af DPRC-dommere, er navnlig underlagt tilsyn af justitsministeriets generalinspektør (se også betragtning 109 om generalinspektørernes lovbestemte myndighed).
- ⁽³⁶⁷⁾ Section 3(d)(i)(A) i EO 14086 og Section 201.3(a) i justitsministerens forordning.
- ⁽³⁶⁸⁾ Section 201.3(b) i justitsministerens forordning.
- ⁽³⁶⁹⁾ Section 3(d)(i)(B) i EO 14086.
- ⁽³⁷⁰⁾ Section 3(d)(i)(A) i EO 14086 og Section 201.3(a) og (c) i justitsministerens forordning. Personer, der udnævnes til DPRC, kan deltage i udenretslige aktiviteter, herunder forretningsaktiviteter, finansielle aktiviteter, nonprofit fundraising- og formueforvaltningsaktiviteter samt udøvelse af advokatvirksomhed, så længe sådanne aktiviteter ikke griber ind i den upartiske udførelse af deres opgaver eller DPRC's effektivitet eller uafhængighed (Section 201.7(c) i justitsministerens forordning).
- ⁽³⁷¹⁾ Section 3(d)(iii)-(iv) i EO 14086 og Section 201.7(d) i justitsministerens forordning.
- ⁽³⁷²⁾ Section 3(d)(i)(D) i EO 14086 og Section 201.9 i justitsministerens forordning.
- ⁽³⁷³⁾ Section 3(d)(iv) i EO 14086 og Section 201.7(d) i justitsministerens forordning. Jf. også *Bumap v. USA*, 252 U.S. 512, 515 (1920), som bekræftede det mangeårige princip i amerikansk ret om, at afsættelsesbeføjelsen hænger sammen med beføjelsen til at udpege (som også påpeget af justitsministeriets kontor for juridisk rådgivning i *The Constitutional Separation of Powers Between the President and Congress*, 20, Op. O.L.C. 124, 166 (1996)).

- (188) Anmodninger indgivet til DPRC behandles af paneler bestående af tre dommere, herunder en retsformand, som skal handle i overensstemmelse med adfærdskodeksen for amerikanske dommere (Code of Conduct for United States Judges) ⁽³⁷⁴⁾. Hvert panel består af en særlig advokat ⁽³⁷⁵⁾, der har adgang til alle oplysninger vedrørende sagen, herunder klassificerede oplysninger ⁽³⁷⁶⁾. Den særlige advokats rolle er at sikre, at klagerens interesser er repræsenteret, og at DPRC-panelet er velinformeret om alle relevante retlige og faktiske spørgsmål ⁽³⁷⁷⁾. For yderligere at underbygge sin holdning til en anmodning om prøvelse, som en person indgiver til DPRC, kan den særlige advokat indhente oplysninger fra klageren gennem skriftlige forespørgsler ⁽³⁷⁸⁾.
- (189) DPRC gennemgår ODNI CLPO's beslutninger (både om der er sket en overtrædelse af gældende amerikansk ret og med hensyn til passende afhjælpning), hvilket som minimum sker på baggrund af optegnelserne over ODNI CLPO's undersøgelse samt alle oplysninger og indlæg fra klageren, den særlige advokat eller en efterretningstjeneste ⁽³⁷⁹⁾. Et DPRC-panel har adgang til alle de oplysninger, der er nødvendige for at foretage denne behandling, og det kan indhente disse oplysninger gennem ODNI CLPO (panelet kan f.eks. anmode CLPO om at supplere sine optegnelser med yderligere oplysninger eller faktuelle konklusioner, hvis det er nødvendigt for behandlingen) ⁽³⁸⁰⁾.
- (190) Ved behandlingens afslutning kan DPRC 1) beslutte, at der ikke er noget bevis for, at der er udført signalefterretningsaktiviteter, som involverer klagerens personoplysninger, 2) beslutte, at ODNI CLPO's beslutninger var juridisk korrekte og underbygget af væsentlige beviser, eller 3) hvis DPRC er uenig i ODNI CLPO's beslutninger (med hensyn til om der er sket en overtrædelse af gældende amerikansk ret eller med hensyn til passende afhjælpning), udstede sine egne beslutninger ⁽³⁸¹⁾.

⁽³⁷⁴⁾ Section 3(d)(i)(B) i EO 14086 og Section 201.7(a)-(c) i justitsministerens forordning. Justitsministeriets kontor for privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder (Office of Privacy and Civil Liberties, OPCL), som har ansvaret for at yde administrativ støtte til DPRC og de særlige advokater (jf. Section 201.5 i justitsministerens forordning), udvælger et panel med tre personer, som udskiftes efter tur, idet det sikres, at der i hvert panel sidder mindst én dommer med tidligere erfaring fra retsvæsenet (hvis ingen af dommerne i panelet har en sådan erfaring, er retsformanden den første dommer, der udvælges af OPCL).

⁽³⁷⁵⁾ Section 201.4 i justitsministerens forordning. Der udpeges mindst to særlige advokater af justitsministeren i samråd med handelsministeren, direktøren for den nationale efterretningstjeneste og PCLOB for to perioder, der kan forlænges. De særlige advokater skal have relevant erfaring inden for lovgivningen om privatlivets fred og national sikkerhed, være erfarne advokater, være aktive medlemmer af advokatstanden, have et godt omdømme og have behørig tilladelse til at arbejde som advokat. Desuden må de på tidspunktet for deres første udnævnelse ikke have været ansat under den udøvende magt i de foregående to år. I forbindelse med hver behandling af en anmodning vælger retsformanden en særlig advokat, der skal bistå panelet, jf. Section 201.8(a) i justitsministerens forordning.

⁽³⁷⁶⁾ Section 201.8(c) og 201.11 i justitsministerens forordning.

⁽³⁷⁷⁾ Section 3(d)(i)(C) i EO 14086 og Section 201.8(e) i justitsministerens forordning. Den særlige advokat handler ikke som repræsentant for og har ikke et advokat-klient-forhold til klageren.

⁽³⁷⁸⁾ Jf. Section 201.8(d)(e) i justitsministerens forordning. Sådanne forespørgsler gennemgås først af OPCL i samråd med den relevante enhed i efterretningstjenesten med henblik på at identificere og udelukke klassificerede eller privilegerede eller beskyttede oplysninger, inden de videregives til klageren. Yderligere oplysninger, som den særlige advokat modtager som svar på sådanne forespørgsler, indføres i den særlige advokats indlæg for DPRC.

⁽³⁷⁹⁾ Section 3(d)(i)(D) i EO 14086.

⁽³⁸⁰⁾ Section 3(d)(iii) i EO 14086 og Section 201.9(b) i justitsministerens forordning.

⁽³⁸¹⁾ Section 3(d)(i)(E) i EO 14086 og Section 201.9(c)-(e) i justitsministerens forordning. I henhold til definitionen af »passende afhjælpning« i Section 4(a) EO 14086 skal DPRC tage hensyn til »de måder, hvorpå en overtrædelse af den art, der er konstateret, sædvanligvis er blevet håndteret«, når den træffer afgørelse om en afhjælpende foranstaltning for fuldt ud at afhjælpe en overtrædelse, dvs. DPRC vil bl.a. overveje, hvordan lignende overholdelsesproblemer tidligere er blevet afhjulpet for at sikre, at retsmidlet er effektivt og hensigtsmæssigt.

- (191) DPRC vedtager i alle sager en skriftlig afgørelse ved flertalsafstemning. Hvis behandlingen påviser en overtrædelse af de gældende regler, vil afgørelsen præcisere en passende afhjælpning, herunder sletning af ulovligt indsamlede oplysninger, sletning af resultaterne af ubehørigt foretagne søgninger, begrænsning af adgangen til lovligt indsamlede oplysninger til behørigt uddannet personale eller tilbagekaldelse af efterretningsrapporter, som indeholder oplysninger, der er indhentet uden lovlig tilladelse, eller som er blevet ulovligt videregivet ⁽³⁸²⁾. DPRC's afgørelse er bindende for så vidt angår den klage, der er indbragt for den ⁽³⁸³⁾. Såfremt behandlingen afslører en overtrædelse begået af en myndighed, der er underlagt FISC's tilsyn, skal DPRC desuden forelægge en klassificeret rapport for den assisterende justitsminister for national sikkerhed, som igen er forpligtet til at indberette den manglende overholdelse til FISC, som kan træffe yderligere håndhævelsesforanstaltninger (i overensstemmelse med den procedure, der er beskrevet i betragtning 173-174) ⁽³⁸⁴⁾.
- (192) Alle DPRC-panelernes afgørelser fremsendes til ODNI CLPO ⁽³⁸⁵⁾. I sager, hvor DPRC's undersøgelse kan henføres til en anmodning fra klageren, underrettes klageren via den nationale myndighed om, at DPRC har afsluttet behandlingen, og at »behandlingen enten ikke identificerede nogen overtrædelse, eller at DPRC udstedte en beslutning om passende afhjælpning« ⁽³⁸⁶⁾. Justitsministeriets kontor for privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder fører optegnelser over alle de oplysninger, som DPRC har gennemgået, og alle de trufne afgørelser, som stilles til rådighed som ikkebindende præcedens for fremtidig DPRC-paneler ⁽³⁸⁷⁾.
- (193) Handelsministeriet skal også føre optegnelser over alle de klagere, der har indgivet en klage ⁽³⁸⁸⁾. For at øge gennemsigtigheden skal handelsministeriet mindst hvert femte år kontakte de relevante efterretningstjenester for at kontrollere, om oplysninger vedrørende sager ved DPRC er blevet afklassificeret ⁽³⁸⁹⁾. Hvis det er tilfældet, vil den berørte person blive underrettet om, at disse oplysninger kan være tilgængelige i henhold til gældende ret (dvs. at vedkommende kan anmode om indsigt i oplysningerne i henhold til Freedom of Information Act, jf. betragtning 199).
- (194) Endelig vil der blive foretaget en regelmæssig og uafhængig evaluering af, om denne klagemekanisme fungerer korrekt. I henhold til EO 14086 skal PCLOB, som er et uafhængigt organ, nærmere bestemt hvert år foretage en evaluering af klagemekanismens korrekte funktion (jf. betragtning 110) ⁽³⁹⁰⁾. Som led i denne evaluering vil PCLOB bl.a. vurdere, om ODNI CLPO og DPRC har behandlet klagerne rettidigt, om de har fået fuld indsigt i de nødvendige oplysninger, om de materielle garantier i EO 14086 er blevet taget behørigt i betragtning under evalueringen, og om efterretningstjenesten fuldt ud har efterlevet ODNI CLPO's og DPRC's beslutninger. PCLOB vil forelægge en rapport om resultatet af sin evaluering for præsidenten, justitsministeren, direktøren for den nationale efterretningstjeneste, lederne af efterretningstjenesterne, ODNI CLPO og Kongressens efterretningsudvalg, som også vil blive offentliggjort i en uklassificeret udgave — og som derefter vil indgå i Kommissionens regelmæssige evaluering af, hvorvidt denne afgørelse fungerer. Justitsministeren, direktøren for den nationale efterretningstjeneste, ODNI CLPO og lederne af efterretningstjenesterne skal gennemføre eller på anden måde forholde sig til alle de anbefalinger, der fremsættes i sådanne rapporter. Desuden vil PCLOB hvert år foretage en offentlig certificering af, hvorvidt klager indgivet til klagemekanismen behandles i overensstemmelse med kravene i EO 14086.

⁽³⁸²⁾ Section 4(a) i EO 14086.

⁽³⁸³⁾ Section 3(d)(ii) i EO 14086 og Section 201.9(g) i justitsministerens forordning. Da DPRC's afgørelse er endelig og bindende, kan ingen andre udøvende eller administrative institutioner/organer (herunder USA's præsident) tilsidesætte DPRC's afgørelse. Dette blev også bekræftet i højesterets retspraksis, hvori det blev præciseret, at den amerikanske justitsminister ved at delegere sin unikke beføjelse inden for den udøvende magt til at udstede bindende afgørelser til et uafhængigt organ nægter sig selv muligheden for at diktere dette organs afgørelse på nogen måde (jf. *United States ex rel. Accardi v. Shaughnessy*, 347 U.S. 260 (1954)).

⁽³⁸⁴⁾ Section 3(d)(i)(F) i EO 14086 og Section 201.9(i) i justitsministerens forordning.

⁽³⁸⁵⁾ Section 201.9(h) i justitsministerens forordning.

⁽³⁸⁶⁾ Section 3(d)(i)(H) i EO 14086 og Section 201.9(h) i justitsministerens forordning. Hvad angår arten af notifikationen, henvises til Section 201.9(h)(3) i justitsministerens forordning.

⁽³⁸⁷⁾ Section 201.9(j) i justitsministerens forordning.

⁽³⁸⁸⁾ Section 3(d)(v)(A) i EO 14086.

⁽³⁸⁹⁾ Section 3(d)(v) i EO 14086.

⁽³⁹⁰⁾ Section 3(e) i EO 14086. Jf. endvidere [https://documents.pclob.gov/prod/Documents/EventsAndPress/4db0a50d-cc62-4197-af2e-2687b14ed9b9/Trans-Atlantic%20Data%20Privacy%20Framework%20EO%20press%20release%20\(FINAL\).pdf](https://documents.pclob.gov/prod/Documents/EventsAndPress/4db0a50d-cc62-4197-af2e-2687b14ed9b9/Trans-Atlantic%20Data%20Privacy%20Framework%20EO%20press%20release%20(FINAL).pdf).

- (195) Ud over den særlige klagemekanisme, der er oprettet i henhold til EO 14086, har alle enkeltpersoner (uanset nationalitet eller opholdssted) adgang til retsmidler ved de almindelige amerikanske domstole ⁽³⁹¹⁾.
- (196) FISA og en tilknyttet lov giver navnlig personer mulighed for at anlægge et civilt erstatningssøgsmål mod USA, når oplysninger om dem er blevet ulovligt og forsætligt anvendt eller videregivet ⁽³⁹²⁾, at sagsøge amerikanske regeringsembedsmænd personligt for økonomisk erstatning ⁽³⁹³⁾ og at gøre indsigelse mod lovligheden af overvågning (og anmode om at få oplysningerne fjernet), hvis den amerikanske regering agter at bruge eller videregive oplysninger indhentet gennem eller udledt af elektronisk overvågning mod den pågældende i forbindelse med retslige eller administrative procedurer i USA ⁽³⁹⁴⁾. Mere generelt gælder det, at hvis regeringen agter at bruge oplysninger, der er indhentet i forbindelse med efterretningsoperationer, mod en mistænkt i en straffesag, pålægger forfatnings- og lovkrav ⁽³⁹⁵⁾ forpligtelser til at videregive visse oplysninger, således at den sagsøgte kan anfægte lovligheden af regeringens indsamling og anvendelse af bevismaterialet.
- (197) Derudover er der flere specifikke muligheder for at anlægge sag mod embedsmænd for ulovlig statslig adgang til eller brug af personoplysninger, herunder til påståede nationale sikkerhedsformål (Computer Fraud and Abuse Act ⁽³⁹⁶⁾, Electronic Communications Privacy Act ⁽³⁹⁷⁾ og Right to Financial Privacy Act ⁽³⁹⁸⁾). Alle disse muligheder for at anlægge sag vedrører specifikke oplysninger, mål og/eller typer af adgang (f.eks. fjernadgang fra en computer via internettet) og kan anvendes i visse tilfælde (f.eks. forsætlig adfærd, handlinger, der ligger uden for udførelsen af et hverv, lidt skade).
- (198) En mere generel klagemulighed findes i APA ⁽³⁹⁹⁾, ifølge hvilken »enhver person, mod hvem der er begået juridisk uret på grund af et agents foranstaltninger, eller som er blevet krænket eller forurettet herved« kan begære retslig prøvelse ⁽⁴⁰⁰⁾. Det omfatter muligheden for at anmode domstolen om at »erklære agents foranstaltninger, konstateringer og konklusioner for ulovlige og annullere dem, hvis de er vilkårlige, ustadige eller udtryk for magtmisbrug eller på anden vis ikke er i overensstemmelse med loven« ⁽⁴⁰¹⁾. F.eks. traf en forbundsappeldomstol i 2015 afgørelse om en APA-påstand om, at den amerikanske regerings masseindsamling af telefonmetadata ikke var tilladt i henhold til Section 501 i FISA ⁽⁴⁰²⁾.
-
- ⁽³⁹¹⁾ Adgangen til disse retsmidler kræver, at den berørte person kan dokumentere sin søgsmålskompetence. Denne standard, som gælder for enhver person uanset nationalitet, udspringer af kravet om retstvist (»case or controversy«) i artikel III i den amerikanske forfatning. Ifølge den amerikanske højesteret kræver dette, at 1) personen har lidt en »faktisk skade« (dvs. at en retligt beskyttet interesse er blevet påført konkret og specifik, aktuel eller nært forestående skade), 2) der er en årsagssammenhæng mellem skaden og den adfærd, der anfægtes ved retten, og 3) det er sandsynligt og ikke ren spekulation, at en positiv afgørelse fra domstolen vil afhjælpe skaden (jf. *Lujan v. Defenders of Wildlife*, 504 U.S. 555 (1992)).
- ⁽³⁹²⁾ 18 U.S.C. § 2712.
- ⁽³⁹³⁾ 50 U.S.C. § 1810.
- ⁽³⁹⁴⁾ 50 U.S.C. § 1806.
- ⁽³⁹⁵⁾ Jf. henholdsvis *Brady v. Maryland*, 373 U.S. 83 (1963) og *Jencks Act*, 18 U.S.C. § 3500.
- ⁽³⁹⁶⁾ 18 U.S.C. § 1030.
- ⁽³⁹⁷⁾ 18 U.S.C. § 2701-2712.
- ⁽³⁹⁸⁾ 12 U.S.C. § 3417.
- ⁽³⁹⁹⁾ 5 U.S.C. § 702.
- ⁽⁴⁰⁰⁾ Generelt er det kun agents »endelige« — og ikke »foreløbige, proceduremæssige eller mellemliggende« — foranstaltninger, der er genstand for retslig prøvelse. Jf. 5 U.S.C. § 704.
- ⁽⁴⁰¹⁾ 5 U.S.C. § 706(2)(A).
- ⁽⁴⁰²⁾ *ACLU v. Clapper*, 785 F.3d 787 (2d Cir. 2015). Det i disse sager anfægtede program for masseindsamling af telefondata blev indstillet ved USA FREEDOM Act i 2015.

- (199) Endelig har enhver person ud over de klagemuligheder, der er nævnt i betragtning 176-198, ifølge FOIA ret til at søge indsigt i de amerikanske forbundsorganers eksisterende optegnelser, herunder når disse indeholder personens personoplysninger ⁽⁴⁰³⁾. En sådan indsigt kan også gøre det lettere at anlægge sag ved de almindelige domstole, herunder til støtte for ens søgsmålskompetence. Agenturerne kan tilbageholde oplysninger, der er omfattet af visse anførte undtagelser, herunder adgang til klassificerede informationer om den nationale sikkerhed og informationer om retshåndhævende efterforskning ⁽⁴⁰⁴⁾, men klager, som er utilfredse med svaret, kan anfægte tilbageholdelsen ved at anmode om administrativ og efterfølgende retlig prøvelse (ved forbundsdomstolene) ⁽⁴⁰⁵⁾.
- (200) Det følger af det ovenstående, at når amerikanske retshåndhævende myndigheder og nationale sikkerhedsmyndigheder får adgang til personoplysninger, der er omfattet af denne afgørelse, er en sådan adgang underlagt retlige rammer, der fastsætter betingelserne for adgang og sikrer, at adgangen til og den videre anvendelse af oplysningerne begrænses til det, der er nødvendigt og står i rimeligt forhold til det mål af almen interesse, der forfølges. Disse garantier kan påberåbes af personer, der har ret til effektiv klageadgang.

4. KONKLUSION

- (201) Kommissionen finder, at USA — gennem de principper, som det amerikanske handelsministerium har opstillet — sikrer et niveau af beskyttelse af personoplysninger, der overføres fra Unionen til certificerede organisationer i USA under EU-USA-databeskyttelsesrammen, der i det væsentlige svarer til det niveau, der er garanteret ved forordning (EU) 2016/679.
- (202) Kommissionen mener desuden, at den effektive anvendelse af principperne er garanteret ved gennemsigtighedskrav og handelsministeriets forvaltning af databeskyttelsesrammen. Derudover gør mekanismerne for tilsyn og klageadgang i amerikansk ret det muligt at identificere overtrædelser af databeskyttelsesreglerne og straffe disse i praksis, og de sikrer registrerede retsmidler med henblik på at få adgang til personoplysninger, som vedrører de pågældende, eller til at få sådanne oplysninger berigtiget eller slettet.
- (203) På baggrund af de tilgængelige oplysninger om den amerikanske retsorden, herunder oplysningerne i bilag VI og VII, mener Kommissionen endelig, at eventuelle indgreb af hensyn til offentlige interesser fra de amerikanske offentlige myndigheders side i de grundlæggende rettigheder for de personer, hvis personoplysninger overføres fra EU til USA under EU-USA-databeskyttelsesrammen, navnlig med henblik på strafferetlig håndhævelse og nationale sikkerhedsformål, vil blive begrænset til det, der er strengt nødvendigt for at nå det tilsigtede legitime mål, og at der er en effektiv retsbeskyttelse mod sådanne indgreb. I lyset af ovenstående konklusioner bør det derfor fastslås, at USA sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau i henhold til artikel 45 i forordning (EU) 2016/679, fortolket i lyset af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, for personoplysninger, der overføres fra EU til organisationer, der er certificeret i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen.
- (204) Eftersom de begrænsninger, garantier og klagemekanismer, der er indført ved EO 14086, er væsentlige elementer i det amerikanske retsgrundlag, som Kommissionens vurdering er baseret på, er denne afgørelses vedtagelse navnlig baseret på, at alle amerikanske efterretningstjenester vedtager ajourførte politikker og procedurer til gennemførelse af EO 14086, og at Unionen udpeges som en kvalificeret organisation med henblik på den klagemekanisme, som har fundet sted henholdsvis den 3. juli 2023 (jf. betragtning 126) og den 30. juni 2023 (jf. betragtning 176).

⁽⁴⁰³⁾ 5 U.S.C. § 552. Der findes tilsvarende love på delstatsniveau.

⁽⁴⁰⁴⁾ I dette tilfælde vil den pågældende normalt kun modtage et standardsvar, hvor agenturet afslår at bekræfte eller benægte, at der foreligger optegnelser. Jf. *ACLU v CIA*, 710 F.3d 422 (D.C. Cir. 2014). Kriterierne for og varigheden af klassificeringen er fastsat i EO 13526, som generelt fastsætter, at der skal fastsættes en bestemt dato eller begivenhed for afklassificering på grundlag af varigheden af oplysningernes følsomhed over for den nationale sikkerhed, på hvilket tidspunkt oplysningerne automatisk skal afklassificeres (se Section 1.5 i EO 13526).

⁽⁴⁰⁵⁾ Domstolen træffer en de novo-afgørelse om, hvorvidt optegnelserne tilbageholdes lovligt, og kan tvinge de statslige myndigheder til at give adgang til optegnelser (5 U.S.C. § 552(a)(4)(B)).

5. VIRKNINGERNE AF DENNE AFGØRELSE OG DATABESKYTTELSESMYNDIGHEDERNES HANDLINGER

- (205) Medlemsstaterne og deres organer er forpligtet til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme EU-institutionernes retsakter, idet sidstnævnte formodes at være lovlige og derfor afføder retsvirkninger, indtil de trækkes tilbage, annulleres under et annulationsøgsmål eller erklæres ugyldige som følge af en præjudiciel forelæggelse eller en ulovlighedsindsigelse.
- (206) En afgørelse fra Kommissionen om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet i henhold til artikel 45, stk. 3, i forordning (EU) 2016/679 er således bindende for alle de organer i medlemsstaterne, som den er rettet til, herunder deres uafhængige tilsynsmyndigheder. Overførsler fra en dataansvarlig eller databehandler i Unionen til certificerede organisationer i USA kan navnlig finde sted uden yderligere godkendelse.
- (207) Det bør bemærkes, at i henhold til artikel 58, stk. 5, i forordning (EU) 2016/679, og som Domstolen forklarede i *Schrems*-dommen ⁽⁴⁰⁶⁾, skal den nationale lovgivning, når en national databeskyttelsesmyndighed, herunder efter en klage, sætter spørgsmålstegn ved, om en afgørelse fra Kommissionen om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet er forenelig med den enkeltes grundlæggende ret til privatlivets fred og databeskyttelse, give den mulighed for at gøre disse klagepunkter gældende for en national domstol, som eventuelt kan forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål ⁽⁴⁰⁷⁾.

6. OVERVÅGNING OG REVISION AF DENNE AFGØRELSE

- (208) Ifølge Domstolens praksis ⁽⁴⁰⁸⁾ og som anerkendt i artikel 45, stk. 4, i forordning (EU) 2016/679 bør Kommissionen løbende overvåge den relevante udvikling i tredjelandet efter vedtagelsen af en afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet for at vurdere, hvorvidt tredjelandet stadig sikrer et i det væsentlige tilsvarende beskyttelsesniveau. En sådan undersøgelse skal under alle omstændigheder foretages, når Kommissionen modtager oplysninger, der rejser begrundet tvivl i denne henseende.
- (209) Kommissionen bør derfor løbende overvåge situationen i USA med hensyn til de retlige rammer og den faktiske praksis for behandling af personoplysninger som vurderet i denne afgørelse. For at fremme denne proces bør de amerikanske myndigheder straks underrette Kommissionen om væsentlige ændringer i den amerikanske retsorden, der har betydning for de retlige rammer, der er genstand for denne afgørelse, samt enhver udvikling i den praksis for behandling af personoplysninger, der vurderes i denne afgørelse, både hvad angår certificerede organisationers behandling af personoplysninger i USA og de begrænsninger og garantier, der gælder for offentlige myndigheders adgang til personoplysninger.
- (210) For at gøre det muligt for Kommissionen effektivt at udøve sin overvågningsfunktion bør medlemsstaterne desuden underrette Kommissionen om alle relevante foranstaltninger, der træffes af de nationale databeskyttelsesmyndigheder, navnlig vedrørende forespørgsler eller klager fra registrerede i Unionen vedrørende overførsel af personoplysninger fra Unionen til certificerede organisationer i USA. Kommissionen bør også underrettes om eventuelle tegn på, at de foranstaltninger, der træffes af de amerikanske offentlige myndigheder med ansvar for forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgelse af lovovertrædelser eller for den nationale sikkerhed, herunder tilsynsorganer, ikke sikrer det nødvendige beskyttelsesniveau.

⁽⁴⁰⁶⁾ *Schrems*, præmis 65.

⁽⁴⁰⁷⁾ *Schrems*, præmis 65: »I denne henseende påhviler det den nationale lovgiver at fastsætte retsmidler, der gør det muligt for den pågældende nationale tilsynsmyndighed at gøre de klagepunkter, som den finder begrundede, gældende for de nationale domstole, således at disse, såfremt de deler myndighedens tvivl vedrørende gyldigheden af Kommissionens afgørelse, kan foretage en præjudiciel forelæggelse med henblik på en efterprøvelse af denne afgørelses gyldighed.«

⁽⁴⁰⁸⁾ *Schrems*, præmis 76.

- (211) I henhold til artikel 45, stk. 3, i forordning (EU) 2016/679 ⁽⁴⁰⁹⁾ bør Kommissionen efter vedtagelsen af denne afgørelse med regelmæssige mellemrum undersøge, om konstateringen af, at USA sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau under EU-USA-databeskyttelsesrammen, stadig er faktisk og retligt begrundet. Da navnlig EO 14086 og justitsministerens forordning kræver, at der oprettes nye mekanismer og indføres nye garantier, bør denne afgørelse underkastes en første revision senest et år efter dens ikrafttræden for at kontrollere, om alle relevante elementer er blevet gennemført fuldt ud og fungerer effektivt i praksis. Efter denne første revision og afhængigt af resultatet heraf vil Kommissionen i tæt samråd med det udvalg, der er nedsat i henhold til artikel 93, stk. 1, i forordning (EU) 2016/679 og Det Europæiske Databeskyttelsesråd, træffe afgørelse om hyppigheden af fremtidige revisioner ⁽⁴¹⁰⁾.
- (212) Med henblik på denne revision skal Kommissionen mødes med det amerikanske handelsministerium, FTC og det amerikanske transportministerium, i påkommende tilfælde ledsaget af repræsentanter fra andre ministerier og agenturer involveret i gennemførelsen af EU-USA-databeskyttelsesrammen, og i forbindelse med de statslige myndigheders adgang til oplysninger med repræsentanter fra justitsministeriet, ODNI (herunder CLPO), andre efterretningssenheder, DPRC og de særlige advokater. Repræsentanter fra Det Europæiske Databeskyttelsesråd bør have mulighed for at deltage i dette møde.
- (213) Revisionerne bør omfatte alle aspekter af denne afgørelses funktionsmåde i forbindelse med behandlingen af personoplysninger i USA, navnlig anvendelsen og gennemførelsen af principperne, idet der lægges særlig vægt på den beskyttelse, der ydes i tilfælde af videreoverførsel, den relevante udvikling i retspraksis, effektiviteten af udøvelsen af individuelle rettigheder, overvågningen og håndhævelsen af princippernes overholdelse samt begrænsninger og sikkerhedsforanstaltninger med hensyn til statslig adgang, navnlig gennemførelsen og anvendelsen af de garantier, der blev indført ved EO 14086, herunder gennem politikker og procedurer udviklet af efterretningsagenturer, samspillet mellem EO 14086 og Section 702 i FISA og EO 12333 og effektiviteten af tilsynsmekanismerne og klagemulighederne (herunder funktionen af den nye klagemekanisme, der blev oprettet i henhold til EO 14086). I forbindelse med sådanne revisioner vil der også blive lagt vægt på samarbejdet mellem databeskyttelsesmyndighederne og USA's kompetente myndigheder, herunder udvikling af retningslinjer og andre fortolkningsværktøjer vedrørende anvendelsen af principperne samt andre aspekter af rammens funktion.
- (214) Kommissionen bør udarbejde en offentlig rapport til Europa-Parlamentet og Rådet på grundlag af denne revision.

7. SUSPENSION, OPHÆVELSE ELLER ÆNDRING AF DENNE AFGØRELSE

- (215) Hvis tilgængelige oplysninger, navnlig oplysninger fra overvågningen af denne afgørelse eller fra USA's eller medlemsstaternes myndigheder, viser, at beskyttelsesniveauet for oplysninger, der overføres i henhold til denne afgørelse, muligvis ikke længere er tilstrækkeligt, bør Kommissionen straks underrette de kompetente amerikanske myndigheder herom og anmode om, at der træffes passende foranstaltninger inden for en angivet rimelig tidsramme.
- (216) Hvis de kompetente amerikanske myndigheder efter udløbet af den angivne tidsramme ikke har truffet disse foranstaltninger eller ikke på tilfredsstillende vis dokumenterer, at denne afgørelse fortsat er baseret på et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, vil Kommissionen indlede proceduren i artikel 93, stk. 2, i forordning (EU) 2016/679 med henblik på helt eller delvis at suspendere eller ophæve denne afgørelse.
- (217) Alternativt vil Kommissionen indlede den pågældende procedure med henblik på at ændre afgørelsen, f.eks. ved at underkaste dataoverførsler yderligere betingelser eller ved at begrænse anvendelsesområdet for konstateringen af et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau til dataoverførsler, for hvilke der fortsat sikres et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau.

⁽⁴⁰⁹⁾ Artikel 45, stk. 3, i forordning (EU) 2016/679 bestemmer, at »[i] den pågældende gennemførelsesretsakt fastsættes en mekanisme for regelmæssig revision, [...] som inddrager enhver relevant udvikling i tredjelandet eller den internationale organisation«.

⁽⁴¹⁰⁾ Artikel 45, stk. 3, i forordning (EU) 2016/679 fastsætter, at en regelmæssig revision skal foretages »mindst hvert fjerde år«. Jf. endvidere Det Europæiske Databeskyttelsesråd, Adequacy Referential, WP 254 rev. 01.

- (218) Kommissionen bør navnlig indlede proceduren for suspension eller ophævelse:
- (a) når der er tegn på, at organisationer, der har modtaget personoplysninger fra Unionen i henhold til denne afgørelse, ikke overholder principperne, og når en sådan manglende overholdelse ikke håndteres effektivt af de kompetente tilsyns- og håndhævelsesorganer,
 - (b) når der er tegn på, at de amerikanske myndigheder ikke overholder de gældende betingelser og begrænsninger for de amerikanske offentlige myndigheders adgang til personoplysninger, der overføres inden for rammerne af EU-USA-databeskyttelsesrammen med henblik på retshåndhævelse og beskyttelse af den nationale sikkerhed, eller
 - (c) når ODNI CLPO og/eller DPRC ikke behandler klager fra registrerede i EU effektivt.
- (219) Kommissionen bør ligeledes overveje at indlede proceduren med henblik på ændring, suspension eller ophævelse af denne afgørelse, hvis ikke de amerikanske myndigheder forelægger de oplysninger og præciseringer, der er nødvendige for at vurdere beskyttelsesniveauet for personoplysninger, der overføres fra Unionen til USA, eller med hensyn til overholdelsen af denne afgørelse. I den forbindelse bør Kommissionen tage hensyn til, i hvilket omfang de relevante oplysninger kan indhentes fra andre kilder.
- (220) I behørigt begrundede særligt hastende tilfælde, f.eks. hvis EO 14086 eller justitsministerens forordning ændres på en måde, der underminerer det beskyttelsesniveau, der er beskrevet i denne afgørelse, eller hvis den amerikanske justitsministers udpegelse af Unionen som en kvalificeret organisation med henblik på klagemekanismen trækkes tilbage, vil Kommissionen gøre brug af muligheden for efter proceduren i artikel 93, stk. 3, i forordning (EU) 2016/679 at vedtage gennemførelsesretsakter, der finder anvendelse straks, om suspension, ophævelse eller ændring af denne afgørelse.

8. AFSLUTTENDE BETRAGTNINGER

- (221) Det Europæiske Databeskyttelsesråd har offentliggjort sin udtalelse ⁽⁴¹¹⁾, som er blevet taget i betragtning ved udarbejdelsen af denne afgørelse.
- (222) Europa-Parlamentet vedtog en beslutning om tilstrækkeligheden af den beskyttelse, som EU-USA-databeskyttelsesrammen giver ⁽⁴¹²⁾.
- (223) Foranstaltningerne i denne afgørelse er i overensstemmelse med udtalelsen fra det udvalg, der er nedsat ved artikel 93, stk. 1, i forordning (EU) 2016/679 —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Med henblik på artikel 45 i forordning (EU) 2016/679 sikrer USA et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for personoplysninger, der overføres fra EU til organisationer i USA, som er opført på listen over deltagende organisationer i databeskyttelsesrammen (Data Privacy Framework List), der vedligeholdes og gøres offentligt tilgængelig af det amerikanske handelsministerium i overensstemmelse med afsnit I.3 i bilag I.

Artikel 2

Når de kompetente myndigheder i medlemsstaterne, med det formål at beskytte personer i forbindelse med behandlingen af deres personoplysninger, udøver deres beføjelser i medfør af artikel 58 i forordning (EU) 2016/679 for så vidt angår dataoverførsler, som er omhandlet i denne afgørelses artikel 1, underretter den pågældende medlemsstat straks Kommissionen herom.

⁽⁴¹¹⁾ Udtalelse 5/2023 om Kommissionens udkast til gennemførelsesafgørelse om tilstrækkelig beskyttelse af personoplysninger i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen af 28. februar 2023.

⁽⁴¹²⁾ Europa-Parlamentets beslutning af 11. maj 2023 om tilstrækkeligheden af den beskyttelse, der opnås ved hjælp af rammen for databeskyttelse mellem EU og USA (2023/2501 (RSP)).

Artikel 3

1. Kommissionen overvåger løbende anvendelsen af den retlige ramme, der er omfattet af denne afgørelse, herunder betingelserne for videreoverførsel, for udøvelsen af individuelle rettigheder og for de amerikanske offentlige myndigheders adgang til oplysninger, der overføres på grundlag af denne afgørelse, for at vurdere, om USA fortsat sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, som omhandlet i artikel 1.
2. Medlemsstaterne og Kommissionen underretter hinanden om tilfælde, hvor organer i USA med lovbestemte beføjelser til at håndhæve overholdelsen af principperne i bilag I tilsyneladende ikke har indført effektive afslørings- og tilsynsmekanismer, der gør det muligt i praksis at identificere og sanktionere tilsidesættelser af principperne i bilag I.
3. Medlemsstaterne og Kommissionen underretter hinanden om tilfælde, hvor de amerikanske myndigheder med ansvar for den nationale sikkerhed, retshåndhævelse eller andre offentlige interesser tilsyneladende griber ind i den enkeltes ret til beskyttelse af sine personoplysninger på en måde, der går ud over, hvad der er nødvendigt og rimeligt, og/eller hvor der tilsyneladende ikke er en effektiv retsbeskyttelse mod sådanne indgreb.
4. Et år efter datoen for meddelelse af denne afgørelse til medlemsstaterne og herefter med en hyppighed, der besluttet i tæt samråd med det udvalg, der er nedsat i henhold til artikel 93, stk. 1, i forordning (EU) 2016/679, og Det Europæiske Databeskyttelsesråd, evaluerer Kommissionen konklusionen i artikel 1, stk. 1, på grundlag af alle tilgængelige oplysninger, herunder de oplysninger, der er indhentet som led i den revision, der er foretaget i samarbejde med de kompetente amerikanske myndigheder.
5. Hvis der er tegn på, at der ikke længere er sikret et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, underretter Kommissionen de kompetente amerikanske myndigheder herom. Den træffer om nødvendigt afgørelse om at suspendere, ændre eller ophæve denne afgørelse eller begrænse dens anvendelsesområde i overensstemmelse med artikel 45, stk. 5, i forordning (EU) 2016/679. Kommissionen kan desuden træffe en sådan afgørelse, hvis den amerikanske regerings manglende samarbejde forhindrer Kommissionen i at afgøre, om USA fortsat sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau.

Artikel 4

Denne afgørelse er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. juli 2023.

På Kommissionens vegne
Didier REYNDERS
Medlem af Kommissionen

BILAG I**PRINCIPPERNE I EU-USA-DATABESKYTTELSESRAMMEN FRA DET AMERIKANSKE
HANDELSMINISTERIUM****I. OVERSIGT**

1. Selv om USA og Den Europæiske Union ("EU") har en fælles forpligtelse til at fremme beskyttelsen af privatlivets fred, retsstatsprincippet og en anerkendelse af betydningen af transatlantiske datastrømme for vores respektive borgere, økonomier og samfund, er den valgte fremgangsmåde ikke den samme. I USA anvendes således en fremgangsmåde på sektorplan med en kombination af lovgivning, administrative bestemmelser og selvregulering. Det amerikanske handelsministerium ("ministeriet") har i medfør af sine lovbestemte beføjelser udstedt principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, herunder de supplerende principper (samlet benævnt "principperne") og bilag I til principperne ("bilag I"), med henblik på at fremme og udvikle den internationale handel (15 U.S.C. § 1512). Principperne er udviklet i samarbejde med Europa-Kommissionen ("Kommissionen"), industrien og andre interessenter for at fremme handelen mellem USA og EU. Principperne, som er et centralt element i EU-USA-databeskyttelsesrammen, giver organisationer i USA en pålidelig mekanisme til overførsel af personoplysninger til USA fra EU, samtidig med at det sikres, at registrerede i EU fortsat nyder effektive garantier og effektiv beskyttelse som krævet i EU-lovgivningen med hensyn til behandlingen af deres personoplysninger, når de er blevet overført til lande uden for EU. Principperne er udelukkende beregnet på at blive anvendt af berettigede amerikanske organisationer, der modtager personoplysninger fra EU, og som ønsker at leve op til kravene i EU-USA-databeskyttelsesrammen og således drage fordel af Europa-Kommissionens afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet ⁽¹⁾. Principperne har ingen indvirkning på anvendelsen af forordning (EU) 2016/679 ("den generelle forordning om databeskyttelse" eller "databeskyttelsesforordningen") ⁽²⁾, som vedrører behandling af personoplysninger i EU-medlemsstaterne. Principperne begrænser heller ikke andre forpligtelser til at sikre privatlivets fred i amerikansk ret.
2. For at kunne overføre personoplysninger fra EU under EU-USA-databeskyttelsesrammen skal en organisation gennemføre selvcertificering om tilslutning til principperne over for ministeriet (eller dets repræsentant). En organisation kan frit vælge, om den vil tilslutte sig EU-USA-databeskyttelsesrammen, men den skal overholde principperne fuldt ud. En organisation, der foretager selvcertificering over for ministeriet og offentligt erklærer, at den har tilsluttet sig principperne, skal således overholde principperne fuldt ud. Inden en organisation kan tilslutte sig EU-USA-databeskyttelsesrammen, skal den: a) omfattes af de undersøgelses- og håndhævelsesbeføjelser, der er tillagt Federal Trade Commission ("FTC"), det amerikanske transportministerium eller ethvert andet lovbestemt organ, der kan sikre overholdelse af principperne (*andre lovbestemte amerikanske organer, der er godkendt af EU, kan inkluderes som et bilag på et senere tidspunkt*), b) offentligt erklære, at den forpligter sig til at overholde principperne, c) offentliggøre sine politikker til beskyttelse af privatlivets fred i overensstemmelse med disse principper og d) gennemføre dem fuldt ud ⁽³⁾. Såfremt en organisation ikke overholder principperne, kan den drages til ansvar af FTC i henhold til Section 5 i Federal Trade Commission (FTC) Act, der forbyder illoyal eller vildledende praksis i forbindelse med handel (15 U.S.C. § 45), af transportministeriet i henhold til 49 U.S.C. § 41712, der forbyder transportører eller rejsebureauer at anvende en illoyal eller vildledende praksis i forbindelse med lufttransportydelser eller salg af lufttransportydelser, eller i henhold til andre love eller bestemmelser, der forbyder denne praksis.

⁽¹⁾ Forudsat at Kommissionens afgørelse om tilstrækkeligheden af den beskyttelse, der opnås ved hjælp af EU-USA-databeskyttelsesrammen, finder anvendelse på Island, Liechtenstein og Norge, omfatter EU-USA-databeskyttelsesrammen både EU og disse tre lande. Henvisninger til EU og EU's medlemsstater læses derfor som omfattende Island, Liechtenstein og Norge.

⁽²⁾ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).

⁽³⁾ Principperne i EU's og USA's værn om privatlivets fred (EU-USA-privatlivsskjoldet) er blevet ændret til "principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen" (jf. det supplerende princip om selvcertificering).

3. Ministeriet vil oprette og offentliggøre en officiel liste over amerikanske organisationer, der har foretaget selvcertificering over for ministeriet og offentligt erklæret, at de har tilsluttet sig principperne ("listen over deltagere i databeskyttelsesrammen"). Organisationen drager fordel af EU-USA-databeskyttelsesrammen fra den dato, hvor ministeriet opfører organisationen på listen over deltagere i databeskyttelsesrammen. Ministeriet vil fjerne organisationer fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen, hvis de frivilligt trækker sig ud af EU-USA-databeskyttelsesrammen eller ikke indsender deres årlige anmeldelse om recertificering til ministeriet. Disse organisationer skal enten blive ved med at anvende principperne på de personoplysninger, som de modtog i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen, og hvert år bekræfte over for ministeriet, at de fortsat vil anvende principperne (dvs. så længe de er i besiddelse af disse oplysninger), sikre en "tilstrækkelig" beskyttelse af personoplysningerne på en anden godkendt måde (f.eks. ved hjælp af en aftale, der fuldt ud afspejler kravene i de relevante standardkontraktbestemmelser, som Kommissionen har vedtaget) eller tilbagesende eller slette oplysningerne. Ministeriet vil ligeledes fjerne de organisationer fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen, der vedvarende overtræder principperne om beskyttelse af privatlivets fred. Disse organisationer skal tilbagesende eller slette personoplysninger modtaget under EU-USA-databeskyttelsesrammen. Hvis en organisation fjernes fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen, kan den ikke længere drage fordel af Kommissionens afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet til at modtage personoplysninger fra EU.
4. Ministeriet vil ligeledes oprette og offentliggøre en officiel fortegnelse over amerikanske organisationer, der tidligere har foretaget selvcertificering over for ministeriet, men som er blevet fjernet fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen. Ministeriet vil klart advare om, at disse organisationer ikke deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen, at fjernelse fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen betyder, at disse organisationer ikke kan hævde, at de overholder principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, og skal undgå erklæringer eller vildledende praksis, der lader formode, at de deltager i databeskyttelsesrammen, og at disse organisationer ikke længere kan drage fordel af Kommissionens afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet til at modtage personoplysninger fra EU. FTC, transportministeriet eller andre håndhævelsesmyndigheder kan træffe håndhævelsesforanstaltninger over for en organisation, der fortsat hævder, at den deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen, eller afgiver andre urigtige oplysninger om EU-USA-databeskyttelsesrammen, efter at den er blevet fjernet fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen.
5. Tilslutning til disse principper kan være begrænset a) til et niveau, der er tilstrækkeligt til at efterkomme en retsafgørelse eller opfylde kravene med hensyn til den offentlige interesse, retshåndhævelsen eller den nationale sikkerhed, herunder når love eller administrative bestemmelser medfører modstridende forpligtelser, b) af love, retsafgørelser eller administrative bestemmelser, der medfører udtrykkelige tilladelser, såfremt organisationer i forbindelse med anvendelsen af sådanne tilladelser kan påvise, at de kun overtræder principperne i det omfang, som er nødvendigt for at tilgodese de altovervejende legitime interesser, som den pågældende tilladelse har til hensigt at fremme, eller c) i det omfang, databeskyttelsesforordningen tillader undtagelser eller dispensationer på de betingelser, der er fastsat deri, såfremt sådanne undtagelser eller dispensationer også finder anvendelse i sammenlignelig kontekst. I denne forbindelse omfatter garantier i amerikansk ret til beskyttelse af privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder de garantier, der kræves i Executive Order 14086 ⁽⁴⁾, på de betingelser, der er fastsat deri (herunder kravene om nødvendighed og proportionalitet). I overensstemmelse med det overordnede mål om at fremme beskyttelsen af privatlivets fred bør organisationerne bestræbe sig på at gennemføre disse principper på fuldstændig og gennemskuelig vis, hvilket omfatter, at de i deres politikker til beskyttelse af privatlivets fred angiver, på hvilke punkter eventuelle undtagelser fra principperne i henhold til ovenstående punkt b) finder anvendelse. Når principperne og/eller amerikansk ret giver mulighed derfor, forventes organisationerne af samme årsag at vælge det højere beskyttelsesniveau, når det er muligt.
6. Organisationerne er forpligtet til at anvende principperne på alle personoplysninger overført under EU-USA-databeskyttelsesrammen, efter at de har tilsluttet sig EU-USA-databeskyttelsesrammen. En organisation, der ønsker at udvide sin dækning under EU-USA-databeskyttelsesrammen til også at omfatte personoplysninger om menneskelige ressourcer, der overføres fra EU med henblik på anvendelse inden for rammerne af et ansættelsesforhold, skal oplyse om dette, når den foretager selvcertificering over for handelsministeriet, og opfylde de krav, der er fastsat i det supplerende princip om selvcertificering.

⁽⁴⁾ Præsidentielt dekret af 7.10.2022, "Enhancing Safeguards for United States Signals Intelligence Activities".

7. Amerikansk ret finder anvendelse på fortolkningen og overholdelsen af principperne og relevante politikker til beskyttelse af privatlivets fred iværksat af organisationer, som deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen, undtagen når disse organisationer har forpligtet sig til at samarbejde med de europæiske databeskyttelsesmyndigheder. Medmindre andet er fastsat, finder alle bestemmelser i principperne anvendelse, når det er relevant.
8. Definitioner:
 - a. "personoplysninger": oplysninger, som kan henføres til en bestemt identificeret eller identificerbar person, som er omfattet af databeskyttelsesforordningen, som modtages fra EU af en organisation i USA, og som er registreret på en hvilken som helst måde.
 - b. "behandling" af personoplysninger: enhver operation eller række af operationer — med eller uden brug af elektronisk databehandling — som personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, selektion, søgning, brug, videregivelse eller formidling og sletning eller tilintetgørelse.
 - c. "dataansvarlig": en person eller en organisation, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilke formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af personoplysninger.
9. Principperne og bilag I til principperne finder anvendelse fra ikrafttrædelsesdatoen for Europa-Kommissionens afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet.

II. PRINCIPPER

1. OPLYSNINGSPLIGT

- a. En organisation skal oplyse registrerede om:
 - i. sin deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen og angive et link til eller webadressen for listen over deltagere i databeskyttelsesrammen
 - ii. typer indsamlede personoplysninger og i påkommende tilfælde de amerikanske enheder eller datterselskaber, der ligeledes har tilsluttet sig principperne
 - iii. sit tilsagn om at anvende principperne på alle personoplysninger modtaget fra EU under EU-USA-databeskyttelsesrammen
 - iv. hvilke formål der ligger til grund for indsamlingen og anvendelsen af personoplysninger om de pågældende
 - v. hvorledes organisationen kan kontaktes i tilfælde af forespørgsler eller klager, herunder det relevante organ i EU, som kan besvare sådanne forespørgsler eller klager
 - vi. til hvilken type tredjemand oplysningerne videregives, og formålet hermed
 - vii. den enkeltes ret til adgang til sine personoplysninger
 - viii. de valgmuligheder og midler, som organisationen tilbyder den enkelte med henblik på at begrænse anvendelsen eller videregivelsen af dennes personoplysninger
 - ix. den udpegede uafhængige tvistbilæggelsesinstans, der behandler klager og sikrer registrerede gratis passende klageadgang, og oplyse, om denne instans er: 1) det panel, som er oprettet af databeskyttelsesmyndighederne, 2) en alternativ tvistbilæggelsesinstans i EU eller 3) en alternativ tvistbilæggelsesinstans i USA
 - x. det forhold, at organisationen er omfattet af de undersøgelses- og håndhævelsesbeføjelser, der er tillagt FTC, transportministeriet eller ethvert andet amerikansk bemyndiget organ oprettet ved lov
 - xi. den enkeltes mulighed for på visse betingelser at kræve, at en sag afgøres ved bindende voldgift ⁽⁵⁾
 - xii. kravet om, at den skal videregive personoplysninger på grundlag af offentlige myndigheders lovlige anmodninger, herunder for at opfylde nationale sikkerheds- og retshåndhævelseskrav, og
 - xiii. sit ansvar for videreoverførsel til tredjemand.

⁽⁵⁾ Jf. f.eks. afsnit c. under princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar.

- b. Oplysningspligten skal formidles klart og tydeligt, når den enkelte første gang anmodes om at levere personoplysninger til organisationen, eller så hurtigt som muligt derefter, dog under alle omstændigheder inden organisationen anvender de pågældende personoplysninger til et andet formål end det, hvortil de oprindeligt blev indsamlet eller behandlet af den organisation, der har overført oplysningerne eller videregiver dem for første gang til tredjemand.

2. VALGFRIHED

- a. En organisation skal give den enkelte mulighed for at vælge (dvs. opt out), hvorvidt dennes personoplysninger kan i) videregives til tredjemand eller ii) anvendes til et formål, der er væsentligt forskelligt fra det eller de formål, hvortil personoplysningerne oprindeligt blev indsamlet, eller hvortil den enkelte efterfølgende har givet tilladelse. Den enkelte skal kunne anvende denne valgfrihed på en klar, åbenlys og let tilgængelig måde.
- b. Uanset ovennævnte finder princippet om valgfrihed ikke anvendelse ved videregivelse til tredjemand, som fungerer som mellemmand og udfører opgaver på vegne af organisationen og i henhold til dens instrukser. Organisationens skal imidlertid altid indgå en aftale med mellemmanden.
- c. I tilfælde af følsomme oplysninger (dvs. personoplysninger om helbredsforhold, race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmedlemskab eller oplysninger om seksuelle forhold) skal de pågældende organisationer indhente de pågældende personers udtrykkelige samtykke (dvs. opt in), hvis oplysningerne skal i) videregives til tredjemand eller ii) anvendes til et andet formål end det, hvortil de oprindeligt er blevet indsamlet, eller som de pågældende personer på grundlag af deres valgfrihed efterfølgende har givet tilladelse til. En organisation skal under alle omstændigheder behandle enhver personoplysning, som den modtager fra tredjemand, som følsom, når oplysningen af den pågældende tredjemand betegnes og behandles som sådan.

3. ANSVAR FOR VIDEREOVERFØRSEL

- a. En organisation må udelukkende overføre personoplysninger til tredjemand, der handler som dataansvarlig, hvis den overholder principperne om oplysningspligt og valgfrihed. Organisationer skal også indgå en aftale med den dataansvarlige tredjemand, som sikrer, at disse oplysninger kun behandles til begrænsede og bestemte formål, der er i overensstemmelse med den registreredes samtykke, og at modtageren sikrer det samme niveau af beskyttelse som i principperne og underretter organisationen, hvis det fastslås, at denne ikke længere kan opfylde denne pligt. Det skal fremgå af aftalen, at når dette fastslås, skal den dataansvarlige tredjemand ophøre med behandlingen eller træffe andre rimelige og passende korrigerende foranstaltninger.
- b. Ved overførsel af personoplysninger til tredjemand, der fungerer som mellemmand, skal organisationen: i) kun overføre disse oplysninger til begrænsede og bestemte formål, ii) bekræfte, at mellemmanden er forpligtet til at sikre mindst samme beskyttelse af privatlivets fred som i principperne, iii) træffe rimelige og passende foranstaltninger for at sikre, at mellemmanden rent faktisk behandler de overførte personoplysninger i overensstemmelse med organisationens forpligtelser i henhold til principperne, iv) kræve, at mellemmanden underretter organisationen, hvis det fastslås, at denne ikke længere kan opfylde sin pligt til at sikre samme beskyttelse af privatlivets fred som i principperne, v) efter varsel, som f.eks. under punkt iv), tage rimelige og passende skridt til at stoppe og afhjælpe uautoriseret behandling og vi) på anmodning forelægge ministeriet et sammendrag eller en repræsentativ kopi af de relevante bestemmelser om beskyttelse af privatlivets fred i aftalen med den pågældende mellemmand.

4. SIKKERHED

- a. Organisationer, der opretter, vedligeholder, anvender eller videregiver personoplysninger, skal træffe rimelige og passende foranstaltninger for at beskytte disse oplysninger mod tab, misbrug og uautoriseret adgang, videregivelse, ændring og tilintetgørelse under behørig hensyntagen til de risici, som behandlingen indebærer, og de pågældende oplysningers karakter.

5. DATAINTEGRITET OG FORMÅLSBEGRÆNSNING

- a. I overensstemmelse med principperne skal personoplysninger være begrænset til de oplysninger, der er relevante for formålene med behandlingen ⁽⁶⁾. En organisation må ikke behandle personoplysninger på en måde, der ikke er i overensstemmelse med de formål, hvortil de oprindeligt er blevet indsamlet, eller det formål, der efterfølgende er blevet godkendt af den registrerede. En organisation skal, i det omfang det er nødvendigt, træffe passende foranstaltninger for at sikre, at personoplysningerne er pålidelige, nøjagtige, fuldstændige og ajourførte. En organisation skal overholde principperne, så længe den er i besiddelse af disse oplysninger.
- b. Oplysninger må kun opbevares på en måde, der gør det muligt at identificere den enkelte person eller gøre denne identificerbar ⁽⁷⁾, så længe de tjener et formål for behandling i den i punkt 5.a. anvendte betydning. Denne forpligtelse forhindrer ikke organisationer i at behandle personoplysninger i længere perioder, men dog kun så længe og i det omfang en sådan behandling med rimelighed tjener til arkiveringsformål i offentlighedens interesse, til brug i journalistik, litteratur og kunst samt til videnskabelig eller historisk forskning og statistisk analyse. I disse tilfælde skal behandlingen underlægges de andre principper og bestemmelser i EU-USA-databeskyttelsesrammen. Organisationerne bør træffe rimelige og passende foranstaltninger for at overholde denne bestemmelse.

6. INDSIGT

- a. Den registrerede skal have adgang til de personoplysninger, som en organisation er i besiddelse af om den pågældende, og skal have mulighed for at rette, ændre eller fjerne ukorrekte oplysninger eller oplysninger behandlet i strid med principperne, medmindre meradministrationen eller meromkostningerne ved at give indsigt i det enkelte tilfælde ville være uforholdsmæssig store i forhold til risikoen for den pågældendes privatliv, eller medmindre andre personers rettigheder herved krænkes.

7. KLAGEADGANG, HÅNDHÆVELSE OG ANSVAR

- a. En effektiv beskyttelse af privatlivets fred forudsætter en række solide mekanismer til at sikre, at principperne overholdes, at den enkelte kan klage, hvis principperne ikke overholdes, og at det får konsekvenser for en organisation, hvis den ikke overholder principperne. Disse mekanismer skal som minimum omfatte:
 - i. let tilgængelige uafhængige klageprocedurer, der gør det muligt under henvisning til principperne at undersøge og hurtigt afgøre klager fra den registrerede uden omkostninger for den pågældende samt give erstatning, når der i medfør af loven eller private ordninger er mulighed derfor
 - ii. kontrolprocedurer med henblik på at undersøge, om organisationer lever op til de erklæringer og løfter, de har afgivet om deres databeskyttelsesforanstaltninger, og om disse foranstaltninger er blevet iværksat som beskrevet, navnlig i tilfælde af manglende overholdelse, og
 - iii. en forpligtelse til at afhjælpe eventuelle problemer, som skyldes, at en organisation, der har erklæret at ville tilslutte sig principperne, ikke overholder disse, samt til at overholde sanktioner for disse organisationer. Disse sanktioner skal være af en sådan karakter, at organisationerne tilskyndes til at overholde principperne.
- b. Organisationerne og deres udpegede uafhængige klageinstanser skal straks besvare forespørgsler og anmodninger fra ministeriet om oplysninger vedrørende EU-USA-databeskyttelsesrammen. Alle organisationer skal straks besvare klager over manglende overholdelse af principperne, som henvises af EU-medlemsstaternes myndigheder via ministeriet. Organisationer, der har valgt at samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne, herunder organisationer, der behandler oplysninger om menneskelige ressourcer, skal underrette disse myndigheder direkte om undersøgelser og afgørelser af klager.

⁽⁶⁾ Eksempler på formål, der er forenelige med behandlingen, kan alt efter omstændighederne omfatte de formål, der med rimelighed tjener kunderelationer, efterlevelse og juridiske overvejelser, revision, sikkerhed og bekæmpelse af svig, bevarelse eller beskyttelse af organisationens juridiske rettigheder, eller andre formål, der stemmer overens med en fornuftig persons forventninger i lyset af baggrunden for indsamlingen.

⁽⁷⁾ I denne forbindelse anses en person for at være "identificerbar", såfremt den pågældende i betragtning af den med rimelighed forventede identifikationsmetode (under hensyntagen til bl.a. omkostningerne og det fornødne tidsforbrug ved identificeringen samt den på behandlingstidspunktet tilgængelige teknologi) og den måde, som oplysningerne opbevares på, med rimelighed kan identificeres af organisationen eller af en tredjemand, hvis denne har adgang til oplysningerne.

- c. Organisationer er forpligtet til at lade klager afgøre ved voldgift og overholde betingelserne i bilag I, hvis den registrerede har krævet klagen afgjort ved bindende voldgift ved fremsendelse af en meddelelse herom til den pågældende organisation i overensstemmelse med procedurerne og på de betingelser, der er anført i bilag I.
- d. I forbindelse med videreoverførsel har en organisation, der deltager i databeskyttelsesrammen, ansvaret for behandlingen af de personoplysninger, den modtager under EU-USA-databeskyttelsesrammen, og for efterfølgende overførsler til en tredjemand, der fungerer som mellemmand på dens vegne. Den deltagende organisation har fortsat ansvaret i henhold til principperne, hvis dens mellemmand behandler disse personoplysninger i strid med principperne, medmindre organisationen beviser, at den ikke er skyld i den skadevoldende hændelse.
- e. Når en organisation bliver genstand for en retsafgørelse om manglende overholdelse eller en afgørelse om manglende overholdelse fra et amerikansk lovbestemt organ (f.eks. FTC eller transportministeriet), som er opført i principperne eller i et fremtidigt bilag til principperne, skal organisationen offentliggøre alle relevante afsnit relateret til EU-USA-databeskyttelsesrammen i alle overholdelses- eller vurderingsrapporter forelagt retten eller det amerikanske lovbestemte organ, i det omfang det er foreneligt med fortrolighedskrav. Ministeriet har udpeget et særligt kontaktpunkt, som databeskyttelsesmyndighederne kan rette henvendelse til, når deltagende organisationer ikke overholder principperne. FTC og transportministeriet vil give højeste prioritet til sager om manglende overholdelse af principperne, som den får henvist fra ministeriet og EU-medlemsstaternes myndigheder, og vil udveksle oplysninger om henviste sager rettidigt med de henvisende statslige myndigheder, i det omfang det er foreneligt med fortrolighedskrav.

III. SUPPLERENDE PRINCIPPER

1. Følsomme oplysninger

- a. En organisation skal ikke indhente udtrykkeligt samtykke (dvs. opt in) i forbindelse med følsomme oplysninger, hvis behandlingen:
 - i. er nødvendig for at beskytte den registreredes eller andre personers vitale interesser
 - ii. er nødvendig for at fastslå eller forsvare et retskrav
 - iii. er nødvendig i forbindelse med medicinsk behandling eller diagnosticering
 - iv. foretages af en stiftelse, en forening eller et andet almenntilgængeligt organ, hvis sigte er af politisk, filosofisk, religiøs eller faglig art, som led i organets legitime aktiviteter, på betingelse af at behandlingen alene vedrører organets medlemmer eller personer, der på grund af organets formål er i regelmæssig kontakt hermed, og at oplysningerne ikke videregives til tredjemand uden den registreredes samtykke
 - v. er nødvendig for overholdelsen af en organisations arbejdsretlige forpligtelser eller
 - vi. vedrører oplysninger, som tydeligvis er offentliggjort af den registrerede.

2. Journalistiske undtagelser

- a. Henset til beskyttelsen af pressefriheden i henhold til den amerikanske forfatning skal der, når princippet om pressefrihed som nedfældet i den amerikanske forfatnings første amendement strider imod beskyttelsen af privatlivets fred, foretages en afvejning af disse interesser i henhold til første amendement, når det drejer sig om amerikanske borgeres eller organisationers aktiviteter.
- b. Personoplysninger, der indsamles med henblik på offentliggørelse, radio- eller TV-udsendelser eller andre former for offentlig kommunikation af journalistisk materiale, uanset om de anvendes, og oplysninger, der stammer fra tidligere offentliggjort materiale, der opbevares i et pressearkiv, er ikke underlagt principperne.

3. Subsidiært ansvar

- a. Internetudbydere, teleselskaber eller andre organisationer er ikke ansvarlige i henhold til principperne, når de på vegne af andre organisationer blot sender, dirigerer, omstiller eller lagrer oplysninger. EU-USA-databeskyttelsesrammen danner ikke grundlag for subsidiært ansvar. En organisation kan ikke drages til ansvar, når den udelukkende formidler oplysninger, der overføres af tredjemand, uden hverken at bestemme formålet med eller metoderne til behandling af de pågældende personoplysninger.

4. Udførelse af due diligence og revisioner

- a. Investeringsbankers og revisorers aktiviteter kan omfatte behandling af personoplysninger, uden at den enkelte har givet tilladelse dertil eller er vidende derom. Dette er tilladt i henhold til principperne om oplysningspligt, valgfrihed og indsigt under de nedenfor beskrevne omstændigheder.
- b. Offentlige aktieselskaber og nært ejede selskaber, herunder organisationer, som deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen, revideres jævnligt. Disse revisioner, navnlig revisioner, hvor der ses nærmere på eventuelle uregelmæssigheder, kan sættes på spil ved en for tidlig videregivelse. En organisation i EU-USA-databeskyttelsesrammen, der er involveret i en potentiel fusion eller overtagelse, skal udføre eller underkastes en "due diligence"-undersøgelse. Dette vil ofte indebære indsamling og behandling af personoplysninger såsom oplysninger om den øverste ledelse og andet nøglepersonale. En for tidlig videregivelse kunne hindre transaktionen eller endog være i strid med gældende værdipapirbestemmelser. Investeringsbanker og advokater, der foretager due diligence, og revisorer, der foretager en revision, kan kun behandle oplysninger, uden at den registrerede er vidende derom, i det omfang og i den periode, som er nødvendig for at overholde lovbestemte krav eller tilgodese vigtige samfundsinteresser, samt i andre situationer, hvor anvendelsen af disse principper vil være til skade for organisationens legitime interesser. Disse legitime interesser omfatter overvågningen af organisationers overholdelse af deres retlige forpligtelser og legitime regnskabsaktiviteter samt behovet for fortrolighed i forbindelse med eventuelle opkøb, fusioner, joint ventures eller lignende aktiviteter, der udøves af investeringsbanker eller revisorer.

5. Databeskyttelsesmyndighedernes rolle

- a. Organisationer skal opfylde deres forpligtelser til at samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne som beskrevet nedenfor. Amerikanske organisationer, der modtager personoplysninger fra EU, er i medfør af EU-USA-databeskyttelsesrammen forpligtet til at iværksætte effektive metoder, der gør dem i stand til at overholde principperne. Mere specifikt skal de som fastsat i princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar: punkt a, nr. i, give de registrerede mulighed for at klage, punkt a, nr. ii, iværksætte kontrolprocedurer med henblik på at undersøge, om de lever op til de erklæringer og løfter, de har afgivet med hensyn til deres databeskyttelsesforanstaltninger, og punkt a, nr. iii, forpligte sig til at afhjælpe eventuelle problemer, som skyldes, at de ikke overholder principperne, samt til at overholde sanktioner for disse organisationer. En organisation kan opfylde punkt a, nr. i og iii, i princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar, hvis den opfylder følgende krav med hensyn til samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne.
- b. En organisation forpligter sig til at samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne ved i sin selvcertificeringsanmeldelse om tilslutning til EU-USA-databeskyttelsesrammen til ministeriet (se supplerende princip om selvcertificering) at erklære, at organisationen agter:
 - i. at overholde kravene i punkt a, nr. i og iii, i princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar ved at forpligte sig til at samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne
 - ii. at samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne med henblik på at undersøge og afgøre eventuelle klager, der modtages i henhold til principperne, og
 - iii. at rette sig efter enhver anbefaling fra databeskyttelsesmyndighederne, når de vurderer, at organisationen skal træffe specifikke foranstaltninger for at overholde principperne, herunder foretage udbedrende foranstaltninger eller betale skadeserstatning til de personer, der er berørt af den manglende overholdelse af disse principper, og at give databeskyttelsesmyndigheden en skriftlig bekræftelse på, at disse foranstaltninger er truffet.
- c. Paneler af databeskyttelsesmyndigheder
 - i. Samarbejdet med databeskyttelsesmyndighederne vil være baseret på disse myndigheders formidling af information og anbefalinger:
 1. Databeskyttelsesmyndighedernes anbefalinger vil blive formidlet gennem et uformelt panel af databeskyttelsesmyndigheder på EU-niveau, som bl.a. vil bidrage til at sikre en ensartet og sammenhængende fremgangsmåde på området.
 2. Panelet vil give de berørte amerikanske organisationer anbefalinger om endnu ikke afgjorte klager fra registrerede over behandlingen af personoplysninger, der er blevet overført fra EU under EU-USA-databeskyttelsesrammen. Disse anbefalinger vil blive udformet med henblik på at sikre en korrekt anvendelse af principperne og skal indeholde oplysninger om de retsmidler, som den eller de registrerede kan gøre brug af, og som databeskyttelsesmyndighederne finder passende.

3. Panelet vil fremsætte anbefalinger, når det får henvist en sag fra en organisation, og/eller når det modtager en klage direkte fra registrerede over organisationer, der har forpligtet sig til at samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne inden for rammerne af EU-USA-databeskyttelsesrammen, og panelet vil opfordre de registrerede til og om nødvendigt hjælpe dem med i første omgang at anvende eventuelle interne klagemuligheder, som den pågældende organisation tilbyder.
 4. Anbefalingerne vil først blive afgivet, når begge parter i sagen har haft passende mulighed for at fremsætte bemærkninger og fremlægge enhver dokumentation, som de finder relevant. Panelet vil bestræbe sig på at afgive sine anbefalinger så hurtigt som muligt under hensyntagen til dette krav om behørig behandling. Panelet vil have som generel målsætning at afgive sine anbefalinger senest 60 dage efter modtagelsen af en klage eller en henvisning, og om muligt hurtigere.
 5. Panelet vil, såfremt det finder det formålstjenligt, offentliggøre resultaterne af sin behandling af klager.
 6. Panelet eller de enkelte databeskyttelsesmyndigheder kan ikke drages til ansvar for panelets anbefalinger.
- ii. Som beskrevet ovenfor skal en organisation, der vælger denne mulighed for bilæggelse af tvister, forpligte sig til at rette sig efter databeskyttelsesmyndighedernes anbefalinger. Hvis en organisation ikke har rettet sig efter en anbefaling senest 25 dage efter anbefalingens afgivelse og ikke har givet nogen tilfredsstillende forklaring på denne forsinkelse, vil panelet meddele, at det agter at indbringe sagen for FTC, transportministeriet eller et andet amerikansk organ med lovbestemte håndhævelsesbeføjelser i sager om illoyal eller vildledende praksis, eller at det vurderer, at der er sket en væsentlig overtrædelse af samarbejdsaftalen, der således skal betragtes som ugyldig. Panelet vil i sidstnævnte tilfælde underrette ministeriet med henblik på at få ændret listen over deltagere i databeskyttelsesrammen. Enhver misligholdelse af forpligtelsen til at samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne og enhver overtrædelse af principperne vil kunne retsforfølges som vildledende praksis i henhold til Section 5 i Federal Trade Commission Act (15 U.S.C. § 45), 49 U.S.C. § 41712 eller en anden tilsvarende lov.
- d. En organisation, der deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen og ønsker, at oplysninger om menneskelige ressourcer, der overføres fra EU inden for rammerne af et ansættelsesforhold, skal være omfattet af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, skal forpligte sig til at samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne om sådanne oplysninger (jf. det supplerende princip om oplysninger om menneskelige ressourcer).
- e. Organisationer, der vælger denne løsning, vil blive anmodet om at betale et årligt gebyr til dækning af panelets driftsomkostninger. Derudover kan de blive anmodet om at dække eventuelle udgifter til oversættelse, som opstår som følge af panelets behandling af henviste sager eller klager. Gebyret fastsættes af ministeriet efter høring af Kommissionen. Gebyret kan opkræves af en tredjepart, der af ministeriet udvælges til at fungere som depotinstitution for de midler, der indsamles til dette formål. Ministeriet vil arbejde tæt sammen med Kommissionen og databeskyttelsesmyndighederne om at fastlægge passende procedurer for fordelingen af de midler, der indsamles gennem gebyret, samt om andre proceduremæssige og administrative aspekter vedrørende panelet. Ministeriet og Kommissionen kan indgå en aftale om at ændre den hyppighed, hvormed gebyret opkræves.

6. Selvcertificering

- a. Organisationen drager fordel af EU-USA-databeskyttelsesrammen fra den dato, hvor ministeriet opfører organisationen på listen over deltagere i databeskyttelsesrammen. Ministeriet vil først opføre en organisation på listen over deltagere i databeskyttelsesrammen, når det har fastslået, at organisationens indledende anmeldelse om selvcertificering er fuldstændig, og det vil fjerne organisationen fra listen, hvis den frivilligt trækker sig, ikke indsender den årlige anmeldelse om recertificering eller vedvarende overtræder principperne (jf. det supplerende princip om bilæggelse af tvister og håndhævelse).
- b. Når en organisation gennemfører den indledende selvcertificering og efterfølgende gennemfører recertificeringer om tilslutning til EU-USA-databeskyttelsesrammen, skal den fremsende en anmeldelse til ministeriet underskrevet af en ledende medarbejder på vegne af den organisation, der foretager selvcertificeringen eller recertificeringen om tilslutning til principperne ^(*). Anmeldelsen skal som minimum indeholde følgende oplysninger:

^(*) Anmeldelsen skal foretages via ministeriets websted for databeskyttelse af en person i organisationen, som er bemyndiget til at fremsætte erklæringer på vegne af organisationen og dens dækkede enheder vedrørende tilslutningen til principperne.

- i. navnet på den selvcertificerende eller recertificerende amerikanske organisation samt navnet/navnene på dets amerikanske enheder eller amerikanske datterselskaber, der også tilslutter sig principperne, og som organisationen ønsker at få dækket
 - ii. en beskrivelse af organisationens aktiviteter i relation til personoplysninger modtaget fra EU i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen
 - iii. en beskrivelse af organisationens politik(ker) til beskyttelse af privatlivets fred med hensyn til disse personoplysninger, herunder:
 1. webadressen på det sted, hvor politikken til beskyttelse af privatlivets fred er tilgængelig, hvis organisationen har et offentligt websted, eller hvis organisationen ikke har et offentligt websted, adressen på det sted, hvor offentligheden kan få adgang til politikken til beskyttelse af privatlivets fred, og
 2. datoen for iværksættelse af denne politik
 - iv. en kontaktadresse for behandlingen af eventuelle klager, anmodninger om indsigt og andre anliggender i forbindelse med principperne ⁽⁹⁾, herunder:
 1. navn(e), stillingsbetegnelse(r), e-mailadresse(r) og telefonnummer(-numre) på den eller de relevante personer eller relevante kontaktadresser i organisationen og
 2. organisationens relevante amerikanske postadresse
 - v. det specifikke lovbestemte organ, der har kompetence til at behandle klager over organisationen vedrørende mulig illoyal eller vildledende praksis eller overtrædelser af gældende love eller bestemmelser om beskyttelse af privatlivets fred (og som er anført i principperne eller i et fremtidigt bilag til principperne)
 - vi. betegnelsen på ethvert program til beskyttelse af privatlivets fred, som organisationen deltager i
 - vii. den pågældende kontrolmetode (f.eks. selvevaluering eller ekstern kontrol af overholdelsen, herunder den tredjemand, der udfører denne kontrol) ⁽¹⁰⁾ og
 - viii. den eller de uafhængige klageinstans(er), der kan behandle uløste principrelaterede sager ⁽¹¹⁾.
- c. Hvis en organisation ønsker, at fordelene ved EU-USA-databeskyttelsesrammen også skal dække oplysninger om menneskelige ressourcer, der overføres fra EU til brug inden for rammerne af et ansættelsesforhold, kan den foretage sådanne overførsler, hvis der findes et lovbestemt organ, der har kompetence til at behandle klager over den pågældende organisation vedrørende oplysninger om menneskelige ressourcer, og som er anført i principperne eller et fremtidigt bilag til principperne. Desuden skal organisationen anføre dette i sin indledende anmeldelse om selvcertificering og i alle anmeldelser om recertificering og angive, at den forpligter sig til at samarbejde med den eller de pågældende EU-myndigheder i overensstemmelse med de supplerende principper om oplysninger om menneskelige ressourcer og databeskyttelsesmyndighedernes rolle, og at den agter at følge disse myndigheders anbefalinger. Organisationens skal også fremsende en kopi af sin politik til beskyttelse af oplysninger om menneskelige ressourcer til ministeriet og oplyse, hvor de berørte medarbejdere kan få adgang til politikken til beskyttelse af privatlivets fred.

⁽⁹⁾ "Organisationens primære kontaktperson" eller "organisationens ledende medarbejder" kan ikke være en person uden for organisationen (f.eks. ekstern rådgiver eller ekstern konsulent).

⁽¹⁰⁾ Jf. det supplerende princip om kontrol (verifikation).

⁽¹¹⁾ Jf. det supplerende princip om bilægelse af tvister og håndhævelse.

- d. Ministeriet vil oprette listen over organisationer, der deltager i databeskyttelsesrammen, og som har fremsendt fuldstændige indledende anmeldelser om selvcertificering, og ministeriet vil offentliggøre listen og ajourføre den på grundlag af de fuldstændige årlige anmeldelser om recertificering og meddelelser, der modtages i overensstemmelse med det supplerende princip om bilæggelse af tvister og håndhævelse. Sådanne recertificeringsanmeldelser skal fremsendes mindst én gang om året. I modsat fald vil organisationen blive slettet fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen, og den kan ikke længere drage fordel af EU-USA-databeskyttelsesrammen. Alle organisationer, som ministeriet opfører på listen over deltagere i databeskyttelsesrammen, skal have relevante politikker til beskyttelse af privatlivets fred, som er i overensstemmelse med princippet om oplysningspligt, og i disse politikker angive, at de tilslutter sig principperne ⁽¹²⁾. Hvis en organisations politik til beskyttelse af privatlivets fred er tilgængelig online, skal den derudover indeholde et hyperlink til ministeriets websted for databeskyttelsesrammen samt et hyperlink til webstedet eller klageformularen for den uafhængige klageinstans, der gratis kan behandle fysiske personers uløste, principrelaterede klager.
- e. Principperne finder anvendelse straks efter selvcertificering. Deltagende organisationer, der tidligere har foretaget selvcertificering om tilslutning til principperne i EU-USA-privatlivsskjoldet, vil skulle ajourføre deres politikker til beskyttelse af privatlivets fred, så der i stedet henvises til "principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen". Sådanne organisationer skal indsatte denne henvisning hurtigst muligt og under alle omstændigheder senest tre måneder efter ikrafttrædelsesdatoen for principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen.
- f. En organisation skal anvende principperne på alle personoplysninger modtaget fra EU under EU-USA-databeskyttelsesrammen. Tilslutningen til principperne er ikke tidsbegrænset med hensyn til de personoplysninger, der modtages i den periode, hvor organisationen drager fordel af EU-USA-databeskyttelsesrammen. Hvis en organisation først har tilsluttet sig principperne, skal den fortsat anvende dem på sådanne oplysninger, så længe den lagrer, anvender eller videregiver oplysningerne, også selv om den af en hvilken som helst grund efterfølgende forlader EU-USA-databeskyttelsesrammen. En organisation, som ønsker at trække sig ud af EU-USA-databeskyttelsesrammen, skal meddele ministeriet dette på forhånd. Denne meddelelse skal også angive, hvad organisationen agter at gøre med de personoplysninger, den har modtaget i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen (dvs. om den agter at beholde, tilbagesende eller slette oplysningerne, og, hvis den ønsker at beholde oplysningerne, de godkendte måder, hvorpå den vil beskytte oplysningerne). En organisation, som ønsker at træde ud af EU-USA-databeskyttelsesrammen, men ønsker at beholde oplysningerne, skal enten hvert år bekræfte over for ministeriet, at den fortsat vil anvende principperne på oplysningerne, eller sikre en "tilstrækkelig" beskyttelse af oplysningerne på en anden godkendt måde (f.eks. ved hjælp af en aftale, der fuldt ud afspejler kravene i de relevante standardkontraktbestemmelser, som Kommissionen har vedtaget). I modsat fald skal organisationen tilbagesende eller slette oplysningerne ⁽¹³⁾. En organisation, der træder ud af EU-USA-databeskyttelsesrammen, skal fjerne alle henvisninger til EU-USA-databeskyttelsesrammen i relevante politikker til beskyttelse af privatlivets fred, der lader formode, at organisationen fortsat deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen og er berettiget til at drage fordel heraf.

⁽¹²⁾ En organisation, der foretager selvcertificering for første gang, må ikke hævde, at den deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen, i sin endelige politik til beskyttelse af privatlivets fred, før ministeriet har underrettet organisationen om, at den må gøre det. Organisationen skal forelægge ministeriet et udkast til en politik til beskyttelse af privatlivets fred, som er i overensstemmelse med principperne, når den foretager sin indledende anmeldelse om selvcertificering. Når ministeriet har fastslået, at organisationens indledende anmeldelse om selvcertificering ellers er fuldstændig, underretter ministeriet organisationen om, at den skal færdiggøre (f. eks. i påkommende tilfælde offentliggøre) sin politik til beskyttelse af privatlivets fred, der er i overensstemmelse med EU-USA-databeskyttelsesrammen. Organisationen skal straks underrette ministeriet, når den relevante politik til beskyttelse af privatlivets fred er færdiggjort, hvorefter ministeriet opfører organisationen på listen over deltagere i databeskyttelsesrammen.

⁽¹³⁾ Hvis en organisation på tidspunktet for sin udtrædelse vælger at beholde de personoplysninger, den har modtaget i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen, og hvert år bekræfte over for ministeriet, at den fortsat vil anvende principperne på disse oplysninger, skal organisationen en gang om året efter udtrædelsen over for ministeriet godtgøre (dvs. medmindre og indtil organisationen sikrer en "tilstrækkelig" beskyttelse af sådanne oplysninger på en anden godkendt måde eller tilbagesender eller sletter alle sådanne oplysninger og underretter ministeriet herom), hvad den har gjort med disse personoplysninger, hvad den vil gøre med de personoplysninger, som den fortsat beholder, og hvem der vil fungere som fast kontaktpunkt for principrelaterede spørgsmål.

- g. En organisation, der som følge af virksomhedsomlægninger i form af f.eks. fusion, overtagelse, konkurs eller opløsning ophører med at eksistere som særskilt retlig enhed, skal på forhånd underrette ministeriet herom. Organisationen skal i denne meddelelse ligeledes angive, om den enhed, der opstår som følge af virksomhedsomlægningen, i) fortsat vil deltage i EU-USA-databeskyttelsesrammen i kraft af en eksisterende selvcertificering, ii) vælger at foretage selvcertificering som en ny deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen (f.eks. når den nye enhed eller den overlevende enhed ikke allerede har en eksisterende selvcertificering, der giver den mulighed for at deltage i EU-USA-databeskyttelsesrammen), eller iii) iværksætter andre sikkerhedsforanstaltninger, herunder skriftlige aftaler, der sikrer fortsat anvendelse af principperne på alle personoplysninger, som organisationen har modtaget i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen, og som organisationen beholder. Hvis hverken i), ii) eller iii) finder anvendelse, skal alle personoplysninger, som organisationen har modtaget under EU-USA-databeskyttelsesrammen, straks tilbagesendes eller slettes.
- h. Når en organisation forlader EU-USA-databeskyttelsesrammen af en eller anden årsag, skal den fjerne alle erklæringer, der lader formode, at organisationen fortsat deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen eller er berettiget til at drage fordel af EU-USA-databeskyttelsesrammen. Hvis certificeringsmarkedet for EU-USA-databeskyttelsesrammen anvendes, skal det ligeledes fjernes. En organisation, der afgiver urigtige oplysninger til offentligheden vedrørende dens tilslutning til principperne, kan indbringes for FTC, transportministeriet eller andre kompetente statslige organer. En organisation, der afgiver urigtige oplysninger til ministeriet, kan retsforfølges efter False Statements Act (18 U.S.C. § 1001).

7. Kontrol (verifikation)

- a. Organisationer skal iværksætte kontrolprocedurer med henblik på at undersøge, om de lever op til de erklæringer og løfter, de har afgivet om deres databeskyttelsesforanstaltninger inden for EU-USA-databeskyttelsesrammen, og om disse foranstaltninger er blevet iværksat som beskrevet i og i overensstemmelse med principperne.
- b. For at opfylde kontrolkravene i princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar skal en organisation kontrollere sådanne erklæringer og løfter ved hjælp af selvevaluering eller ekstern kontrol af overholdelsen.
- c. Hvis organisationen har valgt selvevaluering, skal det kontrolleres, om organisationens politik til beskyttelse af privatlivets fred vedrørende personoplysninger, der modtages fra EU, er i overensstemmelse med de faktiske forhold, og om den er dækkende, let tilgængelig, i overensstemmelse med principperne og fuldstændig iværksat (dvs. at den overholdes). Det skal ligeledes fremgå af denne kontrol, om de registrerede er informeret om eventuelle interne muligheder for klagebehandling og om de eksterne uafhængige klageinstanser, som de har adgang til, om den pågældende organisation har udarbejdet procedurer for uddannelse af de ansatte i gennemførelsen af disse foranstaltninger og for håndtering af deres manglende overholdelse af foranstaltningerne, samt om organisationen har interne procedurer for regelmæssig og objektiv kontrol af ovenstående. Mindst én gang om året skal en ledende medarbejder eller en anden bemyndiget repræsentant for organisationen underskrive en erklæring om selvevaluering, og der skal gives adgang til denne erklæring på den registreredes anmodning eller i forbindelse med en undersøgelse eller en klage over manglende overholdelse.
- d. Hvis organisationen har valgt ekstern kontrol af overholdelsen, skal denne kontrol påvise, at organisationens politik til beskyttelse af privatlivets fred vedrørende personoplysninger, der modtages fra EU, er i overensstemmelse med de faktiske forhold, og om den er dækkende, let tilgængelig, i overensstemmelse med principperne og fuldstændig iværksat (dvs. at den overholdes). Det skal ligeledes fremgå af denne kontrol, om de registrerede er informeret om klageinstanser, som de har adgang til. Kontrolmetoderne kan uden begrænsning omfatte revision, uvarslet kontrol, anvendelse af fiktive oplysninger ("decoys") eller passende teknologiske midler. Mindst én gang om året skal kontrollanten, en ledende medarbejder eller en anden bemyndiget repræsentant for organisationen underskrive en erklæring om, at der er foretaget en ekstern kontrol af overholdelsen, og der skal gives adgang til denne erklæring på den registreredes anmodning eller i forbindelse med en undersøgelse eller en klage over manglende overholdelse.
- e. Organisationer skal føre protokol over iværksættelsen af deres databeskyttelsesforanstaltninger inden for EU-USA-databeskyttelsesrammen og gøre denne protokol tilgængelig efter anmodning derom i forbindelse med en undersøgelse eller en klage over manglende overholdelse til det uafhængige organ, som har ansvaret for at undersøge klager, eller til den myndighed, der har kompetence i sager om illoyal eller vildledende praksis. Organisationerne skal ligeledes straks besvare forespørgsler og andre anmodninger fra ministeriet om oplysninger om organisationens tilslutning til principperne.

8. Indsigt

a. Princippet om indsigt i praksis

- i. I henhold til principperne er retten til indsigt af afgørende betydning for beskyttelsen af privatlivets fred, især fordi den giver den enkelte mulighed for at kontrollere nøjagtigheden af sine personoplysninger. Princippet om indsigt indebærer, at registrerede har ret til at:
 1. få oplyst, om en organisation behandler personoplysninger om dem ⁽¹⁴⁾
 2. få udleveret oplysningerne, således at de kan kontrollere nøjagtigheden heraf og behandlingens lovlighed
 3. få oplysningerne rettet, ændret eller slettet, hvis de er ukorrekte eller behandles i strid med principperne.
- ii. Registrerede skal ikke begrunde en anmodning om indsigt i egne personoplysninger. Organisationer, der modtager en anmodning om indsigt fra registrerede, bør først og fremmest koncentrere sig om det, som i første omgang har ført til anmodningen. Hvis en anmodning om indsigt er for vag eller for bredt defineret, kan organisationen f.eks. indgå i en dialog med den pågældende for bedre at kunne forstå motiverne bag anmodningen og give de relevante oplysninger. Organisationen kan anmode om at få oplyst, hvilke(n) del(e) af organisationen den pågældende har haft med at gøre, eller hvilken slags oplysninger eller anvendelse der er genstand for anmodningen om indsigt.
- iii. Organisationer skal i overensstemmelse med selve princippet om indsigt altid udvise imødekommenhed i deres bestræbelser på at give indsigt. Hvis visse oplysninger f.eks. skal beskyttes og nemt kan adskilles fra andre personoplysninger, hvori der anmodes om indsigt, skal organisationen bortredigere de beskyttede oplysninger og give indsigt i de andre oplysninger. Hvis en organisation beslutter at begrænse indsigten i personoplysninger i særlige tilfælde, skal den redegøre for sin beslutning over for den person, der har anmodet om indsigt, og oplyse, hvor den pågældende kan henvende sig for yderligere oplysninger.

b. Meromkostningerne eller meradministrationen ved at give indsigt

- i. Retten til indsigt i personoplysninger kan begrænses under særlige omstændigheder, hvor det ville medføre en krænkelse af andre personers legitime rettigheder, eller hvor meradministrationen eller meromkostningerne ved at give indsigt i disse oplysninger ville være uforholdsmæssig store i forhold til risikoen for de pågældende personers privatliv i det pågældende tilfælde. Meromkostninger og meradministration er vigtige faktorer, der bør tages i betragtning, men de er ikke afgørende for vurderingen af, om det er rimeligt at give indsigt.
- ii. Hvis personoplysningerne f.eks. danner grundlag for beslutninger, der har afgørende betydning for den enkelte (f.eks. afgørelser i økonomiske anliggender, herunder vedrørende forsikringer, lån eller ansættelse), skal organisationen i overensstemmelse med de øvrige bestemmelser i disse supplerende principper give indsigt i de pågældende oplysninger, selv om det giver anledning til uforholdsmæssig meradministration eller uforholdsmæssigt store meromkostninger. Hvis de personoplysninger, der anmodes om, hverken er følsomme oplysninger eller danner grundlag for beslutninger, der har afgørende betydning for den enkelte, men er let tilgængelige og med få omkostninger kan stilles til rådighed, skal en organisation give indsigt i disse oplysninger.

c. Fortrolige forretningsoplysninger

- i. Fortrolige forretningsoplysninger er oplysninger, som en organisation har truffet foranstaltninger for at beskytte imod videregivelse, fordi en sådan videregivelse ville være til fordel for en konkurrent på markedet. Organisationer kan nægte at give indsigt eller give begrænset indsigt, hvis de ved at give fuld indsigt risikerer at afsløre deres egne fortrolige forretningsoplysninger, f.eks. markedsføringsparametre eller -klassifikationer, som organisationen har udarbejdet, eller andres fortrolige forretningsoplysninger, når disse oplysninger i henhold til en aftale skal behandles fortroligt.

⁽¹⁴⁾ Organisationen skal besvare anmodninger fra registrerede om, hvad formålene med behandlingen er, hvilke kategorier af personoplysninger der er tale om, og hvilke modtagere eller kategorier af modtagere personoplysningerne videregives til.

- ii. Hvis fortrolige forretningsoplysninger nemt kan adskilles fra andre oplysninger, hvori der anmodes om indsigt, skal organisationen bortredigere de fortrolige forretningsoplysninger og give indsigt i de ikkefortrolige oplysninger.

d. Organisering af databaser

- i. En organisation kan give indsigt ved at videregive de relevante personoplysninger til de pågældende personer, som således ikke skal have adgang til organisationens database.
- ii. Der skal kun gives indsigt i det omfang, en organisation lagrer personoplysningerne. Princippet om indsigt forpligter ikke i sig selv en organisation til at opbevare, vedligeholde, organisere eller omstrukturere registre med personoplysninger.

e. Begrænset indsigt

- i. Da organisationer altid skal udvise imødekommenhed i deres bestræbelser på at give registrerede indsigt i deres personoplysninger, kan de kun begrænse denne indsigt i begrænsede tilfælde, og enhver begrundelse for at begrænse indsigten skal tage udgangspunkt i specifikke forhold. Som under databeskyttelsesforordningen kan en organisation give begrænset indsigt i oplysninger, hvis en videregivelse kan antages at vanskeliggøre beskyttelsen af vigtige altovervejende offentlige interesser, herunder den nationale sikkerhed, forsvaret eller den offentlige sikkerhed. Det er desuden muligt at nægte indsigt, når personoplysningerne udelukkende behandles med henblik på forskning eller i statistisk øjemed. Der kan f.eks. også nægtes indsigt eller gives begrænset indsigt, når denne indsigt:
 - 1. griber ind i lovens gennemførelse eller håndhævelse eller private søgsmål, herunder forebyggelse, efterforskning, afsløring af lovovertrædelser eller retten til en retfærdig rettergang
 - 2. medfører krænkelse af andre personers legitime rettigheder eller interesser
 - 3. er et brud på retten eller forpligtelsen til fortrolighed mellem advokat og klient
 - 4. vanskeliggør sikkerhedsundersøgelser eller behandlingen af personalesager eller i forbindelse med personaleplanlægning og -omstrukturering eller
 - 5. vanskeliggør den nødvendige fortrolige behandling af oplysninger i forbindelse med overvågning, kontrol eller regulering inden for rammerne af god forvaltning eller under kommende eller igangværende forhandlinger, som organisationen er involveret i.
- ii. En organisation, der påberåber sig en undtagelse, skal dokumentere nødvendigheden af denne undtagelse, og registrerede skal oplyses om begrundelsen for begrænsningen af indsigten og om, hvor de kan henvende sig for yderligere oplysninger.

f. Retten til at modtage bekræftelse og opkrævning af et gebyr til dækning af omkostningerne til indsigt

- i. En registreret har ret til at få oplyst, om en organisation behandler personoplysninger om den pågældende. En registreret har ret til at få udleveret sine personoplysninger. En organisation kan opkræve et gebyr, der ikke er uforholdsmæssigt stort.
- ii. Det kan være berettiget at opkræve et gebyr, f.eks. hvis anmodninger om indsigt er tydeligt overdrevne, navnlig fordi de gentages.
- iii. Der må ikke nægtes indsigt under henvisning til omkostningerne, hvis den registrerede tilbyder at afholde disse selv.

g. Gentagne eller chikanerende anmodninger om indsigt

- i. Organisationer kan fastsætte en passende maksimumsgrænse for det antal gange, anmodninger om indsigt fra en bestemt person inden for en bestemt periode vil blive behandlet. Organisationer skal ved fastsættelsen af disse kriterier tage højde for, hvor hyppigt oplysningerne ajourføres, til hvilket formål de anvendes, og hvilken slags oplysninger det drejer sig om.

h. Svigagtige anmodninger om indsigt

- i. Organisationer er ikke forpligtet til at give indsigt, medmindre de fra rekvirenten modtager tilstrækkelige oplysninger til at kontrollere vedkommendes identitet.

i. Svarfrist

- i. Organisationer bør besvare anmodninger om indsigt inden for en rimelig frist og på en rimelig måde, som er let forståelig for den registrerede. En organisation, der regelmæssigt udleverer oplysninger til registrerede, kan besvare en individuel anmodning om indsigt i forbindelse med organisationens regelmæssige fremsendelse af oplysninger, hvis det ikke medfører en for stor forsinkelse.

9. **Oplysninger om menneskelige ressourcer**

a. Anvendelsesområdet for EU-USA-databeskyttelsesrammen

- i. Når en organisation i EU overfører personoplysninger om sine (forhenværende eller nuværende) ansatte, der er indsamlet inden for rammerne af ansættelsesforholdet, til en tjenesteudbyder i USA, det være sig et moderselskab, en associeret organisation eller en ikkeassocieret organisation, som deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen, er overførslen underlagt denne databeskyttelsesramme. I disse tilfælde finder både indsamlingen og behandlingen af oplysninger forud for overførslen typisk sted i overensstemmelse med national ret i den EU-medlemsstat, hvor oplysningerne er indsamlet, og enhver betingelse eller begrænsning for overførsel i henhold til denne lovgivning skal overholdes.
- ii. Principperne finder kun anvendelse ved overførsel af eller indsigt i individuelt identificerede eller identificerbare personoplysninger. Statistisk materiale, der bygger på en sammenføring af ansættelsesoplysninger, og som ikke indeholder personoplysninger eller data, der registreres anonymt, er ikke omfattet af beskyttelsen af privatlivets fred.

b. Anvendelse af principperne om oplysningspligt og valgfrihed

- i. En amerikansk organisation, der inden for EU-USA-databeskyttelsesrammen har modtaget ansættelsesoplysninger fra EU, må kun videregive disse oplysninger til tredjemand eller anvende dem til andre formål, såfremt det sker i overensstemmelse med principperne om oplysningspligt og valgfrihed. Når en amerikansk organisation f.eks. agter at anvende personoplysninger, der er indsamlet i forbindelse med et ansættelsesforhold, til ikkeansættelsesrelaterede formål, f.eks. til markedsføringshenvendelser, skal den først give de berørte personer den nødvendige valgfrihed, medmindre de allerede har tilladt anvendelsen af oplysningerne til sådanne formål. Denne anvendelse må ikke være uforenelig med de formål, hvortil personoplysningerne er indsamlet eller efterfølgende godkendt af den enkelte person. De ansattes valg må desuden ikke give anledning til forskelsbehandling eller sanktioner mod de pågældende ansatte.
- ii. Det skal bemærkes, at visse bestemmelser, der generelt finder anvendelse på overførsel af personoplysninger fra visse EU-medlemsstater, kan forhindre andre anvendelser af disse oplysninger, selv efter overførsel til et land uden for EU, og sådanne bestemmelser skal overholdes.
- iii. Arbejdsgiverne skal endvidere bestræbe sig på så vidt muligt at respektere de ansattes ønsker om hemmeligholdelse af personoplysninger. Det kan bl.a. omfatte, at der kun gives begrænset indsigt i personoplysninger, at visse oplysninger gøres anonyme, eller at der anvendes koder eller pseudonymer, når de rigtige navne ikke er nødvendige for de pågældende formål.
- iv. En organisation er ikke forpligtet til at anvende principperne om oplysningspligt eller valgfrihed i det omfang og i den periode, det er nødvendigt for ikke at skade den pågældende organisations muligheder for at foretage fremsendelser eller udnævnelser eller behandle andre personaleanliggender af lignende karakter.

c. Anvendelse af princippet om indsigt

- i. Begrundelserne for at nægte at give indsigt eller for at give begrænset indsigt i oplysninger om menneskelige ressourcer efter anmodning derom fremgår af det supplerende princip om indsigt. Arbejdsgivere i EU skal naturligvis overholde de nationale regler på området og sikre, at arbejdstagere i EU gives indsigt i sådanne oplysninger, således som det er påbudt af loven i deres hjemland, uanset i hvilket land oplysningerne behandles og lagres. En organisation, der behandler denne type oplysninger i USA, er i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen forpligtet til at samarbejde med henblik på at give indsigt enten direkte eller gennem arbejdsgiveren i EU.

d. Håndhævelse

- i. I det omfang personoplysninger udelukkende anvendes inden for rammerne af et ansættelsesforhold, er organisationen i EU hovedansvarlig for oplysningerne over for den enkelte ansatte. Hvis europæiske arbejdstagere klager over krænkelse af deres ret til databeskyttelse og ikke er tilfredse med resultaterne af de forskellige interne kontrol-, klage- eller appelprocedurer (eller enhver anden klageprocedure inden for rammerne af en kontrakt med en fagforening), skal de henvises til de kompetente nationale databeskyttelses- eller arbejdsmarkedsmyndigheder i den jurisdiktion, de arbejder i. Dette gælder også i sager, hvor ansvaret for den formodede forkerte behandling af deres personoplysninger påhviler den amerikanske organisation, der har modtaget oplysningerne fra arbejdsgiveren, og således medfører et formodet brud på principperne. Dette vil være den mest effektive fremgangsmåde for at behandle de ofte overlappende rettigheder og pligter, som er fastsat i arbejdsretten og arbejdsoverenskomster samt i databeskyttelseslovgivningen.
- ii. En amerikansk organisation, der deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen og anvender EU-oplysninger om menneskelige ressourcer, der er overført fra EU inden for rammerne af et ansættelsesforhold, og som ønsker, at disse overførsler skal være omfattet af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, skal således forpligte sig til at samarbejde i undersøgelser, der foretages af de kompetente EU-myndigheder i disse sager, og til at rette sig efter deres anbefalinger.

e. Anvendelse af princippet om ansvar for videreoverførsel

- i. I forbindelse med lejlighedsvis ansættelsesrelaterede operationelle behov i den deltagende organisation for at overføre personoplysninger under EU-USA-databeskyttelsesrammen, f.eks. i forbindelse med booking af et fly, hotelværelse eller forsikringsdækning, kan overførsler af personoplysninger om et lille antal medarbejdere til dataansvarlige ske uden at anvende princippet om indsigt eller indgå en aftale med den dataansvarlige tredjemand, hvilket ellers er et krav i henhold til princippet om ansvar for videreoverførsel, forudsat at den deltagende organisation har overholdt principperne om oplysningspligt og valgfrihed.

10. Obligatoriske aftaler om videreoverførsel

a. Aftaler om behandling af oplysninger

- i. Uanset databehandlerens deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen skal der indgås en aftale, når personoplysninger overføres fra EU til USA udelukkende med henblik på behandling.
- ii. Dataansvarlige i EU skal altid indgå en aftale, selv når oplysninger kun overføres med henblik på behandling, og dette uanset om denne behandling foregår i eller uden for EU, og uanset om databehandleren deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen eller ej. Formålet med aftalen er at sikre, at databehandleren:
 1. kun handler efter instruks fra den dataansvarlige,
 2. iværksætter de fornødne tekniske og organisatoriske foranstaltninger til at beskytte personoplysninger mod hændelig eller ulovlig tilintetgørelse, hændeligt tab, mod forringelse, ubeføjet udbredelse eller ikkeautoriseret adgang og ved, om videreoverførsel er tilladt, og
 3. tager hensyn til behandlingens karakter og bistår den dataansvarlige med at besvare anmodninger fra registrerede, der udøver deres rettigheder under principperne.

- iii. Da de deltagende organisationer anses for at give en tilstrækkelig beskyttelse, kræver aftaler med sådanne organisationer, der udelukkende vedrører behandling af oplysninger, ingen forudgående tilladelse.
- b. Overførsler i en kontrolleret gruppe af selskaber eller enheder
 - i. Når personoplysninger overføres mellem to dataansvarlige i en kontrolleret gruppe af selskaber eller enheder, er det ikke altid nødvendigt at indgå en aftale i henhold til princippet om ansvar for videreoverførsel. Dataansvarlige i en kontrolleret gruppe af selskaber eller enheder kan basere disse overførsler på andre instrumenter såsom EU's bindende virksomhedsregler eller andre koncerninterne instrumenter (f.eks. overholdelses- og kontrolprogrammer), der sikrer kontinuitet i beskyttelsen af personoplysninger i henhold til principperne. I forbindelse med disse overførsler har den deltagende organisation fortsat ansvaret for, at principperne overholdes.
- c. Overførsler mellem dataansvarlige
 - i. I forbindelse med overførsler mellem dataansvarlige behøver den modtagende dataansvarlige ikke være en deltagende organisation eller have en uafhængig klageinstans. Den deltagende organisation skal indgå en aftale med den modtagende dataansvarlige tredjemand, der sikrer samme beskyttelsesniveau som under EU-USA-databeskyttelsesrammen, men den dataansvarlige tredjemand behøver ikke være en deltagende organisation eller have en uafhængig klageinstans, forudsat at tredjemanden stiller en tilsvarende mekanisme til rådighed.

11. Bilægelse af tvister og håndhævelse

- a. Kravene til håndhævelse af EU-USA-databeskyttelsesrammen fastsættes i princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar. Det fastsættes i det supplerende princip om kontrol (verifikation), hvorledes kravene i princippets punkt a, nr. ii, skal overholdes. Dette supplerende princip omhandler punkt a, nr. i og iii, hvor der stilles krav om uafhængige klageinstanser. Databeskyttelsesrammen kan håndhæves ved hjælp af forskellige mekanismer, der dog alle skal opfylde kravene i princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar. En organisation kan opfylde kravene: i) ved at overholde programmer til beskyttelse af privatlivets fred udviklet i den private sektor og baseret på principperne, som omfatter effektive håndhævelsesmekanismer af den type, der er beskrevet i princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar, ii) ved at være underlagt tilsynsmyndigheder, der er oprettet ved lov eller administrativt, og som varetager behandlingen af individuelle klager og bilægelsen af tvister, eller iii) ved at forpligte sig til at samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne i EU eller deres bemyndigede repræsentanter.
- b. Denne liste er blot beskrivende og ikke udtømmende, eftersom der i den private sektor kan oprettes yderligere håndhævelsesmekanismer, når blot kravene i princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar og de supplerende principper overholdes. Bemærk, at kravene i princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar supplerer kravet om, at selvregulering skal kunne håndhæves efter Section 5 i Federal Trade Commission Act (15 U.S.C. § 45), der forbyder illoyal eller vildledende praksis, 49 U.S.C. § 41712, der forbyder transportører eller rejsebureauer at anvende en illoyal eller vildledende praksis i forbindelse med lufttransportydelser eller salg af lufttransportydelser, eller en anden tilsvarende lov.
- c. Organisationer og deres uafhængige klageinstanser skal tilvejebringe oplysninger om EU-USA-databeskyttelsesrammen, når ministeriet anmoder herom, for at medvirke til at sikre, at de opfylder deres forpligtelser under EU-USA-databeskyttelsesrammen, og for at lette forvaltningen af programmet. Organisationer skal desuden straks besvare klager over deres manglende overholdelse af principperne, som databeskyttelsesmyndighederne henviser via ministeriet. Svaret skal indeholde en vurdering af klagens berettigelse, og såfremt den er berettiget, oplysninger om, hvordan organisationen vil afhjælpe problemet. Ministeriet vil beskytte modtagne fortrolige oplysninger i overensstemmelse med amerikansk ret.

d. Klageinstanser

- i. Registrerede skal opfordres til først at klage til den pågældende organisation, inden de indbringer deres klage for uafhængige klageinstanser. Organisationerne skal svare de registrerede senest 45 dage efter modtagelse af klagen. En klageinstans er navnlig uafhængig, hvis den er upartisk, hvis der er åbenhed omkring sammensætningen og finansieringen, og hvis der foreligger dokumenteret erfaring. De klagemuligheder, som den enkelte har adgang til, skal i henhold til princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar være let tilgængelige og gratis. Uafhængige tvistbilæggesinstanser skal behandle hver enkelt klage, som de modtager fra registrerede, medmindre klagerne tydeligt er ubegrundede eller useriøse. Dette udelukker ikke, at klageinstansen kan fastsætte kriterier for modtagelse af klager, men sådanne kriterier skal være gennemskuelige og begrundede (og f.eks. have til formål at udelukke klager, der ikke er omfattet af programmet, eller som skal behandles i et andet forum), og de må ikke have som konsekvens at underminere forpligtelsen til at behandle legitime klager. Disse klageinstanser skal desuden ved modtagelsen af en klage give de registrerede fuldstændige og let tilgængelige oplysninger om, hvorledes tvistbilæggesproceduren fungerer. Disse oplysninger skal omfatte en meddelelse om klageinstansens databeskyttelsesforanstaltninger i overensstemmelse med principperne. Klageinstanserne skal desuden medvirke til at udvikle forskellige værktøjer, herunder standardklageformularer, der skal gøre det nemmere at behandle klager.
- ii. Uafhængige klageinstanser skal angive oplysninger om principperne og om de tjenester, de tilbyder under EU-USA-databeskyttelsesrammen, på deres offentlige websteder. Disse oplysninger skal omfatte: 1) oplysninger om eller et link til kravene vedrørende uafhængige klageinstanser i henhold til principperne, 2) et link til ministeriets websted for databeskyttelsesrammen, 3) oplysninger om, at deres tvistbilægges-tjenester under EU-USA-databeskyttelsesrammen er gratis for registrerede, 4) oplysninger om indgivelse af klager vedrørende principperne, 5) oplysninger om tidsrammen for behandling af klager vedrørende principperne og 6) oplysninger om de forskellige potentielle retsmidler.
- iii. Uafhængige klageinstanser skal offentliggøre en årlig rapport med aggregeret statistik over deres tvistbilægges-tjenester. Den årlige rapport skal indeholde oplysninger om: 1) det samlede antal klager vedrørende principperne modtaget i rapporteringsåret, 2) typen af modtagne klager, 3) kvalitetsmål for tvistbilægges såsom klagebehandlingstid og 4) resultaterne af de modtagne klager, navnlig antal og typer retsmidler eller pålagte sanktioner.
- iv. Som anført i bilag I har den registrerede i forbindelse med øvrige krav mulighed for at indbringe sagen til voldgift for at få afgjort, om en deltagende organisation har misligholdt sine forpligtelser over for den pågældende i henhold til principperne, og om denne misligholdelse fortsat ikke er helt eller delvist afhjulpet. Voldgift kan kun anvendes til disse formål. Der er f.eks. ikke adgang til voldgift i forbindelse med undtagelserne til principperne⁽¹⁵⁾ eller i forbindelse med en påstand om tilstrækkeligheden af EU-USA-databeskyttelsesrammen. Denne mulighed for voldgift giver udelukkende "panelet i EU-USA-databeskyttelsesrammen" (der består af en eller tre voldgiftsmænd som aftalt mellem parterne) beføjelser til at pålægge den nødvendige individuelle ikkepengemæssige rimelige afhjælpning (f.eks. indsigt, berigtigelse, sletning eller tilbagesendelse af den pågældendes oplysninger) for at afhjælpe overtrædelsen af principperne i forhold til de registrerede. Registrerede og deltagende organisationer har adgang til domstolsprøvelse og håndhævelse af voldgiftsafgørelser i henhold til amerikansk ret under Federal Arbitration Act.

e. Retsmidler og sanktioner

- i. Anvendelsen af de retsmidler, som tvistbilæggesinstansen giver adgang til, bør resultere i, at den pågældende organisation så vidt muligt udbedrer konsekvenserne af den manglende overholdelse, at organisationens fremtidige behandling sker i overensstemmelse med principperne, og at behandlingen af personoplysningerne om den person, der har indbragt klagen, i påkommende tilfælde ophører. Sanktionerne skal være tilstrækkeligt strenge til at få organisationen til at overholde principperne. Tvistbilæggesinstanser vil ved hjælp af en række sanktioner af forskellig strenghedsgrad have mulighed for på passende vis at reagere på forskellige grader af manglende overholdelse. Disse sanktioner bør omfatte offentliggørelse af konstateringerne af manglende overholdelse og påbud om i visse tilfælde at

⁽¹⁵⁾ Principperne, oversigt, punkt 5.

slette oplysninger ⁽¹⁶⁾. Andre sanktioner kan være suspendering eller tilbagetrækning af en godkendelse, betaling af skadeserstatning til registrerede for tab som følge af en overtrædelse af principperne og forbud eller påbud. Tvistbilæggesinstanser og selvregulerende instanser i den private sektor skal underrette den kompetente statslige instans eller i påkommende tilfælde domstolene samt ministeriet om deltagende organisationer, der ikke efterlever deres afgørelser.

f. FTC's behandling af klager

- i. FTC har forpligtet sig til at give højeste prioritet til behandling af sager om påstået overtrædelse af principperne, som den får henvist fra i) selvregulerende instanser med kompetence inden for beskyttelse af privatlivets fred og andre uafhængige tvistbilæggesinstanser, ii) EU-medlemsstaterne og iii) ministeriet, for at fastslå, om Section 5 i Federal Trade Commission Act, der forbyder illoyal eller vildledende praksis inden for handel, er blevet overtrådt. Hvis FTC konkluderer, at der er grund til at antage, at Section 5 er blevet overtrådt, kan den løse sagen ved at forsøge at opnå et administrativt forbud (administrative cease and desist order) mod den pågældende praksis eller ved at indgive en klage til en forbundsdomstol, hvilket, såfremt klageren får medhold, kan resultere i en retsafgørelse med samme indhold truffet af forbundsdomstolen. Dette omfatter falske påstande om tilslutning til principperne eller deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen fremsat af organisationer, der ikke længere er opført på listen over deltagere i databeskyttelsesrammen eller aldrig har foretaget selvcertificering over for ministeriet. FTC kan opnå, at overtræderen idømmes civilretlige sanktioner, hvis et administrativt forbud ikke overholdes, og FTC kan indlede civilretlige eller strafferetlige sager for undladelse af at efterkomme en retsafgørelse, der er truffet af en forbundsdomstol. FTC skal underrette ministeriet om ethvert søgsmål, som den anlægger. Ministeriet opfordrer de øvrige statslige organer til at underrette ministeriet om den endelige afgørelse i sådanne sager eller om andre afgørelser om tilslutning til principperne.

g. Vedvarende overtrædelse af principperne

- i. Hvis en organisation vedvarende overtræder principperne, kan den ikke længere drage fordel af EU-USA-databeskyttelsesrammen. Organisationer, der vedvarende overtræder principperne, vil af ministeriet blive fjernet fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen, og de skal tilbagesende eller slette personoplysninger, de har modtaget under EU-USA-databeskyttelsesrammen.
- ii. En vedvarende overtrædelse af principperne forekommer, når en organisation, der har foretaget selvcertificering over for ministeriet, nægter at rette sig efter den endelige afgørelse truffet af en uafhængig selvregulerende tvistbilæggesinstans med kompetence inden for beskyttelse af privatlivets fred eller af en statslig instans, eller når en sådan instans, herunder ministeriet, fastslår, at en organisation hyppigt har overtrådt principperne i et sådant omfang, at det ikke længere er rimeligt at påstå, at den overholder principperne. Hvis en sådan afgørelse træffes af et andet organ end ministeriet, skal organisationen straks underrette ministeriet derom. En organisation, der ikke opfylder denne forpligtelse, kan retsforfølges efter False Statements Act (18 U.S.C. § 1001). En organisation, der trækker sig fra et selvreguleringsprogram til beskyttelse af privatlivets fred i den private sektor eller fra en uafhængig selvregulerende tvistbilæggesinstans i den private sektor, skal stadig overholde principperne, og såfremt dette ikke er tilfældet, vil det blive betragtet som en vedvarende overtrædelse.
- iii. Ministeriet vil på baggrund af enhver meddelelse om vedvarende overtrædelse, uanset om det modtager denne meddelelse fra organisationen selv, fra en selvregulerende instans med kompetence inden for beskyttelse af privatlivets fred, fra en anden uafhængig tvistbilæggesinstans eller fra en statslig instans, fjerne organisationen fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen, dog først efter at have givet den pågældende organisation en frist på 30 dage og en mulighed for at svare ⁽¹⁷⁾. Det vil således tydeligt fremgå af ministeriets liste over deltagere i databeskyttelsesrammen, hvilke organisationer der er eller ikke er dækket af EU-USA-databeskyttelsesrammen.
- iv. En organisation, der ønsker at tilslutte sig en selvregulerende instans med henblik på igen at kvalificere sig til EU-USA-databeskyttelsesrammen, skal give denne instans fuldstændige oplysninger om sin tidligere deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen.

⁽¹⁶⁾ Uafhængige tvistbilæggesinstanser skønner selv, under hvilke omstændigheder disse sanktioner skal anvendes. Spørgsmålet om de pågældende oplysningers følsomhed og spørgsmålet om, hvorvidt en organisation har indsamlet, anvendt eller videregivet oplysninger i åbenlys strid med principperne, er nogle af de faktorer, der skal tages i betragtning, når det skal beslutes, hvorvidt der skal kræves sletning af data.

⁽¹⁷⁾ Ministeriet angiver i meddelelsen, hvor lang tid — altså nødvendigvis mindre end 30 dage — organisationen har til at svare på meddelelsen.

12. Valgfrihed og tidsfristen for at vælge fra (opt out)

- a. Formålet med princippet om valgfrihed er generelt at sikre, at personoplysninger anvendes og videregives i overensstemmelse med den registreredes forventninger og valg. Den registrerede skal således til enhver tid kunne vælge ikke at lade sine personoplysninger anvende til direkte markedsføring (opt out). Den pågældende organisation kan dog fastsætte passende tidsfrister for denne valgfrihed, f.eks. for at have tid til at indføre dette fravalg i systemet. En organisation kan ligeledes anmode om tilstrækkelige oplysninger for at bekræfte identiteten på den person, der ønsker at vælge fra. I USA kan registrerede gøre brug af denne valgfrihed ved hjælp af en central fravalgsordning. Den registrerede skal under alle omstændigheder nemt og uden uforholdsmæssigt store omkostninger kunne gøre brug af denne valgfrihed.
- b. På samme måde kan en organisation anvende oplysninger til visse direkte markedsføringsformål, når det i praksis er umuligt at give den registrerede mulighed for at vælge fra, inden oplysningerne anvendes, dog kun såfremt organisationen straks giver den pågældende mulighed for samtidig (eller efter anmodning til enhver tid) (uden omkostninger for den pågældende) at afslå at modtage yderligere direkte markedsføringshenvendelser, og såfremt organisationen overholder den pågældendes ønsker.

13. Passageroplysninger

- a. Oplysninger om pladsreservation for flypassagerer og andre passageroplysninger, f.eks. oplysninger om hyppige flyvninger (frequent flyer) eller hotelreservation eller om særlige behov, herunder religiøst betingede krav til måltider eller fysisk assistance, kan overføres til organisationer uden for EU i flere forskellige tilfælde. Når der ikke foreligger en afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet, kan personoplysninger i henhold til databeskyttelsesforordningen overføres til et tredjeland, hvis der er givet de fornødne databeskyttelsesgarantier, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 46, eller i særlige situationer, hvis en af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 49 er opfyldt (f.eks. når den registrerede udtrykkeligt har givet sit samtykke til overførslen). Amerikanske organisationer, der tilslutter sig EU-USA-databeskyttelsesrammen, giver en tilstrækkelig beskyttelse af personoplysninger og kan derfor modtage dataoverførsler fra EU på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 45 uden at skulle indføre et overførselsinstrument i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 46 eller opfylde betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 49. Eftersom EU-USA-databeskyttelsesrammen omfatter specifikke regler for følsomme oplysninger, kan denne type oplysninger (som f.eks. indsamles i forbindelse med kundernes behov for fysisk assistance) være omfattet af overførsler til deltagende organisationer. Den organisation, der overfører oplysninger, skal dog under alle omstændigheder overholde lovgivningen i de EU-medlemsstater, hvor den udøver sine aktiviteter, hvilket bl.a. kan medføre særlige krav til behandlingen af følsomme oplysninger.

14. Farmaceutiske og medicinske produkter

- a. Anvendelse af EU's/medlemsstaternes lovgivning eller principperne
 - i. EU's/medlemsstaternes lovgivning finder anvendelse på indsamlingen af personoplysninger og på enhver behandling, der foretages forud for overførslen til USA. Principperne finder først anvendelse på oplysningerne, efter at de er blevet overført til USA. Oplysninger, der anvendes til farmaceutisk forskning og andre formål, skal i passende omfang anonymiseres.
- b. Fremtidig videnskabelig forskning
 - i. Personoplysninger, der opnås gennem specifik medicinsk eller farmaceutisk forskning, spiller ofte en vigtig rolle for fremtidig videnskabelig forskning. Hvis personoplysninger indsamlet til et bestemt forskningsprojekt overføres til en organisation i USA, som deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen, kan organisationen anvende personoplysningerne til ny videnskabelig forskning, hvis principperne om oplysningspligt og valgfrihed er blevet overholdt fra start af. Eventuelle fremtidige specifikke anvendelser af de pågældende personoplysninger, f.eks. regelmæssig kontrol, beslægtede undersøgelser eller markedsføring, skal fremgå af den meddelelse, der gives i medfør af princippet om oplysningspligt.

- ii. Det er naturligvis ikke muligt at specificere alle fremtidige anvendelser af oplysningerne, eftersom anvendelsen i et nyt forskningsprojekt eventuelt kan bygge på ny viden, som er opnået ved hjælp af de oprindelige personoplysninger, nye medicinske opdagelser eller fremskridt eller udviklingen inden for offentlig sundhed eller lovgivningen på sundhedsområdet. Meddelelsen skal derfor i givet fald omfatte en forklaring om, at personoplysninger kan anvendes i fremtidige, men uforudsigelige medicinske eller farmaceutiske forskningsprojekter. Hvis anvendelsen ikke er forenelig med de(t) generelle forskningsformål, hvortil personoplysningerne oprindeligt blev indsamlet, eller som den enkelte efterfølgende har godkendt, skal der indhentes en ny tilladelse.
- c. Tilbagetrækning fra et klinisk forsøg
 - i. Deltagere kan til enhver tid beslutte eller blive anmodet om at trække sig ud af et klinisk forsøg. Alle personoplysninger, der indsamles forud for tilbagetrækningen, må stadig behandles sammen med de øvrige oplysninger, der indsamles i forbindelse med det kliniske forsøg, dog kun såfremt den pågældende deltager klart har fået meddelt dette i forbindelse med tilmeldingen til forsøget.
- d. Overførsler med henblik på regulering og kontrol
 - i. Virksomheder, der fremstiller farmaceutiske eller medicinske anordninger, må udlevere personoplysninger, der er opnået i forbindelse med kliniske forsøg i EU, til tilsynsmyndighederne i USA med henblik på regulering og kontrol. Det er tilladt at foretage lignende overførsler til andre end tilsynsmyndighederne, f.eks. virksomheder eller andre forskere, i overensstemmelse med principperne om oplysningspligt og valgfrihed.
- e. Blindundersøgelser
 - i. For at gøre de kliniske forsøg så objektive som muligt har deltagerne og til tider undersøgerne selv ikke adgang til oplysninger om den specifikke behandling, som hver deltager modtager. En sådan indsigt ville skade forskningsprojektet og resultaterne. Deltagere i sådanne kliniske forsøg (også kaldet "blindundersøgelser") skal ikke gives indsigt i oplysningerne om deres behandling under forsøget, hvis de fik oplyst denne begrænsning ved tilmeldingen til forsøget, og hvis videregivelsen af sådanne oplysninger ville være til skade for forskningsarbejdet.
 - ii. Man anses ved at acceptere at deltage i forsøget på disse betingelser for at give afkald på retten til indsigt. Deltagerne skal, såfremt de anmoder derom, have indsigt i deres personoplysninger, når forsøget er overstået, og når resultaterne er blevet analyseret. De skal først henvende sig til den læge eller behandler, som de er blevet behandlet af i forbindelse med det kliniske forsøg, hvorefter de eventuelt kan henvende sig til den sponsorerende organisation.
- f. Produktsikkerhed og kontrol
 - i. En virksomhed, der fremstiller farmaceutiske eller medicinske anordninger, behøver ikke anvende principperne om oplysningspligt, valgfrihed, ansvar for videreoverførsel og indsigt i sine produktsikkerheds- og kontrolaktiviteter, herunder i meddelelser om negative konstateringer og registreringer af patienter/registrerede, der anvender bestemte lægemidler eller medicinske anordninger, i det omfang princippernes anvendelse kolliderer med overholdelsen af de gældende lovkrav. Det gælder både med hensyn til f.eks. rapporteringen fra behandlere til virksomheder, der fremstiller farmaceutiske eller medicinske anordninger, og med hensyn til rapporteringen fra disse virksomheder til myndighederne, f.eks. Food and Drug Administration.
- g. Kodede data
 - i. Som regel koder undersøgeren forskningsoplysningerne entydigt ved kilden for ikke at afsløre de enkelte registreredes identitet. De farmaceutiske virksomheder, der sponsorerer en sådan forskning, modtager ikke en nøgle til denne kode. Det er udelukkende forskeren, der er i besiddelse af den entydige nøgle, således at han/hun under særlige forhold er i stand til at identificere den enkelte forskningsdeltager (f.eks. hvis der er behov for efterfølgende medicinsk kontrol). En overførsel fra EU til USA af oplysninger, der er kodet på den måde, hvorpå personoplysninger i EU kodes i henhold til EU-retten, vil være omfattet af principperne.

15. Oplysninger i offentlige registre og offentligt tilgængelige oplysninger

- a. En organisation skal anvende principperne om sikkerhed, dataintegritet og formålsbegrænsning og om klageadgang, håndhævelse og ansvar på personoplysninger fra offentligt tilgængelige kilder. Disse principper finder ligeledes anvendelse på personoplysninger indsamlet fra offentlige registre (f.eks. registrene hos statsorganer eller statslige enheder på ethvert niveau, som er offentligt tilgængelige).
- b. Det er ikke nødvendigt at anvende principperne om oplysningspligt, valgfrihed og ansvar for videreoverførsel på oplysninger i offentlige registre, såfremt de ikke sammenføres med oplysninger i ikkeoffentlige registre, og såfremt alle betingelser for indsigt, der fastsættes af den kompetente myndighed, overholdes. Det er generelt heller ikke nødvendigt at anvende principperne om oplysningspligt, valgfrihed og ansvar for videreoverførsel på offentligt tilgængelige oplysninger, medmindre den europæiske dataafsender meddeler, at de pågældende oplysninger er underlagt begrænsninger, der kræver, at den pågældende organisation anvender disse principper til de tilsigtede formål. Organisationer er ikke ansvarlige for den måde, hvorpå disse oplysninger anvendes af andre, der indhenter oplysningerne fra offentliggjort materiale.
- c. Organisationer vil blive udelukket fra EU-USA-databeskyttelsesrammen, hvis det konstateres, at de med fuldt overlæg og i strid med principperne har offentliggjort personoplysninger, således at de selv eller andre kan drage fordel af disse undtagelser.
- d. Det er ikke nødvendigt at anvende princippet om indsigt på oplysninger i offentlige registre, såfremt de ikke sammenføres med andre personoplysninger (undtagen små mængder oplysninger, der anvendes til at indeksere eller strukturere oplysninger fra offentlige registre). Enhver betingelse for indsigt i sådanne oplysninger, der fastsættes af den kompetente myndighed, skal dog overholdes. Hvis oplysninger fra offentlige registre derimod sammenføres med andre oplysninger, der ikke er offentligt tilgængelige (andre end de specifikt ovenfor anførte), skal en organisation give indsigt i alle disse oplysninger, såfremt de ikke er underlagt andre tilladte undtagelser.
- e. Ligesom for offentligt tilgængelige oplysninger er det ikke nødvendigt at anvende princippet om indsigt på oplysninger, der allerede er offentligt tilgængelige, såfremt disse oplysninger ikke er sammenført med oplysninger, der ikke er offentligt tilgængelige. Organisationer, der beskæftiger sig med salg af offentligt tilgængelige oplysninger, kan opkræve et gebyr efter deres normale takst for at besvare anmodninger om indsigt. Den registrerede kan også vælge at anmode om indsigt i sine oplysninger hos den organisation, der oprindeligt har indsamlet de pågældende oplysninger.

16. Offentlige myndigheders anmodninger om indsigt

- a. Med henblik på at sikre gennemsigtighed omkring offentlige myndigheders lovlige anmodninger om indsigt i personoplysninger kan deltagende organisationer frivilligt udarbejde regelmæssige gennemsigtighedsrapporter om det antal anmodninger om personoplysninger, de modtager fra offentlige myndigheder begrundet i hensynet til retshåndhævelse eller den nationale sikkerhed, i det omfang denne offentliggørelse er tilladt i henhold til loven.
 - b. De oplysninger, som de deltagende organisationer offentliggør i disse rapporter, samt oplysninger offentliggjort af det amerikanske efterretningssamfund kan sammen med andre oplysninger anvendes i den regelmæssige fælles evaluering af, om EU-USA-databeskyttelsesrammen fungerer i overensstemmelse med principperne.
 - c. Manglende overholdelse af oplysningspligten i henhold til punkt a, nr. xii, i princippet om oplysningspligt forhindrer eller forringer ikke muligheden for, at en organisation kan besvare en lovlig anmodning.
-

BILAG I: VOLDGIFTSMODEL

I dette bilag I angives de betingelser, hvorunder organisationer, som deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen, skal lade klager afgøre ved voldgift i medfør af princippet om klageadgang, håndhævelse og ansvar. Muligheden for bindende voldgift som beskrevet nedenfor gælder for visse "øvrige" krav vedrørende oplysninger omfattet af EU-USA-databeskyttelsesrammen. Formålet med voldgift er at give den registrerede mulighed for at vælge en hurtig, uafhængig og fair mekanisme, der kan behandle klager over påståede overtrædelser af principperne, som ikke er blevet afgjort af eventuelle andre instanser i EU-USA-databeskyttelsesrammen.

A. Anvendelsesområde

Den registrerede har adgang til voldgift i forbindelse med øvrige krav for at få afgjort, om en deltagende organisation har misligholdt sine forpligtelser over for den pågældende i henhold til principperne, og om denne misligholdelse fortsat ikke er helt eller delvist afhjulpet. Voldgift kan kun anvendes til disse formål. Der er f.eks. ikke adgang til voldgift i forbindelse med undtagelserne til principperne ⁽¹⁾ eller i forbindelse med en påstand om tilstrækkeligheden af EU-USA-databeskyttelsesrammen.

B. Tilgængelige retsmidler

Denne mulighed for voldgift giver udelukkende "panelet i EU-USA-databeskyttelsesrammen" (der består af en eller tre voldgiftsmænd som aftalt mellem parterne) beføjelser til at pålægge den nødvendige individuelle ikkepengemæssige rimelige afhjælpning (f.eks. indsigt, berigtigelse og sletning eller tilbagesendelse af den pågældendes oplysninger) for at afhjælpne overtrædelser af principperne i forhold til de registrerede. Dette er de eneste beføjelser, som panelet i EU-USA-databeskyttelsesrammen har, for så vidt angår retsmidler. Panelet skal tage højde for andre retsmidler, der allerede er blevet pålagt gennem andre mekanismer i EU-USA-databeskyttelsesrammen, når det træffer afgørelse om retsmidler. Der er ikke mulighed for erstatning, for dækning af omkostninger og salærer eller for andre retsmidler. Den enkelte part afholder egne omkostninger til advokatsalær.

C. Krav forud for voldgiften

En person, der beslutter sig for at kræve voldgift, skal træffe følgende foranstaltninger inden indgivelse af en begæring om voldgift: 1) rette direkte henvendelse til organisationen og fremføre den påståede overtrædelse og give organisationen mulighed for at løse problemet inden for den tidsramme, der er anført i punkt d, nr. i, i det supplerende princip om bilægelse af tvister og håndhævelse, 2) gøre brug af den uafhængige klageinstans i henhold til principperne, hvilket er gratis for den pågældende, og 3) rejse sagen gennem den pågældendes databeskyttelsesmyndighed over for ministeriet og give ministeriet mulighed for at gøre sit yderste for at løse problemet inden for de tidsfrister, der er anført i brevet fra det amerikanske handelsministeriums International Trade Administration, uden omkostninger for den pågældende.

Der kan ikke stilles krav om voldgift, hvis den samme påståede overtrædelse af principperne 1) tidligere har været genstand for bindende voldgift, 2) har været genstand for en endelig dom afsagt i en retssag, som den pågældende var part i, eller 3) tidligere er blevet bilagt af parterne. Der kan derudover ikke gøres brug af denne mulighed, hvis en databeskyttelsesmyndighed 1) er bemyndiget i henhold til det supplerende princip om databeskyttelsesmyndighedernes rolle eller det supplerende princip om oplysninger om menneskelige ressourcer, eller 2) er bemyndiget til at rette direkte henvendelse til organisationen for at finde en løsning på den påståede overtrædelse. En databeskyttelsesmyndigheds kompetence til at afgøre den samme sag mod en dataansvarlig i EU udelukker ikke i sig selv muligheden for at stille krav om voldgift over for en anden retlig enhed, der ikke er underlagt databeskyttelsesmyndighedens kompetence.

D. Afgørelsernes bindende karakter

Den registrerede vælger helt frivilligt at stille krav om bindende voldgift. Voldgiftsafgørelser vil være bindende for alle voldgiftsparter. Når den registrerede har stillet krav om voldgift, kan den pågældende ikke længere søge den samme påståede overtrædelse afhjulpet i et andet forum. Hvis den ikkepengemæssige rimelige afhjælpning ikke afhjælper den påståede overtrædelse fuldt ud, udelukker den registreredes krav om voldgift dog ikke muligheden for at kræve erstatning ved domstolene.

⁽¹⁾ Principperne, oversigt, punkt 5.

E. Domstolsprøvelse og håndhævelse

Registrerede og deltagende organisationer har adgang til domstolsprøvelse og håndhævelse af voldgiftsafgørelser i henhold til amerikansk ret under Federal Arbitration Act ⁽²⁾. Disse sager skal indbringes for den forbundsdistriktsdomstol (federal district court), inden for hvis jurisdiktion hovedforretningsstedet for den deltagende organisation er beliggende.

Formålet med voldgift er at bilægge individuelle tvister, og det er ikke hensigten, at voldgiftsafgørelser skal fungere som overbevisende eller bindende præcedens i sager, der involverer andre parter, herunder i fremtidige voldgiftssager, for domstole i EU eller USA eller i FTC-sager.

F. Voldgiftspanel

Parterne skal vælge voldgiftsmændene til panelet i EU-USA-databeskyttelsesrammen fra den nedenfor omhandlede liste over voldgiftsmænd.

I overensstemmelse med gældende ret vil ministeriet og Kommissionen udarbejde en liste med mindst 10 voldgiftsmænd valgt på baggrund af deres uafhængighed, integritet og ekspertviden. Processen er som følger:

Voldgiftsmænd:

- 1) er opført på listen i en periode på 3 år, der ekstraordinært kan forlænges af ministeriet efter forudgående meddelelse til Kommissionen i yderligere perioder på tre år
- 2) må ikke modtage instrukser fra eller være tilknyttet nogen part eller nogen deltagende organisation, USA, EU eller nogen EU-medlemsstat eller nogen anden statslig myndighed, offentlig myndighed eller håndhævelsesmyndighed og
- 3) skal have tilladelse til at arbejde som advokat i USA og være ekspert i amerikansk privatret og have ekspertviden om EU's databeskyttelsesregler.

⁽²⁾ Det fastslås i kapitel 2 i Federal Arbitration Act ("FAA"), at "en voldgiftsaftale eller voldgiftskendelse, der følger af et kontraktligt eller ikkekontraktligt retsforhold, som betragtes som kommercielt, herunder en transaktion, kontrakt eller aftale som beskrevet i [Section 2 i FAA], henhører under konventionen [om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske voldgiftskendelser af 10.6.1958, 21 U.S.T. 2519, T.I.A.S. No. 6997 ("New York-konventionen")]. 9 U.S.C. § 202. Det fastslås endvidere i FAA, at "en aftale eller voldgiftskendelse, der følger af et sådant forhold, som udelukkende eksisterer mellem to amerikanske statsborgere, ikke anses for at henhøre under [New York]-konventionen, medmindre dette forhold involverer ejendom i udlandet, skal gennemføres eller håndhæves i udlandet eller har en anden rimelig forbindelse til en eller flere fremmede stater". Idem. I henhold til kapitel 2 "kan enhver part i voldgiftssagen anmode enhver kompetent domstol under dette kapitel om en kendelse, der bekræfter voldgiftskendelsen afsagt mod enhver anden part i voldgiftssagen. Domstolen bekræfter voldgiftskendelsen, medmindre den konstaterer tilstedeværelsen af en af de grunde til at nægte eller udsætte anerkendelsen eller fuldbyrdelsen af voldgiftskendelsen, der er angivet i [New York]-konventionen". Idem § 207. Det fastslås endvidere i kapitel 2, at "distriktsdomstolene (district courts) i USA [...] har oprindelig kompetence over [...] sager [omfattet af New York-konventionen], uanset beløbsstørrelsen". Idem § 203.

Det fastslås endvidere i kapitel 2, at "kapitel 1 finder anvendelse på sager anlagt under dette kapitel, i det omfang det pågældende kapitel ikke er i strid med dette kapitel eller [New York]-konventionen som ratificeret af USA". Idem § 208. Det fastslås i kapitel 1, at "en skriftlig bestemmelse i [...] en kontrakt om en transaktion, der involverer handel, hvor en strid, der efterfølgende opstår som følge af denne kontrakt eller transaktion eller af nægtelsen af at opfylde hele eller dele heraf, skal afgøres ved voldgift, eller en skriftlig aftale om, at en eksisterende tvist opstår som følge af en sådan aftale, transaktion eller nægtelse skal afgøres ved voldgift, er gyldig, uigenkaldelig og eksigibel, medmindre der er andre grunde i henhold til loven eller ifølge billighedsretten for ophævelse af kontrakter". Idem § 2. Det fastslås endvidere i kapitel 1, at "enhver part i voldgiftssagen kan anmode den kompetente domstol om en kendelse, der bekræfter voldgiftskendelsen, og domstolen skal herefter afsige en sådan kendelse, medmindre voldgiftskendelsen omstødes, ændres eller rettes som foreskrevet i Section 10 og Section 11 i [FAA]". Idem § 9.

G. Voldgiftsprocedurer

I henhold til gældende ret er ministeriet og Kommissionen nået til enighed om at vedtage voldgiftsregler, som finder anvendelse på sager, der indbringes for panelet i EU-USA-databeskyttelsesrammen ⁽³⁾. Hvis voldgiftsreglerne skal ændres, vil ministeriet og Kommissionen i påkommende tilfælde indgå aftale om at ændre disse regler eller nå til enighed om en række eksisterende vejetablerede amerikanske voldgiftsprocedurer, under hensyntagen til følgende:

1. En person kan indlede en bindende voldgiftssag, forudsat at ovennævnte krav forud for voldgiften er opfyldt, ved at fremsende en meddelelse ("notice") til organisationen. Meddelelsen skal indeholde en sammenfatning af de skridt, der er taget i henhold til punkt C, for at løse sagen, en beskrivelse af den påståede overtrædelse og — efter klagerens valg — eventuelle støttedokumenter og -materiale og/eller en redegørelse for de regler, der finder anvendelse på den påståede overtrædelse.
2. Der vil blive udviklet procedurer, der sikrer, at den samme påståede overtrædelse ikke omfattes af flere retsmidler eller procedurer.
3. Der kan anlægges FTC-sager parallelt med voldgiftsbehandling.
4. Ingen repræsentant fra USA, EU, ingen medlemsstat eller anden statslig myndighed, offentlig myndighed eller håndhævelsesmyndighed må deltage i disse voldgiftssager. EU's databeskyttelsesmyndigheder må kun bistå ved udarbejdelsen af meddelelsen, hvis den registrerede i EU anmoder herom, men de må ikke få adgang til fremlæggelsesmateriale eller andet materiale vedrørende voldgiftssagerne.
5. Voldgiftsbehandlingen vil finde sted i USA, og den registrerede kan vælge at deltage via video- eller telefonkonference uden omkostninger for den pågældende. Det er ikke nødvendigt at møde personligt op.
6. Medmindre parterne har aftalt andet, foregår voldgiftsbehandlingen på engelsk. På grundlag af en begrundet anmodning og under hensyntagen til, om den registrerede møder ved advokat, vil der uden omkostninger for den registrerede være tolkning under voldgiftsbehandlingen, og materiale vedrørende voldgiftssagen vil blive oversat, medmindre panelet i EU-USA-databeskyttelsesrammen beslutter, at dette i den specifikke voldgiftssag ville føre til uberettigede eller uforholdsmæssigt store omkostninger.
7. Materiale forelagt voldgiftsmænd vil blive behandlet fortroligt og vil kun blive anvendt i forbindelse med voldgiftsbehandlingen.
8. Individuel fremlæggelse kan tillades, hvis den er nødvendig, og parterne vil behandle denne fremlæggelse fortroligt, og den vil kun blive anvendt i forbindelse med voldgiftsbehandlingen.
9. Voldgiftsbehandlingen bør afsluttes senest 90 dage efter meddelelsens forelæggelse for den pågældende organisation, medmindre parterne aftaler andet.

⁽³⁾ Ministeriet har udvalgt International Centre for Dispute Resolution ("ICDR"), den internationale afdeling af American Arbitration Association ("AAA") (samlet benævnt "ICDR-AAA"), til at forvalte voldgiftssager i henhold til — og til at administrere den voldgiftsfond, der er omhandlet i — bilag I til principperne. Den 15. september 2017 enedes ministeriet og Kommissionen om vedtagelsen af et sæt voldgiftsregler for bindende voldgiftsprocedurer, der er beskrevet i bilag I til principperne, samt en adfærdskodeks for voldgiftsmænd, der er i overensstemmelse med almindeligt anerkendte etiske standarder for handelsvoldgiftsmænd og bilag I til principperne. Ministeriet og Kommissionen blev enige om at tilpasse voldgiftsreglerne og adfærdskodeksen, så de afspejler ajourføringer i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen, og ministeriet vil samarbejde med ICDR-AAA om at foretage disse ajourføringer.

H. Omkostninger

Voldgiftsmænd bør træffe rimelige foranstaltninger for at minimere voldgiftsomkostningerne og -gebyrerne.

Under iagttagelse af gældende ret vil ministeriet etablere en fond, der skal finansieres via bidrag fra de deltagende organisationer, som til dels er baseret på organisationens størrelse, og fonden vil dække voldgiftsomkostningerne, herunder voldgiftsmændenes honorarer, op til fastsatte maksimumsbeløb. Fonden vil blive forvaltet af en tredjemand, der regelmæssigt vil rapportere til ministeriet om fondens drift. Ministeriet vil i samarbejde med tredjemanden regelmæssigt evaluere fondens drift, herunder behovet for at justere bidragene eller maksimumsbeløbene for voldgiftsomkostningerne, og vil bl.a. se på antallet af voldgiftssager, voldgiftsomkostningerne og behandlingstiden ud fra den holdning, at de deltagende organisationer ikke må pålægges en urimelig stor økonomisk byrde. Ministeriet underretter Kommissionen om resultatet af disse evalueringer, som udføres i samarbejde med tredjeparten, og underretter på forhånd Kommissionen om eventuelle justeringer af bidragenes størrelse. Advokatsalærer er ikke omfattet af denne bestemmelse eller nogen fond under denne bestemmelse.

BILAG II

UNITED STATES DEPARTMENT OF COMMERCE
Secretary of Commerce
Washington, D.C. 20230

Den 6. juli 2023

Didier Reynders
Kommissær for retlige anliggender
Europa-Kommissionen
Rue de la Loi/ Wetstraat 200
1049 Bruxelles/Brussel
Belgien

Kære kommissær Didier Reynders,

Det glæder mig på vegne af USA at kunne fremsende en pakke med dokumenter vedrørende EU-USA-databeskyttelsesrammen, som sammen med præsidentielt dekret 14086 (Executive Order 14086) med titlen "Enhancing Safeguards for United States Signals Intelligence Activities" og 28 CFR part 201 om ændring af justitsministeriets forordninger med henblik på oprettelse af "Data Protection Review Court" afspejler en række vigtige og omfattende forhandlinger om styrkelse af beskyttelsen af privatlivets fred og de borgerlige frihedsrettigheder. Disse forhandlinger har udmøntet sig i nye garantier, som skal sikre, at de amerikanske signalefterretningsaktiviteter er nødvendige og forholdsmæssige i forfølgelsen af definerede nationale sikkerhedsmål, og en ny mekanisme, der gør det muligt for personer fra Den Europæiske Union ("EU") at indgive en klage, hvis de mener, at de ulovligt er mål for signalefterretningsaktiviteter. Tilsammen vil disse to tiltag sikre beskyttelsen af personoplysninger fra EU. EU-USA-databeskyttelsesrammen vil understøtte en inklusiv og konkurrencedygtig digital økonomi. Vi bør begge være stolte af de forbedringer, som denne ramme afspejler, og som vil styrke beskyttelsen af privatlivets fred i hele verden. Denne pakke udgør sammen med det præsidentielle dekret, forordningerne og andet materiale fra offentlige kilder et meget solidt grundlag for Europa-Kommissionens vedtagelse af en ny afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet ⁽¹⁾.

Følgende materiale er vedlagt:

- principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, herunder de supplerende principper (samlet benævnt "principperne") og bilag I til principperne (dvs. et bilag, der indeholder de betingelser, hvorunder organisationer inden for databeskyttelsesrammen er forpligtet til at lade visse øvrige krav vedrørende personoplysninger, der er omfattet af principperne, afgøre ved voldgift)
- et brev fra ministeriets International Trade Administration, som forvalter programmet for databeskyttelse, hvor der redegøres for de tilsagn, som ministeriet har afgivet for at sikre, at EU-USA-databeskyttelsesrammen fungerer effektivt
- et brev fra Federal Trade Commission (FTC), hvor der redegøres for FTC's håndhævelse af principperne
- et brev fra transportministeriet, hvor der redegøres for dets håndhævelse af principperne
- et brev fra Office of the Director of National Intelligence (ODNI) vedrørende de garantier og begrænsninger, der finder anvendelse på de amerikanske nationale sikkerhedsmyndigheder, og
- et brev fra det amerikanske justitsministerium vedrørende garantier og begrænsninger for den amerikanske regerings adgang til personoplysninger med henblik på retshåndhævelse og andre offentlige interesser.

⁽¹⁾ Forudsat at Kommissionens afgørelse om tilstrækkeligheden af den beskyttelse, der opnås ved hjælp af EU-USA-databeskyttelsesrammen, finder anvendelse på Island, Liechtenstein og Norge, omfatter pakken vedrørende EU-USA-databeskyttelsesrammen både Den Europæiske Union og disse tre lande.

Den samlede pakke vedrørende EU-USA-databeskyttelsesrammen vil blive offentliggjort på ministeriets websted for databeskyttelse, og principperne og bilag I til principperne vil træde i kraft på ikrafttrædelsesdatoen for Europa-Kommissionens afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet.

USA tager disse tilsagn meget alvorligt. Vi glæder os til vores samarbejde om gennemførelsen af EU-USA-databeskyttelsesrammen og i den kommende fase i denne proces.

Med venlig hilsen

Gina M. RAIMONDO

BILAG III

UNITED STATES DEPARTMENT OF COMMERCE
International Trade Administration
Washington, D C 20230

Den 12. december 2022

Didier Reynders
Kommissær for retlige anliggender
Europa-Kommissionen
Rue de la Loi/Wetstraat 200
1049 Bruxelles/Brussel
Belgien

Kære kommissær Didier Reynders,

Det glæder mig på vegne af International Trade Administration ("ITA") at redegøre for de tilsagn, som det amerikanske handelsministerium ("ministeriet") har afgivet for at sikre beskyttelsen af personoplysninger i dets forvaltning og overvågning af programmet for databeskyttelse. Færdiggørelsen af EU-USA-databeskyttelsesrammen er et vigtigt skridt for privatlivets fred og for virksomheder på begge sider af Atlanten. Den giver personer i EU en tro på, at deres oplysninger vil blive beskyttet, og at de vil have adgang til retsmidler til afhjælpning af problemer i forbindelse med deres oplysninger, og den sikrer, at tusindvis af virksomheder fortsat kan investere og gøre forretninger på tværs af Atlanten, hvilket er til gavn for vores respektive økonomier og borgere. EU-USA-databeskyttelsesrammen afspejler flere års hårdt arbejde og samarbejde med Dem og Deres kolleger i Europa-Kommissionen ("Kommissionen"). Vi glæder os til vores fortsatte samarbejde med Kommissionen om at sikre, at dette samarbejde fungerer effektivt.

EU-USA-databeskyttelsesrammen indebærer en række væsentlige fordele for både personer og virksomheder. For det første er der en række vigtige bestemmelser om beskyttelse af EU-borgeres personoplysninger, som overføres til USA. De deltagende amerikanske organisationer skal udvikle en overensstemmende politik til beskyttelse af privatlivets fred, offentligt forpligte sig til at overholde "principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen", herunder de supplerende principper (samlet benævnt "principperne") og bilag I til principperne (dvs. et bilag, der indeholder de betingelser, hvorunder organisationer inden for EU-USA-databeskyttelsesrammen er forpligtet til at lade visse øvrige krav vedrørende personoplysninger, der er omfattet af principperne, afgøre ved voldgift), således at forpligtelsen kan kræves opfyldt i henhold til amerikansk ret⁽¹⁾, årligt recertificere deres overholdelse over for ministeriet, give privatpersoner i EU gratis adgang til en uafhængig tvistbilæggelsestjeneste og være underlagt de undersøgelses- og håndhævelsesbeføjelser, som et amerikansk lovbestemt organ, der er anført i principperne (f.eks. Federal Trade Commission eller transportministeriet), eller et amerikansk lovbestemt organ, der er anført i et fremtidigt bilag til principperne, er tillagt. Selv om en organisation selv afgør, om den vil foretage selvcertificering, kan Federal Trade Commission, transportministeriet eller et andet amerikansk lovbestemt organ, afhængigt af hvilken myndighed der har kompetence over den deltagende organisation, når først organisationen offentligt har forpligtet sig til at overholde principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, håndhæve organisationens tilsagn i henhold til amerikansk ret. For det andet vil EU-USA-databeskyttelsesrammen give

⁽¹⁾ Organisationer, som har foretaget selvcertificering af deres tilslutning til principperne i EU's og USA's værn om privatlivets fred (EU-USA-privatlivsskjoldet), og som ønsker at drage fordel af EU-USA-databeskyttelsesrammen, skal overholde "principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen". Denne forpligtelse til at overholde "principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen" skal afspejles i de deltagende organisationers politik til beskyttelse af privatlivets fred hurtigst muligt og under alle omstændigheder senest tre måneder efter ikrafttrædelsesdatoen for "principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen". (Jf. punkt e. i det supplerende princip om selvcertificering).

virksomheder i USA og datterselskaber af europæiske virksomheder i USA mulighed for at modtage personoplysninger fra EU for at fremme datastrømme, som understøtter den transatlantiske handel. Datastrømmene mellem USA og EU er de mest omfattende i verden og underbygger det økonomiske forhold mellem USA og EU, som løber op i 7,1 bio. USD og understøtter millioner af arbejdspladser på begge sider af Atlanten. De virksomheder, der er afhængige af transatlantiske datastrømme, kommer fra alle industrisektorer og omfatter store Fortune 500-selskaber samt mange små og mellemstore virksomheder. Transatlantiske datastrømme giver amerikanske organisationer mulighed for at behandle oplysninger, der er nødvendige for at tilbyde europæiske borgere varer, tjenester og beskæftigelsesmuligheder.

Ministeriet vil arbejde tæt og produktivt sammen med vores EU-modparter for effektivt at forvalte og føre tilsyn med programmet for databeskyttelse. Dette tilsagn afspejles i ministeriets udvikling og fortsatte finjustering af en række ressourcer for at bistå organisationer med selvcertificeringsprocessen, oprettelse af et websted med målrettet information til interessenter, samarbejde med Kommissionen og de europæiske databeskyttelsesmyndigheder med henblik på at opstille retningslinjer, der klarlægger vigtige elementer i EU-USA-databeskyttelsesrammen, opsøgende arbejde for at fremme forståelsen af organisationernes databeskyttelsesforpligtelser og tilsyn med og overvågning af organisationernes opfyldelse af programmets krav.

Vores fortsatte samarbejde med vores EU-modparter vil gøre det muligt for ministeriet at sikre, at EU-USA-databeskyttelsesrammen fungerer effektivt. USA's regering har længe arbejdet sammen med Kommissionen om at fremme fælles databeskyttelsesprincipper, bygge bro mellem vores forskellige retlige procedurer og samtidig fremme handel og økonomisk vækst i EU og USA. Vi er af den opfattelse, at EU-USA-databeskyttelsesrammen, som er et eksempel på dette samarbejde, vil give Kommissionen mulighed for at udstede en ny afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet, så organisationer kan anvende EU-USA-databeskyttelsesrammen til at overføre personoplysninger fra EU til USA i overensstemmelse med EU-retten.

Det amerikanske handelsministeriums forvaltning af og tilsyn med programmet for databeskyttelse

Ministeriet er fast besluttet på at sikre en effektiv forvaltning og overvågning af programmet for databeskyttelse og vil gøre en passende indsats herfor og afsætte passende ressourcer hertil. Ministeriet vil oprette og offentliggøre en officiel liste over amerikanske organisationer, der har foretaget selvcertificering over for ministeriet og offentligt erklæret, at de har tilsluttet sig principperne ("listen over deltagere i databeskyttelsesrammen"), som den vil ajourføre på grundlag af de deltagende organisationers årlige anmeldelser om recertificering og ved at fjerne organisationer, der frivilligt trækker sig, ikke indsender den årlige anmeldelse om recertificering i overensstemmelse med ministeriets procedurer eller vedvarende overtræder principperne. Ministeriet vil ligeledes oprette og offentliggøre en officiel fortegnelse over amerikanske organisationer, der er blevet fjernet fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen, og vil angive årsagerne til, at de enkelte organisationer er blevet fjernet fra listen. Ovennævnte officielle liste og fortegnelse vil være tilgængelig for offentligheden på ministeriets websted for databeskyttelsesrammen. På webstedet for databeskyttelsesrammen vil det tydeligt fremgå, at alle organisationer, der er fjernet fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen, ikke længere må hævde, at de deltager i eller overholder principperne i eller kan modtage personoplysninger i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen. Sådanne organisationer skal ikke desto mindre stadig anvende principperne på de personoplysninger, som de modtog, mens de deltog i EU-USA-databeskyttelsesrammen, så længe de er i besiddelse af disse oplysninger. Med henblik på at fremme sit faste, overordnede tilsagn om at sikre en effektiv forvaltning og overvågning af programmet for databeskyttelse forpligter ministeriet sig navnlig til følgende:

Kontrol af selvcertificeringskrav

- Ministeriet vil forud for afslutningen af behandlingen af en organisations indledende selvcertificering eller årlige recertificering (samlet benævnt "selvcertificering") og opførelsen af en organisation på listen over deltagere i databeskyttelsesrammen kontrollere, at organisationen som minimum har opfyldt de relevante krav i det supplerende princip om selvcertificering med hensyn til, hvilke oplysninger en organisation skal give i sin anmeldelse om selvcertificering over for ministeriet, og rettidigt har fremlagt en relevant politik til beskyttelse af privatlivets fred, der informerer de registrerede om alle de 13 elementer, der er opregnet i princippet om oplysningspligt. Ministeriet kontrollerer, at organisationen:

- har identificeret den organisation, der indgiver sin anmeldelse om selvcertificering, samt alle de amerikanske enheder eller amerikanske datterselskaber af den selvcertificerende organisation, som også tilslutter sig principperne, og som organisationen ønsker skal være omfattet af dets selvcertificering,
- har anført de krævede kontaktoplysninger for organisationen (f.eks. kontaktoplysninger for bestemte personer og/eller kontorer i den organisation, der foretager selvcertificering, som har ansvaret for at behandle klager, anmodninger om indsigt og alle andre spørgsmål, der måtte opstå i forbindelse med EU-USA-databeskyttelsesrammen),
- har beskrevet det eller de formål, hvortil organisationen vil indsamle og anvende personoplysninger modtaget fra EU,
- har angivet, hvilke personoplysninger der vil blive modtaget fra EU i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen, og som derfor er omfattet af selvcertificeringen,
- har angivet webadressen på det sted, hvor den relevante politik til beskyttelse af privatlivets fred er let tilgængelig, hvis organisationen har et offentligt websted, eller hvis organisationen ikke har et offentligt websted, fremsendt en kopi af den relevante politik til beskyttelse af privatlivets fred, og angivet, hvor de berørte personer kan få adgang til politikken til beskyttelse af privatlivets fred (dvs. de berørte ansatte, hvis den relevante politik til beskyttelse af privatlivets fred vedrører menneskelige ressourcer, eller offentligheden, hvis den relevante politik ikke vedrører menneskelige ressourcer),
- i sin relevante politik til beskyttelse af privatlivets fred rettidigt (dvs. i første omgang i et udkast til en politik til beskyttelse af privatlivets fred, som indgives sammen med anmeldelsen, hvis der er tale om en indledende selvcertificering, og ellers i en endelig og i påkommende tilfælde offentliggjort politik til beskyttelse af privatlivets fred) har angivet, at den tilslutter sig principperne, og har indsat et hyperlink til ministeriets websted for databeskyttelsesrammen (f.eks. hjemmesiden eller webadressen for listen over deltagere i databeskyttelsesrammen),
- i sin relevante politik til beskyttelse af privatlivets fred rettidigt har angivet alle de 12 øvrige elementer, der er opregnet i princippet om oplysningspligt (f.eks. at de berørte EU-borgere på visse betingelser kan påberåbe sig bindende voldgift, kravet om, at personoplysninger skal videregives som svar på lovlige anmodninger fra offentlige myndigheder, herunder for at opfylde kravene med hensyn til den nationale sikkerhed eller retshåndhævelse, og dens ansvar i tilfælde af videreoverførsel til tredjemand),
- har angivet det specifikke lovbestemte organ, der har kompetence til at behandle klager over organisationen vedrørende mulig illoyal eller vildledende praksis eller overtrædelser af gældende love eller bestemmelser om beskyttelse af privatlivets fred (og som er anført i principperne eller i et fremtidigt bilag til principperne),
- har angivet ethvert program til beskyttelse af privatlivets fred, som organisationen deltager i,
- har angivet, hvorvidt den relevante metode (dvs. de kontrolprocedurer, som organisationen skal iværksætte) til kontrol af overholdelsen af principperne er "selvevaluering" (dvs. intern kontrol) eller "ekstern kontrol af overholdelsen" (dvs. tredjemandskontrol), og hvis den har angivet den relevante metode som ekstern kontrol af overholdelsen, om den har angivet den tredjemand, der har foretaget kontrollen,
- har angivet den passende uafhængige klageinstans, der kan behandle klager indgivet i henhold til principperne og sikre de berørte personer passende gratis klageadgang.
 - Hvis organisationen har valgt en uafhængig klageinstans, der stilles til rådighed af et organ til alternativ tvistbilæggelse i den private sektor, har den i sin relevante politik til beskyttelse af privatlivets fred indsat et hyperlink til eller webadressen på det relevante websted eller klageformularen for den instans, der kan behandle uløste klager indgivet i henhold til principperne.
 - Hvis organisationen enten er forpligtet til (dvs. med hensyn til oplysninger om menneskelige ressourcer, der overføres fra EU til brug inden for rammerne af et ansættelsesforhold) eller har valgt at samarbejde med de kompetente databeskyttelsesmyndigheder i forbindelse med undersøgelsen og behandlingen af klager indgivet i henhold til principperne, har den angivet, at den vil samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne og rette sig efter deres anbefalinger om at iværksætte specifikke foranstaltninger for at overholde principperne.

- Ministeriet vil ligeledes kontrollere, at organisationens anmeldelse om selvcertificering er i overensstemmelse med dens relevante politik(ker) til beskyttelse af privatlivets fred. Hvis en organisation, som foretager selvcertificering, ønsker at lade certificeringen dække en eller flere af sine amerikanske enheder eller et eller flere af sine amerikanske datterselskaber, som har særskilte, relevante politikker til beskyttelse af privatlivets fred, vil ministeriet også gennemgå sådanne dækkede enheders eller datterselskabers relevante politikker til beskyttelse af privatlivets fred for at sikre, at de omfatter alle de elementer, der er fastsat i princippet om oplysningspligt.
- Ministeriet vil samarbejde med lovbestemte organer (f.eks. FTC og transportministeriet) for at kontrollere, at organisationerne er underlagt det relevante lovbestemte organs jurisdiktion, som er angivet i deres anmeldelser om selvcertificering, hvis ministeriet har grund til at betvivle, at de er underlagt denne jurisdiktion.
- Ministeriet vil samarbejde med organer til alternativ tvistbilæggelse i den private sektor for at kontrollere, at organisationerne er aktivt registreret ved den uafhængige klageinstans, der er angivet i deres anmeldelse om selvcertificering, og samarbejde med disse organer om at kontrollere, at organisationerne er aktivt registreret med henblik på den eksterne kontrol af overholdelsen, der er angivet i deres anmeldelse om selvcertificering, såfremt disse organer tilbyder begge tjenester.
- Ministeriet vil samarbejde med den tredjemand, som ministeriet har udvalgt til at fungere som depotinstitution for de midler, der indsamles via gebyret til panelet af databeskyttelsesmyndigheder (dvs. det årlige gebyr til dækning af panelet af databeskyttelsesmyndigheders driftsomkostninger), for at kontrollere, at organisationerne har betalt dette gebyr for det relevante år, såfremt organisationerne har anført databeskyttelsesmyndighederne som den relevante uafhængige klageinstans.
- Ministeriet vil samarbejde med den tredjemand, som ministeriet har udvalgt til at forvalte voldgiftssager i henhold til — og til at administrere den voldgiftsfond, der er omhandlet i — bilag I til principperne, for at kontrollere, at organisationerne har bidraget til denne voldgiftsfond.
- Hvis ministeriet konstaterer problemer i forbindelse med undersøgelsen af organisationernes anmeldelser om selvcertificering, vil det underrette dem om, at de skal afhjælpe alle sådanne problemer inden for den af ministeriet fastsatte passende tidsfrist ⁽²⁾. Ministeriet vil endvidere oplyse dem om, at manglende svar inden for de af ministeriet fastsatte tidsfrister eller manglende indsendelse af anmeldelsen om selvcertificering i overensstemmelse med ministeriets procedurer af andre årsager vil føre til, at de pågældende anmeldelser om selvcertificering anses for at være opgivet, og at FTC, transportministeriet eller andre relevante statslige organer kan træffe håndhævelsesforanstaltninger over for en organisation, der afgiver urigtige oplysninger om organisationens deltagelse i eller overholdelse af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen. Ministeriet vil underrette organisationerne ud fra de kontaktoplysninger, som organisationerne har givet ministeriet.

Fremme af samarbejdet med alternative tvistbilæggesorganer, som tilbyder principrelaterede tjenester

- Ministeriet vil samarbejde med organer til alternativ tvistbilæggelse i den private sektor, der stiller uafhængige klageinstanser til rådighed med henblik på at behandle uløste klager, der indgives i henhold til principperne, for at kontrollere, at de som minimum opfylder kravene i det supplerende princip om bilæggelse af tvister og håndhævelse. Ministeriet kontrollerer, at de:
 - angiver oplysninger om principperne og om de tjenester, de tilbyder under EU-USA-databeskyttelsesrammen, på deres offentlige websteder. Disse oplysninger skal omfatte: 1) oplysninger om eller et hyperlink til kravene vedrørende uafhængige klageinstanser i henhold til principperne, 2) et hyperlink til ministeriets websted for databeskyttelsesrammen, 3) oplysninger om, at deres tvistbilægges tjenester under EU-USA-databeskyttelsesrammen er gratis for registrerede, 4) oplysninger om indgivelse af principrelaterede klager, 5) oplysninger om tidsrammen for behandling af klager vedrørende principperne og 6) oplysninger om de forskellige potentielle retsmidler. Ministeriet vil i god tid underrette organerne om væsentlige ændringer i ministeriets tilsyn med og forvaltning af databeskyttelsesrammen, hvis sådanne ændringer er nært forestående eller allerede er foretaget, og sådanne ændringer er relevante for den rolle, som organerne spiller under EU-USA-databeskyttelsesrammen.

⁽²⁾ Med hensyn til recertificering forventes det f.eks., at organisationerne afhjælper alle problemer inden for 45 dage, medmindre ministeriet angiver en anden passende frist.

- offentliggør en årlig rapport med aggregeret statistik over deres tvistbilæggelsestjenester. Den årlige rapport skal indeholde oplysninger om: 1) det samlede antal principrelaterede klager modtaget i rapporteringsåret, 2) typen af modtagne klager, 3) kvalitetsmål for tvistbilæggelse såsom klagebehandlingstid og 4) resultaterne af de modtagne klager, navnlig antal og typer retsmidler eller pålagte sanktioner. Ministeriet vil opstille specifikke, supplerende retningslinjer for organerne om, hvilke oplysninger de skal afgive i de årlige rapporter, som uddyber disse krav (f. eks. en liste over de specifikke kriterier, som en klage skal opfylde for at kunne anses for en principrelateret klage med henblik på den årlige rapport) og angiver andre typer oplysninger, de skal afgive (f.eks. hvis organet også tilbyder en principrelateret kontroltjeneste, en beskrivelse af, hvorledes organet undgår faktiske eller potentielle interessekonflikter i situationer, hvor det leverer både kontroltjenester og tvistbilæggelsestjenester til en organisation). Det vil ligeledes fremgå af ministeriets supplerende retningslinjer, hvornår organernes årlige rapporter skal offentliggøres for de relevante rapporteringsperioder.

Opfølgningsindsats over for organisationer, der ønsker at blive eller er blevet fjernet fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen

- Hvis en organisation ønsker at træde ud af EU-USA-databeskyttelsesrammen, vil ministeriet kræve, at organisationen fjerner enhver henvisning til EU-USA-databeskyttelsesrammen, der lader formode, at den fortsat deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen, og at den kan modtage personoplysninger i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen, fra alle relevante politikker til beskyttelse af privatlivets fred (jf. beskrivelsen af ministeriets tilsagn om at søge efter falske påstande om deltagelse). Ministeriet vil ligeledes kræve, at organisationen udfylder og indsender et spørgeskema til ministeriet for at kontrollere:
 - dens ønske om at trække sig ud,
 - hvad den vil gøre med de personoplysninger, som den modtog i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen, mens den deltog i EU-USA-databeskyttelsesrammen: a) Vil den beholde oplysningerne, fortsætte med at anvende principperne på oplysningerne og hvert år bekræfte over for ministeriet, at den fortsat vil anvende principperne på oplysningerne? b) Vil den beholde oplysningerne og sikre "tilstrækkelig" beskyttelse af oplysningerne på en anden godkendt måde? c) Eller vil den tilbagesende eller slette alle oplysningerne inden en bestemt dato? og
 - hvem der vil fungere som fast kontaktpunkt for principrelaterede spørgsmål.
- Hvis en organisation vælger a) som beskrevet umiddelbart ovenfor, vil ministeriet desuden kræve, at den hvert år efter udtrædelsen (dvs. på den første årsdag for udtrædelsen og på alle efterfølgende årssdage, medmindre og indtil organisationen enten sikrer en "tilstrækkelig" beskyttelse af sådanne oplysninger på en anden godkendt måde eller tilbagesender eller sletter alle sådanne oplysninger og underretter ministeriet herom) udfylder et spørgeskema og indsender det til ministeriet, for at kontrollere, hvad den har gjort med disse personoplysninger, hvad den vil gøre med de personoplysninger, som den fortsat beholder, og hvem der vil fungere som fast kontaktpunkt for principrelaterede spørgsmål.
- Hvis en organisation har ladet sin selvcertificering udløbe (dvs. ikke har indsendt sin årlige recertificeringsanmeldelse om tilslutning til principperne eller er blevet fjernet fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen af andre årsager såsom udtrædelse), vil ministeriet pålægge den at udfylde et spørgeskema og indsende det til ministeriet for at kontrollere, om organisationen ønsker at træde ud eller foretage recertificering,
 - og hvis den ønsker at træde ud, yderligere kontrollere, hvad den vil gøre med de personoplysninger, som den har modtaget i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen, mens den deltog i databeskyttelsesrammen (jf. tidligere beskrivelse af det, som en organisation skal kontrollere, hvis den ønsker at træde ud),
 - og hvis den agter at foretage recertificering, yderligere kontrollere, at den i den periode, hvor dens certificering var udløbet, anvendte principperne på personoplysninger modtaget under EU-USA-databeskyttelsesrammen, og præcisere, hvilke skridt den vil tage for at afhjælpe de uløste problemer, der har forsinket recertificeringen.

- Hvis en organisation fjernes fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen af en af følgende årsager: a) udtrædelse af EU-USA-databeskyttelsesrammen, b) manglende indsendelse af den årlige recertificeringsanmeldelse om dens tilslutning til principperne (dvs. at organisationen enten påbegyndte, men ikke afsluttede den årlige recertificeringsproces rettidigt, eller slet ikke påbegyndte den årlige recertificeringsproces), eller c) "vedvarende overtrædelse", sender ministeriet en meddelelse til de(n) kontakt(er), der er angivet i organisationens anmeldelse om selvcertificering, med angivelse af årsagen til fjernelsen og en forklaring om, at den skal ophøre med eksplicit eller implicit at hævde, at den deltager i eller overholder principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, og at den kan modtage personoplysninger i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen. I denne meddelelse, som også kan indeholde andre oplysninger, der er specifikke for årsagen til fjernelsen, angives det, at FTC, transportministeriet eller et andet relevant statsligt organ kan træffe håndhævelsesforanstaltninger over for organisationer, der afgiver urigtige oplysninger om deres deltagelse i eller overholdelse af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, herunder hvis de oplyser, at de deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen efter at være blevet fjernet fra listen over deltagere i databeskyttelsesrammen.

Søgning efter og håndtering af falske påstande om deltagelse i databeskyttelsesrammen

- Når en organisation: a) træder ud af EU-USA-databeskyttelsesrammen, b) ikke indsender den årlige recertificeringsanmeldelse om dens tilslutning til principperne (dvs. at den enten påbegyndte, men ikke afsluttede den årlige recertificeringsproces rettidigt, eller slet ikke påbegyndte den årlige recertificeringsproces), c) fjernes fra listen over deltagere i EU-USA-databeskyttelsesrammen, navnlig for "vedvarende overtrædelse", eller d) ikke foretager den indledende selvcertificering af dens tilslutning til principperne (dvs. at den påbegyndte, men ikke afsluttede den indledende selvcertificeringsproces rettidigt), vil ministeriet ex officio kontrollere, at ingen af organisationens relevante offentliggjorte politikker til beskyttelse af privatlivets fred indeholder henvisninger til EU-USA-databeskyttelsesrammen, der lader formode, at organisationen deltager i databeskyttelsesrammen, og at den kan modtage personoplysninger i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen. Hvis ministeriet finder sådanne henvisninger, vil det underrette organisationen om, at ministeriet i påkommende tilfælde vil henvise sagen til det relevante organ med henblik på eventuel håndhævelse, hvis organisationen bliver ved med at afgive urigtige oplysninger om dens deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen. Ministeriet underretter organisationen via de kontaktoplysninger, som organisationen har stillet til rådighed for ministeriet, eller om nødvendigt på anden passende måde. Hvis organisationen hverken fjerner henvisningerne eller foretager selvcertificering af dens tilslutning til principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen i overensstemmelse med ministeriets procedurer, vil ministeriet ex officio henvise sagen til FTC, transportministeriet eller et andet relevant håndhævelsesorgan eller træffe andre passende foranstaltninger for at sikre, at certificeringsmærket for EU-USA-databeskyttelsesrammen anvendes korrekt.
- Ministeriet vil træffe andre foranstaltninger for at identificere falske påstande om deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen og uretmæssig brug af certificeringsmærket for EU-USA-databeskyttelsesrammen, herunder hidrørende fra organisationer, der i modsætning til de organisationer, der er beskrevet umiddelbart ovenfor, aldrig har påbegyndt selvcertificeringsprocessen (dvs. foretage passende internetsøgninger for at identificere henvisninger til EU-USA-databeskyttelsesrammen i organisationernes politikker til beskyttelse af privatlivets fred). Hvis ministeriet ved disse foranstaltninger identificerer falske påstande om deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen og uretmæssig brug af certificeringsmærket for EU-USA-databeskyttelsesrammen, underretter ministeriet organisationen om, at det i påkommende tilfælde vil henvise sagen til det relevante organ med henblik på eventuel håndhævelse, hvis organisationen bliver ved med at afgive urigtige oplysninger om dens deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen. Ministeriet underretter organisationen via de kontaktoplysninger, som organisationen har stillet til rådighed for ministeriet, hvis den har stillet sådanne oplysninger til rådighed, og ellers om nødvendigt på anden passende måde. Hvis organisationen hverken fjerner henvisningerne eller foretager selvcertificering af dens tilslutning til principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen i overensstemmelse med ministeriets procedurer, vil ministeriet ex officio henvise sagen til FTC, transportministeriet eller et andet relevant håndhævelsesorgan eller træffe andre passende foranstaltninger for at sikre, at certificeringsmærket for EU-USA-databeskyttelsesrammen anvendes korrekt.
- Ministeriet vil straks gennemgå og behandle specifikke seriøse klager over falske påstande om deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen, som ministeriet modtager (f.eks. klager modtaget fra databeskyttelsesmyndighederne, uafhængige klageinstanser, der stilles til rådighed af organer til alternativ tvistbilæggelse i den private sektor, registrerede, virksomheder i EU og USA og andre tredjeparter).
- Ministeriet kan træffe andre passende korrigerende foranstaltninger. En organisation, der afgiver urigtige oplysninger til ministeriet, kan retsforfølges efter False Statements Act (18 U.S.C. § 1001).

Gennemførelse af regelmæssige ex officio-kontroller og -vurderinger af programmet for databeskyttelse

- Ministeriet vil løbende træffe foranstaltninger for at overvåge de deltagende organisationers effektive overholdelse af EU-USA-databeskyttelsesrammen for at identificere problemer, som kan berettiggere opfølgning. Ministeriet vil navnlig foretage rutinemæssig ex officio-stikprøvekontrol af tilfældigt udvalgte organisationer under EU-USA-databeskyttelsesrammen samt ad hoc-stikprøvekontrol af specifikke organisationer under EU-USA-databeskyttelsesrammen, når der konstateres potentielle overtrædelser (f.eks. potentielle overtrædelser, som tredjemand har gjort ministeriet opmærksom på), for at kontrollere: a) at det eller de kontaktpunkter, der er ansvarlige for behandlingen af klager, anmodninger om indsigt og andre spørgsmål, der opstår i forbindelse med EU-USA-databeskyttelsesrammen, er tilgængelige, b) at organisationens offentlige politik til beskyttelse af privatlivets fred i påkommende tilfælde er let tilgængelig for offentligheden, både på organisationens offentlige websted og via et hyperlink på listen over deltagere i databeskyttelsesrammen, c) at organisationens politik til beskyttelse af privatlivets fred fortsat opfylder de selvcertificeringskrav, der er beskrevet i principperne, og d) at den uafhængige klageinstans, som organisationen har udpeget, er til rådighed til at behandle klager indgivet under EU-USA-databeskyttelsesrammen. Ministeriet vil endvidere aktivt holde øje med rapporter i nyhederne, der giver troværdig dokumentation for deltagende organisationers manglende overholdelse.
- Som led i kontrollen af overholdelsen vil ministeriet kræve, at organisationerne under EU-USA-databeskyttelsesrammen udfylder et detaljeret spørgeskema og indsender det til ministeriet: a) når ministeriet har modtaget specifikke seriøse klager over en organisations manglende overholdelse af principperne, b) når en organisation ikke besvarer forespørgsler fra ministeriet om oplysninger om EU-USA-databeskyttelsesrammen på tilfredsstillende vis, eller c) når der er troværdig dokumentation for, at en organisation ikke opfylder sine forpligtelser under EU-USA-databeskyttelsesrammen. Hvis ministeriet har sendt et sådant detaljeret spørgeskema til en organisation, og organisationen ikke besvarer spørgeskemaet tilfredsstillende, underretter ministeriet organisationen om, at ministeriet i påkommende tilfælde vil henvise sagen til det relevante organ med henblik på eventuel håndhævelse, hvis ikke ministeriet modtager et rettidigt og tilfredsstillende svar fra organisationen. Ministeriet underretter organisationen via de kontaktoplysninger, som organisationen har stillet til rådighed for ministeriet, eller om nødvendigt på anden passende måde. Hvis ikke organisationen giver et rettidigt og tilfredsstillende svar, vil ministeriet ex officio henvise sagen til FTC, transportministeriet eller et andet relevant håndhævelsesorgan eller træffe andre passende foranstaltninger for at sikre overholdelse. Ministeriet vil, når det er relevant, drøfte denne kontrol af overholdelsen med de kompetente databeskyttelsesmyndigheder.
- Ministeriet vil regelmæssigt vurdere forvaltningen af og tilsynet med programmet for databeskyttelse for at sikre, at overvågningsindsatsen, herunder enhver sådan indsats, der gøres ved hjælp af søgeværktøjer (f.eks. for at kontrollere, om der er døde links til de deltagende organisationers politikker til beskyttelse af privatlivets fred), er tilstrækkelig til at tackle eksisterende problemer og nye problemer, efterhånden som de opstår.

Skræddersyet websted for databeskyttelsesrammen til bestemte målgrupper

Ministeriet vil skræddersy webstedet for databeskyttelsesrammen til følgende målgrupper: privatpersoner og virksomheder i EU, amerikanske virksomheder og databeskyttelsesmyndigheder. Medtagelsen af materiale, der er direkte henvendt til privatpersoner og virksomheder i EU, vil øge gennemsigtigheden på flere måder. Med hensyn til privatpersoner i EU vil der blive redegjort klart for: 1) privatpersoner i EU's rettigheder under EU-USA-databeskyttelsesrammen, 2) de klageinstanser, som privatpersoner i EU har adgang til, når de mener, at en organisation ikke har opfyldt sin forpligtelse til at overholde principperne, og 3) hvor man kan finde oplysninger om en organisations selvcertificering under EU-USA-databeskyttelsesrammen. Med hensyn til EU-virksomheder vil det blive lettere at kontrollere: 1) om en organisation deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen, 2) den type oplysninger, der er dækket af en organisations selvcertificering under EU-USA-databeskyttelsesrammen, 3) den politik til beskyttelse af privatlivets fred, som de dækkede oplysninger er omfattet af, og 4) den metode, som organisationen anvender til at verificere sin tilslutning til principperne. Med hensyn til amerikanske virksomheder vil der blive redegjort klart for: 1) fordelene ved at deltage i EU-USA-databeskyttelsesrammen, 2) hvordan man tilslutter sig EU-USA-databeskyttelsesrammen, og hvordan man foretager recertificering og træder ud af EU-USA-databeskyttelsesrammen, og 3) hvordan USA forvalter og håndhæver EU-USA-databeskyttelsesrammen. Medtagelsen af materiale, der er rettet direkte mod databeskyttelsesmyndighederne (f.eks. oplysninger om ministeriets særlige kontaktpunkt for databeskyttelsesmyndigheder og et hyperlink til principrelateret indhold på FTC's websted), vil fremme både samarbejdet og gennemsigtigheden. Ministeriet vil også på ad hoc-basis samarbejde med Kommissionen og Det Europæiske Databeskyttelsesråd ("Databeskyttelsesrådet") for at udvikle yderligere aktuelt materiale (f.eks. svar på ofte stillede spørgsmål) til brug på webstedet for databeskyttelsesrammen, hvor sådanne oplysninger vil fremme en effektiv forvaltning og overvågning af programmet for databeskyttelse.

Fremme af samarbejdet med databeskyttelsesmyndighederne

For at øge mulighederne for samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne vil ministeriet udpege et særligt kontaktpunkt i ministeriet, der skal være bindeled mellem ministeriet og databeskyttelsesmyndighederne. Hvis en databeskyttelsesmyndighed mener, at en organisation under EU-USA-databeskyttelsesrammen ikke overholder principperne, herunder på baggrund af en klage fra en privatperson i EU, kan databeskyttelsesmyndigheden henvende sig til det særlige kontaktpunkt i ministeriet med henblik på en yderligere kontrol af organisationen. Ministeriet vil gøre sit yderste for at fremme afgørelsen af klager i samarbejde med organisationen i EU-USA-databeskyttelsesrammen. Ministeriet vil informere databeskyttelsesmyndigheden om status senest 90 dage efter modtagelsen af en klage. Det særlige kontaktpunkt vil ligeledes få henvist sager om organisationer, der fremsætter falske påstande om deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen. Det særlige kontaktpunkt vil identificere alle de henvisninger, som ministeriet modtager fra databeskyttelsesmyndighederne, og i forbindelse med den nedenfor beskrevne fælles undersøgelse vil ministeriet udarbejde en rapport, hvor de klager, ministeriet modtager hvert år, analyseres i aggregeret form. Det særlige kontaktpunkt vil bistå databeskyttelsesmyndigheder, der søger oplysninger om en specifik organisations selvcertificering eller tidligere deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen, og det særlige kontaktpunkt vil besvare databeskyttelsesmyndighedernes forespørgsler om gennemførelsen af specifikke krav under EU-USA-databeskyttelsesrammen. Ministeriet vil derudover samarbejde med Kommissionen og Databeskyttelsesrådet om de proceduremæssige og administrative aspekter af panelet af databeskyttelsesmyndigheder, herunder fastlæggelse af passende procedurer for fordelingen af de midler, der indsamles via gebyret til panelet af databeskyttelsesmyndigheder. Vi har forstået, at Kommissionen vil samarbejde med ministeriet om at fremme løsningen af eventuelle problemer, der måtte opstå i forbindelse med disse procedurer. Ministeriet vil ligeledes give databeskyttelsesmyndighederne materiale om EU-USA-databeskyttelsesrammen, som de kan offentliggøre på deres egne websteder for at øge gennemsigtigheden for privatpersoner og virksomheder i EU. Øget kendskab til EU-USA-databeskyttelsesrammen og rettigheder og forpligtelser under databeskyttelsesrammen bør gøre det lettere at identificere problemer, efterhånden som de opstår, således at de kan tackles på passende vis.

Opfyldelse af forpligtelserne i henhold til bilag I til principperne

Ministeriet vil opfylde sine forpligtelser i henhold til bilag I til principperne, herunder føre en liste over voldgiftsmænd, der er valgt i samarbejde med Kommissionen på grundlag af deres uafhængighed, integritet og ekspertviden, og det vil efter behov støtte den tredjemand, som ministeriet har udvalgt til at forvalte voldgiftssager i henhold til — og til at administrere den voldgiftsfond, der er omhandlet i — bilag I til principperne ⁽³⁾. Ministeriet vil samarbejde med tredjemanden for bl.a. at kontrollere, at tredjemanden har et websted med retningslinjer om voldgiftsproceduren, herunder om: 1) indledning af proceduren og fremlæggelse af dokumenter, 2) listen over voldgiftsmænd, som ministeriet fører, og hvordan voldgiftsmænd udvælges fra listen, 3) de gældende voldgiftsprocedurer og den adfærdskodeks for voldgiftsmænd, som ministeriet og Kommissionen har vedtaget ⁽⁴⁾ og 4) opkrævning og betaling af voldgiftsgebyrer. Ministeriet vil i samarbejde med tredjemanden regelmæssigt evaluere fondens drift, herunder behovet for at justere bidragene eller maksimumsbeløbene for voldgiftsomkostningerne, og vil bl.a. se på antallet af voldgiftssager, voldgiftsomkostningerne og behandlingstiden ud fra den holdning, at organisationerne under EU-USA-databeskyttelsesrammen ikke må pålægges en urimelig stor økonomisk byrde. Ministeriet underretter Kommissionen om resultatet af disse evalueringer, som udføres i samarbejde med tredjeparten, og underretter på forhånd Kommissionen om eventuelle justeringer af bidragenes størrelse.

Fælles undersøgelser af, hvordan EU-USA-databeskyttelsesrammen fungerer

Ministeriet og andre organer vil i påkommende tilfælde regelmæssigt afholde møder med Kommissionen, interesserede databeskyttelsesmyndigheder og relevante repræsentanter fra Databeskyttelsesrådet, hvor ministeriet vil gøre status over EU-USA-databeskyttelsesrammen. Møderne vil omfatte drøftelser af aktuelle spørgsmål om programmet for databeskyttelses funktion, gennemførelse, overvågning og håndhævelse. Hvor det er relevant, kan møderne omfatte drøftelse af relaterede emner, såsom andre dataoverførselsmekanismer, der er omfattet af sikkerhedsforanstaltningerne under EU-USA-databeskyttelsesrammen.

⁽³⁾ Ministeriet har udvalgt International Centre for Dispute Resolution ("ICDR"), den internationale afdeling af American Arbitration Association ("AAA") (samlet benævnt "ICDR-AAA"), til at forvalte voldgiftssager i henhold til — og til at administrere den voldgiftsfond, der er omhandlet i — bilag I til principperne.

⁽⁴⁾ Den 15. september 2017 enedes ministeriet og Kommissionen om vedtagelsen af et sæt voldgiftsregler for bindende voldgiftsprocedurer, der er beskrevet i bilag I til principperne, samt en adfærdskodeks for voldgiftsmænd, der er i overensstemmelse med almindeligt anerkendte etiske standarder for handelsvoldgiftsmænd og bilag I til principperne. Ministeriet og Kommissionen blev enige om at tilpasse voldgiftsreglerne og adfærdskodeksen, så de afspejler ajourføringer i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen, og ministeriet vil samarbejde med ICDR-AAA om at foretage disse ajourføringer.

Opdatering af lovgivning

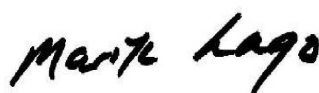
Ministeriet vil bestræbe sig på så vidt muligt at underrette Kommissionen om den materielle udvikling inden for den amerikanske lovgivning, såfremt den er relevant i forhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen for så vidt angår databeskyttelsen og de begrænsninger og garantier, der gælder for amerikanske myndigheders adgang til og efterfølgende anvendelse af personoplysninger.

De amerikanske statslige myndigheders adgang til personoplysninger

USA har udstedt præsidentielt dekret 14086 (Executive Order 14086) med titlen "Enhancing Safeguards for United States Signals Intelligence Activities" og 28 CFR part 201 om ændring af justitsministeriets forordninger med henblik på oprettelse af Data Protection Review Court ("DPRC"), som sikrer omfattende beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med statslige myndigheders adgang til oplysninger til nationale sikkerhedsformål. Denne beskyttelse omfatter: en styrkelse af sikkerhedsforanstaltningerne med hensyn til privatlivets fred og de borgerlige frihedsrettigheder for at sikre, at de amerikanske signalefterretningsaktiviteter er nødvendige og forholdsmæssige i forfølgelsen af definerede nationale sikkerhedsmål, oprettelse af en ny klageinstans med uafhængig og bindende kompetence og forbedring af det eksisterende strenge tilsyn i flere niveauer med amerikanske signalefterretningsaktiviteter. Med denne beskyttelse kan personer i EU indgive klager til en ny klageinstans i flere niveauer, som omfatter en uafhængig DPRC, der består af personer valgt uden for de amerikanske statslige myndigheder, og som har fuld beføjelse til at træffe afgørelse om krav og om nødvendigt om direkte afhjælpende foranstaltninger. Ministeriet vil føre et register over EU-borgere, der indgiver en klage, som opfylder kravene, i henhold til præsidentielt dekret 14086 og 28 CFR part 201. Ministeriet vil fem år efter datoen for dette brev og derefter hvert femte år kontakte de relevante organer for at indhente oplysninger om, hvorvidt oplysninger vedrørende behandlingen af klager, der opfylder kravene, eller behandlingen af eventuelle anmodninger om behandling indgivet til DPRC er blevet afklassificeret. Hvis sådanne oplysninger er blevet afklassificeret, vil ministeriet samarbejde med den relevante databeskyttelsesmyndighed for at underrette den pågældende EU-borger herom. Disse forbedringer bekræfter, at personoplysninger fra EU, der overføres til USA, vil blive behandlet på en måde, der er i overensstemmelse med EU's retlige krav med hensyn til statslige myndigheders adgang til oplysninger.

På grundlag af principperne, præsidentielt dekret 14086, 28 CFR part 201 og de ledsagende breve og materialer, herunder ministeriets tilsagn vedrørende forvaltningen af og tilsynet med programmet for databeskyttelse, forventer vi, at Kommissionen vil vurdere, at EU-USA-databeskyttelsesrammen giver en tilstrækkelig beskyttelse i henhold til EU-retten, og at der fortsat vil blive overført oplysninger fra EU til organisationer, der deltager i EU-USA-databeskyttelsesrammen. Derudover forventer vi, at overførslerne til amerikanske organisationer på grundlag af EU's standardkontraktbestemmelser eller EU's bindende virksomhedsregler vil blive lettet yderligere i kraft af disse ordninger.

Med venlig hilsen

Marisa LAGO

BILAG IV

UNITED STATES OF AMERICA
Federal Trade Commission
WASHINGTON, D.C. 20580

Office of the Chair

Den 9. juni 2023

Didier Reynders
Kommissær for retlige anliggender
Europa-Kommissionen
Rue de la Loi / Wetstraat 200
1049 Bruxelles/Brussel
Belgien

Kære kommissær Didier Reynders,

United States Federal Trade Commission ("FTC") glæder sig over at få lejlighed til at redegøre for sin håndhævelsesrolle i forbindelse med principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen. FTC har længe haft fokus på at beskytte forbrugerne og privatlivets fred på tværs af grænser og vil håndhæve de kommercielle aspekter af denne ramme. FTC har varetaget en sådan rolle siden 2000 i forbindelse med safe harbour-rammen mellem USA og EU og senest siden 2016 i forbindelse med EU's og USA's værn om privatlivets fred (EU-USA-privatlivsskjoldet) ⁽¹⁾. Den 16. juli 2020 annullerede Den Europæiske Unions Domstol ("EU-Domstolen") Europa-Kommissionens afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet, der lå til grund for EU-USA-privatlivsskjoldet, på grund af problemer, der ikke vedrørte de kommercielle principper, som FTC håndhævede. USA og Europa-Kommissionen har siden forhandlet sig frem til EU-USA-databeskyttelsesrammen som svar på denne afgørelse fra EU-Domstolen.

Jeg skriver for at bekræfte FTC's tilsagn om at håndhæve principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen stramt. Vi bekræfter navnlig vores tilsagn på tre hovedområder: 1) prioritering af henviste sager og undersøgelser, 2) anmodning om og overvågning af afgørelser og 3) håndhævelsessamarbejde med EU's databeskyttelsesmyndigheder.

I. Indledning

a. FTC's foranstaltninger og strategi for beskyttelse af privatlivets fred

FTC har vide civilretlige håndhævelsesbeføjelser til at fremme forbrugerbeskyttelsen og konkurrencen på det kommercielle område. Inden for rammerne af sine forbrugerbeskyttelsesbeføjelser håndhæver FTC en lang række forskellige love for at beskytte og sikre forbrugeroplysninger og forbrugernes privatliv og sikkerhed. Den vigtigste lov, som FTC håndhæver, FTC

⁽¹⁾ Brev fra formanden, Edith Ramirez, til Věra Jourová, kommissær for retlige anliggender, forbrugere og ligestilling mellem mænd og kvinder i Europa-Kommissionen, hvori der redegøres for Federal Trade Commissions håndhævelse af den nye ordning for EU-USA-privatlivsskjoldet (29.2.2016), findes på <https://www.ftc.gov/legal-library/browse/cases-proceedings/public-statements/letter-chairwoman-edith-ramirez-vera-jourova-commissioner-justice-consumers-gender-equality-european>. FTC har også tidligere forpligtet sig til at håndhæve safe harbour-programmet mellem USA og EU. Brev fra Robert Pitofsky, formand for FTC, til John Mogg, direktør for GD for det Indre Marked, Europa-Kommissionen (14.7.2000), findes på <https://www.federalregister.gov/documents/2000/07/24/00-18489/issuance-of-safe-harbor-principles-and-transmission-to-european-commission>. Dette brev erstatter disse tidligere tilsagn.

Act, forbyder "illoyal" eller "vildledende" adfærd eller praksis i forbindelse med handel ^(?). FTC håndhæver ligeledes særlige love om beskyttelse af sundhedsoplysninger, kreditoplysninger og andre finansielle oplysninger og om børns onlineoplysninger og har udstedt forordninger til gennemførelse af disse love ^(?).

FTC har også for nylig gennemført en lang række initiativer for at styrke vores arbejde inden for området privatlivets fred. I august 2022 meddelte FTC, at den overvejer regler for at slå ned på skadelig kommerciel overvågning og løs datasikkerhed ⁽⁴⁾. Formålet med projektet er at indsamle omfattende offentlige tilkendegivelser om, hvorvidt FTC bør udstede regler om praksis inden for kommerciel overvågning og datasikkerhed, og hvordan sådanne regler eventuelt skal se ud. Det glæder os, at vi har modtaget bemærkninger fra EU-interessenter om dette og andre initiativer.

Vores "PrivacyCon"-konferencer samler fortsat førende forskere for at drøfte den seneste forskning og de seneste tendenser vedrørende forbrugernes privatliv og sikkerheden af forbrugeroplysninger. Vi har endvidere gjort os bedre til at holde trit med den teknologiske udvikling, der ligger til grund for en stor del af vores arbejde med privatlivets fred, ved at opbygge et stadig større team af teknologer og tværfaglige forskere. Som De ved, fører vi også en fælles dialog med Dem og Deres kolleger i Europa-Kommissionen, hvor vi bl.a. ser på privatlivsrelaterede emner såsom skjulte mønstre og forretningsmodeller, der er kendetegnet ved alt for omfattende dataindsamling ⁽⁵⁾. Vi har desuden for nylig udsendt en rapport til Kongressen om de skader, der er forbundet med brugen af kunstig intelligens ("AI"), hvor vi ser på de onlinerelevante skader, som Kongressen har identificeret. Denne rapport gav anledning til bekymring med hensyn til unøjagtighed, forudindtagethed, forskelsbehandling og skred i den kommercielle overvågning ⁽⁶⁾.

b. Amerikansk retsbeskyttelse til gavn for EU-forbrugere

EU-USA-databeskyttelsesrammen fungerer inden for rammerne af de generelle amerikanske regler om beskyttelse af privatlivets fred, som også beskytter forbrugerne på forskellige måder. Forbuddet i FTC Act mod illoyal eller vildledende adfærd eller praksis beskytter ikke kun amerikanske forbrugere mod amerikanske virksomheder, da loven ligeledes omfatter praksis, der 1) forårsager eller vil kunne forårsage skade i USA, som med rimelighed kan forudses, eller 2) involverer den faktiske adfærd i USA. FTC kan desuden anvende alle tilgængelige retsmidler til beskyttelse af amerikanske forbrugere til at beskytte udenlandske forbrugere ⁽⁷⁾.

FTC håndhæver ligeledes andre relevante love, hvis bestemmelser også finder anvendelse på ikkeamerikanske forbrugere, f. eks. Children's Online Privacy Protection Act ("COPPA"). I henhold til COPPA skal operatører af websteder og onlinetjenester rettet mod børn eller websteder rettet mod den brede offentlighed, som bevidst indsamler personoplysninger om børn under 13 år, bl.a. underrette forældrene og indhente verificerbart forældresamtykke. USA-baserede websteder og -tjenester, der er omfattet af COPPA og indsamler personoplysninger om udenlandske børn, skal overholde COPPA. Udenlandske websteder og onlinetjenester skal ligeledes overholde COPPA, hvis de henvender sig til

^(?) 15 U.S.C. § 45(a). FTC har ingen kompetence inden for strafferetlig håndhævelse eller nationale sikkerhedsanliggender. De fleste andre statslige foranstaltninger henhører heller ikke under FTC's kompetence. Der er desuden en række undtagelser med hensyn til FTC's kompetence inden for kommercielle aktiviteter, herunder med hensyn til banker, luftfartsselskaber, forsikringsvirksomhed og telekommunikationsudbydere fælles bærertjenester. FTC har heller ikke kompetence over de fleste nonprofitorganisationer, men har kompetence over falske velgørenhedsorganisationer eller andre nonprofitorganisationer, der rent faktisk arbejder med gevinst for øje. FTC har også kompetence over nonprofitorganisationer, der arbejder med gevinst for øje til deres profitsøgende medlemmer, herunder ved at skaffe væsentlige økonomiske fordele til disse medlemmer. I nogle tilfælde falder FTC's kompetence sammen med andre retshåndhævende organers kompetence. Vi har udviklet et tæt forhold til forbunds- og delstatsmyndighederne og samarbejder tæt med disse myndigheder om koordineringen af undersøgelser eller henvisning af sager, når det er relevant.

⁽⁴⁾ Jf. FTC, Privacy and Security, <https://www.ftc.gov/business-guidance/privacy-security>.

⁽⁵⁾ Jf. Press Release, Fed. Trade Comm'n, FTC Explores Rules Cracking Down on Commercial Surveillance and Lax Data Security Practices (11.8.2022), <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2022/08/ftc-explores-rules-cracking-down-commercial-surveillance-lax-data-security-practices>.

⁽⁶⁾ Jf. den fælles pressemeddelelse fra Didier Reynnders, kommissær for retlige anliggender i Europa-Kommissionen, og Lina Khan, formand for United States Federal Trade Commission (30.3.2022), findes på https://www.ftc.gov/system/files/ftc_gov/pdf/joint%20FTC-EC%20Statement%20informal%20dialogue%20consumer%20protection%20issues.pdf.

⁽⁶⁾ Jf. Press Release, Fed. Trade Comm'n, FTC Report Warns About Using Artificial Intelligence to Combat Online Problems (16.6.2022), findes på <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2022/06/ftc-report-warns-about-using-artificial-intelligence-combat-online-problems>.

⁽⁷⁾ 15 U.S.C. § 45(a)(4)(B). Endvidere omfatter "illoyal eller vildledende adfærd eller praksis" adfærd eller praksis, der involverer udenlandsk handel, som i) forårsager eller vil kunne forårsage skade i USA, som med rimelighed kan forudses, eller ii) involverer den faktiske adfærd, der udøves i USA. 15 U.S.C. § 45(a)(4)(A).

børn i USA, eller hvis de bevidst indsamler personoplysninger fra børn i USA. Ud over de amerikanske forbundslove, der håndhæves af FTC, kan der desuden være andre love om forbrugerbeskyttelse, brud på datasikkerheden og beskyttelse af privatlivets fred på forbunds- og delstatsniveau, som sikrer EU-forbrugere yderligere fordele.

c. FTC's håndhævelse

FTC har anlagt sager under både safe harbour-rammen mellem USA og EU og EU-USA-privatlivsskjoldet og fortsatte med at håndhæve EU-USA-privatlivsskjoldet, også efter at EU-Domstolen annullerede den afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet, der lå til grund for EU-USA-privatlivsskjoldet ⁽⁸⁾. Flere af FTC's seneste klager har indeholdt påstande om, at virksomheder har overtrådt bestemmelserne i EU-USA-privatlivsskjoldet, herunder i sager mod Twitter ⁽⁹⁾, CafePress ⁽¹⁰⁾ og Flo ⁽¹¹⁾. I forbindelse med sagen mod Twitter sikrede FTC 150 mio. USD fra Twitter for selskabets overtrædelse af en tidligere FTC-afgørelse med praksisser, der berørte mere end 140 mio. kunder, herunder overtrædelse af princip 5 i EU-USA-privatlivsskjoldet (dataintegritet og formålsbegrænsning). Derudover indebar handelskommissionens afgørelse, at Twitter skal give brugerne mulighed for at anvende sikre multifaktorgodkendelsesmetoder, der ikke kræver, at brugerne oplyser deres telefonnumre.

I *CafePress* hævdede FTC, at virksomheden undlod at beskytte forbrugernes følsomme oplysninger, dækkede over et større brud på datasikkerheden og krænkede princip 2 (valgfrihed), 4 (sikkerhed) og 6 (indsigt) i EU-USA-privatlivsskjoldet. FTC's afgørelse kræver, at virksomheden erstatter utilstrækkelige godkendelsesforanstaltninger med multifaktorgodkendelse, i det væsentlige begrænser mængden af data, som virksomheden indsamler og opbevarer, krypterer socialsikringsnumre og får tredjemand til at vurdere sine informationssikkerhedsprogrammer og udlevere en kopi heraf til FTC, der kan offentliggøres.

I *Flo* hævdede FTC, at appen til fertilitetssporing videregav brugersundhedsoplysninger til tredjepartsudbydere af dataanalyser efter at have forpligtet sig til at hemmeligholde sådanne oplysninger. FTC's klage vedrørte specifikt virksomhedens interaktion med forbrugere i EU, og at Flo havde overtrådt princip 1 (oplysningspligt), 2 (valgfrihed), 3 (ansvar for videreoverførsel) og 5 (dataintegritet og formålsbegrænsning) i EU-USA-privatlivsskjoldet. I henhold til FTC's afgørelse skal Flo bl.a. underrette de berørte brugere om videregivelsen af deres personoplysninger og pålægge enhver tredjemand, der har modtaget brugernes sundhedsoplysninger, at destruere disse data. Det er vigtigt at bemærke, at FTC's afgørelser beskytter alle forbrugere overalt i verden, som interagerer med en amerikansk virksomhed, og ikke kun de forbrugere, der har indgivet klager.

Mange tidligere sager om håndhævelse af safe harbour-ordningen mellem USA og EU og EU-USA-privatlivsskjoldet involverede organisationer, som havde foretaget den indledende selvcertificering gennem handelsministeriet, men fortsatte med at fremstille sig selv som deltagere uden at foretage den årlige selvcertificering. Andre sager vedrørte falske påstande om deltagelse fra organisationer, der aldrig havde foretaget den indledende selvcertificering gennem handelsministeriet. Vi forventer, at vi i vores proaktive håndhævelsesindsats fremover vil fokusere på de typer af væsentlige overtrædelser af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, der blev fremsat påstand om i f.eks. Twitter-, CafePress- og Flo-sagerne. I mellemtiden vil handelsministeriet forvalte og føre tilsyn med selvcertificeringsprocessen, oprette den officielle liste over deltagere i EU-USA-databeskyttelsesrammen og se på andre problemer med påstande om deltagelse i programmet ⁽¹²⁾. Det er vigtigt at bemærke, at FTC kan træffe håndhævelsesforanstaltninger over for organisationer, der hævder at overholde principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, selv om de ikke foretager den indledende eller årlige selvcertificering gennem handelsministeriet.

⁽⁸⁾ Jf. tillæg A for en liste over FTC-sager under safe harbour og privatlivsskjoldet.

⁽⁹⁾ Jf. Press Release, Fed. Trade Comm'n, FTC Charges Twitter with Deceptively Using Account Security Data to Sell Targeted Ads (25.5.2022), findes på <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2022/05/ftc-charges-twitter-deceptively-using-account-security-data-sell-targeted-ads>.

⁽¹⁰⁾ Jf. Press Release, Fed. Trade Comm'n, FTC Takes Action Against CafePress for Data Breach Cover Up (15.3.2022), findes på <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2022/03/ftc-takes-action-against-cafepress-data-breach-cover>.

⁽¹¹⁾ Jf. Press Release, Fed. Trade Comm'n, FTC Finalizes Order with Flo Health, a Fertility-Tracking App that Shared Sensitive Health Data with Facebook, Google, and Others (22.6.2021), findes på <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2021/06/ftc-finalizes-order-flo-health-fertility-tracking-app-shared-sensitive-health-data-facebook-google>.

⁽¹²⁾ Brev fra Marisa Lago, viceminister for international handel, til Didier Reynders, kommissær for retlige anliggender, Europa-Kommissionen (12. december 2022).

II. Prioritering af henviste sager og undersøgelser

Som inden for safe harbour-rammen mellem USA og EU og EU-USA-privatlivsskjoldet vil FTC give højeste prioritet til sager vedrørende principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, der henvises fra handelsministeriet og EU-medlemsstaterne. Vi vil ligeledes prioritere sager om manglende overholdelse af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, der henvises fra selvregulerende instanser med kompetence inden for beskyttelse af privatlivets fred og andre uafhængige tvistbilæggelsesinstanser.

For at lette EU-medlemsstaternes henvisning af sager under EU-USA-databeskyttelsesrammen har FTC udviklet en standardiseret henvisningsprocedure og vejledning til EU-medlemsstaterne om den type oplysninger, der giver FTC det bedste grundlag for at undersøge en henvist sag. FTC har i denne forbindelse udpeget et kontaktpunkt i FTC for henvisninger fra EU-medlemsstaterne. Det er meget nyttigt, hvis den henvisende myndighed har foretaget en indledende undersøgelse af den påståede overtrædelse og kan samarbejde med FTC om undersøgelsen.

Efter modtagelsen af en sådan henvisning fra handelsministeriet, en EU-medlemsstat, en selvregulerende instans eller en anden uafhængig tvistbilæggelsesinstans kan FTC træffe en række forskellige foranstaltninger i forhold til de henviste sager. Vi kan f.eks. gennemgå organisationens politikker til beskyttelse af privatlivets fred, indhente yderligere oplysninger direkte fra organisationen eller fra tredjemand, følge op over for den henvisende instans, vurdere, om der er et overtrædelsesmønster eller et betydeligt antal berørte forbrugere, vurdere, om den henviste sag vedrører spørgsmål, der henhører under handelsministeriet, vurdere, om det ville være nyttigt at gøre en yderligere indsats for at oplyse markedsdeltagerne, og eventuelt indlede en håndhævelsesprocedure.

Ud over prioriteringen af henviste sager fra handelsministeriet, EU-medlemsstaterne, selvregulerende instanser med kompetence inden for beskyttelse af privatlivets fred eller andre uafhængige tvistbilæggelsesinstanser under EU-USA-databeskyttelsesrammen ⁽¹³⁾ vil FTC på eget initiativ og i relevant omfang undersøge mulige overtrædelser af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen ved brug af en række redskaber. Som led i FTC's program for undersøgelser af aspekter af privatlivets fred og sikkerhed i relation til kommercielle organisationer har FTC rutinemæssigt undersøgt, om de pågældende enheder havde afgivet oplysninger om EU-USA-privatlivsskjoldet. Hvis enheden havde afgivet sådanne oplysninger, og undersøgelsen viste, at principperne under EU-USA-privatlivsskjoldet tydeligvis var blevet overtrådt, medtog FTC påstande om overtrædelser af EU-USA-privatlivsskjoldet i sine håndhævelsessager. Vi vil fortsætte denne proaktive tilgang, nu med hensyn til principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen.

III. Anmodning om og overvågning af afgørelser

FTC bekræfter ligeledes, at den vil anmode om og overvåge håndhævelsesafgørelser for at sikre, at principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen overholdes. Vi vil stille krav om, at principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen overholdes, gennem en række forskellige relevante bestemmelser om forbud i fremtidige FTC-afgørelser under databeskyttelsesrammen. Overtrædelser af FTC's administrative afgørelser kan resultere i idømmelse af civilretlige sanktioner på op til 50 120 USD for hver overtrædelse eller 50 120 USD pr. dag, hvis overtrædelsen fortsætter ⁽¹⁴⁾, hvilket i tilfælde af en praksis, der berører mange forbrugere, kan løbe op i flere millioner USD. Enhver forligsafgørelse vil ligeledes indeholde bestemmelser om selvrapportering og overholdelse. Enheder omfattet af forligsafgørelser skal opbevare dokumentation for deres overholdelse i et nærmere bestemt antal år. Afgørelserne skal ligeledes formidles til ansatte med ansvar for overholdelsen af afgørelser.

FTC overvåger systematisk overholdelsen af eksisterende afgørelser vedrørende principperne i EU-USA-privatlivsskjoldet, som den gør med alle sine afgørelser, og den anlægger sager med henblik på håndhævelse af disse afgørelser, når det er nødvendigt ⁽¹⁵⁾. Det er vigtigt at understrege, at FTC-afgørelser fortsat vil beskytte alle forbrugere verden over, som har været i kontakt med en virksomhed, og ikke kun de forbrugere, der har indgivet klager. Endelig vil FTC føre en onlineliste over virksomheder omfattet af afgørelser truffet i forbindelse med håndhævelsen af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen ⁽¹⁶⁾.

⁽¹³⁾ Selv om FTC ikke behandler eller mægler i sager om individuelle forbrugerklager, bekræfter FTC, at handelskommissionen vil prioritere henviste sager fra EU's databeskyttelsesmyndigheder under EU-USA-databeskyttelsesrammen. FTC anvender desuden klager i sin Consumer Sentinel-database, som mange andre retshåndhavende organer har adgang til, til at kortlægge tendenser, fastlægge prioriteter for håndhævelsen og identificere potentielle organisationer, der skal undersøges. Privatpersoner i EU kan anvende det samme klagesystem som amerikanske statsborgere til indgivelse af en klage til FTC, og det er tilgængeligt på adressen <https://reportfraud.ftc.gov/>. I forbindelse med individuelle klager over krænkelse af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen kan det imidlertid være mest hensigtsmæssigt, hvis privatpersoner i EU indgiver deres klager til databeskyttelsesmyndigheden i deres respektive medlemsstater eller til en uafhængig tvistbilæggelsesinstans.

⁽¹⁴⁾ 15 U.S.C. § 45(m), 16 C.F.R. § 1.98. Dette beløb justeres regelmæssigt for inflation.

⁽¹⁵⁾ Sidste år stemte FTC for at strømline processen for undersøgelse af recidivister. Jf. Press Release, Fed. Trade Comm'n, FTC Authorizes Investigations into Key Enforcement Priorities (1.7.2021), findes på <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2021/07/ftc-authorizes-investigations-key-enforcement-priorities>.

⁽¹⁶⁾ Jf. FTC, Privacy Shield, findes på <https://www.ftc.gov/business-guidance/privacy-security/privacy-shield>.

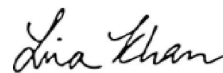
IV. Håndhævelsessamarbejde med EU's databeskyttelsesmyndigheder

FTC anerkender, at EU's databeskyttelsesmyndigheder spiller en vigtig rolle med hensyn til at sikre, at principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen overholdes, og fremmer inddragelsen af og samarbejdet med disse myndigheder. En koordineret tilgang til udfordringerne i forbindelse med den nuværende udvikling på det digitale marked og de dataintensive forretningsmodeller bliver stadig mere kritisk. FTC vil udveksle oplysninger om henvisninger med de henvisende håndhævende myndigheder, herunder status for henvisningerne, i det omfang det er foreneligt med reglerne om — og de begrænsninger, der gælder i forbindelse med — fortrolighed. I lyset af antallet og karakteren af henviste sager vil oplysningerne så vidt muligt omfatte en vurdering af de henviste sager, herunder en redegørelse for de væsentlige problemer, der er blevet rejst, og for eventuelle iværksatte foranstaltninger i forbindelse med lovovertrædelser, der ligger inden for rammerne af FTC's kompetence. FTC vil ligeledes give den henvisende myndighed feedback om typen af modtagne henviste sager for at øge effektiviteten af indsatsen mod ulovlig adfærd. Hvis en henvisende håndhævende myndighed ønsker oplysninger om status for en bestemt henvist sag med henblik på indledning af sin egen håndhævelsesprocedure, vil FTC i sit svar tage hensyn til antallet af henviste sager, der fortsat er under overvejelse, i det omfang det er foreneligt med fortrolighedskrav.

FTC vil ligeledes arbejde tæt sammen med EU's databeskyttelsesmyndigheder om håndhævelsesforanstaltninger. I relevante sager kunne dette omfatte udveksling af oplysninger og efterforskningsbistand i medfør af U.S. SAFE WEB Act, der bemyndiger FTC til at yde bistand til udenlandske retshåndhævende organer, når det udenlandske organ håndhæver love, som forbyder praksis, der i alt væsentligt svarer til praksis, der er forbudt i de love, som FTC håndhæver⁽¹⁷⁾. Som led i denne bistand kan FTC udveksle oplysninger indsamlet i forbindelse med en FTC-undersøgelse, udstede obligatorisk proces på vegne af den databeskyttelsesmyndighed i EU, som foretager sin egen undersøgelse, og indhente mundtlige forklaringer fra vidner eller sagsøgte i forbindelse med databeskyttelsesmyndighedens håndhævelsesprocedure, forudsat at kravene i U.S. SAFE WEB Act overholdes. FTC anvender regelmæssigt denne bemyndigelse til at bistå andre myndigheder verden over i sager om beskyttelse af privatlivets fred og forbrugere.

Ud over samarbejdet med de henvisende databeskyttelsesmyndigheder om sagsspecifikke spørgsmål vil FTC deltage i regelmæssige møder med udpegede repræsentanter fra Det Europæiske Databeskyttelsesråd ("Databeskyttelsesrådet") med henblik på en generel drøftelse af, hvordan samarbejdet om håndhævelse kan forbedres. FTC vil ligeledes deltage i den regelmæssige evaluering af EU-USA-databeskyttelsesrammen sammen med handelsministeriet, Europa-Kommissionen og repræsentanter fra Databeskyttelsesrådet for at drøfte rammens gennemførelse. FTC fremmer endvidere udviklingen af redskaber, som kan forbedre håndhævelsessamarbejdet med EU's databeskyttelsesmyndigheder og med andre databeskyttelsesmyndigheder verden over. FTC bekræfter med glæde sit tilsagn om at håndhæve de kommercielle aspekter af EU-USA-databeskyttelsesrammen. Vi ser vores partnerskab med vores EU-kolleger som en afgørende del af beskyttelsen af privatlivets fred for såvel de amerikanske som de europæiske borgere.

Med venlig hilsen

Lina M. KHAN

Formand, Federal Trade Commission

⁽¹⁷⁾ Ved vurderingen af, om FTC skal anvende sin bemyndigelse under U.S. SAFE WEB Act, overvejer FTC bl.a.: "A) om den anmodende instans har indvilliget i at yde eller vil yde gensidig bistand til FTC, B) om besvarelse af anmodningen vil være til skade for USA's offentlige interesser, og C) om den anmodende instans' undersøgelse eller håndhævelsesprocedure vedrører adfærd eller praksis, der forårsager eller vil kunne forårsage skade på et betydeligt antal personer." 15 U.S.C. § 46(j)(3). Denne bemyndigelse omfatter ikke håndhævelse af konkurrenceregler.

Tillæg A

Håndhævelse af principperne i privatlivsskjoldet og safe harbour-ordningen

	Dossier/FTC-sagsnr.	Sag	Link
1	FTC-sagsnr. 2023062 Sag nr. 3:22-cv-03070 (N.D. Cal.)	USA mod Twitter, Inc.	Twitter
2	FTC-sagsnr. 192 3209	I sagen Residual Pumpkin Entity, LLC, tidligere benævnt CafePress , og PlanetArt, LLC, også benævnt CafePress	CafePress
3	FTC-sagsnr. 192 3133 Dossier nr. C-4747	I sagen Flo Health, Inc.	Flo Health
4	FTC-sagsnr. 192 3050 Dossier nr. C-4723	I sagen Ortho-Clinical Diagnostics, Inc.	Ortho-Clinical
5	FTC-sagsnr. 192 3092 Dossier nr. C-4709	I sagen T&M Protection, LLC	T&M Protection
6	FTC-sagsnr. 192 3084 Dossier nr. C-4704	I sagen TDARX, Inc.	TDARX
7	FTC-sagsnr. 192 3093 Dossier nr. C-4706	I sagen Global Data Vault, LLC	Global Data
8	FTC-sagsnr. 192 3078 Dossier nr. C-4703	I sagen Incentive Services, Inc.	Incentive Services
9	FTC-sagsnr. 192 3090 Dossier nr. C-4705	I sagen Click Labs, Inc.	Click Labs
10	FTC-sagsnr. 182 3192 Dossier nr. C-4697	I sagen Medable, Inc.	Medable
11	FTC-sagsnr. 182 3189 Dossier nr. 9386	I sagen NTT Global Data Centers Americas, Inc., som retssuccessor til RagingWire Data Centers, Inc.	RagingWire
12	FTC-sagsnr. 182 3196 Dossier nr. C-4702	I sagen Thru, Inc.	Thru
13	FTC-sagsnr. 182 3188 Dossier nr. C-4698	I sagen DCR Workforce, Inc.	DCR Workforce
14	FTC-sagsnr. 182 3194 Dossier nr. C-4700	I sagen LotaData, Inc.	LotaData
15	FTC-sagsnr. 182 3195 Dossier nr. C-4701	I sagen EmpiriStat, Inc.	EmpiriStat

16	FTC-sagsnr. 182 3193 Dossier nr. C-4699	I sagen 214 Technologies, Inc., også benævnt Trueface.ai	Trueface.ai
17	FTC-sagsnr. 182 3107 Dossier nr. 9383	I sagen Cambridge Analytica, LLC	Cambridge Analytica
18	FTC-sagsnr. 182 3152 Dossier nr. C-4685	I sagen SecureTest, Inc.	SecurTest
19	FTC-sagsnr. 182 3144 Dossier nr. C-4664	I sagen VenPath, Inc.	VenPath
20	FTC-sagsnr. 182 3154 Dossier nr. C-4666	I sagen SmartStart Employment Screening, Inc.	SmartStart
21	FTC-sagsnr. 182 3143 Dossier nr. C-4663	I sagen mResourceLLC , også benævnt Loop Works LLC	mResource
22	FTC-sagsnr. 182 3150 Dossier nr. C-4665	I sagen IDmission LLC	IDmission
23	FTC-sagsnr. 182 3100 Dossier nr. C-4659	I sagen ReadyTech Corporation	ReadyTech
24	FTC-sagsnr. 172 3173 Dossier nr. C-4630	I sagen Decusoft, LLC	Decusoft
25	FTC-sagsnr. 172 3171 Dossier nr. C-4628	I sagen Tru Communication, Inc.	Tru
26	FTC-sagsnr. 172 3172 Dossier nr. C-4629	I sagen Md7, LLC	Md7
30	FTC-sagsnr. 152 3198 Dossier nr. C-4543	I sagen Jhayrmaine Daniels (også benævnt California Skate-Line)	Jhayrmaine Daniels
31	FTC-sagsnr. 152 3190 Dossier nr. C-4545	I sagen Dale Jarrett Racing Adventure, Inc.	Dale Jarrett
32	FTC-sagsnr. 152 3141 Dossier nr. C-4540	I sagen Golf Connect, LLC	Golf Connect
33	FTC-sagsnr. 152 3202 Dossier nr. C-4546	I sagen Inbox Group, LLC	Inbox Group
34	Sagsnr. 152 3187 Dossier nr. C-4542	I sagen IOActive, Inc.	IOActive
35	FTC-sagsnr. 152 3140 Dossier nr. C-4549	I sagen Jubilant Clinsys, Inc.	Jubilant
36	FTC-sagsnr. 152 3199 Dossier nr. C-4547	I sagen Just Bagels Manufacturing, Inc.	Just Bagels

37	FTC-sagsnr. 152 3138 Dossier nr. C-4548	I sagen NAICS Association, LLC	NAICS
38	FTC-sagsnr. 152 3201 Dossier nr. C-4544	I sagen One Industries Corp.	One Industries
39	FTC-sagsnr. 152 3137 Dossier nr. C-4550	I sagen Pinger, Inc.	Pinger
40	FTC-sagsnr. 152 3193 Dossier nr. C-4552	I sagen SteriMed Medical Waste Solutions	SteriMed
41	FTC-sagsnr. 152 3184 Dossier nr. C-4541	I sagen Contract Logix, LLC	Contract Logix
42	FTC-sagsnr. 152 3185 Dossier nr. C-4551	I sagen Forensics Consulting Solutions, LLC	Forensics Consulting
43	FTC-sagsnr. 152 3051 Dossier nr. C-4526	I sagen American Int'l Mailing, Inc.	AIM
44	FTC-sagsnr. 152 3015 Dossier nr. C-4525	I sagen TES Franchising, LLC	TES
45	FTC-sagsnr. 142 3036 Dossier nr. C-4459	I sagen American Apparel, Inc.	American Apparel
46	FTC-sagsnr. 142 3026 Dossier nr. C-4469	I sagen Fantage.com, Inc.	Fantage
47	FTC-sagsnr. 142 3017 Dossier nr. C-4461	I sagen Apperian, Inc.	Apperian
48	FTC-sagsnr. 142 3018 Dossier nr. C-4462	I sagen Atlanta Falcons Football Club, LLC	Atlanta Falcons
49	FTC-sagsnr. 142 3019 Dossier nr. C-4463	I sagen Baker Tilly Virchow Krause, LLP	Baker Tilly
50	FTC-sagsnr. 142 3020 Dossier nr. C-4464	I sagen BitTorrent, Inc.	BitTorrent
51	FTC-sagsnr. 142 3022 Dossier nr. C-4465	I sagen Charles River Laboratories, Int'l	Charles River
52	FTC-sagsnr. 142 3023 Dossier nr. C-4466	I sagen DataMotion, Inc.	DataMotion
53	FTC-sagsnr. 142 3024 Dossier nr. C-4467	I sagen DDC Laboratories, Inc. , også benævnt DNA Diagnostics Center	DDC
54	FTC-sagsnr. 142 3028 Dossier nr. C-4470	I sagen Level 3 Communications, LLC	Level 3

55	FTC-sagsnr. 142 3025 Dossier nr. C-4468	I sagen PDB Sports, Ltd. , også benævnt Denver Broncos Football Club, LLP	Broncos
56	FTC-sagsnr. 142 3030 Dossier nr. C-4471	I sagen Reynolds Consumer Products, Inc.	Reynolds
57	FTC-sagsnr. 142 3031 Dossier nr. C-4472	I sagen Receivable Management Services Corporation	Receivable Mgmt
58	FTC-sagsnr. 142 3032 Dossier nr. C-4473	I sagen Tennessee Football, Inc.	Tennessee Football
59	FTC-sagsnr. 102 3058 Dossier nr. C-4369	I sagen Myspace LLC	Myspace
60	FTC-sagsnr. 092 3184 Dossier nr. C-4365	I sagen Facebook, Inc.	Facebook
61	FTC-sagsnr. 092 3081 Civilsag nr. 09-CV-5276 (C.D. Cal.)	FTC mod Javian Karnani, og Balls of Kryptonite, LLC , også benævnt Bite Size Deals, LLC, og Best Priced Brands, LLC	Balls of Kryptonite
62	FTC-sagsnr. 102 3136 Dossier nr. C-4336	I sagen Google, Inc.	Google
63	FTC-sagsnr. 092 3137 Dossier nr. C-4282	I sagen World Innovators, Inc.	World Innovators
64	FTC-sagsnr. 092 3141 Dossier nr. C-4271	I sagen Progressive Gaitways LLC	Progressive Gaitways
65	FTC-sagsnr. 092 3139 Dossier nr. C-4270	I sagen Onyx Graphics, Inc.	Onyx Graphics
66	FTC-sagsnr. 092 3138 Dossier nr. C-4269	I sagen ExpatEdge Partners, LLC	ExpatEdge
67	FTC-sagsnr. 092 3140 Dossier nr. C-4281	I sagen Directors Desk LLC	Directors Desk
68	FTC-sagsnr. 092 3142 Dossier nr. C-4272	I sagen Collectify LLC	Collectify

BILAG V

THE SECRETARY OF TRANSPORTATION
WASHINGTON, DC 20590

Den 6. juli 2023

Kommissær Didier Reynders
Europa-Kommissionen
Rue de la Loi / Wetstraat 200
1049 Bruxelles/Brussel
Belgien

Kære kommissær Didier Reynders,

De Forenede Staters transportministerium ("ministeriet") glæder sig over at få lejlighed til at redegøre for sin rolle i håndhævelsen af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen. EU-USA-databeskyttelsesrammen vil spille en kritisk rolle med hensyn til at fremme beskyttelsen af personoplysninger, der overføres i forbindelse med kommercielle transaktioner, i en stadig mere forbundet verden. Den vil give virksomheder mulighed for at gennemføre vigtige transaktioner i den globale økonomi og samtidig sikre den vigtige beskyttelse af EU-forbrugernes privatliv.

Transportministeriet forpligtede sig første gang offentligt til at håndhæve safe harbour-ordningen mellem USA og EU i et brev til Europa-Kommissionen for over 22 år siden, og dette tilsagn blev gentaget og uddybet i et brev fra 2016 vedrørende EU's og USA's værn om privatlivets fred (EU-USA-privatlivsskjoldet). Ministeriet afgav i disse breve tilsagn om at håndhæve principperne i safe harbour-ordningen mellem USA og EU til beskyttelse af privatlivets fred og derefter principperne i EU-USA-privatlivsskjoldet strengt. Transportministeriet udvider dette tilsagn til principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, og dette tilsagn understreges i dette brev.

Transportministeriet bekræfter navnlig sine tilsagn på følgende hovedområder: 1) prioritering af undersøgelsen af påståede overtrædelser af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, 2) iværksættelse af passende håndhævelsesforanstaltninger mod enheder, der fremsætter falske eller vildledende påstande om deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen, og 3) overvågning og offentliggørelse af håndhævelsesafgørelser vedrørende overtrædelser af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen. Vi redegør nedenfor for de enkelte tilsagn og af hensyn til sammenhængen for den relevante baggrund for transportministeriets rolle i beskyttelsen af forbrugernes privatliv og håndhævelsen af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen.

1. Baggrund

A. Ministeriets beføjelser inden for beskyttelse af privatlivets fred

Ministeriet er stærkt optaget af at beskytte de oplysninger, som forbrugerne giver flyselskaber og rejsebureauer.

Ministeriets håndhævelsesbeføjelser på dette område har hjemmel i 49 U.S.C. 41712, der forbyder transportører eller rejsebureauer at anvende en illoyal eller vildledende praksis i forbindelse med lufttransportydelse eller salg af lufttransportydelse. Section 41712 er udformet efter Section 5 i Federal Trade Commission (FTC) Act (15 U.S.C. 45).

Ministeriet har for nylig udstedt bestemmelser, der definerer illoyal og vildledende praksis, i overensstemmelse med både ministeriets og FTC's præcedens (14 CFR § 399.79). En praksis er nærmere bestemt "illoyal", hvis den forårsager eller sandsynligvis vil forårsage betydelig skade, som ikke med rimelighed kan undgås, og skaden ikke opvejes af forbrugernes eller de konkurrencemæssige fordele.

En praksis er "vildledende" over for forbrugerne, hvis den kan vildlede en forbruger, der handler fornuftigt under de givne omstændigheder, med hensyn til et væsentligt spørgsmål. Et spørgsmål er væsentligt, hvis det kan have påvirket forbrugerens adfærd eller beslutning vedrørende et produkt eller en tjenesteydelse. Ud over disse generelle principper fortolker transportministeriet specifikt Section 41712 således, at transportører og rejsebureauer ikke må: 1) overtræde principperne i deres politik til beskyttelse af privatlivets fred, 2) overtræde enhver regel udstedt af ministeriet, der identificerer specifik databeskyttelsespraksis som illoyal eller vildledende, 3) overtræde Children's Online Privacy Protection Act (COPPA) eller FTC's regler til gennemførelse af COPPA eller 4) undlade som deltagere i EU-USA-databeskyttelsesrammen at overholde principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen ⁽¹⁾.

Som nævnt ovenfor har ministeriet i henhold til forbundslovgivningen enekompetence til at regulere luftfartsselskabernes databeskyttelsespraksis og deler kompetence med FTC, for så vidt angår rejsebureauernes databeskyttelsespraksis i forbindelse med salg af lufttransporttydelser.

Når først en transportør eller sælger af lufttransporttydelser offentligt har forpligtet sig til at overholde principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, kan ministeriet gøre brug af sine lovbestemte beføjelser i henhold til Section 41712 for at sikre, at disse principper overholdes. Når en passager afgiver oplysninger til en transportør eller et rejsebureau, der har forpligtet sig til at overholde principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, vil transportørens eller rejsebureauets manglende overholdelse af disse principper derfor være en overtrædelse af Section 41712.

B. Håndhævelsespraksis

Ministeriets Office of Aviation Consumer Protection ("OACP") ⁽²⁾ undersøger sager og rejser tiltale under 49 U.S.C. 41712. Kontoret håndhæver primært det lovbestemte forbud i Section 41712 mod illoyal og vildledende praksis gennem forhandlinger, udarbejdelse af udkast til forbud (cease and desist orders) og afgørelser om civile sanktioner. Kontoret får primært kendskab til potentielle overtrædelser gennem de klager, der modtages fra borgere, rejsebureauer, luftfartsselskaber og amerikanske og udenlandske regeringsorganer. Forbrugerne kan indgive klager over krænkelse af privatlivets fred mod luftfartsselskaber og rejsebureauer via ministeriets websted ⁽³⁾.

Hvis ikke der indgås et rimeligt og passende forlig i en sag, har OACP kompetence til at indlede en håndhævelsesprocedure med bevisenhørning for ministeriets forvaltningsdommer (administrative law judge (ALJ)). ALJ er bemyndiget til at udstede forbud og idømme civile sanktioner. Overtrædelser af Section 41712 kan medføre, at der udstedes forbud og idømmes civile sanktioner på op til 37 377 USD for hver overtrædelse af Section 41712.

Ministeriet har ikke beføjelse til at tilkende erstatning eller give økonomisk godtgørelse til individuelle klagere. Ministeriet har dog beføjelse til at godkende forlig, der indgås på baggrund af undersøgelser foretaget af OACP, og som er til direkte gavn for forbrugerne (kontante beløb, vouchere) i form af en udligning af de gebyrer, der ellers skulle betales til de amerikanske myndigheder. Det er sket før og kan ske igen i forbindelse med overtrædelser af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, når omstændighederne taler herfor. Hvis et flyselskab gentagne gange overtræder Section 41712, vil der også opstå tvivl om selskabets evne til i det hele taget at overholde loven, hvilket i ekstreme sager vil medføre, at det findes uegnet til at drive erhvervsmæssig virksomhed og dermed mister sin tilladelse hertil.

Ministeriet har indtil videre modtaget forholdsvis få klager over rejsebureauers eller luftfartsselskabers påståede krænkelse af privatlivets fred. Når det sker, undersøges de i overensstemmelse med de principper, der er redegjort for ovenfor.

C. Ministeriets retsbeskyttelse til gavn for EU-forbrugere

I henhold til Section 41712 finder forbuddet mod illoyal eller vildledende praksis i forbindelse med lufttransporttydelser eller salg af lufttransporttydelser anvendelse på amerikanske og udenlandske transportører og rejsebureauer. Ministeriet griber ofte ind over for amerikanske og udenlandske luftfartsselskabers praksis, der både berører udenlandske og amerikanske forbrugere, idet luftfartsselskabernes praksis blev udøvet i forbindelse med transport af passagerer til eller fra USA. Ministeriet anvender og vil fortsat anvende alle tilgængelige retsmidler til at beskytte både udenlandske og amerikanske forbrugere mod regulerede enheders illoyale eller vildledende praksis inden for lufttransport.

⁽¹⁾ <https://www.transportation.gov/individuals/aviation-consumer-protection/privacy>.

⁽²⁾ Tidligere kendt som Office of Aviation Enforcement and Proceedings.

⁽³⁾ <http://www.transportation.gov/airconsumer/privacy-complaints>.

Med hensyn til luftfartsselskaber håndhæver ministeriet ligeledes andre relevante love, hvis bestemmelser også finder anvendelse på ikkeamerikanske forbrugere, f.eks. Children's Online Privacy Protection Act ("COPPA"). I henhold til COPPA skal operatører af websteder og onlinetjenester rettet mod børn eller websteder rettet mod den brede offentlighed, som bevidst indsamler personoplysninger om børn under 13 år, bl.a. underrette forældrene og indhente verificerbart forældresamtykke. USA-baserede websteder og -tjenester, der er omfattet af COPPA og indsamler personoplysninger om udenlandske børn, skal overholde COPPA. Udenlandske websteder og onlinetjenester skal ligeledes overholde COPPA, hvis de henvender sig til børn i USA, eller hvis de bevidst indsamler personoplysninger fra børn i USA. Ministeriet er bemyndiget til at indlede overtrædelsesprocedurer mod amerikanske og udenlandske luftfartsselskaber, der opererer i USA og overtræder COPPA.

II. Håndhævelse af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen

Hvis et luftfartsselskab eller et rejsebureau vælger at deltage i EU-USA-databeskyttelsesrammen, og ministeriet modtager en klage over luftfartsselskabets eller rejsebureauets påståede overtrædelse af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, vil ministeriet træffe følgende foranstaltninger for at håndhæve principperne i databeskyttelsesrammen strengt.

A. Prioritering af undersøgelse af påståede overtrædelser

Ministeriets OACP vil undersøge enhver klage over påståede overtrædelser af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, herunder klager fra EU's databeskyttelsesmyndigheder, og træffe håndhævelsesforanstaltninger, hvis der er dokumentation for en overtrædelse.

OACP vil desuden samarbejde med FTC og det amerikanske handelsministerium og give højeste prioritet til sager med påstande om, at de regulerede enheder ikke efterlever deres tilsagn om at beskytte privatlivets fred afgivet under EU-USA-databeskyttelsesrammen.

Når ministeriets OACP modtager en klage med påstand om en overtrædelse af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, kan kontoret træffe en række foranstaltninger som led i sin undersøgelse. Kontoret kan f.eks. gennemgå rejsebureauets eller luftfartsselskabets politikker til beskyttelse af privatlivets fred, indhente yderligere oplysninger fra rejsebureauet eller luftfartsselskabet eller fra tredjemand, følge op over for den henvisende instans og vurdere, om der er et overtrædelsesmønster eller et betydeligt antal berørte forbrugere. Derudover vil kontoret vurdere, om sagen vedrører spørgsmål, der henhører under handelsministeriet eller FTC, og om det ville være nyttigt at iværksætte oplysningsforanstaltninger over for forbrugerne og virksomhederne, og eventuelt indlede en håndhævelsesprocedure.

Hvis ministeriet får kendskab til rejsebureauers potentielle overtrædelser af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, vil ministeriet koordinere sagen med FTC. Vi vil ligeledes underrette FTC og handelsministeriet om udfaldet af en eventuel håndhævelsesprocedure vedrørende principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen.

B. Håndtering af falske eller vildledende påstande om deltagelse i EU-USA-databeskyttelsesrammen

Ministeriet vil fortsat undersøge overtrædelser af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, herunder falske eller vildledende påstande om deltagelse i databeskyttelsesrammen. Vi vil give højeste prioritet til sager henvist fra handelsministeriet vedrørende organisationer, der ifølge handelsministeriet fremstiller sig selv som værende deltagere i EU-USA-databeskyttelsesrammen eller anvender et certificeringsmærke under EU-USA-databeskyttelsesrammen uden tilladelse.

Vi understreger endvidere, at hvis en organisation i sin politik til beskyttelse af privatlivets fred erklærer, at den overholder principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen, fritager det forhold, at organisationen ikke foretager eller opretholder sin selvcertificering over for handelsministeriet, ikke i sig selv organisationen fra ministeriets håndhævelse af de pågældende forpligtelser.

C. Overvågning og offentliggørelse af håndhævelsesafgørelser vedrørende overtrædelser af EU-USA-databeskyttelsesrammen

Ministeriets OACP vil også fortsat overvåge håndhævelsesafgørelser for at sikre, at principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen overholdes. Hvis kontoret udsteder et forbud, der pålægger et luftfartsselskab eller rejsebureau at afholde sig fra fremtidige overtrædelser af principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen og Section 41712, vil kontoret overvåge, om enheden overholder bestemmelserne om forbud. Kontoret vil desuden sikre, at forbud, der udstedes i sager om EU-USA-databeskyttelsesrammen, offentliggøres på dets websted.

Vi ser frem til et fortsat samarbejde med vores føderale partnere og interessenter i EU om EU-USA-databeskyttelsesrammen.

Jeg håber, at disse oplysninger er nyttige, og står naturligvis til rådighed, såfremt De måtte have spørgsmål eller ønske yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Pete BUTTIGIEG

BILAG VI

U.S. Department of Justice

Criminal Division

Office of Assistant Attorney General

Washington, D.C. 20530

Den 23. juni 2023

Ana Gallego Torres
Generaldirektør for retlige anliggender og forbrugere
Europa-Kommissionen
Rue Montoyer/Montoyerstraat 59
1049 Bruxelles/Brussel
Belgien

Kære generaldirektør Ana Gallego Torres,

Dette brev giver et kort overblik over de vigtigste efterforskningsmetoder, der kan anvendes til at indhente forretningsoplysninger og andre optegnelser fra virksomheder i USA med henblik på strafferetlig håndhævelse eller den offentlige interesse (civilretlige eller reguleringsmæssige formål), herunder disse metoders begrænsninger for adgang ⁽¹⁾. Alle de pålæg, der er beskrevet i dette brev, indebærer ikke forskelsbehandling, da de anvendes til at indhente oplysninger fra virksomheder i USA, herunder virksomheder, som vil foretage selvcertificering under EU-USA-databeskyttelsesrammen, uanset den registreredes nationalitet og opholdssted. Virksomheder, der får udstedt et pålæg i USA, kan desuden anfægte det ved domstolene som anført nedenfor ⁽²⁾.

For så vidt angår offentlige myndigheders beslaglæggelse af oplysninger er det værd at bemærke fjerde amendment til den amerikanske forfatning, hvor det fastslås, at "folkets ret til sikkerhed for deres personer, boliger, papirer og ejendele imod urimelige ransagninger, anholdelser og beslaglæggelser ikke må krænkes, og at ingen kendelse herom må afsiges uden en begrundet mistanke, der er støttet på en udtalelse afgivet under ed eller en højtidelig erklæring og nøje beskriver det sted, der skal ransages, de personer, der skal anholdes, eller de ting, der skal beslaglægges" (den amerikanske forfatning, fjerde amendment). Som fastslået af den amerikanske højesteret i sagen *Berger v. State of New York*, "er det grundlæggende formål med denne forfatningsændring — som anerkendt i utallige af denne domstols afgørelser — at beskytte den enkeltes privatliv og sikkerhed mod embedsmænds vilkårlige indgreb" (388 U.S. 41, 53 (1967)) (citater fra *Camara v. Mun. Court of San Francisco*, 387 U.S. 523, 528 (1967)). I henhold til fjerde amendment skal de retshåndhævende myndigheder generelt have en dommerkendelse inden en ransagning i forbindelse med indenlandske strafferetlige efterforskninger, jf. *Katz v. United States*, 389 U.S. 347, 357 (1967). Principperne for udstedelse af en kendelse, såsom begrundet mistanke og særlige krav, finder anvendelse på kendelser om fysiske ransagninger og beslaglæggelser samt på kendelser vedrørende lagret

⁽¹⁾ I dette overblik redegøres ikke for de metoder, som de retshåndhævende myndigheder anvender til nationale sikkerhedsformål i forbindelse med efterforskning af terrorisme og andre efterforskninger vedrørende den nationale sikkerhed, herunder nationale sikkerhedsbreve (National Security Letters (NSL'er) med henblik på indhentning af visse registeroplysninger såsom kreditoplysninger, finansielle oplysninger og elektroniske abonnent- og transaktionsoplysninger, jf. 12 U.S.C. § 3414, 15 U.S.C. § 1681u, 15 U.S.C. § 1681v, 18 U.S.C. § 2709, 50 U.S.C. § 3162, og elektronisk overvågning, ransagningskendelser, forretningsoplysninger og anden indsamling af kommunikation i henhold til Foreign Intelligence Surveillance Act, jf. 50 U.S.C. § 1801 et seq.

⁽²⁾ I dette brev redegøres for føderale retshåndhævelses- og reguleringsbeføjelser. Overtrædelser af delstatslovgivningen efterforskes af delstaternes retshåndhævende myndigheder og retsforfølges ved delstatsdomstolene. De retshåndhævende myndigheder på delstatsniveau anvender kendelser og stævninger udstedt i henhold til delstatslovgivningen på stort set samme måde som beskrevet her, men delstaternes pålæg kan omfattes af yderligere beskyttelse i henhold til delstatsforfatninger eller -love, der har forrang for beskyttelsen i den amerikanske forfatning. Beskyttelsen i henhold til delstatslovgivningen skal mindst svare til beskyttelsen i henhold til den amerikanske forfatning, herunder, men ikke begrænset til, fjerde amendment.

elektronisk kommunikationsindhold udstedt i henhold til Stored Communications Act som beskrevet nedenfor. I de tilfælde, hvor der ikke skal udstedes en kendelse, er myndighedernes foranstaltninger betinget af en "rimelighedstest" i henhold til fjerde amendement. Forfatningen sikrer derfor i sig selv, at de amerikanske myndigheder ikke har ubegrænsede eller vilkårlige beføjelser til at beslaglægge personoplysninger ⁽³⁾.

Strafferetlige håndhævende myndigheder

Forbundsanklagerne, der er embedsmænd i det amerikanske justitsministerium, og føderale efterforskningsagenter, herunder agenter i Federal Bureau of Investigation (FBI), et retshåndhævelsesorgan under justitsministeriet, kan anmode virksomheder i USA om at udlevere dokumenter og andre optegnelser til strafferetlige efterforskningsformål gennem flere forskellige former for pålæg, herunder stævninger udstedt af anklagejuryen (grand jury subpoenas), administrative pålæg (administrative subpoenas) og ransagningskendelser, og kan indhente anden kommunikation i medfør af føderale tilladelser til aflytning i straffesager og til installation af pen-register-anordninger.

Stævninger udstedt af anklagejuryen eller i en retssag (grand jury or trial subpoenas): Stævninger i straffesager anvendes til at understøtte målrettede retshåndhævelsesefterforskninger. En stævning udstedt af anklagejuryen er en officiel anmodning fra en anklagejury (normalt på forbundsanklagerens foranledning) om at støtte anklagejuryens efterforskning ved mistanke om en bestemt overtrædelse af straffelovgivningen. Anklagejuryer er domstolens efterforskningsgren og udpeges af en dommer. En stævning kan pålægge en person at vidne under en retssag eller at tilvejebringe eller udlevere forretningsoplysninger, elektronisk lagrede oplysninger eller andre konkrete ting. Oplysningerne skal være relevante for efterforskningen, og pålæg må ikke være urimelige, dvs. overdrevne, undertrykkende eller byrdefulde. En modtager kan anfægte en stævning med henvisning til disse grunde, jf. Fed. R. Crim. P. 17. Under begrænsede omstændigheder kan stævninger i straffesager med påbud om udlevering af dokumenter anvendes, efter at sagen er blevet rejst af anklagejuryen.

Tilladelse til at udstede administrative pålæg (administrative subpoenas): Der kan udstedes administrative pålæg i forbindelse med straffe- og civilretlige undersøgelser. I forbindelse med strafferetlig håndhævelse kan der udstedes administrative pålæg i henhold til en række føderale love om tilvejebringelse eller udlevering af forretningsoplysninger, elektronisk lagrede oplysninger eller andre konkrete ting i sager, der involverer misbrug af sundhedsydelser, børnemishandling, beskyttelse af efterretningstjenester og kontrollerede stoffer og i forbindelse med generalinspektørernes undersøgelser af regeringsorganer. Hvis myndighederne anmoder om at få håndhævet et administrativt pålæg ved domstolene, kan modtageren af det administrative pålæg i lighed med modtageren af en stævning med et pålæg udstedt af en anklagejury gøre gældende, at pålægget er urimeligt, fordi det er overdrevent eller undertrykkende eller byrdefuldt.

Retsafgørelser om installation af pen-register- og trap and trace-anordninger: I henhold til de strafferetlige bestemmelser om pen-register- og trap and trace-anordninger kan de retshåndhævende myndigheder få udstedt en retsafgørelse for at indhente ikkeindholdsmæssige realtidsoplysninger om opkald, routing, adressering og signalering for et telefonnummer eller en e-mailadresse efter fremlæggelse af dokumentation for, at de pågældende oplysninger er relevante for en verserende strafferetlig efterforskning, jf. 18 U.S.C. § 3121-3127. Brug eller installation af en sådan anordning uden lovhjemmel er en føderal forbrydelse.

Electronic Communications Privacy Act (ECPA): Der er en række yderligere bestemmelser, som regulerer myndighedernes adgang til internetudbyderes, teleselskabers og andre eksterne tjenesteudbyderes opbevarede abonnentoplysninger, trafikdata og lagrede kommunikationsindhold, i Title II i ECPA, også benævnt Stored Communications Act (SCA), 18 U.S.C. § 2701-2712. I SCA fastsættes en række lovbestemte rettigheder til beskyttelse af privatlivets fred, der begrænser de retshåndhævende myndigheders adgang til oplysninger fra kunder og abonnenter hos internetudbydere ud over dem, der kræves i forfatningsretten. I henhold til SCA øges niveauet af beskyttelsen af privatlivets fred i forhold til indsamlingens indgribende karakter. Strafferetlige håndhævende myndigheder kan kun få udleveret abonnentoplysninger, IP-adresser og tilknyttede tidsstempler samt faktureringsoplysninger på grundlag af et pålæg. I forbindelse med de fleste andre lagrede,

⁽³⁾ Hvad angår det fjerde amendements principper om beskyttelse af privatlivets fred og sikkerhedsinteresser, der er omhandlet ovenfor, anvender de amerikanske domstole regelmæssigt disse principper på nye typer efterforskningsredskaber i forbindelse med retshåndhævelsen, der muliggøres af den teknologiske udvikling. Højesteret fastslog f.eks. i 2018, at myndighedernes erhvervelse i forbindelse med en retshåndhævelse efterforskning af historiske lokaliseringsoplysninger fra et mobiltelefonselskab gennem en længere periode er en "søgning", der er omfattet af kravet om en kendelse i fjerde amendement. *Carpenter v. United States*, 138 S. Ct. 2206 (2018).

ikkeindholdsmæssige oplysninger såsom e-mailhoveder uden emnelinjen skal de retshåndhævende myndigheder fremlægge specifikke forhold for en dommer, som dokumenterer, at de udbedte oplysninger er relevante og væsentlige for en verserende strafferetlig efterforskning. For at få udleveret lagret elektronisk kommunikationsindhold skal strafferetlige håndhævende myndigheder generelt have udstedt et pålæg af en dommer med den begrundelse, at der er begrundet mistanke om, at den pågældende konto indeholder beviser for en forbrydelse. I henhold til SCA kan der desuden pålægges et civilretligt ansvar og strafferetlige sanktioner (*).

Retsafgørelser om overvågning i henhold til føderal lovgivning om aflytning: De retshåndhævende myndigheder kan desuden opfange trådbåren, mundtlig eller elektronisk kommunikation i realtid til strafferetlige efterforskningsformål i medfør af den føderale lovgivning om aflytning, jf. 18 U.S.C. § 2510-2523. Denne tilladelse gives kun på grundlag af en retsafgørelse, hvor en dommer bl.a. vurderer, at der er begrundet mistanke om, at aflytningen eller opfangningen af den elektroniske kommunikation vil tilvejebringe bevis for en føderal forbrydelse eller for opholdsstedet for en person, der er på flugt for at undgå retsforfølgning. I henhold til loven kan der pålægges et civilretligt ansvar og strafferetlige sanktioner for overtrædelser af bestemmelserne om aflytning.

Ransagningskendelse — Fed. R. Crim. P. Rule 41: De retshåndhævende myndigheder kan foretage en fysisk ransagning af lokaler i USA, hvis de bemyndiges hertil af en dommer. De retshåndhævende myndigheder skal således dokumentere over for dommeren, at der er begrundet mistanke om, at der er blevet eller snart vil blive begået en forbrydelse, og at genstande forbundet med forbrydelsen sandsynligvis kan findes på det sted, der er angivet i kendelsen. Kendelser anvendes ofte, når det er nødvendigt, at politiet foretager en fysisk ransagning af et lokale, da der er fare for, at beviser vil blive ødelagt, hvis der udstedes et pålæg eller en anden editionskendelse med pålæg om udlevering. En person, der er genstand for en ransagning, eller hvis formuegoder er genstand for en ransagning, kan anmode om at få afvist alle beviser indhentet ved eller afledt af en ulovlig ransagning, hvis dette bevismateriale føres mod den pågældende under en straffesag. Se *Mapp v. Ohio*, 367 U.S. 643 (1961). Når en dataindehaver skal videregive oplysninger i henhold til en kendelse, kan den pågældende navnlig anfægte kravet om videregivelse som værende urimeligt byrdefuldt. Jf. *In re Application of United States*, 610 F.2d 1148, 1157 (3d Cir. 1979) (hvori det fastslås, at "en retfærdig rettergang kræver en høring om denne byrde, før et telefonselskab kan tvinges til at yde" bistand i forbindelse med en ransagningskendelse). *In re Application of United States*, 616 F.2d 1122 (9th Cir. 1980) (samme konklusion baseret på rettens tilsynsmyndighed).

Justitsministeriets retningslinjer og politikker: Ud over disse forfatnings-, lov- og regelbaserede begrænsninger for myndighedernes adgang til oplysninger har den amerikanske justitsminister udstedt retningslinjer, der yderligere begrænser de retshåndhævende myndigheders adgang til oplysninger, og som ligeledes indeholder bestemmelser om beskyttelse af privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder. I den amerikanske justitsministers retningslinjer, Attorney General's Guidelines for Domestic FBI Operations (september 2008) (i det følgende benævnt "AG FBI Guidelines"), som findes på adressen <http://www.justice.gov/archive/opa/docs/guidelines.pdf>, fastsættes der f.eks. begrænsninger for brugen af efterforskningsmetoder til at søge efter oplysninger om efterforskninger, der involverer føderale forbrydelser. I henhold til disse retningslinjer skal FBI anvende de mindst indgribende efterforskningsmetoder under hensyntagen til indvirkningen på privatlivets fred og de borgerlige frihedsrettigheder og den potentielle skade på omdømme. Det fastslås endvidere, at "FBI skal gennemføre sine efterforskninger og andre aktiviteter på en lovlig og rimelig måde, der respekterer frihed og privatlivets fred og undgår unødvendig indtrængen i lovlige menneskers liv". AG FBI Guidelines, s. 5. FBI har integreret disse retningslinjer i FBI Domestic Investigations and Operations Guide (DIOG), som findes på adressen <https://vault.fbi.gov/FBI%20Domestic%20Investigations%20and%20Operations%20Guide%20%28DIOG%29>. Der er tale om en omfattende håndbog, hvor der redegøres i detaljer for begrænsningerne for brugen af efterforskningsmetoder og opstilles retningslinjer, der skal sikre, at borgerlige frihedsrettigheder og privatlivets fred beskyttes i enhver efterforskning. Der er fastlagt yderligere regler og politikker, der begrænser forbundsanklagernes efterforskningsaktiviteter, i Justice Manual, der ligeledes er tilgængelig online på adressen <https://www.justice.gov/jm/justicemanual>.

Civile og regulerende myndigheder (offentlig interesse)

(*) Desuden giver Section 2705(b) i SCA myndighederne mulighed for at indhente en retsafgørelse på grundlag af et dokumenteret behov for beskyttelse mod videregivelse, der forbyder en udbyder af kommunikationstjenester frivilligt at oplyse sine brugere om, at den pågældende har modtaget et pålæg i henhold til SCA. I oktober 2017 udstedte vicejustitsminister Rod Rosenstein et memorandum til justitsministeriets advokater og befuldmægtigede med retningslinjer, som skal sikre, at anmodninger om sådanne sikrende kendelser er tilpasset efterforskningens specifikke forhold og behov, og som fastsætter, at en anmodning generelt højst kan udsætte oplysningspligten i et år. I maj 2022 udsendte vicejustitsminister Lisa Monaco yderligere retningslinjer om emnet, som bl.a. fastsatte interne krav om justitsministeriets godkendelse af anmodninger om forlængelse af en sikrende kendelse ud over den oprindelige etårige periode og krævede, at sikrende kendelser ophæves ved efterforskningens afslutning.

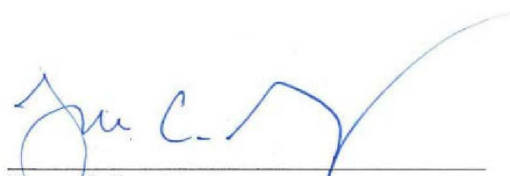
Der er endvidere betydelige begrænsninger for de civile og regulerende myndigheders, dvs. "den offentlige interesses", adgang til oplysninger, som virksomheder i USA ligger inde med. Myndigheder med civilretlige og regulerende opgaver kan udstede pålæg (subpoenas) til virksomheder om udlevering af forretningsoplysninger, elektronisk lagrede oplysninger eller andre konkrete ting (tangible items). Disse myndigheders administrative eller civilretlige beføjelser til at udstede pålæg er begrænsede, ikke kun på grund af deres statutter, men også på grund af den uafhængige domstolsprøvelse af pålæg inden potentiel retshåndhævelse, jf. f.eks. Fed. R. Civ. P. 45. Myndighederne kan kun søge indsigt i oplysninger, der er relevante for anliggender omfattet af deres reguleringskompetence. En modtager af et administrativt pålæg kan endvidere anfægte håndhævelsen af dette pålæg ved domstolene ved at fremlægge bevis for, at den pågældende myndighed ikke har handlet i overensstemmelse med grundlæggende standarder for rimelighed, jf. overfor.

Virksomheder kan anfægte anmodninger om oplysninger fra forvaltningsmyndigheder med hjemmel i andre retsgrundlag, afhængigt af sektoren og karakteren af de opbevarede oplysninger. Finansielle institutioner kan f.eks. anfægte administrative pålæg om udlevering af visse typer oplysninger med den begrundelse, at de er i strid med Bank Secrecy Act og gennemførelsesbestemmelserne hertil, 31 U.S.C. § 5318, 31 C.F.R. kapitel X. Andre virksomheder kan henvise til Fair Credit Reporting Act, 15 U.S.C. § 1681b, eller en lang række andre sektorspecifikke love. Ved misbrug af et organs kompetence til at udstede pålæg kan organet eller embedsmændene personligt drages til ansvar, jf. f.eks. Right to Financial Privacy Act, 12 U.S.C. § 3401-3423. De amerikanske domstole er således et værn mod reguleringsmyndighedernes uretmæssige anmodninger og fører uafhængigt tilsyn med forbundsorganernes foranstaltninger.

Endelig skal forvaltningsmyndighedernes lovbestemte beføjelser til at foretage en fysisk beslaglæggelse af optegnelser fra en virksomhed i USA i forbindelse med en administrativ ransagning opfylde betingelserne i fjerde amendment, jf. See v. City of Seattle, 387 U.S. 541 (1967).

Konklusion

Alle retshåndhævelses- og reguleringsaktiviteter i USA skal være forenelige med gældende ret, herunder den amerikanske forfatning og amerikanske love, regler og bestemmelser. Disse aktiviteter skal ligeledes være i overensstemmelse med gældende politikker, herunder i den amerikanske justitsministers generelle retningslinjer for håndhævelse af forbundslovgivningen. De retlige rammer, der er beskrevet ovenfor, begrænser de amerikanske retshåndhævelses- og reguleringsorganers muligheder for at få udleveret oplysninger fra virksomheder i USA – uanset om oplysningerne vedrører amerikanere eller borgere fra andre lande – og giver endvidere mulighed for domstolsprøvelse af alle anmodninger om oplysninger fra myndighederne i medfør af disse beføjelser.

Bruce C. Swartz
Deputy Assistant Attorney General and
Counselor for International Affairs

BILAG VII

OFFICE OF THE DIRECTOR OF NATIONAL INTELLIGENCE OFFICE OF GENERAL COUNSEL

WASHINGTON, DC 20511

Den 9. december 2022

Leslie B. Kiernan
General Counsel
U.S. Department of
Commerce 1401 Constitution Ave.,
NW Washington, DC 20230

Kære Leslie B. Kiernan,

Den 7. oktober 2022 undertegnede præsident Biden Executive Order (præsidentielt dekret) 14086, *Enhancing Safeguards for United States Signals Intelligence Activities*, som supplerer de strenge garantier for privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder, der gælder for amerikanske signalefterretningsaktiviteter. Disse garantier omfatter følgende: krav om, at signalefterretningsaktiviteter skal opfylde opregnede legitime mål, udtrykkeligt forbud mod, at sådanne aktiviteter anvendes med henblik på specifikke forbudte mål, indførelse af nye procedurer for at sikre, at signalefterretningsaktiviteter fremmer disse legitime mål og ikke de forbudte mål, krav om, at signalefterretningsaktiviteter kun udføres, efter at det på grundlag af en rimelig vurdering af alle relevante faktorer er fastslået, at aktiviteterne er nødvendige for at fremme en valideret efterretningsprioritet, og kun i et omfang og på en måde, der står i et rimeligt forhold til den validerede efterretningsprioritet, som de er godkendt til, pålæg om, at efterretningsenhederne ajourfører deres politikker og procedurer, så de afspejler de i det præsidentielle dekret påkrævede signalefterretningsgarantier. Vigtigst er det, at det præsidentielle dekret også indfører en uafhængig og bindende mekanisme, der gør det muligt for enkeltpersoner fra "kvalificerede stater", som udpeget i henhold til det præsidentielle dekret, at søge erstatning, hvis de mener, at de er blevet udsat for ulovlige amerikanske signalefterretningsaktiviteter, herunder aktiviteter, der krænker den beskyttelse, der er omhandlet i det præsidentielle dekret.

Præsident Bidens udstedelse af præsidentielt dekret 14086 markerede kulminationen på mere end et års detaljerede forhandlinger mellem repræsentanter for Europa-Kommissionen (Kommissionen) og USA og angiver de skridt, som USA vil tage for at gennemføre sine forpligtelser i henhold til EU-USA-databeskyttelsesrammen. Det er min opfattelse, at De i overensstemmelse med den samarbejdsånd, der har præget databeskyttelsesrammens tilblivelse, har modtaget to sæt spørgsmål fra Kommissionen om, hvordan efterretningssamfundet vil gennemføre dekretet. Disse spørgsmål vil jeg gerne besvare i dette brev.

Section 702 i Foreign Intelligence Surveillance Act af 1978 (Section 702 i FISA)

Det første sæt spørgsmål vedrører Section 702 i FISA, som gør det muligt at indsamle udenlandske efterretningsoplysninger ved at foretage målrettet overvågning af ikkeamerikanske personer, der med rimelighed kan formodes at befinde sig uden for USA, med påbudt bistand fra udbydere af elektroniske kommunikationstjenester. Spørgsmålene vedrører nærmere bestemt samspillet mellem denne bestemmelse og præsidentielt dekret 14086 samt de øvrige garantier, der finder anvendelse på aktiviteter, der udføres i henhold til Section 702 i FISA.

Indledningsvis kan vi bekræfte, at efterretningstjenesten vil anvende de garantier, der er fastsat i præsidentielt dekret 14086, på aktiviteter, der udføres i henhold til Section 702 i FISA.

Derudover gælder der en lang række andre garantier for regeringens anvendelse af Section 702 i FISA. Alle certificeringer i henhold til Section 702 i FISA skal f.eks. underskrives af både justitsministeren og direktøren for den nationale efterretningstjeneste (DNI), og regeringen skal forelægge alle sådanne certificeringer til godkendelse ved den amerikanske domstol for overvågning af efterretningsvirksomhed i udlandet (FISC), som består af uafhængige dommere, der er ansat i livstidsstillinger, og som sidder i en syvårig periode, som ikke kan forlænges. Certificeringerne identificerer de kategorier af udenlandske efterretningsoplysninger, der skal indsamles, idet disse skal stemme overens med den lovbestemte definition af udenlandske efterretningsoplysninger, ved at foretage målrettet overvågning af ikkeamerikanske personer, der med rimelighed kan formodes at befinde sig uden for USA. Certificeringerne har omfattet oplysninger om international terrorisme og andre spørgsmål såsom erhvervelse af oplysninger om masseødelæggelsesvåben. De årlige certificeringer skal forelægges FISC til godkendelse i en certificeringspakke, der omfatter justitsministerens og DNI's certificeringer, tro og love-erklæringer afgivet af bestemte ledere af efterretningstjenester og målretnings-, minimerings- og søgningsprocedurer, der er bindende for regeringen. Målretningsprocedurerne kræver bl.a., at efterretningstjenesten på grundlag af samtlige omstændigheder med rimelighed vurderer, at det er sandsynligt, at målretningen vil udmønte sig i indsamling af udenlandske efterretningsoplysninger, der er identificeret i en certificering i henhold til Section 702 i FISA.

Ved indsamling af oplysninger i henhold til Section 702 i FISA skal efterretningstjenesterne desuden: fremlægge en skriftlig redegørelse for grundlaget for deres vurdering på tidspunktet for målretningen, hvorefter målet forventes at være i besiddelse af, forventes at modtage eller sandsynligvis vil videregive udenlandske efterretningsoplysninger, der er identificeret i en certificering i henhold til Section 702 i FISA, bekræfte, at målretningsstandarden som fastsat i målretningsprocedurerne i Section 702 i FISA fortsat er opfyldt, og indstille indsamlingen, hvis standarden ikke længere er opfyldt. Jf. den amerikanske regerings indlæg til den amerikanske domstol for overvågning af efterretningsvirksomhed i udlandet, *2015 Summary of Notable Section 702 Requirements*, s. 2-3 (15.7.2015).

Kravet om, at efterretningssamfundet skriftligt skal registrere og regelmæssigt bekræfte gyldigheden af sin vurdering af, at målene i henhold til Section 702 i FISA opfylder de gældende målretningsstandarde, letter FISC's overvågning af efterretningstjenestens målretningsaktiviteter. Hver enkelt registreret målsætningsvurdering og -begrundelse gennemgås hver anden måned af justitsministeriets advokater for efterretningstilsyn, som udøver dette tilsyn uafhængigt af udenlandske efterretningsaktiviteter. Den afdeling af justitsministeriet, der udøver dette tilsyn, er derefter i henhold til en veletableret FISC-regel ansvarlig for at indberette overtrædelser af de gældende procedurer til FISC. Denne indberetning giver sammen med regelmæssige møder mellem FISC og denne afdeling i justitsministeriet vedrørende tilsynet med målretningen i henhold til Section 702 i FISA FISC mulighed for at håndhæve overholdelsen af målretningsproceduren og de øvrige procedurer i Section 702 i FISA og i øvrigt sikre, at regeringens aktiviteter er lovlige. FISC kan gøre dette på forskellig vis, herunder ved at udstede bindende afhjælpende afgørelser om at fratage regeringen sin beføjelse til at indsamle oplysninger om et bestemt mål eller om at ændre eller udsætte dataindsamling i henhold til Section 702 i FISA. FISC kan endvidere kræve, at regeringen foretager yderligere indberetninger eller briefinger om sin overholdelse af målretningsproceduren og de øvrige procedurer eller kræve, at disse procedurer ændres.

Masseindsamling af signalefterretninger

Det andet sæt spørgsmål vedrører masseindsamling af signalefterretninger, som i præsidentielt dekret 14086 defineres som "tilladt indsamling af store mængder signalefterretninger, der på grund af tekniske eller operationelle forhold foretages uden brug af diskriminanter (f.eks. uden brug af specifikke identifikatorer eller selektorer)".

Med hensyn til disse spørgsmål skal vi indledningsvis bemærke, at masseindsamling hverken er tilladt i henhold til FISA eller de nationale sikkerhedsbreve. For så vidt angår FISA:

- I Title I og III i FISA, der tillader henholdsvis elektronisk overvågning og fysiske ransagninger, stilles der krav om en retsafgørelse (med begrænsede undtagelser såsom nødsituationer), og der stilles krav om, at der altid skal være en begrundet mistanke om, at målet er en fremmed magt eller en agent fra en fremmed magt. Jf. 50 U.S.C. § 1805, 1824.
- USA FREEDOM Act af 2015 ændrede Title IV i FISA, som tillader anvendelsen af pen-register- og trap and trace-anordninger i medfør af en retsafgørelse (undtagen i nødsituationer) til at kræve, at regeringen baserer anmodninger om oplysninger på en "specifik selektor". Jf. 50 U.S.C. § 1842(c)(3).

- Title V i FISA, som tillader, at Federal Bureau of Investigation (FBI) indhenter visse former for forretningsoptegnelser, kræver, at der udstedes en retsafgørelse baseret på en anmodning, i henhold til hvilken "der er specifikke og præcise faktiske forhold, der giver grund til at antage, at den person, som optegnelserne vedrører, er en fremmed magt eller en agent for en fremmed magt". Jf. 50 U.S.C. § 1862(b)(2)(B) ⁽¹⁾.
- Endelig kan der i henhold til Section 702 i FISA "foretages en målrettet overvågning af personer, som med rimelighed kan antages at befinde sig uden for USA, med henblik på indsamling af efterretningsoplysninger". Jf. 50 U.S.C. § 1881a(a). Som rådet for tilsyn med privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder har bemærket, er regeringens indsamling af data i henhold til Section 702 i FISA således "udelukkende rettet mod enkeltpersoner med henblik på at erhverve kommunikation, der er knyttet til disse personer, fra hvilke regeringen har grund til at forvente, at den vil kunne indhente visse typer udenlandske efterretninger", således at "programmet ikke opererer med masseindsamling af kommunikation". Privacy and Civil Liberties Oversight Board, *Report on the Surveillance Program Operated Pursuant to Section 702 of the Foreign Intelligence Surveillance Act*, s. 103 (2.7.2014) ⁽²⁾.

Med hensyn til de nationale sikkerhedsbreve indeholder USA FREEDOM Act af 2015 et krav om en "specifik selektor" ved anvendelsen af sådanne breve. Jf. 12 U.S.C. § 3414(a)(2), 15 U.S.C. § 1681u, 15 U.S.C. § 1681v(a), 18 U.S.C. § 2709(b).

Endvidere fastsættes det i præsidentielt dekret 14086, at "målrettet indsamling skal prioriteres", og — når efterretnings-samfundet foretager masseindsamling — at "masseindsamling af signalefterretninger kun er tilladt på grundlag af en afgørelse om, at de oplysninger, der er nødvendige for at fremme en valideret efterretningsprioritet, ikke med rimelighed kan opnås gennem målrettet indsamling". Jf. præsidentielt dekret 14086, § 2(c)(ii)(A).

Præsidentielt dekret 14086 indeholder yderligere garantier i det tilfælde, hvor efterretningssamfundet beslutter, at masseindsamling er i overensstemmelse med disse standarder. Nærmere bestemt stilles der i det præsidentielle dekret krav om, at efterretningstjenesten, når den foretager masseindsamling, "anvender rimelige metoder og tekniske foranstaltninger for at begrænse de indsamlede oplysninger til det, der er nødvendigt for at fremme en valideret efterretningsprioritet, samtidig med at indsamlingen af ikkerekvante oplysninger minimeres". Jf. idem. I dekretet hedder det endvidere, at "signalefterretningsaktiviteter", som omfatter søgning efter signalefterretninger indhentet ved masseindsamling, "kun udføres, efter at det på grundlag af en rimelig vurdering af alle relevante faktorer er fastslået, at aktiviteterne er nødvendige for at fremme en valideret efterretningsprioritet". Jf. idem § 2(a)(ii)(A). Dekretet gennemfører endvidere dette princip ved at fastslå, at efterretningstjenesten kun kan foretage søgninger i masseindsamlede, ikkeminimerede signalefterretninger med henblik på at nå seks tilladte mål, og at sådanne søgninger skal foretages i overensstemmelse med politikker og procedurer, der "tager behørigt hensyn til [søgningernes] indvirkning på privatlivets fred og de borgerlige frihedsrettigheder for alle personer, uanset deres nationalitet og opholdssted". Jf. idem § 2(c)(iii)(D). Endelig indeholder dekretet bestemmelser om håndtering af samt sikkerhed og adgangskontrol i forbindelse med indsamlede oplysninger. Jf. idem § 2(c)(iii)(A) og § 2(c)(iii)(B).

* * * * *

Vi håber, at disse præciseringer er til hjælp. De er velkommen til at kontakte os, hvis De har yderligere spørgsmål om, hvorledes den amerikanske efterretningstjeneste agter at gennemføre præsidentielt dekret 14086.

⁽¹⁾ Fra 2001 til 2020 tillod Title V i FISA, at FBI anmodede FISC om tilladelse til at indsamle "konkrete ting" (tangible things), der var relevante for visse godkendte undersøgelser. Jf. USA PATRIOT Act, Pub. L. No. 107-56, 115 Stat. 272, § 215 (2001). Denne formulering, som er forældet og dermed ikke længere en del af gældende lov, tillagde regeringen den beføjelse, hvorefter den engang kunne foretage masseindsamling af telefonmetadata. Selv før bestemmelsen blev forældet, havde USA FREEDOM Act imidlertid allerede ændret den, så der efterfølgende blev stillet krav om, at regeringen skulle basere en anmodning til FISC på en "specifik selektor". Jf. USA FREEDOM Act, Pub. L. No. 114-23, 129 Stat. 268, § 103 (2015).

⁽²⁾ I Section 703 og 704, som tillader efterretningssamfundet at foretage målrettet overvågning af amerikanske personer, der befinder sig i udlandet, stilles der krav om en retsafgørelse (undtagen i nødsituationer), og der stilles krav om, at der altid skal være en begrundet mistanke om, at målet er en fremmed magt, en agent fra en fremmed magt eller en ansat ved en fremmed magt. Jf. 50 U.S.C. § 1881b, 1881c.

Sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C. FONZONE', followed by a horizontal line that ends in a vertical bar.

Christopher C. FONZONE
General Counsel

BILAG VIII

Liste over forkortelser

Følgende forkortelser anvendes i denne afgørelse:

AAA	American Arbitration Association (den amerikanske voldgiftssammenslutning)
Afgørelse	Kommissionens gennemførelsesafgørelse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 om et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for personoplysninger inden for EU-USA-databeskyttelsesrammen
AGG-DOM	Attorney General Guidelines for Domestic FBI Operations (justitsministerens retningslinjer for FBI's indenlandske operationer)
APA	Administrative Procedure Act (lov om administrative procedurer)
CIA	Central Intelligence Agency (den centrale efterretningstjeneste)
CNSS	Committee on National Security Systems (Udvalget for Nationale Sikkerhedssystemer)
DNI	Direktøren for den nationale efterretningstjeneste
DoJ	Department of Justice (det amerikanske justitsministerium)
Domstolen	Den Europæiske Unions Domstol
DPRC	Data Protection Review Court (databeskyttelsesappellretten)
ECOA	Equal Credit Opportunity Act (lov om lige kreditmuligheder)
ECPA	Electronic Communications Privacy Act (lov om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation)
EO 12333	Executive Order 12333 "United States Intelligence Activities" (præsidentielt dekret 12333 om de amerikanske efterretningsaktiviteter)
EO 14086, dekretet	Executive Order 14086 "Enhancing Safeguards for US Signals Intelligence Activities" (præsidentielt dekret 14086 om fremme af garantier i de amerikanske signalefterretningsaktiviteter)
EØS	Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde
FBI	Federal Bureau of Investigation (forbundspolitiet)
FCRA	Fair Credit Reporting Act (lov om retfærdig kreditrapportering)
FISA	Foreign Intelligence Surveillance Act (lov om overvågning af efterretningsvirksomhed i udlandet)
FISC	Foreign Intelligence Surveillance Court (den amerikanske domstol for overvågning af efterretningsvirksomhed i udlandet)
FISCR	Foreign Intelligence Surveillance Court of Review (den amerikanske appeldomstol for overvågning af efterretningsvirksomhed i udlandet)
FOIA	Freedom of Information Act (lov om informationsfrihed)
Forordning (EU) 2016/679	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)
FRA	Federal Records Act (lov om forbundsregistret)
FTC	Federal Trade Commission (den amerikanske konkurrencemyndighed)

HIPAA	Health Insurance Portability and Accountability Act (lov om portabilitet og ansvarlighed vedrørende sundhedsforsikring)
ICDR	International Centre for Dispute Resolution (internationalt center for tvistbilæggelse)
IOB	Intelligence Oversight Board (tilsynsmyndigheden for efterretningsvirksomhed)
Justitsministerens forordning	Forordning om Data Protection Review Court udstedt af den amerikanske justitsminister
NIST	National Institute of Standards and Technology (det nationale institut for standarder og teknologi)
NSA	National Security Agency (den nationale sikkerhedsmyndighed)
NSL	National Security Letter(s) (nationale sikkerhedsbrev(e))
ODNI	Office of the Director of National Intelligence (kontoret for direktøren for den nationale efterretningstjeneste)
ODNI CLPO, CLPO	Civil Liberties Protection Officer of the Director of National Intelligence (den ansvarlige for beskyttelse af borgerlige frihedsrettigheder under direktøren for den nationale efterretningstjeneste)
OMB	Office of Management and Budget (forvaltnings- og budgetkontoret)
OPCL	Office of Privacy and Civil Liberties of the Department of Justice (justitsministeriets kontor for privatlivets fred og borgerlige frihedsrettigheder)
PCLOB	Privacy and Civil Liberties Oversight Board (Rådet for Tilsyn med Privatlivets Fred og Borgerlige Rettigheder)
PIAB	President's Intelligence Advisory Board (presidentens rådgivande styrelse for efterretningsvirksomhed)
PPD 28	Presidential Policy Directive 28 (præsidentielt direktiv 28)
Principperne	Principperne i EU-USA-databeskyttelsesrammen
SAOP	Senior Agency Official for Privacy (øverste embedsmand for privatlivets fred)
Unionen	Den Europæiske Union
USA	De Forenede Stater

ISSN 1977-0634 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2520 (papirudgave)

Den Europæiske Unions
Publikationskontor
L-2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA